Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

TOLSTOY

Anna Karenina

1-Cilt

BEYAZIT DEVLET KÜTÜPHANESİ

Türkçesi Bülent Bora

Anna Karenina

Efendimiz şöyle dedi, "Kendimi bütün varlığımla öç almaya vermiştim."

Mutluluklar birbirine benzerler, ama, her talihsizliğin ayrı bir görünüşü vardır.

Oblonsky'nin evi altüst olmuştu. Eşinin evden çıkarılmış olan dadı ile ilgisi olduğunu öğrenen prenses, artık birlikte yaşayamayacaklarını öne sürüyordu. Bu durum üç günden beri böyle sürüp gidiyordu. Hizmetçilerden efendilerine kadar herkes bu durumun ağırlığını duyuyordu. Bir handa rastgele karşılaşmış insanlar arasında bile, Oblonsky'nin evinde bulunanlardan daha yakın bir bağlılık olduğunu anlamayan yoktu. Hanım dairesinden çıkmıyor, bey gündüzleri eve gelmiyordu. Başıboş kalmış çocuklar odadan odaya geziniyorlardı. İngiliz kadın yöneticiyle tartışmıştı. Bir arkadaşına, kendisine başka bir yerde iş bulmasını haber vermek için mektup yazmıştı bile. Bir gün önce, aşçı izin almadan yemek zamanı ortadan kaybolmuştu. Mutfak hizmetçisi ve arabacı paralannı istiyorlardı.

Eşiyle kavga ettikten üç gün sonra, arkadaşlarının Stiva diye çağırdıkları Stephane Arcadievitch, Oblonsky, her zaman olduğu gibi sa-Leo Tolstoy

at sekizde uyandı. Ama odasında değil, bürosunda deri bir koltuk üzerinde buldu kendini. Sağa sola dönüp uyumaya çalıştı, yastığını kollarının arasına aldı başını gömdü. Aniden doğrularak oturdu ve gözlerini açtı.

"Evet, nasıldı?" diye gördüğü rüyayı hatırlamaya çalıştı. "Nasıldı? Evet Alabine Darmstad'ta bir yemek veriyordu. Hayır, Darmstad'ta değildi. Amerika'daydı zaten. Alabine cam masalar üzerinde veriyordu bu yemeği. Masalar şarkı söylüyorlardı. "11 mio tesoro." dan da güzel bir şarkıydı, bu. Küçük sürahiler vardı masada. Kadın şeklinde sürahiler."

Stephane Arcadievitch'in gözleri parladı. Gülerek, kendi kendine, Güzeldi evet çok güzeldi" dedi. "Ama sözlerle anlatılamaz, uyanınca bile daha açık bir biçimde anlatamazsınız onu! Bir perdenin aralığından giren ışığa gözü ilişti. Ayaklarını sallandırdı, her zamanki gibi karısının doğum günü kendisine armağan ettiği altın işlemeli deri terliklerini aradı. Sonra dokuz yıllık bir alışkanlığa uyarak, asılı olduğu yerden ropdöşambrını almak için elini uzattı. O zaman niçin ve nasıl bürosunda kalmış olduğunu hatırladı. Olup bitenleri aklından geçirip, "Ah, Ah!" dedi. Eşiyle kavga edişinin bütün aşamalarını, hatası yüzünden içine düşmüş olduğu kötü durumu düşündü.

"Bağışlamayacak beni" diye üzüntüye kapıldı. "Bağışlayamaz zaten. İşin kötüsü bütün bunlara, evet hepsine ben neden oldum ama suçlu değilim. Tehlikeli bir şey bu." Bu sözleri durmadan söyleyip duruyor, eşiyle aralarında geçen kavganın ayrıntılarını üzüntüyle düşünmekten kendini alamıyordu.

İşin en tatsız tarafı başlangıçtaydı. Tiyatrodan eve dönmüştü, neşeliydi. Eşine vermek istediği büyük bir

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

armut vardı elinde. Salonda bulamamıştı onu. Şaşırmış, gidip oturma odasına bakmış, sonunda yatak odasında olduğunu görmüştü. Elinde kendisine her şeyi öğretmiş . olan uğursuz mektubu tutuyordu.

Ufak ev işlerinden başka şeye aldırmaz gibi görünen Dolly, mektup elinde oturmuş, umutsuz, kızgın, yılgın bakışlarını kocasının üzerine çevirmişti.

Elindeki mektubu uzatarak, "Bu ne demek?" diye sordu.

Aslında, bu olaydan çok, karısına yanıt verirken takındığı tavır üzüyordu Stephane Arcadievitch'i. Kötü bir duruma birden düşmüş insanlar gibi, o da bu duruma uygun bir çehre takınamaıştı. İnkar etmesi, alınması, kendisini haklı çıkarmaya kalkması, af dilemesi doğru olacakken elinde olmadan (Fizyolojiye meraklı olan Arcadievitch, buna bir refleks, diyordu), gülümser gibi olmuştu. Bu alışılmış, saf gülüş akılsızlığın ta kendisiydi.

İşte bu akılsızca gülüşünü bir türlü bağışlayamıyordu kendine. Dolly bu gülüşü görünce, canı yanmış gibi titremiş, sonra her zaman yaptığı gibi eşine birçok acı söz söyleyerek, odasına çekilmişti. Bu olaydan sonra eşini görmek istemiyordu.

"Suç akılsızca sırıtışımda" diye düşünüyordu Stehpane Arcadievitch. Sonra, "Peki ne yapmalı, ne yapmalı?" diye sorup duruyor. Yanıt bulamamanın umutsuzluğu içinde bu sözleri tekrarlayıp şaşkına dönüyordu.

Stephane Arcadievitch. kendisini aldatan insanlardan değildi. Yaptıklarından pişmanlık duyduğunu söyleyip aldatamazdı kendini. Otuz yaşında yakışıklı bir adam, kendinden bir yaş küçük ve beş tanesi yaşayan yedi çocuk annesi olan eşini artık sevmeyişinden pişmanlık duyabilir miydi. Pişmanlık duyduğu tek şey, durumu eşinden gizleye-memesiydi. Eşini aldatmasının bu çeşit sonuçlan olacağını bilseydi, daha özenli davranırdı. Ciddi olarak düşünmemişti bunu. Eşinin bile bile görmemezlikten geldiğini, böyle yapmasının doğru olduğunu dü-8

şünür gibi, hoşgörürlükle davrandığını sanmıştı. Eşi çökmemiş, yaşlanmamış, bitkin bir kadın haline girmemiş miydi? Dolly'nin bütün üstünlüğü, iyi bir ev kadını olmasındaydı. Hem de sıradan bir ev kadimdi. Diğerlerinden ayrılan bir özelliği yoktu. Büyük bir hataydı yaptığı. "Çok korkunç, çok korkunç" diye tekrar ediyordu Stephane Arcadie-vitch. Kendini oyalayacak bir düşünce bulamıyordu. "Her şey yolunda gidiyordu, ne kadar mutluyduk. Çocuklarla uğraşmak onu mutlu etmeye yetiyordu. Hiçbir şeyine karışmıyordum. Ev işlerini gönlünce hallediyordu. O kadının bizim evde dadı olması ne aksilik!.. Çocuklarının dadısına kur yapmak aşağılık ve bayağı bir şeydi. Ama ne dadı! (Matmazel Rolland'ın siyah gözlerinin bütün canlılığını hatırladı. Sonra gülümseyişi geçti aklından.) Bizim evde oturduğu sürece hiçbir şey yapamadım. İşin en kötü yanı... Sanki istiyormuş gibi... Ama ne yapmalıyım, ne yapmam gerekir?.." Böyle düşünüyor, bir türlü yanıt bulamıyordu. Bu yanıt da, hayatın en karmakarışık sorulara verdiği genel bir yanıttan, yani, gününü yaşamalı, kendi kendini unutmalı gibi bir öğütten başka bir şey değildi. Ama uykuda unutuşa erişemediği için, hiç olmazsa ertesi geceye kadar, hayatın rüyasına dalıp dalgın bir insan haline gelmesi gerekiyordu.

Sonunda, ayağa kalkmaya karar veren Stephane Arcadievitch, "Bunu daha sonra düşünürüz" dedi. Mavi ipek astarlı ropdöşambrım giydi. Kuşağını sıktı. İri göğsünü temiz havyala şişirdi. Kendisine özgün kararlı adımlarla pencereye yaklaştı. Perdeyi kaldırıp zili çaldı. Eski hizmetçilerden biri olan Matvei elbise ve çizmelerini getirerek içeri girdi. Elinde bir telgraf vardı. Ardından berber de odaya girdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Telgrafı alıp aynanın önüne oturan Stephane Arcadievitch, "Gazeteler geldi mi?" dedi.

Matvei, efendisine sevgi dolu, meraklı gözlerle bakarak, "Masanın üzerindeler" dedi. Sonra biraz duraklayıp uyanık bir gülümsemeyle:

"Araba kiralayanlar adamlarını gönderdiler" dedi.

Stephane Arcadievitch yanıt vermedi. Sadece aynadan hizmetçisine baktı. Bu bakış, bu iki adamın birbirlerine ne kadar iyi anladıklarını gösteriyordu. Oblonsky, sanki, "Bunu niçin söyledin?" der gibiydi.

Matvei elleri ceketinin ceplerinde, ayakları biraz açık, belirsiz bir gülüşle yanıt verdi:

"Bir daha pazara gelmelerini ve bu arada sizi rahatsız etmemelerini söyledim."

Stephane Arcadievitch telgrafı açtı. Karmakarışık harflerin anlamlarını sökmeye çalışarak okudu. Yüzü birden aydınlanmıştı.

Bir tarakla sakalında pembe bir çizgi açmaya çalışan berberin hareketini durdurarak, "Matvei, kızkardeşim Anna Arcadievna yarın geliyor" dedi.

Matvei, "Tanrıya şükürler olsun" dedi. Sesinden, bu haberin önemini, efendisi gibi iyice anlamış olduğu belli oluyordu. Sevgili efendisinin kızkardeşi Anna Arcadiebna karı koca arasındaki anlaşmazlığı, ortadan kaldırabilirdi. "Yalnız mı, kocasıyla mı geliyor?" dedi Matvei. Berber Stephane Arcadievitch'in üst dudağını yakalamıştı. Bu yüzden yanıt veremedi. Bir parmağını kaldırıp işaret etti. Matvei buna bir baş işaretiyle yanıt verdi.

"Demek yalnız geliyor. Üst kattaki odayı hazırlamalıyız."

"Daria Alexandrovna'nın emirlerine göre hareket edin."

"Daria Alexandrovna'nın mı?" dedi Matvei kuşkulu bir tutumla.

"Evet, bu telgrafı da kendisine götürün. Bakalım ne diyecek?"

"Peki efendim!"

Berber çıktıktan sonra, yıkanmış, makyajım yapmış olan Stephane Arcadievitch, kendisine son bir defa daha çeki düzen verirken, Matvei ayaklarının ucuna basa basa içeri girdi. Telgrafı elinde tutuyordu.

"Daria Alexandrovna, evden ayrılacağını, nasıl isterseniz öyle hareket etmeniz gerektiğini bildirdi." Bunları söyledikten sonra ihtiyar hizmetçi, elleri ceplerinde, başı öne eğik, yalnız gözlerinde bir gülüm-10

seme, efendisine baktı.

Stephane Arcadievitch birkaç dakika konuşmadı. Sonra güzel yüzü hafif bir gülümseyişle aydınlandı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Başını sallayarak, "Sen ne dersin bu işe Matvei" dedi.

"Önemli değil efendim. Nasıl olsa çözümlenir bu iş" diye yanıt verdi hizmetçi..

"Çözümlenir mi?"

"Şüphesiz efendim."

"Demek inanıyorsun... Kim var orada?" diye seslendi Stephane Arcadievitch. Kapı tarafından bir eteklik hışırtısı duyulmuştu.

Tatlı ama sert bir kadın sesi yanıt verdi. "Benim efendim". Çocukların hizmetçisi Matrona Philemonova'nın çiçek bozuğu sert yüzü kapıda belirmişti.

Stephane Arcadievitch onunla konuşmak için kapıya yaklaşarak, "Ne var Matrona?" dedi. Kendisinin de kabul ettiği gibi, eşinin karşısında haksız olduğu halde, evde herkes hatta Daria Alexandrovna'nın en yakın adamı olan Matrona bile kendisinden yanaydı.

Üzüntülü bir şekilde: "Ne var?" dedi.

"Hanımefendinin yanına gidip ondan tekrar af dilemelisiniz efendim. Belki Tanrı yardımcınız olur. Hanımefendi çok üzülüyor. Yürek parçalayıcı bir durum bu. Ev altüst oldu. Çocuklara acımak gerek, efendim."

"Hanımefendi benimle konuşmak istemez ki!"

"Elinizden geleni yapmaya çalışmalısınız. Tanrı bağışlayıcıdır. Dua edin, Tanrı'ya dua edin,"

"Peki, çok güzel, şimdi gidin" dedi Stephane Arcadievitch. Birdenbire kızarmıştı, Matvei'ye dönerek, "Hemen elbiselerimi verin" dedi. Sonra kararlı bir şekilde ropdöşambrını çıkardı.

Matvei göze görünmeyen toz parçalarını üfleyerek, efendisine kolalı gömleğini uzatıp giyinmesine yardım eti. Bu işten zevk aldığı her

Anna Karenina

11

halinden belli oluyordu.

Giyinmesi bitince, Stephane Arcadievitch güzel kokular süründü. Elbiselerini düzeltti. Sigaralarını, cüzdanını, kibritlerini çifte zincirli saatini alışkın olduğu biçimde cebine yerleştirdi. Başından geçen olaylara rağmen, dinç, neşeli ve vücutça mutlu hissetti kendini. Yemek salonuna doğru gitti. Kahvesini hazırlamışlar, yanına mektuplarını ve evrakını koymuşlardı.

Mektupları okumaya koyuldu. Mektuplardan birisi çok tatsızdı. Eşinin topraklarından odun satın alan bir tüccardan geliyordu. Bu odunların mutlak satılması gerekiyordu. Fakat anlaşma söz konusu olmadıkça satış düşünülemezdi. Bir çıkar sorununu, asıl soruna, yani anlaşma sorununa karıştırmak tatsız bir iş olurdu. Para sorununun etkisi altında kalmış olabileceği düşüncesi ağır geldi ona. Mektupları okuduktan sonra, evrakına el attı. İki dosyadaki kâğıtları hızla karıştırdı. Büyük bir kurşun kalemle birkaç not aldı. Sonunda kâğıtları bir yana bırakarak kahvaltısına başladı. Kahvesini içerken, hâlâ biraz nemli olan

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

gazetesini açarak okumaya başladı.

Stephane Arcadievitch'in okuduğu gazete pek aşın olmayan liberal bir gazeteydi. Okurların çoğunluğuna uygun bir gazeteydi bu. Ob-lunsky ne bilimlere, ne sanata, ne de politikaya ilgi gösterirdi. Ama gazetesinin bu konularla ilgili bütün düşüncelerine kısıca bağlıydı. Okurların çoğunluğu, belli bir konu üzerindeki görüşlerini değiştirmeden, o da değiştirmiyordu. Başka bir deyişle, düşünceleri kendisi farkına varmadan ondan ayrılıyor ve yenileri kendisi karar vermeden kafasına yerleştiriyordu. Paltolarının ve şapkalarının şekillerini nasıl kabul ediyorsa, düşüncelerini de öylece ediniyordu. Yani herkesin giydiği gibi giyiniyor, herkesin düşündüğü gibi12

Leo Tolstoy

Anna Karenina

13

gelininee, fikrî bir faaliyet göstermek zorunda kalınan bir toplumda yaşadığı için kanaatler ona şapkalar kadar gerekli oluyordu. Tutuculardan çok liberallerin tarafını tutmasının nedeni, onların daha akıllı olduğunu düşündüğünden değildi. Liberallerin düşünceleri hayatına daha uygun düşüyordu. Neden buydu. Liberal Parti Rusya'da her şeyin berbat bir duruma gelmekte olduğunu söylüyordu. Gırtlağına kadar borca batmış olan Stephane Arcadievitch'in durumuna çok uygun düşüyordu bu konuşma. Liberal Parti, evliliğin, değiştirilip yenilenmesi gereken bir işletme olduğunu söylüyordu. Stephane Arcadievitch için evlilik hayatı pek tatlı bir şey değildi, yalan söylemek sahtekârlık yapmak zorunda bırakıyordu onu. Oysa bu davranışlar yaradılışına uygun değildi. Liberaller, dinin, cahil halkı frenleyen bir araç olduğunu söylüyorlardı. En kısa dini töründe bile bacakları ağrıyan Stephane Arcadievitch, bir yığın tantanalı kelime ile öbür dünyadan duyulan korkunun dile getirilmesini bir türlü anlamıyordu. Bu dünyada yaşamak o kadar tatlıydı ki!

Bütün bunlara, Stephane Arcadievitch'in şakadan hoşlanan, uslu akıllı insanları şaşırtmaktan zevk alan bir adam olduğunu ekleyin. Bu adamları, atalarımızı övmeye başlayınca olduğumuz yerde durmayıp soruna kadar gitmemiz gerektiğini ve en büyük atamız maymunu övmekle bitirmemizi ileri sürerek şaşırtıyordu.

Bu liberal eğilimler, bir alışkanlık haline gelmişti onda. Yemekten sonra içtiği purodan nasıl hoşlanıyorsa, gazetesinden de öyle hoşlanıyordu. Gazetesi ona beynini saran hafif bir sis tadı veriyordu.

Stephane Arcadievitch baş yazıyı okudu. Bu yazıdan zamanımızda, radikalizmin, tutuculuğu ortadan kaldırmasından haksız yere endişe duyulduğu ve hükümetin, "Devrim Canavarı"nı batırmka için gerekli önlemlere başvurması gerektiğini düşünmenin yanlış olduğu açıklanıyordu. "Bize kalırsa tehlike "Devrim Canavarından" değil, her ilerlemenin önüne set çeken gelenekçilikten geliyor" diyordu yazı

İkinci yazıyı da okudu. Bu yazıda Bentham ve Mill'in ismi geçiyor, Maliye Bakanına iğnelemelerde bulunuyordu. Yazılardaki dolaylusöz-lerin anlamını hemen kavrıyor, nereden geldiklerini, kime çevrilmiş olduklarını biliyordu. Bu eğlendiriyordu onu. Ama o gün Metronanın öğütleri ve evde hüküm süren tatsızlık yüzünden gerektiği gibi zevk almadı bunlardan. Gazeteyi baştan başa okudu. Beust Kontu'rîun Wi-ebsaden'e gittiğini bir arabanın satıldığını, genç bir kimsenin iş aradığını öğrendi. Ama bu haberler her zaman duyduğu rahatlığı ve alaycılığı vermediler ona. Okumayı bitirdikten sonra, bir kahve daha içip, biraz peynir ve tereyağı yedi. Ayağa kalkıp, üzerine düşmüş olan kırıntıları silkeledi, geniş göğsünü zevkle gerdi. Bu neşelenecek bir şey olmasından çok, iyi bir sindirim yapmasının sonucuydu.

Fakat bir gülüş her şeyi hatırlattı ona. Düşüncelere daldı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Kapının arkasından, konuşan iki çocuğun sesi duyuluyordu. Stey-hane Arcadievitch, bunların en küçük oğlu Grisha ile büyük kızı Tania olduğunu anladı. Devirdikleri bir şeyi sürüklüyorlardı.

Küçük kız, İngilizce konuşarak: "Yolcuları arabının üzerine koymamanı söylemiştim sana, hadi topla bakalım" diye sesleniyordu.

"İşler ters gidiyor" diye düşündü Stephane Arcadievitch, "Çocuklarla ilgilenen yok". Sonra kapıya yaklaşarak, onlara seslendi. Çocuklar oyuncaklarını bırakıp koşuştular.

Tania hızla içeri girip, gülerek babasının boynuna sarıldı. En fazla onu severdi Stephane Arcadievitch. Küçük kız babasının tanıdık kokusunu içine çekerek gülüyordu. Hem sevgiden, hem de eğildiği için kıpkırmızı kesilmiş olan bu yüzü öptükten sonra ayrılmak istedi. Fakat babası bırakmadı.

Kızının incecik, beyaz boynuna sarılarak, "Annen ne yapıyor?" dedi. Sonra o sırada yanına gelen oğluna, "Günaydın!" dedi. Oğlunu daha az sevdiğini İnliyordu. Bunu çocuktan gizlemek istiyordu, ama çocuk bu farkı anlıyordu. Babasının istemeyerek gülümseyişine, yanıt düşünüyordu. Belli bir yaşa14

Leo Tolstoy

Anna Karenina

15

bile vermedi.

"Annem mi kalktı?" dedi Tania.

Stephane Arcadievitch içini çekti.

"Neşeli mi?"

Küçük kız babasıyla annesi arasında kötü bir şeyler geçtiğini, annesinin neşeli olamayacağını, babasının aldırmaz gibi tavırlar takınarak bu soruyu kendisine üstün körü sorarak hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davranmaya çalıştığını anlıyordu. Babası, kızının bunları sezdiğini anlayınca kıpkırmızı kesildi.

"Bilmiyorum" dedi çocuk. "Bu sabah ders çalışmamıza izin vermedi, bizi Miss Hull ile birlikte büyükanne gönderiyor."

"Peki, Tania, git istiyorsan. Fakat biraz bekle!" dedi. Sonra kızın küçücük ellerini okşadı.

Bir gün önce, masanın üzerine koymuş olduğu bonbon kutusunu aradı. İçlerinden, Tania'nın sevdiği iki bonbon seçip uzattı.

"Grisha'ya vereceğim değil mi?" dedi küçük kız.

"Tabii!" dedi. Onmalarını okşayıp boynunu ve saçlarını öptükten sonra bıraktı kızını.

"Araba hazır" dedi. Matvei, "Bir bayan da sizi görmek istiyor."

"Ne zamandan beri bekliyor?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Yarım saatten beri!"

"Böyle durumlarda bana hemen haber vermeni söylemiştim sana."

"Kahvaltı etmeniz için zaman bırakmak gerek size!" dedi Matvei.

"Peki alın içeriye" dedi Oblosky, kaşlarını çatmıştı.

Bir isteği olan kadın, olanaksız ve saçma sapan bir şeyin yapılmasını dilemeye gelmişti. Ama Stephane Arcadievitch, bayana oturmasını söyleti, hikâyesini baştan aşağı dinledi, sonra kime danışması gerektiği ve nasıl hareket etmenin doğru olacağını açıkladı. Kendisine yardım edebilecek kişiye verilmek üzere, inci gibi yazısıyla bir mektup da yazdı. Bir yüzbaşı ile evli olan bu bayanı gönderdikten sonra,

f1

şapkasını eline aldı ve bir şey unutup unutmadığını anlamak için bir an durakladı. Hatırlamaktan kaçındığı şeyi, yani eşini unutmuştu.

Güzel yüzü karardı. "Onu görmeye gitmeli mi, yoksa gitmemeli mi?" diye düşündü başını eğerek. İçinden bir ses gitmemesinin daha doğru olacağını, giderse sahtekârlık ve iki yüzlülükten başka bir şey yapmayacağını söylüyordu. Dolly'yi eskisi gibi çekici yapmak elinde. miydi sanki? Kendisini yaşlı ve aşktan soğumuş bir insan haline getirebilir miydi?

Kendisini cesaretlendirmeye çalışarak, "Ama bir şeyler yapmam gerek. Böyle olmaz" diyordu. Olduğu yerde dimdik durdu, bir sigara alıp yaktı, iki nefes aldıktan sonra, bir sedef küllükte söndürdü. Salonu büyük adımlarla geçip, eşinin odasına açılan bir kapıyı açtı.

Daria Alexanddovna sırtına bir bornoz giymişti. Odanın içi karmakarışıktı. Bir dolabın içinde bir şeyler arıyordu. Eskiden o kadar gür ve güzel olan saçları şimdi biraz dökülmüştü. Alelacele düzeltmişti onları. Yüzünün zayıflığından dolayı daha da büyümüş gibi görünen gözlerinde korku vardı. Kocasının ayak seslerini duyunca, bu kadar korktuğu bu karşılaşmanın şaşkınlığını saklamak için sert ve küçümseyici bir tavır takınarak kapıya doğru döndü. Üç günden beri kendini ve çocuklarını ortaya koyarak, kocasına etki etmeye, annesinin yanma giderek, vefasız erkeği cezalandırmaya, küçük düşürmeye, kendisine duyurduğu acıların bir kısmını ona duyurmaya boşuna çalışıyordu. Bu işi yapacak gücü bulamamıştı kendinde. Kocasını terkedeceğini söylüyor, ama onu sevmekten vazgeçemediği ve yine kocası olarak gördüğü için yapamıyordu bunu. Sonra evinde, beş çocuğuna zor bakabilirken annesinin evinde bu işin daha da zorlaşacağı belliydi. Küçük daha şimdiden evdeki kargaşalığın kurbanı olmuştu.16

Leo Tolstoy

talanrmştı. Ötekiler, bir gün önce akşam yemeği yememişlerdi. Evinden ayrılacak cesareti gösteremeyeceğini biliyordu, ama eşyalarını toplamaktan da kendini alamıyordu.

Kapı açıldığı zaman çekmeceleri karıştırıp duruyordu, kocası ta yanına gelene kadar başını kaldırmadı. Sert görünmek istemiş, yapamamıştı bunu. Yüzünde sertlik değil, kararsızlık ve acı okunuyordu.

Adam, yumuşak ve üzüntülü bir sesle, "Dolly" dedi.

Kadın kocasına şöyle bir göz attı. Taptaze sağlıklı halini görünce, "Hem mutlu, hem de halinden memnun" diye düşündü. "Halbuki ben... Ah, bu hali ne kadar sinirime dokunuyor..." Dudakları sinirli bir şekilde büzüldü,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ne istiyorsun benden?" dedi kuru bir sesle.

Stephane Arcadievitch heyecanlanmıştı, "Dolly" diye tekrarladı, "Bugün kızkardeşim geliyor."

"Beni ilgilendirmez bu. Kendisiyle görüşmem."

"Ama görüşmen, onu kabul etmen gerek..."

Sanki bir yanı acımış da canı yanmış gibi bağırdı, "Gidin buradan, gidin, gidin, diyorum."

Stephane Arcadievitch, karısının yüzünün bu anlamı taşıdığını görmeseydi, ondan uzakta, umutsuz, kendini başka düşüncelerle oylayabilirdi, ama karşısındaki yüzü görüp umutsuz haykırışı duyunca, soluğu tutuldu, bir şey gelip boğazına takıldı sanki. Gözleri doldu.

"Tanrım, ne yaptım sanki Dolly, söyle!" dedi. Sözlerine daha fazla devam edemedi. Hıçkırıklar boğazını tıkamıştı.

Kadın dolabı hızla kapayıp ona döndü.

"Dolly, dinle. Dokuz yıllık bir hayatımız oldu. Bu hayat bir dakikalık..."

Kadın gözlerini yere dikmiş, onu dinliyordu.

"Bir dakikalık şaşırmayı bağışlatmaz mı?" diye sözünü bitirdi... Sözlerine devam etmek istiyordu ama bunları duyan Dolly'nin dudak-

lan kısılmış, sağ yanağının adaleleri sertleşmişti:

"Gidin buradan, gidin diyorum... Şaşırmalarınızdan, bayağılıklarınızdan söz etmeyin bana!"

Kadın odadan çıkmak istiyordu ama başı dönmüştü. Düşmemek için bir sandalyenin arkalığına tutundu. Oblonsky'nin yüzü kasılmış, gözleri dolmuştu. *

Ağlayarak: "Dolly" diye bağırdı. "Tanrı hakkı için çocukları düşün. Onların suçu yok. Suçlu olan benim, cezalandır beni. Ne istersen yapmaya hazırım. Suçlu olduğumu ve bunu duyduğumu bilmelisin. Anlatacak söz bulamıyorum. Dolly, bağışla beni!"

Kadın oturdu. Adam, karısının zor nefes alışını duyuyor, sınırsız bir acıma duygusuna kapılıyordu. Kadın bir iki defa konuşmaya çalışmış ama başaramamıştı bunu. Adam bekliyordu.

Sonunda, kadın üç gündür söylemeyi kafasına koyup hazırladığı bir cümleyi söyledi, "Onlarla oynamak gerektiği zaman düşünürsün çocukları sen, fakat ben onların neler kaybettiklerini düşünüyorum" dedi.

Kocasına sen demişti. Adam şükran dolu bakışlarla baktı. Elini tutmak istedi ama kadın ondan tiksiniyormuş gibi çekildi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Çocuklar için yeryüzünde yapamayacağım şey yoktur. Onları babalarının yanından uzaklaştırmak mı, yoksa hovardanın, evet bir hovardanın yanında mı bırakmalı onları? Söyleyin, bu olup bitenlerden sonra birlikte yaşamamız mümkün mü? Olur mu böyle şey? Çocuklarımın babası, kocam dadı ile ilgilensin..."

Adam ne dediğini bilmeden, başını yere eğip, "Peki ne yapayım? Ne yapmalıyım?" diye tekrarlayarak karısının sözlerini kesti.

"İğrendiriyorsun beni. Baş kaldırmak geliyor içimden!" diye bağırdı kadın. Gittikçe kızıyordu. "Göz yaşlarınız sudan başka bir şey değil. Beni hiçbir zaman sevmediniz siz. Ne kalbiniz, ne de onurunuz var. Benim için bir yabancısınız artık, evet bir yabancı!" Kendisi için Kötü bir yemek yemiş, has-18

Leo Tolstoy

Anna Karenina

19

çok korkunç bir kelime olan "yabancı" kelimesini tekrarlayıp duruyordu.

Adam şaşkın ve korku içinde eşine baktı. Acı duymasına eşinin ne kadar üzüldüğünü kavrayamıyordu. Karısı için duyduğu tek duygunun acımak olduğunu Dolly gayet iyi biliyordu. Aşk diye bir şey kalmamıştı aralarında.

Bu sırada, çocuklardan birinin, yan odalardan birinde ağladığı duyuldu. Daria Alexandovna'nın yüzü yumuşadı. Gerçeğe dönen bir insana benziyordu. Bir an durakladı. Sonra birden ayağa kalkarak, kapıya doğru gitti. Küçüğün bağırmasını duyan eşinin nasıl davrandığına dikkat eden Oblonsky, hiç olmazsa çocuğunu seviyor, diye düşündü. Benden nasıl olur da tiksindi duyar?

Arkasından gidip "Dolly bir kelime daha söyleyeyim" dedi.

"Böyle arkamdan gelirseniz, hizmetçileri, çocukları çağırırım. Ne kadar zavallı bir insan olduğunuzu hepsi öğrenir. Ben bugün gidiyorum. Burada metresinizle birlikte yaşarsınız."

Kapıyı hazlı çarparak dışarı çıktı.

Stephan Arcadievitch, içini çekti, alnını sildikten sonra, yavaşça odadan dışarı çıktı.

"Matvei bu işin çözümleneceğini söyledi, ama nasıl olacak bu? Hiçbir çıkar yol görmüyorum. Korkunç bir şey. Sonra ne kadar bayağı bir bağırıştı o!" dedi kendi kendine. "Zavallı" ve "Metres" kelimeleri takılmıştı aklına. Oda hizmetçisi bir şey duymamış olsa bari, diye dü-

Günlerden Cuma günüydü. Saatçi gelmiş, salondaki saati kuruyordu. Oblonsky onu görünce, bu dazlak kafalı Alman'ın bir gün kendisine bir nükte yaptırtmış olduğunu düşündü. Saatleri kurmak için kendisini bütün hayatı boyunca kurmuş olması gerektiğini söyleyerek şaka-laşmaştı onunla. Bu söz hatırına gelince gülümsedi:

. "Kimbilir, belki sonunda Matvei haklı çıkar, işler yoluna girer" di-

ye düşündü.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Matvei", diye seslendi. "Anna Arcadievna'yı ağırlamak için küçük salonu hazırlayın!"

Hemen ortaya çıkan yaşlı uşak, "Başüstüne" dedi. Efendisinin kürkünü giymesine yardım ederken, "Beyefendi bu akşam evde yemeyecekler mi?" diye sordu.

"Belli olmaz" diye yanıt verdi. Sonra cebinden bir on rublelik çıkararak, "Bununla masraf yaparsın, yeter mi?" diye sordu.

Merdivenleri kapayıp, arabanın kapısını örten Matvei, "Yetsin yetmesin, işleri halledeceğiz!" dedi.

Arabanın gürültüsünden, kocasının evden ayrıldığını anlayan Dolly, içinde bulunduğu sıkıntılardan kurtulmak için sığındığı tek yer olan odasına geri dönmüştü. İngiliz dadı ile hizmetçi bir yığın soru sormuşlardı ona. Çocuklara ne giydirmek gerekiyordu? En küçüğe süt vermeli rniydi? Başka bir aşçı aramak gerekiyor muydu?

Odasına girip biraz önce kocasıyla konuştuğu yere otururken, "Rahat bırakın beni" dedi. Üzerlerinde yüzük durmayacak kadar zayıflamış olan parmaklarını birbirine kenetleyerek orada oturdu ve konuşmalarını tekrar tekrar aklından geçirdi.

"Kocası gitmişti. Kendisinden ayrılmış mıydı? Bir daha görmeye gelir miydi onu? Neye sormamıştı kendine? Hayır, hayır, birlikte yaşayamazlardı artık. Ama aynı çatının altında yaşadıkları halde yine yabancı olacaklardı birbirlerine, hem de her zaman için yabancı kalacaklardı. Her zaman kelimesini tekrarladı. Acı bir kelimeydi bu... Nasıl seviyordu onu. Şimdi de hâlâ nasıl seviyordu? Belki onu şimdiki kadar hiç sevmemişti... Ne acıydı!..." Maraton Philipovna içeri girmişti.

"Hiç olmazsa kardeşimi bulup getirmeleri için emir verin. Yoksa dünkü gibi çocuklar yine aç kalacaklar" dedi.

"Peki, gelip emirleri vereceğim. Taze süt aradılar mı?" diyerek Daria Alexandrovna, bir aralık ev işlerine dalıp acılarını unutur gibi20

Leo Tolstoy

oldu.

Stephane Arcadievitch becerikli olmakla beraber tembel ve dalgacı bir insan olduğu için, okuldan sonuncu çıkmıştı. İşi yüksek maaşlı önemli bir işti. Moskova mahkemelerinden birinin başkanıydı. Bu işi, kız kardeşinin kocası sayesinde elde etmişti. Kız kardeşinin kocası Alex Alxandrovitch Karenine bakanlığın en önemli kişilerinden birisiydi. Ama Karenine olmasaydı bile yüzlere varan akraba ve tanıdıklarından buna benzer bir işi ve altı bin ruble gelir ona temin ederlerdi. Bu para, karısının büyük bir varlığı olduğu halde iyici yürütemediği işlerinin yanında onun yaşamasını sağlayan bir miktardı. Arcadieviten dost ve akraba olarak Moskova'yla Petersburg'un yarısını sayabilirdi. Güçlü ve egemen insanların içnde yetişmişti. Hükümet ve saraya bağlı olan insanların üçte biri babasının dostuydu. Onun küçüklüğünü biliyorlardı. Üçte biri ona sen diye hitap ediyor, geri kalanlar da "yakın dostları"nı oluşturuyordu. Bu bakımdan, iş sahipleri olan zengin insanların hepsi onun tanıdığıydı. Bir yabancı yerine onu tercih edecekleri apaçıktı. Oblonsky bundan ötürü, iyi bir iş bulmak konusunda hiç güçlük çekmemişti. İyi huylu bir insan olduğu için kıskançlık yaratmamış, kavga etmemiş, kimseyi kızdırmamıştı. Bu işi ona vermemiş olsalardı şaşardı buna. İstediği olağanüstü bir şey değidi, çağdaşlarının hepsinin kolaylıkla elde ettikleri bir işti. Bir başkası kadar iyi yapıyordu işini.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stephane Arcadievitch, yalnız iyi huylu ve namuslu bir insan olduğu için sevilmiyordu. Dış görünüşünün güzelliği ve çekiciliği, parlak gözleri, kara kaşları, saçları, renkli teni karşısındakine etki ediyordu. Onu .görenler, memnuniyet duyarak, "İşte Stiva Oblonsky!" diye bağınyorlardı. Bu karşılaşmalardan şaşırtıcı sonuçlar çıkmadığı halde, onu ertesi ve daha ertesi gün görmekten zevk alıyorlardı yine de.

Üç yıl başkanlık eden Stephane Arcadievitch, yanında çalışanların ve amirlerinin yalnız dostluğunu değil, saygısını da kazanmıştı. İşjn-den dolayı ilişkili olduğu insanlar da sevgi duyuyorlardı ona. Bu beğenilmenin sebebi önce, onun kendi eksikliklerini görüp herkesi hoş gö-rürlükle davranmasından, sonra sınırsız liberalizminden ileri geliyordu. Bu gazetesinin üzerinde nutuklar çektiği liberalizm değil, varlığından dökülen, damarlarında mevcut doğal bir liberalizmdi. Bu yüzden herkese yaklaşabiliyordu. Üçüncü olarak, ilgili olduğu işe karşı heyecan duymaması ve bu yüzden aldanmaması da beğenilmesine neden oluyordu.

Mahkemeye geldiği zaman, yanında çantasını taşıyan kişi olduğu halde, özel odasına girdi. Salona geçmeden önce burada üniformasını giyiyordu. Salona geçerken, yolunun üzerinde duran memurlar ayağa kalkıp, saygılı bir gülümseyişle selamladılar onu. Stephane Arcadievitch, her zamanki gibi acele ederek yerine geçti. Arkadaşlarının elini sıkıp yerine oturdu. Biraz konuşup şakalaştıktan sonra oturumu açtı. Kimse onun gibi hem babacan, hem de resmi bir tavır takınmasını beceremezdi. Kâtip, Stephane Arcadievitch'in yanında çalışanların bir çocuğu gibi serbest, ama saygılı bir halde yanına geldi. Evrakı getirdi ve kendinin önayak olduğu o liberal ve dostça tavırla açıklamalarda bulundu:

"Penza hükümeti gerekli olan bilgileri sonunda gönderdi efendim, buyurun" dedi.

"Demek gönderdiler" dedi Stephan Arcadievitch. Kâğıtları şöyle-bir karıştırdı:

"Öyleyse baylar..." diye söze başladı. Oturum başlamıştı.

Raporu okumak için ciddi bir şekilde başını eğerken, "Başkanlarının yarım saat önce ne halde olduğunu bir bilseler..." diye düşündü. Gözlerinde bir gülümseyiş belirdi.

Oturumun aralıksız saat ikiye kadar sürmesi gerekiyordu. Öğle22

yemeği yeniyordu bundan sonra. Salonun, camlı büyük kapılan açıldığı ve birisi girdiği zaman, saat henüz iki olmamıştı. Küçük bir eğlenme fırsatı çıktığından memnun olan jüri üyeleri başlarını çevirdiler, ama kapıcı gireni hemen çıkarmış, kapıyı kapamıştı.

Rapor bittiği zaman, Stephan Arcadievitch liberalist bir hareket yaparak özel odasına geçmeden, herkesin önünde salonda, sigaralarını çıkardı, birlikte çalıştıkları iki kişi, eskilerden Nikitine, ile babacan bir adam olan Grinevvitch arkasından geldiler.

"Öğle yemeğinden sonra bitirecek zamanımız olur bunu" dedi Ob-lonsky.

"Sanırım" dedi Nikitine.

Grinevvitch raporda adı geçen bir adamı anlatarak, "Şu Famine pek düzenci biri olsa gerek" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stephane Arcadievitch, karar vermek için pek erken olduğunu bildirmek ister gibi, hafifçe yüzünü buruşturdu. Ama yanıt vermedi.

Kapıcıya, "Biraz önce salona kim girdi?" diye sordu.

"Birisi izin almadan içeri girdi, efendim. Arkam dönük olduğu için görmemiştim. Sizi görmek istiyordu. Çıktıklarında görürsünüz, dedim."

"Nerede şimdi?"

"Vestibülde olmalı. Biraz önce orada duruyordu. İşte..." dedi kapıcı. Eliyle, kalpağını çıkarmak zahmetine bile katlanmamış, eski mermer merdivenlerden aceleyle çıkan, sağlam yapılı, kıvırcık sakallı bir adamı gösterdi. Koltuğunun altında bir çanta, aşağıya inen memurlardan biri, durup genç adamın ayaklarına baktı, sonra sorgu dolu bakışlarını Oblonsky'ye çevirdi. Oblonsky, işlemeli üniformasının içinde, merdivenin başında, geleni tanıyınca gülümsemeye başlıyordu.

Hafifçe alaylı, yapmacık bir gülüşle, "Demek sendin ha Levine?" diye bağırdı. "Nasıl olup da iğrenmeden gelip beni bu kötü yerde aradın?" Dostunun elini sıkmakla yetinmeyip, kucakladı onu. "Ne zaman-

dan beri buradasın?"

Levine çevresine alışkanlık ve inanmazlıkla bakarak, utangaç bir tavırla, "Yeni geldim, seni görmek istedim" dedi.

Arkadaşının yabaniliğini, alınganlığını ve izzeti nefsine düşkünlüğünü iyi bilen Oblonsky, "Gel odama gidelim" dedi. Sanki karşılarında bir tehlike varmış gibi, onun elini tutarak yürüdü. *

Stephane Arcadievitch, bütün tanıdıklarını, ister altmış yaşında yaşlı, ister yirmi yaşında delikanlı olsun, ister aktör, bakan, tüccar ister general olsun, herkese sen diye hitap ediyordu. Birlikte şampanya içtiği herkese böyle hitap ediyordu. Zazen herkesle şampanya içerdi o. Toplum sırasının iki ucundaki bu insanlar, Oblonsky sayesinde ortaklaşa bir özellik kazanmış olduklarını bilselerdi şaşarlardı. Levin ve Oblonsky aynı yaştaydılar. Oblonsky yalnız şampanya yüzünden sen demiyordu ona, karakterlerinin ve zevklerinin zıtlığına rağmen, yalnız delikanlılık dost olmuş insanların birbirlerini seveceği gibi bir bağlılık vardı aralarında. Ama ayrı ayrı alanlarda çalışan insanların çoğunun başına geldiği gibi, her biri ötekinin mesleğini mantıklarıyla doğru buluyor ama gönülleriyle küçümsüyorlardı. Her biri kendi sürdüğü hayatın akla yakın bir hayat olduğunu öne sürüyordu. Levine'i görünce Oblonsky alaylı alaylı gülmekten alamazdı kendini.

Levine'i "Bir şeyler" yaptığını söylediği şehir dışındaki yerden gelirken kaç kere görmüştü. Ne yaptığıyla ilgilenmiyor, sormuyordu bile. Bu gelişlerde, Levine aceleci, tedirgin, tedirgin olduğunu anlayıp bu tedirginlikten sinirli bir insan halinde beliriyor, her defasında yaşam ve varlıklarla ilgili değişik düşünceler ileri sürüyordu. Stephane Arcadievitch buna gülüyor ve bu haliyle alay ediyordu onun. öte yandan, arkadaşı da Oblonsky'nin Moskova'da sürdüğü yaşamı küçümsüyor ve gülünç buluyordu. Ama kendinden emin bir insan gibi şaka eden Oblonsky şakadan zevk aldığı halde, Levine kendi alaylarından hoşnutluk duymuyor, gerçekten gülemiyor, hatta kızıyordu.24

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Odaya girince, Stephane Arcadievitch, tehlikenin geçmiş olduğunu belirtmek için arkadaşının elini bıraktı, "Uzun zamandır bekliyorduk seni" dedi. "Seni gördüğüme sevindim. Nasılsın? Ne yapıyorsun? Ne zaman geldin?" dedi.

Levine bir şey söylemeden Oblonsky'nin tanımadığı arkadaşlarına bakıyordu. Grinewitche'in ince, beyaz parmaklan, kolluklarında parıldayan iri düğmeler dikkatini çekmişti. Oblonsky bunun farkına varıp gülümsedi.

"İzin verirseniz sizi birbirinizle tanıştırayım dostlarım" dedi. "Arkadaşlarım Philippe - Ivanitch Nikitine ve Michel - Stanislavovvitch Grinevvitch. (Sonra Levin'e dönerek) İşte tarımla uğraşan, sporcu, ünlü bir avcı, iyi bir hayvan yetiştiricisi dostum Constantin - Dimitrievich Levine, Serge İvanitch Kosnichef'in kardeşidir."

Yaşlı adam, "Memnun oldum" dedi.

Grinevvitch ince parmaklı ellerini uzatarak, "Kardeşiniz Serge İva-nitch'i tanımak mutluluğuna eriştim" dedi.

Levine yüzünü astı. Soğuk bir şekilde el sıkıştıktan sonra, Ob-lensky'ye döndü. Rusya'nın en tanınmış yazarı olan kardeşine çok saygı duyduğu halde, Costantine Levine olarak değil de, Kosnichef in kardeşi olarak tanınmaktan tiksinirdi.

Oblonsky'ye hitap ederek, "İşleri bıraktım, herkesle kavga ettim, toplantılara gitmiyorum artık" dedi.

Arkadaşı gülerek, "Ne kadar çabuk oldu bu. Peki niçin? Sebebi nedir?" dedi.

"Bir gün anlatırım sana. Uzun bir hikâye" diye yanıt verdi. Levine, ama konuşmasını kesmedi, "Kısacası, bizim taşra meselelerinde, ciddi bir iş yapılamayacağına karar verdim artık. Ya meclise girmek için numara yapıyorlar, 'Ben bunu yapacak kadar ne gencim, ne de yaşlı' ya da 'Bir an durakladı' ceplerini doldurmak için bu işlere girişiyorlar." Bu sözleri, düşüncelerine gelecek insanlar bekleyen birisinin

heyecanı ile söyledi.

Stephane Arcadievitch, gülerek, "Allah Allah, şimdi de tutucu mu oluyorsun yoksa? Niye bunlardan daha sonra sözederiz" dedi.

"Evet daha sonra konuşuruz. Fakat seni görmem gerekmişti" dedi Levine Grinewitche'in eline kin duyarak bakıyordu.

Stephane Arcadievitch belirsiz bir şekilde gülümseyerek," Ayrupa modasına uygun elbise giymeyeceğini söylemiştin" dedi. Arkadaşının-bir Fransız terzisinin elinden çıkmış yepyeni elbiselerini inceliyordu. "Bambaşka bir insan oluyorsun, bu besbelli."

Levine kıpkırmızı kesildi. Farkında olmadan kızaran olgun bir adamdan çok kızardığını farkeden ve bu yüzden daha da kızaran çekingen bir delikanlıya benziyordu. Zeki ve erkeksi yüzüne, bu çocukça

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kırmızılık öyle garip bir anlam veriyordu ki, Oblonsky ona bakmaktan vazgeçti.

"Seni nerede görebilirim? Konuşmam gerek seninle" dedi Levine.

Oblonsky düşündü.

Gourin'e gidip öğle yemeğini orada yiyelim, saat üçe kadar boşum. Konuşabiliriz rahatça" dedi.

Levine biraz düşündükten sonra "Olmaz" dedi. "Bir işim var."

"Öyleyse akşam yemeğini birlikte yiyelim."

"Akşam yemeğini mi? Ama söyleyeceğim şaşırtıcı bir şey değil. Bir şey soracaktım yalnız. Sonra çene çalardık."

"Öyleyse soracağını hemen sor, akşam yemeğinde çene çalarız."

"Söyleyeyim, pek değişik bir şey değil bu zaten" dedi Levine.

Utangaçlığını yenmek için harcadığı çaba yüzünden suratı kötü bir adamın suratına benziyordu.

"Cherbatzkyler ne yapıyor? Yine eskisi gibiler mi?" dedi.

Stephane Arcadievitch, Levine'in uzun zamandanberi, baldızı Kitty'e aşık olduğunu biliyordu. Gülümsedi, gözleri parlıyordu.

"İki kelimeyle sordun istediğini. Ama ben sana böyle yanıt vere-26

Leo Tolstoy

mem. Çünkü... Bir dakika izin verir misin?"

Kâtip hem samimi hem saygılı haliyle içeri girmişti. Bütün kâtiplerin, iş bakımından şeflerinden daha bilgili olmalarından gelen alçak gönüllü üstünlük duygusu okunuyordu yüzünde. Oblonsky'e yaklaşıp karşılaştığı bir güçlüğü sorgu sorarcasına açıklamaya başladı. Açıklamanın bitmesini beklemeden, Stephane Arcadievitch elini, dostça omuzuna koydu.

"Hayır, size söylediğim gibi yapın" dedi. Sözünü gülümsemeyle yumuşatıyordu. İşi nasıl ele almak gerektiğini kısaca açıkladıktan sonra, kâğıtları iterek, "Dediğim gibi yapın lütfen, Zahar Nikitch" dedi.

Kâtip üzgün bir şekilde uzaklaştı. Bu kısa konferans sırasında ayağa kalkmış olan Levine, bir sandalyenin arkasına dayanmış, alaylı bir dikkatle dinliyordu söylenilenleri.

"Anlamıyorum, anlamıyorum" dedi.

Oblonsky bir sigara ararken, gülümseyerek, "Neyi anlamıyorsun?" diye sordu. Dostunun bir çıkış yapmasını bekliyordu.

Levine omuzlarını silkerek, "Ne yaptığınızı anlamıyorum. Bütün bu işleri ciddi olarak nasıl yapabilirsin?" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Niye yapmayayım?"

"Çünkü bütün bunların hiçbir anlamı yok."

"Öyle mi sanıyorsun? Tersine, biz işten baş alamıyoruz."

"Kâğıtları karalayıp duruyorsunuz. Doğrusu senin bu işlere kabiliyetin var" dedi Levine.

"Bir eksikliğim olduğunu mu söylemek istiyorsun?"

"Evet, belki de. Ama senin böyle önemli bir insan gibi hareket etmene hayranlık duyuyor, senin gibi bir dostum olduğu için seviniyorum. Ama soruma yanıt vermedin" dedi Levine. Oblonsky'ye bakmak için çaba sarfettiği belliydi.

"Merak etme sen de benim gibi olursun. O kadar arazin, böyle kuvvetli kolların olduktan sonra.... Bana sorduğuna gelince. Onlar bil-

diğin gibiler. Değişiklik yok. Ne yazık ki çoktandır buralara gelme-

din."

"Neden yazık olsun?"

"Daha sonra konuşuruz bunları. Gelişinin nedenini de söylesene" dedi Oblonsky.

Levine kıpkırmızı kesilerek, "Bunu da daha sonra konuşuruz" dedi.

"Çok güzel. Anlıyorum" dedi Stephane Arcadievitch. "Akşam yemeğini evde birlikte yememizi rica edecektim senden. Ama yazık ki eşim hasta. Ama sorduğun insanları görmek istersen, Park'a git, oradadırlar. Kitty paten kayıyor. Git oraya, ben gelirim. Hep birlikte, akşam yemeğine gideriz."

"Güzel, şimdilik hoşçakal."

"Dikkat et, unutmayasın. Bilirim seni, birden şehirden kaçarsın" diye seslendi Stephane Arcadievitch gülümseyerek.

"Yok canım, unutmam."

Levine odadan çıktı. Oblonsky'nin arkadaşlarını selamlamadığını, kapıyı kapattıktan sonra anımsadı.

Levine çıkınca, Grinevvitch, "Enerjik bir insan olmalı" dedi.

"Evet dostum" dedi, Stephane Arcadievitch başını sallayarak, "Karanski Bölgesi'nde geniş arazileri vardır. Şanslı bir insandır doğru- su. Geleceği açık bir insan. Bize benzemez."

"Sizin şikâyet etmenizi anlamıyorum Stephane Arcadievitch."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Hakkım var benim de," dedi Stephane Arcadievitch ve derin de- rin içini çekti.

Oblonsky, Levine'e Moskova'ya niçin geldiğini sorduğu zaman, kızarmış, kızardığı için de kendisine kızmıştı. Ama "Baldızın Kitty'i28

istemek için geldim" diyebilir miydi? Oysa bu yolculuğun tek amacı buydu.

Levine ve Cherbatzky eskiden birbiriyle dost yaşamış eski ve soylu iki Moskova ailesiydiler. Levine Moskova Üniversitesi'nde okurken, genç prens Cherbatzky ile yakın dost olduğu için bu bağlılık daha da genişlemişti. Dolly ve Kitty'nin kardeşi olan bu genç prens onunla aynı derslere giriyordu. O sıralarda, Levine Cherbatzky'lerin evine gidip geliyordu. Bütün aileye, özellikle kadınlar kısmına aşıktı. Annesini tanımadan kaybetmiş ve akraba olarak kendinden çok büyük bir kız kardeşten başka kimsesi olmamıştı. Ana ve babasını kaybetmesi yüzünden, eski ve soylu ailelere has olan aklını ve namuslu bir ev hayatından uzak kalmıştı. Bu hayatı Cherbatzky ailesinin yanında buluyordu. Bu ailenin her ferdi, özellikle kadınları, sihirli ve şairane bir hale çevrilmiş gibi geliyordu ona. Onlarda eksiklik bulmadığı gibi, en yüce düşünce ve duyguların onlarda bulunduğunu düşünmekten de kendini alamıyordu. Her iki günde bir bu genç kızların niçin İngilizce ve Fransızca konuşmak zorunda olduklarını, niçin sırayla piyano çaldıklarım, (Piyano sesleri öğrencilerin çalıştığı odadan duyuluyordu), genç kızların günün belli saatlerinde Matmazel Linon ile birlikte Tverskoy bulvarında, yanlarında hizmetçiler olduğu halde, ipek mantoları ile dolaştıklarını, (Dolly'nin uzun, Nathali'nin orta uzunlukta, Kitty'nin güzel bacaklarını gösteren kısa ve dar mantoları vardı), bir türlü anlayamıyordu. Anlayamadığı birçok şey vardı. Ama bu sihirli dünyada olup biten her şeyin güzel olduğunu düşünüyor ve bu onu heyecanlandırıyordu.

Öğrenciliği sırasında önce en büyük kıza yani Dolly'e aşık olmuştu. Dolly Oblonsky ile evlenmişti. O zaman ikinci kızkardeşi sevdiğini sanmıştı. Çünkü üçünden birini mutlak sevmesi gerektiğini ama bunun hangisi olduğunu iyice kestiremiyordu. Ama Nathalie sosyete hayatına karışır karışmaz diplomat Lvof ile evlendirilmişti. Levine Üniversite-

den çıktığı zaman Kitty daha çocuk denilecek yaştaydı.

Prens Cherbatzky, Deniz Kuvvetlerine girdikten biraz sonra Bal-tık Denizi'nde boğulmuş, Levine ile Cherbatzky ailesi arasındaki bağlantılar zayıflamıştı. Oblonsky ile dostluğu bile durumu değiştirmemişti. Moskova dışında bir yıl geçirdikten sonra, kışın başlangıcında şehre gelmiş ve Cherbatzky'leri tekrar görerek kızlardan hangisini sevmenin alnına yazılmış olduğunu anlamıştı.

Genç Prenses Cherbatzky'i istemesi kadar doğal bir şey olamazdı. İyi bir ailenin oğlu, zengin ve genç bir kişi olan Levin'e arzu edilen bir damattı. İsteseydi iyi karşılanacağı bir gerçekti. Ama Levine aşıktı. Kitty onun gözlerinde kusursuz bir insandı. Onu o kadar yüksek görüyor, kendini o kadar küçümsüyordu ki böyle bir evliliğe layık olmadığını düşünüyordu.

Moskova'da rüyada yaşıyormuş gibi iki ay geçirmiş. Kitty'i her gün görmüş ama sonunda, bu evliliğin olanaksız olduğunu düşünerek şehirden kaçmıştı. Sosyetede belli ve saygıdeğer bir yer mi verebilecekti bu aileye? Arkadaşları önemli yerler işgal etmişlerdi. Kimisi yarbay, kimisi saygıdeğer bir profesör, kimisi de Oblonsky gibi bir mahkeme başkanıydı. Oysa ki kendizi otuz iki yaşına geldiği halde ne yapıyordu? Topraklan ile uğraşıyor, hayvan yetiştiriyor, çiftlik binaları yapıyor, ve çulluk avlıyordu. Kısacası,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

sosyetenin, başka bir yol bulamamış dediği insanlardan birisiydi. Hakkında verilen yargıların kötü olması gerektiğini bütün açıklığı ile görüyordu. Beceriksiz zavallı bir adam olarak düşünüldüğüne inanmıştı.

Kendisi kadar çirkin ve silik bir erkeği, o hayal dolu güzel kız nasıl olur da sevebilirdi. Kaybettiği kardeşi dolayısıyla bu kızla aralarında kurulmuş olan bağlantılar, bir adamla bir kız çocuğunun arasındaki bağlantılara benziyordu. Bu da bir engeldi.

Kendisi gibi sıradan bir insanın sevilmesi mümkün olduğunu ama sevilecek adamın çok güzel olması ve üstün bir insan özelliği göstere-30

Leo Tolstoy

bilmesi gerektiğini düşünüyordu. Kadınların çoğu kez çirkin ve bayağı insanları sevebileceklerini duymuştu ama buna inanmıyor ve başkalarını, bu kadar hayal dolu bir kadını seveni kendisine benzeterek düşünmekten kaçınmıyordu.

Fakat taşrada iki ay geçtikten sonra bu duygunun gençlik heyecanlarına benzemediğine ve bu sorunu çözmeden, yani isteğinin kabul edilip edilmeyeceğini öğrenmeden edemeyeceğini anlamıştı. Reddedilmiş olduğunu gösteren bir delil yoktu ki. Bu yüzden iyice karar vermiş olarak Moskova'ya hareket etti. İsteği kabul edilirse evlenecekti. Edilmezse... Ne olacağını düşünemiyordu bile.

Levine sabah treni ile Moskova'ya gelmiş, üvey kardeşi Kosnic-hef in evine gitmişti. Kendine çeki düzen verdikten sonra kardeşinin çalışma odasına girmişti. Ona her şeyi anlatmak ve bu durumda ne yapması gerektiğini ondan sormak istiyordu. Ama kardeşi yalnız değildi. Bir anlaşmazlıktan dolayı aralarında çıkan tartışmayı sonuçlan-dırmak üzere Harkoftan Moskova'ya gelmiş bir felsefe profesörü ile konuşuyordu. Bu profesör, maddecilere düşmandı. Serge Kosnichef, onun tartışmalarını dikkatle izliyordu. Son yazısını okuduktan sonra, birkaç itiraz yaparak bir yazmıştı. Maddeciliğe gerektiğinden çok yumuşak davrandığı için çıkışıyordu Profesöre. Bunun üzerine profesör durumu aydınlatmak için kendi gelmişti. Konuşma o zamanların moda olan bir soru üzerine dönüp dolaşıyordu. İnsanların davranışlarında, ruhsal ve fizyolojik olaylar arasında bir sınır var mıdır? Varsa bu sınır nerededir?

Serge Kocnichef, kardeşini her zamanki soğuk ve dostça gülümse-mesiyle karşıladı. Onu profesöre takdim ettikten sonra, konuşmasına devam etti. Ufak tefek, gözlüklü bir adam olan profesör bir an Levine'i

Anna Karenina

31

selamladıktan sonra, onunla zerre kadar ilgilenmeyerek konuşmasına devam etti. Levine onun gitmesini beklemek için oturdu ve konuşmayla ilgilenmeye başladı. Sözü geçen yazıları dergilerde okumuştu. Üniversitede Tabii Bilimler okumuş bir adamın bilimlerin daha sonraki gelişmelerine duyabileceği ilgiyle okumuştu onları. İnsanı menşei, refleksler, biyoloji, sosyoloji ile ilgili bilgiç sorular ile kendisini«gittikçe ilgilendiren ölüm ve yaşamın amacı sorulan arasında bir yakınlaştırma yapmamıştı.

Konuşmayı takip ettikçe, karşımdakilerin bilimsel sorunlar ile ruhla ilgili sorunlar arasında bir yakınlaştırma yaptıklarını anlıyordu. Ama bu konuyu ele alacaklarını sandığı zaman, aceleyle başka bir yana dönüp, ince ayrıntılar, reddetmeler, kitaplardan cümleler okumalar, ustalara danışmalar arasında aldıklarını görüyor, söylediklerini anlamakta güçlük çekiyordu.

Serge Kosnichef sağlam ve ince konuşma tarzıyla, "Keisin kuramını kabul edemem" diyordu. "Dı.ş dünya

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ile ilgili bütün bilgilerimin yalnız duyulardan geldiğini kabul edemem. Bütün bilgilerin kaynağı olan varlık ve varoluş duygusu, duyumlardan gelmiş olamaz. Bu görüşü yaratmak için özel bir organ yoktur."

"Evet, ama Wurst, Knaust ve Pripasof, varoluşunumu duymanızın, duyumların birbiri üzerine yığılıp birikmesinden meydana geldiğini, kısacası, duyumların sonucundan başka bir şey olmadığı yerde, varoluş duygusunun da olmadığını öne sürüyor."

Serge İvanitch, "Bence tersi doğrudur" dedi.

Levine, tam asıl soruna dokunacakları sırada, yine konudan uzaklaştıklarını düşünerek, profesöre şu soruyu sormaya karar verdi.

"Öyleyse duyumların ortadan kalktığı, vücudun bir ceset haline geldiği zaman ben de tamamen ortadan kalkrmş mı olacağım?"

Profesör bu soruya kızmış, hatta sinirlenmiş gibi Levine baktı. Bir filozoftan çok köylüye benzeyen bu adam da ne istiyordu? Serge İva-32

Leo Tolstoy

nitch, tartışmaya profesör gibi iyice dalmış olmasına rağmen, bu sorunun çok açık ve akla yakın anlamını kavrayarak, gülerek yanıt verdi,

"Bu sorunu çözmek elimizde değil henüz."

Profesör düşünceyi tekrarlayarak, "Elimizde yeter derece yeri yok" diye devam etti. "Bana öyle geliyor ki, Pripasof un açıkça söylediği gibi, duyumlar izlenimlere dayanıyorlarsa yapacağımız tek şey, bu iki kavramı birbirinden iyice ayırmaktır.

Levine artık konuşulanları dinlemiyordu. Profesörün gitmesini bekliyordu.

Serge İvanitche kardeşine döndü.

"Seni gördüğüme sevindim.Uzun zaman kalacak mısın burada? İşler nasıl gidiyor?" dedi.

Levine, kardeşinin tarım işleriyle pek ilgilenmediğini, bunları, sorarken fedakârlık yaptığını biliyordu. Bu yüzden sadece buğday satışından ve böylece elde ettiği kişisel kârdan söz açtı. Kardeşine, evlenmek isteği hakkında ne düşündüğünü sormaya iyice karar vermişti. Onun düşüncelerine önem veriyordu, ama profesörle konuşmayı dinledikten sonra ona akıl danışmak isteğini kaybetmişti. Konuşacak gücü bulamıyordu kendinde. Kardeşi Serge'in konuyu bambaşka bir şekilde göreceğini düşünüyordu.

"Sizin köy meseleleri nasıl gidiyor?" dedi Serge İvanitch. Taşradaki bu tarım topluluklarına çok önem veriyor ve köy sorunları ile ilgileniyordu.

"Doğrusu bir şey bildiğim yok."

"Nasıl olur. Sen de idare edenler arasında değil misin?"

"Hayır vazgeçtim bu işten. Toplantılara katılmıyorum artık" dedi Levine.

Anna Karenina

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

33

Serge kaşlarını çatarak, "Çok yazık olmuş" dedi.

Levine kendisini temize çıkarmak ister gibi olup bitenleri anlattı o zaman.

"Bu hep böyledir" dedi Serge İvanitch. "İşte biz Ruslar böyleyiz-dir. Yanlışlarımızı görmek için belki bizim iyi huylarımızdan birisidir ama bunu fazla abartmaya kaçmadan yapmalıyız. Dilimiz elverişlidir zaten. Bu yüzden işi şakaya vuruyoruz.Bu işletmeler ve haklar ellerinde olsa, başka bir batı ulusu, örneğin Almanlar, ya da İngilizler bundan hür bir yaşam çıkarabilirler, oysa biz sadece gülünç şeyler çıkarıyor, gülüyoruz."

Levine suç kendisindeymiş gibi, "Ne yapmalı bilmem" dedi. "Bu benim son denememdi. Bütün iyi niyetimi harcadım buna. Elimden bu kadar geliyor. Artık ben..."

"Bu kadar mı geliyor? Sen sorunları gerektiği gibi ele almıyorsun."

Levine üzgün bir halde, "Belki haklısın" dedi.

"Kardeşimiz Nicholas'ın burada bulunduğunu biliyor musun?"

Nicolas, Constantin'in ağabeyisi ve Serge'in üvey kardeşiydi. Bu varlığının büyük bir kısmını harvurup harman savurarak yaşamını mahvetmiş olan bir adamdı. Kötü ve garip bir dünyada yaşamaya devam etmesi yüzünden kardeşleri ile de arası açılmıştı.

Levine, ürkmüş gibi, "Ne dedin? Nereden biliyorsun bunu?" dedi.

"Prokofi yolda görmüş onu."

"Burada, Moskova'da mı? Nerede şimdi?" Levine birden ayağa kalkmıştı. Sanki hemen onu bulmaya koşmak istiyordu.

Kardeşinin heyecanlandığını gören Serge, başını sallayarak, "Bunu söylediğime pişman oldum" dedi, "Nerede olduğunu anlamak ve kendisine haber vermek için arkasından birisini gönderdim. İşte bana verdiği yanıt."

Bu sözleri söyledikten sonra kardeşi Levine'e bir kâğıt parçası34

Leo Tolstoy

uzattı.

Levine çok iyi tanıdığı o garip yazı ile yazılmış olan mektubu okudu. Şunlar yazılıydı: "Rahat bırakılmaktan başka istediğim yok. Kardeşlerimden bunu istiyorum."

Constantin, Serge'in karşısında, elinde kâğıt, başını yerden kaldırmadan ayakta duruyordu.

"Bana hakaret etmek istediği belli" dedi Serge. "Ama bunu yapamayacak. Bütün istediğim ona yardım etmek. Bunu gerçekleştiremeyeceğimi biliyorum."

"Evet evet," dedi Levine. "Senin davranışını takdir ediyorum. Ama gidip onu görmem gerek."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bundan zevk duyacaksan git" dedi Levine. "Ama bunu önermem sana. Aramızı bozacağından korktuğum için söylemiyorum bunu. Bizim aramızı nasıl olsa bozamaz. Kendin için söylüyorum. Elinden hiçbir şey gelmez. Ama yine bildiğin gibi yap."

"Belki yapacak bir şey yoktur ama onu görmezsem içim rahat etmeyecek."

"Seni anlamıyorum" dedi. "Anladığım bir şey varsa o da bu durumun bizim gururumuzu yerin dibine batıran bir ders olduğudur. Bili^ yor musun ne yapıyor şimdi?" .:

"Çok korkunç bir durum bu yazık" diye yanıt verdi Levine....

Serge İvanitch'in hizmetçisinden kardeşinin adresini aldıktan sonra, oraya gitmek için yola çıktı ama düşüncesini değiştirip akşama bıraktı. İçinde hiçbir endişe kalmaması için önce Moskova'ya gelmesine neden olan konuyu ele almak gerektiğini düşündü. Bu yüzden Ob-lonsky'i görmeye gitti. Charbatzky'lerin nerede olduğunu öğrendikten sonra, Kitty'i bulacağını tahmin ettiği yere gitti.

Saat dörde doğru, Levine arabadan inip, parkın kapısından içeri

girerek, heyecanlı bir halde, patinaj yapılan yerin yanındaki buz dağ-cıklarına giden yolu takip etmeye başladı. Genç kızı orada bulacağından emindi. Çünkü kapıda, Charbatzky'lerin arabasını görmüştü. *

Soğuk ama güzel bir havaydı. Parkın kapısında, sıra halinde arabalar bekliyordu. Tahta kabartmalarla süslenmiş kulübelerin çevresinde açılmış yollarda halk toplanmıştı. Kar ve buzlarla yüklü yaşlı ağaçlar, yepyeni ve tantanalı kutsal kaftanlar giymiş gibiydiler.

Levine hem yürüyor hem kendi kendine konuşuyordu. "Yavaş, heyecanlanma. Ne istiyorsun? Ne var sanki? Sus sersem!" Kalbine söylüyordu bu sözleri.

Ama heyecanını yatıştırmaya kalktıkça daha heyecanlanıyor, nefesi kesiliyordu. Tanıdıklarından biri ona seslendi. Levine bu adamı tanımadı bile. Dağcıklara yaklaştı. Kızaklar bağlı oldukları zincirler sayesinde bir inip bir çıkıyorlardı. Demir ve zincir sesleri, canlı neşeli bağnşmalar duyuluyordu. Biraz ileride paten yanları gördü. Genç kızı hemen tanımıştı. Gönlünü dolduran neşe ve yılgınlık onun orada, yakında olduğunu bildiriyordu.

Levine'in bulunduğu tarafın karşısında, bir kadının yanında ayakta duruyor, ne duruşu ne de makyajı ile onlardan ayrılmıyordu. Levine'in gözünde o, dikenler arasında bir gül gibi beliriyordu. Gülümsemesiyle çevresinde bulunan her şeyi aydınlatıyordu. "Buzun üzerine ilerleyip, ona yaklaşmaya cesaret edebilecek miyim?" diye düşündü. Genç kızın bulunduğu yer, onun gözüne bir mihrap gibi görünüyordu. O kadar korkmuştu ki adeta oradan kaçacaktı. Sonunda kendini zorlaya zorlaya, genç kızın çevresinde her çeşit-insan bulunduğunu, kendisinin de buraya kayak yapmaya gelmiş olabileceğini düşündü. Buzun üzerine indi. Sanki genç kız bir güneşmiş gbi ona bakamıyor ama bakmadığı halde görüyordu onu.

Birbirini tanıyan insanlar, haftada bir gün kayak yapmak için buz pistinin üzerinde toplanıyorlardı. Orada, paten yapma sanatının ustala-36

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

n görüldüğü gibi çırakları da görülüyordu. Acemi hareketli gençlerin yanında sağlıklarını düşünerek kayak yapan yaşı beyler de vardı. Kitty'nin yanında oldukları için, Levine bu insanları, Tann'nın sevgili kullan gibi görüyordu. Onun etrafında kayıyor, onunla şakalaşıyor ve havanın güzel olmasını mutlu olmaları için yeter bir neden olduğunu düşünür gibi davranıyorlardı.

Kitty'nin yeğenlerinden biri, Cocolas Charbatzky, ayağından patenler, üzerinde dar bir pantolon ve ceket, bir sıraya oturmuştu. Levi-ne'i ilk o gördü.

"İşte Rusya'nın en büyük patinajcısı" diye bağırdı. "Ne zamandan beri buradasın? Patenlerini giy haydi. Bugün buz çok uygun."

Kitty'nin karşısında bu kadar serbest bir şekilde konuşabileceğine akıl erdiremeyen ve genç kıza bakmadığı halde onu bir an gözden kaybetmeden, Levine, "Patenlerimi almamışım" dedi. Yüksek patenli botlarının üzerinde korkarak duran Kitty, yanında Rus milli kıyafeti giymiş acemi bir patenci olduğu halde ondan tarafa gelmeye başlamıştı. Kitty emin bir şekilde kayamıyordu. Ellerini, boynuna bir şeritle bağlamış kolluklarından çıkarmış, ilk önüne gelecek şeye sarılmaya hazır bir vaziyette, Levine bakıyordu. Tanımıştı onu. Korkusundan gülüm-süyordu. Yeğeninin yanına hızla gelip, onun kolunu tuttu ve Levine'i dostça selamladı. Levine hayalinde bile onu bu kadar tatlı bir insan olarak belirtmemişti.

Güzel omuzları üzerinde duran temiz ve iyilik dolu sansın başını düşünmesi, Levine'in hayal gücünde Kitty'nin bütün varlığını canlandırmaya yetiyordu bile. Bu çocukça incelikle kadın güzelliğinin kanş-masındaki çekiciliği Levine kavrıyordu. Ama onu en çok şaşırtan şey, kendisini iyiliklerle dolu, temiz, yumuşak bir dünyaya götüren alçak gönüllü, sakin, samimi ve gülüş dolu bakışlarıydı.

Levine'e elini uzatarak, "Ne zamandan beri buradasınız?" dedi. Kolluğundan düşen mendili alıp kendisine verdiğini görünce, "Teşek-

kür ederim" diye ekledr.

"Ben, biraz önce geldim. Yani bugün geldim," dedi Levine. O ka--dar heyecanlanmıştı ki soruyu doğru anlayamamıştı. Size gelmek istiyordum. Yolculuğunun amacını düşünüp kıpkırmızı kesildi. Bu kadar iyi paten yaptığınızı bilmiyordum."

Genç kız dikkatle baktı ona. Sanki şaşkınlığının nedenini anlamak istiyordu.

"İltifatınız bence çok değerli" dedi. "Sizin iyi bir patipajcı olduğunuzu kimse unutmadı burada." Bu sözleri söylerken, kolluğunun üzerine düşen çam yapraklarını, siyah eldivenli küçük eliyle silkeliyordu.

"Evet bir zaman merak sarmıştım bu işe. Usta olmak istiyordum."

Genç kıza gülümseyerek, "Bana öyle geliyor ki, siz her şeyi tutkuyla yapan bir insansınız" dedi. "Sizin patinaj yapmanızı görmek isterdim. Patenleri takın. Beraber kayalım."

Genç kıza bakarken, "Beraber patinaj yapmak mı? Böyle bir şey mümkün müdür?" diye düşünüyordu.

"Hemen geliyorum" diye yanıt verdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Koşup bir çift paten aradı.

Pateni ayağına takan adam, "Çoktan beri buraya gelmiyordunuz efendim" dedi. "Siz gideli bu işin ustası gelmedi buraya. Oldu mu?"

"Tamam oldu. Elini çabuk tut." Yüzünü aydınlatan gülümseyişin önüne geçemiyordu. "İşte yaşam, işte mutluluk" diye düşündü. "Onunla hemen konuşmalı mıyım? Ama konuşmaktan korkuyorum. Çok mutluyum. Hiç olmazsa ümit etmek bakımından mutluyum. Oysa... Ama yapmalıyım bunu, yapmalıyım. Zayıflık istemez..."

Levine ayağa kalktı, şöyle kendini bir denedikten sonra, hafifçe piste süzüldü. Kayışını isteğine göre hızlandırıp yavaşlatıyordu. Korkarak kıza doğru yaklaştı. Ama kızın gülümsemesi güven verdi ona.

Elele tutuşup yanyana kaydılar. Gittikçe hızlanıyorlardı. Hızlandıkça, Kitty onun elini daha kuvvetlice sıkıyordu.38

Leo Tolstoy

"Sizinle birlikte daha çabuk öğreneceğim bunu" " dedi genç kız. "Bilmem neden güven duyuyorum size karşı."

"Koluma yaslandığınız zaman ben de kendime güveniyorum" dedi. Ama birden korkup kıpkırmızı kesildi. Nitekim bu sözleri söylemez, güneş bir tepenin ardında nasıl kaybolursa, genç k kızın yüzündeki tatlılık ta öylece ortadan silinmişti. Genç kızın yüzünd'de Levine'ın anlamsız bildiği bir çizgi belirmişti. Düşünmeye zorluyordu kendini.

Levine, "Kötü bir şey mi oldu yoksa" dedi. Sonra hızla ekledi. "Bunu sormaya hakkım yok zaten."

"Neden? bir şey yok" diyerek soğuk bir şekilde yanıt verdi genç kız. "Matmazel Linon'u görmediniz değil mi?"

"Henüz görmedim."

"Gelin öyleyse, bilirsiniz sizi çok sever."

Oturduğu sıranın üzerinden onları seyreden, gri renk bukleli yaşlı Fransız kadına yaklaşırken, "Ne oluyor, yoksa ona kötü bir şey mi yaptım. Tanrım acı bana!" diye düşünüyordu. Kadın Levinc'i eski bir dost gibi karşılayarak tatlı tatlı gülümsedi. Biraz konuştuktan ve şaka-laştıktan sonra yaşlı kadın;

"Hadi gidin, eğlenin. Bizim Kitty iyi kaymaya başladı değil mi?"

dedi.

Levine Kitty'nin yanına döndüğü zaman genç kızlın yüzünün eskisi gibi asık olmadığını gördü.Ama zoraki bir sakinlik seziliyordu ba-kışlarındiTBu Levine'in içini kararttı. Yaşlı kadından ve özelliklerinden söz açtıktan sonla, genç kıza kendi yaşamını anlatmaya başladı:

Genç kız, "Kır yaşamı sizi sıkmıyor mu?" dedi.

"Hayır sıkmıyor. Boş zamanım yok" dedi. Genç kız kendisim de davet ettiğinin farkına varıyor, onun

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

isteğini yapmaya hazır bir hale geliyordu.

"Uzun zaman kalacak mısınız burada?" dedi Kitty •

Söylediğine dikkat etmeden, "Bilmiyorum" dedi.- Sakin bir dost-

Anna Karenina

39

luk bağlantısına kapılmak ve belli sonuçlar almadan eski yaşamına dönmek zorunda kalmak, düşüncesine dönmek kudurtuyordu onu

"Nasıl bilmiyorsunuz?"

"Bilmiyorum, bu size bağlı" dedi. Ve birden söylediği sözlerden korkuya düştü.

Kız bu sözleri duymadı mı, yoksa duymak mı istemedi bunu anlamak güçtü. Ama birden Levine'in yanından ayrılıp, Matmazel Li-non'un yanına gitti. Ona birkaç kelime söyleyip patenlerin çıkarıldığı kulübeye yaklaştı.

Levine için için, "Tanrım, yine ne yaptım. Tanrım yol göster bana" diye yalvarıyor ve şiddetli bir hareket yapmak zorunluluğunu duyarak, buz üzerinde sert dönüşlerle daireler çiziyordu.

Tam o sırada, oradaki patencilerin en ustası olduğu belli olan bir delikanlı, patenler ayağında, sigarası ağzında kahveden çıkarak, durmadan merdivene doğru koştu, kollarının durumunu bile değiştirmeye gerek görmeden, hoplaya hoplaya basamakları indi ve buzun üzerine geldi.

Levine bu yeni bir ustalık deyip, merdivenin başına bastı, aynı hareketi o da yapmak istiyordu.

Nicolas Carbatzky, "Canınıza kastiniz mi var? Bu alışkanlık isteyen bir harekettir" diye seslendi.

Levine çıkış yapmadan önce biraz kaydı, sonra elleriyle dengesini sağlamaya çalışarak merdivenleri indi, son basamakta düşer gibi oldu, ama son bir çaba harcayarak doğruldu ve buzun üzerinde süzüldü.

Tam o sırada yanında Matmazel Linon olduğu halde kulübeye giren, Kitty Levine'i bir kardeş gibi tatlı bir bakışla okşayarak, "Ne cesur bir delikanlı. Benim ne suçum var. Ne yaptım? Bunun hafif yaradılış olduğunu söylerler. Niye olsun. Sevdiğim o değil ama onun yanında da memnun hissediyorum kendimi. Çok iyi bir insan. Peki niye bunu söyledi bana." diye düşüncelere dalmıştı.40

Leo Tolstoy

Biraz önce yaptığı hareketten dolayı kıpkırmızı kesilmiş olan Le-vine, Kitty'nin annesiyle birlikte gittiğini görünce durup düşünmeye başladı. Patenlerini çıkarıp, kapıda genç kız ve annesine yetişti.

Prenses, "Sizi gördüğüme çok sevindim. Misafir günümüz perşembedir" dedi.

"Demek bu gün."

"Sizi görmekten zevk duyacağız" diye yanıt verdi soğuk bir şekilde.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bu sertlik Kitty'nin canını sıkmış, gönlünü yumuşatmıştı. Levine'e dönüp gülümseyerek, "Görüşelim" diye söyledi.

Tam bu sırada, Stephane Arcadievitch, şapkası yana yatmış, yüzü pırıl pırıl zafer kazanmış bir komutan gibi parka girmişti. Kaynanası, Dolly'nin sağlığı ile ilgili sorular sormaya başlayınca yüzü üzüntülü ve zavallı bir hal aldı. Sonra alçak sesle konuştuktan sonra, başını havaya kaldırarak, Levine'i kolundan tuttu,

"Hotel d'Aangleterre'e yahut I'Ermitage'dan hangisini istersin?"

"Hangisi olursa."

Hotel d'Angleterre'e daha çok borcu olan ve bu yüzden oradan kaçmayı onuruna yediremeyen Stephane Arcadievitch, "Öyle ise L'Hotel D'Angleterr'e gidelim" dedi. "Demek bir araban var çok iyi:Benimkini geri göndermiştim."

Bütün yol boyunca iki arkadaş konuşmadılar. Levine Kitty'nin birden değişmesinin neden ileri geldiğini anlamaya çalışıyor fakat her defasında kötü bir umutsuzluğa kapılıyor ve umutlanmanın saçma bir iş olacağını düşünüyordu. Ama yine de kendisinin bambaşka bir adam olduğunu hissediyordu. Genç kızın gülüşünden ve "Görüşürüz" demesinden önceki Levine değildi artık o.

Otele geldikleri zaman, Stephane Arcadievitch arkadaşıma "Kalkan balığı seversin değil mi?" dedi.

"Neyi?"

"Kalkan balığını." "O tabii, bayılırım..."

Levine bile lokantaya girdikleri zaman Stephane Arcadievitch'in yüzünde.beliren neşe dolu aydınlık ifadeyi fark etmekten alamamıştı kendini. Stephane Arcadievitch paltosunu çıkarıp, şapkasını yana koyduktan sonra, yemek salonuna kadar ilerledi, yürürken, siyahlar giyinmiş Tatar garsona emirler veriyordu.Sağda solda bulunan, ve onu her yerde olduğu gibi burada gördüklerinden dolayı da memnunluk duyan tanıdıklarını selamlayarak, büfeye yaklaşıp, bir bardak sert içki aldi. Tezgâhta çalışan kız bir Fransızdı. Saçlarını kıvırmış, yüzüne adamakıllı boya sürmüştü. Üstünde, şeritler, danteller bir sürü süs vardı. Stephane Arcadievitch'in dikkatini çekmişti. Genç adam kadına bir şeyler söyledi. Kadın katıla katıla gülmeye başladı. Oysa, takma saçlı boyalı bu kadını gören Levine'in iştahı kesilmişti. Oradan uzaklaştı. Tiksinmişti. Gönlü Kitty'nin anıları ile doluydu. Gözlerinde mutluluk ve zafer beliriyordu.

Yaşlı Tatar ısrar ediyor ve "Buraya efendim, bu tarafa" diye yer beğendirmeye çalışırken hızlı dönüşler yaptığı için üstündeki kuyruklu elbisenin uçları açılıp duruyordu.

Stephane Arcadievitch'in misafiri olduğu için, Levine'e de saygı göstererek, "Lütfen böyle gelin, efendim."

"Ya... İstiridyeler, ha?"

Stephane Arcadievitch düşünceye daldı,

"Eski düşüncemizden vazgeçelim mi Levine?" dedi. Parmağını listenin üzerine bastırmıştı. Ciddi ciddi düşünüyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bana bak, istiridyeler iyi mi. Dikkat et...."

"Flensbourg istiridyeleri efendim."42

Leo Tolstoy

"Boş ver Flensbourg'u. Tazeler mi?" "Dün aldık efendim."

"Ne dersin. İstiridye ile başlayıp, bütün yemeğimizi değiştirelim mi?"

"Benim için önemli değil. Bence en iyi şey lahana çorbası ile Kac-ha (1) dır, ama burada bulunmaz" dedi Levine.

Bir dadının baktığı çocukların üzerine eğildiği gibi Levine'in üzerine eğilen Tatar, "Emredersiniz Kacha â la Russe verelim" dedi.

"Doğrusu ne seçsen benim hoşuma gider. Patinaj yaptım bugün. Kamım aç." Oblonsky'nin yüzünde bir memnuniyetsizlik ifadesi görerek, "Seçeneğin yemekleri takdir edemeyeceğimden korkma. İyi bir yemeği zevkle yerim."

"Bir de bunu söylemeseydin bari. Kim ne derse desin, bu yaşamın en büyük zevklerinden biridir bu." dedi Stephane Arcadievitch. "Öyleyse, bize iki, hayır az olur üç düzine istiridye ver. Sonra sebze çorbası..."

"Printaniere" diye ekledi Tatar.

Ama, adamın bütün yemekleri Fransızca isimleri ile sıralamasına meydan vermemek isteyen Stephane Arcadievitch,

"Biliyorsun, sebze çorbası" dedi. "Sonra, kalkan balığı sosu iyi olsun, daha sonra rozbif, iyi pissin dikkat et, bir horoz sonunda konserve."

Stephane Arcadievitch'in yemekleri Fransızca isimleri ile söylemekten hoşlanmadığını bilen tatar, onun istediği gibi emir vermesine bir şey demedi, ama sonunda da yemeklerin isimlerini kendi bildiği gibi tekrar etmeye başladı... "Potage pintaniere Turbot sauce Bau-marchais, poularde a l'estargon, rnacedoin de fuitts". Bunu söyler söylemez, sanki kurulmuş gibi, listenin birini ortadan kaldırıp, öbürünü çıkardı. İçkilerin listesiydi bu. Stephane Arcadievitch'e uzattı. "Ne içiyoruz?"

Anna Karenina

43

"Ne istersen içelim. Yalnız biraz şampanya isteyeceğim."

"Nasıl? Başlangıçta mı içeceksin? Neden olmasın, desene... Beyaz markalısını mı seversin."

"Cachet Blanc" dedi hemen Tatar.

"Peki, istiridyelerle bu yeterli gelir."

"Yemekte hangi şaraptan içeceksiniz?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Du Nuits ver, hayır, her zaman içtiğimizden olsun."

"Sizin peynirinizden getireyim mi?"

"Evet, yoksa başka bir şey mi istersin?"

Levine gülümseyerek, "Hangisi olsa olur" dedi.

Tatar koşarak gitti. Elbisesinin uçları havada sallanıyordu. Beş dakika sonra gelmişti. Bir elinde üstünde istiridyeler olan bir tepsi, öbüründe bir şişe vardı.

Stephane Arcadievitch peçetesini açıp üzerine örttü. Sakin bir tavırla ellerini uzatıp istiridyeleri tatmaya başladı.

İstiridyeleri küçük bir gümüş çatal ile birer birer kabuklarından çıkarıp yerken "Fena degil"dedi. Bir Levine'e bir Tatara memnun bakışlarını çevirerek, "Fena değil" diye tekrarladı.

Levine ekmek peynir olsa daha memnun olurdu, ama istiridyeleri yemekten ve Oblonsky'e hayran olmaktan kendini alamıyordu. Tatar da, şişeyi açıp köpüklü şarabı kesme bardaklara koyduktan sonra, beyaz kravatını düzelterek, Stephane Arcadievitch'e memnun memnun baktı.

"Ya istiridyeleri pek sevmiyorsun, ya da aklın başka yerde, ha?" dedi Oblonsky.

Levine'i neşelendirmek istiyordu. Gerçi Levine üzüntülü değildi takat tedirgin bir hali vardı. Gönlünden geçenlerle, bu gürültülü patırtılı lokantada kendini huzur içinde hissedemiyordu. Yanlarındaki odalarda bayanlar ile yemek yiyenler vardı. Işık, aynalar, Tatar her şey sıkıyordu onu. Gönlünü dolduran duyguyu sanki kirletiyordu burada.44

Leo Tolstoy

"Ben mi? Evet aklım başka yerde. Ama burada her şey benirn canımı sıkıyor. Benim gibi bir dağlı için bu çevrenin ne kadar garip bir şey olduğunu anlayamasın. Senin yanında gördüğüm o beyin tırnaklan gibi garibime gidiyor bunlar."

"Evet bu zavallı Grinewitch'in tırnaklarının seni ilgilendirdiğini farketmiştir."

"Elimden gelmiyor başka türlü olmak" dedi Levine. "Kendini benim yerime koy, çevreni benim gözümle görmeye çalış.Bizler, işimize yarayacak ellere sahip olmak isteriz. Bu yüzden tırnaklarımızı kesiyoruz. Kollarımız kıvırırız çoğu kere. Burada tırnak uzatıp, elleriyle bir iş yapamayacaklarından emin oldukları için,kollarına,düğme yerine geçen tabaklar takıyorlar."

Stephane Arcadievitch neşeli bir şekilde gülümsedi:

"Fakat bu o adamların elleri ile çalışmak zorunda olmadıklarını gösterir. Kafaları ile çalışıyorlar."

"Olabilir bu. Ama bu garip geliyor bana. Gerçekten şu anda yaptığımız da garip geliyor. Kır hayatında, bir an önce işimizin başına geçebilmek için, karnımızı hemen doyurmak isteriz biz. Oysa şimdi doymaya çalışmayan mümkün olduğu kadar uzun zaman yemeği çalışıyoruz. İstiridye de yiyoruz."

"Şüphesiz" dedi Stephane Arcadievitch "Ama medeniyetin amacı her şeyi tat almak durumuna getirmek

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

değil midir?"

"Medeniyetin ajnacı buysa, ben yabanî bir insan olarak kalmayı tercih ederim."

Levine içini çekti. Kardeşi Nicolas'ı düşündü. İçi sızlamış, üzüntü duymuştu. Yüzü asıldı. Ama Oblonsky onu eğlendiren bir konu açmıştı hemen.

Göz kırpıp, istiridye kabuklarını kenara iterek peynir alırken, "Bu gece bize, yani Cherbatzky'lere geliyor musun?"

"Tabii" diye yanıt verdi Levine. "Prenses isteyerek davet etmedi

beni ama geleceğim."

"Yanlış düşünüyorsun. Geçkin kadın davranışı yüzünden sana öyle gelmiş," dedi Stephane Arcadievitch. Kontes Bonine'lerde müzik toplantısı var. Oraya gittikten sonra ben de geleceğim. Nasıl olur da seni yabanilikle suçlandırmam. Geçen defa Moskova'dan neden kaçtın açıklasana. Cherbatzky'ler sanki bir şey biliyormuşum gibi sürekli soru sordular bana. Bir şey bildiğim yoktu. Sadece senin kimsenin aklına gelmeyen şeyler yaptığını biliyordum."

Levine heyecanla ama yavaş yavaş, "Evet haklısın" dedi. "Ben yabaninin biriyim. Ama bunu ispat eden gidişim değil, tekrar buraya-ge-lişim. Geldim yine..."

Oblonsky, Levine'in gözlerinin içine bakarak, "Mutlu musun?" dedi.

"Niye sordun?"

"Aşıkları gözlerinden anlarım ben" dedi Stephane Arcadievitch. "Gelecek senindir."

"Peki sen gelecekten bir şey umuyor musun?"

"Halden başka şeyi yok benim. O da pek parlak değil."

"Ne oldu?"

"İşler iyi değil. Sana kendimden söz etmek istemem. Gerçi her şeyi de anlatamam. Peki neden Moskova'ya geldin? Hey... gel buraya bak," diye seslendi Tatara.

"Bil bakalım" dedi Levine. Bakışlarını arkadaşının yüzüne dikmişti.

"Biliyorum ama önce ben konuşmak istemem. Konuşunca bilip bilmediğimi anlarsın," dedi Stephane Arcadievitch.

Levine yüzünün adalelerinin kasıldığın duyuyordu, titrek bir sesle, "Peki ne diyorsun bu konuya, ne düşünüyorsun?"

Stephane Arcadievitch, Levine'e bakarak şarabını içti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Benim en fazla istediğim şey budur" dedi.46

Leo Tolstoy

Levine mırıldanarak, "Neden konuştuğumu biliyor musun? Aldanmıyor musun?" dedi. Gözlerini dostuna dikmişti. "Bu işin mümkün olduğuna inanıyor musun?"

"Niye olmasın?"

"Gerçek mi söylüyorsun. Samimi olarak söyle ama. Acaba reddedilmeye mahkum muyum dersin? Bundan eminim ben!"

Levine'in heyecanını gören Stephane Arcadievitch, "Niçin eminsin?" dedi.

"Böyle hissediyorum. Onun için de benim de çok ters olur bu."

"Kız için kötü bir yanı olduğunu sanmam. Bir genç kız istenilmiş olmaktan daima zevk alır."

"Başka genç kızlar belki ama o değil!"

Levine'in duygularını iyice bilen Stephane Arcadievitch, arkadaşının genç kızları ikiye ayırdığını, bunlardan birine dünyanın bütün genç kızlarını ve insani zavallılıkları koyduğunu, öteki sınıfta yalnız Kitty'nin bulunduğunu ve onda hiçbir eksiklik bulunmadığını düşündüğünü de biliyordu.

Yemeğin sosundan istemeyen Levine'e, "Biraz alsana" dedi.

Levine alçak gönüllülükle sostan bir parça aldı. Ama konuşmaya devam ederek, Oblonsky'e yemek yemek zamanı bırakmadı.

"Bir dakika dinle beni. Beni anlamalısın. Bu bir ölüm kalım sorunudur. Kimseye açmadım bunu, senden başkasına da açamazdım. Birbirimizden çok farklıyız, zevklerimizin ilintisi yok ama seni, beni sevdiğinden az sevmem. Bu yüzden sana soruyorum. Ama samimi olarak yanıt ver."

Oblonsky gülerek, "Düşündüklerimi söyledim sana, fakat çoğunu da söyleyeceğim. Eşim, harika bir kadındır... (Oblonsky bir an durarak, eşiyle arasındaki durumu düşündü), ikinci bir görme gücü vardır sanki. Başkalarının kalbinden geçenleri okur. Ama bütün bunlardan daha iyi olarak kiminle evleneceğini bilir. Kimsenin inanmadığı Cha-

Anna Karenina

. 47

havvskoy ile Brenteld'in evliliğini o önceden haber vermişti. İşte eşim senin için iyi şeyler söylüyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Kitty'nin seni sevmekle kalmayıp, eşin de olacağını söylüyor."

"Demek böyle dedi" diye bağırdı. "Karının bir melek olduğunu bilirim gerçi, ama konuştuğumuz yeter artık, yeter" deyip ayağa kalktı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Otur yerine."

Levine yerinde duramıyordu. Gözleri yaşarmıştı. Birkaç kere dolaştı salondu, sonunda gelip yerine oturdu. Biraz sakinleşmiş gibiydi.

"Beni anlamalısın" dedi. "Bu aşk değil, aşkı bilirim ben, bu o değil. Bu bir duygudan daha çok bir şey, beni egemenliğine alan bir kuvvet bu. Buradan ayrıldım, çünkü böyle bir mutluluğun var olamayacağını, bunun insani bir şey olmadığını düşündüm. Ama kendi kendimle boşuna savaştım. Bütün hayatımın bu kuvvette bulunduğunu anlıyorum. Bu işi sonuna götürmek gerek."

"Peki niçin kaçtın buradan?"

"İçimde düşüncelerin ne kadar karmakarışık olduğunu sana neler sormak istediğimi bir bilsen. Dinle. Bana yaptığın yardımın ne demek olduğunu anlayamazsın. O kadar mutluyum ki bencil bir insan haline geliyorum. Kardeşim Nicolas'ı bilirsin, buradaymış. Bana öyle geliyor ki onun da mutlu bir insan olması gerek. Bir delilik gibi bu.. Ama beni korkuya düşüren bir şey var, sen evlenmiş olduğun için bu duyguyu bilirsin. Bizim gibi günahlarla yüklü bir geçmişi olanların, temiz ve günahsız bir varlığa yaklaşmaya kalkması korkunç bir şey değil mi? buna layık olmadığını düşünmem doğru değil mi?"

"Senin çok büyük suçların olduğunu sanmıyorum."

"Ama yine de, yaşantımı tiksintiyle düşünüyor ve titriyorum, evet..."

"Ne yaparsın, dünya böyle" dedi Oblonsky...

"Bir tek oyalanma varsa o da şu çok sevdiğim duadadır, kendi üs-48

Leo Tolstoy

Anna Karenina

49

tünlüklerimize göre değil, rahmetine uyarak bağışla bizi... O da beni böyle bağışlayabilir."

Levine bardağını sonuna kadar içti, iki arkadaş birkaç saniye bakıştılar.

Stephane Arcadievitch, Levine'e, "Sana bir şey daha söylemeliyim, Wronsky'i tanıyorsun değil mi?"dedi.

Oblonsky bardakları dolduran Tatara, "Bir şişe daha getir" dedi. "Wronsky senin rakiplerinden birisi."

Bir an önceki neşeli yüzünde memnuniyetsizlikten başka bir şey görülmeyen Levine, "Bu Wronsky de kim?" dedi.

"Wronsky, Kont Cyrille Wronsky'nin oğlu, Petersbourg'un şanslı gençliğinin en güzel örneklerinden biridir. Tver'de tanıdım kendisini. Hem çok güzel hem de çok yakışıklı. İmparatorun subaylarından. Çok iyi tanıdıkları var. İyi bir insan üstelik. Bana kalırsa hem akıllı, hem de bilgili. Geleceği pek parlak."

Levine kapkara kesilmişti, susuyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Senin buradan ayrıldığından biraz sonra ortaya çıktı. Kitty'e aşık olduğu söylendi. Tabii annesi..."

Levine gittikçe yüzünü asarak, "Özür dilerim ama hiçbir şey anlayamıyorum," dedi. Kardeşini unuttuğunu anımsar, anımsamaz pişmanlık duymuştu.

Stephane Arcadievitch onu kolundan tutarak, "Bekle bir dakika" dedi. "Sana bildiklerimi söyledim. Fakat bu kaypak işte senin daha çok şansın olduğunu sanıyorum."

Levine sapsarı kesilip, sandalyenin arkasına dayandı.

"Söz verdiğin halde niçin benim çiftliğe gelip ava çıkmadın? Bahara gel mutlaka" dedi birdenbire.

Oblonsky de böyle bir konuşma yapmış olmasından için için pişmanlık duyuyordu şimdi. Hem Stephane Arcadievitch'in öğütleri, hem de rakibi olduğunu öğrendiği Petersburg'lu subay hakkında öğrendikleri en derin duygularını yaralamıştı. Oblonsky, genç arkadaşının içinden geçenleri okuyup, gülümsedi.

"Bir gün gelirim. Görüyor musun dostum hayatta ne varsa altında bir kadın parmağı vardır. Benim durumum pek kötü örneğin. Bunun nedeni de kadınlar. Ne düşünüyorsun bu konuda, samimi olarak söyle" dedi. Bir elinde bir puro öbüründe kadehi vardı.

"Hangi konuda?"

"Anlatayım. Evlendiğini kabul edelim. Eşini seviyorsun, fakat bir başka kadına kapılmış olasın..."

"Afedersin ama bunu anlayamıyorum. Yemekten sonra, bir fırının önünden geçerken ekmek yemek istemek gibi bir şey bu."

Stephane Arcadievitch'in gözleri her zamankinden daha parıldadı.

"Neden olmasın. Taze ekmek bazen öyle güzel kokar ki insanı deli eder" dedi. Sonra bu konuyla ilgili bir şiir okudu. Şiiri okurken gü-lümsüyordu. Levine de gülümsemekten kendini alamadı.

"Biraz da şaka etmeli" dedi Oblonsky. Sonra devam etti. "Güzel, alçak gönüllü, aşık bir kadın düşün, fakir ve kimsesiz olan bu kadın her şeyini feda etmiş olsun. Bu kötülük işlendikten sonra, aile yaşamını kurtarmak içi ondan ayrılmak gerektiği zaman merhamet göstermemek mi gerekli? Bu ayrılıktan duyduklarını hafifletmek, onun geleceğini düşünmek gerekmez mi?"

"Özür dilerim ama benim için iki çeşit kadın olduğunu bilirsin, daha doğrusu bir yanda kadınlar bir yanda da... Yaptığı kötülüklerden pişmanlık duymuş güzel kadınlar görmedim. Ama şu tezgâhtaki Fransız gibi bukleli saçlı kadınlar tiksindirir beni."

"Peki, İncil ne oluyor..."

"Bırak şu İncil'i. Sözlerinin bu kadar kötüye kullanılacağını bil-50

Leo Tolstoy

şeydi, İsa söylemezdi bunları. İncil'de bundan başka şey yok mu sanki. Gerçi söylediğim kişisel bir duyguydu. Sen nasıl örümceklerden tiksiniyorsan ben de düşmüş kadınlardan tiksiniyorum. Bunun için senin örümceklerin yaşayışını, benim de bu kadınların davranışlarını incelememize gerek yok."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Böyle yargılanmak çok kolay. Sen de Dickens'in kahramanlarından birisi gibi hareket ediyorsun. Bu tip zor meseleleri görmemezlik-ten gelip geçiyordu. Ama bir olayı inkâr etmek ona yanıt vermek değildir. Söyle ne yapmalıyım, ne yapmam gerekiyor."

Stephane Arcadievitch gülümsedi,

"Ne ahlâkçısın ama! Duruma baksana. İki tane kadın var. Birisi haklarından dolayı kendisinin önemli olduğunu söylüyor. Haklan dediği şey de senin ona artık veremediğin aşkından başka bir şey değil. Öteki hiçbir şey istemeden kendini feda ediyor. Ne yapmalı? Nasıl davranmalı. Korkunç bir dram bu."

"Doğrusunu istersen ben burada bir dram olduğuna inanamıyorum. Bana kalırsa, Platon'un "Şölen" de belirttiği gibi, (hatırlarsın), iki aşk insanları ayıran bir ölçü taşıdır. Bazıları bu aşklardan birini anlarlar, bazıları anlamaz. Platonik aşkı anlamayanların dramdan söz etmeye haklan yoktur. Bu durumda başka türlü olabilir mi? Bütün dram, alınan zevk karşısında gönül borcu olmaktan başka bir şey değildir. Oysa platonik aşk bunun daha ilerisine gider. Çünkü bu aşkta her şey apaçıktır, temizdir çünkü..."

Tam bu sırada, Levine kendi günahlarını, manevi savaşlarını hatırladı. Bu yüzden birden, "Fakat belki de hakkın var.. Olabilir söylediğin. Bir şey bilmiyorum ben" dedi.

"Gördün mü, sen tek parça yapılmış bir kişisin. Senin üstünlüğünde kusurun da bu. Karakterin tek parça diye, insanın yaşamındaki bütün olayların da böyle tek parça olmasını istiyorsun. Bu yüzden devlet emrinde çalışmanın yararsız olduğunu çünkü, bunun toplumsal bir et-

kişi olmadığını, fayda sağlamadığını söylüyorsun. Her davranışın belli bir amaca yönelmiş olmasını, evlilikle aşkın tek bir varlık halinde olmasını istiyorsun. Ama bunlar mevcut değildir. Gerçi yaşamın güzelliği, çekiciliği, çeşitliliği farkların mevcut olmasından ileri gelmektedir."

Levine içini çekti. Dinlemiyordu. Kendi dertlerine eğilmişti. Birden ikisi de, daha çok yakınlaşmalarını sağlaması gereken bu yemeğin, onları, iki iyi arkadaş gibi bırakmakla beraber, birbirlerinin dertlerinden uzaklaştırdığını anladılar. Her birini sadece kendini ilgilendiren konuyla uğraşıyor, arkadaşının dertlerini düşünmüyordu bile. Oblonsky birçok yemeklerden sonra bu çeşit bir duygunun insanın içini kapladığını daha önce biliyordu. Bu arada ne yapması gerektiğini de biliyordu.

"Hesap" diye bağırdı. Sonra yandaki salona geçti. Eski bir arkadaşını görerek hemen bir aktirist ve onu koruyan kişi hakkında konuşmaya başladı. Bu konuda Oblonsky'nin içini ferahlatmıştı. Levine onu düşünmeye zorlamış, bir gerginlik doğurmuştu içinde.

Tatar, bahşişi de unutmayarak 28 rublelik bir hesap getirdi. Başka bir zaman olsa, kendi payına düşen 14 rubleden ürkecek olan Levine, aldırmadı bile. Parayı verip oturduğu yere döndü. Cherbatzky'lere gitmek üzere kıyafetini değiştirdi. Bütün geleceği orada belli olacaktı.

Genç prenses Kitty Cherbatzky on sekiz yaşındaydı. Sosyetede ilk olarak o yıl görünüyordu. Kız kardeşlerinden daha çok beğenilmişti. Annesi bile bu kadar beğenileceğini aklına bile getirmemişti. Moskova'nın bütün gençleri aşık olmuştu ona. Bundan başka, Levine ve Wronsky gibi iki isteyen de çıkmıştı.

Levine'in sık sık gelmesi ve Kitty'e olan aşkının belli olması,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Jj52

Leo Tolstoy

Prens ve Prenses'in kızlarının geleceği üzerinde konuşmalarına yol açmıştı. Bu konuşmaların çoğu sert tartışmalar durumunu alıyordu. Prens Levine'in tarafını tutuyordu. Prenses bütün kadınlar gibi konuyu başka tarafa çekiyor, Kitty'nin çok genç olduğunu, Levine'den pek hoşlanmadığını, gerçi Levine'in ciddi niyet sahibi gibi görünmediğini... söylüyordu. Ama gerçek düşündüğü bu değildi. Aslında daha iyi bir isteyen beklediğini, Levine'den kendisinin pek hoşlanmadığını, onu anlamadığını söylemiyor, saklıyordu. Bu yüzden, Levine'in Moskova'dan ayrılmasına çok memnun olmuştu.

O zaman, "Gördün mü hakkım varmış" dedi kocasına.

Wronsky ortaya çıkınca daha da sevindi. İşte daha iyi bir isteyen çıkmıştı.

Prensese kalırsa bu iki isteyen arasında kıyaslama yapmak olanaksızdı. Levine'in hoşlanmadığı tarafı, olay üzerinde birden ve garip bir şekilde hükümler vermesi ve sosyete yaşamındaki acemiliğiydi. Bunun gururdan ileri geldiğini sanıyordu. Levine'in kır hayatı yaşaması, hayvanlarla uğraşması da hoşuna gitmiyordu. Bunların hepsinden daha çok canını sıkan şey Levine'in bir buçuk ay evlerine gidip gelirken, kuşkulu, meraklı bir insan tavrı takınması ve kızlarını istemekle onlara büyük bir şeref vermiş olduğunu düşünür gibi görünmesiydi. Evlilik çağında bulunan bir kızın evine sık sık gelen bir insanın isteklerini açığa vurması gerektiğini anlamıyor muydu? sonra kimseye haber vermeden, Moskova'dan ayrılması?..."

"İyi ki çekici bir kişi değil. İyi ki Kitty'nin aklını başından almadı" diyordu kendi kendine.

Oysa Wronsky tam istediği gibiydi. Zengindi, akıllıydı, soylu bir ailenin çocuğuydu. Saray ve orduda parlak bir geleceği vardı. Üstelik sevimli bir insandı. Bundan iyisi can sağlığıydı. Baloda Kitty'ye kur yapmış, onunla dans etmiş, annesi ve babasıyla tanışmıştı. Niyetlerinden şüphe edilebilir miydi? Ama bütün bunlara rağmen zavallı kadın

Anna Karenina

53

son derece hareketli bir kış geçiriyordu.

Prenses, otuz yıl önce evlendiğinde, evliliği teyzesi tarafından hazırlanmıştı. Daha önceden tanınan nişanlı onu görmek ve kendini göstermek için eve gelmişti. Bu karşılaşma iyi sonuçlar vermiş. Bu işin sorumluluğunu yüklenmiş olan teyze durumu her iki tarafa bildirmişti. Sonra bir gün gelinip kız istenmiş ve bu istek kabul edilerek her şey gürültüsüz patırtısız yapılmıştı. Hiç olmazsa, Prens şimdi bu olayları düşündüğü zaman bunun böyle olduğunu sanıyordu. Ama kızlarını evlendirmeye kalkışınca, dışarıdan pek kolay ve basit görünen bu işin ne kadar yorucu ve üzüntülü olduğunu iyice öğrenmişti.

Dolly ve Nathalie'yi evlendirirken, kocasıyla kavga etmiş bir sürü para harcanmış, üzüntü içinde günler geçirilmişti. Şimdi de aynı sıkıntılardan, kavgalardan geçmek gerekiyordu. Genel olarak bütün babaların yaptığı gibi, yaşlı prens de, kızlarının şeref ve namusu ile ilgili konularda son derece titiz davranıyordu. Hele Kitty için her zamandan daha titizdi. Her an prensesle kavga ediyor, kızının hayatını tehlikeye attığını ileri sürüyordu. Prenses bunlara eskiden beri alışmıştı, ama kocasının bu işlerde abartma yapmasının pek de haksız olmadığını, zamanın değişmiş olduğunu, bir annenin görevlerinin gittikçe zorlaştığını düşünüyordu. Kitty'nin yaşındaki kızlar serbest bir şekilde birbirleriyle buluşuyor, derslere gidiyor,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

erkeklerle rahat rahat konuşuyor, yalnız başlarına arabaya biniyorlardı. İçlerinde çoğu saygı denen şeyi unutmuşlardı. İşin en kötüsü, hepsi kocaların kendilerinin seçmesi gerektiğine, anne ve babalarının bu işe karışlamayacağına inanmışlardır. Bu genç kızlar ve yaşlı kimseler,. "Artık eskisi gibi evlenilmiyor" diyorlardı. Peki şimdi nasıl evleniliyordu? Prenses kime sorsa bunun yanıtını alamıyordu. Çocuklarının yaşamını belirlemek hakkını anne ba-baya veren Fransız gelenekleri kabul edilmemişti. Genç kızlara kayıt-sız şartsız serbestlik veren İngiliz gelenekleri ise kabul edilemezdi. Bir Çöpçatanın aracılığı ile evlenmeyi gerektiren Rus geleneklerine ise54

barbarlığın bir kalıntısı olarak bakılıyordu. Bununla herkes alay ediyordu. Prenses de katılıyordu bu alaylara. Öyleyse ne yapmak gerekliydi? Kendileriyle konuştuğu insanlar, "Bu eski düşünceleri bırakmalı. Genç kızlar evlenecekleri insanları kendileri seçmeliler. Bu ana babanın işi değildir" diyorlardı. Kızları olmayanlar için bu düşünceleri ileri sürmek kolaydı. Prenses Kitty'i arkadaşları ile serbest bırakmakla, onun kendilerinin hoşuna gitmeyen bir adama aşık olabilmesi tehlikesini göze aldıklarını biliyordu. Böyle bir adamın, iyi bir insan olmaması, yahut onunla evlenmek istememesi mümkündü. Bu yüzden Prenses evlilik sorunlarında genç kızların kendi başlarına karar vermelerinin çok tehlikeli olacağına inanıyordu. Kitty ile, öteki kardeşlerinden fazla uğraşmasının sebebi buydu.

Prenses, Wronsky'nin yalnız arkadaşlık etmekle kalacağından da korkuyordu. Kitty genç adama aşık olmuştu. Prenses bunu görüyor ve Wronsky'nin namuslu bir insan olduğunu düşünerek teselli buluyordu. Gençlerin yaşadıkları serbest yaşam durumu daha da tehlikeli kılıyordu. Ama Kitty bir baloda Wronsky ile konuştuklarını annesine anlatınca, yaşlı prenses biraz yatışır gibi olmuştu. Ama bütün endişelerinden kurtulmuş değildi. Wronsky genç kıza, annesiyle konuşmadan hiçbir önemli işe girişmediğini söylemişti. "Bu günlerde annemin burada olmaması kötü bir rastlantı, ona çok önemli bir şey sormak istiyordum" diye eklemişti.

Kitty bu sözleri fazla önem vermeden söylemişti. Ama annesi onları kendi istediği biçimde yorumlamaktan geri kalmadı. Wronsky'nin annesinin gelmesinin beklendiğini ve yaşlı kontesin oğlunun bulduğu kızdan memnun kalacağını biliyordu. Prenses biraz çelişkilerle dolu olan bu olayları iyimser bir şekilde yorumluyordu. Kaygılardan kurtulması gerekiyordu.

En büyük kızı Dolly'nin kocasından ayrılmak istemesi onu çok üzmüştü ama yine de bütün düşüncesi, küçük kızı Kitty'deydi. Kitty'nin

yaşamı söz konusuydu. Levine'in gelişi prensesi endileşendirmişti. Kitty'nin bir zamanlar ilgilendiği bu genç adam yüzünden, Wronsky'den soğumasının ne kadar tehlikeli olabileceğini düşünüyordu. Böyle bir davranış her şeyi kötüleştirebilir ve o kadar istenilen sonuçların gerçekleşmemesine, ya da bu gerçekleşmenin gecikmesine yol açabilirdi.

Eve gittikleri sırada, kızına, "Çoktan beri burada mıymış?" dedi.

"Bugün gelmiş anne."

Prenses ciddi bir şekilde konuşmaya başlamış, "Sana bir şey söylemek istiyorum" dediği zaman Kitty neyin söz konusu olduğunu anlayarak,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Anne söylemeyin, söylemeyin... Ne olduğunu biliyorum, hepsini biliyorum" demişti.

Annesinin fikirlerine o da katılıyordu ama ona bu fikirleri veren sebeplerden iğreniyordu.

"Sadece birisini cesaretlendirip..."

"Anneceğim, lütfen söylemeyin, bundan konuşmak korkutuyor beni."

Annesi, kızının gözlerinin yaşlandığını görünce, "Bir şey söyleyecek değilim, bir kelime söyleyeceğim yalnız. Benden hiç bir şey saklamayacağını söylemiştin."

Kitty bağırarak, "Hayır, hiçbir şey saklamayacağım. Söyleyecek bir şey yok şu anda" dedi.

Annesi, "Bu gözlerle yalan söylediğini ileri sürmek olanaksız bir şey" diye düşündü.

Akşam yemeğinden sonra Kitty, ilk olarak önemli bir işe kalkışan bir delikanlı gibi heyecanlıydı. Kalbi çatlayacak gibi çarpıyor, düşün-56

Leo Tolstoy

çelerini toparlayıp yöneltmek elinden gelmiyordu.

O akşamki toplantıda yaşamının tayin edileceğini biliyordu. Misafirleri bir bir düşünüyor, onları kimi zaman yanyana kimi zaman ayn ayrı tasarlıyordu. Geçmişi düşününce, Levine'i duygulanarak anıyordu. Ortaklaşa anılarının şairane bir yanı vardı. Kaybettiği ağabeysi için duyduğu dostluk zevk veriyordu ona. Onu sevdiğini kabul ediyordu. Aşkından kuşkulanmıyordu. Bu duyguyla övünüyordu bile. Oysa Wronsky'i düşününce içine bir tedirginlik çöküyordu. Aralarındaki bağıntıda sahte bir şey varmış gibi geliyordu ona. Bunun suçunu kendisine yüklüyordu. Wronsky sosyete adamlarının, soğukkanlılığına ve sakinliğine sahipti. Levine ile olan bağlantıları basit ve apaçıktı, ama Wronsky ona göz kamaştırıcı bir gelecek vaad edersen, Levine ile birlikte yaşayabileceği gelecek, iyice belirrniyor, karanlıkta kalıyordu.

Yemekten sonra, Kitty, akşam makyajı için odasına çıktı. Aynanın önünde durunca güzelliğinin ve kişiliğinin bütün güçlerine sahip olduğunun farkına vardı. Bu şaşırtıcı bir şeydi. Kendi kendine tamamen hakim ve yatışmış bir durumdaydı.

Saat yedi buçuğa doğru salona indiği .sırada, hizmetçilerden birinin, haber vermek için, "Constantin Dimitrievitch Levine' diye bağırdığını duydu. Prens de orada değildi. Kitty, kendi kendine, "Tamam" dedi. Bütün kanı sanki kalbine hücum etmişti. Bir aynanın önünden geçerken, yüzünün ne kadar sararmış olduğunu görüp korktu.

Levine'in erkenden gelmesinin sebebinin, kendisini yalnız bulup önerisini yapmak olduğunu anlamıştı. O zaman durumu bambaşka bir bakımdan gördü. Kiminle mutlu olabileceğini bilmek ve kimi seçmesi gerektiğini kararlaştırmak yalnız Kitty'e bağlı değildi. Sevdiği adamı biraz sonra hayal kırıklığına uğratmak zorunda olduğunu düşündü. Bunun sebebi de zavallı adamın ona aşık olmasından başka bir şey değildi. Ama onun elinden hiçbir şey gelmezdi. Bunun böyle olması gerekiyordu.

Anna Karenina

57

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Kendisiyle yalnız konuşup, onu sevdiğimi söylemem mi gerekiyor?. Ama bu doğru değil ki... Öyleyse ne demeli? Bir başkasını sevdiğini mi söyleyeyim. Olanaksız bu. Kaçıp gideyim buradan, görmesin beni..." diye düşünüyordu.

Ayak seslerini duyduğu sırada, Kitty kapının yanına geçmişti bile. "Böyle davranmam doğru değil. Neden korkacak mışım? Ne olursa olsun gereceği söylerim. Ondan çekinmeme neden yok" diye düşündü. Levine iriyart, güçülü ama çekingen görünüşüyle önünde belirmişti bile. Pırıldayan gözlerini genç kıza dikmişti. Genç kız sanki ona sığını-yormuş gibi baktı Levine'e. Sonra elini uzattı.

"Biraz erken geldim galiba" diyerek bakışlarını bomboş salonda dolaştırdı. Düşündüklerini söylemesi için hiçbir engel olmadığını anlayınca suratı asıldı.

Kitty masanın yakınına oturarak, "Hayır, erken değil," diye cevap verdi.

Levine cesaretini kaybetmemek için, genç kıza bakmadan ve ayakta durarak "Sizi yalnız bulmak istiyordum" dedi.

"Annem birazdan gelecek. Çok yoruldu dün. Dün..."

Genç kız ne söylediğini bilmeden konuşuyordu, tatlı ve yalvaran bakışlarını genç adama çevirmişti.

Levine ona döndü, genç kız kızardı ve sustu.

"Dün burada uzun zaman kalıp kalmayacağın bilmediğimi, bunun size bağlı olduğunu söylemiştim."

Kitty başını yere eğmişti. Levine'in söylediklerine ne cevap vereceğini kestiremiyordu.

"Size bağlı olduğunu söylemiştim" diye tekrar ediyordu. "Şunu söylemek istiyorum, şey... bunun için gelmiştim zaten... Karım olur musunuz?" diye mırıldandı Levine. Söylediklerinin farkında değil gibiydi. Sonra susup genç kıza baktı.

Kitty başını kaldırmadı. Zar zor nefes alıyordu Yüreği mutlulukla58

Leo Tolstoy

yüklüydü. Bu sevginin böylece açıklanmasından bu kadar güçlü bir heyecan duyacağını aklına bile getirmemişti. Ama bu duygu bir an sürmüştü. Wronsky'i düşündü. O zaman samimi ve duru bakışlarını Levine çevirerek, hızla,

"Özür dilerim, bu olamaz..." dedi.

Bir an önce ona ne kadar yakındı, oysa şimdi nasıl uzaklaşmış ve bir yabancı haline girmişti.

"Başka türlü olamazdı zaten" dedi Levine. Genç kıza bakmıyordu.

Sonra selam vererek, uzaklaşmak istedi...

Tam o sırada Prenses içeri girdi. Onları yalnız ve üzüntülü görünce adamakıllı ürkmüştü. Levine hiçbir şey söylemeden Prenses'in önünde eğildi. Kitty gözlerini yerden kaldırmıyor ve bir şey söylemiyordu. "Tann'ya şükürler olsun, teklifi geri çevirmemiş" diye düşündü. Perşembe günü konuklarını ağırlarken yüzünde beliren gülümseyiş yeniden ortaya çıkmıştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Oturup, Levine kır yaşamı üzerine sorular sordu. Levine de oturmuştu, başkaları içeri girerken gözden kaybolmayı tasarlamıştı.

Beş dakika sonra, Kitty'nin arkadaşlarından birisi olan ve geçen kıştan beri evli bulunan Kontes Nordstone'ın geldiği bildirildi.

Bu kupkuru, sarı, sinirli ve hastalıklı bir kadındı. Kitty'i çok seviyor ve bu sevgisi, bütün evli kadınlarda görüldüğü gibi, arkadaşını kendi evlilik görüşüne uygun düşen bir biçimde hemen evlendirmek şeklinde ortaya çıkıyordu. Kitty'nin Wronsky ile evlenmesinin doğru olacağını söylüyordu. Kışın başından beri, Cherbatzky'lerde gördüğü Levine'yi beğenmemişti. Onu görünce alay etmekten kendini alamıyordu.

"Bana yukarıdan bakmasından, konuşulmaya değer bulmamasın-

dan hoşlanmıyorum" diyordu Levine'den söz ederken.

. Gerçekten de Levine, kontesi pek beğenmiyor ve onun övündüğü" şeyden, yani maddi sandığı her şeye karşı küçümsemeyle bakmasından, sinirliliğinden iğreniyordu.

Levine ve Kontes arasında, sosyetede birçok insanlar arasında görülen bir bağlantı vardı. Birbirleriyle dost görünüyorlar, ama aslında gücenmeyecek kadar birbirlerini küçümsüyorlardı.

Kontes içeri girer girmez Levine'e dönerek,

"Oo, Costantin Dimitrich, bizim şu iğrenç Babil'imize geri döndünüz demek," diyerek, kupkuru elini uzatıp, Levine'e, kışın başında-Moskova'yı Babil'e benzetmiş olduğunu hatırlattı. "Babil mi değişti yoksa siz mi kötü bir adam oldunuz?" diye ekledi. Yüzünde alaycı bir gülüş dolaşıyor, Kitty'e bakıyordu.

"Söylediklerimi bu kadar iyi anmanız beni utandırdı" diye yanıt verdi Levine. Kendini toparlayıp, Kontesle konuştuğu zaman takındığı yarı soğuk yan iğneleyici davranışı hemen ele almıştı. "Yoksa söylediklerim sizi etkiliyor mu?"

"Tabii, dikkat ediyorum. Kitty, .bugün yine mi patinaj yaptın?" dedikten sonra arkadaşıyla konuşmaya koyuldu.

Levine o an kalkıp gitmenin yanlış olduğunu bildiği halde, bütün gece orada kalıp, sıkıntı çekmenin daha da yanlış olduğunu düşünerek,-Kitty'e görünmeden sıvışmak istiyordu. Tam ayağa kalkacağı sırada, Prenses,

"Moskova'da uzun zaman mı kalacaksınız. Siz bölge hakimi değil misiniz? Bölgenizden uzun zaman ayrı kalabilir misiniz?" diyerek Le-vine'i sorguya çekti.

"Uzun zaman kalmayacağım Prenses. Ama işlerimden çekildim. Burada yalnız birkaç gün kalacağım" dedi.

Kontes Nordstone, Levine'in surat astığını görünce, "Bir şeyler olmuş. Ama konuştururum onu. Kitty'nin önünde Levine'i gülünç hale

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

üaUllıilllllhnlliljllUllll60

Leo Tolstoy

sokmak en büyük eğlencem" diye düşündü.

Levine'e dönerek, "Costantin Diritrich, siz her şeyi biliyorsunuz, bana bizim Kalouga'daki arazimizde, köylüler ve kanlarının bütün ellerindekini içkiye yatırıp, kiralarını ödememelerini açıklayabilir misiniz? Bir köylü dostu olan siz bu hareketi nasıl haklı çıkaracaksınız bakalım?" dedi.

Tam bu sırada bir kadın içeri girdi: Levine ayağa kalkarak:

"Özür dilerim, kontes size cevap veremem, çünkü hiçbir şey bilmiyorum bu konuda" dedi. İçeri giren kadının ardından bir delikanlı geliyordu.

"Bu Wronsky olmalı" diye düşündü Levine. Yan gözle Kitty'e baktı. Genç kız Wronsky'nin geldiğini daha önce farketmiş, Levine'i gözlüyordu. Genç kızın pırıldayan gözlerini görünce, Levine Kitty!nin bu delikanlıya aşık olduğunu anladı.

Rakipleriyle karşılaşan erkeklerin çoğu, karşılarındakinin hiçbir üstünlüğü olmadığını yanılgılarla dolu bir insan olduğunu düşünürler. Bazıları da bütün üstünlüklerin rakiplerinde bulunduğunu düşünmeye eğilimlidirler. Levine bu ikincilerdendi. Wronsky'nin çekici ve sevimli yanlarını bulmakta gecikmedi. Bu apaçık ortadaydı. Esmer, orta boylu, oranlı bir vücudu olan, yakışıklı, kibar bir insandı. Kısa kesilmiş saçlarından, üniformasına kadar her şeyde sade ve incelik doluydu. Wronsky kendisiyle aynı zamanda gelmiş olan kadına yol verdi. Sonra önce prensese, sonra Kitty'nin yanına gelince, bakışında bir tatlılık, gülüşünde bir mutluluk ve zafer beliriyor gibi geldi Levine'e. Kitty'e elini uzattı ve önünde saygıyla eğildi.

Orada bulunanları ayrı ayrı selamladıktan ve hepsiyle birer ikişer kelime konuştuktan sonra, durmadan kendisine bakan Levine'e bakmaksızın oturdu.

Prenses bir el hareketiyle Levine'i göstererek, "Baylar izin verirseniz sizi birbirinize tanıştırayım Dimitrich Levine, Kont Alexis Kirilo-

vitch Wronsky" dedi.

Wronsky yerinden kalkarak, Levine'in elini dostça sıktı.

İçten bir gülümseyişle, "Bu kış sizinle oturup konuşmam gerekiyordu, yazık ki Moskova'dan ayrılmıştınız" dedi. *

Kontes söze karışarak, "Costantin Dimitrich, şehiri ve şehirlileri küçümser, onların yanından uzaklaşır" dedi.

"Bu kadar iyi anımsadığınıza göre sözlerim sizi fazlaca etkiliyor" dedi Levine. Biraz önce söylediklerini tekrar etmiş olduğunu düşününce kızardı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky Kontes ve Levine'e bakarak gülümsedi.

"Demek hep şehirden uzakta yaşıyorsunuz" dedi. "Kışın bunaltıcı bir yaşam olmalı bu."

Levine sert bir sesle, "İnsanın yapacak işleri olunca öyle değildir, zaten yapayalnız olunca sıkılmıyor insan" dedi.

Wronsky, "Kır yaşamını ben de severim" dedi.

Kontes, "Umarım bütün hayatınızı orada geçirmekten hoşlanmazsınız" dedi.

"Bilmem. Hiç böyle bir yerde uzun zaman kaldığım olmadı. Ama annemle birlikte Nice'de geçirdiğim kış sırasında, bizim kır yaşamını ve müzikleri öyle özledim ki, tahmin edemezsiniz. Biliyorsunuz Nice bunaltıcı bir yerdir. Apoli ve Sorento için de aynı şey söylenebilir. İşte oralarda gerçekten Rusya aklına geliyor insanın. Hele Rus kır yaşamı..."

Genç adam hem Kitty'e hem de Levine'yle konuşuyordu. İyilik dolu bakışlarını onlann üzerlerine çeviriyor ve aklından geçenleri olduğu gibi söylüyordu.

Konuşma hiç gevşemiyordu, bu yüzden yaşlı prenses konuşmaya karışıp sessizlikleri ortadan kaldırmak zorunda kalmadı. Öte yandan Kontes de Levine ile eğlenmek olanağını ele geçirememişti.

Levine konuşmaya katılmak istiyor ama bunu bir türlü beceremi-62

Leo Tolstoy

Anna Karenina

63

yordu. Her an "İşte şimdi gidebilirim" diye düşünüyor, ama bu düşüncesini gerçekleştiremiyordu. Sanki bir şey bekliyordu.

Spiritizmadan, dönen masalardan, ruhlardan söz açılmıştı. Spiri-tizmaya inanan Kontes, tanığı olduğu inanılmaz olaylar anlatmaya koyulmuştu.

Wronsky gülümseyerek, "Kontes lütfen bunları gösterin bana, bütün iyi niyetimi koyduğum halde, olağanüstü bir şey göremedim ben" diyordu.

"Tabii bir daha cumartesiye istediğini yerine getirebilirim" dedi Kontes. "Ama siz inanıyor musunuz bunlara Costantin Dimitrich" diye Levine'e sordu.

"Cevabımı nasıl olsa biliyorsunuz, neden soruyorsunuz bana" dedi Levine.

"Ağzınızdan duymak istiyorum da..."

"Bana kalırsa, dönen masa hikâyeleri, sosyetemizin ne kadar geri olduğundan başka bir şey göstermez. Bu bakımdan köylülerden farkımız yoktur. Köylüler alınyazısına, nazara inanırlar, oysa siz..."

"Demek inanmıyorsunuz siz?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Böyle şeylere inanamam Kontes..."

"Peki. bunları kendim gördüğümü söylersem."

"Köylüler ile hayaller gördüklerini söylerler." .

"Demek gerçeği söylediğime inanmıyorsunuz?"

Kontes bunları söyledikten sonra gülmeye başladı...

Kitt Levine hesabına kızarak söze karıştı, "Hayır Marie, Constan-tin Diritrich spiritizmaya inanmadığını söylüyor" dedi. Levine Kitty'nin duyduklarını anlamış daha şaşırmış bir durumda konuşmaya başlamıştı. Wronsky hemen atılıp, kibarlık sınırlarını aşmak üzere olan konuşmayı yumuşatmaya çalıştı, tatlı tatlı gülümseyerek.

"Böyle bir şeyin mümkün olmadığını mı söylemek istiyorsunuz yoksa?" dedi. "Niçin olmasın, ne olduğunu anlamadığımız elektriği

kabul etmiyor muyuz? Bilinmedik yeni bir kuvvet niçin var olmasın? Sonra..."

Levine, Wronsky'nin sözünü kesti, "Elektrik bulunduğu zaman, onun ortaya çıkardığı olaylar biliniyordu. Bu olay ve belirtiler yüzyıllarca gözlenmiş ama bunun nedeni ve nereden doğdukları açıklanamamıştı. Elektriğin uygulanması bunlardan sonra yapıldı. Oysa ispirtiz-macılar önce yazılar yazmak ve masaları harekete geçirmekle başladılar. Bilinmeyen bir kuvvetin varlığı sonradan sorun oldu."

Wronsky her zamanki gibi dikkatle dinliyor ve sanki ilgileniyormuş gibi görünüyordu.

"Ama ispirtizmacılar, gerçi bu kuvvetin belli şartlar altında ortaya çıktığını ve etkilendiğini biliyoruz ama ne olduğunu henüz anlamış değiliz diyorlar. Bunu ortaya çıkarmak bilginlerin işidir, diye ekliyorlar. Niçin yeni bir kuvvet var olmasın ki...."

Levine karşısındakinin yeniden sözünü keserek, "Çünkü kehribarı yün bir kumaş parçasına ne zaman sürerseniz belli bir elektrik etkisi edebildiğiniz halde, spiritizma yoluyla böyle belli sonuç ve etkiler elde edemezsiniz, bu olaylar doğal olaylar sayılamazlar" dedi.

Wronsk, konuşmanın bir salon için fazla ciddi bir duruma geldiğini anlayınca, cevap vermedi. Konuyu başka yana çekmek için, kadınlara dönerek,

"Niçin hemen bir deneme yapmayalım kontes?" dedi.

Levine düşüncesini sonuna kadar götürmek ve açıklamak istiyordu.

"İspitrizmacıların yaptıkları mucizeleri bir kuvvetle açıklamaya kalkışmaları, bence hiçbir zaman başarıyla sonuçlanmayacaktır" dedi. "Bu kuvvetin doğaüstü bir kuvvet olduğunu söyledikleri halde, maddi bir sınavdan geçirmek istiyorlar onu."

Herkesin kendisinin sözünü bitirmesini beklediğini anladı ve sustu.64

Leo Tolstoy

Kontes, "Bana kalırsa siz çok iyi medyumluk yaparsınız" dedi. "Coşkun bir tarafınız var."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine cevap vermek için ağzını açtı ama bir şey söylemeden kıpkırmızı kesildi.

"Haydi hanımlar, masaları sınavdan geçirelim bakalım" dedi VVronsky. "İzin verir misiniz prenses?"

Kitty de ayağa kalktı. Levine ile göz göze geldiler. Genç kız onun çektiği acının nedenlerini bildiği için daha da acıyordu ona. Bakışlarıyla Levine'e sanki, "Özür dileim, bağışlayın beni, öyle mutluyum ki" diyordu. Levine'in gözlerinde, "Herkesten, sizden de, kendimden de nefret ediyorum" der gibi bir anların vardı. Şapkasını arıyor, gitmeye hazırlanıyordu.

Ama şans yine ondan yana çıkmamıştı. Ötekiler tam masaların çevresinde oturdukları, Levine'in de dışarı çıkmaya kalktığı sırada, yaşlı prens içeri girdi. Kadınları selamladıktan sonra, Levine'i görerek:

"Ooo" diye neşeyle bağırdı. "Burada olduğunu bilmiyordum. Ne zamandan beri buradasın, sizi gördüğüme sevindim" dedi.

Prens Levine'e hem "Sen", hem de "Siz" diyordu. Levine'in koluna girip, Wronsky'e hiç dikkat bile etmedi. Wronsky Levine'in arkasında bekliyor, prensi selamlamaya hazırlanıyordu.

Kitty, bu olup bitenlerden sonra, prensin Levine'e gösterdiği yakınlığın genç adamı daha da üzeceğini anlıyordu. Prens, Wronsky'i soğuk bir şekilde selamlamıştı. Bu soğuk davranışa şaşıran Wronsky bunun nedenini sorar gibi bir tavır takınmıştı.

Kontes, "Prens, Constantin Diritrich"i elimizden almayın, bir deneme yapacağız" dedi.

"Hangi denemeyi yapacaksınız? Masaları mı döndüreceksiniz yoksa? Bence oyun daha iyidir" dedi. Bunları söylerken de, bu işe önayak olduğunu anladığı Wronsky'e gülerek bakıyordu.

Wronsky şaşkın bir şekilde prense gülümsedikten sonra, Kontes

Nordstone'a döndü. Bir hafta sonra verilecek olan bir balodan söz etmeye koyuldular. Kitty'e dönerek, "Umarım siz de gelirsiniz baloya" dedi.

Yaşlı prens yanından ayrılır ayrılmaz, Levine ortadan kayboldu. Bu akşamdan aklında kalan tek hayâl, Wronsky'nin baloyla ilgili sorusuna güleç ve mutlu bir yüzle cevap veren Kitty'di.

O akşam, Kitty annesine Levine ile arasında neler geçtiğini anlatıyordu. Genç adama üzüntü duyurmaktan hoşnut olmamıştı ama kendisine evlenme teklifi yapılmış olmasından hoşlanmaktan da geri kalmamıştı. Doğru hareket ettiğinden güven duyduğu halde o gece yatağa girdikten sonra uzun süre uyuyamadı. Bir anı kafasının içinden çıkmıyor, onu etkiliyordu. Levine'i prensin yanında ayakta, gözleri dolu bir durumda kendisine ve Wronsky'e bakarken görüyordu. Ama sonra bunun yerine geçen bir başka hayâl kafasında beliriyor, erkekçe güzel yüzünü, seçkin sessizliğini, iyilik dolu tutumlarını, onu gösterdiği aşkı aklına getiriyor ve için için neşeleniyordu. Mutluluğuna gülümseyerek, başı yastıklara düşüyordu.

"Bu çok acı, evet çok acı. Ama benim elimden ne gelir?" diyordu. Ama içinden bir başka ses bunun tam tersini söylüyordu. Levine'i kendine çekmek ve sonra geri çevirme onun suçu muydu? Bunu bilmiyordu. Bütün bildiği mutluluğunun lekesiz bir mutluluk olmadığıydı. "Tannm acıyın bana, bana acıyın" diye

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

uyuyana kadar dua etti.

Bu sırada, prens ve prenses, odalarında en sevdikleri kızları üzerinde kavga edip duruyorlardı.

Prens üzerinde kalın kürklü geceliği olduğu halde elini kolunu sallayarak, "İşte istediğiniz oluyor, gördünüz mü?" diye bağırıyordu. "Ne gururunuz ne de asaletiniz kaldı. Kızınıza koca aramak gibi iğrenç ve66

Leo Tolstoy

aşağılık bir tutum içerisinde bulunuyorsunuz."

Prenses, adeta ağlarcasına, "Peki ama Prens ben ne yaptım?" diyordu.

Kızıyla konuşmasından hoşnutluk duyarak, gelip kocasına iyi geceler dilemek istiyordu. Levine'in davranışından bir şey söylememiş, sadece Wronsky'nin niyetleriyle ilgili bir şeyler üstü kapalı konuşmuştu. Prenes bu işe olmuş bitmiş gözüyle bakıyordu. Tam bu sırada prens kızmış ona kötü sözler söylemeye başlamıştı.

"Ne mi yaptınız? Önce bir adamı çağırdınız. Bundan bütün Moskova halkı olarak sözedecek. Toplantılar yapmak istiyorsanız yapın ama herkesi çağırın. Yalnız sizin istediğiniz adamı çağırmayın. Moskova'nın bütün kakavanlarım, (Prens gençlere böyle diyordu,) çağırın. Çalgıcıları da çağırın, dans etsinler. Ama bu geceki gibi toplantılar yapmayın. Bunu görmek iğrendiriyor beni, bu kadar düşmeyecektiniz, küçük kızcağızın aklını başından aldınız. Levine bu Petersburg'lu sersemden bin kere üstündür, bu sersem ötekilere benziyor, hepsi aynı fabrikadan çıkmışlar..."

"Peki benim suçum neden ileri geliyor?"

"Neden mi..." diye kızarak bağırdı Prens.

"Seni dinleyecek olsam kızımızı bir türlü evlendiremeyeceğimiz-den eminim. Yahut kır yaşamına alışmak gerekecek..."

"Beğenmiyor musun?"

"Dinle beni... Ben söz vermiş falan değilim. Ama böyle güzel, genç, aşık bir adamın nesi eksik..."

"Siz böyle sanırsınız. Peki küçük kız aşık olursa ne yapacağız. Zaten şimdiden aklı başından gitmiş. İspritizma, Niş şehri, balo ben bunları görmüyor muyum sanki? (Prens bunları söylerken her kelimede eğilip selam alarak karısının taklidini yapmaya çalışıyordu). Zavallı Catherine'mizi mutsuz bir kadın yaptığımız zaman memnun olacağız."

"Böyle düşünmenin sebebi ne?"

Anna Karenina

67

"Düşünmüyorum, biliyorum bunu. Biz erkekler bunu anlarız. Sizler zerresini göremezsiniz.Bir yanda Levine gibi ciddi niyetleri olan bir adam var, öte yanda eğlenmekten başka bir şey düşünmeyen zıpırın biri..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Senin kendi görüşlerin bunlar."

"Bu görüşlerini hatırlayacaksın ama iş işten geçmiş olacak, Dac-hinka'yı unutma..."

Dolly aklına gelince Prenses sözünü kesti, "Peki, peki, konuşmayalım" dedi.

"Konuşmayalım tabii... İyi geceler..."

Karı koca birbirlerini kucakladılar, adet üzerine haç çıkararak ve her ikisi de eski düşüncelerinden caymış bir durumda ayrıldılar.

Bu akşamın sonucunda, Kitty'nin yaşamının belirlenmiş olduğundan emin olan Prensesin bu güveni biraz sarsılmıştı. Odasına girip, ne idiğü belirsiz korkunç geleceği düşünerek, o da Kitty gibi, "Tanrım bize acı, Tannm bize acı" diye dua etti.

Wronsky aile yaşamı nedir görmemişti. Gençliğinde herkesin gözünü kamaştıran annesi, evliliği ve özellikle evliliğinden sonra, herkesin dedikodusunu ettiği gönül maceraları yaşamıştı, babasını tanımamıştı.

Öğrenimini parlak bir şekilde tamamladıktan hemen sonra, subay olarak çıkmış ve Petersbourg'un en fazla aranan bir birliğinde görevlendirilmiş, bu sırada sosyete yaşamına karışmıştı. Ama gönül bağlan onu bu hayata çekmiyordu.

İlk olarak Moskova'da, bir genç kızın yanında olmanın verdiği nazları tatmıştı. Bu genç kız tatlı, saf bir yaratıktı, kendisi de onu sevdiğini seziyordu. Petersbourg ile buradaki yaşamın arasında büyük bir68

Leo Tolstoy

fark vardı, bu fark hoşuna gidiyordu onun. Baloya genç kızı çağırıyor, anasını, babasını görüyor, önemsiz şeyler üzerinde onunla saatlerce konuşuyordu. Ama bu önemsiz şeyler genç kıza söylenildiği zaman, özel bir anlam kazanıyorlardı. İkisinin arasında bağlar yaratıyorlardı. Evlenmek niyeti olmayınca, böyle bir davranışın bir baştan çıkarma olarak düşünülebileceği aklına bile gelmiyordu. Onun gözünde bu sadece bir yeni eğlenceydi. Bu yeni eğlenceyi tadıyordu sadece.

Kitty ile evlenmediği takdirde, genç kızı mutsuz edeceğini söylemiş olsalardı, buna şaşırırdı, inanmazdı buna. Bu eğlenceli arkadaşlığın tehlikeli görülebileceğine ve kendisini evliliğe sürükleyeceğine akıl erdiremezdi. Evlenme olanağı aklına bile gelmemişti onun. Evlilik yaşamını anlamadığı gibi, bekarlık yaşamının verdiği düşüncelerin sonucu olarak, evli erkekleri , acaip bir ırkın örneği olan, gülünç ve kendisine düşman varlıklar olarak görüyordu. Wronsky o akşam Cher-batzky'lerde bulunmasının ne gibi konuşmalara yol açtığını hiç aklına getirmediği halde, oradan çıkınca Kitty ile aralarındaki bağlantının-başka bir biçime girmiş olduğunu ve bir karar vermenin zamanı geldiğini anlamıştı. Ama bu ne gibi bir karar olacaktı, bunu kestiremiyordu.

Evine dönerken içi tatlı duygularla dolu olarak, "İşin en güzel yanı, birbirimizle açıkça konuşmadığımız halde, niyetlerimizi ve duygularımızı bu kadar iyi bir şekilde anlamamız ve onun beni sevdiğini o kadar kolaylıkla anlatması" diye düşünüyordu. "Ne kadar tatlı, güvenli ve sade bir hali vardı. Bu beni daha iyi bir insan yapıyor. Benim de bir kalbim ve iyi taraflarım olduğunu anlıyorum... O aşk dolu güzel gözler... Ne yapalım? Hiç; bu hem onun, hem benim hoşuma gidiyor, hepsi bu kadar" diye ekliyordu içinden...

Bundan sonra yatana kadar nasıl zaman geçireceğini düşündü. "Kulübe mi gideyim? Bezik mi oynayayım? Yoksa İgnatine ile şampanya mı içeyim? Hayır, Oblonsky'i bulmak için Chateau de Fleure'e gidip Oblonsky'i bulayım. Hayır bu da can sıkıcı bir şey. Cher-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

batzky'lerden çıktıktan sonra eve gidebilirim" diye düşündü. Gerçekten de odasına döndü. Yemek yedikten sonra soyunup yatağa girdi, başını yastığa koyar koymaz derin bir uykuya daldı

Ertesi gün saat on birde, annesini karşılamak üzere gara giden Wronsky'nin karşısına ilk tanıdık olarak Oblonsky çıktı. Oblonsky kızkardeşini karşılamaya gelmişti.

"Merhaba Kont" diye seslendi Oblonsky, "Kimi aramaya geldin buraya?"

Oblonsky ile karşılaşanların yüzünde beliren o gülümseme ile Kont, "Annemi" diye yanıt verdi. Elini sıktıktan sonra onunla birlikte merdivenleri çıkmaya koyuldu. "Bugün Petersbourg'dan gelmesi gerekli" diye ekledi.

"Ben de seni saat sabahın ikisine kadar bekledim. Cherbatzky'ler-den çıktıktan sonra nereye gittin?"

"Eve gittim" dedi Wronsky. "Doğrusu başka bir yere gitmek gelmiyordu içimden. Cherbatzky'lerde çok güzel bir gece geçirmiştim."

"Aşıkları gözlerinden tanırım ben" diye söze başlayan Stephane İArcadievitch bir gün önce Levine'e söylediği tekerlemeleri Wronsky'e de sayıp döktü.

Wronsky gülümsedi ama kendini savunmadı. Konuyu hemen değiştirmeyi tercih etti.

"Peki sen kimi karşılamaya geliyorsun?" dedi.

"Ben mi? Güzel bir kadını..."

"Gerçekten mi?"

"Kötü düşünenin Allah cezasını versin. Bu güzel kadın kardeşim iAnna'dır."

"Ha... Madam Karenin" dedi Wronsky...70

"Tabii tanıyorsun onu?"

"Tanıyorum sanırım. Ama belki de yanılıyorumdur." Wronsky dalgın görünüyordu. Karenina ismi can sıkıcı ve sahte bir insan aklına getirmişti.

"Ama hiç olmazsa, ünlü eniştem Elexis Karenine'i tanıyorsundur. Onu tanımayan yoktur zaten."

"Evet ismini duydum. Yüz olarak da tanırım onu. Çok bilgili ve akıllı bir insan ama benim sevdiğim bir tip değil" dedi Wronsky.

"Evet ilgi çekici bir adam ama çok tutucu. Ama yaman bir adam, evet yaman bir adam" dedi Oblonsky.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky gülerek, "Kendisi için fena değil" dedi. Sonra kapıda annesinin eski uşaklarından birini görüp, "Ha, geldin mi? Gir içeri" dedi.

Wronsky, Stephane Arcadievitch'i görenlerin hepsinin duyduğu tatdan başka son zamanlarda onunla karşılaşmaktan ayrı bir tat da alıyordu. Bu Kitty'e yaklaşmanın başka bir çeşidiydi. Bu yüzden onun koluna girip, neşeli bir şekilde;

"Bir yerde yakında kendimizi iyi bir ağırlayalım."

"Şüphesiz, yaparız. Baksana, benim dostum Levine'i tanıdın mı?"

"Evet, ama pek erken kaçtı."

"Yaman bir delikanlı değil mi?" dedi Oblonsky.

"Bilmem neden, bütün Moskovalılar, tabii konuştuklarım bir yana" dedi Wronsky alaylı bir şekilde, "Kızıp bana ders vermeye kalkıyorlar."

Stephane Arcadievitch gülerek, "Haklısın doğrusu" diye cevap verdi.

•Wronsky bir memura, "Tren geliyor mu?" diye sordu.

"Son duraktan ayrıldı efendim..."

Garda gidip gelmelerin, gürültülerin artması, jandarma ve yüksek dereceli memurlarla, yolcuları karşılamaya gelenlerin çoğalması, trenin gelmek üzere olduğunu gösteriyordu. Hava soğuktu, rayların ara-

smdan geçen kış elbiselerini giymiş işçilerin karaltıları sis içinde belli-belirsiz gözüküyordu. Gara giriş düdüğü duyulmaya başlamıştı bile, devasa bir kitlenin ilerlemesinden çıkan gürültü ortalığı dolduruyordu.

Levine'in Kitty hakkında düşündüklerini Wronsky'e anlatmak isteyen Stephane Arcadievitch, "Hayır haksızsın, arkadaşımı anlamamışsın" diyordu. "Çok sinirli bir adamdır o. Bu yüzden arasıra tatsızlık yapar ama çoğu kere sevimlidir. Dün onu çok mutlu veya çok mutsuz kılacak nedenler de vardır/' Bu sözleri gülümseyerek söylüyordu. Wronsky karşısında olduğu için ona duyduğu sevgi yüzünden bir gün önce Levine'e duyduğu yakınlık ve sevgiyi unutmuş, gibiydi.

Wronsky durarak, sordu,

"Baldızınızla evlenmek istediğini mi söylemek istiyorsun?"

"Evet bunu yapmış olabilir. Dün akşam bunu sezinlemiştim. Gece erken ve üzüntülü bir halde ayrıldığına göre, önermiş olmalı. O kadar uzun zamandan beri aşık ki, bunu düşünmek insanı üzüyor."

Wronsky dimdik durup yürümeye başlayarak, "Ya demek öyle" dedi. "Ama daha iyi bir istekli umut edebilir. Zaten tanımıyorum kendisini, ama içinde bulunduğu kötü bir durum olmalı. Erkeklerin çoğunun Clara ile yetinmesinin nedeni bu zaten. Bu çeşit kadınlarla başarısızlığa uğranırsa bundan yalnız cüzdanınız zararlı çıkar. İşte tren geldi..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Tren yaklaşıyordu. Peron sanki sallanıyordu, soğuk havada ağırlaşmış gibi görünen sisi önünden sürüp götüren lokomotif ortaya çıkmıştı. Yavaş yavaş büyük tekerleği çeviren pistonun açılıp kapandığı görülüyor, makinist gardakileri selamlıyordu. Şimendiferin arkasındaki bagaj vagonu peronu daha da sarstı, kafese konmuş olan bir köpeğin acı bağrışları duyuldu. Sonunda yolcu vagonları göründü.

Çevik hareketli ve gösterişli bir kondüktör, vagonlardan birinden atlayarak düdüğünü çaldı. Onun ardından sabırsız yolcular indi. Bir koruma subayı, güler yüzlü aceleci bir iş adamı, ve sırtında bir heybe72

Leo Tolstoy

bulunan bir köylü.

Oblonsky'nin yanında duran Wronsky bu görünümü seyrediyordu. Annesini unutmuştu. Kitty hakkında duydukları onu heyecanlandırmış ve neşelendirmişti. Farkına varmadan dimdik duruyordu. Gözleri pa-nldıyordu, bir zafer kazanmış gibi hissediyordu kendini.

Kondöktür yanına yaklaşarak,

"Kontes Wronsky bu vagonda" dedi.

Bu sözler onu uyandırmış, annesini ve onunla konuşacaklarım hatırlamıştı. Kendisine açıkça söylememişti ama annesine pek saygı beslemiyor ve onu sevmiyordu. Ama yetiştirilme biçimi ve çevresi yüzünden, annesine saygılı davranmaktan geri kalacağını düşünemiyor-du bile. Ona bağlılığı ve saygısı eksiklikçe, davranışındaki kibarlık artıyordu.

Wronsky kondüktörü izleyerek vagona girdi. Kapıda bir kadınla karşılaştı ve bir sosyete adamına vergi incelikle, bu kadının en yüksek tabakaya ait birisi olduğunu kavradı. Af diledikten sonra yürümeye devam etti. Ama inceliği, ile dönüp bir kere daha kadına bakmaktan kendini alamadı.

Tam Wronsky baktığı sarada kadın da başını çevirdi. Gür kirpiklerin daha da koyu gösterdiği gözlerin de dostça ve iyilik dolu bir bakış belirmişti. Wronsky'i sanki tanıyormuş gibi bakmıştı. Sonra kalabalıkta birisini aramaya koyuldu. Bu bakış çok kısa olduğu halde, Wronsky, gözlerdeki canlı anlamda ve yarı aralık taze dudakların gülüşünde bir canlılık bulunduğu anlamaktan geri kalmadı. Sanki bile bile sakladığı bir gençlik ve neşe vardı bu kadında. Bunun farkında değildi belki. Ama gözlerindeki kıvılcım her şeyi açığa vuruyordu.

Wronsky vagona girdi. Siyah bukleli, durmadan göz kırpan yaşlı

l Arına Karenina

73

annesi, onu ince dudaklannda beliren bir gülümseyişle karşıladı. Oturduğu yerden kalktı, elindeki çantayı hizmetçisine uzattı. Sonra kupkuru elini oğluna uzatarak, onu alnından öptü.

"Telgrafımı aldın değil mi? İyisin demek, Tanrı'ya şükürler olsun"

dedi.

Oğlu yanına oturarak, "Yolculuğun iyi geçti mi?" diye sorduğu zamanda kapının yanında konuşan kadının

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

söylediklerine kulak kabartıyordu. Bu kadının demin karşılaştığı kadın olduğundan emindi. Dinlediği ses, "Sizinle aynı düşüncede değilim" diyordu. "Bu Petersbourg'lulara yakışan bir görüş hanımefendi." Kadın, "Hayır, bu sadece kadınca bir düşüncedir" diye cevap verdi.

"Öyleyse elinizi öpmeme izin verin?"

"Güle güle İvan Petrovich. Kardeşimin nerede olduğunu görüyor musunuz? Gönderin bana onu" dedi ve kompartımana girdi.

Bayan Wronsky kadına dönüp, "Kardeşinizi buldunuz mu?" dedi. Wronsky o zaman bu kadının Bayan Karenin olduğunu anladı. "Kardeşiniz burada efendim" dedi, ayağa kalkarak. "Sizi tanımadığım için özür dilerim. Zaten sizinle karşılaşmak onuruna o kadar az sahip oldum ki beni tanıyamazdınız."

"Hayır tanırdım sizi" diye cevap verdi. "Annenizle, bütün yolculuk boyunca sizden söz ettik. (Tutmaya çalıştığı gülüş yüzünü aydınlatıyordu.) Kardeşim gelmiyor mu peki?" Yaşlı Kontes, "Çağırsana Alexis" dedi.

Wronsky kompartımandan çıkıp seslendi, "Oblonsky, buraya gel!" Bayan Karenin kardeşini orada görünce, gelmesini beklemeden, dışarı çıktı, hızla ona doğru yürüyerek, incelik ve enerji dolu bir hareketli kolunu boynuna doladı ve onu kucakladı.

Wronsky gözlerini ondan ayıramıyor ve ona baktıkça nedenini bilmeden gülümsüyordu.74

Leo Tolstoy

Kontes, Bayan Karenin'den söz ederek, "Çok hoş bir kadın değil mi?" dedi, "Kocası bana emanet etti onu. Çok iyi oldu bu. Yol boyunca gevezelik ettik. Eee.... Sen ne yapıyorsun bakalım. İyice aşıkmışsın diyorlar, çok iyi yavrum, çok iyi."

Wronsky soğuk bir şekilde, "Neden söz ettiğinizi anlayamadım anneciğim" dedi. "Çıkalım."

Tam bu sırada Kontesle ayrılmak üzere bayan Karenin içeriye girdi.

Neşeli bir şekilde, "tşte Kontes, siz oğlunuzu, ben de kardeşimi bulduk. Doğrusu bütün hikâyelerimi bitirmiştim. Anlatacak bir şeyim kalmamıştı."

"Bunun önemi yok" dedi Kontes elini uzatarak, "Sizinle bütün dünyayı dolaşsam canım sıkılmaz. Siz hem susmaktan hem konuşmaktan hoşlanan , az bulunan kadınlardan birisiniz. Oğlunuz için de endişelenmeyin. Nasıl olsa görürsünüz."

Bayan Karenin kımıldamadan durup söylenilenleri dinliyordu. Gözlerinin içi gülümsüyordu.

"Anna Arcadievna'nın sekiz yaşlarında bir oğlu var. Şimdiye kadar hiç yalnız bırakmamış onu, bu yüzden üzülüyor."

"Yol boyunca, kontesle oğullarımızdan söz ettik. Ben bizimkilerden, o da kendi oğlundan sözediyordu" dedi. Bayan Karenina Wronsky'ye bakarak, tatlı tatlı gülümsüyordu.

Bu hafif meşrepliğe karşılık verir gibi, Wronsky, "Bu sizi pek eğlendirmiş olmalı" dedi. Ama genç kadın konuşma şeklini değiştirmişti bile. Yaşlı kontese dönerek,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bu güzel gün için size çok teşekkür ederim, hoşçakalın Kon-tes"dedi.

Kontes, "Güle güle... İzin verin sizi kucaklayayım. Doğrusu beni hayran ettiniz" diye cevap verdi.

Bu çok basit ve sıradan bir söz olduğu halde Bayan Karenin kızar-

dı ve eğilerek alnını kontese doğru uzattı. Sonra hem dudaklarından hem gözlerinde beliren o gülüşle Wronsky'e elini uzattı. Bu küçük eli, sanki sertliğini ve enerjisini duymak istediği ve eşsiz bir nesne gibi

sıktı Wronsky.

Bayan Karenin hızla dışarı çıktı.

"Hoş bir kadın" dedi Kontes yeniden. Oğlu da aynı düşüncedeydi. Gözden kaybolunca kadar, genç kadının çevik ve ince bedenini'seyretti. Kardeşinin yanına gidip koluna girerek onunla hızlı hızlı konuştuğunu gördü.

"Anne, sağlığınız çok iyi, mükemmel, değil mi?" dedi annesine dönerek.

"Evet, hepimiz de iyiyiz. Aleksandre çok hoştu, Maria da öyle gü-zelleşti ki, (Kendisi için çok önemli olan torununun vaftizinden söz etti. Petersbourg'a bu yüzden gitmişti. Sonra İmparatorun en büyük oğluna yaptığı iyilikten söz açtı.)

Wronsky eski hizmetkârlarını görerek "İşte Laurent" dedi. "Hemen gidelim kalabalık azaldı."

Annesinin koluna girdi. O sırada hizmetkâr, bir hizmetçi ve hamal bagajlarla uğraşıyorlardı. Vagondan çıktıkları sırada, Gar şefinin arkasında bir yığın kalabalık olduğu halde trenin arkasına doğru koştuğunu gördüler. Bir kaza olmuştu, herkes aynı yöne koşuyordu.

"Ne oldu, kim düştü? Ezildi mi?" diye herkes birbirine soruyordu. Stepnen Arcadievitch ve kardeşi de dönmüşlerdi. Heyecanlanmamış bir şekilde, kalabalıktan sakınmak için vagonların yanında duruyorlardı.

Garda çalışanlardan biri sarhoşluk ya da soğuktan korunmak için, trenin geriye doğru hareket ettiğini duymamış, ezilmişti.

Wronsky ve Oblonsky gelmeden önce, kadınlar olayı hizmetçilerden öğrenmişlerdi. Ötekiler parçalanmış cesedi görmüşlerdi. Oblonsky allak bullak olmuştu, neredeyse ağlayacaktı.76

Leo Tolstoy

"Ne korkunç şey Anna, bir görseydin?" diyordu.

Wronsky susuyordu, ciddi bir durumu vardı ama güzel yüzünde de heyecandan iz yoktu.

"Ah bir görseydiniz, Kontes" diye devam etti Oblonsky. "Karısı • da oradaydı, kocasının ölüsünün üzerine kapandı. Bir yığın çocuktan olduğunu, onlara bakmak zorunda olduğunu söyledi. Ne korkunç bir şey."

Bayan Karenin, "Bu kadın için bir şey yapılamaz mı?" dedi.

Wronsky ona bakıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Kontes'e dönerek, "Hemen geliyorum anne" dedi.

Sonra vagondan dışarı çıktı.

Birkaç dakika sonra geri döndüğü zaman, Arcadievitch Kontese yeni bir şarkıcıdan sözetmeye koyulmuştu bile. Oysa Kontes aralıksız kapıdan tarafa bakıyordu.

"Haydi gidelim" dedi Wronsky.

Hep beraber dışarı çıktılar. Wronsky annesiyle birlikte yürüyordu. Arkalarında Bayan Karenin ve kardeşi geliyorlardı. Gar şefi VVronsky'nin peşinden koşup ona yetişmişti.

"Gar şefliğine iki yüz ruble verdiniz. Bunun nasıl kullanılacağını lütfen bildirin efendim" dedi Wronsky'e.

Wronsky omuzlarını kaldırarak, "Bu dul kalan kadın için" diye cevap verdi. "Bu sorunun ne yararı vardı?"

Oblonsky ardında, "Bunu verdiniz mi?" diye seslendi. Sonra kız-kardeşinin kolunu tutarak,

"Çok güzel, bravo... Doğrusu hoş bir insansın. Kutlarım Kontes" dedi.

Sonra, kızkardeşinin hizmetçisini aramak için durdu.

Dışarı çıktıkları zaman, Wronsky'nin arabası hareket etmişti bile; her yanda bu kazadan sözediliyordu.

Yanlarından geçen bir adam: "Ne korkunç ölüm, iki parçaya aynl-

mış diyorlar" dedi. Bir başkası "Çok güzel bir ölüm. Ansızın ölmüştür" diye açıklamalarda bulundu.

Bir üçüncü şahıs "Hiç önlem almıyorlar ki" dedi.

Bayan Karenin arabaya binerken, kardeşinin, onun yüzünün sapsarı kesildiğini, dudaklarının titrediği ve neredeyse ağlayacak bir durumda olduğunu farketti.

"Neyin var Anne?" dedi ona biraz uzaklaştıkları zaman.

"Bu bir uğursuzluk işareti" diye cevap verdi kızkardeşi.

"Ne saçma söz... İşin önemli tarafı senin burada olman. Sana ne kadar güvendiğimi bilemezsin."

Wronsky'i eskiden beri tanıyor musun?" dedi genç kadın.

"Evet... Biliyorsun, onun Kitty ile evlenmesi olası."

Anna tatlı bir sesle, "Öyle mi" dedi. Sonra aklından bir düşünceyi atmak istercesine başını sallayarak, "Şimdi senden konuşalım, mektubunu aldım, işte geldim."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stephen Arcadievitch "Evet bütün umudum şende" dedi.

"Öyleyse olup bitenleri anlat bana..."

Stephen Arcadievitch hikâyesini anlatmaya koyuldu.

Eve geldikleri zaman, kızkardeşini arabadan indirip göğüs geçirerek elini sıktıktan sonra, işlerine döndü.

Anna içeri girdiği zaman, Dolly bir sandalyeye oturmuş, tıpkı babasına benzeyen sarışın iri bir erkek çocuğa Fransızca okutmaya çalışıyordu.

Çocuk hem okuyor hem de neredeyse kopacak olan düğmelerinden birini yerinden sökmeye çalışıyordu. Annesi ona birkaç kere çıkmıştı. Ama küçük tombul elleri yine de bu şanssız düğmenin yanından ayrılmıyordu.78

Leo Tolstoy

Annesi, örgüsünü eline alarak, "Ellerini rahat tut Grisha" diye bağırdı. Elindeki iş uzun zamandır sürüyordu. Zor durumlarda kaldığı an eline alıyordu onu. Sinirli sinirli, ilmikleri sayarak çalışıyordu. Bir gün önce, kocasına, kızkardeşinin gelmesinin kendisini ilgilendirmediğini söylediği halde her şey hazırlamaktan da geri kalmamıştı.

Üzüntülerinin ağırlığı altında ezildiği halde, Dolly, görümcesi Aa-na'nın çok önemli bir kişinin karısı olduğunu ve Petersbourg'un sayılı kadınlarından birisi olarak tanındığını unutmuyordu.

"İşin sonunda Anna'nın bir suçu yok" diyordu. "Onun hakkında bildiğim bir tek kötü şey yok. Sonra kendisi bana daima dostluk göstermiştir." Ama, Karen inler'in, Petersbourg'daki ev yaşamları onun pek hoşuna gitmemişti. Yalancı ve yapmacık bir şey bulmuştu bu yaşamda.

"Niye onu ağırlamayayım? Yeter ki bizim işlere karışmaya kalkmasın" diye düşünüyordu Dolly. "Hıristiyanvari baş eğmelerin ve kaderine razı oluşun ne demek olduklarını, değerlerinin ne olduğunu çok iyi biliyorum" diyordu içinden.

Dolly şu son günleri çocukları ile beraber geçirmişti, duyduğu acılardan kimseye söz açmıyordu. Ama içinde bulunduğu durumla ilgisiz konular açmak da elinden gelmiyordu. Anna'ya hepsini anlatmalıydı. Acılarını birbirine anlatabilmek olanağı içini rahatlatıyordu. Öte yandan kocasının kızkardeşi yanında böyle küçük düşmek hiç de hoşuna gitmiyordu.

Görümcesinin her an içeri girmesini bekliyor ve gözünü saatten ayırmıyordu. Ama böyle durumlarda çoğu kere olduğu gibi kapı zilinin çalındığını bile duymamıştı. Hafif bir ayak sesi ve kapının ardın-dabir etek hışırtısı duyduğu zaman başını kaldırdı. Yorgun yüzünde neşe değil şaşkınlık okunuyordu.

Anna'yı kucaklamak için ona doğru yürüyüp "Demek geldin" diye bağırdı.

Anna Karenina

79

"Dolly seni gördüğüme çok memnunum."

"Ben de çok memnun oldum" diye yanıt verdi Dolly, yüzünde "hafif bir gülümseme belirmişti. Anna'ya

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bakıp, neler öğrenip neler öğrenmediğini anlamaya çalışıyordu. Anna'nın yüzünde beliren acımaya dikkat edip, "Her şeyi biliyor" diye düşündü. Bir açıklamadan kaçınmak içi, "Gel sana odanı göstereyim" diye ekledi.

"Grisha mı bu? Ne kadar büyümüş..." dedi Anna çocuğu kucaklayarak. Dolly'e bakmakta devam ediyordu. Sonra kızararak, "İzin verir misin burada kalayım" dedi.

Şalını omuzlarından aldı sonra, başını zarif bir şekilde sallayarak şapkasını çıkardı. Simsiyah saçları serbest kalmıştı şimdi.

Dolly adeta özenircesine, "Sağlık ve mutluluktan pırıl pırıl parlı-yorsun" dedi.

"Ben mi?" dedi Anna. Sonra koşa koşa içeri giren küçük kızı yakalayıp, kucaklayarak, "Tania sen misin, tam benim Serge'imle aynı yaşta değil mi?" dedi.

"Ne güzel çocuklar. Ötekileri de göstersenize."

Anna çocukların yalnız yaşlarını ve isimlerini değil, geçirmiş oldukları hastalıkları da hatırlıyordu. Dolly'i içlendirmişti bu.

"Peki gidip görelim onları" dedi. "Yazık ki, Wasia uyuyor."

Çocukları gördükten sonra yalnız olarak salona döndüler. Kahve getirmişlerdi. Anna tepsinin önünde oturdu, onu içtikten sonra, yengesine dönerek,

"Bana olup bitenleri anlattı" dedi.

Dolly ona soğuk bir şekilde baktı. Yapmacık olan birkaç üzüntü cümlesi bekliyordu. Amma Dolly böyle bir şey söylemedi.

"Dolly, sevdiğim, sana onu övecek veya haklı çıkaracak değilim. Olanaksızdır bu. Ama sevgili dostum beni çok üzüyorsun. Ne kadar üzüldüğümü anlayamazsın."

Gözleri dolmuştu. Dolly'e yaklaşıp, enerjik elleriyle yengesinin80

Leo Tolstoy

bileklerini yakaladı. Dolly çok soğuk davranmasına rağmen, bu hareketinin önüne geçmeye çalışmıştı.

"Kimse beni avutamaz" dedi. "Artık her şey bitti."

Bunlan söylerken yüzünün sert görünüşü yumuşar gibi olmuştu. Anna avuçlarında tuttuğu kupkuru eli dudaklarına götürüp öptü.

Dolly, "Her şey bitti, yapacak bir şey yok" dedi. "İşin en kötü yanı çocuklara bağlılığım. Onu terketmem olanaksız, ama birlikte yaşamamız da olanaksız. Onu görünce şeytan görmüş gibi oluyorum."

"Dolly o bana meseleyi anlattı: Ama senin de söyleyecek neyin varsa söylemeni istiyorum."

Dolly ona kuşku dolu bakışlarla baktı. Sevgi ve yakınlık gözlerinden okunuyordu Anna'nın.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Anlatayım" dedi. "Ama hepsini baştan anlatacağım. Nasıl evlendiğimi biliyorsun. Annemin bana verdiği öğretim, beni sadece masum bir insan değil, aynı zamanda bir budala yapmıştı. Hiçbir şey bilmiyordum. Kocaların kanlarına geçmişlerini anlattıklarını söylerler... Ama Stiva... (Birden toparlandı) Stephen Arcadievitch bana hiçbir şey anlatmadı. Belki bana inanmayacaksın, ama benden başka bir kadın tanımamış olduğuna gerçekten inanıyordum. Böylece sekiz yıl yaşa-

k

dım. Beni aldatacağından kuşkulanmak şöyle dursun, böyle bir şeyin olabileceğini bile aklıma getirmiyordum. Böyle düşünen benim gibi bir insanın, bu aşağılık tutumu, bu ahlâksızlığı, öğrendiği zaman neler duyduğunu anlayabilirsin. Hiç kuşkulanmadaki mutlu bir yaşam yaşamak ve sonra, (Dolly hıçkırıklarını tutmaya çalışıyordu), onun bir mektubunu, hem de çocuklarımın eğitmenine yazdığı bir mektubu ele geçirmek... Hayır olamaz bu. Bu kadar iğrenç ve haksız bir şey olamaz."

Mendilini alıp, yüzünü saklamaya çalıştı.

"Bir dakikalık bir şaşırma, gelip geçici bir istek olsaydı bir şey demezdim" diye devam etti, "Ama bu kurnazlık ve ikiyüzlülük kızdın-

yordu beni. Hem de kimin için yapıyordu bunları? Korkunç bir şey bu. Anlayamazsın bunu!"

Anna onun elini sıkarak, "Anlıyorum Dolly, anlıyorum" dedi...

"Benim ne kötü bir durumda olduğumu biliyor mu acaba?" dedi Dolly. "Hiç sanmam, durumundan hoşnut."

"Haksızsın" dedi Anna. "Bana ne kadar acı çektiğini anlattı. Acıdım ona."

Dolly görümcesinin yüzünü inceleyerek, "Acı çekebilir mi o?" dedi.

"Evet, çekebilir. Tanırım onu. Adamakıllı acıdım bu kez. Sonra, ikimiz de tanıyoruz onu. İyi ama gururlu bir insandır. Bunun için küçük düşmekten acı çekmiş olması gerekli. Beni en fazla içlendiren şey (Dolly bunun ne olduğunu bilmeye çalışıyordu), onun çocukları dü-şünmesi, seni yaraladığı, seni üzdüğü için üzülmesidir. Oysa seni seviyor, evet bundan eminim seviyor seni." Son cümleyi canlı bir şekilde söyledi. Dolly'nin sözünü kesmemesini istiyordu. "Durmadan, biliyo-rum karım beni bağışlamaz" diyordu.

Dolly görümcesine bakmıyor ama söylediklerini ilgiyle dinliyordu.

"Biliyorum acı çekiyordun Kötülüğün nedeni kendisi olduğunu anlayınca kötülüğü yapan da kendisine kötülük yapılan kadar acı çekebilir" dedi. "Ama onu nasıl bağışlayabilirim? bunlardan sonra nasıl nun karısı olabilirim? Eski aşkımı ana ana yaşamak dayanılmaz bir acı olacak."

Hıçkırıklar konuşmasına engel oluyordu. Ama biraz yatışır yatışmaz, eski düşüncesi kafasına tekrar geliyordu,

"Bu kadın genç ve güzel. Ama benim gençlik ve güzelliğimi kim elimden aldı. Bunlar kime gitti. Kendisine ve çocuklarına... Ben zamanımı doldurdum. Bende iyi ve güzel olan ne varsa onun için kurban olup gitti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Tabii daha güzel ve taze bir varlık, şimdi onun için daha çe-82

Leo Tolstoy

kicidir. Benden söz etmişlerdir ikisi de. Bundan daha kötüsü olmuştur belki de, yani benden hiç söz etmemişlerdir."

Bakışları birden kıskançlıkla doldu.

"Bütün bunlardan sonra, gelip bana ne diyebilir? Ona inanabilir miyim? Asla... Hayır artık benim için her şey bitti. Çektiğim acıların karşılığını asla ele geçiremeyeceğim. Biliyorsun, biraz önce Grisha'yı çalıştırıyordum. Eskiden bu benim için bir eğlenceydi. Şimdi bir sıkıntı kaynağı oluyor. Ne diye bunlarla uğraşayım. Ne diye çocuklarım olsun? İşin kötü tarafı, gördüğüm gibi, ruhumun baştan başa yıkılıp gitmesi. Aşkımın ve şefkatimin yerinde şimdi nefret ve tiksintiden başka bir şey yok. Onu öldürebilirim ve..."

"Sevgili Dolly, bütün bunları biliyorum ben de. Ama kendini böyle sıkıntılara sokmamalısın. İçinde bulunduğunda durum, sorunları olduğu gibi görmene engel oluyor.

Dolly yatışmıştı. Birkaç dakika ikisi de sustular.

"Ne yapmalıyım bilmem. Ama bana yardım et. Her şeyi düşündüm ama bir sonuca varamadım."

Anna da bir sonuca varamıyordu ama yengesinin çektiklerini iyice anlıyor ve sezebiliyordu.

Sonunda Anna şöyle dedi, "Kardeş olarak onu yakından tanırım. Her şeyi kolay unutur o. Bu yetenek hem yoldan çıkmayı hem de yaptıklarını anlaması ve üzülmesini kolaylaştırır. Şu anda yapmış olduğunu anlayamadığını ve bunu yapmış olabileceğini düşünemediğini söyleyebilirim."

"Hayır anlıyor bunu, anlamakta da devam ediyor" diye atıldı Dolly. "Sonra sen beni unutuyorsun. Benim çektiğim onun çektiğinden daha az mı?"

"Bir dakika. Bana bu işi açtığı zaman, felaketin nerelere kadar gittiğini kestirememiştim doğrusu. Sadece aranızda bir anlaşmazlık olduğunu sanıyor ve bundan acı duyuyordum. Ama seninle konuştuktan

Arına Karenina

83

sonra, bir kadın olarak neler çektiğini de anladım. Çok acıdım sana. Dolly sevgili dostum, kötü şansın olduğunu anlıyorum ama işin bir başka yanı daha var, onu ne dereceye kadar sevdiğini henüz bilmiyorum. Onu bağışlayıp bağışlamayacak kadar sevip sevmediğini ancak sen bilebilirsin. Elinden gelirse bağışla onu."

"Hayır" diye söze başladı Dolly. Ama Anna onun elini öperek sözünü kesti.

"Ben insanları senden daha iyi tanırım" dedi. "Stiva gibi adamların nasıl yaşadıklarını bilirim. Senden sözettiklerini sanıyorsun onların. Yanlış bu. Bu adamlar sözlerinde durmayabilirler ama ailelerine ve çocuklarına karşı saygısızlık etmezler. Aslında küçümsedikleri bu kadınlar ile aileleri arasında bir sınır çizerler ve bu sınırı hiç aşmazlar. Bunun nasıl olup da olabilir olduğunu anlayamıyorum ama bu bir gerçektir."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ama düşün onu kucaklıyordu."

"Dinle sevgili Dolly... Ben, Stiva'yı sana aşık olduğu zamanlarda da gördüm. Benim yanıma gelip senden sözederek ağlıyordu. Seni ne kadar şairane bir yüseklikte gördüğünü biliyordum. Aynı zamanda seninle bilikte yaşadığı müddetçe, sana duyduğu hayranlığın arttığını da biliyorum. Senden bahsedilince, 'Dolly olağanüstü bir kadındır' demeden edememesi aramızda şakalaşma nedeni oluyordu. Sen onun için her zaman kutsal bir varlıktın ve böyle kalacaksın. Bu geçici bir duygu değildir."

"Peki onun geçici istekleri yeniden ortaya çıkarsa?"

"Olanaksızdır bu..."

"Benim yerimde sen olsan bağışlar miydin?"

"Bilmiyorum, cevap verememem.' Anna bu durumu için için yaşayarak cevap verdi, "Evet bağışlayabilirdim. Aynı kadın olmazdım artık. Ama bağışlardım. Böylece olan bitenin üzerine bir çizgi çekmiş olurdum."84

Leo Tolstoy

Dolly aklına gelen bir düşünceye yanıt vererek, "Evet anlaşılıyor yoksa bağışlamak diye bir şey olmazdı bu. Gel seni odana götüreyim" dedi yerinden kalkarak. Elini görümcesinin omuzlarına atmıştı.

"Sevgili Anna gelişin ne kadar iyi oldu. Daha az acı çekiyorum..."

Anna bütün gününü evde, yanı Oblonskyler'de geçirdi ve Moskova'ya geldiğini işitip kendisini ziyaret etmek isteyenlerden hiçbirini kabul etmedi. Sabahleyin çocuklar ve Dolly ile ilgilendi. Sonra kardeşine bir haber yollayıp, eve yemeğe gelmesini bilirdi. "Gel Tanrı acıyıcıdır" dedi.

Oblonsky evde akşam yemeği yedi. Genel konulardan sözettiler. Karısı ona kavga ettiklerinden beri ilk olarak, "Sen" diye sesleniyordu. Birbirlerine soğuk davranıyorlardı ama ayrılmaları söz konusu değildi. Stephane Arcadieveitch bir anlaşma ortamı arıyordu.

Kitty yemekten sonra geldi. Anna'yı çok az tanıyor ve Petersbo-urg'lu bir hanımefendinin kendisini nasıl karşılayacağını merak ediyordu. Herkesin bu kadından övgüyle sözettiğini duymuştu. Ama Kitty'nin gençlik ve güzelliğine hayran kaldı. Öte yandan Kitty de genç kızlarından kendilerinden yaşlı kadınlara bağlandıkları şekilde Anna'ya bağlandı. Zaten Anna'yı görenler ne sosyete kadınına, ne de bir ev kadınına benzetemiyorlardı. Yüzünde arasıra kötümserlik ve üzüntü anlamlan belirmemiş olsaydı, endamına bakanlar onun yirmi yaşında yaşam dolu bir genç kız olduğunu sanabilirlerdi. Anna tamamen sade ve samimi bir insan olduğu halde, gençlerin gözüne erişilmesi olanaksız üstün bir dünyadan gelmiş gibi görünüyordu.

Yemekten sonra, Dollay içeri girerken, Anna bir puro içmekte olan kadeşine yaklaşarak, bir baş işaretiyle Dolly'nin girdiği kapıyı gösterip,

Anna Karenina

85

"Stiva, Tanrı yardımcın olsun" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stiva bu sözün anlamını kavramıştı. Purosunu atıp, aynı kapıdan içeriye daldı.

Anna bir kanapenin üzerine oturdu. Etrafına çocuklar toplanmıştı. En büyük iki çocuk ve onların küçüğü, masaya oturmadan önce halatlarının çevresini almış onun yanından ayrılmamışlardı. Halalarına da-Iha fazla yaklaşmak, onun elini tutmak, okşamak, yüzükleri ile oyna-jmak, veya elbisesinin eteklerine asılmak için yarış ediyorlardı.

"Hadi yerlerinize geçin, bakayım" dedi Anna.

Bunun üzerine Grisha gururlu bir şekilde, sarışın başını, halasının felinin altına koydu ve sonra dizlerine doğru eğildi.

"Peki balo ne zaman yapılacak?" dedi Anna, Kitty'e.

"Bir daha haftaya, gösterişli bir balo olacak bu. Çok eğlenilece-|ğinden eminim."

Anna alaycı bir tutumla, "Demek eğlenilebilecek balolar var?" de-jdi.

"Evet. Bu belki garip ama doğru. Bobristchiffler'de her zaman l eğlenilir. Nikitineler'de de böyledir. Ama Wejekoflar'da sıkıntıdan j patlarsınız. Buna dikkat etmediniz mi hiç?"

"Hayır yavrum benim için eğlendirici bir balo olamaz. (Kitty, An-I na'nın gözlerinde, kendisne gizli olan o dünyayı görür gibi oluyor-| du.)Benim için daha az ve daha fazla sıkıcı balolar vardır."

"Baloda nasıl sıkılıyorsunuz?"

"Niçin sıkılmayayım?"

Kitty, Anna'nın kendi cevabını sezebildiğini anlamıştı,

"Siz baloda daime en güzel kadınsınız."

Anna kolaylıkla kızarırdı, bu yanıd da aynı etkiyi yaptı üzerinde.

"Dediğiniz doğru değil, olsaydı bile benim için önemli bir şey sa-j yılmazdı."

"Bu baloya gidecek misiniz?" dedi Kitty.86

Leo Tolstoy

"Gitmesem olmaz" dedi Anna. Sonra yüzükleriyle oynayan Ta-nia'ya birisini uzatarak "Al" dedi.

"Sizi görmek isterdim orada."

"Peki öyleyse-gelirim. Size zevk verdiğimi düşünüp avunurum orada." Sonra saç örgülerinden birini yerine tutturup, "Grisha yeter artık, bozma saçlarımı" dedi.

"Sizi erguvani renkli bir elbiseyle düşünüyorum, baloda."

"Neden ille bu renkle"" dedi Anna gülümseyerek. Sonra çocuklara dönerek: "Hadi gidin bakalım. Miss Hull çay için çağırıyor sizi. Kitty niye baloya gelmemi istediğinizi biliyorum. Bu balo sizin için, hayatınız için

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

çok önemli ondan."

"Çoğu doğru... Nereden bildiniz bunu?"

"Ah ne güzel bir çağdasınız" dedi Anna. "Bu çağı, İsviçre dağlarında görülen mavi renkli bir buluta benzetirim. Bulutun öte yanındaki her şey güzel görünür, sonra bulut kalkar dar bir yol ortaya çıkar. Bu yolda yürür insan... Herkes yaşamıştır bunu..."

Kitty gülerek dinliyordu onu. "Acaba o nasıl yaşadı bunları. Onun yaşam öyküsünü öğrenmek isterdim" diye düşündü. Sonra dış görünüşü pek de şairane olmayan Anna'nın kocasını hatırladı.

"Olup bitenleri biliyorum" dedi. "Stiva söyledi bana Wronsky'i bu sabah garda gördüm. Çok beğendim."

Kitty kızararak, "Demek oradaydı. Stiva ne anlattı size?"

"Gevezelik etti. Bu iş olursa çok memnun olacağım. Dün annesiyle yolculuk ettim. Oğlundan sözetti durmadan. Anneler tarafsız değillerdir bilirim. Ama..."

"Ne dedi annesi?"

"Birçok şeyler. En çok onu sevdiği belli. Şövalye ahlâklı bir insan olmalı. Örneğin, annesi, onun bütün servetini kardeşine bırakmak istediğini söyledi. Çocukluğunda boğulmak üzere olan bir kadını kurtarmış. Kısacası bir kahraman," dedi. Anna iki yüz rubleyi anıp gülümse-

misti.

Bu olayı anlatamıyordu, anınca bir tedirginlik duyuyor ve bunun kendisiyle ilgili bir olay olduğunu hissediyordu.

Anne devam etti: "Kontes gelip kendisini görmemi rica etti. Yarın gideceğim. Neyse, Stiva içeride epey kaldı...."

Çaylarını bitirip salona giren ve halalarına doğru koşan çocuklar, "Hayır, ben birinciyim, ben birinciyim..." diye bağrışıyorlardı.

Onları karşılarken, "Hepiniz" dedi. Sonra onları kucağına alıp divanın üzerine attı. Neşeli neşeli gülüyordu.

Dolly, odasından çay saati geldiği zaman çıktı. Stephane Arcadie-vitch'başka bir kapıdan çıkmıştı.

Dolly, Anna'ya: "Yukarıda üşümeyin" dedi. "Sana aşağıda bir oda vermek istiyordum. Birbirimize daha yakın olurduk."

Anna, Dolly'nin yüzünden, kocasıyla anlaşıp anlaşmadıklarını okumak için çaba gösterirken, "Benim için endişelenme lütfen" dedi.

"Ben her yerde kolaylıkla uyuyabilirim."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stephane Arcadieveitch salona girip karısına seslenerek, "Ne konuşuyorsunuz'?" diye sordu.

Sesini duymaları, Kitty ve Anna'nın, karı koca arasındaki anlaşmazlığın kalkmış olduğunu anlamalarına yetmişti.

"Anna'yı buraya yerleştirmek istiyorum. Ama perdeleri indirmek gerekecek. Kimse yapamaz bunu. Benden başka..." dedi Dolly kocasına.

Anna Dolly'nin soğuk davranışını farkederek, "Acaba anlaşma tam mı oldu?" diye geçirdi aklından.

"Sorunu büyütme Dolly" dedi kocası, "İstersen ben yapayım bunu..." 88

Leo Tolstoy

"Tamamen anlaşmışlar" diye düşündü Anna.

"Ben senin bunu nasıl yapacağını bilirim. Matvei'ye emir verirsin. O bundan bir şey anlamaz. Sen kalkar dışarı çıkarsın. Sonra Matvei her şeyi berbat eder" diyerek alaycı bir şekilde güldü Dolly...

"Tanrıya şükürler, tamamen anlaşmışlar" diye düşündü Anna. Sonra bundan sevinç duyarak Dolly'ye yaklaşıp öptü onu.

Stephane Arcadieveitch yüzünde belirsiz bir gülüşle, "Bilmem neden, beni ve Matvei'yi bu kadar küçümsüyorsun?" dedi.

Bütün akşam boyunca Dolly kocasıyla hafifçe alaycı bir şekilde konuştu. Kocası neşeli ve mutluydu. Ama sınırları aşmıyordu. Böylece bağışlanmış olmasının hatalarını unutmasına yol açmamış olduğunu göstermek istiyordu.

Saat dokuz buçukta çay masasının çevresinde canlı konuşmalara girişmişlerdi.

Bu sırada, hepsine pek garip gelen stradan bir olay meydana geldi.

Petersbourg'da bulunan ortak dostlarından birinden söz açılmıştı. Anna birden ayağa kalkıp,

"Albümünde onun portresi var, size Serge'in resmini de göstermiş olurum böylece..." dedi.

Oğlunu her akşam saat ona doğru iyi geceler dileyip çoğu kere baloya gitmeden önce bile onu kendisi yatırıyordu. Birden ondan bu kadar u/akta olduğunu düşünüp üzülmüştü. Neden konuşsa aklı hep Ser-ge't '".kılıyor. Gidip resmine bakmak ve uzaktan ona iyi geceler demek için yanıp tutuşuyordu.

Hızlı ve canlı yürüyüşle odadan çıktı. Odasına çıkan merdiven, giriş ödevi gören ve ısıtılan vestibüle bağlıydı.

Salondan çıktığı zaman, kapının çalındığını duydu,

"Bu kim acaba?" dedi Dolly.

"Ziyaret için pek geç, beni aramaya gelmeleri için çok erken" dedi Kitty.

•

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bana evrak getirmişlerdir kuşkusuz" diye açıklada Stephane Arcadieveitch.

Merdivene doğru ilerlerken Anna, hizmetçilerin ziyaretçiyi haber • vermek için koşuştuklannı gördü.

Gelenin kim olduğnu anlamak için iyice bakınca Wronsky'yi tanıdı. Garip bir neşe ve korku yüreğini yokladı. Ayakta duruyordu. Paltosunu çıkarmamıştı. Ceplerinde bir şeyler arıyordu. Anne merdivenin yarısına geldiği zaman, Wronsky bakışlarını yukarı kaldırdı. Genç kadını tanıdı. Küçük düşmüş ve şaşırmış insan anlamı geldi yüzüne.

Wronsky'yi hafif bir baş işaretiyle selamladı. Stephane Arcadieveitch, genç adamı bağırarak çağırıyor, ama misafir içeri girmek istemiyordu.

Anna albümünü alıp aşağıya indiği zaman Wronsky gitmişti. Stephane Arcadieveitch, onun, ertesi gün Moskova'da geçici olarak bulunan önemli bir adam için verilecek ziyafetin saatini öğrenmek için gelmiş olduğunu söylüyordu.

"İçeri girmek istemedi. Ne garip adam!" diyordu.

Kitty kızarmıştı. Wronsky'nin niçin gelip de içeri girmediğini yalnız kendisi anladı sanıyordu.

"Bize gelmiş, beni bulamayınca buraya uğramış, saat geç olduğu ve Anna burada bulunduğu için içeri girmek istememiştir" diye düşündü.

Konuşmadan birbirlerine baktılar ve Anna'nın albümünü incelemeye koyuldular.

Akşam üzeri saat dokuz buçukta bir arkadaşın evine gelip bilgi edinmek istemek şaşılacak bir şey değildi ama buna herkes şaşmıştı. Hele Anna böyle bir hareketin doğru olmadığını düşünüyordu. 90

Pırıl pırıl elbiseler giyinmiş uşakların bulunduğu, çiçeklerle süslenmiş ve apaydınlık merdivenleri çıktıkları zaman, Kitty ve annesi balonun yeni başlamış olduğunu gördüler. Vestibülde, bir aynanın önünde, içeri girmeden önce tuvaletlerini tazeliyorlardı, içeriden bir an kovanının çıkardığı sese benzer bir gürültü geliyor, ilk vals çalmaya koyulan kemanların musikisi duyuluyordu.

Üzerine en ağır kokular süren ve başındaki birkaç tel saçı düzeltmeye çalışan ihtiyar bir adam, Kitty'e hayranlıkla bakıyordu. Kitty'ye merdivenlerde rastlamış ve ona yol vermişti. Prens Cherbatzky'nin akılsız dediği genç adamlardan birisi, yürürken kravatını düzelterek, onları selamladı, sonra Kitty'den bir dans rica etti. Birinci dans Wronsky'ye söz verilmişti. İkincisini, yelek giymiş olan bu ufak tefek delikanlıya vermek gerekiyordu. Eldivenlerini ilikleyen bir subay kapının kenarında duruyordu. Kitty'ye hayran hayran baktıktan sonra bıyıklarını burdu,

Elbise, saç tuvaleti, balo için gerekli olan bütün hazırlıklar, Kitty'yi adamakıllı uğraştırmışlardı. Ama görenlerden hiçbiri sezemedi bunu. Dantelli elbisesi üzerinde o kadar tabii bir şekilde duruyordu. İnsan onun bir balo elbisesi ve başının üzerinde bir gülle doğmuş olduğunu düşünebilirdi. •

Kitty güzel mi güzeldi. Elbisesinin, eldivenlerinin, ayakkabılarının içinde çok rahat hissediyordu kendini. Ama elbisesinde en fazla hoşuna giden şey, boynunu saran siyah kadife şeritti. Üzerlerindeki belki eleştirebilirlerdi ama bu kadifenin aleyhine kimse bir şey söyleyemezdi. Kitty, içeri girmeden önce aynanın

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

önünden geçerken gü-lümsemişti ona. Omuzlarının, kollarının üzerinde bir serinlik duyuyordu, gözleri pırıldıyor, pembe dudakları farkında olmadan gülümsüyor-du. Çekici bir insan olduğunu seziyordu.

Danseden erkekleri bekleyen kadınlar grubuna yaklaşır yaklaşmaz, Kitty baloların en önemli insanı olan, yakışıklı ve evli bir adam

Arına Karenina

91

yani Georges Korsunsky tarafından dansa davet edildiğini gördü. Kontes Boninle baloyu açmış ve dans bittiği zaman Kitty'yi görmüştü. Hemen genç kıza yönelmiş ve baloları yönetenlere özgü o çevik yürü-, yüşüyle yanına yaklaşarak, genç kıza sormaya bile gerek görmeden, elini kıvrak beline dolamıştı. Genç kız yelpazesini vermek için birini arayınca, ev sahibesi gülerek onu elinden almıştı.

"Erken gelmekle çok iyi ettiniz" dedi Korsunsky, "Geç gelmenin anlamını anlayamıyorum doğrusu."

Kitty sol kolunu kavalyesinin omuzuna koydu. Küçük ayakları, müziğin uyumuna uyarak parkenin üzerinde hareket etmeye koyuldu.

Valsin, uyumuna tamamen kapılmadan önce, birkaç hafif dönüş yapan Korsunsky, "Sizinle dans edince insan dinleniyor" dedi. "Ne hafiflik, ne kıvraklık, çok güzel doğrusu." Korsunsky dans ettiği bütün kadınlara aşağı yukarı aynı şeyi söylüyordu,

Kitty komplimana gülümseyerek yanıt verdi ve kavalyesinin omuzu üzerinden salonu seyretmeye koyuldu. Böyle toplantılara ilk geliyor değildi. İlk geldiği zamanki gibi bir çeşit sarhoşluk içinde orada bulunanları birbirine karıştırmıyordu artık. Öte yandan bu toplantılardan sıkılmış ve soğumuş da değildi. Oradakileri bir bir, can sıkıntısı verecek derecede iyi de tanımıyordu. Solda köşede Korsunsky'nin güzel karısını, ev sahibesini gördü, çıplak kafalı Krivine de oradaydı... En seçkin kişilerin yanından ayrılmazdı zaten. Biraz sonra Stiva'yı Anna'nın güzel endamını da seçti. O da oradaydı. Levine'in teklif ettiği geceden beri görmemişti onu, uzaktan gördüğü halde kendisine baktığını anladı.

Biraz hızlı nefes alan Korsunsky, "Bir tur daha yapalım mı? Yorulmadınız mı?" diye sordu.

"Yapmayalım, teşekkür ederim..."

"Nereye götüreyim sizi?"

"Bayan Karenin o tarafta, oraya götürün beni!" 92

Leo Tolstoy

"Nasıl emrederseniz..."

Korsonsky, vals yapmayı bırakmadan, dönüşlerini biraz hafifleterek Kitty'i sol tarafa doğru götürdü. O tarafa giderlerken, çevrelerinde-kilere, "Afedersiniz efendim, özür dilerim" diye tekrarlıyordu. Bu danteller, şeritler ve ipekler denizinden ustaca geçerek, son bir hareketle dalgalanıp, Krivine'in dizlerini örtmüş, onu adeta dantellere boğmuş, ama pembe renkli iki ufacık ayakkabıyı meydana çıkarmıştı.

Korsunsky selam verdi, rahat bir şekilde dikelerek, Anna'nın yanına gitmeleri için Kitty'ye kolunu uzattı. Biraz şaşırmış olan Kitty, Krivine'in üzerinden eteklerini alıp, Anna Karenin'e doğru yürüdü. Madam

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Karenin, Kitty'nin düşündüğü gibi erguvan rengi değil, siyah bir elbise giymişti. Kadifeden dekolte bir elbiseydi bu Omuzlarının ve kollarının bir heykeli andıran güzelliğini ortaya çıkarıyordu. Üzerinde Venedik dantelleri vardı, bir demet çiçek siyah saçlarının arasına yerleştirilmişti. Saç tuvaleti çok sadeydi. Tabii bir şekilde kıvrılan küçük buklelerden başka bir şey yapmamıştı. Şakaklarından ve ensesinden hafifçe dışarı taşmıştı bu bukleler. Fildişi gibi pürüzsüz güzel boyunda bir sıra inciden bir gerdanlık vardı.

Kitty, Anna'yı her gün görüyor, ona biraz daha vuruluyordu. Ama gerçek güzelliğini bu siyah elbise içinde kavramıştı. Bunun o kadar etkisinde kalmıştı ki sanki onu daha önce hiç görmemiş olduğuna inanacağı geldi. Çekiciliğinin süslerini belli etmemekten geldiğini anlamıştı. Takıp takıştırmamıştı. Güzelliği daha iyi belli olsun, canlılığı daha açıkça belirsin diye kullanmıştı onları.

Kitty onun yanına gittiği zaman Anna evsahibi ile konuşuyordu. Her zamanki gibi dimdikti, başını hafifçe karşısındakine çevirmiş şunları söylüyordu:

"Hayır, bunu doğru bulmuyorum ama aleyhinde bulunacak değilim." Kitty'yi görünce, tatlı ve koruyucu bir gülümseyiş belirdi yüzünde, kısa ve seri bir bakışla genç kızın tuvaletini inceledi ve başıyla, be-

ğendiğini bildiren hafif bir işaret yaptı. Genç kız bunun anlamını kavradı.

*

"Baloya dans ederek girdiniz" dedi.

"Prensesin bulunduğu balo hemen canlanır" dedi Korsunsky.

Ev sahibi, "Demek birbirinizi tanıyorsunuz?" dedi.

"Tabii tanışıyoruz" diye yanıt verdi Korsunsky, "Karımla beni kim tanımaz. Bir dans lütfeder misiniz Anna Arcadievna?"

"Gerekli olmayınca dans etmek istemem..."

"Ama bugün dans etmeniz gerekli..."

Tam bu sırada Wronsky onlara doğru ilerledi.

Anna Karenin, Wronsky'nin selamına aldırış etmeden Kor-sunsky'nin kolunu hızla kavrayarak, "Öyleyse dans edelim" dedi.

Anna'nın bile bile Wronsky'ye yanıt vermediğini anlayan Kitty, "Niçin ona kızıyor acaba?" dedi.

Wronsky Kitty'ye yaklaşıp kendisine dans sözü vermiş olduğunu ve çoktandır görüşemediklerine üzüldüğünü söyledi. Kitty, Wronsky'nin söylediklerini dinlerken Anna'nın dans etmesine bakıyor ve ona daha da hayran oluyordu. Wronsky'nin -kendisini valse davet etmemesine şaşırıyor ve ona garip garip bakıyordu.

Wronsky kızardı ve Kitty'yi valse davet etti ama birkaç adım atmamışlardı ki müzik sona erdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky Kitty ile bikaç kere dans etti. Sonra genç kız anesinin yanına döndü. Kontes Nordstone ile biraz konuşmuştu ki, Wronsky tekrar gelip söz verdiği dansa kaldırdı onu. Korsunsky ve karısından sözettiler. Wronsky onların kırk yaşına varmış birer çocuk olduklarını söyledi. Bir aralık Kitty'ye genç kızı çok heyecanlandıran bir soru sordu. Levine'in hâlâ Moskova'da olup olmadığını öğrenmek istiyordu. 94

Levine çok hoşuna gitmişti. Danstan çok kotiyonu bekliyordu. Her şeyin kotiyon sırasında kararlaştırılacağından emindi. Bütün öteki balolarda olduğu gibi bunda da kotiyonu onunla dans edeceğinden emindi. Bu yüzden daha önce söz verdiğini söyleyerek, beş kişiye hayır demişti.

Bu balo, son kadril'e kadar Kitty için, çiçekler, sesler ve hareketlerle dolu büyüleyici bir rüya gibi geldi. Çok yorulduğu ve biraz dinlenmek için rica ettiği anlar dışında her zaman dans etti. Ama son kad-ril'de, can sıkıcı gençlerden birisiyle dans ederken birden Anna ve Wronsky ile karşı karşıya gedi. Anna ile balonun başından sonra yan yana gelmemişlerdi. Genç kadın değişmiş, beklenmedik bir insan olmuş gibi geldi ona. Kitty onda, kendisinin de deneyimlerle bildiği, beğenilmekten gelen heyecanlılığın belirtilerini görür gibi oldu. Anna bundan sarhoş olmuş gibiydi. Kitty'yi bu uyum ve incelik dolu hareketlerin, yarı açık dudakların, mutlu ve zafer dolu gülüşün, canlı ve pırıl pırıl gülüşün neden ileri geldiğini biliyordu.

"Bunun nedeni kim acaba? Bütün herkes mi, yoksa tek bir insan mı?" diye sordu kendi kendine. Zavallı kavalyesini yarıda kalmış bir konuşmayı yeniden canlandırmanın zorlukları ile başbaşa bıraktı. Kor-sunsky'nin söylediği dans hareketlerini sanki seve seve yapıyormuş gibi dans ediyormuş, ama gittikçe heyecanlanarak Anna'yı inceliyordu.

"Hayır, bu kalabalığın duyduğu hayranlıktan ileri gelmiyor. Tek bir insanın hayranlığından ileri geliyor. Kim bu? O mu yoksa?" diye düşünüyordu.

Wronsky bir şeyler söylediği zaman, Anna'nın gözleri parıldıyor ve dudakları mutluluğun etkisiyle yarım açılıyordu. Bu duygusunu saklamak istiyor ama yüzünden her şey okunuyordu.

"Peki o?" diye düşündü Kitty. Sonra Wronsky'ye baktı. Tüyleri diken diken olmuştu. Anna'nın yüzünde belirlenen her şey sanki bir ay-nadaymış gibi onun yüzünde de belli oluyordu. Soğukkanlılığı, sakin-

liği ne olmuştu? Damına yanıt verirken, boyun eğer gibi başını uzatıyordu. Hem alçak gönüllü, hem hırslı bir durumu vardı. Bayağı şeylerden sözediyorlardı. Ama söyledikleri her kelimede yaşamının saptanmamakta olduğunu Kitty biliyordu. Onlar içinde, İvan Kvanitche'in acayip Fransızcası, ya da Matmazel Ellitzky'nin evlenmesi üzerine söyledikleri sözlerin büyük bir önemi vardı. Kitty kadar onlar da bu bayağı kelimelerin kazandığı değeri seziyorlardı.

Genç kızın ruhunda, balo, davetliler, sanki bi sisle sarılmış gibi karmakarışık oldu. Yalnız terbiyesi, dans etmeye devam etmesini, kedisine sorulanlara yanıt vermesini, hatta gerekirse gülümsemesini sağlıyordu. Ama kotyon başlayıp da sandalyeler düzenlenmeye, büyük salona geçilmeye başlanıldığı sırada birden umutsuzluğa kapıldı. İçini bir yılgınlık doldurdu. Beş kişiyi reddetmişti. Oysa kimseye söz vermiş değildi. Kendisinin yalnızca birisine söz vermiş olduğunu sanan delikanlılardan hiçbirisi bundan sonra onu dansa davet etmeye kalkışmazdı. Annesine rahatsız oduğunu söyleyip balodan çıkması gerekirdi. Ama bunu yapacak gücü bulamıyordu kendisinde... Bitmişti sanki...

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bir odaya girip, koltuğun üzerine yığıldı. Etekleri bir sis gibi incecik gövdesini sarıyordu, ince ve körpe kolu, bitkin bir halde pembe eteğinin kıvrımlarının arasında düştü. Öteki eliyle, yanan yüzünü serinletmek için, sinirle bir yelpazeyi sallıyordu. Titrek kanatlarını birazdan açacak bir kelebeğe benzediği halde, korkunç bir umutsuzluk kalbini paramparça ediyordu.

"Belki de aldanıyorum. Yanılmış olabilirim" deyip gördüklerini gözünün önüne getirmeye başladı.

Kontes Nordstone, usul usul gelip Kitty'nin yanına sokulmuştu: "Kitty, ne var?" diye sordu.

Kitty'nin dudakları titriyordu. Ayağa kalktı.

"Kotiyon'u dans emiyor musun?" 96

Leo Tolstoy

Genç kız titreyen bir sesle: "Hayır, etmiyorum" dedi.

Nordstone, "Benim önümde davet etti onu" dedi. Kimden sözetti-ğini Kitty'nin anladığını bilmiyordu. O da, "Prenses Cherbatzky ile dans etmiyorsunuz demek" dedi.

"Benim için hiç önemli değil bu" dedi Kitty.

Bir gün önce, belki de sevdiği bir adamın bu vefasız için harcanmış olduğunu yalnız kendisi biliyordu.

Kontes, kotiyon'u kendisiyle dans edeceğine sözetmiş oldu Kor-sunsky'yi aramaya gitti. Kitty'yi dansa kaldırmasını söyleyecekti ona.

İyi ki Kitty kavalyesi ile konuşmak zorunda kalmıyordu. Baloyu idare eden Korsunsky, dans edenlere seslenerek geçiriyordu zamanını. Anna ve Wronsky tam karşılarında dans ediyorlardı. Kitty onları bir uzaktan, bir yakından görüyordu. Onlara baktıkça şansızlığını, mutsuzluğunu daha iyi anlıyordu. Çevrelerindeki insanlara rağmen yapayalnız gibiydiler. Kitty, Wronsky'nin yüzünde, suçlu olduğunu anlayan akıllı bir köpeğin yüzündeki anlamı andıran korku ve küçük düş-müşlük belirtilerini görüyordu.

Anna gülüyor, kavalyesi gülüşüne yanıt veriyordu. Doğa üstü bir kuvvet Kitty'nin bakışlarını Anna'nın üzerine çekiyordu sanki. Siyah elbisesi, bileziklerle süslü güzel kollan, inci gerdanlıkla süslenmiş incecik boynu ve darmadağınık bukleleri ile baştan çıkarıcı bir kadın gibi görünüyordu. Küçücük ayaklarının ince ve zarif hareketleri, hareketli yüzü adamakıllı çekiciydiler. Ama bu güzellikte çok gaddar ve korkunç bir şey de vardı.

Kitty, çektiği acıların arttığını anlıyor, ama ona daha fazla hayran olmaktan kendini alamıyordu. Yıkılmış ve yenilmişti. Yüzünden okunuyordu bu. Yanından geçen Wronsky birdenbire tanıyamamıştı onu. Yüzü o kadar değişmişti ki.

"Ne güzel balo" dedi genç adam. Bir şey söylemek zorundaydı.

"Evet" diye yanıt verdi Kitty.

Anna Karenina

97

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Kotiyon'un tam ortasında, Korsunsky'nin yeni bulduğu bir figüre uygun olarak, Anna topluluktan çıkıp iki dam ve iki kavalye çağırdı. Damlardan biri Kitty'di. Çekinerek yaklaştı. Ama gözlerini yan kapayarak ona baktı ve elini sıktı. Ama Kitty'nin yüzündeki anlamı görünce hemen başını çevirip öteki dam ile hızlı hızlı konuşmaya başladı.

Kitty, "Evet, onda bir büyüleyicilik var, Şeytani bir şey bu" dedi.

Anna gece yemeğine kalmak istemiyordu. Ev sahibi ısrar ediyordu. Korsunsky onun kolunu tutarak, "Kalın Anna Arcadievna... Gördünüz mü benim kotiyonum ne kadar güzel...." dedi.

Ev sahibi gülümseyerek kalması gerektiğini anlatıyordu.

Anna gülerek: "Hayır, kalamam" dedi. Gülümsemesine rağmen sesinin tonundan her iki erkek de onun kalmayacağını anlamışlardı. "Sizin balonuzda, Petersbourg'da bütün kış dans ettiğimden daha fazla dans ettim." Sonra yanında duran Wronsky'ye dönerek "Yolculuktan önce dinlenmek gerek..." dedi.

"Yarın mutlaka gidiyor musunuz?" dedi Wronsky.

Anna bu sorunun aşırılığından korkmuştu. "Evet, sanırım" dedi. Wronsky ile konuşurken, bakışı ve gülüşü genç adamın kalbini kasıp kavuruyordu.

Levine, Cherbatzky'lerden çıkıp kardeşini görmeye giderken, "Bende herkesi tiksindiren bir şey olmalı" dedi. "Başkaları hoşlanmıyor benden. Bunun gururdan ileri geldiğini söylerler. Ama ben gururlu değilim. Gururlu olsaydım bu durumlara düşer miydim?" Sonra NVronsky'yi akıllı, sevimli, sakin bir adam olarak düşündü. Wronsky'nin kendi düştüğü durumların neler olduğunu hiç bilmemiş olduğunu hayal etti. "Genç kızın onu seçmesi normal bir şey. Yakınmaya hakkım yok. Benden başka suçlu yok. Ne diye yaşamım benimle 98

Leo Tolstoy

birleştirmek zorunda olsun? Ben kimim? Kimim ben? Kendine ve başkalarına yararı dokunmayan adamın biriyim."

Sonra kardeşi Nicolas'ı andı. "Bu dünyada her şeyin kötü ve tiksindirici olduğunu söyleyen kardeşinin hakkı yok muydu? Nicolas hakkında yargıya varılırken haklı bir şekilde mi varılmıştı acaba? Onu sarhoş ve partalla içinde gören Prokofi, küçümsemiştir. Ama ben böyle düşünmüyorum. Onun içini biliyorum. Birbirimize benziyoruz biz. Onu arayacağıma buraya gelmiş yemek yiyorum."

Levine, kardeşinin adresini okumak için bir fenere doğru yaklaştı, sonra bir araba çağırdı. Yol epey uzundu. Levine Nicoias'm başından geçenleri bir bir aklına getiriyordu. Kardeşinin üniversiteyi bitirdikten ve oradan çıktıktan bir yıl sonra nasıl bir keşiş gibi yaşadığı geldi aklına. Arkadaşlarının şakalarına aldırmamıştı. Bütün zevklerden, bilhassa kadınlardan kaçmış dinin bütün gerekçelerini yerine getirmişti. Daha sonraları bundan bıkmış ve birtakım kötü adamlarla arkadaşlık ederek kendini içki ve eğlenceye vermişti. Yetiştirmek için yanma aldığı ve köye götürdüğü küçük bir erkek çocuğunu öyle dövmüştü ki, yaralama ve işkence etmekten dolayı az daha mahkemeye verilecekti. Dolandırıcılık yapmış, mahkemelere düşmüştü. Serge İvanovitch'in ödediğinden sözettiği borç yüzündendi bu. Kavga etmiş, karakollarda yatmıştı. Kardeşi Serge'in kendi payına düşen mirası vermediğini ileri sürüp, mahkemelere koşmuştu. Son olarak da batı idari makamlarından birinde bir görev almış, ama yöneticisini dövmüştü. Bütün bunlar iğrenç şeylerdi. Ama Levine, Nicolas'ı tanımayanlardan daha fazla hoş görü-lükle ele alıyordu bu hareketleri. Çünkü onu yakından tanıyordu. Yahut tanıdığını sanıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine, Nicoias'm aşırı kötü isteklerini engellemek için dine döndüğü zaman kimsenin kendisine yardım etmediğini veya tuttuğu yolun doğru olduğunu belirtmediğini hatırlıyordu. Hatta herkes onu gülünç durumlara düşürmek için çalışmıştı. Sonra düşmeye başladığı zaman

kimse yardımına koşmamıştı. Herkes tiksinti duyarak kaçıyordu ondan.

Levine, Nicoias'ın, kendini, kendisiyle alay edenlerden daha aşağı bir yaratık olarak görmediğini hissediyordu. Baş eğmez yaradılışından, sınırlı aklından o mu sorumluydu? Yola girip orada kalmayı denememiş miydi? "Onunla açıkça konuşacağım ve açıkça konuşmasını sağlayacağım. Kendisini sevdiğim için anladığımı göstereceğim

ona..."

Gece saat on birde, adreste yazılı olan otele gitti.

Otel kapıcısı, "Yukarıda, 12 ve 13 numaralarda" dedi.

"Odasında mı?"

"Öyle sanırım..."

l numaralı odanın kapısı açıktı. Kötü kaliteli tütünden olduğu belli olan kalın bir duman yayılıyordu etrafa. Levine tanımadığı bir ses duydu. Sonra öksürmesinden, kardeşinin de içeri olduğunu anladı.

İçeri girdiği zaman, tanımadığı ses,

"Bütün sorun, bu işin nasıl ele alınıp, yütürüleceğindedir" diyordu.

Levine yarı açık kapıdan içeri göz attığında konuşanın, bir halk adamı tipinde giyinmiş bir delikanlı olduğunu gördü. Başında kocaman bir kalpak vardı. Divanın üzerinde, çiçek bozuğu, bir kadın vardı. Yakasız ve kolluksuz bir yün elbise giymişti. Costantin, kardeşinin içinde yaşadığı çevreyi düşününce heyecanlandı. Kimse onun içeri girdiğini duymamıştı. Lastiklerini çıkarırken, adamın dediklerine kulak kabartıyordu. Sonuca bağlamak isteği bir sorundan sözediyordu.

Kardeşi öksürdükten sonra, "Seçkin sınıflar yerin dibine geçsin" dedi. "Macha! Bize yiyicek bir şeyler hazırla. Kaldıysa şarap ver.

Yoksa ara..."

Kadın ayağa kalkınca, öte yanda bulunan Costantini gördü. "Nicola Dimitrievitch, birisi sizi görmek istiyor" dedi. 100

Nicolas, kızgın bir şekilde, "Ne istiyorsunuz?" dedi.

Constantin kapıda belirerek, "Ben geldim" dedi...

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Nicolas tedirgin bir sesle: "Ben de kim?" diye sordu. Levine onun bir şeye dayanarak kalktığını duydu. Kardeşinin, iri, eğik gövdesi, yabani ve hasta yüzü önünde belirince, korkuya kapıldı.

Constantin son olarak üç yıl önce görmüştü onu. Daha da zayıflamıştı. Kısacık bir redingot vardı üstünde. Kemikli gövdesi, elleri, her şeyi daha büyümüş gibi geliyordu insana. Saçları dökülmüştü. Çocukça ve korkak bakışlarını karşısındakinin üzerine dikmişti.

Kardeşini birdenbire tanıyınca, gözleri neşeden parıldadı: "Ah Kostia" diye bağırdı. Sonra delikanlıya döndü. Kravatı sanki boynunu sıkmış gibi sinirli bir hareket yaptı. Levine bilirdi bu hareketi. Zayıf yüzünde gaddar ve yaban bir anlam belirmişti.

"Size ve Serge İvanitch'e yazdım, sizi tanımıyorum ve tanımak da istemiyorum. Ne istiyorsun. Ne istiyorsunuz benden?"

Constantin, kardeşinin ne kadar çekilmez bir insan olduğunu ve ailevi bağlar kurmanın önüne geçtiğini unutuyordu. Başka türlü düşünmüştü kardeşini. Şimdi onu karşısında olduğu gibi görüyor ve unutmuş olduğu özelliklerini hatırlıyordu.

Levine çekine çekine, "Senden bir şey istemiyorum ki, sadece görmeye geldim seni" dedi.

Kardeşinin çekingen ve korkak hali, Nicolas'ı yumuşatmıştı:

"Ya, demek böyle. Gel, otur öyleyse" dedi. "Yemek ister misin? Macha üç kişilik yemek getir. Hayır, dur bir dakika" kardeşine başıyla delikanlıyı göstererek, "Bunun kim olduğunu biliyor musun?" dedi. "Arkadaşım Bay Kritzki'dir. Kief te tanıştım onunla Yaman bir adamdır. Polis işkence yapıyordu ona. Korkak bir adam olmadığı için..." Sözünü bitirdikten sonra karşısındakilere birer birer baktı. Hep böyle yapardı. Dışarı çıkmak üzere olan kadına seslendi;

"Bekle dedim." Sonra yine hepsine teker teker bakarken, Kritz-

ki'nin bütün hikâyesini anlatmaya koyuldu. Konuşurken, Levine'in çok iyi bildiği bir çeşit güçlük çekiyordu. Arkadaşının nasıl üniversiteden kovulmuş olduğunu bunun nedeninin bir yardımlaşma derneği kurmak pazar günü okulları açmak olduğunu, sonra öğretmenliğe adanıp hemen kovulduğunu, sebepsiz yere niçin tutuklanmış olduğunu açıkla-

Sıkıcı bir sessizliği bozmak için, Constantin,

"Demek Kief Üniversitesindeydiniz?" dedi.

Kritzki, memnun olmamış gibi kaşlarını çatarak, "Evet oradaydım" dedi,

Nicolas, kadını göstererek, sözlerini kesti: "Bu kadın da benim eşim Maria Nicolaevna'dır" dedi. "Onu bir evden aldım ama seviyor ve sayıyorum. Beni tanımak isteyen herkes de onu sevmek ve saymak zorundadır. Karımdır benim. Şimdi kimlerle beraber olduğunu anladım. Onurun eksildi sanıyorsan, çıkıp gidebilirsin."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Neden onurum eksilsin?"

"Macha öyleyse üç porsiyon yemek, şarap ve sert içki çıkar bize. Dur bakayım, hayır hayır git..."

"Görüyor musun?" diye devam etti Nicolas Levine. Ne yapacağını bilmediği gibi, ne söyleyeceğini de bilmediği için, alnını buruşturuyor, yerinde duramıyordu, "Görüyor musun şunu?" Odanın bir köşesinde duran kayışlarla bağlı demir çubukları gösteriyordu. "Bu yeni tasarladığımız bir işin başlangıcıdır. Bu iş bu Artel (işçi birliği) olacak."

Constantin kardeşinin söylediklerini dinlemiyordu. Karşısındaki veremli ve hasta yüzü seyrediyordu. Duyduğu acıma duygusunun kardeşinin söylediklerine dikkat etmekten alıkoyuyordu onu. Bu işin, Ni-colas'ın kendini tamamen küçümsememesi için uydurduğu bir neden 102

Leo Tolstoy

olduğunu biliyordu zaten. Nicolas devam ediyordu:

"Sermayenin işçiyi ezdiğini biliyorsun. Bizde işçi demek köylü demektir. Çalışmanın bütün yükünü çeken odur. Ne yaparsa yapsın, koşum hayvanı olmaktan kurtulamıyor. Bütün kazanç, köylülerin durumunu düzeltebilecek, onlara boş zaman temin edip eğitim yapmalarını sağlayabilecek olan her şey sermaye tarafından yutuluyor. Toplum öylesine kurulmuş ki, köylüler çalıştıkça, mal sahipleri ve tüccarlar onların aleyhine olarak zenginleşiyorlar. Oysa onlar yine de koşum hayvanı olarak kalıyorlar. İşte değiştirilmesi gereken şey." Sözlerini bitirince kardeşine soru sorar gibi baktı.

Costantin kardeşinin yanaklarında iki kırmızı lekenin belirmiş olduğuna dikkat ederek, "Evet, haklısın" dedi.

"Bir çilingirler birliği yapmaya başladık. Bu artelde her şey ortaklaşa olacak, çalışma, kâr, hatta aletler bile..."

"Bu artel nerede olacak?" dedi Constantin.

"Kazan eyaletinde. Vasdrem köyünde..;"

"Neye bir köyde? Bana öyle geliyor ki köylerde iş eksik değildir. Orada neden bir çilingir arteli yapıyorsunuz?"

"Köylüler eskisi gibi birer esir olarak kaldıkları için, onları bu durumdan kurtarmaya kalkmak senin ve Serge'in hoşuna gitmiyor değil mi?" dedi Nicolas. Kardeşinin söylediklerine kızmıştı.

O konuştuğu sırada. Constantin bunaltıcı ve pis odayı gözden geçirmiş, içini çekmişti. Nicolas bunu sezerek daha fazla rahatsız oldu.

"Senin ve Serge'in aristokratik peşin yargılarınızı bilirim"dedi. Üzerimize çöken bu kötü durumları devam ettirmek için bütün aklını kullandığını bilirim..."

"Ne diye Serge'den sözediyorsün?" dedi Levine gülerek....

Nicolas birdenbire haykırarak, "Niye mi söz ediyorum, niye mi, şunun için... Söylemesem de olur. Buraya niçin geldiğini açıkla bana sadece. Bunların hepsini küçümsüyorsun, biliyorum. İyi işte... Defol

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

buradan, haydi defol." Bağırarak sandalyesinden kalkmıştı.

Constantin tatlı bir sesle, "Bir şeyi küçümsediğini yok. Tartışma bile etmiyorum" dedi.

Tam bu sırada, Maria Nicolaevna içeri girdi. Nicolas kızgınlıkla ondan yana döndü. Ama kadın hızla onun yanına gelip, kulağına bir şeyler fısıldadı.

Nicolas biraz yatışmış olarak ve daha zorlukla nefes alarak: "Hastayım ben. Hemen rahatsız oluyorum. Sen de kalkmış, Serge ve makalelerinden söz ediyorsun. Bunlar baştan başa yanlış, delilik, yalan... Adaletin ne olduğunu bilmeyen bir adam bundan nasıl sözedebilir? Makalesini okudunuz mu?" dedi Kritzki'ye dönerek.

Sonra masaya yaklaşarak, yarıya kadar içilmiş sigaralar üzerinden almak ister gibi bir hareket yaptı...

Kritzki, "Okumadım" dedi. Tartışmaya karışmak istemediği belli oluyordu.

Nicolas rahatsız bir halde, "Niçin okumadınız?" dedi.

"Çünkü zaman kaybetmek istemem."

"Özür dilerim ama okumadan nasıl bilebilirsiniz? Bazıları için bu makaleler bir bilmecedir. Ama ben onun düşüncelerinin ruhunu okurum. Zayıf tarafının ne olduğunu iyi bilirim."

Kimse yanıt vermedi. Kritzki ayağa kalkarak, şapkasını aldı:

"Yemek yemek istemiyor musunuz? Öyleyse yarın gelin. Çilingiri de alın."

Kritzki çıkar çıkmaz, Nicolas gülerek göz kırptı,

"Bunda da pek iş yok..." dedi.

Kritzki kapının eşiğinden onu çağırıyordu.

Nicolas "Ne var?" deyip onun yanına gitmek için koridora çıktı.

Maria Nicolaevna ile yalnız kalan Levine onunla konuşmaya başladı,

"Kardeşimle çoktan beri mi yaşıyorsunuz?" 104

"İki yıldan beri. Sağlığı gittikçe kötüleşti. Çok içiyor."

"Öylemi?"

"Evet, sert alkollü içkiler içiyor. Yaramıyor ona..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Olduğundan fazla içiyor..."

"Evet" dedi kadın. Korkarak kapıdan tarafa bakıyordu. Nicolas Levine kapıda görünmüştü.

"Ne konuşuyorsunuz?" dedi, teker teker onlara bakarak, gözleri kıvılcımlanmıştı, kaşlarını çatmıştı.

Constantin şaşkın bir halde, "Hiçbir şeyden konuşmuyoruz...." dedi.

"Yanıt vermek istemiyorsunuz... Peki, vermeyin. Ama onunla konuşmaman gerek, o bir haspa, sen bir kişizadesin. Her şeyi görüp kararını verdiğini anlıyorum. Hatalarıma küçümseyerek bakıyorsun." Konuştukça sesini yükseltiyordu.

Maria Nicolaevna, "Nicolas Dimitrievitch, Nicolas Dimitrievitch" diye mırıldanarak yanına yaklaştı.

"Peki, peki... Yemek ne oldu?" Bir hizmetçinin tepsi ile içeri geldiğini görünce "Hah, işte geliyor" dedi.

"Bu tarafa getir." Hizmetçi tepsiyi getirir getirmez, bir bardak içki alarak bir yudumda içti. Yatışmış gibiydi. "Bir bardak ister misin sen de?" diye sordu.

Sonra, "Serge İvanitche'den sözetmeyelim. Seni gördüğüme memnun oldum. Ne olursa olsun, birbirimizden yabancısı değiliz. Hadi iç. Ne yapıyorsun, anlatsana?" Ağzına attığı bir parça ekmeği çiğniyordu. Bir kadeh daha içti. "Nasıl yaşıyorsun?" "Niye evlenmiyorsun?" "Böyle bir fırsat çıkmadı."

"Niçin çıkmadı? Beni sorarsan, ben bütün yaşantımı harcadım. Gerektiği zaman mirastan payıma düşeni almış olsaydım bugün bambaşka bir insan olurdum."

Constantin konuşmayı başka yöne çevirmeye çalıştı:

"Senin Vanioucha'mn benim yanımda, Parofsy'de olduğunu biliyor musun?" dedi.

"Parkofsky'den biraz sözetsene. Her şey olduğu gibi mi? Ev aynı

ı? Çalışma odamız eskisi gibi mi? Belki bahçıvan Philippe yaşıyor-

pur. Her şeyi hatırlıyorum. Evi değiştirmemelisin. Hemen evlenip eski

pşamını yeniden yaşamaya çalış. İyi bir karili olursa gelir seni görü-

üm."

"Niye şimdi gelmeyeceksin? Beraber ne güzel yaşardık."

"Serge İvantiche'i görmekten korkmasam gelirdim."

"Karşılaşmazsın onunla. Onunla ilgim yok benim."

Nicolas korku dolu bakışlarını kardeşine çevirerek, "Ne dersen de, onu ya da beni seçmek zorunda

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olduğunu biliyorsun."

Bu çekingenlik Levine'e dokunmuştu.

"Sizin kavganız üzerine düşündüklerimi söyleyecek olsan, ne senin, ne de onun tarafını tutmadığımı açıklamam gerekir. İkiniz de hak-jsızdınız. Ama haksızlık sende yalnız görünüşte olduğu halde, Serge'in kendisi haksızdı."

"Hah, hah, hah neyse bunu anladın, evet anladın" dedi Nicolas ne-li bir şekilde.

"Doğrusunu istersen bunu senin dostluğuna borçluyum, çünkü..."

"Neden borçlusun, neden?.."

Constantin, Nicolas'ın mutsuz olmasının ve sevgisine bağlı bir du-umda bulunmasının bunun sebebi olduğun söylemeye cesate edemiyordu. Nicola anlamıştı bunu. Karamsar bir davranışla kadehini yudumlamaya başladı.

Maria Nicolaevna tombul elini içki şişesine uzatarak, "Yeter bu jkadar, Nicola Dimitrievitch" dedi.

"Bırak şimdi canımı sıkma, yoksa döverim seni" diye bağırdı Nicola, Maria tatlı bir şekilde gülerek Nicolas'ı yatıştırdı. Şişeyi aldı. nında kalmak fena değil ama insanın kendi evi hepsinden daha iyi" dedi.

Odasının acele getirdikleri mumlarla aydınlattılar. Büyük geyik boynuzlan, kitap dolu raflar, ayna, soba, babasının kullandığı eski divan, büyük masa, üzerinde açılmış olarak duran bir kitap, kırılmış bir küllük, kendi yazısıyla doldurulmuş bir defter ortaya çıkmışlardı.

Kendini burada bulunca, yolda giderken düşündüğü değişiklikleri yapamayacağını kavradı. Geçmiş yaşamından arta kalan her şey sanki, "Hayır bizi bırakmayacaksın, başka bir insan olmayacaksın, her zamanki gibi, kendi kendinden hoşnut olmayan kuşkucu bir insan olarak kalacaksın. Daha iyi olmaya çalışacaksın ama senin için yapılmamış olan bir mutluluğu bekleyip duracaksın" diyorlardı sanki.

Eşya böyle konuşuyordu ama Levine'in içinden bir ses geçmişin tutsağı olmamak gerektiğini, insanın kendisini istediği gibi değiştirebileceğini söylüyordu. Bu sese uyarak, odanın bir köşesindeki güllere doğru yaklaştı, biraz idman yaparak kendini güçlü ve dayanıklı bir hale sokmaya çalıştı. Kapının arkasında bir gürültü duyunca, gülleleri hemen yerine koydu.,

Gelen kâhyaydı. Tanrı'nın izniyle her şeyin yolunda gittiğini yalnız kara buğdayların yanmış olduğunu söyledi. Levine rahatsızlık duyuyordu. Buğdaylar, kendisinin bulduğu bir aletle kurutulurken yanmıştı. Kâhya, bu alete hiçbir zaman-güvenmemişti, zafer kazanmış bir havayla ve sessizlik içinde bildiriyordu sonucu. Levine, buğdayları tekrar tekrar söylediği konulara dikkat etmeden kuruttuklarına emindi. Canı sıkılıp, kâhyaya çıkıştı. Ama iyi bir haber almakta gecikmedi. Sergilerin birinden alınan, Pava isimli en güzel, en besili inek yavrula-mıştı.

"Kusma kürkümü ver. Işık getirin, gidip göreyim" dedi. Kıymetli ineğin bulunduğu ahır evin hemen yanındaydı. Levine karla kaplı bahçeden geçip, ahıra gitti. Buz tutmuş kapıyı açtı, ağır bir

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

koku çarptı burnuna. Beklenmedik bir aydınlık karşısında kalan inekler, kıpraştılar. Hollanda ineğinin beyaz lekeli parlak sırtı aydınlıkla yansıyordu. Dudaklarına halka geçirilmiş olan boğa, Berkut, yanlarından geçtikleri zaman ayağa kalkıyormuş gibi bir hareket yaptı, sonra-bundan vazgeçerek yalnız hızlı bir şekilde soluk vermekle yetindi.

Güzel Pava, doğurduğu buzağının yanında duruyor, onu kokluyor vücuduyla ona bir sığınak yapıyordu sanki.

Levine yaklaştı, buzağıyı ayağa kaldırdı, kırmızı ve beyaz lekeli derisini inceledi.

Pava önce böğürmeye başladı ama Levine yavrusunu geri verince sesini kesti, yavruyu yalamaya, içini çekmeye koyuldu. Yavru kuyruğunu nallayarak, annesinin sağrısına sokuldu.

Levine buzağıyı incelemeye devam ederek, "Bu tarafa ışık tut Fe-dor" dedi. "Tıpkı annesine benziyor. Babasının rengini almış ama incelik ve güzelliği annesi gibi. Değil mi Wassili Fedorovitch" dedi. buzağıyı görmekten doğan sevinç içinde, yanmış kara buğday meselesini unutmuştu.

"Çirkin olmazdı. Müteahhit Simon sizin gittiğinizin ertesi günü geldi. Onunla bir anlaşmaya varmak gerek, Constantin Diritrievitch. Size daha önce makineden sözetmiştim."

Bu cümle Levine'e çiftliğinin karmakarışık ve geniş sorunlarını anımsatmıştı birdenbire. Ahırdan çıkıp doğru büroya gitti, orada müteahhit ve kâhya ile konuşmaya başladı. Sonra eve dönüp, salonda oturdu yönetici.

Levine'in evi eski ve büyüktü. Yalnız başına yaşadığı halde evi baştan aşağı kullanıyor ve ısıtıyordu. Yeni düşünceleri bakımından bunun çok yanlış ve saçma bir iş olduğunu anlıyordu. Ama bu ev onun 106

Leo Tolstoy

"Sen şu kadının bir şey anlamadığını sanırsın değil mi? Hepimizden daha iyi anlıyor halbuki. İyi bir kadın değil mi?"

"Daha önce Moskova'da bulundunuz mu?" dedi Levine bir şey söylemiş olmak için.

"Siz deme ona. Korkar!" dedi Nicolas. "Ona yalnız bir kişi siz demiştir. Bulunduğu evden çıkmak için mahkemeye baş vurduğu zaman, yargıç siz demişti ona. Bu adamdan başka herkes sen demiştir ona. Tanrım şu dünyanın işleri ne saçma sapandır" diye bağırdı. "Bu yeni kurumlar, yargıçlar, köylü kooperatifleri, ne budalalık." Bundan sonra yeni kurumlar dolayısıyla başına gelenleri anlatmaya başladı.

Constantin onu dinliyordu. Kardeşi gibi o da eleştirmeyi, inkâr etmeyi seviyordu, ama bu gereksinme birden tatsız bir şey gibi geldi ona.

"Bütün bunları öteki dünyada anlarız" dedi gülerek.

"Öbür dünyada mı? Sevmiyorum öbür dünyayı ben, sevmiyorum" diye tekrar etti. Gözlerini kardeşinin üzerine dikmişti. "Bu badalalık-lardan kurtulmak, güzel bir şey ama ölümden korkuyorum, çok korkuyorum ondan..."

Tirtir titriyordu.

"Bir şey içsene. Şampanya ister misin? Yoksa dışarı çıkalım mı? Müzik dinlerdik..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Söylediği kelimeler birbirine karışıyordu. Bir konudan ötekine geçiyordu. Constantin Macha'nın yardımıyla kardeşini dışarıya çıkmamayı kabul ettirdi. Adamakıllı sarhoş bir halde yatırdılar onu.

Macha, Levine'e gerektiği zaman mektup yazacağı konusunda sözverdi. Nicolas'ı kardeşinin yanında yaşamaya kabul ettireceğini de söyledi.

Ertesi sabah Levine Moskova'dan ayrıldı ve akşam üzeri oturduğu yere vardı. Yol boyunca kompartıman arkadaşları ile konuştu. Politi-

kadan, demiryollarından ve her şeyden sözaçmışlardı. Moskova'da olduğu gibi çeşitli düşüncelerin yükü altında eziliyor, nedenini anlayamadan utanç duyuyordu. Ama arabacısı İgnace gelip de, onu kızağa yerleştirirken, haberler verip, kâhya Simon'un geldiğinden, en güzel ineklerin birinin buzağıladığını anlatmaya koyulunca, içine batmış olduğu düşüncelerden yavaş yavaş kurtulmaya başlamıştı. Utancı da hoşnutsuzluğu da kaybolmaya başladı. İgnace'sı ve atları görmesi gönlünü rahatlatmıştı ama kızağa yerleşip, kürklere sarılınca, ne gibi emirler vermesi gerektiğini düşünmekten de geri kalmadı. Atlardan birisi kendi eski binek hayvanıydı. Onu görünce eski günlerini anımsadı. Geçmişi bambaşka bir açıdan gördü. Başka bir insan olmak istemiyordu artık. Kendisini daha kusursuz bir hale getirmeliydi, önce, olağanüstü mutluluklar istemeyecek, içinde yaşadığı gerçeklerle yetinecekti. Aşırı kötü isteklerine karşı gelecekti, örneğin evlenme teklifi yaptığı gün kendisini kıskıvrak bağlamış olan yoğun isteklerine benzer isteklerden kaçınacaktı. Sonra Nicolas'ı unutmamaya ve gerektiği zaman onun yardımına koşmaya da karar verdi. Kardeşiyle pek ciddiye almadan üzerinde konuştuğu mal ortaklığı konusu aklına geldi. Düşünmeye başladı. İstisadi şartların değiştirilmeye kalkmasını saçma buluyordu ama halkın içinde bulunduğu yoksulluk ile kendisinin zenginliğini düşününce şaşkınlığa düştü. Eskisinden daha fazla çalışmaya ve daha alçakgönüllü bir yaşam sürmeye karar verdi. Bu düşüncelere dalarak gardan evine nasıl geldiğini anlamadı bile.

Kapının önünü hafif bir ışık aydınlatıyordu. Her taraf karla kaplıydı. Yaşlı hizmetçi Kusma uyanmış, hemen kalkarak, çıplak ayaklarla kapıyı açmaya koşmuştu. Av köpeği Laska da efendisini karşılamaya koştu, hizmetçiyi az daha yere düşürecekti. İki ayağının üzerine kalkıyor, ön ayaklarını Levine'in göğsüne koyuyordu.

Agatha Mikhailovna, "Çok çabuk geldiniz efendim" dedi.

"Moskova'da canım sıkıldı, Agatha Mikhailovna, başkalarının ya-110

için bir dünyaydı sanki. Babası ve annesi orada yaşamışlar, orada ölmüşlerdi. Yaşamları Levine için ideal bir yaşam olmuştu, Kendisi de bir aile kurup bu eski ve kusursuz yaşamı yeniden canlandırmak istiyordu.

Levine annesini iyice anımsamıyordu ama evlenecek olursa, karısının bu yüze ve olgun kadına benzemesine çok dikkat edecekti. Onun için evliliğin dışında aşktan sözetmek olanaksızdı. Hatta önce aileyi sonra bu aileyi kuracak olan kadını düşünüyordu. Evlilikle ilgili düşünceleri arkadaşlarının düşündüklerinden çok farklıydı. Onlar için evlilik toplumsal eylemlerden birisiydi. Oysa Levine için evlilik yaşamın en önemli olaylarından biriydi. Mutluluğu ona dayanıyordu. Artık vazgeçmek gerekiyordu bu hayalden.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Salona girip koltuğunda oturarak kitap okumaya koyulduğu zaman, Agathe Mikhailovna ona bir fincan çay getirmişti. Her zamanki gibi, "İzin verirseniz, oturayım efendim" diyordu. Bu sırada, eski rüyalarından hâlâ vazgeçmemiş olduğuna, o kadın olmadan yaşamasının olabilir olmayacağına dikkat etti.

İster Kitty olsun ister olmasın kadınsız edemeyeceğini anlamıştı. Agatha Mikhailovna'nın gevezeliklerini dinliyor ama gelecekte sahip olacağı bir aile yaşamını düşünmekten de kendini alamıyordu. Ruhunda bir şeyin yatıştığını, ama oraya bir çivi gibi çakıldığını duyuyordu.

Agathe Mikhailovna, Prokhor'un Tanrı korkusunu unutup, Levi-ne'in verdiği parayla bir beygir satın alacağına, durmadan için sarhoş olduğunu ve karısını dövdüğünü anlatıyordu. Hem onu dinliyor hem de kitabını okuyarak, okudukları ile ilgili düşüncelere dalıyordu. Bu Tyndall'in ısı üzerine yazdığı bir kitapdı. Tyndall'i denemelerinden çok çabuk hoşnut olduğu ve felsefi düşünceden yoksun kaldığı için eleştirmiş olduğunu anımsadı. Birden sevinç dolu bir düşünce gelmişti aklına, "İki yıl sonra iki Hollanda ineğim olabilir. Para da var. Ber-kut'un on iki yavrusu sürüye katılabilir. Olağanüstü bir şey bu", düşün-

dü. Sonra okumaya daldı, "Isı ve elektriğin aynı şey olduğunu kabul edelim. ,Ama bu sorunu çözmeye yarayan denklemlerde aynı birimleri kullanabilir miyiz? Hayır. Öyleyse? Tabiat kuvvetlerinin arasında bulunan ilgi zaten... Pava'nın yavrusu kırmızı alacalı bir inek haline gel-diği zaman ne güzel bir sürü elde edilmiş olacak. Onların ahırlarına dönüşlerini görmek için karım, ben ve bir iki dostumuz birlikte çıkarız... Karım şöyle der, "Kosta ve ben bu hayvanı çocuğumuz gibi bü-yüttük. Peki bu sizi nasıl olup da ilgilendirebiliyor, diye soracak arka-daşımız. Karım, kocamı ilgilendiren her şey beni ilgilendirir, diyecek. Peki bu kadın kim olacak?" O zaman Moskova'da olup bitenleri hatırladı. "Ne yapayım, elimden bir şey gelmezdi. Ama bundan böyle aynı şeyler tekrarlanmayacak. İnsanın geçmişinin elinde oyuncak olması budalalıktır. Daha iyi yaşamak için uğraşması gerek." Başını kaldırdı, düşüncelerine dalmış gitmişti. Efendisini iyice görememiş olan yaşlı Laska bahçede dönüp dolaşıyor, havlıyordu. Kuyruğunu sallaya sallaya, ve dışarıdaki temiz havayı kendisiyle birlikte içeri getirerek odaya girmişti. Levine'e yaklaştı, başını elinin altına soktu, yakarak bir okşa- yış koparmaya çalıştı.

İhtiyar Agathe, "Bir dili eksik" dedi. "Hayvan olduğu halde efendisinin geri gelmiş olduğunu ve canının sıkılmış olduğunu anlıyor." "Niye canı sıkılmış olsun?" "Ben bilmez miyim efendim. Bütün yaşamım kişizadelerle geçti. Tanırım onları. İnsanın sağlığı iyi, vicdanı temiz olduktan sonra ötesine aldırmamalı."

Levine şaşkın bir şekilde ona baktı. Düşüncelerini bu şekilde anlamasına şaşmıştı.

"Bir fincan daha getireyim" dedi. Çay getirmek için dışarı çıktı. Laska başını efendisinin elinin altına sokmakta devam ediyordu. Levine köpeği okşadı. Köpek hemen ayaklarının dibine yattı. Başını ön ayaklarının üzerine koydu. Ağzını hafifçe açtı, sanki her şeyin yo-112

lunda gittiğini duyuyormuş gibi dilini şaklatarak, rahat bir şekilde uzandı. Levine hayvanın hareketlerini birer birer izliyordu.

"Ben de onun gibi yapacağım. Her şeyi yeniden yoluna koyabilirim" diye düşündü.

Anna Arcadievna balodan bir gün sonra, kocasına bir telgraf göndererek, Moskova'dan ayrıldığını

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bildirdi.

Sanki yapması gereken birçok işleri birden anımsamış gibi, gelinine, düşüncesini neden değiştirdiğini anlatırken, "Gitmem gerek, gitmeliyim" diyordu. "Bugün gitmem daha doğru olur" Stephane Arcadi-evitch akşam yemeğini dışarıda yiyordu, ama kardeşine eşlik etmek için, saat yedide eve geleceğini söylemişti. Kitty gelmemişti. Başının ağrıdığını ileri sürmüştü.

Dolly ve Anna İngiliz dadı ve çocuklarla birlikte yemek yediler. Çocuklar, ya bıktıktan, yahut içgüdüleri ile bazı şeyler anlamış oldukları için o akşam hatalarıyla oynamadılar. Duygulukları geçmişti sanki. Halalarının ayrılması pek ilgilendirmiyordu onları. Anna, sabahı yolculuğa hazırlanarak geçirmiş, birkaç kart atmış ve valizlerini hazırlamıştı. Dolly görümcesinin tedirgin bir durumda olduğunu biliyor ve bu hareketliliğin, insanın kendisine karşı duyduğu hoşnutsuzluktan ileri geldiğini deneyimleriyle biliyordu. Akşam yemeğinden sonra, Anna giyinmek için odasına çıktı. Dolly de ardından geldi.

"Sen gidince başımıza neler geleceğini Tanrı bilir Anna" dedi Dolly. "Sen mutlu bir insansın. Ruhun tertemiz ve saf."

"Herkesin ruhunda kara bir nokta vardır."

"Sende böyle bir şey olabilir mi?"

"Benim de kendi kararlarım var" dedi Anna. Gözleri dolmuş olduğu halde, kurnaz ve alaycı bir gülüş belirdi dudaklarında.

Dolly gülerek, "Senin karaların eğlendirici karalar galiba" dedi.

"Yok canım çok sıkıntılı karalar" diye yanıt verdi. Anna, "Biliyor musun niçin yarın gideceğine bugün gidiyorum. Bunu sana söyleyip kurtulmalıyım." Bir koltuğa oturup, gözlerini Dolly'e dikti.

Dolly şaşkın bir şekilde, Anna'nın gözlerinin akına kadar kıpkırmızı kesilmiş olduğunu hayretle gördü.

"Biliyor musun Kitty niçin yemeğe gelmedi," diye devam etti. "Beni kıskanıyor. Bu balonun onun için bir neşe kaynağı olacakken sıkıntılı bir akşam haline girmesinden ben sorumluyum. Ama ben aslında suçlu değilim. Suçum çok az." Bunları söyledikten sonra durdu.

Dolly gülerek, "Bunu söylerken aynı Stiva'ya benziyorsun" dedi.

Anna bu sözden alınmıştı.

"Hayır ben Stiva değilim. Sana bunu anlatıyorum, çünkü kendimden bir an bile kuşkulanmak istemem."

Ama bu kelimeleri söylediği zaman ne kadar haksız olduğunu anlamıştı. Sadece kendinden kuşkulanmakla kalmıyor, Wronsky'nin hatırasından o kadar heyecanlanıyordu ki hemen oralardan uzaklaşmak gereğini duyuyordu. Onunla karşılaşmak istemiyordu.

"Evet Stiva bana, kotiyonu onunla dans ettiğini ve onun...."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bütün bunların ne kadar garip bir şekilde oluştuğunu düşünemezsin. Bu evliliğe yardım etmek istiyordum ama bu isteğime rağmen belki..."

"Oh bu çeşit olaylar hemen anlaşılır..." dedi Dolly.

Wronsky tarafından ciddi bir davranış olsaydı benim de canım sıkılırdı. Ama her şeyin çabucak unutulacağına ve Kitty'nin bana kızmaktan vazgeçeceğine inanıyorum."

"Bana kalırsa bu işi burada bıraksınlar daha iyi. Mademki VVronsky sana görür görmez aşık olan bir erkek..."

"Kitty'i ne kadar severim bilirsin. Oysa düşman gibi ayrılıyoruz, Şimdi. Çok hoş bir kız. Ama sen bunu çözersin. Değil mi Doîly?"114

Leo Tolstoy

Dolly gülüşünü zar zor tuttu. Anna'yı seviyordu ama onda bu çeşit zayıflıklar bulunmasına kızmıyordu.

"Düşman gibi mi, böyle şey olur mu?"

"Hepinizin beni, benim sizi sevdiğim gibi sevmenizi isterdim, halbuki... Ne saçma işler yapıyor bugün" diye eklendi. Mendilini çıkardı, gözleri yaşlanmıştı.

Gözyaşlarını kurulayıp tuvaletini yapmaya başladı.

Tam evden çıkacağı sırada, Stephane Arcadievitch görüldü. Yüzü kıpkırmızı ve heyecanlıydı. Puro ve şarap kokuyordu.

Anna'nın içlenmesi Dolly'e de dokunmuştu. Son defa görümcesini kucaklarken, mırıldandı. "Anna senin benim için yaptıklarını umutma-yacağımı ve en yakın arkadaşım olarak seveceğimi unutma" dedi.

Anna ağlayarak, "Bilmiyorum neden?" dedi.

"Beni anladın ve hâlâ da anlıyorsun hayatım, haydi güle güle."

Üçüncü çan çalana kadar kompartımanın kapısında durmuş olan kardeşi aşağı indikten sonra, Anna "Tanrıya şükürler her şey bitti" dedi. Oda hizmetçisi Annouchka'nın yanına oturdu ve iyice aydınlanmamış olan kompartmanı incelemeye başladı. "Tanrı'ya şükür yarın Ale-xis Alexsandrovitch'i ve Serge'i göreceğim. Yaşantım eskisi gibi devam edecek" dedi.

Bütün gün nasıl durmadan hareket halinde bulunmuşsa, kompartımana da aynı dikkat ve titizlikle yerleşti. Küçük ve işe yatkın elleriyle, kırmızı renkli çantasından çıkardığı bir yastığı dizlerinin üzerine koydu ve ayaklarını dikkatli bir şekilde örttü. Hasta bir kadın daha şimdiden yatmaya çalışıyordu. Öteki iki kadın Anna ile konuştular. Yaşlı ve şişman bir kadın ayaklarını iyice örttükten sonra ısıtma düzenini eleştiren sözler söyledi. Anna kadınlara yanıt verdi ama konuşmalarından

Anna Karenina

115

hiçbir zevk almadığı için, Annouchka'dan küçük seyahat fenerini istedi, feneri oturduğu yerin arkalığına

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

astı ve çantasından bir İngiliz romanı ile bir kâğıt keseceği çıkardı. Başlangıçta okumak için hayli güçlük çekti. Giden gelen bir türlü bitmiyordu. Tren hareket edince de pencerelere vuran kadın gürültüsünü, kondüktörün çıkardığı gürültüleri, yol arkadaşlarının konuşmalarını dinlemek zorunda kalıyor, kendisini okumaya kaptıramıyordu. Bütün bunlar biraz sonra yeknesaklaş-maya başladı. Camlara vuran kar ve sarsılmalar, kompartımandaki ısının değişmeleri, sesler, hepsi yeknesaklaşmıştı. Artık okuduğuna varabiliyordu. Annouchka, eldivenlerden birisi yırtık olan iri elleriyle kırmızı çantayı kucağında tutarak uyumaya başlamıştı bile. Anna okuduğunu anlıyordu ama bir başkasının hayatıyla ilgilenerek dalıp gitmek elinden bir türlü gelmiyordu. Kendi hayatıyla ilgilenmek zorundaydı. Romanın kahramanı olan kadın, hastalara bakıyordu, o da yapmak isterdi bunu. Bir söylev söylüyor, yahut Lady Mary ata binip herkesi şaşırtıyordu, o da bunları yapmak istiyordu. Ama böyle işlere girişmemesi, olduğu yerde kalması gerekti, sabrını kaybetmemek için kâğıt keseceği ile oynuyordu.

Romandaki erkek kahraman mutluluğun en yüksek derecelerine çıkıyor, baron olup toprak sahibi bir insan haline geliyordu. Ama birdenbire utanacağı bir iş yapmış olduğunu anlıyordu. Anna da onun yerinde olmak istiyordu ve onun da utandığı bir şey vardı. "Peki niçin utanıyor? Benim neden utanmam gerekiyor?" diye düşünerek geriye doğru yaslandı. Şaşkın ve mutsuz bir durumdaydı. Kâğıt keseceğini elinde tutuyordu. Ne yapmıştı? Moskova'da başından geçenleri düşündü. Hepsi güzel ve iyi anılardı bunların. Baloyu, Wronsky ile aralarında olan bitenleri, genç adamın aşk ve alçakgönüllülük dolu yüzünü andı. Utanacağı bir şey var mıydı bunlarda. Ama yine de utanç duyuyordu. İçerisinden bir ses, Wronsky ile ilgili olarak, 'Tanıyorsun, ateş gibi yamyorsun" diyordu. "Ne demekti bu?" Oturduğu yerde şöyle bir116

kımıldayarak, kararlı bir insan gibi durdu. "Bu olaylara bakmaktan korkacak mıyım? Ne var bunlarda?Bu subay ile benim aramda herhan- ' gi bir ilgi olabilir mi? Herkesle nasılsam onunla da öyleyim." Küçümser gibi gülümseyerek kitabını eline aldı. Ama hiçbir şey anlamıyordu artık okuduğundan. Kâğıt keseciğini cama sürdü ve soğumuş yüzünü ateş gibi yanağına dayadı. Yüksek sesle güldü. Sinirlerinin gerildiğini, gözlerinin yuvalarından oynadığını, parmaklarının kıvrıldığını anlıyordu. Bir şey boğuyordu onu sanki. Kompartımanın alaca karanlığında, sesler ve hayaller şaşılacak kadar önem kazanmışlardı. Her an ne yana doğru gittiklerini, soruyordu kendi kendine. Yanında uyuyan şu kadın bir yabancı mı yoksa Annouchka mıydı? "Şu tavanda sarkan şey neydi bir hayvan mıydı?" Bu bilinç dışı duruma düşmek korkusu içini kapladı. İradesini kullanarak buna hâlâ karşı koyabileceğini seziyordu. Kendine gelmek için ayağa kalktı, üzerindekileri attı, bir aralık iyileştiğini sandı. Bir köylü gibi giyinmiş bir adam içeri girdi, elbisesinin düğmelerinden birisi kopmuştu. Arına bunun sobalarla uğraşan adam olduğunu anladı. Termometreye baktığını gördü. İçeri girdiği zaman ardından gelen kar ve rüzgârı farketmemişti. Sonra birden her şey yine birdenbire karışmaya başladı. Adam duvarda bir şeyi kazmaya koyuldu. Yaşlı kadın bacaklarını uzattı. Kompartımanın içini kara bir bulut gibi kapladı. Sonra garip bir gürültü duyduğunu sandı. Bir şey yırtılıyordu sanki. Kör edici bir ışık birden ortaya çıktı sonra bir duvarın ardında kayboldu.

Anna bir çukura düştüğünü duyar gibi oldu.

Bütün bu hayaller korkunç olmaktan çok eğlendiriciydiler. Karlar-ia kaplı adam kulağına bir isim fısıldadı. Ayağa kalktı, kendine gelmişti. Bu adamın bir kondüktör olduğunu ve bir istasyonu geldiklerini anladı. Hemen şalını istedi Annouchka'dan. Şah sırtına alıp kapıya doğru ilerledi.

Annouchka, "Madam çıkmak mı istiyorlar?" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet biraz hava almak istiyorum, burası çok sıcak."

Dışarı çıkmak için biraz güçlük çekti ama sonunda kapıya vardı.

Dışarıda rüzgâr sanki onu alıp götürmek için bekliyordu. Ama bir

eliyle bir demir çubuğu, ötekiyle elbiselerinin eteğini tuttu.

Fırtınalı gecenin soğuk havasını ciğerlerine çekti. İçi rahatlamıştı.

Vagonun yanında ayakta durdu, karlar altında kalmış olan perona ve

ışıklar içinde pırıl pırıl yanan istisyona baktı.

Rüzgâr tekerleklerin arasında fırdolayı dönüp, insanları ve vagonları kar altında bırakarak, deli gibi esiyordu. Birkaç kişi oraya buraya koşuyor, istasyonun kocaman kapılarını gıcırdatarak açıp kapıyor, neşeli neşeli konuşuyorlardı. Ayaklarının altında ezilen karın çıkardığı gürültü duyuluyordu. Anna'nın yanından kambur bir karaltı geçti, biraz sonra demirlere vuran bir çekicin seslerini duydu.

Yolun öbür tarafından gelen tedirgin bir ses, "Telgrafı hemen göndermeli" dedi. "Lütfen bu taraftan, numara 28" diye seslendiler. Ağızlarında sigaraları iki beyefendi, Anna'nın yanından geçti. İçine iyice temiz hava çektikten sonra vagona bineceği sırada, Anna, fenerin ışığının üzerinde askeri kaput bulunan bir adam tarafından kesildiğini gördü. Adam ona doğru yaklaştı, Wronsky'di bu, Anan onu hemen tanımıştı.

Wronsky ona askerce selam verip, kendisine yardım edip edemeyeceğini sordu... Anna genç adama baktı. Birkaç saniye ne diyeceğini bilemedi. Yüzü karanlıkta olduğu halde, Anna gözlerinde, bir gün önce beliren o coşkun adamı görür gibi oldu veya gördüğünü sandı. Wronsky'nin rastladığı yüzlerce insandan birisi olduğunu ve aynca düşünülmeye değer birisi olmadığını kaç defa söylemişti kendi kendine. Ama şimdi onu görünce içi gururlu bir neşeyle dolmuştu. Wronsky'nin118

Leo Tolstoy

niçin burada bulunduğunu sormaya gerek yoktu. Genç adam sanki bunu kendisine açıklamış gibi iyice biliyordu. Anna'nın yanında bulunmak için gelmişti buralara.

Elini çekerek, "Sizin Petersbourg'a gideceğinizi bilmiyordum. Niçin gidiyorsunuz?" dedi. Yüzünde saklayamadığı bir neşenin belirtileri görünüyordu.

Wronsky ona bakarak, "Niçin mi gidiyorum" dedi, "Bulunduğunuz yerde olmak için oraya gittiğimi biliyorsunuz. Başka türlü yapamam zaten."

Bu sırada rüzgâr sanki önüne çıkan bütün engelleri yenmiş gibi, vagonların üzerindeki karı silip süpürdü ve sanki basan göstermiş gibi kaldırdığı saç levhalardan birini sallamaya başladı. Lokomotifin yaka-ran ve sıkıntı dolu düdüğü duyuldu. Fırtınanın yılgınlık vericiliği An-na'ya hiç bu kadar güzel görünmemişti. Mantığının korktuğu, ama kalbinin dilediği kelimeleri duyuyordu.

Anna sustu, Wronsky, genç kadının içindeki savaşmayı sezmişti.

Alçakgönüllülükle mırıldandı, "Söylediklerim sizi üzdüyse, bağışlayın beni."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Saygılı ama kararlı bir şekilde konuşuyordu. Anna sesini çıkarmıyordu.

Sonunda, "Söylediklerinizi kötü şeyler. Kibar bir erkekseniz, benim kendimi unuttuğum gibi siz de bunları unutmalısınz."

"Hareketlerinizi, sözlerinizin bir tekini bile unutamayacağım, unutamam zaten."

Wronsky'nin dikkatle baktığı yüzüne sert bir ifade vermeye çalışarak, Anna, "Yeter, yeter" diye bağırdı. Sonra merdivenleri hızla çıkıp vagona girdi. Tam içeri girecekken, olup biteni hatırlamak için durdu. Söyledikleri sözleri unutmuştu. Bu bir iki dakikalık konuşmanın onları birbirine daha azla yaklaştırmış olduğunu sezmişti. Bundan hem mut-\ luluk duyuyor hem de korkuyordu. Biraz sonra kompartımana girdi ve

Anna Karenina

119

yerini aldı.

İçinde bulunduğu sinirli durum gittikçe artıyordu. Sanki varlığında bir şey kopmak üzereydi. Uyuyamıyordu ama bu hayaller, bu rüyalar korkunç şeyler değildi, daha çok neşeli bir endişeye benziyorlardı.

Sabaha doğru uyuyakaldı. Uyandığı zaman sabah oluyordu, Petersbourg'a yaklaşmak üzereydiler. Kocası, oğlu o gün yapması gereken bütün ev işleri akhna geldi.

Tren gara girer girmez Anna vagondan indi. Gördüğü ilk yüz kocasının yüzüydü. Bu soğuk yüzü görür görmez, "Tanrım kulaklarını neden bu kadar uzatmış" diye düşündü. Yuvarlak şapkasının altından çıkan kulakları şaşırtmıştı onu.

Bay Karenin kansını görür görmez karşılamak için yürüdü, büyük ve yorgun gözlerini ona dikerek, yüzünden hiç eksilmeyen alaylı gülü-şüyle ilerledi.

Bu bakış Anna'nın pek hoşuna gitmemişti. Kocasını başka türiü bulacağını sanmıştı. Canı adamakılı sıkıldı. Yalnız kendisinden memnun olmamakla* kalmıyor, Aleksandr Aexandrovitche'e karşı da ikiyüzlülükle davranmış olduğunu düşünüyordu. Bu duygu tamamen yeni değildi. Daha önce de bunu duymuş ama fazla önem vermemişti, şimdi acıyla ve apaçık bir şekilde anlıyordu bunu.

Fısıldar gibi ve ağır ağır, "Görüyorsun ya ben iyi ve duygulu bir kocayım, evliliğin ilk yılındaki gibi dikkatliyim" dedi, "Seni görmek için deli oluyordum."

"Serge nasıl, iyi mi?" dedi Anna.

"Benim tutkuma demek böyle yanıt veriyorsun... Serge iyi çok iyi."

Wronsky o gece uyumaya bile kalkışmamıştı. Koltuğunun üzerin-120

Leo Tolstoy

de, gözlerini bile kırpmadan, girip çıkanlara büyük bir ilgisizlikle bakarak, oturup durmuştu, onun için insanların seslerden daha fazla bir değeri yoktu. Onun durgunluğuna her zaman şaşanlar bu halini

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

görselerdi daha da şaşırırlardı. Mahkemede çalışan sinirli bir genç yanında oturmuştu, Wronsky'e hareketli insanlardan birisi olduğunu anlatmak için her şeyi yaptı. Ateş istedi, onunla konuşmaya çalıştı, hatta ayağına bile bastı ama Wronsky'nin kendisine sanki bir lambaymış gibi bakmasının önüne geçemedi. Kendisine hiç değer vermeyen komşusundan delikanlı nefret etmeye bile başlamıştı.

Wronsky ne görüyor ne de duyuyordu. Anna'nın kalbini elde etmiş olduğundan emin olduğu için değil, bu çeşit kuvvetli bir tutku du-yabilmesinden dolayı kendini bir kahraman gibi görüyordu.

Bütün bunların sonu ne olacaktı? Bilmiyordu bunu, düşünmüyordu bile. Sadece, şimdiye kadar darmadağınık olan güçlerinin bir tek amaca doğru çevrilmiş ve toplanmış olduğunu seziyordu. Bologoi istasyonunda bir şişe soda içmek için indiği zaman Anna'yı görmüş ve elinde olmadan duyduklarını ona açıklayıvermişti. Vagona girince anılara dalmış ve kalbini yerinden oynatan bir gelecek hayal etmişti.

Petersbourg'a vardıkları zaman, bütün geceyi uykusuz geçirmiş olmasına rağmen Wronsky kendini soğuk bir banyo almış gibi taze ve kuvvetli hissetmişti. Anna'nın geçtiğini görmek için vagonun yanında durdu. Kendi kendine gülerek, "Yürüyüşünü, yüzünü bir kere daha göreceğim, belki bana bir söz söyler, kalabalığın içinde," diye düşünürken Gar şefinin kibarlıkla eşlik ettiği Anna'nın kocasını görmüştü.

"Evet maalesef kocası" dedi.Wronsky o zaman kocasının Anna'nın yaşamının temel parçalarından birisi olduğunu anladı. Kocası olduğunu biliyordu. Ama bu adamın, Anna'ya doğru yaklaşıp ta elini tuttuğu ana kadar böyle bir şeyin varlığına inanmamıştı.

Kendinden emin ve sert bir insana benzeyen, hafifçe kambur, yuvarlak şapka giymiş olan Alexis Alxandrovitche'in varlığına inanmak

gerekiyordu. Ama Wronsky, susuzluktan ölüm derecesine gelmiş bir insanın bulduğu berrak bir pınarın bir köpek, koyun ya da domuz tarafından kirletilmiş olduğunu anladığı zaman duyduklarının aynısını duyuyordu. Alexis Alexandrovitche'in ağır ve kalantor yürüyüşü Wronsky'nin canını her şeyden daha fazla sıkmıştı. Anna'yı sevmek hakkının kendisinden başkasına verilmemiş olduğunu düşünüyordu. Genç kadın ortaya çıktığı zaman gözleri panldamıştı Wronsky'nin. Anna aynıydı, değişmemişti. Wronsky heyecanlanmıştı. Alman hizmetkârına bagajları almasını söyledikten sonra, kan koçanının karşılaşmasına bakmıştı. Aşkın yanılmaz anlayışıyla, Anna'nın kocasını karşılayışındaki çekingenliği kavramıştı. "Hayır, sevmiyor onu, zaten sevemez" demişti kendi kendine.

Anna'nın yanına yaklaşırken kadının ona yaklaştığını anladığın sezmiş, bundan sevinç duymuştu. Kocasına bir şeyler söylemekten de geri durmuyordu.

Anna'nın yanına geldiği zaman, "Geceyi iyi geçirdiniz mi?" diye sordu. Her ikisine de selam vermiş, Bay Karenine'e kendisini tanıması için bir hayli zaman bırakmıştı.

"Teşekkür ederim iyi geçirdim" demişti.

Yüzü yorgun görünüyordu, her zamanki gibi canlı değildi, ama bakışında bir şeyler parıldıyordu, Wronsky'i görünce bu sönmüştü, Genç adam memnun olmuştu bundan. Anna Wronsky'i tanıyıp tanıma-dığını anlamak için bakışlarını kocasına çevirdi. Alexis Alexandro-ntch'e hoşlanmamış bir şekilde duruyor, Wronsky'i anımsar gibi görünüyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Kont Wronsky" dedi Anna...

"Tanışıyoruz sanırım" dedi Alexis Alexandrovitche. İlgisiz bir şedide elini uzattı. "Annesi ile gidip oğluyla geldin bakıyorum" dedi Anna'ya. Kelimeler sanki birer rablelik hediyelermiş gibi hepsinin üzerinde aynı önemle duruyordu. "Moskava'dan ayrıldın zaman çok122

gözyaşı döktüler mi?"

Karısıyla bu şekilde konuşması, Wronsky'nin yanlarından ayrılmasını istediğini gösteriyordu. Bununla yetinmeyip şapkasının ucuna dokunup selam vererek döndü, ama Wronsky Anna ile konuşmaya devam etti.

"Sizi ziyaret etmek onurundan yoksun bırakılmayacağımı sanırım."

Alexis Alexandrovitche yorgun bakışlarını Wronsky'e çevirerek, soğuk bir şekilde,

"Memnuniyetle Pazartesi günleri misafir kabul günümüzdür" dedi.

Alexis Alexandrovitche Wronsky'nin yanından ayrılarak, karısına, "Seni karşılamak için uygun zaman bulmak ve gelip burada seni böyle görmek ve sevgimi kanıtlamak ne büyük bir şans" dedi.

"Sevginden o kadar çok sözediyorsun ki, değerini belirtemiyorum onun" dedi Anna alaycı bir şekilde. Wronsky'nin ayak seslerini elinde olmadan duyuyordu. "Bana ne bundan?" diye düşündü. Sonra kendisi uzaktayken Serge'in günlerini nasıl geçirdiğini sordu.

"Çok iyi geçirdi. Mariette, onun çok uslu durduğunu ve seni aramadığını söyledi. Kocana benzemiyor oğlun. Bir gün önce geldiğin i-çin sana teşekkür etmeliyim. Sevgili Semaverimiz çok sevinecek bu işe (Çok hareketli bir kadın olan meşhur kontes Lydie İvanovna'ya bu ismi takmıştı). Durmadan seni sordu. Bugün gidip onu görsen bence doğru olur. Bilirsin çok ince düşüncelidir. Bir yığın derdi olduğu halde Oblonsky'lerin barışması sorunuyla da uğraşıyordu.

Kontes Lydie kocasının tanıdığıydı. Kocasının bağlı olduğu çevrenin en önemli insanlarından birisiydi.

"Ama ona mektup yazdım."

"Ayrıntıları da öğrenmek istiyor. Çok yorgun değilsen onu görmeye git. Condrat sana araba çağırsın. Ben de Meclise gideyim. Akşam

123

yemeğini yalnız yemeyeceğim" dedi. Alaycılığı bırakmıştı. "Ne kadar alıştığımı bilemezsin..."

Özel bir gülüşle karısının elini uzun uzun sıktı ve onu arabasına kadar götürdü.

Eve geldiği zaman Anna önce oğlunu gördü. Dadısının elinden kurtulup "Anne, Anne!" diye bağırıp koşarak boynuna atıldı. Dadısına, "Size, gelenin annem olduğunu söylemiştim" diye bağırıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Çocuk da kocası gibi Anna'nın hayallerini bozmuştu sanki Onu olduğundan daha kusursuz bir yaratık olarak tasarlamıştı. Ama yinede sevimliydi.

Anna onu yanında duyunca rahatladı. Saflık ve güvenç dolu gözlerine bakmak gönlünü rahatlatıyordu. Çocukça sorularını dinlerken, Dolly'nin çocuklarının gönderdiği armağanları, kutularından çıkarıyor ve ona Moskova'da Tania isimli bir küçük kızın bulunduğunu, okuma yazma öğrenmiş olduğunu anlatıyordu.

"Ben onun kadar kibar değil miyim?" dedi Serge.

"Bence senin eşin yoktur" dedi Anna.

"Biliyorum" diye yanıt verdi çocuk gülümseyerek.

Anna öğle yemeğinden yeni kalkmıştı ki. Kontes Lydi İvanov-na'nın gelmiş olduğunu bildirdiler. Kontes solgun, hasta görünüşlü iri yarı bir kadındı. Çok güzel simsiyah ve rüya dolu gözleri vardı. Anna onu çok severdi ama o gün ilk olarak, onun eksikliklerini farkediyor-du.

"Dostum, demek barış haberleriyle geldiniz?" dedi Kontes içeri girerken.

"Evet her şey yoluna girdi" dedi Anna. "Bizim düşündüğümüz kadar kötü Ibir durum yoktu."124

Leo Tolstoy

Kontes, kendisini ilgilendirmeyen her şeye burnunu sokmayı se-venbir insandı.

"Ah şu yeryüzünde ne kadar çok sıkıntı var" dedi. "Bitkinim bugün."

"Ne oldu?" dedi Anna elinde olmadan gülümseyerek.

"Doğruluk için savaşmaktan yoruldum artık. Hayırseverlik işlerimizden birisi çok iyi yürüyordu. Ama erkekler bu işi de bozdular. Pek önemsemiyorlar bunu. İçlerinde bir kocanız anlıyor yapmak istediklerimi. Ötekiler küçük düşürmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Dün, Pravdin şöyle yazıyordu....

Kontes yabancı diyarlarda yaşayan bu Slav Birliği taraftarının mektubunda neler yazdığım anlatmaya koyuldu. Kiliselerin birleşmesine karşı savaşanlardan sözetti. Bu yüzden duyduğu sıkıntıları açıkladı. Sonra aceleyle ayrıldı. Çünkü o gün, Slav Birliği topluluklarından birine katılmak zorundaydı.

"Bütün bunlara eskiden boyun eğiyordum, simde neden sinirleniyorum acaba?" dedi Anna. O gün çok mu sinirliydi yoksa?.. Bütün-bunlar gülünç şeylerdi. İşte bir hıristiyan kadın, iyilik yapmak istiyor ama başkalarına kızıp duruyor. Oysa onların da amacı iyilik ve din.

Kontes Lydie'den sonra bir başka tanıdık daha geldi. Yüksek bir memurun karısıydı bu. Şehirde olup bitenlerin haberini verdi. Anna akşam yemeğine kadar oğluyla ilgilendi ve hizmetkârlara emirler verdi.

Yaşantısının normal şartlarına girdikçe, yolculuk sırasında duyduğu tedirginlik ve utanç duygularını yavaş yavaş kaybediyordu. Bir gün önce içinde bulunduğu durumu düşündükçe şaşırmaktan kendini alamıyordu. "Ciddi bir şey olmamıştı ki Wronsky delice sözler etmişti sadece. Bunların önüne geçmek çok kolaydı. Kocasına bir şey söylemesi gerekmezdi." Kocasının yanında çalışanların birisi de böyle bir şey yapmaya kalkmış, bunu kocasına anlatınca, Anna gibi bir kadının bu

Anna Karenina

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

çeşit olaylarla karşılaşmasının tabii olduğunu, ama kendisine çok güvendiği için bunlara aldırmadığını söylemişti Alexis Alexandrovitche. "Susmak daha iyi. Tanrı'ya şükürler söyleyecek bir şeyim yok zaten" diye düşündü.

Alexis Alexandrovitche daireden saat dörtte döndü ama hemen karısını göremedi. Çalışma odasına geçip, kendisini görmek isteyenleri kabul etti ve bazı evrakı imzaladı.

Akşam yemeği saati gelince misafirler akın ettiler, Kareninler her akşam yemeğine dört davetli çağırırlardı. Gelenler Alexis Alexandro-vitche'in yaşlı kuzenlerinden birisi, bir yüksek memur ve karısı ve işler için önerilmiş genç bir adamdı.

Anna onları karşılamak için salona geçti. Saat beşi çaldığı zaman, Alexis Alexandrovitche siyah elbise ve beyaz kravat göğsünde iki madalya olduğu halde çalışma odasından çıktı. Yemekten sonra hemen başka işlerle uğraşması gerekiyordu. İşlerini yapabilmesi için zamanını çok dikkatle ve şaşmaz bir düzenle yapması gerekiyordu. "Ne acele etmeli ne de dinlenmeli" derdi daima. İçeri girip herkesi selamladı ve karısına gülümsedi.

"Yalnızlığım sona erdi sonunda. Tek başına yemek yemek ne kadar sıkcı anlayamazsın" dedi. Sıkıcı kelimesinin üzerine adamakıllı basmıştı.

Yemek sırasında, alaycı bir gülüşle, Moskova ve Stephane Arca-dievitch hakkında sorular sordu. Ama konuşma özel konulara dokunmadı. Daha çok, Petersbourg sosyetesiyle ilgili sözler edildi. ••

Yemekten sonra yanm saat misafirleriyle kaldı ve karısının elini sıktıktan sonra işinin başına döndü. Anna, Betsy Tverskyo tarafından akşamı geçirmek üzere davet edildiği halde, prensesin davetini kabul126

etmeyip evde kaldı. Tiyatroda locası olduğu halde oraya da gitmedi.

Misafirleri gittikten sonra Anna tuvaletiyle ilgilendi ve Moskova'ya gitmeden önce verdiği üç elbisesinden ikisinin hazırlanmış olduğunu ve üçüncüsünün de kaybolduğunu öğrenince canı sıkıldı. Terzi gelip af diledi ama Anna kadına öyle bağrıdı ki, daha sonra bu hareketinden dolayı utanç duydu. Yatışmak için oğlunun yanına gitti, onu kendisi yatırdı. Tamamen yatışmıştı artık, romanını okuyarak kocasını beklemeye koyuldu. Trende olup bitenler sosyete hayatının basit olaylarından birisi olarak görünüyordu artık.

»

Tam saat dokuz buçukta kapı çalındı, Alexis Alexandrovitçhe gelmişti.

"Demek sonunda geldin" dedi kocasına elini uzatarak.

Adam karısının elini öperek yanına oturdu.

"Demek başarıyla sonuçlandı?" dedi.

"Evet tam başarıyla" Anna bütün olayı bütün ayrıntısı ile anlatmaya koyuldu Kontesle birlikte gitmesi, gardaki kaza, kardeşine ve Dolly'e acıması...

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Alexis Alexandrovitche, sert bir edayla "Kardeşin bile olsa böyle bir adam hoş görülemez" dedi.

Anna güldü. Bu sözleri ile akrabalığın bile, verdiği hükümlerin doğruluğuna etkilemeyeceğini göstermek istiyordu. Kocasında beğendiği yanlardan birisi de buydu.

"Böyle başarı ile sona erdirmen ve geri gelmenden çok hoşnutum" dedi. "Benim bakanlıkta yaptığım yenilik hakkında ne diyorlar orada?"

Anna bundan sözedildiğini duymamıştı. Bunu unutmuş olduğu için çok utandı.

Kocası, "Burada çok gürültü edildi bunun için" dedi.

Kocasının kendisine anlatacağı şeyler olduğunu hissederek, ona sorular sordu.

"Bundan çok memnun oldum. Bizde de artık daha akla yakın ve ciddi düşüncelerin gerçekleştiğini gösteriyor bu."

Ekmek, çay ve sütten oluşan yemeğini yedikten sonra, Alexis Ale-xandrovitche tekrar çalışma odasına geçti.

"Demek bu akşam bir yere gitmek istemedin. Yazık canın sıkılacak" dedi karısına.

"Yok canım" dedi Anna. Ve ona eşlik etmek için ayağa kalktı. Sonra kocasına gülümsedi; sevilen insanların zayıflıklarını görünce böyle gülümser insan. Kocasının koluna girerek onu kapıya kadar götürdü. Kocasının akşamlan okumak alışkanlığının artık bir gereksinme durumunda olduğunu biliyordu. Bütün zamanını kendi işlerine vermek zorunda kaldığı halde, edebiyat dünyasında olup bitenleri izlemeyi de bir ödev sayıyordu. Politika, din ve felsefeyle ilgilendiği gibi, sanat ve şiir kitaplarından hiç birini kaçınmadığını da biliyordu Anna. Bunu şiir ve sanat yaradılışına tamamen zıt şeyler olduğu için yapıyordu. Politika ve felsefe konularında kuşkuya düşüp daha fazla araştırmalar yaptığı halde, şiir ve sanat konusunda, rahat konuşuyor, yargılar veriyordu. Müzik konusunda da böyleydi. Shakespeare'den Rapha-el'den, Beethoven'den, yeni müzik ve şairlerden sözediyordu.

Anna onu odasının kapısında bırakarak, "Ben Moskova'dakilere mektup yazacağım" dedi. Kocasının odasında, her zamanki gibi koltuğunun yanına mumlar konmuştu. Masanın üzerinde bir sürahi duruyordu.

Anna kendi odasına girerken, "Bu adam kendi alanında iyi, namuslu ve ilgi çekici bir insan" dedi kendi kendine. Sanki birisi onu sevilmeyecek bir adam olduğunu söylemiş de Anna kocasını savunuyordu.

"Peki ama kulakları niçin bu kadar göze çarpıyor" dedi. "Saçlarını

çok kısa kestirmiş olmalı."

Saat on iki olduğu zaman, Anna, küçük yazıhanesinin önünde128

Leo Tolstoy

Dolly'e hâlâ mektup yazıyordu. Osırada Alexis Alexandrovitche'in ayak sesleri duyuldu. Terliklerini giymişti, üzerinde bir ropdöşambır vardı. Yıkanmış, temizlenmişti, koltuğunun altında bir kitap vardı. Yatak odasına geçmeden önce, karısına yaklaşarak,

"Çok geç oldu" dedi gülümseyerek.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna o sırada, Wronsky'nin kocasına nasıl baktığını hatırlayarak, "Böyle bakmaya hakkı var mı? "dedi, kendi kendine.

Odasına geçmeden önce soyundu. Moskova'da yüzünü kaplayan o canlılık neredeydi? Sönmüştü, ya da iyici saklanmıştı artık...

Wronsky, Petersbourg'dan ayrılırken, koca apartmanını en iyi arkadaşlarından Petrizky'e bırakmıştı. Bu apartman Moskova'daydı. Pet-ritzky şanslı insanlardan biri değildi. Bu teğmen zengin olmadığı gibi gırtlağına kadar da borca batmıştı. Her gece sarhoş geliyordu eve. Çoğu zaman komik, yahut bayağı maceralar yüzünden polis müdüriyetlerine düşüyor, ama yine de arkadaşlarına ve şeflerine kendisini sevdirmesini biliyordu.

Sabah on bire doğru eve gelen Wronsky, kapıda tanıdığı bir arabanın durduğunu gördü. Kapıyı çaldığı sırada, içeriden gelen erkek seslerini ve bir kadının bağırdığını duydu: Petritzky, emir erine, "Şu aşağılık adamlardan biriyse, açma kapıyı" dediğini duydu.

Wronsky, geldiğini bildirtmeden içeri girdi.

Petritzky dostu Baronne Shilton, üzerinde leylak rengi bir elbise, kahve yapmakla meşguldü. Küçük bir kanaryaya benziyor, durmadan konuşuyor, Fransız gibi davranışlarıyla gözü dolduruyordu. Pet-ritzky'nin üzerinde palto vardı. Yüzbaşı Kamerowsky üniformalıydı, tkisi de kadının yanında oturmuşlardı.

"Bravo Wronsky" diye bağırdı Petritzky. "İşte ev sahibi, baronne

ona da kahve verir misiniz? Seni beklemiyorduk." Eliyle kadını göstererek, "Umarım salonun süsünden hoşnut kaldın. Birbirinizi tanıyorsunuz değil mi?"

"Birbirimizi tanıyor muyuz" dedi Wronsky neşeli bir şekilde elini-sıkarak, "Tabii, eski arkadaşlarız biz."

"Demek seyahatten geliyorsunuz. Ben gideyim. Canınızı sıkmayayım" dedi kadın.

"Siz her yerde kendi evinizde sayılırsınız Baronne" dedi Wronsky, "Merhaba Kamerovvsky" diye ekledi ve yüzbaşının elini soğuk bir şekilde sıktı.

Kadın, Petritzky'e "Siz bu kadar tatlı bir söz söyleyemezsiniz hiçbir zaman" dedi.

"Niye söylemez misim? Akşam yemeğinden sonra ben de söylerim."

"Akşam yemeğinden sonra söylemenin önemi yok. Peki öyleyse sizin kahvenizi yapayım." Sonra Petritzky'e seslenerek, "Lütfen kahveyi verin. Biraz daha koyayım."

"Ziyan edeceksiniz."

"Etmem, ya karınız nerede?" dedi Baronne Wronsky'nin arkadaşlarıyla konuşmasını keserek, "Biz burada sizi evlendirdik. Onu getirmediniz mi?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Hayır Baronne, ben derbeder doğdum, derbeder öleceğim."

"Ne güzel, bana yardım edin bari."

Yanıt vermesine meydan bırakmadan, ona son zamanlarda nasıl yaşadığını, neler yapmak istediğini anlatmaya koyuldu. Ondan öğütler istedi.

"Kocam boşanmak istemiyor. Ne yapsam, davamı açsam? Ne dersiniz? Kamerowsky kahveye baksanıza. Ciddi şeyler konuştuğumu görmüyor musunuz? Servetimi kurtarmak için bir dava açayım demek. Kendisine vefasız olduğum için bundan yararlanıp servetime el koya-130

bileceğini ileri sürerim."

Wronsky bu konuşmadan hoşlanıyor, Baronne'a gülerek öğütler veriyordu. Bu kadınlara karşı takındığı her zamanki davranışını alıyordu.

Bu Petersbourg'lulann düşüncesine göre insanlar iki kısma ayrılırdı. Bunlardan birincisi budalalar, tatsız ve gülünç insanlardı. Bunlar bir kocanın evlendiği kadından başkasına bakmaması gerektiğine, genç kızların bakire, kadınların namuslu, erkeklerin cesur, sağlam kişiler olmasına ve çocuk yetiştirmek, hayatını kazanmak gerektiğine, borçlarını ödemenin doğru olduğuna inanan kimselerdi. Bu kimseler modası geçmiş ve sıkıcı insanlardı. Ötekilere gelince, bunlar her şeyden önce, ince, atak, eğlenceli insanlardı. Kendilerine hiç düşünmeden tutkularına kapıp koyveriyor ve geri kalan her şeyle alay ederlerdi.

Wronsky Moskova'da geçirdiği yaşam yüzünden eski huylarını unutur gibi olmuştu. Ama çok geçmeden buna alıştı. Eski terlikler ne kadar kolaylıkla giyilirse o kadar kolaylıkla uydu onlara.

Sözü durmadan edilen kahve içilemedi. Taşarak değerli halılardan birinin üzerine döküldü. Baronne'un elbisesini lekeledi. Ama gülüşlere ve şakalara yol açtı.

"Gideyim artık. Yoksa tuvaletinizi yapamayacaksınız. Ben de, iyi yetişmiş bir erkeğin işleyebileceği en büyük yanlışlıklardan, yani yıkanmamanın sorumluluğunu çekmiş olacağım. Bu akşam tiyatroda görüşürüz."

Baronne elbisesinin eteklerini sallaya sallaya odadan çıktı.

Kamerowsky de ayağa kalktı. Wronsky onun ayrılmasını beklemeden, elini sıktı ve banyo dairesine geçti. Yıkandığı sırada Petritzky ona birkaç kelime ile durumu anlattı. Parasızdı. Babası borçlarını vermeyi reddetmişti artık. Durum böyle devam ederse yarbay onu birliğinden çıkarmak zorunda kalacaktı. Baronne canını sıkıyordu. Bir de şark güzeli ortaya çıkmıştı. Ama yine her şey yolunda gidiyordu, şaşı-

lacak bir şeydi bu. Sonra Petritzky, günlük haberlere geçti, bu konuşmalar Wronsky'i yeniden yaşadıkları o vurdumduymaz hayata sokuyordu. Gönlünde bir sevinç, rahatlama bile duyuyordu.

Duşun kolunu bırakarak, "Bu mümkün mü?" diye bağırdı. Lau-ra'nın Fertinghof u bıraktığını Mieelef ile yaşamaya başladığını duymuştu. "Kendinden her zamanki gibi hoşnut mu yine? Peki Bousoul-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kof ne yapıyor?"

"Bousoulkof bir ayn alem" dedi Petritzky . "bilirsin balolara düşkündür. Bir tekini kaçırmaz. Yeni şapkalarla gidiyor oraya. Gördün mü yeni şapkaları? Çok güzel, çok hafif şapkalar...Neyse hikâyeyi dinle."

Wronsky yüzünü ovalayarak, "Dinliyorum,dinliyorum" dedi. "Büyük düşeslerden birisi yabancı bir elçinin kolunda geçerken, kötü bir rastlantı eseri konuşma yeni şapkalara geldi. Düşes bizimkini görür. Başında şapkası kazık gibi orada durmuş. (Petritzky hazır ol durumunda Bousoulkof gibi durdu,) ondan şapkasını göstermesini ister. Ama bizimki yerinden bile kıpırdamaz, bu da ne demek. Arkadaşlar işaret falan ederler. Sonuda başından şapkayı almak isterler, çırpınır, sonra onu çıkarıp kendisi düşese verir. Düşes şapkayı çevirerek, "İşte yeni model şapkalar" diye açıklama yapar. İçinden ne çıkar biliyor musun, armutlar, şekerler, bonbonlar. Bunlan saklamış zavallı çocuk."

Wronsky gözleri yaşarana kadar güldü. Daha sonra da bu şapka • hikâyesini hatırlayınca kendisini gülmekten alamıyordu.

Bu haberleri aldıktan sonra, Wronsky uşağının yardımıyla, üniformasını giyip Saraya gitti. Daha sonra kardeşine, Betzy'e gitmek istiyor, daha sonra da dostlarını görmek içinbir tur yapmak istiyordu. Bilhassa Karenin'lerin gittikleri çevrelerde bulunmak istiyordu. Petersbo-urg'da her zaman yapıldığı gibi, evden çok geç dönmek niyetiyle dışarı çıkmıştı.132

Leo Tolstoy

Kışın sonuna doğru, Chetbatzky'ler Kitty'nin sağlından endişelinip doktora başvurmak zorunda kaldılar. Genç kız hastaydı, baharın yaklaşmış olması durumunu daha da kötüleştiriyordu. Doktor ona balık yağı ve başka ilaçlar vermiş, ama bunlardan hiçbirinin faydası olmadığını görünce yabancı ülkelere seyahat etmesinin doğru olacağını söylemişti.

O zaman meşhur doktorlardan birine gitmeye karar vermişlerdi. Bu doktor henüz genç denecek yaştaydı. Hastayı iyice muayene etmesi gerektiğini ileri sürdü. Genç kızların utancının yabaniliğin artıklarından başka bir şey olmadığını ve bir doktorun yarı çıplak bir genç kızı muayene etmesinin çok tabii bir şey olduğunu söyledi. Her gün bu çeşit muayeneler yaptığı ve buna hiç aldırmadığı için, genç kızların çekinmesini bir çeşit hakaret olarak kabul ediyordu.

Doktorun istediklerini yerine getirmek gerekiyordu. Bütün doktorlar hepsi aynı okuldan yetiştikleri, aynı kitapları okudukları, aynı bilimle uğraştıkları halde, Prensesin çevresindekiler, Kitty'i kurtaracak bilginin ancak bu doktorda bulunduğu söylüyorlardı. Doktor, şaşkına dönmüş ve utanmış hastayı iyice muayene ettikten sonra ellerini yıkayarak, salona dönüp prensin yanına geldi. Prens öksürerek dinliyordu doktoru. Hiç hasta olmamış bir adam olduğu için tıp bilimine inanmıyordu. Kızın hastalığının sebebini bildiği için bu komedi ona daha da çekilmez bir şey olarak görünüyordu. Meşhur doktoru görünce. 'İşte eli boş dönüyor bu zavallı da" dedi. Karşısındakinin orta zekâsına inebilmek için kendisini sıkan doktorun ise küçümseyen bir tutumu vardı. Evin başkanının prenses olduğunu bildiği için bu adamla konuşmak bile istemiyordu. Konuşmasının inceliklerini prensesin karşısında gösterdi. Prenses tam o sırada aile doktoru ile birlikte gelmişti. Yaşlı prens düşündüklerini açığa vurmamak için uzaklaştı oradan. Şaşkın bir hâlde olan Prenses ne yapacağını bilemiyordu. Kitty'e karşı sorumlu duyuyordu kendini.

Anna Karenina

133

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Doktor geleceğimiz sizin elinizde. Bana her şeyi söyleyin. Ümit var mı?" demek istedi. Kitty'e karşı sorumlu duyuyordu kendini.

"Meslektaşımla konuştuktan sonra, emirlerinizi yerine getireceğim, prenses. O zaman düşüncelerimizi size açıklamak onuruna erişeceğiz" dedi Doktor.

"Sizi yalnız mı bırakayım?"

"Nasıl isterseniz."

Prenses içini çekip dışarı çıktı.

Aile doktoru çekingen bir şekilde bir verem başlangıcından kuşkulandığını söyledi. Önlü doktor onu dinliyordu, tam konuşmasının ortasında cebinden saatini çıkardı,

"Ama" dedi.

Aile doktoru sustu, saygılı bir tavır takındı.

"Bilirsiniz ki veremin başlangıcını belirlemek olanaksızdır. Ka-vernler açılmadan önce delil yoktur. Genç kızda zayıflık, sinirlilik gibi hastalık belirtileri görülüyor. Veremden ancak korkulabilir. öyleyse sorun şöyle ortaya konabilir; veremden korkulduğuna göre iyi gıda vermek için ne gibi yollar düşünmeli?"

Aile doktoru ince bir gülüşle, "Ama, manevi bir sebep olduğunu da biliyorsunuz" demek cesaretini gösterdi.

Ünlü doktor yeniden saatine bakarak, "Tabii" dedi. "Özür dilerim, Yaousa Köprüsü'nün onarılıp, onarılmadığını biliyor musunuz?"

"Onarıldı."

"Öyleyse daha yirmi dakikam var. Demek ki sorunşu. Beslenmyi düzenleme ve sinirleri yatıştırma. Birisi olmayınca öteki olmaz. İkisini birden gerçekleştirmeliyiz."

"Yabancı bir ülkeye seyahat."

"Bu seyahatleri önermem ben, Verem başlarsa bu seyahat neye yarar? Sorun iyi bir beslenme rejimi ortaya koyabilmekte." Sonden'de şifah sular bulunduğunu, orada kür yapılması gerektiğini söyledi. Bu
134

Leo Tolstoy

kürün bütün üstünlüğü, onca, tehlikeli bir kür olmamasındaydı.

Aile doktoru saygılı bir tutumla dinliyordu.

"Seyahat yerine, alışkanlıkların değiştirilmesini, kötü anılan uyandıracak şartlardan uzaklaşmayı öneririm. Annesi de bunu biliyor zaten."

"Bu durumda buradan gitmeleri iyi olur. Bari şu Alman şarlatanlar kızı daha kötü bir duruma sokmuşlar.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Söylediklerimizi uygulamaları gerekir ikisinin de. Evet ana kız gitmelidir."

Yine saatine baktı, "Sizi yalnız bırakmak gerek, gitmeliyim" diyerek kapıya doğru ilerledi.

Ünlü doktor, belki terbiye gereği, prensese genç kızı bir daha görmek istediğini söyledi.

Prenses dehşede düşerek, "Ne yeniden mi muayene edeceksin?" diye bağırdı.

"Hayır şöyle bir göz atacağım."

"Peki, girin öyleyse."

Prenses, doktoru, Kitty'nin küçücük salonuna götürdü. Çok zayıflamış olan Kitty'nin gözleri heyecandan pırıl pırıl yanıyordu. Doktorun kendisini muayene etmesinden çok sıkılmış odasının ortasında ayakta öylece duruyordu.

Onların girdiğini görünce, gözleri yaşlada doldu. Kıpkırmızı kesildi. Hastalığı ye tedavileri saçma sapan işler gibi görüyordu. Bu tedaviler neydi sanki? Kırılmış bir vazonun parçaları birleştirilebilir miydi? Haplar ve şuruplarla yüreğindeki acı silinebilirmiydi? Ama annesine karşı gelmek istemiyor.

Doktor, "Lütfen oturun prenses" dedi.

Doktor da Kitty'nin karşısına oturdu. Nabzını yokladı. Bir yığın sıkıcı soru sormaya başladı. Kitty önce yanıt verdi, sonra sabrı tükenerek, ayağa fırladı:

"Özür dilerim doktor, ama bunlann hiçbir faydası yok sanırım.

Üçüncü keredir aynı soruyu soruyorsunuz bana."

Doktor hiç alınmadı.

Kitty çıktığı zaman, prensese, "Gerçekten hasta" dedi... "Ama mu-ayenemi bitirdim."

Sonra doktor, sanki çok akıllı bir insanla konuşuyormuş gibi, hastanın durumunu annesine anlattı. Sonra kendisince tek özellikleri fay-dasızlıkları olan suların nasıl içileceği konusunda, kılı kırk yararcasına açıklamalar yaptı. Prensesin seyahat edelim mi sorusuna karşı doktor derin derin düşündü. Bu düşüncelerinin sonucu olarak, seyahat edebileceklerini ama şarlatanlara kanmamalan ve kendi söylediklerini yapmaları şartıyla bunun doğru olabileceğini söyledi.

Doktor gidince, sanki mutlu bir olay olmuş gibi bir rahatlama duyuldu. Prenses kızının yanına daha ümitli bir insan olarak geldi, Kitty de yatmıştı. Seyahatin kendisini ilgilendirdiğini göstermek için yolculuk hazırlıklarından söz açtı.

"Ben iyiyim anne, ama, siz istiyorsanız seyahate çıkalım" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Dolly muayenesinin o gün yapılacağını biliyordu. Lohusalıktan yeni kalkmış olmasına, (Kışın sonunda bir kız çocuğu doğurmuştu) ve çocuklarından birisi hasta olmasına rağmen hemen Kitty'nin yanına koşmuştu.

Şapkasını çıkarmadan içeri girerken, "Eh neşelisiniz, demek işler yolunda gidiyor" dedi.

Doktorun söylediklerini tekrar etmek istediler. Ama doktor güzel cümleler yaparak uzun uzun anlattığı halde, onlar bu sözleri bir türlü özetleyemediler. En önemli nokta seyahat konusuydu.

Dolly, elinde olmadan içini çekti, kızkardeşini, en iyi dostunu kaybediyordu. Hayat onun için bütün neşeli taraflarını yitiriyordu. Ko-136

Leo Tolstoy

casıyla arasındaki bağlantı gittikçe kötülüyordu. Anna'nın barıştırma girişimi uzun ömürlü olmamıştı, aynı aksaklıklar ortaya çıkıyordu. Stephane Arcadievitch eve arasıra uğruyor, çok az para bırakıyordu. Dolly onun kendisini aldattığını seziyor ama kıskançlık duygusunun acılarına kendini kaptırmamak için ev işleriyle uğraşıyor, kendisini unutmaya çalışıyordu.

Ailesinin kalabalık olması ona boş zaman bırakmıyordu zaten.

Prenses, "Çocuklar nasıl?" diye sordu.

"Sorma anneciğim durum çok kötü. Lili hasta. Siz ne yaptınız diye merak ettim."

Bu sırada yaşlı prens içeri girdi. Kızının kendisinin öpmesi için yanağını uzattıktan sonra, onunla biraz konuştu. Karısına dönerek,

"Neye karar verdiniz? Gidecek misiniz? Beni ne yapacaksınız?"

"Alexandre, bana kalırsa senin burada kalman daha doğru olur."

"Nasıl isterseniz."

"Babam niçin bizimle gelmiyor, anne" dedi Kitty, "Çok iyi olurdu."

Prens Kitty'in saçlarını okşadı. Kitty başını kaldırarak, gülümsemeye çalıştı.

Hiçbir şey söylemediği halde babasının kendisini anlayan tek insan olduğunu seziyordu. Babasının bakışlarıyla karşılaşınca, onun içindeki bütün acıları birbir okuduğunu sandı. Kızarıp başını öne eğdi. Babası saçlarını çekti. Sonra,

"Bu takma topuzlar ne fena. İnsan kızının değil, ölmüş bir kadının saçlarını okşuyor. Dolinka seninki ne yapıyor?"

Doll kocasından söz açıldığını anlayarak, "Bildiğin gibi baba. Pek gördüğüm yok zaten" dedi ve alaycı bir şekilde güldü.

"Gidip hâlâ odunlarını satmadı mı?"

"Hep gideceğim diyor."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Demek öyle" dedi Prens "Ona örnek olmak gerek. Biliyor musun

Kitty sen ne yapmalısın, bir sabah erkenden kalkıp 'Bugün kendimi çok iyi hissediyorum, babamla şöyle bir gezeyim' demelisin. Ha?"

Bu basit sözler Kitty'nin içine işlemişti, "Her şeyi biliyor. Bu sözlerle beni yüreklendirmeye çalışıyor" diye düşündü. Yanıt vermeye gücü yetmedi. Gözleri yaşlı odadan çıktı.

Prenses kızarak, "İşte senin becerdiğin iş" dedi kocasına. Sonra Locasını suçlamaya başladı.

Prens önce ses çıkarmadı, sonra yüzünü asmaya başladı.

"Zavallı ne kadar acı çekiyor. Küçük bir dokundurmadan nasıl alınıyor, anlamıyor musun? Ah insan başkaları hakkında nasıl aldanıyor" dedi Prenses. Sesinin değişmesinden, prens ve Dolly onun Wronsky'i

belirttiğini anladılar. "Bu çeşit insanlar için kanunlar ve cezalar olma-

/

masına şaşıyorum."

Prens koltuktan kalkıp kapıya doğru yürüdü, dışarı çıkmak ister [gibi davrandı ama olduğu yere durdu,

"Bu çeşit kanunlar var. Ama esasında bu işin bir tek suçlusu varsa o da sensin. Bu zıpırı cezalandırmasını bilirdim ben ama yazık ki onu ilk buraya getiren sizsiniz. Şimdi de bütün şarlatanlara göstererek onu tedavi etmeye çalışın bakalım."

Prenses bu çeşit ciddi tartışmalarda her zaman yaptığı gibi yelkenleri suya indirmemiş olsaydı, prens daha bir süre konuşacaktı.

Ağlayarak, kocasına doğru giderek, "Alexande. Alexandre" dedi.

Karısının ağladığını görünce prens sustu. "Biliyorum biliyorum, bu senin için de kötü oldu. Ağlama. Çok korkunç bir şey değil bu." Ne söyleyeceğini şaşırmıştı. Karısının ağlayarak ellerini öptüğünü hissetti. Odadan çıktı.

Dolly ilk önce Kitty'nin ardından gidip onu teselli etmek istemiş sonra annesi ve babasının kavga ettiklerini görünce orada kalıp onları yatıştırmak istemişti. Babası çıkınca,

"Anne size hep söylemek istiyordum, bilmem Levine'in buraya138

evlenme teklif etmek için geldiğini biliyor musunuz? Stiva söyledi bana..."

"Peki ne olacak?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Kitty red mi etmiş onu? Söylemedi mi size?"

"Hayır ne ondan ne de ötekinden sözetti. Ama bu durumun sebebinin..."

"Ama Levine'i reddettiyse ötekini düşünerek etmiştir. Öteki de onu aldatınca ne oluyor?"

Prenses kendisini öfkelenemeyecek kadar suçlu hissediyordu

"Hiçbir şey anlamıyorum artık. Herkes başına buyruk hareket ediyor. Annesine kimsenin bir şey dediği yok, sonra..."

"Anne, onun yanına gideğim."

"Hadi git, alıkoymuyorum seni" dedi annesi.

Kitty'nin pembe kumaşlarla döşenip, saks bibloları ile süslenmiş odasına girerken, Dolly geçen yıl bu odayı birlikte döşedikleri zaman duydukları zevki anımsadı. O zamanlar ne kadar neşeliydiler. Kapının yanında duran bir sandalyede kımıldamadan oturan ve gözlerini yere dikmiş olan kardeşini görünce yüreği parçalandı. Kitty Dolly'nin girdiğini gördü, yüzünde memnun olduğunu bildiren bir anlam belirdi.

"Eve gidince bir daha çıkamayacağım diye korkuyorum" dedi Dolly, "Onun için seninle biraz konuşmak istedim."

Kitty hızla başını kaldırarak, "Ne hakkında?" dedi.

"Senin çektiğin acılardan."

"Acı çekmiyorum ben."

"Saklama Kitty. Hiçbir şey bilmediğimi mi sanıyorsun? Her şeyi biliyorum. Bana kalırsa önemli bir şey değil bu. Hepimizin başına geldi."

Dana Alexandrovna doğrudan doğruya konuya açarak, "Seni böyle üzmek istememiştir" dedi.

"Beni küçümsedi" dedi Kitty. Sesi titriyordu. "Rica ederim bundan konuşmayalım."

"Kim demiş? Sana aşık olduğundan ve hâlâ da bu duyguyla dolu

bulunduğundan eminim. Ama..."

Kitty birden kızarak, "Bu başsağlığına benzer sözler beni kızdırıyor" dedi. Kızararak sandelyesinin üzerinde döndü, kemerinin tokasıy-

la oynuyordu.

Kardeşi acı çektiği zaman, bu hareketi yapardı. Dolly bunu biliyordu. Kızdığı zaman sert şeyler söylediğini biliyordu. Onu yatıştırmaya çalışıyordu. Ama iş işten geçmişti.

Kitty sert bir şekilde, "Ne anlatmak istiyorsun bana?" dedi. "Bir adama aşık olmuşum sonra adam beni bırakmış değil mi? Bana yakınlık göstermek isterken neler söylüyorsun... İkiyüzlülük etme.."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Kitty haksızsın."

"Niye bana acı çektirmek istiyorsun?"

"İstemiyorum. Üzgün olduğunu görüyorum..."

Kitty hiçbir şeyi dinlemiyordu artık.

"Ne acı çekmem ne de kendimi avutmam gerekli. Beni sevmeyen bir erkeği sevdiğim için övünüyorum."

"Bunu demek istemiyordum. Dinle, söyle bana bakayım. Levine

sana açıldı mı?"

Levine ismini duyunca, Kitty kendini tamamen kaybetti. Kemerini yere attı. Bağırmaya başladı. "Ne diye Levine'den sözediyorsun. Senin yapabildiğin yani vefasız bir erkeği tekrar kabul etmek bönlüğünü gösteremediğim ve hiçbir zaman gösteremeyeceğim için çok övünüyorum. Sen bunu kabul ediyorsun. Ben edemem."

Bunları söylerken kardeşine baktı. Dolly üzgün bir şekilde başını eğiyordu. Ama Kitty dışarı çıkmak istediği halde, çıkamadı, kapının140

Leo Tolstoy

yanına oturup yüzünü mendilinin içine gömdü.

Sessizlik birkaç dakika sürdü. Dolly kendi dertlerini düşünüyordu. Kızkardeşinin söyledikleri içine işlemişti. Bu kadar gaddar olabileceğini hiç aklına getirmemişti. Ama birden bir etek hışırtısı ve hıçkırık duydu. Kitty önünde diz çökmüş kollarını onun boynuna dolamıştı.

"Dolinka özür dilerim, öylü mutsuzum ki" dedi. Yüzünü kardeşinin eteklerine sakladı.

Anlaşmaları için sanki bu gözyaşları gerekliydi. Ama epey ağladıktan sonra biraz önce konuştukları konuyu bir daha ele almadılar. Kitty bağışlandığını biliyor ama söylediği sözlerin kardeşinin içine işlediğini de anlıyordu.

Dolly kardeşinin bu kadar acı çekmesine, Wronsky tarafından istenmek için Levine'i red etmesinin sebep olduğunu anlıyordu. Kitty'nin Levine'i sevmek ve Wronsky'den nefret etmek üzere olduğunu da anlamıştı. Kitty için bulunduğu ruhi durumdan sözediyordu sadece.

"Acı çekmiyorum. Ama her şeyin gözüme ne kadar kaba, adi, kötü göründüğünü bilemezsin. Öyle kötü düşünceler geçiyor ki aklımdan."

"Ne gibi kötü düşünceler" dedi Dolly gülerek.

"Birtakım kötü, çirkin düşünceler. Anlatamam sana. Ne üzülüyorum ne de canım sıkılıyor. Bunlardan da kötü bir- şey bu. İçimde iyi denen ne varsa kaybolmuş,'kötü'şeyler almış sanki. Babam biraz önce konuştu biliyorsun. Asıl söylemek istediği bana bir koca gerekli olduğunu açıklamaktı, biliyorum. Annem de beni baloya götürüyor. Benden kurtulmak istiyor sanki. Bunun doğru olmadığını biliyorum ama bir türlü kurtulamıyorum bu düşüncelerden. Evlilik çağındaki insanlara katlanamıyorum. Sanki ölçümü alıyorlarmış gibime geliyor. Eskiden insan arasına çıkmaktan hoşlanırdım. Şimdi süslenmek bile canımı sıkıyor. Ne

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

söyleyeyim sana... Doktor... İşte..."

Kitty sustu. İçinde bulunduğu bu ruhi durumda Stephane Arcadie-vitch'i göremeyeceğini, görürce çok garip şeyler düşünceğini söylemek istiyordu.

"Kısacası her şeyde iğrenecek bir taraf buluyorum. Bir hastalık bu. Belki de geçecek. Sadece senin yanında çocuklarla birlikte içim biraz rahatlıyor."

"Benimle gelseydin, şimdi ne iyi olurdu."

"Geleceğim. Çocuğun hastalığı bana geçmez. Anneme söyleyelim."

Kitty o kadar ısrar etti ki sonunda kardeşine gitmek izni kopardı. Hastalık boyunca Dolly'e yardım etti. Çocuklar çok geçmeden iyileşmeye başladılar ama Kitty'nin sağlığı bir türlü düzelmiyordu.
Cher-batzky'ler büyük perhiz sırasında Moskova'dan ayrılarak yabancı ülkelere doğru yola çıktılar.

Petersbourg'un yüksek sosyetesi pek geniş değildir. Orada herkes birbirini tanır ve birbiriyle görüşür. Ama bu topluluğun içinde yine

gruplar vardır.

Anna Arcadievna'nın bu gruplardan üçü ile ilgisi vardı. Bunların üçü de sosyetenin en önemli gruplarıdır. Bu gruplardan birisini kocasının meslektaşları ve tanıdıkları oluşturuyordu.

Bu insanlarla ilk tanıştığı zaman Anna onlara karşı dindar bir saygı duymuştu. Ama şimdi onları iyice tanıyordu, onların zayıf yanlarını biliyordu. Aralarındaki dostlukları ve kimin nereye bağlı olduğunu da iyice anlamıştı. Ama bu insanlar Anna'nın pek hoşuna gitmiyorlardı. bu yüzden onlardan kaçınmak için ne gerekliyse yapıyordu. Kontes Lydie bu yüzden Anna'yı iğnelemekten geri kalmıyordu. İkinci grup, Anna'nın kocasının yükselmesine neden olmuş olan gruptu. Bu grubun142

başkanlarından biri Lydie İvanovna'ydı. Bu grup çirkin, yaşlı, dindar kadınlardan ve bilgili, zeki erkeklerden oluşmuştu. Bunlara Petersbo-urg'un vicdanı diyorlardı. Karenin bu gruptakileri çok seviyordu, yumuşak başlı bir insan olan Anna da bunlar arasında arkadaşlar bulmuştu. Moskova'dan döndükten sonra bu insanlara katlanamaz oldu. Kendisinin de bu insanların da ikiyüzlü davrandığını düşünüyordu. Bu yüzden Kontes Lydie'yi mümkün olduğu kadar az görmeye çalıştı.

Anna'nın en yüksek sosyeteyle de ilgisi vardı, bu grupta bulunanlar, balolara, eğlencelere giden, göz kamaştırıcı elbiseler giyen ve mücevher takan insanlardı. Sarayla bağlantı halinde bulunuyorlar ve kü-çümsedikleri öteki gruplarla kaynaşmaktan çekmiyorlardı. Ama bu kaynaşmak istedikleri insanlarla onların zevkleri arasında bir fark yoktu. Anna ile grup arasındaki bağlantıyı kuzenlerinden birisinin karısı olan, zengin prenses Betsy Tverskoy sağlıyordu. Prenses Anna'yı çok seviyor ve onun Kontes Lydie'nin arkadaşları arasında görünmesinden alaycı bir şekilde söz açıyordu.

Betsy, "Yaşlı ve çirkin bir insan olduğum zaman ben de böyle yapacağım. Ama sizin gibi güzel ve genç bir kadının onların arasında ne yeri var diyordu."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna prensesi de görmekten olabildiği kadar kaçmıyordu. Maddi olanakları böyle bir hayata yeterli gelmiyordu. Ama Moskova'dan döndüğü zaman bunların hepsi değişmişti. Akıllı uslu arkadaşlarım ihmal ediyor, en yüksek sosyetenin insanlarıyla düşüp kalkıyordu. Bu çevrelerde, Wronsky'i görüyor ve bundan heyecanlandıncı bir şaşkınlık duyuyordu. Wronsky'e Betsy'nin evinde sık sık rastlıyordu. Prenses Besty Wronsky'nin yakın akrabasıydı. Anna'nın kocasının da akrabası oluyordu. Zaten Wronsky, Anna'yı görebileceği ve ona aşkından söze-debileceği her yerde bulunmaya çalışıyordu. Anna ona hoş görürlükle davranmıyor ama Wronsky'i her görüşünde, trende gördüğü zaman duyduğu coşkunlukları yeniden yaşıyordu. Bu coşkunluk gülüşünde,

gözlerinde gözüküyor, ne kadar çalışsa onu saklamaya başarılı olamıyordu.

Anna ilk önceleri Wronsky'nin bu çeşit davranışlarından memnun- ,, luk duymadığına kendini inandırmıştı. Ama bir akşam genç adamı göreceğini sandığı bir eve gittiği ve onu orada bulamadığı zaman, öyle bir üzüntüye kapıldı ki bu inancı kökünden sarsıldı. Wronsky onun bütün yaşamına egemen olmuştu artık.

O sıralarda Petersbourg Operası'nda ünlü bir şarkıcı temsiller veriyordu. Herkes oraya gitmişti. Wronsky, kuzeninin de orada olduğunu görünce, perde arasını beklemeden onun locasına çıktı.

Kuzeni, "Niçin akşam yemeğine gelmediniz" dedikten sonra kulağına, "Gerçi o yemekte değildi. Doğrusu bunu önceden sezmiş olmanız gerekli. Ama opera bittikten sonra mutlaka gelin" diye fısıldadı.

Wronsky bakışlarıyla kuzeyi Betsy'e bir şeyler soruyordu sanki. Kadın hafif bir baş işaretiyle, "Evet" der gibi yanıt verdi.

"Bir zamanlar alay ederdiniz dostum nasılmış?" dedi Prenses Betsy. Wronsky'nin duyduğu tutkunun gelişmesini dikkatle izliyordu. "Bu sefer yakaladınız değil mi?"

"Bütün istediğim bu zaten" dedi Wronsky. "Ama bütün umutlarım kırılmaya başladı artık."

"Ne gibi bir ümit besliyordunuz? Anlayayım" dedi Betsky Wronsky'nin elini tutarak.

Betsy'nin gözlerindeki parıltı bu umudun ne olduğunu en az Wronsky kadar anladığını bildiriyordu.

Wronsky bembeyaz dişlerini göstererek güldü, "Hiçbir ümit beslemiyordum" dedi. Sonra Betsy'nin elindeki dürbünü alarak etrafına göz gezdirmeye başladı. "Gülünç bir insan haline gelmek istemem" dedi.

Ama Wronsky, Betsy ve arkadaşlarının yanında hiçbir zaman böyle bir tehlikeye düşmeyeceğini biliyordu. Bu insanlar, bir genç kızı, ya da evli olmayan bir kadım seven bir erkeği gülünç nitelendirebi-144

lirlerdi, ama evli bir kadını seven ve onu baştan çıkarmak için tehkile-ye atılan bir adamı gülünç bulamazlardı. Bu onlarca ilgi çekici bir davranış sayılırdı. Wronsky bu yüzden, dürbünü Betsy'e verirken gü-lümsemekten kendini alamamıştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Betsky Wronsky'e hayran olmaktan kendini alamayarak, "Niye yemeğe gelmediniz?" dedi.

"Meşguldüm. Niçin meşgul olduğumu bilmenizi isterdim. Ama bilemezsiniz bunu. Bir kan koca hikâyesine karıştım."

"Başarıyla sonuçlandırdınız mı?"

"Hemen hemen."

"Perde arasında bunu bana anlatmalısınız."

"Theatre Français'ye gideceğim, olmaz."

"Bu yüzden Nilsson'u dinlemekten vazgeçiyorsun" demek dedi Betsy. Oysa korodaki en kötü şarkıcıyı Nilsson'dan ayıramazdı.

"Gitmek zorundayım. Bu iş için randevu verdim."

Betsy bir yerde duyduğunu sandığı şu sözleri söyledi, "İyiliği sevenler mutludurlar. Onlar kurtulacak olanlardır."

"Bu biraz acı bir hikâye, ama size anlatmak içimden geliyor" dedi Wronsky, kuzenin pırıldamaya başlayan gözlerine bakarak, "Zaten kimsenin ismini söylemeyeceğim."

"Gene de bilirim ben."

"Dinle bakalım. İki neşeli delikanlı..."

"Sizin birliğin subaylarıdır."

"Subay demedim. İyi öğle yemeği yemiş iki .delikanlı dernek istedim."

"Yani sarhoş demek istiyorsunuz."

"Olağandır bu. Evet bu delikanlılar bir arkadaşlarına akşam yeme-

ğine giderler. Bir arabada bir kadının yanlarından geçerek kendilerine baktığını, hatta gülümsemediğini görürler, ya da böyle sanırlar. Arkasından giderler. İşin garibi bu kadın da onların gittiği eve gider ve en

üst kata çıkar.

"O kadar canlı anlatıyorsunuz ki, siz de onlarla beraberdiniz demek geliyor içimden."

"Beni biraz önce niye suçluyordunuz? İki arkadaş, bir veda ziyafeti veren dostlarının katına çıkarlar. Bu yüzden biraz fazla içerler. Dostlarını evde oturanlardan sözetmeye zorlar, sorular sorarlar. Ama hizmetçi onlara yanıt verir. "Yukarıdaki katlarda genç kızlar var mı?" -diye sorarlar. "Çok var" der hizmetçi. Delikanlılar hemen kaleme sarılıp heyecanlı mektuplar yazarlar. Herhangi açıklama gerekirse yapabilmek için kendileri mektubu yukarı çıkarırlar."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Niye böyle kötü şeyler anlatıyorsunuz bana? Peki sonra?" "Kapıyı çalarlar. Bir hizmetçi açar. Mektubu ona verir ve gerekirse bu kapının önünde öleceklerini söylerler. Kadın şaşırır. Tam bu sırada, İstakoz gibi kıpkırmızı, kocaman favorili bir adam belirir. İçeride kansından başka kimsenin olmadığını söyler."

"Favorilerinin kocaman olduğunu nereden biliyorsunuz?" dedi Betsy.

"Anlarsınız birazdan." "Peki ne olmuş?"

"Meğer bu ev bir müsteşarın eviymiş. Müsteşar şikâyete kalkmış. Ben aracılık ödevini üzerime aldım. Doğrusu bu işi Taleyrand gibi ustaca yaptım desem yeridir."

"Ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?"

"Önce elimizden geldiği kadar özür diledik. Yanlışlık oldu, dedik. Müsteşar sakinleşir gibi oluyor ama duyduklarını anlatmaya kalkınca yine öfkeleniyordu. Kötü sözler söyledi. Hemen diplomatlığı ele alıp genç olduklarını, onları bağışlaması gerektiğini söyledim. Müsteşar146

yatışır gibi oldu. Ama bu kez bizimkiler kızdı. Onları yatıştırmak. Bu böylece sürüp gitti."

Betsy, locasına giren bir kadına "Ah dostum, size bunları anlatmak gerek" dedi.

"Öyle eğlendim ki..." Sonra Wronsky'e yelpazesiyle hafifçe vurarak, "Şansınız açık olsun" dedi. Locanın ilerisine ışıkların altına doğru eğildi. Daha iyi görünmek istiyordu.

Wronsky, tiyatroya gidip alay komutanlarını bulmak istiyordu. Yarbay her gece oraya giderdi. Bu yatıştırma ve barıştırma işinden ona sözedecekti. Anlattığı hikâyenin kahramanları Petritzky ve Kedrof isimli genç bir prensti. Prens alaya yeni girmişti. Efendi bir çocuk, tatlı bir arkadaştı. Bu her şeyden önce alayın onurunu korumak sorunuydu. Çünkü bu gençler. Wronsky'nin bölüğündeydiler.

Müsteşar Wenden, karısını tahrik ettikleri için bu iki genç subay hakkındaYarbaya şikâyette bulunmuştu. Beş aydır evli oldukları karısı, kilisede annesiyle birlikteyken rahatsızlanıp ve yalnız gelmiş, subaylar peşine düşmüşlerdi. Koştuğu için yorulmuş daha fazla hastalanmıştı. Sarhoş subaylarla uğraşmak zorunda kalan Wenden, onların iyice cezalandırılmalarını istiyordu.

Yarbay Wronsky'e "Bu Petritzky artık çok ileri gidiyor. Her zaman alay çıkarıyor" dedi.

Wronsky düellonun gereksiz olacağını ve müsteşarı yatıştırmak gerektiğini düşünüyordu. Yarbayla Wronsky daha önce konuşmuşlardı. Wronsky, Petritzky ve Kedrof ile birlikte özür dilemeye bundan sonra gitmişti. Ama sonuç bilindiği gibi pek başarılı olmamıştı. Yarbay yine de, Wronsky'ye bu konuşmayla ilgili sorular sorarken gülmekten kendini alamıyordu.

"Garip bir hikâye. Ama Kedrof bu adamla düello edecek değil herhalde." Sonra Fransız aktristen söz ederek: "Çok hoş değil mi? Her an değişen, bıkılmayan bir kadın" dedi. "Fransızlardan başkası böyle

147

olamaz."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Prenses Betsy, sonuncu perdenin bitmesini beklemeden tiyatrodan çıktı. Makyajını henüz yapıp, salona çay götürmeleri için emir vermişti ki, arabalar birer birer gelmeye başladılar. Sarayının geniş avlusunda durdular. Yüzünü pudralayıp, yanaklarına renk getirmiş olan ev sahibesi konuklarını ağırlamaya başladı. Salonun duvarları koyu renkli kumaşlar, yerleri halılarla kaplanmıştı. Bembeyaz örtülerle kaplı bir masanın üzerinde, gümüş bir semaver ve porselenden çay takımları görülüyordu.

Prenses semaverin önünde yerini alıp eldivenlerini çıkardı. Birisini görür görmez hemen sandalye getiren uşaklardan bir kısmı prensesin, öbür kısmı da, salonun bir köşesinde bulunan siyah kadifeler giy-niş güzel bir elçi karısının çevresinde toplandılar. Yeni gelenler ve hal hatır soranlar yüzünden kesilen konuşmalar yavaş yavaş yayılmaya

başlıyordu.

Elçi karısının çevresinde bulunanlar arasında bir diplomat, "Doğrusu aktris olarak çok güzel, Kaulbach'tan ders aldığı belli oluyor, nasıl düştüğüne dikkat ettiniz mi?" diyordu.

"Rica ederim Nilsson'dan sözetmeyelim. Hakkında yeni bir şey söylenemez onun" dedi tombul, sarışın bir kadın. Kadının kaşları ve topuzu yoktu. Soluk renkli ipekten bir elbise giymişti. Konuşma şekli ve patavatsızlığı ile ünlü olan prenses Miagkayay'dı bu. Kendisine "Müthiş çocuk" adı verilmişti. Prenses iki grubun tam ortasında oturmuştu. Her ikisiyle de ilgileniyor ve söze karışıyordu. "Bugün üç kişi de bu Kaulbach'tan sözetti. Sözleşmiş olmalılar. Bunun sebebi ne acaba?"

Bu sözler konuşmayı kesip atmış, berbat etmişti.148

Leo Tolstoy

Elçi hanım, diplomata dönerek, "Bize tatlı şeylerden sözetsenize?" dedi. İngilizlerin Small Talk (yarenlik) dedikleri sanatta elçi hanım çok ustaydı.

Diplomat gülerek, "Kötü şeylerden söz açmak daha kolay başarı sağlar" dedi. "Ama istediğinizi yerine getirmeye çalışacağım. Bir konu verin bana, gerisi kolay. Çağımız o kadar can sıkıcı ki, geçen yüz yıl'ın güzel konuşanları bu yüzyılda yaşasalardı çok güçlük çekerlerdi."

"Bu sözü ilk olarak söylemiyorsunuz," dedi elçi hanım.

Konuşma bir türlü hareketlenmiyordu. Bir çözüme başvurmak gerekiyordu. Bu çözüm dedikodu yapmaktı.

Birisi masanın yanında duran, sarışın bir genç adamı göstererek, "Touskewitch Louis XV'e benzemiyor mu?" dedi.

"Evet salonun protokolüne uyuyor. Bu yüzden buraya sık sık gelir..."

Semaverin çevresindeki konuşma üç konu üzerinde dönüyordu. Sonunda yine tiyatro üzerinde duruldu.

"Maltisheff Kırmızı Şeytan elbisesini yaptırıyormuş."

"Yok canım?"

"Yapar bunu. Gülünç olduğunu anlayamaz bir türlü." Bunun üzerine herkes Maltishef e saldırmaya

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

başladı.

Tam bu sırada Betsy'nin kocası içeri girdi. Ziyaretçileri olduğunu bildiği için kendi arkadaşlarını görmeye gitmeden salona uğramak istemişti. Miagkaya'ya doğru yaklaştı. Ama halılar yüzünden prenses, onun yaklaştığını duymamıştı.

Prensese: "Nilsson'dan memnun muydunuz?" dedi.

"Böyle damdan düşer gibi konuşup da insanları korkutmak doğru mu?" diye bağırdı prenses. "Rica ederim operadan sözetmeyin. Müzikten anlamazsınız siz. İsterseniz alçakgönüllülük göstereyim de sizin sevdiğiniz-gravürlerden sözedelim. Ne buldunuz son olarak?"

"İsterseniz size göstereyim bunu, ama bir şey anlamazsınız?"

"Gösterin, gösterin. Bankerlerin evinde bunlardan çok gördüm. Orada yaptım öğrenimimi ben..."

Ev sahibesi, semaverin yanından, "Nasıl, Schützbourg'lara mı gittiniz?" dedi.

"Evet şekerim. Beni ve kocamı yemeğe çağırmışlardı. Bu yemekte bin ruble kıymetinde bir sos yapılmış" diye yüksek sesle anlatmaya başladı. Prenses Miagkaya. "Ama bu sos çok kötü bir şeydi. Yeşil renkte, bir su. Ben de onları çağırdım eve. Seksen beş rublelik bir sos yaptım ama. Herkes hoşlandı bundan. Bin rublelik sos yapacak değilim ya..."

"Olağanüstü bir kadın" dedi Betsy. "Şaşırtıcı" dedi bir başkası.

Prenses Miagkaya, sıradan şeyleri kuvvetli bir sağ duyuyla ve sırası gelsin gelmesin söyler ama her seferinde de çevresindekileri etkilerdi. İçinde yaşadığı çevrede bu sağduyu ince bir alaytcılık yerine geçiyordu. Başarılarına kimi zaman kendisi bile şaşıyordu. Ama bunlardan zevk almaktan geri kalmıyordu.

Sessizliğin farkına varan ev sahibesi daha genel bir konuşma açmak için elçi hanıma dönerek,

"Demek çay istemiyorsunuz. Ama bu tarafa gelin" dedi. Kadın kendisini çok ilgilendiren ve Kareninler'e ilgili bir konuşmadan sıyrılarak, neşeli bir şekilde yanıt verdi: Burada çok iyiyiz biz..."

"Moskova'dan döndükten sonra Anna çok değişti. Garip bir hali var" dedi Anna'nın arkadaşlarından birisi.

Elçi Hanım, "Ardına Wronsky'riin karaltasını taktı, ondandır" dedi.

"Bununla ne söylemek istiyor? Grim'in hikâyelerinden birinde, gölgesini kaybetmek suretiyle cezalandırılmış birisi vardır. Böyle cezadan anlamıyorum doğrusu. Belki bir kadın için, gölgesini kaybet-150

mek kötü bir şeydir."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet, ama gölgesi olan kadınların sonu pek iyi olmaz" dedi An-na'nın arkadaşı.

"Sussanıza siz?" dedi Prenses Miagkaya. "Karenin çok hoş bir kadındır. Severim onu ben. Kocasını hiç sevmem."

*

Elçi hanım, "Niye sevmiyorsunuz? Seçkin bir insandır. Kocam

Avrupa'da onun gibi pek az devlet adamı bulunduğunu söyler" dedi.

Prenses, "Benim de kocam aynı şeyleri söylüyor, ama inanmıyorum" dedi. "Bunları söylemeselerdi. Alexis Alexandrovitche'i olduğu gibi görebilecektik. Bana kalırsa budalanın biridir o. Bunu söyleyince rahatlıyorum. Eskiden zeki bir adam olduğunu düşünür, zekâsını arar dururdum. Sıkıntı verirdi bu bana. Anna'ya gelince. Çok tatlı ve iyi bir insandır o. Herkes peşinden geliyorsa, onun suçu mu bu?"

Anna'nın arkadaşı kendini temize çıkarmak için, "Ben yargı vermek yetkisini bulamıyorum kendimde..." dedi.

"Bizi kimse gölgemiz gibi izlemiyorsa, bu karar veremeyeceğimizi göstermez."

Bu sözlerden sonra Prenses ve Elçi Hanım çay masasının yanına yaklaştılar. Prusya Kralı üzerinde açılmış olan genel konuşmaya katıl-tılar.

Betsy, "Kimi çekiştiriyorsunuz bakayım?" dedi.

Elçi Hanım, masanın yanına oturarak, "Kareninler'i" dedi. "Prenses, Anna'nın kocasından sözediyorduk."

"Yazık ki söylediklerinizi duymadık" dedi Betsy kapıdan yana bakarak. Sonra Wronsky'nin içeri girdiğini görünce, "Nihayet gelebildi-niz..." dedi.

Wronsky, o gece kuzeninin evinde rastladığı insanların hepsini tanıyor, onlara her gün rastlıyordu. Bu yüzden hiç sıkıntı duymadan içeri girdi.

Elçi Hanım'ın sorusuna cevap verirken, "Nereden mi geliyorum?"

dedi. "Operaya değil başka bir eğlence yerine gittim. Operada uykum geliyor doğrusu." Sonra bir Fransız aktrisinin ismini söyledi.

Elçi kadın dehşete düşmüş gibi kesti sözünü:

"Bu iğrenç yaratıktan sözetmeyin" dedi.

Kapının ardından ayak sesleri geliyordu. Anna'nın geldiğinden emin olan Betsy Wronsky'ye baktı. Wronsky de kapıdan yana bakıyor-du.Yüzünde umut ve korku beliriyordu. Anna kapıda göründü. Ev sahibesine doğru, kısa hareketli ve kararlı adımlarla yürüdü. Bu yürüyüş onu çevresindeki kadınların hepsinden ayırıyordu. Dimdik duruyor ve Betsy'ye bakarak ilerliyordu. Yüzünde aynı gülüşle Wronsky'ye

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

döndü sonra. Wronsky onu derinden derine selamladı ve bir sandalye uzattı.

Anna başım eğdi ve biraz kızardı. Dostları gelip elini sıktılar. Onları canlı bir davranışla karşıladı. Sonra Betsy'ye dönerek:

"Kontes Lydie'lerdeydim. Bu yüzden biraz geç kaldım. Sir John oradaydı. Çok ilgi çekici bir insan" dedi.

"Ha, şu misyoner."

"Hindistan'daki yaşamı üzerinde garip şeyler söyledi."

Anna'nın içeri girmesiyle, daha önceki konuşma tükenmeye yüz tutar gibi olmuştu:

"Sir John?"

"Evet, gördüm onu. Güzel konuşuyor. La Wlauief ona adamakıllı

aşık..."

Wlatiefler'in en gencinin Tapof ile evleneceği doğru mu?"

"Bunun kararlaştırılmış olduğu söyleniyor."

"Nasıl olur da ana babası buna izin veriyor, anlamıyorum."

"Bir aşk evliliğiymiş bu..."

Elçi Hanım, "Bu modası geçmiş düşünceleri nereden çıkanyorsu-152

Leo Tolstoy

Anna Karenina

153

nuz? Günümüzde aşktan, tutkudan sözeden kim?" dedi.

Wronsky, "Heyhat, bu işe yaramayan ve komik moda her zaman vardır" dedi.

"Buna uyanlar pek de memnun kalmazlar sanırım. Bence mutlu evliliklerin hepsi mantıkla yapılmış evliliklerdir."

"Ama çoğu kere, bu mantık evlilikleri, önem vermediğniz o tutkular yüzünden tuzla buz olmuyor mu?"

"Mantık evliliği deyince her iki tarafın da birtakım deneyimlerden geçtikten sonra birleşmesini anlıyorum. Aşk da kızamık gibi geçirilmesi gereken bir hastalıktır."

"O zaman, yapay bir araçla örneğin su çiçeğine karşı olduğu gibi aşılanmalı insan."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Gençliğimde bir kere, kilise hademelerinden birine aşık olmuştum. Bilmem bunun bana faydası dokundu mu?"

"Alayı bırakın ama aşkı iyice tanımak için,bir kere aklandıktan sonra yanlışlığı onarmaya kalkışmak gerektir sanırım."

Elçi Hanım gülümseyerek: "Evlilikten sonrabile çalışmalı mı buna?" dedi.

Diplomat, bir İngiliz atasözünü söyleyerek: "Onarmak için geç diye bir şey yoktur" dedi

"Tabii" dedi Betsy. "Önce yanılıp sonra gerçek aşkı tanımak gerek." Sonra Anna'ya dönerek: "Siz ne dersiniz buna?" dedi.

Wronsky, Anna'ya bakıyor, yanıtını beklerken kalbinin deli gibi attığını duyuyordu. Anna ağzını açınca, sanki üzerinden ağır bir yük kalkmıştı.

Anna eldiveniyle oynayarak: "Bana kalırsa, insan sayısı kadar düşünce çeşidi olduğu gibi, kalp sayısı kadar da sevme çeşidi vardır."

Sonra birden Wronsky'e döndü.

"Moskova'dan bir mektup aldım. Kitty Cherbatzky'nin çok hasta olduğunu yazmışlar" dedi.

Wronsky üzgün bir şekilde, "Öyle mi?" dedi.

Anna ona sert sert baktı: . *

"İlgilendiriyor. Başka neler yazdıklarını sorabilir miyim?" dedi Wronsky. Anna yerinden kalkıp Betsy'nin yanına geldi.

Sandalyesine dayanarak, "Bana bir fincan çay verir misiniz?"

Betsy çayı doldururken, Wronsky Anna'ya yaklaşmıştı:

"Ne yazdılar size?"

Anna, ona doğrudan doğruya cevap vermeden, "Erkekler onurlu insanlar gibi hareket ettiklerini sanırlar, ama bunun boş bir söz olduğunu sanıyorum" dedi. Sonra üzerinde albümler bulunan bir masaya doğru ilerlerken, "Bunu size çoktan beri söylemek istiyordum" diye

ekledi.

"Söylediklerinizin anlamını kavrayamadım" deyip Anna'ya çayını

uzattı. _

Anna oradaki divanın üzerine oturdu.

"Evet, çok kötü hareket ettiniz, bunu size söylemek istiyordum." Wronsky'ye bakmıyordu konuşurken.

"Bunu duyduğumu sanmıyor musunuz? Ama suç kimde?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anr.a sert bir bakışla, "Niçin bunu söylüyorsunuz bana?" dedi.

Anna'nın gözlerinin içine bakmaya cesaret ederek, "Biliyorsunuz nedenini" diye cevap verdi.

"Bu sizin kalpsiz bir insan olduğunuzu göstermektedir." Oysa Anna'nın gözlerinde söylediklerinin tersi beliriyordu.

"Biraz önce sözünü ettiğinizbir yanlışlıktı, aşk değildi."

Anna titreyerek, "Sizibu iğrenç kelimeyi ağzınıza almamanız için uyarmıştım, unuttunuz mu?" dedi. Ama bu "Uyarma" kelimesini söyleyince onun üzerinde birtakım hakları olduğunu kabul etmiş bulunduğunu ve onu konuşmaya kışkırttığını düşündü. Yanakları kızarmıştı ama sert bir sesle: "Uzun zamandır sizinle konuşmak istiyordum" dedi. "Bugün, sizi burada bulacağımı bildiğim için geldim. Bu işin sona154

ermesi gerek. Şimdiye kadar kimsenin karşısında kızarmamıştım. Oysa siz beni suçlu duruma düşürüyorsunuz. Bunun acısını duyuyorum."

Wronsky ona bakıyordu. Güzelliğinin yüceliğine hayran kalmıştı.

Basit ve samimi bir şekilde, "Peki ne yapmamı istiyorsunuz?" dedi.

"Moskova'ya gidip, Kitty'den özür dilemenizi istiyorum."

Bir şey söylemek isterken başka bir şey söylediğinin farkındaydı.

"Beni söylediğiniz gibi seviyorsanız rahat bırakın."

Wronsky'nin yüzü aydınlanmıştı:

"Benim hayatımsımz siz. Ama rahatlığın ne olduğunu unuttum ben. Size onu sağlayamam. Bütün olarak varlığımı, aşkımı verebilirim size. Düşünce aracılığıyla sizi kendimden ayıramam. Siz ve ben bir tek varlığız. Bundan sonra ne sizin için, ne de kendim için rahatlık diye bir şeyin söz konusu olacağını sanmıyorum. Ya bedbahtlık ve umutsuzluğa kapılacağız, ya da mutlu olacağız. Hem de ne mutluluk! Gerçekleşemez mi acaba?" Dudaklarını kısarak konuşuyor, kelimeleri adeta söylemiyordu. Ama Anna duyuyordu onları.

Anna ona, ödevlerinin gerektirdiği gibi cevap vermeye çalışıyor, kafasının bütün güçlerini seferber ediyordu, ama gözleri aşkla dolu olarak ona bakmaktan ve susmaktan başka elinden hiçbir şey gelmiyordu.

Wronsky, "Tanrım en umutsuz olduğum onu kaybettiğimi sandığım anda beni sevdiğini anlıyorum, işte aşk, evet itiraf ediyor bunu..." diye düşündü.

Bakışları bambaşka anlamlar taşıdığı halde, "Benim hatırım için yapın bunu,birer arkadaş olalım ve bundan sözetmeyelim bir daha" dedi Anna.

"Bütün istediğim şu anda acı çektiğim gibi acı çekebilmek hakkının bana bağışlanmasıdır. Bu mümkün değilse, söyleyin bana kaybola-yım ortadan. Beni bir daha görmezsiniz. Ama bizim arkadaş olamaya-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

cağımızı, ya insanların en mutluları ya da en bedbahtları olacağımızı-düşünüyorum."

"Sizi kovmuyorum..."

"Öyleyse bırakın her şey eskisi gibi kalsın. Kocanız geldi..." Alexis Alexandrovitch, bu sırada solana girdi. Sallapati bir şekilde

yürüyordu.

Ev sahibesine doğru yaklaştı. Gerçekten Anna ve Wronsky'ye

şöyle bir baktı, alaylı alaylı gülüyordu:

"Herkes burada... Güzeller ve ilham perilerinin hepsi tamam..."

dedi.

Bu çeşit konuşmalara dayanamayan Prenses Betsy, hemen sorular sorarak Alexis Alexandrovitch'i ciddi konulara sürüklendi. Adamcağız sorulan sorular karşısında kendini savunmak zorunda kaldı.

Wronsky ve Anna küçük masalarının başından ayrılmışlardı.

Bir kadın başıyla Karenin, Anna ve Wronsky'yi göstererek: "İşler

çatallaşıyor" dedi.

"Ben size demedim mi?" dedi Anna'nın arkadaşı alçak sesle.

Bu durumdan rahatsız olan yalnız bu kadınlar değildi. Prenses Mi-agkaya ve Betsy de birkaç kere Wronsky ile Anna'nın yalnız başlarına bulunduktan köşeye bakmışlardı. Yalnız Alexis Alexandrovitche o tarafa bakmıyordu.

Durumun kötüleştiğini gören Betsy, Alexis'in karşısına birini koyup onunla konuşmasını sağlayacak gibi hareket ettikten sonra, An-

na'ya yaklaştı:

"Kocanızın konuşmasındaki anlaşılırlığa hayranım" dedi. "O açıkladığı zaman en zor sorunları bile anlıyorum."

Mutluluktan adeta parlayan Anna, Betsy'nin söylediklerinin bir kelimesini bile anlamadan, "Evet, haklısınız" dedi. Sonra kalktı, masaya yaklaşıp konuşmaya katıldı.

Yarım saat sonra, Alexis, karısına eve gitmeyi önerdi. Ama Anna,156

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ona bakmadan daha kalmak istediğini söyledi. O zaman kocası oradakilerden izin alıp gitti.

Karenin'in yaşlı arabacısı, iri yan bir tatar, soğuktan yerinde duru-mayan atlarını sakinleştirmeye çalışıyordu. Bir uşak arabanın kapısını tutuyordu. Anna Wronsky'nin söylediklerini heyecan içinde dinliyordu.

Wronsky onu arabasına götürürken, "Siz hiçbir söz verme girişiminde bulunmuyorsunuz. Ama bildiğiniz gibi ben dostluk istemiyorum sizden. Benim için bütün mutluluk şu sizin tiksindiğiniz kelimede, yani aşktadır" diyordu.

Anna, sanki kendine konuşuyormuş gibi, "Aşk" değildi. "Bu kelimeyi sevmiyorum, çünkü bu kelime benim için, tahmin etmediğiniz kadar derin ve ciddi bir anlam taşımaktadır. Hoşçakalın..." Bunları söylerken Wronsky'ye bakıyordu.

Sonra elini uzatıp ayrılarak, arabasına bindi.

Bu bakış, bu el sıkışma Wronsky'nin aklını başından almıştı... An-na'nın parmaklarının değdiği avuç içlerini öptü. Evine giderken, bu akşamın, kendisini istediği amaca, son iki aydan daha fazla yaklaştırmış olduğunu düşündü.

Alexis Alexandrovitch karısının Wronsky ile böyle haşhaşa görülmesinde bir sakınca görmemişti. Ama başkalarının buna şaşırmış olduklarını anlamış ve bunu Anna'ya bildirmeyi doğru bulmuştu.

Evine gelince; Alexis, her zamanki gibi odasına geçti, kitabını alıp koltuğuna yerleşerek kitap açacağını koyarak belirttiği sahifeden itibaren okumaya başlamıştı. Saatbire kadar okudu. Papalık üzerinebir yazıydı, bu. Aradabir başını sallıyor, elini alnında gezdiriyordu. Sanki önemli bir düşünceyi aklından kovmak istiyordu. Saati gelince yatmak ,

üzere yıkandı. Anna henüz gelmemişti. Kitabı koltuğunun altında yatak odasına yöneldi. Ertesi günkü işlerini düşünecek yerde karısını ve içinde bulundukları tatsız durumu düşündü. Yatamıyordu. Odanın bir. ucundan bir ucuna gidiyor, düşünüyordu.

Alexis önce karısına bu işi açmanın doğru olacağını düşünmüştü. Ama sonra bunun işleri daha karıştıracağını düşündü. Karenin kıskanç değildi. Böyle bir duygunun karısına karşı bir hakaret olacağını düşünürdü. Ama genç karısına nasıl olurdu da böyle güveniyordu? Onun kendisini her zaman seveceğini nereden biliyordu. Şimdiye kadar bunları hiç düşünmemişti. O anda, bir köprünün üstünden geçerken, altındaki uçurumu birdenbire gören bir insana benziyordu. Sanki köprü yıkılmış, uçurum kendisini bekliyordu. Karısının birisini sevebileceği ilk olarak aklına gelmiş ve bundan dehşet duymuştu.

Üzerini çıkarmak aklına gelmiyordu. Evin içinde aşağı yukarı dolaşıyor, önce yemek odasını, üzerine hafif bir ışık düşen yeni bir resmin bulunduğu salonu, yazı masasının üzerinde mumlar bulunan karısının odasını geçiyor, yatak odasının kapısına gelince geri dönüyordu. Arasıra, "Evet, bundan sözedip, belli bir tutum almak, ne düşündüğümü açıklamak zorundayım. Peki ne diyeyim, ne gibi bir tutum ta-kınsam? Ne oldu sanki? Onunla konuşması kötü mü? Sosyete kadınları bu çeşit konuşmalar yaparlar. Kıskanç gözükürsem hem onun, hem benim için, kötü bir şey olur bu..." diyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Ama, başlangıçta doğru gibi görünen bu düşünce biçimi sonra ona yeterli gelmez olmuştu. Dolaşırken bir ses kulağına sanki şöyle diyordu: "Ötekiler şaşırdığına göre bunda bir bit yeniği olmalı. Bir tavır tut-turmalısın. Ama ne gibi bir tutum?"

Düşünceleri de yürüyüşü gibi bir daire çizip duruyordu. Yeni bir şey gelmiyordu aklına. Bunu anlayınca elini alnında gezdirip, yatak odasında bir yere oturdu.

Anna'nın yazı masasına, bitirmeden yarım bıraktığı mektubuna158

Leo Tolstoy

baktı. Düşünceleri başka bir yöne çevrildi. Karısını, onun neler düşünebileceğini kavramaya çalıştı. Yaşam gücüyle karısının yaşantısını yaşamaya, onun isteklerini, gereksinimlerini, zevklerini anlamaya çalışıyordu. Karısının kendisinden apayrı bir varlık olduğu düşüncesi o kadar canını sıktı ki, onu hemen aklından silmeye çalıştı. Başka birisinin ruhuna ve kafasına girmek onun bilmediği işlerdendi. Tehlikeli buluyordu bunu.

"İşin kötüsü, çalışmamı sonuna erdirmek, (kabul ettirmek istediği projeyi düşündü) istediğim sırada, bu üzüntülere ve dertlere düşmem. Oysa bütün gücüm yerinde olmalı. Peki ne yapmalı? Kendimi aldatamam ki. Düşünmek, bir taraf tutmak ve sıkıntılardan kurtulmak gerek. Onun duygularını incelemek, düşündüklerine karışmak benim hakkım değidir. Bu onun vicdanına kalmış bir iştir" diye düşündü. Böylece içinde bulunduğu zor durumdan kendisini kurtarabilecek bir düstur bulduğu için gönlü rahatladı.

"Onun duygu yaşamı vicdanıyla ilgilidir, ben karışmam" dedi.

AIexis Alexandrovitch, karısına neler söyleyeceğini şöyle bir zihninden geçirdi ve ev sorunlarına harcamak zorunda kalmasına üzüldü. Bütün bunlara rağmen söyleyeceklerini kesin ve açık bir şekilde sanki bir rapor hazırlar gibi, hazırlamaktan da geri kalmadı.

"Kendisine şunları açıklamalıyım: 1-Başkalarının düşüncelerinin önemi. 2- Evliliğin dini anlamı. 3- Çocuğunun başına gelebilecek felâketler. 4- Kendi başına gelebilecek fekâketler". Bunun üzerine Alexis parmaklarını çıtırdattı. Bu haraket ruhi dengesini saklamaya yaradı.

Dışarıda bir araba gürültüsü duyuldu. Alexis yemek odasının ortasında durdu. Ayak sesleri yaklaşıyordu. Alexis söyleyeceklerini hazırlamış, odanın ortasında duruyordu. Durmadan parmaklarını çıtırdatıyordu. Söyleyeceklerinden memnundu, ama yine de birazdan olacakları düşünüp korkuyordu.

Anna Karenina

159

Anna, başı eğik, içeri girdi. Yüzü aydınlıktı ama neşeli değildi. Bu karalık bir gecede görülen bir yangının korkunç parıltısını anımsatıyordu. Kocasını görünce başım kaldırdı ve sanki uykudan uyanmış gibi gülümsedi.

Başlığını çıkararak, "Hâlâ yatmadın mı? İnanılacak şey değil!" dedi. Durmadan odasına geçti eşikte "Çok geç oldu Alexis Alexandro-vitch" dedi.

"Anna seninle konuşmam gerek."

Anna şaşkın bir şekilde geri dönerek, "Benimle mi?" dedi. "Ne var? Niçin konuşmak istiyorsun? Oturalım

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

öyleyse... Bence uyumak daha iyi olur," dedi.

Anna aklına gelenleri söylüyordu. Bu kadar kolay yalan söylemesine kendisi de şaşıyordu. Söylediklerinde suni bir yön yoktu. Uyumak ister gibi bir durumu vardı. İçinde sınırsız bir kuvvet duyuyor, yalanlarla her şeye karşı gelebilecek gibi hissediyordu kendini.

"Anna seni uyarmam gerekir."

"Uyarmak mı? Niçin?"

Alexis titredi. Tekrar parmaklarını çıtırdattı.

Öyle neşeli ve saf bir şekilde bakıyordu ki, onu tanımayan birisi olsaydı, sesinde bir yapaylık olduğunu anlayamazdı. Ama kocası onu tanıyordu ve kendisine bütün duygularını ve sıkıntılarını anlayan karısının, şimdi bir şeyleri saklamak ister gibi hareket etmesi çok önemliydi. Bir zamanlar ona açık olan bu ruh, şimdi ona kapalıydı.

"Böyle olması gerekirdi zaten. Bundan sonra da böyle olacak..." diye düşündü. Evine gelip kapıları kapalı bulan bir adama benziyordu. "Ama belki de anahtarları yerinde bulabilirim" dedi kendi kendine...

"Başkalarının hareketlerine verecekleri anlamlan düşünmen için seni uyarmak istiyorum. Bu akşam Kont Wronsky ile başbaşa konuşman, herkesin dikkatini üzerine çekti."

Konuşurken, Anna'nın gülen ve içine girilmesi olanaksız gibi gö-160

Leo Tolstoy

rülen gözlerine bakıyor, söylediklerinin faydasız olduğunu düşünüyor ve bundan ürküyordu.

"Sen hep böylesindir zaten" dedi. Sanki bir şey anlamamış gibiydi. "Canım sıkılınca üzülürsün, eğlendiğim zaman da memnun olmazsın..."

"Rica ederim parmaklarını çıtırdatma, tiksinirim bundan" dedi Anna.

"Ne istiyorsun benden, ne var sanki?" diye ekledi. Samimi ve gülünç bir şaşkınlık kaplamıştı yüzünü.

Alexis susup, elini alnında dolaştırdı. Sakin bir şekilde söze başladı. "Söylemek istediğim şu. Lütfen sonuna kadar dinle. Kıskançlığın aşağılık bir duygu olduğunu düşündüğümü ve kendimi buna bırakmadığımı bilirsin. Ama bazı davranışların sınırlarını da aşmamak gerekir. Bugünkü davranışın (ben değil başkaları dikkat etti) pek doğru değildi."

"Hiçbir şey anlamıyorum" dedi. "Başkalarının düşündüğü önemli onun için, yoksa aldırdığı yok" diye düşündü. "Yanılıyorsun Alexis Alexandrovitch" diye ekledi. Gitmek için yürüdüğü zaman kocasının yüzünü görüp durdu.

Anna onun yüzünün bu kadar sıkıntılı ve çirkin bir durumda olduğunu hiç görmemişti.

Alaycı bir sesle, "Peki, hadi dinliyorum" dedi. "Anlamak istiyorum..."

Davranışındaki rahatlıktan ve seçtiği kelimelerden kendisi de şaşı-rıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Senin duygularına karışacak değilim. Bu hem yararsız, hem tehlikelidir" diye başladı Alexis. "Ruhumuzu didik didik edince, farkına varmadan geçiştirebileceğimiz durumlarla karşı karşıya kalmak tehlikesine düşeriz. Duyguların senden başkasını ilgilendirmez. Ama be-nim sana, Tanrı'ya ve kendime karşı sorumluluklarım var. İnsanlar de-

ğil, Tanrı gözünde birleşmiş durumdadır. Bir suç bu birliği bozabilir ve cezasını ardından getirebilir."

Anna saçlarını açarak, "Hiçbir şey anlamıyorum, çok da uykum var" dedi.

Alexis, tatlı bir sesle, "Anna rica ederim böyle konuşma" dedi. "Aklanıyorum belki, ama unutma ki söylediklerim hem senin, hem kendimin iyiliği için... Koçanım ve seni seviyorum..."

Anna'nın yüzü bir an karardı, gözlerindeki alaycı ışık söndü. "Sevmek" diye düşündü. "Acaba bunun ne demek olduğunu biliyor mu? Sevebilir mi?Aşktan sözedildiğini duymamış olsaydı böyle bir şey olduğundan haberi bile olmazdı."

"Alexis, söylediklerini gerçekten anlamıyorum, anlat bana ne var?"

"Bırak sözümü bitireyim. Seni seviyorum. Ama kendi hesabıma konuşmuyorum. Asıl önemli olan senin ve oğlunun durumudur. Sözlerimin yararsız ve yersiz olduğunu düşünebilirsin. Belki de benim yanılmam onları söylememe neden oluyor. Böyleyse özür dilerim. Ama sözlerimde gerçek payı bulursan lütfen, düşün ve gerekirse düşündüklerini bana açıkla."

Alexis Alexandrovitch farketmeden, söylemek istediklerinden bambaşka şeyler söylüyordu.

"Sana söyleyecek bir şeyim yok" dedi gülerek. "Çok uykum var şimdi..."

Alexis içini çekip, bir şey söylemeden odasına doğru yöneldi.

Karısı odaya girdiği zaman, Alexis uyumuştu. Dudaklarını sıkmıştı. Anna'ya bakmıyordu. Anna da yattı. Kocasının kendisine bir şeyler söylemesini bekliyordu. Bunu hem istiyor, hem de korkuyordu. Ama kocası sesini çıkarmadı.

Anna uzun zaman bekledi. Bunu, sonru unuttu Yüreğini heyecan ve neşeyle dolduran başka bir varlığı düşünmeye başladı. Birden gü-162

rültülü bir horlama duyar gibi oldu. Ama Alexis kendisinden korkmuş olmalı ki, biraz sonra horlamasını kesti. Biraz sonra horlama yeniden başladı.

Anna gülümseyerek, kendi kendine, "Çok geç, çok geç!" diye söylendi. Böylce uzun zaman, karanlığın içinde kıpırdamadan durdu. Gözleri açılmıştı, onların parıldadığını duyar gibi oluyordu.

O akşamdan sonra Alexis Alexandrovitch ve karısı için bambaşka bir yaşam başlamış oldu. Görünüşte hiçbir değişiklik yoktu. Anna yine arkadaşlarının toplantılarına gidiyor, Betsy'lerde Wronsky ile buluşuyordu. Alexis bunu anlıyor, ama önüne geçemiyordu. Karısına bir şey soracak olsa ne olduğu

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

belirsiz bir gülümseyişle karşılaşıyordu.

Görünüşte bir şey değişmemişti ama aralarındaki bağıntı baştan başa değişmişti. Devlet işlerinde o kadar güçlü bir insan olan Alexis, bu konuda tamamen güçsüzdü. Mezbahada bir öküz gibi son darbeyi yemeyi bekliyordu sanki. Düşüncelere daldığı zaman, Anna'yı kurtarmak için bir girişim daha yapmak gerektiğini düşünüyordu, ama ağzını açtığı zaman Anna'yı pençesine almış olan yalancılık ve kötülük taşıyan ruhsal durumu onun da varlığın avucuna alıyordu. Bu yüzden konuşmak istediğinden bambaşka sözler söylüyordu. Konuşmaya başlar başlamaz alaycı bir tutum takınıyordu. Amma onun çözümlemek istediği sorunlar bu sözlerle ve bu söyleyiş biçimiyle çözümlenemezdi....

Wronsky'nin bir yıldır yaşamının en büyük amacı, Anna'nın bir

mutluluk rüyası olarak düşündüğü şey gerçekleşmişti. Solgun ve titrer bir halde Wronsky, Anna^nın yanında durmuştu. Onu yatıştırmaya çalışıyordu:

"Anna, Anna..." diyordu. "Anna rica ederim!" Ama o sesini yükselttikçe Anna başını eğiyordu. Bir zamanlar o kadar gururlu olan o baş şimdi yerlere kadar eğilmişti. Wronsky onu tutmasa, başını oturduğu divandan ta aşağılara kadar eğecek, sanki yere değdirecekti...

Wronsky'nin elini göğsüne bastırarak, "Tanrım bağışla beni!" diye hıçkırıyordu.

Anna'nın karşısında Wronsky, öldürdüğü kimsenin cesedine bakan bir insana benziyordu. Aşklarının ilk aşaması öldürdükleri bu vücuttu işte. Utançlan pahasına kazandıkları şeyi andıkça dehşete düşüyor, korkuyorlardı.

Anna'yı pençesine almış olan ahlâki düşkünlük duygusu Wronsky'ye de düşmüştü. Ama her şeye rağmen işledikleri suçu gizlemeleri gerekiyordu. Anna Wronsky'nin öpüşlerinin altında kıpırdamadan duruyor, elini tutuyordu. Bu öpüşleri onuru ve namusu pahasina ele geçirmişti. Wronsky'nin elini dudaklarına yaklaştırıp öptü. Sonsuza kadar kendisinin olan bu el, suç ortağının eliydi.

Wronsky dizlerini üzerine düştü. Anna çaba göstererek ayağa kalktı ve Wronsky'i itti:

"Her şey bitti, bundan sonra senden başka kimsem olmadığını unutma..." dedi.

"Yaşamım demek olan bir şeyi nasıl unutabilirim? Bu mutluluğun bir anı için..."

. • .

Anna karşısındakine bile geçirdiği o korku ve tiksinti duygusuyla doluydu: "Hangi mutluluk?" diye bağırdı, "Rica ederim bir kelime daha söylemem..."

Ayağa kalkıp Wronsky'den hızla uzaklaştı.

Umutsuzluğa kapılmış gibi, "Bir tek kelime daha söyleme..." dîye164

tekrar ederek çıktı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bu yepyeni yaşamın başlangıcında, Arına, duyduğu tiksinti, korku ve neşeyi dile getiremiyordu. Bu yüzden susmayı yeğliyordu. Daha sonra da ruh durumlarını ve düşüncelerini iyi bir şekilde belirten kelimeler bulamadı. "Daha sakin olduğum bir zaman düşünmeliyim bunları..." diyordu. Ama bu durgunluk hiçbir zaman gelmiyordu ona. Kendisiyle ilgili bir şey düşünür düşünmez dehşete düşüyordu.

Yeniden, "Daha sakin olduğum bir zaman!" diye tekrar ediyordu Ama uykularında ruhi yaşamı üzerindeki kontrolü ortadan kalktığı zaman, durum değişiyordu. Her gece aynı rüyayı görmeye başlamıştı. Her ikisini de kocası gibi görüyordu. Onların okşamalarını kabul ediyordu. Alexis ağlayarak ellerini öpüyor ve "Şimdi ne kadar mutluyuz" diyordu. Wronsky de kocasıydı. Ama bu rüya bir karabasan gibi ağır basıyor ve onu korku içinde uyandırıyordu.

Levine, Moskova'dan döndükten sonra, reddedilmiş olmasını, sıkıntı ve utançla anarken şöyle düşünüyordu: "Daha önceleri de böyle düşünmüştüm. Fizik sınavında,kızkardeşimle ilgili sorunlarda da böyle büyük üzüntüler çekmiştim. Şimdi bu umutsuzluklardan geriye hiçbir şey kalmadığını görüyorum. Bu son sıkıntı da ötekiler gibi zamanla geçecek, onu da unutacağım!"

Ama üç ay geçtiği halde, Levine unutmuyordu. En çok sıkıldığı şey, bunca zaman evlilik yaşamını düşünüp bunun için hazırlandığı halde evlenmek şöyle dursun, evlilikten tamamen uzaklaşmış bulunuyordu. Ama yalnız yaşamanın bir insan için çok kötü bir şey olduğunu da anlıyordu. Moskova'ya gitmeden önce eskiden beri yanında çalışan köylü Nicolas'ya şöyle dediğini anımsıyordu.

"Nicola, biliyor musun, ben evleneceğim!" Nicolas hiç duraksa-

madan şöyle yanıt verdi: "Bunun çoktan beri yapılması gerekiyordu, Constantin Dimitrovitch!"

Oysa şimdi evlilik yaşamından ne kadar uzaktı. Kitty'den başkasını düşünmek de aklından geçmiyordu Geçmişin olayları onu acıdan acıya sürüklüyordu. Hele küçük düşmüş olması kendisine durmadan acı veriyor, kapanmak bilmeyen bir yarayı andırıyordu.

Ama çalışmak ve zamanın geçmesi yine de etkili oldu. Acı anılar yavaş yavaş kaybolmaya başladılar. Kır yaşamının önemli olayları Kitty'nin anısını yavaş yavaş gölgelemeye başladılar. Hatta son acı da ortadan kalkar diye, genç kızın evlilik haberini bile beklemeye başlamıştı.

Dost, tatlı, sağlam bir bahar geldi. Hayvanlar, bitkiler gibi insanların da zevkle yaşadığı baharlardan biriydi bu. Bu mevsim Levine'e cesaret vermişti. Geçmişin etkisinden tamamen kurtulmak istiyordu. Kır yaşamına yeniden başlarken yaptığı planların çoğunu gerçekleştirememişti, ama temiz bir yaşam sürmek amacını yerine getirmişti. Utanç duymadan bakabiliyordu kendine. Şubat ayına doğru, Maria Nicolaev-na, Levine'e kardeşinin durumunun kötüleştiğini ve iyileşme olanağı olmadığını yazdı. Hemen Moskova'ya.gidip kardeşini tedavi edilmeye ikna etti, yabancı bir ülkede su tedavisi yapılması için kendisine borç para kabul ettirmeyi de başardı. Bu hareketlerinden dolayı kendisinden çok memnundu.

Kitapları ve çalışmaları dışında, Levine kışın tarım ekonomisi üzerinde bir çalışma ve inceleme de yaptı. Bu çalışmada çalışan insanların yaradılışlarının iklim ve toprağın kapsamı kadar gerçek bir etkenin olduğu iddiasından hareket ediyordu. Ona kalırsa tarım bilimi bu üç etkeni de gözönünde tutmak zorundaydı.

Yaşamı çok basittir şekilde geçiyordu. Eksikliğini duyduğu tek şey düşündüklerini kendisini yetiştiren

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yaşlı kadından başkasına açа-mamasıydı. Bu yüzden, fizik, tarım ekonomisi kuramcıları ve felsefe166

üzerine Agatha Mikhailovna ile birlikte düşünmekten başka çözümü kalmamıştı. Yaşlı kadın özellikle felsefeyi çok seviyordu.

Bahar bir hayli geç gelmişti. Büyük perhizin son haftaları hava açık ama soğuk geçti. Hele geceleri hava çok soğuk oluyordu. Yollar adamakıllı buz tutmuştu.

Paskalya günü de soğuk geçti. Ama ertesi gün hava ısındı. Üç gün boyunca ılık bir yağmur yağdı. Perşembe günü hava sakinleşti. Doğanın bağrındaki sırları saklamak ister gibi bir sis her şeyi örtmüştü. Buzlar çözülmeye, dereler ve seller deli gibi akmaya başladılar. Akşama doğru sisler dağılıyor, bembeyaz bulutlar gökyüzünü kaplıyordu. Gerçek bahar göz kamaştıncı bir şekilde beliriyordu. Ertesi gün, son buzlan da çözen bir güneş çıktı. Ilık hava yerden yükselen dumanlarla dolmuştu. Eski çayırlar yeşermeye, yenileri milyonlarca iğne gibi toprağın üzerinde belirmeye başladılar. Bütün bitkiler canlandılar ve öz-suyuyla şişmiş güneşli dallarına arılar vızıldayarak konup kalktılar.

Karın kırlardan kalktığını gören kırlangıçlar neşe çığırışlanyla uçuyorlardı. Yabani kaz ve leylekler gökyüzünü bahar çığlıklarıyla dolduruyorlardı.

Sırtlarında tutam tutam tüy bitmiş inekler, ahırlardan çıkarken bö-ğürüyor, koyunların çevresinde, kuzular acemice hoplayıp zıplıyorlar, çocuklar ıslak yollar boyunca çıplak ayaklarla koşuyor, çamaşır yıkayan köylüler su birikintilerinin yanında neşeli bir şekilde çene çalıyor, her yandan onarılan arabalara vurulan balta ve çekiç esleri yükseliyordu. Bahar gerçekten geri gelmişti!

Levine, ilk olarak kürkünü giymeden çıktı. Ayağında botları vardı. Güneşte parlayan su akıntılarının üzerinden geçerken bazen bir buz parçasına, bazen kalın bir çamur tabakasına basıyordu.

Bahar planlar ve hayallerin mevsimidir. Bir ağaç yeni uzatacağı dallarını hangi yöne uzatması gerektiğini nasıl bilmezse Levine de çıkarken ilk önce ne yapacağını kararlaştırmamıştı. Ama içinde akıllıca planlar ve hayaller dolu olduğunu hissediyordu. -

Önce hayvanlarını görmeye gitti. İnekleri dışarı çıkarmışlardı. Güneşte böğürüp duruyor, sanki otlağa çıkmak istediklerini belirtiyorlardı. Levine onları çok iyi tanıyordu. Hayvanları inceledikten sonra, otlağa götürmeleri için çobanlara emir verdi. Sonra buzağıların çıkarılmasını söyledi.

O yıl doğmuş olanlar çok güzel hayvanlardı. En yaşlı olanlar neredeyse bir inek kadar irileşmişlerdi. Üç aylık olan Pava'nın yavrusu bir yıllık kadar büyüktü. Levine onların dışarıya çıkarıldıktan sonra açık havada yemlerini yemeleri gerektiğini söyledi.

Portatif parmaklıklar iyi bir durumda değillerdi. Harman makinesiyle uğraşmakta olan marangozu çağırttı. Bulamadılar. Daha önce yapılması gereken bir işle uğraşıyordu. Levine'in canı sıkılmıştı. Bu tembel adamla çoktan beri boşuna uğraşıyordu. Kışın kullanılmayan parmaklıklar yanlış bir yere konuldukları için oldukça bozulmuşlardı.

Kışın üç marangoz tuttuğu Halde bu adamlar da kendi görevlerini yapmamışlardı. Levine kâhyayı arattırdı, sonra sabırsızlanıp adamı bulmaya kendisi gitti. Kâhya da doğadaki bütün nesneler gibi sanki baharın etkisi altında kalmış, neşeden pırıl pırıl parıldıyordu. Parmaklarının arasında bir ot parçasını ezerek ona doğru ilerledi. "Marangoz niçin makineyi onarmıyorsun?" "Ben debunu diyordum, Constantin Dimitrovitch, hemen onarma-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

lıyız!..."

"Bütün kış ne yaptınız'? Buzağıların portatif parmaklıkları nerede?..."

"Yerlerine konması için emir verdim. Bu insanlara ne yapılabilir efendim?" dedi kâhya umutsuz bir şekilde omuzlarını silkerek.168

Leo Tolstoy

Levine kızmıştı, "Suç onlarda değil, kâhyada!" dedi. "Niye size para veriyorum ben?" diye bağırdı. Ama bağırmanın bir işe yaramayacağını anladı. Susup içini çekmekle yetindi. "Tohum atılabiliyor mu?" diye sordu. "Yarın veya öbür gün Tourkino'un ardında atılabilir." "Peki, yonca ne oluyor?"

"Wasili ve Michka'yı tohum atmak için gönderdim. Toprak ıslak, bilmem ekebildiler mi?" "Kaç dönüm?" "Altı dönüm ekecekler!"

"Niçin bütün araziyi ekmiyorlar?" diye bağırdı Levine. Yirmi dört dönüm yerine altı dönüm ekilmesine kızmıştı. Teorik bilgi ve deneyimi, yoncayı çok çabuk ekmek gerektiğini öğrenmişti ona. Ama bunu bir türlü başaramıyordu.

"Yeter derecede adamımız yok. Zaten bunlarla bir iş görülmez. Üç gündelikçi de gelmedi. İşte Simon."

"Saman işine adam ayırmamalıydınız." "Ayırmadım zaten.." "Peki onlar nerede şimdi?"

"Gübre işinde beş kişi var, dördü de yulaf havalandırıyor. Bozulmasın diye..."

Levine, bunun, tohumluk olarak alınan İngiliz yulafının bozulmuş olduğu anlamına geldiğini hissediyordu.

"Ama büyük perhiz sırasında yulafı havalandırmak gerektiğini size söylemiştim."

"Merak etmeyin, her şeyi zamanında yapıyoruz." Levine kızmıştı. Hoşnut olmadığını belirten bir hareket yaptıktan sonra, gidip yulafa kendisi baktı. Yulaf henüz bozulmamıştı, ama işçiler onu gerektiği gibi havalandıramıyorlardı. Levine iki kişiyi daha yonca ekmeye gönderdi. Yavaş yavaş yatışmaya başlamıştı. Zaten hava o kadar güzeldi

Arına Karenina

169

ki birine kızmak olanaksızdı.

Arabacısına, "İgnate" diye bağırdı. "Bana bir at eğerle..." "Hangisini?" "Kolpik'i..."

Atı eğerlenirken Levine, kâhyayı çağırdı. Kâhya, efendisinin gözüne girmek için çevresinde dört dönüyordu. Levine, baharda yapılacak işlerden, tarım planlarından sözediyordu.

Kâhya büyük dikkatle dinliyor, efendisini onaylıyordu. Ama yüzünde yine de umutsuzluk dolu bir anlam vardı. Sanki, "Bütün bunlar iyi, ama bakalım Tanrı ne gösterecek?" der gibiydi.

Bu davranış Levine'in canını sıkıyordu. Ama bütün kâhyalarda bunu görmüştü. Hepsi böyle hoşnut

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kalmamış bir tutum içerisinde bulunurlardı. Levine bunlara kızmamaya alışmıştı.

"Bakalım zamanımız olacak mı Constantin Dimitrievitch?" dedi. "Niye olmasın?.."

"Bize en az on beş ırgat gerekir. Oysa ırgat bulamıyoruz. Bugün gelenlerden bazıları yaz için yetmiş ruble istediler..."

Levine sustu, her zaman bu bahaneye başvururlardı. Kırktan fazla ırgatın normal bir gündelikle tutulamayacağını biliyordu. Ama yine de denemek gerekiyordu.

"Adam gelmezse aratmak için bizden birisini gönderirsiniz." "Olur, olur... Amma atlar çok zayıf dedi kâhya. "Yenilerini alırız. Sizin olabildiği kadar az çalışmak ve kötü işler yapmak istediğinizi biliyorum" dedi gülerek. "Ama bu yıl sizi kendi başınıza bırakmayacağım. Her şeyi kendim yapacağım." "Buna biz de seviniriz..."

"Böylece siz yonca ekmeye gideceksiniz. Ben de gelip bakacağım" diyerek arabacının hazırladığı ata bindi.

Arabacı, "Derelerden geçemezsiniz, Constantin Dirnitrovitch" diye seslendi arkasından....170

Lee Tolstoy

"Öyleyse ormandan giderim..."

Levine atıyla ilerlerken, çiftlikte duyduklarına yeniden kavuşmuştu. Ağaçlarda belirmiş tomurcuklan görünce gönlü ferahlıyordu. Ormandan çıkınca sınırsız kırlarla karşılaştı. Her taraf yemyeşildi, orada-burada kar parçaları görülüyordu. Maneviyatı yükseldikçe tarımla ilgili planlarının her birini ötekinden daha doğru bulmaya başlıyordu.

Böylece ilerleyerek ırgatların tohum ektikleri yere kadar geldi. Irgatlar çalışacakları yerde aletlerini bir kenara koymuş, pipolarını tüt-türmüşlerdi. Tohum kalburdan geçirileceğine karmakarışık bir şekilde duruyordu.

Efendinin geldiğini görünce Wassili aletlerin başına geçti. Mishka da tohum atmaya başladı. Bunlar olacak işler değildi ama Levine ırgatlarına karşı yumuşak davranırdı. Ama tohumlan yolun kenarına çekmeleri için emir verdi.

"Bunun önemi yok efendim, tohum yine de sürer" dedi Wassili. Levine, "Lütfen yorum yapma" dedi.

Wassili atı başından çekerek, "Peki" dedi. Sonra efendisine yal-tanlanmak için, "Ne tohum Constantin Dimitritch,bundan daha güzeli görülmemiş" dedi. "Ama kolaylıkla ilerlenmiyor. Toprak çamurlu..." "Niye tohumları elekten geçilmediniz?"

Wassili biraz tohum alıp avucunda ovalayarak,"Bunun önemi yok. Merak etmeyin" dedi.

Levine yine kızmıştı. Atından inip tohumlan alarak ekmeye koyuldu: "Nerede bırakmıştın?"

Wassili, tohum atmayı bıraktığı yeri gösterdi, Levine elinden gil-diğince ekmeye başladı. Toprak balçık gibiydi. Biraz sonra durmak zorunda kaldı. Terlemişti. Tohumları ırgata uzattı.

"Bahar çok güzel" dedi Wassili. "Yaşlılar bu bahan unutmayacaklar. Bizim yaşlı buğday etki bile.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Çavdardan farkı yok diyor." "Çoktan beri buğday ekiyor musunuz siz?"

"Size bize öğrettiniz bunu. Geçen yıl vermiştiniz bana." "Öyleyse dikkat et. Ürün iyi olursa sana para vereceğim." "Teşekkür ederim efendim. Bu olmazsa bile memnunuz biz." * Levine tekrar atına binip geçen yılki yonca tarlasını, daha sonra

yaz buğdayı için sürülen tarlasını gezdi.

Levine, bu gezintiden hoşnut olarak geriye döndü.

"Çulluklar gelmiş olmalı" diye düşündü. Rastladığı bir korucu bu

düşüncesinin doğru olduğunu belirtti.

Yemeğe gitmek için atını hızlandırdı, yemekten sonra akşam için

silahını hazırlayacaktı.

Levine neşeli bir şekilde eve gelirken, giriş kapısı tarafından bir

çıngırak sesi duydu.

"Trenle birisi gelmiş olmalı. Moskova treninin saati bu..." diye düşündü. "Kimdi gelen? Kardeşim Nikolas mı? Yabancı ülkelere gideceğine, belki çiftliğe geleceğini söylemişti."

Bahar planlan bu ziyaret yüzünden bozulacak, diye korktu bir aralık. Ama bencil düşüncesinden utanıp, gelenin kardeşi olduğunu

umut etmeye koyuldu.

Atını hızlandırdı, evi gizleyen akasyaları dönünce, kürklü bir yolcu gördü. Bu kardeşi değildi.

"Bari konuşulacak birisi olsa!" diye düşündü. Stephane Arcadievitch'i tanıyınca, "Konukların en tatlısı, en sevimlisi gelmiş" diye bağırdı. "Seni gördüğüme çok sevindim."

"Kitty'nin evlenip evlenmediğini ondan öğrenirim" diye düşündü. Ama Kitty'nin anısı bu güzel bahar gününde eskisi gibi içine işlemiyordu.

Stephane Arcadievitch kızaktan inerken, "Beni beklemiyordun,172

Leo Tolstoy

değil mi?" dedi. "Önce seni görmek, sonra ava çıkmak, en sonunda da Yergoushova'nın odunlarını satmak için geldim."

"Güzel, bu bahara ne dersin? Buraya kadar kızakla nasıl geldin?" dedi Levine.

Levine'i eskiden beri tanıyan arabacı, "Yollar çamurlu, arabayla daha zor olurdu" dedi.

Levine bir çocuk gibi gülüyordu. "Seni gördüğüme çok memnunum" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Konuğunu odaya" aldı. Bagajını hemen içeri getirdiler, bir çanta, bir tüfek ve bir kutu purodan oluşmuştu bunlar. Levine kâhyayı görüp, nadas ve yoncalar hakkında düşündüklerini söyledi.

Evin onurumun düşünen Agahta Mikhailovna, "Yemek için ne yapmalıyız?" dedi. Levine, "Ne isterseniz onu yapın. Yalnız acele edin" dedi.

Eve geri geldiği zaman, yıkanmış ve temizlenmiş olan Stephane Arcadievitch, pırıl pırıl bir yüzle odasından çıkıyordu. Birinci kata birlikte çıktılar:

"Buraya kadar geldiğime çok memnunum. Sonunda senin yaşamının sırlarını öğreneceğim. Doğrusu sana özeniyorum. Ne güzel ev. Ne temizlik?" diyordu Stephane Arcadievitch. Her gün tatlı bir bahar günü olduğunu sanıyordu sanki...

Stephane Arcadievitch, birçok ilgi çekici haberler arasında, Serge İvanitche'in o yaz çiftliğe gelmesinin olasılığının olduğunu söylemişti. Cherbatzky'lerden bir tek söz etmemiş, sadece karısının selamlarını-söylemişti. Levine bu inceliği beğenmişti. Yalnız yaşadığı için kimseye söylemediği kafasında birikmiş duygu ve düşünceleri Stephane Ar-cadievitch'e açtı. Stephane onun söylediklerini dikkatle dinliyordu. Hatta Levine, koltuklarını kabartan bir duyguya bile kapıldı. Arkadaşının kendisini hayranlık ve sevgiyle dinlediğini anlamıştı.

Aşçı ve Agatha Mikhailovna başbaşa verip yemekleri hazırladılar.

İkisi de iyici acıkmış olan Levine ve Stephane önlerine gelen her şeyi sırasına bakmadan yediler. Başka çeşit yemeklere alışmış olan Stephane Arcadievitch, yediklerine hayran olmakdan kendini alamadı. Evde yapılmış olan likörler, ekmek,'yağ, mantarlar, çorba, tavuk, Kırım şarabı, hepsi çok güzeldi.

Et yemeğinden sonra kocaman bir puro yakarak, "Çok iyi, çok

iyi..." dedi.

"Beni tehlikeli yerlerden, bir dostun yanına kaçmış birisine benzetiyorsun, sanırım. Evet demek ki işçinin temsil ettiği elemanın, bütün ötekilerin dışında incelenmesi gerektiğine ve iktisadi yöntemlerde bir ipucu olarak kullanılmasına taraftarsın. Doğrusu bu gibi sorunlarda acemiyimdir. Ama bu teorinin ve uygulamanın işçiler üzerinde etkisi olacağından ve..."

"Evet ama ben ekonomi politikten sözetmiyorum. Bir bilim olarak düşünülen tarım ekonomisinden sözediyorum. Bu alanda, aynı doğa bilimlerinde olduğu gibi olayları ve verileri incelemek ve ekonomiyle etnografi bakımından..."

Tam bu sırada Agatha Mikhailovna elinde reçellerle içeri girdi. Stephane Arcadievitch, kadının tombul parmaklarının uçlarını öperek, "Tebrik ederim Agatha Mikhailovna, tuzlu ekler de, likörler de olağanüstüydü."

Levine pencereden, sırtın ardında kaybolmaya başlayan güneşe bakarak, "Kusma hazırlık yapın, tam zamanıdır" diye bağırarak, koşa koşa merdivenden inmeye başladı.

Stephane Arcadievitch de inerek, gidip silahını kılıfından çıkardı, bu, yeni model ve pahalı bir av tüfeğiydi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

İyi bahşiş alacağını hisseden uşak Kusma, Stephane Arcadie-vitch'in peşinden ayrılmıyor, çoraplarını ve çizmelerini giymesine yardım ediyordu.

"Kostia, biz burada yokken tüccar Rebenin gelirse içeri alıp bekle-174

Leo Tolstoy

melerini söyle, lütfen..."

"Odunlarını ona mı satıyorsun?"

"Evet, tanıyor musun?"

"Tabii iyi ve kesin bir şekilde tanıyorum."

Stephane Arcadievitch, gülmeye başladı, iyi ve kesin kelimeleri, tüccarın sık sık kullandığı sözlerden biriydi.

"Evet, bu adam çok garip konuşuyor" dedi. Sonra Laska'yı okşayarak, "Efendisinin nereye gittiğini biliyor" diye ekledi.

Laska, Levine'in çevresinde havlayarak dönüyor, kimi zaman ellerini, kimi zaman silahını, ya da botlarını yalıyordu.

Küçük bir araba kapıda onları bekliyordu.

"Gideceğimiz yer yakın ama arabayı hazırlattım. İstersen yürüyelim."

"Yok canım, arabayı da severim" dedi Stephane Arcadievitch, bir puro yakarak.

"Kostia, nasıl oluyor da sigara içmeden edebiliyorsun? Sigara sadece bir zevk değil, sanki insan varlığının en yüce noktası gibi bir şey. İşte böyle yaşamak isterim doğrusu."

"Seni alıkoyan mı var?" dedi Levine gülümseyerek.

"Ne şanslı insansın. Sevdiğin her şey elinde. Atlar, av sahaları, tarlalar..."

"Belki de elimde bulunanlara değer verip, elimde olmayanlara sahip olmayı istemiyorum" dedi Levine Kitty'i düşünerek.

Stephane Arcadievitch arkadaşını anladı ama bir şey söylemedi.

Levine arkadaşının Cherbatzky'lerden sözetmemesine sevinmiş ve onun anlayışına hayran kalmıştı, ama o anda bu konuyla ilgili bilgiler edinmek isterdi.

Kendisini ilgilendiren sorunlardan başkasını düşünmediğini anlayıp kendisine sitem ederek, "Senin işlerin nasıl gidiyor peki?" dedi.

"Sence insanın yeteri kadar yiyeceği varsa sıcak ekmek istemesi

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

doğru bir şey değildir. Bunun bir suç olduğunu söylersin Ama bana kalırsa aşksız yaşanmaz," diye yanıt verdi. O da Levine'in sorusunu, kendisine göre anlamıştı. "Başka türlü davranmak elimden gelmiyor. Ben böyle yaratılmışım."

"Ne var? Yine bir başkası mı ortaya çıktı?" dedi Levine.

"Evet dostum. Ossia'nın kadınların bilirsin. Hani rüyalardan başka hiçbir yerde görülmeyen kadınlar. İşte bu kadınlar bazen gerçekten vardırlar ve korkunç varlıktırlar. Kadın tükenmez bir konudur. İnsan ne kadar incelese sonuna erişemez. Her zaman bambaşka bir kadına rastlayabilir."

"O zaman incelenmeye değmez demektir."

"Değer Bilmiyorum, hangi büyük adam, mutluluk gerçeğin bulunmasında değil, araştırılmasındadır, demiş..."

Levine hiçbir şey söylemeden dinliyor, ama ne yapsa, arkadaşının bu çeşit incelemelerden aldığı zevki kavrayamıyordu.

Levine'in, Oblonsky'yi götürdüğü yer pek uzakta değildi.Arkadaşını kar bulunmayan kuru bir yere yerleştirdi. Kendisi de onun karşı tarafına geçti. Bir kayın ağacının yanında yer aldı. Silahını alçak dallardan birisine astıktan sonra, ceketini çıkarıp bir iki hareket yaptı. Silah kullanırken hiçbir şeyin kendisini rahatsız etmediğinden emin olmak istiyordu.

Ardından gelen Laska, karşısına geçip oturarak, kulaklarını dikti. Büyük ormanın ardında gün batıyordu. Gündoğusu tarafındaki akça kavak ve kayınlar eğik dallan ve neredeyse tomurcukları ile adamakıllı belli oluyorlardı.

Karın tamamen kalkmadığı büyük ormanın içinde suyun derecikler halinde akarken çıkardığı gürültü duyuluyordu. Kuşlar ağaçtan176

ağaca uçarak çığrışıyorlar. Bazen tam bir sessizlik çöküyor, karın erimesiyle harekete geçen kuru yapralardan, ya da süren bitkilerden çıkan hafif gürültüler duyuluyordu.

"Bitkilerin büyümesinin sesini insan gerçekten duyuyormuş" dedi Levine. Topraktan yeni çıkan bir bitkinin ucunun kaldırdığı, firuze renkli ıslak bir akça kavak yaprağına bakıyordu. Ayakta duruyor, bazen yosunlarla örtülü toprağa, dikkat kesilmiş olan Laska'ya bazen de, tepenin eteklerinde bir deniz gibi uzatan henüz yapraklanmamış ağaçların tepelerine bakıyor ve etrafı dinliyordu. Bir akbaba ormanın üzerinde kanatlarını ağır ağır çırparak uçup geçti. Ardından bir başkası daha görünüp kayboldu. Ağaçlardaki kuşlar daha hızlı çağrışmaya başlamışlardı. Uzaklarda bir baykuş öttü. Laska kulaklarını dikti, usulca birkaç adım atıp daha iyi duymak için başını yere eğdi. Derenin öbür ucundan bir guguk kuşu iki kere ötüp sustu.

Sessizliğin bozulmasından pek hoşlanmamış olan Levine, "Evet, duydum. Dikkat etmeliyiz. Başlayacak şimdi" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stephane Arcadievitch saklandığı çalılığın ardına kadar gitti. Bir kibrit ve ardından kıpkırmızı bir sigara ateşinden başka bir şey görülmedi. Mavimsi bir duman yükseldi. Çik... Çik..." Stephane Arcadievitch silahını dolduruyordu.

Stephane Arcadievitch bir beygirin kişmenesini taklit eden bir çocuğun sesine benzeyen boğuk bir gürültüye arkadaşının dikkatini çekerek, "Bu ne böyle?" dedi.

Levine silahını doldururken, Adeta bâğınrcasına, "Ne olduğunu anlamadın mı? Bu erkek bir tavşanın sesidir" dedi. "Ama artık konuşmamalıyız". Uzaklardan avcıların çok iyi tanıdıkları bir ince ses duyuldu. Bir iki saniye sonra aynı ince ses tekrar duyuldu, şimdi kısık bir çığrış haline gelmişti. Levine bakışlarını sağa sola çevirdi, sonunda yukarıdan, akça kavaklarının hafifçe eğik kabarıklığının üstünde, kararan gökyüzünde bir kuşun kendisine doğru geldiğini gördü. Yırtılan

Anna Karenina

177

bir kumaşın çıkardığı sesi hatırlatan çığırışı kulağında çınladı. Çulluğun uzun boynunu ve gagasını tanımıştı bile. Ama tam silahını doğrulttuğu sırada, Oblonsky'nin gizlenmiş olduğu çalılığın ardından kırmızı bir alev dili havaya yükseldi, kuş kendini yıldırımla vurulmuş gibi bir inip bir çıktı. Bir ikinci alev dili daha göründü, kuş kendini boşuna toparlamaya çalışıp, bir iki kanat çırptı, sonra bir taş gibi toprağa düştü.

Dumanların ardından hiçbir şey görmeyen Stephane Arcadievitch, "Vuramadım mı yoksa?" dedi.

Levine, kuşu ağzına almış ve tek kulağını dikmiş olan Laskayi göstererek, "İşte burada!" dedi. Laska sanki bu zevki uzun sürdürmek istiyormuş gibi, bir çeşit gülümseyişle, hayvanı ağır ağır efendisine getiriyordu.

"Vurduğuna sevindim doğrusu" dedi Levine. Arkadaşına hafifçe özenmiyor da değildi.

Stephane Arcadievitch, silahını yeniden doldururken, "İşte geliyorlar" dedi. Gerçekten de çığrışlar ardarda.duyulmaya başlamıştı. İki çulluk avcıların tepelerinden geçiyordu. Dört silah sesi duyuldu ve çulluklar kırlangıçlar gibi oldukları yere dönerek düştüler.

Av çok güzel geçmişti. Stephane Arcadievitch iki kuş daha vurdu. Levine de iki tane vurdu ama birini bulamadılar.

Hava gittikçe kararıyordu Zühre yıldızı günbatısında gümüş pırıl-ıtılarıyla belirtmişti bile. Başka çulluk görünmedi. Ama Levine Zühre yıldızı iyice görünene ve Büyük Ayı belli olana kadar orada kalmaya arar vermişti. Büyük Ayı içice belirdiği sırada Stephane Arcadie-vitch:

"Gitme zamanı geldi sanırım" dedi.

Ormanda tam bir sessizlik vardı, tek bir kuş bile görünmüyordu.

"Bekleyelim biraz" dedi Levine.

"Nasıl istersen..."178

Leo Tolstoy

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Birbirlerinden üç metre uzaktaydılar.

Levine birdenbire, "Stiva, baldızının evlenip evlenmediğini söylemedin bana" dedi. "Yoksa düğün yakında mı?" Kendisini çok sakin hissediyor, hiçbir şeyden heyecanlanmayacağını sanıyordu. Ama Step-hane Arcadievitch'in vereceği cevabı bekliyordu.

"Evlenmedi. Evlenmeyi düşündüğü de yok. Sağlığı iyi değil... Doktorlar yabancı ülkelere gitmesini tavsiye ettiler. Hayatından bile korkuluyor."

Levine bağırdı. "Ne diyorsun? Hasta mı? Peki nesi var?"

Onlar böyle konuşurken kulaklarını dikmiş olan Laska gökyüzünü inceliyor ve sanki onların konuşmalarından memnun değil gibi görünüyordu.

Laska, "Tam da konuşacak zamanı buldular, işte bir tane geliyor, kaçıracaklar!" diyordu sanki.

Tam o sırada keskin bir çığırış daha duyuldu, her ikisi birden davranıp silahlarını aynı zamanda ateşlediler. Çulluk kanatlarını kapayıp düştü.

Laska'yla birlikte kuşu bulmak için seğirten Levine, "Birlikte vurduk, çok güzel oldu bu..." dedi. Sonra, "Demin neye üzülmüştüm?" diye düşündü, sonra hatırladı, "Ha, Kitty'di. Çok açıklı bir şey...."

"Tamam buldum, hayvancağız," deyip Laska'nın ağzından kuşu aldıktan sonra neredeyse ağzına kadar dolmuş olan çantasına koydu.

Eve dönerlerken, Levine Kitty ve Cherbatzky'lerin neler düşündükleri hakkında sorular sordu. Oblonsky'nin söylediklerini dinlerken pek üzülmüyor, hatta kendisi için bir umudun kalmış olduğunu düşünüyor ve kendisine bu kadar acı çektirmiş olan bir insanın bunları ödemesinden adeta hoşlanıyordu. Ama Oblonsky, hastalığın sebeplerin-

den sözedip, Wronsky ismini söyleyince arkadaşının sözünü kesti:

"İlgilenmediğim aile sırlarını öğrenmek istemem..."

Oblonsky hafifçe gülümsedi. Levine'in birdenbire tutum değiştirmesini anlamıştı.

"Rebebine ile odun satışı meselesini hallettin mi?"

"Evet, iyi bir fiyat veriyor. 38000 ruble veriyor. Sekiz bin rublesini hemen, geri kalanı altı yıl içinde verecek. Bu iş zor oldu. Başkaları bu kadar vermiyorlardı."

Levine asık bir yüzle "Bedava veriyorsun odunları" dedi.

Levine'in bu durumda her şeyden hoşlanmayacağını bilen Stepha-ne Arcadievitch, gülümseyerek, "Ne demek bedava?" dedi.

"Senin odunun bundan çok daha fazla eder."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Siz kır ağalan zavallı şehirlileri işte böyle küçük görürsünüz, ama bir işte biz yine sizden daha kârlı çıkarız. Merak etme her şeyi hesapladım. Fiyat çok iyidir. Adam vazgeçmese bari..."

Levine küçümsercesine güldü.

"İşte şehirli baylar" diye düşündü, "On yılda bir iki ay kırda geçirir. Bir iki kelime öğrenip onu da yanlış yunluş kullanarak, köy sorunları iyice bildiklerini sanırlar. Benim bir işim olsa, bu iş şehirle ilgiliyse gelip sana sorarım." dedi. "Oysa sen odun sorununu iyice bildiğini sanıyorsun. Mesela ağaçlarını saydın mı?"

Stephane arkadaşını içinde bulunduğu huzursuzluktan çıkarmak için gülümseyerek: "Ağaçlan saymak mı?" dedi. "Posteki saymak gibi

bir şey bu..."

"Ama Rebebine bunu yapmıştır. Hiçbir tüccar saymadan almaz. Senin gibi bedava veren olursa başka. Senin koruluğunu bilirim, avlanıyorum orada. Bedava veriyorsun bunu..."

"Peki öyleyse neye kimse daha fazla vermedi?" dedi Stephane Arcadievitch.

"Çünkü tüccarlar aralarında anlaşıp kârlarını paylaşırlar. Bu herif-

lerin hepsini tanırım ben. İçlerinden hiçbir yüzde beş yüz kâr görmeden bir işe girişmez."

"Çok kötümsersin doğrusu..."

Eve yaklaşıyorlardı. Levine: "Hiç de öyle değilim!" dedi.

Kapının önünde kuvvetli bir atla çekil bir araba duruyordu. Re-bebine'in uşağı atı tutuyordu. Tüccar eve girmişti. Onları görünce karşıladı. Rebebine orta yaşlı bir adamdı. Uzun boylu ve zayıftı... Üzerinde koyu mavi bir redingot vardı. Ayaklarında uzun çizmeler bulunuyordu. Yüzünü mendiliyle silerek, gelenleri güleç bir yüzle karşıladı. Sonra sımsıkı paltosunu daha fazla toplamaya çalışır gibi bir hareket yaptı. Sonra Stephane Arcadievitch'e elini uzattı. Sanki havada bir şeyler yakalamak istiyordu.

"O demek geldiniz" dedi Stephane Arcadievitch.

"Yollar kötü olduğu halde, ekselansın emirlerine aykı hareket etmek cesaretini gösteremedim. Kesin olarak, yolu yürüyerek geldim, ama kararlaştırılan günde randevuya yetiştim." Levine'e dönerek: "Saygılarımı sunarım Constantin Dimitrich" dedi. Levine'in elini sıkmak istedi. Fakat Levine bu hareketi görmemiş gibi yaptı ve çantasından çullukları çıkarmaya başladı. "Demek ava gittiniz. Bu ne kuşu?" dedi Rebebine. Çulluklara beğenmemiş gibi bakıyordu. Böyle bir hayvanın yenilebileceğine sanki aklı yatmıyordu.

Levine, Fransızca, "Çalışma odama geçmek ister misiniz?" dedi. "Orada bu sorunu daha iyi konuşursunuz."

"Nasıl isterseniz" dedi tüccar. Sanki kendisinin bu gibi sorunlarda hiçbir güçlük çekmediğini belirtmek

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

istiyor gibiydi.

Rebebine büroya girince hemen İsa tasvrininin bulunduğu yeri aradı. Ama bunu bulunca haç çıkarmadı. Çulluğu nasıl hoşnutluktan yoksun bakışlarla süzmüşse, rafları kitap dolu kütüphaneyi de aynı şekilde gözden geçirdi.

Stephane Arcadievitch, "Parayı getirdiniz mi?" dedi.

"Para gecikmez.Buraya konuşmak için geldik sanırım" dedi tüccar.

"Ne konuşacağız? Oturun bakalım!"

"Oturalım!" dedi Rebebine. Bir sandalye çekip, arkasına dayanarak rahatsız bir şekilde oturdu. "Ama biraz daha indirim yapmanız gerek. Başka türlü olmayacak. Para gelince hepsi hazır!"

Silahını bir dolaba koyduktan sonra odadan çıkmaya hazırlanan Levine, tüccarın son sözlerini duyunca durdu:

"Odunu düşük fiyata alıyorsunuz. Yazık ki bana geç haber verdi. Yoksa böyle ucuz satmazdı!" dedi.

Rebebine ayağa kalkıp gülümsedi:

"Constantin Dimitritch'in eli sıkıdır" dedi. Stephane Arcadievitch'e, "Ondan kesin olarak bir şey alınmaz. Buğdayı için çok yüksek bir fiyat vermiştim, oysa..."

"Kendi malımı neden size hediye edeyim? Onu ne çaldım, ne de buldum!"

"Bu zamanlarda hırsızlık da mümkün değil. Zaten hırsızlıktan sö-zeden kim? Her şey namus dairesinde yapılıyor. Yüksek fiyat veriyorum bu odun için. Prens indirim yapmazsa zarar edeceğim."

"Pazarlığınız bitmemiş miydi? Bittiyse niçin tartışıyorsunuz? Bit-mediyse odunları ben satın alıyorum."

Rebebine'in yüzünden gülümseme silindi. Yırtıcı bir kuşa dönmüştü. Kemikli parmaklarıyla hemen paltosunu çözdü. Gömleği, bakır düğmeli yeleği, sat kösteği görünüyordu. Koynundan eski bir cüzdan çıkardı.

"Odun benimdir rica ederim" dedi. Haç çıkarıp elini uzattı. "Al paramı, ver odununu... Rebebine için ticaret bu demektir. Paracıklarını saymaz Rebebine" diye homordandı. Canı sıkıldığı belli oluyordu.

"Senin yerinde olsam acele etmem" dedi Levine.

Oblonsky şaşkın bir şekilde: "Nasıl olur? Söz verdim" diye yanıt 182

verdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levinet hızla odadan çıktı, tüccar ona bakıp gülümseyerek başını salladı:

"Bütün bunlar kesin olarak gençlikten, çocukluktan geliyor" dedi. "İnanın bana işin şerefini düşündüğüm için sizin koruluğu alıyorum. Herkes, Oblonsky'nin koruluğunu Rebebine aldı desin istiyorum. Bilmem kâr edecek miyim? Lütfen şu küçük kontratı imzalar mısınız?"

Bir saat sonra tüccar, cebinde kontrat, kürklere sarılmış olarak arabasıyla evine dönüyordu.

"Ah şu beyler, hep aynı hikâye..." dedi uşağına.

"Evet, öyle" dedi uşak. "Satış ne oldu Michel İgnatich?"

Tüccar güldü, "Heh.... He..."

Stephane Arcadievitch cepleri para dolu olarak salona girdi. Satışını yapmıştı, av partisi de çok güzel geçmişti. Çok neşeliydi. Arkadı-şının üzgün durumunu ortadan kaldırmaya çalışıyordu. Bu kadar iyi başlayan bir gün, iyi sona ermeliydi.

Levine, misafirine karşı tatlı ve güleryüzlü gözükmek için elinden gelen her şeyi yapıyor ama bir türlü içini dolduran üzüntüyü söküp atamıyordu. Kitty'nin evlenmemesini duyunca sevinmiş ama bu duygu uzun sürmemişti. Kitty hastaydı. Kendisine yüz vermeyen adam hasta etmişti onu belki de. Bunu kişisel bir kanaat gibi görüyordu. Çünkü Wronsky kendisini küçümseyen bir insanı, yani Kitty:i küçümsemişti. Demek bu bir düşmandı. Bunu açıkça düşünmüyor ama hissediyordu. Her şeyden tiksiniyordu. Hele biraz önce kendi evinde yapılmış olan o aptalca alışverişe deli oluyordu. Oblonsky'yi aldatılmaktan alıkoyama-mıştı.

"Bitti mi artık? Yemek yemek ister misin?" diye Stephane Arcadi-

evitch'i karşıladı.

"Tabi insanın burada iştahı açılıyor. Rebebine'i de davet etsey-

din..."

"Yüzünü şeytan görsün onun."

"Ona karşı davranışıma şaşıyorum, elini bile sıkmıyorsun."

"Hizmetçilerimin de elini sıkmam. Oysa hizmetçilerim ondan yüz

misli değerlidirler."

"Çok geri düşüncelerin var. Bir de sınıfların kaynaşmasından sö-

zedersin..."

"Bu kaynaşmayı ondan hoşlananlara bırakıyorum. Ben tiksiniyorum bundan."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Geri adamın birisin vesselam!"

"Doğrusu kendimi ne olduğunu hiç sormadım. Ben Constantin Levine'ım, hepsi bu işte..."

Oblonsky gülerek, "Constantin Levine'in canı çok sıkkın!" dedi. "Haklısın, biliyor musun neden? şu sersemce alışveriş yüzünden..."

Arcadievitch, iftiraya uğramış suçsuz bir insan gibi tavır takınarak: "Birisi bir şey satmasın, hemen çok ucuza satmışsınız, yazık olmuş' derler. Ama kimse bundan önce çıkıp daha fazla para vermeye kalkışmaz. Bana kalırsa sen bu Rebebine'i pek sevmiyorsun."

"Belki haklısın. Sebenini açıklayayım. Belki bana geri kafalı falan diyeceksin. Ne dersen de... Mensup olduğumdan dolayı mutluluk duyduğum asiller sınıfının gittikçe fakirleşmesi üzüyor beni. Bu fakirleşme işe yarayıp da daha geniş bir yaşamı gerçekleştirebilseydi, yine bir şey demezdim. Köylülerin topraklarımızı almalarına kızmıyorum. Mal sahibi bir şey yapmıyor. Köylü çalışıyor. Çalışanın aylağın yerini alması doğru olur. Ama asilleri çocuk aldatır gibi soyuyorlar. Buna kızıyorum, birisi Nis'te bulunan asil bir kadının çiftliğini yarı fiyatanı alır, öteki bir koruluğu yok pahasına ele geçirir. Bugün sen, hiç lüzumu

yokken şu aşağılık herife otuz bin rublelik bir bağış yapmış oldun."

"Peki ağaçlarımı bir bir saysa mıydım?"

"Tabii, sen onları saymadınsa belki tüccar senin yerine saymıştır. Onun çocukları eğitim yapmak olanağı bulacakken, seninkiler belki bulamaycak."

"Ne yapayım? Bu işlerden tiksinirim ben. Sonra onların kazanması gerek..."

Sîephane Arcadievitch, masanın başına geçti, yaşlı kadınla şakalaşmaya koyuldu. Bu kadar güzel yemeği çoktandır yemediğini söyledi.

Agatha Mikhailovna bu sözlere çok sevindi.

Levine üzüntüsünü atmaya bir türlü başarılı olamıyordu. Bir soru sormak istiyor, ama bu soru ne zaman sorması gerektiğini ve nasıl soracağını bir türlü kestiremiyordu. Stephane Arcadievitch, odasına girmiş, makyajını yapmış, yatağına uzanmıştı bile. Levine onun çevresinde dolaşıyor, çeşitli konulardan söz açıyor ama bir türlü asıl konuya gelemiyordu.

"Hayatımızda her şey güzel biçimlere giriyor artık" dedi.

"Evet" dedi Oblonsky esneyerek, "Örneğin tiyatrolar, elektrikle yapılan ışık oyunları."

"Evet, elektrikli ışık oyunları" dedi Levine. Sonra birdenbire sordu:

"Şu Wronsky nerede şimdi?"

Stephane Arcadievitch, esnemesini keserek, "Wronsky mi? Pe-tersbourg'da şimdi. Sen gittikten sonra o da ayrıldı. Moskova'ya dönmedi bir daha." Sonra dirseğini masaya dayayıp, çenesini avuçlarının içine alarak, "Biliyor musun Kostia, senin bu işte çok suçun var" dedi. "Bir rakipten korktun. Halbuki o zaman

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

sana, hanginizin daha şanslı olduğunuzu bilmediğimi söylüyordum. Oysa sen..." Tekrar esnedi. Ağzını açmamaya çalışıyordu.

Levine kendi kendine, "Acaba benim yaptığım tekliften haberi var mı?" dedi Yüzünde kurnazlık belirtileri görülüyordu. Kızardığını anja-yıp söz söylemeden Oblonsky'ye baktı.

Oblonsky devam etti, "Kız biraz öte tarafa meyleder gibi olmuştu, ama bu gözlerinin kamaşmasından ve annesinin tesirinden ileri geliyordu..."

Levine kaşlannı çattı. Reddedilmesinden duyduğu acı yeniden içini doldurmuştu. Ama kendi evindeydi şimdi. İnsan evinde kendini kuvvetli hisseder.

"Soyluları gördü de gözü kamaştı demek istiyorsun. Wronsky!ain soyluluğu nedir? Ben neden küçük görülmüş olayım? Babası dalavereci, annesi ne olduğu belirsiz bir kadın. Benim bildiğim soylular birkaç nesil atalarını kolaylıkla gösterebilirler. Bu atalar zeki ve namuslu adamlardır. Kimseye muhtaç olmamışlardır. Ben böyle bir yığın aile tanırım. Senin bile durumun bence doğru değil. Maaş alarak yaşıyorsun. Kimseden maaş almak istemem. Gerçek soylular bizim gibi kendi kendilerine yaşayanlardır. Yoksa başkalarının eline bakanlar değil..."

"Kimden sözediyorsun?" dedi Oblonsky gülerek, arkadaşının kendisinden sözettiğini biliyordu. "Wronsky hakkında doğru söylemiyorsun. Neyse, ben senin yerinde olsam, hemen Moskova'ya gider ve..."

"Olmaz, sen benim başıma neler geldiğini bilmiyorsun. Catherine Alexandovna'yı istedim ve evleme teklifim reddedildi. Küçük düştüm..."

"Ne olacak bundan? Deli misin Sen?"

"Bundan sözetmeyelim. Her şey belli artık."

"Stiva bana kızmadın değil mi?" diye ekledi.

"Yok canım. Birbirimizden bir şey saklamamız hoşuna gidiyor. Sabahleyin ne güzel av vardır kimbilir. Gidelim mi? Uyumasam da olur. Avdan doğru Gara giderim."186

"Olur."

Wronsky tutkusuna kendisini kapıp koyuverdiği halde, yaşamın dış görünüşü bakımından harhangi bir değişiklik yapmamıştı. Sosyetedeki ve askerlik yaşamındaki ilişkilerini korumuştu. Alaydaki yeri onun yaşamında hâlâ önemli bir yerdi. Çünkü hem ödevi seviyor, hem de arkadaşları tarafından seviliyordu. Wronsky arkadaşlarının kendisine karşı duyduklannı anlıyor ve bu duygularını boşa çıkarmamayı bir ödev gibi görüyordu. Zaten kendisi de hoşuna gidiyordu.

Arkadaşlarına aşk macerasından bir tek kelime bile çıtlatmıyordu. Birlikte eğlendikleri zaman (zaten az içiyordu) densizlerin kendi gönül sorunlarında imalara kalkışmalarının hemen önüne geçiyordu. Ama duyduğu tutkuyu bütün şehir biliyordu. Gençler, Wronsky'nin aşkına en fazla zararı dokunan şeyden yani

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Karenin'in mevkiinden dolayı ona özeniyorlardı.

Anna'nın namusluluğundan her an sözedilmesini kıskanan genç kadınların çoğu, işlerin bu yolu dökelmesinden memnun olmuşlardı, şimdi genç kadını küçümsemenin sırası gelmesini bekliyorlardı. Zamanı gelince, Anna'nın üzerine atacaktan çamuru şimdiden hazır tutuyorlardı. Deneyimli insanlar kötü bir şeylerin hazırlanmakta olduğunu anlayıp üzülüyorlardı.

Wronsky'nin yaşlı anası oğlunun Anna ile olan ilişkisini öğrenince sevinmişti. Genç bir insan için en yararlı şeyin, yüksek sosyetede geçirilen bir aşk macerası olduğunu düşünüyordu. Çocuğuna çok düşkün görünen Anna'nın böyle maceralara atılmasına da şaşmamıştı. Güzel ve genç bir kadın başka türlü hareket edemezdi. Ama Wronsky'nin, sırf alayından ve Anna'nın yakınından ayrılmamak için daha yüksek bir mevkii reddettiğini ve aralarındaki bağlantının, Werthervari bir te-

ragedyaya döndüğünü anladığı zaman canı sıkılmıştı. Wronsky, Moskova'dan ayrılalı beri annesi onu görmemişti. Kardeşine söyleyerek, Wronsky'i görmek istediğini bildirdi. Wronsky'nin ağabeyisi olan bu erkek kardeşi de durumdan memnun değildi. Wronsky'nin evli bir kadınla ilişkisi olmasını değil, (çünkü evli olduğu halde kendisinin de bir dansöz metresi vardı) bu ilişkinin yüksek çevrelerde hoş görülmemesini ve kardeşi için kötü olabileceğini düşünüyordu.

Askerlik ve aşk yanında Wronsky'nin delice sevdiği bir konu daha vardı. Bu konu birincilikti. O yaz subaylar arası at yarışları yapılacaktı. Yarışa katılacağını bildirerek, safkan bir İngiliz kısrağı aldı. Bu yarışlar onu çok ilgilendiriyorlardı. Aşk ve at sevgisi birbirine ters midir? diye düşünüyordu Wronsky. Anna'nın duyurduğu şiddeli tutkulardan duyduğu yorgunluğu hafifletmek için böyle uğraşılara gereksinimi vardı.

Krasneo Selo'da yarışın yapılacağı gün Wronsky subay kantinine gelerek bir biftek yedi. Yarışa gireceği için kilosunun artmaması gerekiyordu Bu yüzden unlu ve şekerli besinlerden yemiyordu. Masaya oturdu, paltosunu çıkardı, içinden beyaz yeleği gözüktü. Fransızca bir roman çıkardı. Dirseklerini masaya dayayarak, okumaya dalmış gibi göründü. Ama bunu sırf gelen gidenlerin kendisini rahatsız etmemesi, oyalamaması için yapıyordu. Düşünceleri başka yerdeydi.

Anna'nın, yarışlardan sonra kendisine vermiş olduğu randevuyu düşünüyordu. Anna acaba gelebilecek miydi? Üç gündür görmemişti genç kadını. Çünkü kocası yabancı ülkelerde yaptığı bir geziden Pe-tersbourg'a geri gelmişti.

Nasıl emin olabilirdi bundan? Son olarak Wronsky'nin kuzeni Betsy'nin villasında buluşmuşlardı. Kareninler'in evine çöz az gidiyor188

du. Oraya gidebilir miydi şimdi?

"Betsy'nin beni gönderdiğini, Madam Karenin'in yarışlara gelip gelmeyeceğini öğrenmek istediğini

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

söylerim. Evet, onların evine gidebilirim" diye karar verdi. Anna'yı görebileceğini düşününce yüzünde pınl pırıl bir mutluluk belirtisi görüldü.

"Benim kızağımı hazırlamalarını bildir" dedi garsona. Sonra kendisine uzattığı gümüş tabaktası sıcak bifteği aldı.

Bilardo salonundan, topların ve istakalann gürültüleri, gülüşen, bağrışan subayların sesleri geliyordu. Kapıda iki subay belirdi. Birisi çok gençti yeni mezun olmuştu. Öteki yaşlıydı. Ipıslak gözleri vardı. Bileğinde bir bilezik görülüyordu.

Wronsky onlara baktı, sonra hem okumaya, hem de yemek yemeye devam etti. Onları görmemiş gibi davranıyordu.

İri yarı subay, yanına oturarak, "Kuvvetlendiriyorsun kendini, ha?" dedi.

Wronsky kaşlarını çattı. Ona bakmadan, "Görüyorsun işte" dedi.

Subay yanındaki gence bir sandalye uzatarak, "Şişmanlamaktan korkmuyor musun?" dedi Wronsky'ye.

Wronsky, hoşnut olmadığını belirten bir şekilde ağzını büzerek, "Neden korkmuyor muyum?" diye sordu.

"Şişmanlamaktan.."

Wronsky yanıt vermeden, "Garson şarap getir" diye seslendi... Sonra okuyabilmek için, kitabını tabağının öteki yanına geçirdi.

İri yan subay şarap listesini alarak, gence uzattı.

"Bak bakalım, ne içeceğiz?"

Genç, Wronsky'ye kaçamak bir şekilde bakıp belirsiz bıyıklarını kıvırmayaç alışırak, "Ren şarabı içelim istersen" dedi.

Onun kıpırdamadığını görünce, yerinde kalkarak, "Haydi bilardo salonuna gidelim" dedi arkadaşına.

İri yan subay da kalktı. Kapıya doğru ilerlediler.

Tam o sırada yakışıklı bir süvari yüzbaşısı girdi içeri. İki arkadaşa küçümsercesine selam verip, Wronsky'ye doğru ilerledi.

Wronsky'nin omuzuna kocaman elini koyarak, "Sonunda seni görebildim" dedi. Wrorisky hoşnut olmamış bir anlama bürünmüş olan yüzünü çevirdi, karşısındakini görünce gülümsedi:

"İyi yaptın Alexis. Yemeğini ye, bir kadeh de üzerine iç..."

"Karnım pek aç değil."

Süvari yüzbaşısı Yashvine alaycı bir davranış takınarak subaya bakarak, "Bunlar da birbirlerinden ayrılmazlar" dedi. Uzun bacaklannı kıvınp bir sandalyeye oturdu.

"Dün akşam neden tiyatroya gelmedin? Çok güzeldi. Nerelerdeydin?.."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Teverskyolar'da kalıp geciktim."

"Ha..."

Yashevine içkici ve kumarbaz birisiydi. Alaydan Wronsky'nin en yakın arkadaşıydı. Bu adamın prensip sahibi olmadığı söylenilemezdi ama prensipleri ahlâka tamamen ters prensiplerdi. Wronsky onun fizik gücüne şaşıyordu. Küp gibi içiyor ve istemediği zaman uyumuyordu. Manevi kuvveti de hoşuna gidiyordu. Bu yüzden arkadaşları da, ko-mutanlan da onu saygı göstermekten geri kalmıyorlardı. İngiliz kulü-bündeki en yaman kumarbaz oydu. Çünkü her zaman sarhoş olduğu için, gayet sakin ve soğukkanlılakla en büyük miktarları öne sürmekten çekinmiyordu.

Wronsky'i Yashvine'in kendisini,mevkii ve servetini gözüne almadan sevdiğini bildiği için ona daha hayranlık duyuyordu. Yashvine onu Wronsky olduğu için seviyordu. Bu yüzden, aşkından kendisine sözedebileceği bir tek adam varsa o da Yashvine'ydi. Gerçi Yashvine duyguların hepsini küçümserdi ama Wronsky'nin duyduğu tutkuyu kavrayabilecek anlayışa sahipti. Sonra Yashvine'in dedikodudan zerre kadar hoşlanmayan bir insan olduğunu da biliyordu.

Tverskyo ismi geçince, Yashvine simsiyah parlak gözlerini arkadaşlarına dikip, "Ha, evet" demişti.

"Peki sen ne yaptın? Sıkıldm mı?"

"Sekiz bin ruble kaybettim. Üçünü geri alacağımı sanmam."

"Desene sana para kaybettiriyorum" dedi Wronsky gülerek. Arkadaşı onun adına büyük bir para için oynamıştı.

"Yok canım, ben kaybetmem. Mahotine korksun."

Konuşma daha sonra at yarışlarına geçti. O günlerin en ilgi çekici konusu buydu zaten.

Wronsky ayağa kalkarak, "Tamam bitirdim" dedi Yashvine de aynı anda ayağa kalktı.

"Bu kadar erken yemek yiyemem ama bir şeyler içerim" dedi. Sonra akisler yapan bir sesle, "Garson, şarap getir" diye seslendi. Bu ses alayda herkesin bildiği bir şeydi. "Hemen eve gidiyorsan içmeme gerek yok. Seninle birlikte gelirim" diye ekledi.

Wronsky'nin kocaman bir izba'sı vardı. Tertemiz olan bu izba, paravana ile ikiye ayrılmıştı. Wronsky Petersbourg'daki evinde birlikte bulunduğu arkadaşı Petritzky ile burada yani kampta da beraberdi. Yashvine ve Wronsky içeri girdikleri zaman Petritzky uyuyordu.

Burnunu yastığına gömmüş, uyuya kalmış olan Petritzky'nin omu-zunu dürten Yashvine, "Yeter artık, hadi kalk bakalım" diye seslendi.

Petritzky ayağa fırlayıp çevresine bakındı.

Wronsky'e dönerek, "Kardeşin geldi. Tekrar uğrayacağını söyledi" dedi. Sonra yorganı başına çekerek

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yeniden yattı.

Yorganını çekerek eğlenen Yashvine'e, "Yashvine rahat bırak beni" dedi. Sonra gözlerini açarak, "Ağzımda kötü bir tat var, bunu geçirmek için ne içmem gerektiğini söylesen daha iyi edersin" dedi.

Yashvine kalın sesiyle, "Hiçbir şey alkollü sert bir içkinin yerini-tutamaz" dedi. Kendi sesiyle kendisi alay ederek, "Tereschenko, efen-

1*

dine sert bir içki ve salatalık getir hemen" diye bağırdı.

"Gerçekten mi?" dedi Petritzky. "Ama sen de içmelisin, iki kişi olursa olur. Wronsky sen içmez misin?"

Sonra bir çarşafa sarılmış olarak yatağından atladı, yürüyerek, Fransızca bir şarkı tutturdu... "Bir zamanlar bir Thule kralı varmış."

"Wronsky, içiyor musun?"

Hizmetkârlarından birisinin getirdiği paltoyu giymekte olan Wronsky, "Sen gidip biraz hava alsana" dedi.

Yashvine, Wronsky'e "Sen nereye gidiyorsun?" dedi. Kapıda üç atlı arabanın durduğnu görmüştü.

"Önce atlan görmeye, sonra Branskyler'e. Onunla bir işim var."

Bransky'ye para götüreceğine söz vermişti. Bransky bir hayli uzakta oturuyordu. Bunları söylediği zaman arkadaşlan onun başka bir yere gideceğini de anlamışlardı.

Petritzky, "Bransky'nin ne diyeceğini biliyoruz biz" der gibi gözünü kırparak, tekrar şarkı söylemeye koyuldu.

Yashvine, "Fazla geç kalma" dedi. Sonra pencereden bakarak konuyu değiştirmek için, "Benim sattığım at işine yaradı mı?" dedi.

Wronsky tam dışarı çıkacağı sırada, Petritzky onu durdurarak seslendi.

"Bir dakika kardeşin senin için bir mektup, bir de not bırakmıştı. Ne yaptım onları acaba? Bütün sorun işte bu" dedi, işaret parmağını yüzün doğru kaldırarak.

Wronsky gülümseyerek, "Ne sersem adamsın? Söylesene yerini?" dedi.

"Şömineyi yakmamışsın, öyleyse şuralarda bir yerdedir."

"Bırak bu masalları. Mektup nerede?"

"Unuttum diyorum sana. Belki hepsini rüyada görmüşümdür. Dur 192

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bir dakika kızma. Benim gibi içmiş olsaydın, nerede yattığını bile bilmezdin. Hatırlamaya çalışacağım."

Petritzky paravanın arkasına geçip yattı.

"Ben böyle yatmıştım, ağabeyin de şuradaydı. Evet, evet tamam şimdi. İşte buldum."

Bunları söyledikten sonra, şiltenin altından bir mektup çıkardı.

Wronsky mektubu ve notu aldı. Tahmin ettiği gibi, mektup annesinden geliyordu. Gelip kendisini görmediği için bir sürü yakınmalarla doluydu. Kardeşi yazdığınotta, kendisiyle konuşmak istediğini belirtiyordu.

Neyin söz konusu olduğunu olduğunu anlamıştı. "Onlara ne?" dedi Sonra yolda daha dikkatli okumak üzere kâğıtları buruşturarak paltosunun düğmelerinin arasına soktu.

İzbasından çıkarken iki subayın geldiklerini gördü. Bunlardan birisi kendi alayındandı. Wronsky'nin izbaşı zaten bir çeşit toplanı yeri gibiydi.

"Nereye gidiyorsun?"

"Peterhofa işlerim var."

"At geldi mi?"

"Evet ama henüz görmedim."

"Mahotine'in Gladiator'u topallıyomuş diyorlar?"

"Saçma. Ama bu çamurda nasıl koşturacaksınız onları?"

Petritzky yeni gelenleri görünce, "İşte beni kurtaracak olanlar" dedi. Emir eri önünde duruyor, sert alkollü bir içki ve salatalıkları bir tepsi içinde tutuyordu. Kendime gelmem için, Yashvine içmem gerek-|y tiğini söyledi."

"Size izin verdik geceleyin. Ama bu yüzden bir türlü uyuyama-| dik" dedi subaylardan birisi.

Petritzky, "Size anlatayım, bakın" diye hikâyesine başladı. Wol-kof damın üzerine çıktı, oradan, bize çok üzüntülü olduğunu söyledi.

O zaman biraz müzik çalalım. Bir ölüm marşı çaldık. Marşı duyunca Walkof damda uyudu."

"İç şunu bakayım" dedi Yashvine. "Sonra biraz Selt suyu ve bol bol limon yersin. Sonra da yarım şişe kadar şampanya içersin..." Bir annenin çocuğuna ilaç verdiği gibi hareket ediyordu Petritzky'ye karşı.

"İşte sağduyu dediğin budur. Wronsky biraz dur. Bizimle beraber

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

iç.

"Hayır beyler, bugün içmiyorum ben. Hoşçakalın."

"Neden? Ağırlaşacağından mı korkuyorsun? öyleyse biz de yalnız içeriz. Selt suyu ve limon getirsinler."

Tam dışarı çıkacağı sırada, "Wronsky!" diye bağırdı.

"Ne var?..."

"Ağırlaşmamak istiyorsan saçlarını kes, özellikle alnındakileri." Gerçekten de Wronsky'nin saçları dökülmeye başlamıştı. Gülmeye başladı. Saçlarının seyrekleştiği alnına doğru kasketini eğerek dışarı çıktı ve arabasına bindi.

"Atiarı görmeye gidelim!" dedi.

Mektupları tekrar okumak istiyordu ama atından başka bir şey düşünmek istemediği için bu işi geriye bıraktı.

Geçici ahır olarak kullanılan baraka, koşu alanının sonunda bulunuyordu. Ata o ana kadar sadece onu yetiştiren binmiş olduğu için Wronsky bineceği hayvanın ne gibi bir durumda olduğunu bilmiyordu. Seyircilerden birisi arabayı uzaktan çağırıp hemen yetiştiriciyi çağırdı. Yetiştirici, çenesinde bir tutam sakal bulunan, kupkuru bir İngi-lizdi. Bütün jokeyler gibi kollan iki yanda ve sallana sallana yürüyerek efendisini karşılamaya gelen yetiştiriciye Wronsky:194

Leo Tolstoy

"Fru Fru Nasıl?" diye İngilizce sordu.

ingiliz boğazdan gelen bir sesle, "Ali right Sır (İyidir efendim) dedi. Sonra şapkasını çıkardı. "İçeri gitmeseniz daha iyi. Ağızlık taktım. Bu onu huylandırıyor, içeri girilirse adamakıllı huylanacak."

"Ama gireceğim, görmek istiyorum."

İngiliz kızmış, yine ağzını açmadan, "E peki, peki" diye yanıt verdi ve salına salına ahırın yolunu tuttu. İçeride beş at vardı. Hepsi kendilerine ayrılmış olan bölmelerde duruyorlardı.

Wronsky'nin en önemli rakibi olan Mahotine'in Gladiator isimli atı da orada olmalıydı. Wronsky onun atını görünce deli oluyordu.Ama yarış kurallarına göre onu kendine göstermelerini isteyemezdi. Soru da soramazdı.Koridor boyunca yürürken seyis ikinci bölmenin kapısını açtı. Wronsky beyaz ayaklı, canlı bir at gördü. Bu Gladia-tor'du. Ama hemen "Fru Fru"nun bulunduğu tarafa döndü.Sanki, kendisine gönderilmemiş açık bir mektup görmüş de başını yana çevirmişti.

İngiliz, "Bu Mak... Mak...'ın atı dedi", ismi bir türlü söyleyemiyordu. Kapkara tırnaklı parmaklarıyla Gladiatör'un bulunduğu bölmeyi gösteriyordu.

"Mahotine demek istiyorsunuz. Evet.. Benim tek tehlikeli rakibim

odur."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ona binseydiniz sizin üzerinize bahse girerdim" dedi İngiliz.

Komplimandan hoşnut olan Wronsky, gülümseyerek, "Fru Fru daha çeviktir. Bu daha sağlamdır." dedi.

"Manalı koşularda bütün sorun binicilik sanatına dayanır" dedi İngiliz. Sonra "Yani Pluck'a dayanır" dedi.

Wronsk, Pluck'tan yani soğukkanlılık kendisi ve cesaretten yana hiçbir eksiği olmadığını biliyordu. Kimsenin kendisi kadar soğukkanlı ve cesur olamayacağını dabiliyordu.

"İyice terlemek gerekmiyor muydu?" dedi İngilizce.

İngiliz yanıt verdi: "Hayır, yüksek sesle konuşmayın lütfen hayvan huylanıyor". Kapalı bölmenin ardından ayak sesleri duyuluyordu.

Kapıyı açtı, Wronsky hafifçe aydınlatılmış bölmeye girdi. Ağız-lıklı yağız bir at, sinirli sinirli yerdeki taze otlan çiğniyordu. Wronsky atın söylenilenlere pek de uygun olmadığını, vücut yapısında birçok eksiklik ve kusurlar bulunduğunu farketti, ama önemli olan ve bütün bu kusurları unutturan bir nokta bu atın cins bir at, soylu bir hayvan olmasıydı. İpek gibi ince ve pürüzsüz bir deri altında kaslarının arasın-dabeliren damar ağlan görülüyordu. Gözlerinde, burnunda, hareketlerinde güzel bir şey vardı. Sanki hayvanın bir konuşması eksikti. Wronsky onu incelerken, onun da kendisini anladığını anlamıştı, içeri girdiği zaman derin bir nefes almış, gözlerinin beyazlarını gösterecek şekilde yan tarafa bakmış ayaklarının üzerinde yaylarla tutturulmuş gibi sallanmıştı.

"Görüyor musunuz ne kadar huylu?" dedi İngiliz. Wronsky hayvana yaklaşarak, onu yatıştırmak için "Hey güzelim şey" dedi. Ama Wronsky yaklaştıkça hayvan huylandı. Başını ve boynunu okşadığı zaman yatışır gibi oldu. Yumuşak derisinin altındaki kaslan belli oluyordu.

"Yavaş şekerim, yavaş" dedi Wronsky. Sonra hayvanın gayet iyi-bir durumda olduğundan emin olarak ahırdan dışarı çıktı.

Ama hayvanın hareketliliği binicisini de etkilemişti. Wronsky de bir an önce harekete geçmek için can atıyor, yerinde duramıyordu. Bu şaşırtıcı ve hoş bir durumdu. ,

"Saat altıbuçukta koşu alanında bulunacağınızdan eminim" dedi, ingilizce.

"Merak etmeyin, her şey hazır olacak. Nereye gidiyorsunuz efen-dim?"

"Brussky'yi göreceğim, bir saate kadar dönmüş olurum." "Bugün bu soru bana ne kadar çok sordular?" diye düşündü. Ki-196

zarmıştı. İngiliz ona dikkatle bakıyordu, sanki efendisinin nereye gittiğini biliyordu.

"Önemli olan, yarıştan önce sakin bir durumda olmanızdır. Üzül-memelisiniz" dedi.

Wronsky gülerek ve arabasına atlayarak, "Ali right" dedi. Peter-hof a gidiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Henüz pek az ilerlemişti ki, sabahtan beri kapalı olan gökyüzü daha da karardı. Çok geçmeden yağmur yağmaya başlamıştı.

"Yer zaten çamurluydu, şimdi bataklık olacak" diye düşündü Wronsky.

Kendi kendisiyle başbaşa kalmasından yararlanarak annesinin ve kardeşinin mektuplarını açıp okudu.

Hep aynı hikâyeydi bu. Kardeşi ve annesi onun gönül işlerine daima burunlarını sokarlardı. Bu onu tedirgin ediyor, hatta hiç alışkın olmadığı bir duyguya yani öfkeye sürüklüyordu.

"Niye benimle ilgileniyorlar, ne istiyorlar benden? Bunun nedeni bu işte anlayamadıkları bir yön olmasında. Sıradan bir gönül macerası olsaydı bir şey demezlerdi. Ama bu kadının benim için bir gönül eğlencesi olmadığını anlıyorlar. Bu kadının yaşamım kadar değerli olduğunu anlıyorlar. "Kaderimiz ne olursa olsun onu yapan biziz" diye düşündü. "Biz" kelimesini düşünürken kendini bu kelime ile Anna'ya başlamış oluyordu. "Bir de kalkmışlar bana yaşamı öğretecekler. Bari yaşamın ne olduğunu bilseler. Bu aşk olmasa benim için ne zevk ne de acı olmayacağını kısacası yaşam diye bir şey olmayacağını onlara anlatmak olanaksız."

Bu kadar endişeli olmasının nedeni, için için kendisinin haklı olduğunu düşünmesiydi. Anna'ya olan aşkının hemen geçen ve geriye acı ya da tatlı anılardan başka bir şey bırakmayan bir gönül macerası olmadığını biliyordu. İçinde bulundukları durumu kendileri gizleyişlerini, yalan söylemeleri gerektiğini biliyor, bunlan acı duyarak yapıyor-

du. Tutkularının şiddeti bu tutkudan başka bir şey düşünmemelerini gerektirdiği halde onlar durmadan başkalarını düşünmek zorunda .kalıyorlardı.

Bu yalan söylemek ve saklamak dolu davranış Wronsky'nin yaradılışına uymuyordu. Bundan çok acı duyuyordu. Anna'nın da bu durumda kalmış olduğu bir utanç duyduğunu biliyordu.

Anna'yla ilişkiye geçtiğinden beri derin bir tiksinti duygusuna kapıldığı oluyordu. Kimden tiksiniyordu böyle. Anna'nın kocasından mı? Kendisinden mi? Başkalarından mı? Bilmiyordu.Bu yüzden duygudan kaçınmak istiyordu.

"Evet bu kadın bir zamanlar şanssız ama sakin ve gururlu bir kadındı. Ama artık böyle değildi. Öyle gözükmek istese de değiştiremezdi bunu."

Artık bu sahte yaşamı sona erdirmek gerektiğini düşündü. Bunu biran önce yapması daha doğru olacaktı.

"Her şeyi bırakıp, aşkımızla başbaşa kalarak bir yerlere gitmeli, gözden kaybolmalıyız" dedi.

Sağanak hemen geçmişti. Wronsky, güneş ışınlarını damlaları ve yaşlı ıhlamur ağaçların yapraklarını parıldattığını görüyordu. Su damlardan akıyor ve sanki ağalar gülümseyerek damlalarla ıslanmış dallarını silkeliyorlardı. Yağmurun koşu alanına yapacağı kötü 'etkilerden çok, yağmur yüzünden Anna'nın tek başına olacağını düşündü. Çünkü seyahatten gelmiş olan Alexis Alexandrovitch, henüz Petersbourg'dan yazlık yerine gitmiş değildi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky dikkati çekmemek için arabayı evden uzak bir yerde durdurdu. Kapıyı çalmadan yürüyerek içeriye girdi.

Bir bahçıvana, "Beyefendi geldiler mi?" dedi.198

Leo Tolstoy

"Hayır henüz gelmediler. Hanımefendi içeride, lütfen kapıyı çalın."

"Hayır bahçeden gitmeyi tercih ederim."

Anna'nın yalnız olduğunu öğrenince ona sürpriz yapmak istemişti. Kendisini beklemesine olanak yoktu. Ses çıkarmadan kumlu yollarda yürüdü, evden bahçeye açılan taraçaya kadar geldi. Yolda aklına gelen sıkıntılı durumların hepsini unutmuştu. Genç kadını karşısında görmekten başka bir şey istemiyordu. Bütün düşündüğü buydu. Tam merdivenleri çıkarken, birden her an unuttuğu ve Anna ile olan bağını kötü bir duruma sokan oğlunun varlığı, orada olabileceği aklına geldi. Bir şeyler anlamak ister gibi bakıyordu bu çocuk.

Bu çocuk buluşmalarının en büyük engeliydi. Çocuk yanlarında olduğu zaman, başkalarının duyması tehlikeli olan bir tek kelime söylemiyorlardı. Hiçbir şey yokmuş gibi konuşuyorlardı ama bütün bunlara rağmen Wronsky, küçük Serge'in araştırıcı ve meraklı bakışlarını hep üzerinde duyuyordu. Çocuk içgüdüsüyle bu adamla annesi arasında kavrayamadığı bir bağlantı olduğunu anlıyordu sanki.

Serge bu adama karşı nasıl davranması gerektiğini de bir türlü kestiremiyordu. Çocuklara özel sezgiyle, babası, eğitmeni ve hizmetçisinin bu adamdan tiksindiklerini, annesinin ise en iyi arkadaşı gibi davrandığını anlıyordu.

"Ne yapmam gerek, anlamıyorsam benim suçum mu bu?" diye düşünüyordu küçük. Wronsky'i o kadar endişelendiren davranışlarının nedeni bunlardı. Çocuğa karşı çekingenlik ve tiksinti duyuyordu. Anna ve Wronsky, pusulalarına bakıp yanlış yola gittiklerini anlayan, ama bunun önüne geçemeyen yolculara benziyorlardı. Mahvoldukları-nı anlıyorlardı. Çocuk onlara şaşmaz bir pusula gibi görünüyordu.

O sırada Serge evde değildi. Anna oğlunun dönüşünü beklemek için, üzerinde beyaz bir elbise olduğu halde, terasın bir köşesinde oturmuştu. Bitkiler ve çiçeklerin ardındaydı. Bu yüzden Wronsky'nin gel-

diğini duymamıştı. Genç adam, Anna'nın bukleli simsiyah saçlarını, ellerini, kollarını her görüşünde bu güzellik karşısında yeniden şaşın- • yordu. Olduğu yerde duruyor ve onu şaşkınlıkla seyrediyordu. Anna Wronsky'nin geldiğini içgüdüleriyle hissetmişti sanki. Wronsky'i adımını atmadan Anna'nın kendisine döndüğünü gördü. Wronsky Fransızca konuşarak,

"Neyiniz var, hasta mısınız?" dedi.

Ona doğru koşmak istiyordu ama görecekler diye korkuyordu. Çevresine şöyle bir göz attı. Bu çeşit hareketler ona derin bir utanç duygusu veriyordu.

Anna ayağa kalkıp dostunun elini hızla sıkarak, "Hayır iyiyim. Seni beklemiyordum" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Tanrım... Ellerin ne kadar soğuk."

"Gezmeye gitmiş olan Serge'in gelmesini bekliyordum. Bu taraftan gelecekler. Yalnız olduğum için korktum."

Sakin olmaya çalıştığı halde dudakları titriyordu.

Wronsky Fransızca konuşuyor, Rusça konuşsa tehlike gösterecek olan "Sen" sözünden kaçınmış oluyordu, "Sizi görmeden bu günü geçirmem olanaksızdı, geldiğim için bağışlamanızı dilerim" dedi.

"Bağışlanacak bir şey yok. Çok mutluyum."

"Hasta mısınız, yoksa üzgün müsünüz?" dedi Wronsky ona doğru eğilerek. "Ne düşünüyor sunuz?"

Anna gülerek, "Hep aynı şeyi düşünüyorum" dedi.

Bu gerçekti. Günün her saatinde mutluluğu ve şanssızlığından başka bir şey düşünmüyordu. Başkaları örneğin, Toush kewitch ile ilgisi olan Betsy bu sorunlara pek aldırmıyorlardı. Bu düşünce genç kadını o gün her zamankinden daha fazla üzmüştü. Wronsky onun düşüncelerini dağıtmak için yarışlardan ve yapılan hazırlıklardan sözetti.

Wronsky'e bakan Anna, "Acaba söylemeli mi yoksa söylememeli-yim mi?" diye düşündü. "Ne kadar mutlu bir durumu var. Başımıza200

Leo Tolstoy

Anna Karenina

201

gelenin ne kadar önemli olduğunu bilmiyor belki?" Wronsky birden sözlerini keserek, "Ben içeri girdiğimde ne düşündüğünüzü açıkça söylemediniz rica ederim söyleyin" dedi.

Anna yanıt verdi. Başını eğmişti. Güzel gözlerini ona doğru kaldırdı. Bakışlarında sorular vardı. Koparılmış bir yaprağı elinde evirip çeviriyordu. Wronsky'nin yüzünde karşısındakine hayranlık ve bağlılığını belirten bir anlam ortaya çıkmıştı.

Wronsky, "Biliyorum önemli bir şeyler oldu. Sizin üzüntülerinizi paylaşamazsam acı duyarım biliyorsunuz. Lütfen söyleyin" dedi.

"Söylediğim önemini anlamazsa onu bağışlamam. Böyle bir sınava sürüklemektense ona bunu söylememek daha doğru olur" diye düşündü Anna. Elleri titriyordu.

"Tanrım... Ne var Anna?" dedi Wronsky ellerini tutarak.

"Söyleyeyim mi?"

"Tabii söyle," dedi.

Anna ağır bir şekilde, "Hamileyim" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Elindeki yaprak daha fazla titremeye başlamıştı ama Wronsky'nin yüzünden bakışlarını ayırmıyordu. Bu itirafı nasıl karşılayacağını görmek istiyordu.

Wronsky sapsarı kesildi. Konuşmak istedi ama beceremedi. Avuçlarında tuttuğu Anna'nın elini koyuverdi.

"Evet bu olayın bütün önemini anlayabiliyor" diye düşündü Anna. Wronsky'nin elini tuttu.

Ama Wronsky'nin kendisi gibi duyduğunu düşünerek aklanıyordu. Wronsky bu haberi duyunca, günlerdir duyduğu tiksinti ve utancın en yüksek noktasına geldiğini ve artık bir şeyler yapmak gerektiğini anlamıştı. Artık Anna'nın kocasından hiçbir şey saklamak olağan değildi. Bu durumdan kurtulmak gerekiyordu. Anna'nın sıkıntısı ona da geçmişti. Ayağa kalkıp, konuşmadan odanın içinde bir aşağı bir yukarı gezinmeye başladı.

Sonra Anna'ya yaklaşıp, kesin bir sesle,

"Aramızdaki bağlılığın geçici bir şey olmadığını biliyorduk. Şjm-di kesin bir karar verip bir şeyler yapmamız gerekiyor" dedi ve etrafına bakındı.

"Bir şeyler yapmak mı? Ne yapabiliriz Alexis?" dedi Anna

Anna yatışmıştı, ona tatlı tatlı gülümsüyordu.

"Kocanızı terketmelisiniz. Birleşmeliyiz."

"Birleşmiş değil miyiz?"

"Hayır değiliz. Tamamen birleşmeliyiz."

Anna, içinde bulunduğu durumu düşünerek "Ne yapabiliriz. Söyle bana" dedi.

"Bir durum ne kadar kötü olursa olsun kurtulma çaresi bulunabilir. Ama karar vermek gerek. Senin sürdüğün şu hayat her şeyden acı. Her şeyin sana ne kadar acı verdiğini anlamıyor muyum sanıyorsun? Kocan, çocuğun başkaları."

Anna gülerek "Kocam acı vermiyor bana. Onu tanımıyorum. Onu düşünmüyorum. Var olup olmadığını bile bilmiyorum."

"Samimi değilsin. Bilirim seni. Onun yüzünden de acı çekiyorsun-dur."

"Ama o bir şey bilmiyor ki" dedi Anna . Birden kızardı. Gözleri doldu. "Ondan konuşmayalım lütfen."

Wronsky, Anna'ya durumundan ilk defa sözetmeye ve bu durumu ona alatmaya ilk defa kalkışmış değildi. Ama bu kadar sert bir şekilde anlatmaya kalkışmamıştı hiç. Anna daima aynı yüzeysel nedenleri ileriye süryordu. O zaman Anna'nın daha kuvvetli duyguların esiri olduğunu sanıyor ve karşısındaki kadını anlaşılmaz bir yabancı gibi görüyordu. Ama o gün bu sim çözmeye karar vermişti.202

Leo Tolstoy

"Kocam bilsin veya bilmesin, bu durumda kalamazsın artık" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Hamile olduğunu Wronsky'nin hafif bir şekilde karşılayacağından korkan Anna şimdi onun bu olaydan bu çeşit kesin kararlara varmasına şaşmış, bundan hoşnut olmamıştı. "Peki ne yapalım?" dedi.

"Her şeyi söyleyip onu terketmelisiniz."

"Böyle yaptığımı kabul edelim, bunun sonucu ne olur biliyor musunuz?" Bir an önceki uysal bakışları kötülükle kapanmıştı şimdi. Kocasının konuşma biçimini taklit ederek "Siz bir başkasını seviyorsunuz. Suçlusunuz?" dedi. Sonra yine devam etti: "Böyle bir durumun din, toplum ve aile yaşamı bakımından ne gibi sonuçlar olacağını size daha önce bildirmiştim. Beni dinlemediniz ama ismimin ve..." oğlumun diyecekti ama diyemedi. Çocuğuyla alay etmek elinden gelmiyordu. "Kısacası bana böyle bir rezaleti kabul edemeyeceğini ve boşanmamıza yanaşmayacağını söyleyecek. Çünkü bu adam, bir insan değil bir makinedir. Kızdığı zaman çok tehlikeli olur."

Anna kocasının kusurlarını birer birer hatırlamaya çalıştı. Kendini suçlu hissettiği derecede gaddar davranıyordu kocasına.

Wronsky tatlı bir sesle, "Ama Anna önce gerçeği söylemek gerek. Sonra onun hareketine göre biz de karar veririz."

"O zaman kaçmak gerekecek..."

"Niçin olmalısın. Sizin böyle yaşamanızın olanaksız olduğunu biliyorum."

"Kaçmak ve açıkça sizin metresiniz olmak" dedi Anna. Wronsky, "Anna!" diye bağırdı.

"Evet metresiniz olmak ve her şeyi kaybetmek..." Tekrar çocuğundan sözetmek istedi ama başarılı olamadı.

Wronsky, Anna gibi yüce yaratılışlı bir kadının içinde bulunduğu durumu kabul edip ondan kurtulmaya çalışmamasını anlayamıyordu. Bütün sorunun Anna'nın söyleyemediği "Oğlum" sözünde toplandığını anlıyordu.

Anna evini terkettiği zaman oğlunun babasıyla yalnız kalarak çok kötü bir yaşam süreceğini düşünüyor ve o zaman işlemiş olacağı büyük yanlışlığı gözönüne getirerek hiçbir şeyi düşünemez hale geliyordu. Bu yüzden durumu olduğu gibi görmekten kaçıyor. "Çocuk ne olacak?" sorusunu sormak istemiyordu.

Anna yapay ve sert bir tavırla "Rica ederim bundan sözetme bana" dedi.

"Ama Anna..."

"Hayır sözetme. Bu durum hakkında yargı vermeyi bana bırak. Aşağılık ve adi bir durum bu biliyorum. Ama değişiklik yapmak sandığın kadar kolay değil. Bana bu konuyla ilgili bir şey söylemeyeceğine söz veriyor musun?"

"Söz veriyorum. Ama sen bu durumdayken ben nasıl sakin olabilirim."

"Evet acı çekiyorum ama sen bu konuda konuşmazsan acılarım

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

hafifler."

"Anlıyorum?"

"Biliyorum yalan söyleyince acı duyarsın. Bu yüzden ben de sana acıyorum. Yaşamını benim için adadığını düşünüyorum."

"Aynı şeyi biraz önce ben senin için düşünüyordum. Kendini bana adadığını düşünüyordum. Seni mutsuz kıldığım için kendimi bağışla-

yamıyorum."

Anna ona yaklaşıp sevgi dolu bakışlarını çevirerek, "Ben mutsuz muyum? Hayır ben mutsuz değilim. İşte mutluluğum."

İçeriye giren küçük Serge'in sesi duyulmuştu. Anna etrafına bakındı ve hemen ayağa kalktı. Ellerini Wronsky'e .uzattı. Genç adama uzun uzun aktı. Yüzünü ona yaklaştırıp dudaklarından ve gözlerinden öptü. Sonra ayrılmak istedi ama Wronsky onu tuttu.

"Ne zaman?" dedi tutkulu bir sesle.

Anna alçak sesle, inler gibi, "Bugün saat birde" dedi. Sonra yağ-204

Leo Tolstoy

Anna Karenina

205

mura yakalanıp bir saat altında hizmetçiyle beklemek zorunda kalmış olan Serge'i karşılamaya giderken:

"Betsy gelecek. Yarışlar için hazırlanmalıyım" dedi. Wronsky saatine bakıp hızla ayrıldı...

Wronsky o kadar heyecanlıydı ki saate baktığı halde kaç olduğunu farketmemişti.

Usul usul yürüyerek arabasının bulunduğu yere gidiyordu. Düşüncelere dalmıştı. Uyuyan arabacıyı uyandırdı arabaya binip Braksky'e götürmesini söyledi. B'ir hayli yol gittikleri zaman, saatine tekrar baktı. Gecikmiş olduğunu anladı. Saat beş buçuktu.

O gün birçok yarışlar yapılacaktı. Wronsky'nin katılacağı yarış en son yapılacaktı. Hemen geri dönerse zar zor yetişebilirdi. Ama Bransky'de beş dakika kaldı. Tekrar geri döndü. Petersbourg'a dönerken şehre giden bütün arabaları geçiyordu.

Eve geldiği zaman, üstünü değiştirdi. Uşağı ikinci yarışın başlamış olduğunu ve kendisini sorduklarını bildirdi.

Wronsky acele etmeden giyindi. Soğukkanlılığını elden bırakmıyordu. Sonra yarış alanına gitti. Yarış alanı çok kalabalıktı. Ahırların yanında Mahotine'in atı, Gladiatör'ü gördü.

Frou Frou'yu da bölmesinde eğerlemişlerdi. Dışarı çıkarıyorlardı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Geç mi kaldım?"

İngiliz "AH right, Ali right" dedi. "Üzülmeyin şimdi."

Wronsky kısrağına baktıktan sonra,tribünlerin bulunduğu yere doğru ilerledi. İkinci yarış sona ermek üzereydi. Subaylar birinciliği alan arkadaşlarını alkışlıyor, bağırıp çağırıyorlardı.

İkinci yarışın sona erdiğini bildiren çıngırak çaldığı zaman \Vronsky kalabalığa karıştı. Yarışı kazanan subay, atının üzerinden iniyordu. Sanki bir rüyadan uyanıyormuş gibi zorlukla gülümseyerek çevresindekilere baktı. Dostları ve meraklılar çevresini almışlardı.

Wronsky tribünlerin çevresinde dolaşan tanıdıklarından kurtulmak

için kenara çekiliyordu. Ama yine birkaç kişiye rastlamıştı. Niçin geç kaldığını anlamak için ona sorular sordular. Betsy, Anna ve kardeşinin karısını görmüştü. Onlardan da kaçınıyordu.

Ödüller dağıtıldığı ve herkes pavyon tarafına gittiği zaman, Wronsky kardeşinin kendisine doğru geldiğini gördü. Alexandre da Alexis gibi orta boylu bir adamdı, ama ondan daha yakışıklıydı. Üzerinde yarbay üniforması vardı.

Wronsky'e "Mektubumu aldın mı? Seni bulmak olanaksız" dedi.

Alexandre Wronsky hovarda ve içkiye düşkün bir adam olduğu halde yüksek mevki sahipleriyle ilişki durumunda bulunan bir insandı.. Bu yüzden, kendisine bakıldığını bildiği için, kardeşiyle üzüntülü bir konudan sözettiği halde gülümsemesini elden bırakmıyordu.

"Mektubunu aldım. Neden endişelendiğini anlayamadım."

"Biraz önce burada olmadığımdan ve Peterhof ta bulunduğundan endişelendim."

"Bu sorunlar yalnız beni ilgilendirir."

"Ama nasıl olur?"

Alexis Wronsky adamakıllı sinirlenmişti. Çenesi titriyordu. Ale-xandre kardeşinin sinirlendiği zaman ne kadar telikeli olduğunu bildiği için gülümsüyordu. Wronsky "İşlerime karışma" dedi.

"Ben sadece annemizin mektubunu verdim sana. Rica ederim ya--rıştan önce sinirlenme." Sonra uzaklaşırken, "Şansın açık olsun" dedi.

Kardeşi uzaklaşır uzaklaşmaz bir başkası yanına geldi.

"Demek artık dostları tanımıyorsun?" dedi. Stephane Arcadie-vitch'di bu. Çok şık giyinmiş ve süslenmişti.

"Dün geldim, seni gördüğüme sevindim." ,

Wronsky bir şeyler söyleyip hemen onun yanından uzaklaştı. Engelli koşu için hazırlanan atların bulunduğu yere doğru gitti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Frou-Frou çevik adımlarıyla yaklaşıyordu. Biraz ileride Gladiatör duruyordu. Hayvanın biçimli vücudu ve ayakları Wronsky'nin dikkati-206

Leo Tolstoy

Anna Karenina

ni çekti.

Frou Frou'nun yanına gitmek istediği sırada birisi yolunu kesti.

"İşte Karenin" dedi, "Karısını arıyor. Gördünüz mü onu?"

Wronsky Anna'nın bulunduğu tarafa başını çevirmeksizin, "Hayır, görmedim" dedi.

Biraz sonra yanşa katılacak olanların numaraları dağıtıldı. Yarışçılar gayet ciddiydiler. Sararmışlardı. Wronsky yedi numarayı aldı. Tam on yedi kişiydiler.

"Binin" diye emir verildi.

Wronsky atına yaklaştı. Bütün arkadaşları gibi o da bakışların üzerinde toplandığını düşünüyordu. Bu yüzden içinde bir sıkıntı vardı. Hareketlerine bir ağırlık gelmişti.

İngiliz merasim elbiselerini giyinmişti. Atın başını kendi tutuyordu. Frou Frou sinirli bir şekilde kımıldanıyor, ateşli gözlerle yandan Wronsky'e bakıyordu. Wronsky eğeri inceleyince, İngiliz bu konudaki ustalığından kuşku duyulmasına alaycı bir gülüşle yanıt verdi.

"Binin, heyecanlanmayın" dedi İngiliz.

Wronsky yarışçılara bir kere daha göz attı, içlerinden ikisi çıkış noktasına gidiyorlardı bile. Bir koruma subayı İngilizleri taklit etmek ister gibi iki büklüm, daha şimdiden atını dört nala koşturuyordu. Prens Kuzlof bembeyaz kesilmişti. Bindiği saf kan İngiliz kısrağını dizginlerinden tutmuş götürüyorlardı. Kuzlof un onuruna çok düşkün, ama sinirleri çok zayıf birisi olduğunu herkes bilirdi.

Wronsky ona gülümsedi. Ama en fazla korktuğu rakibi Mahotine ortalarda yoktu.

İngiliz, Wronsky'e, "Acele etmeyin. Engellerin önünde atı kendi haline bırakmayı unutmayın sakın."

"Evet, evet" dedi Wronsky.

"Önden gitmeye çalışın, gidemezseniz cesaretinizi kaybetmeyin. Sonuncu bile olsanız sinirlenmeyin."

207

Wronsky bir sıçrayışta atın üzerine atlayıp, eğere hafifçe oturdu. Dizginleri tartıladı.

İngiliz atın başını bıraktı. Frou Frou başını uzattı, adeta hangi" ayakla yürümeye başlaması gerektiğini düşünüyordu. İngiliz arkalarından geliyordu. Wronsky sinirli hayvanı yatıştırmaya çalışıyordu.

Çıkış noktasının bulunduğu tarafa yaklaştılar. Wronsky, bir atlının ardından dört nala geldiğini duydu. Bu Mahotine'ydi. Yanından geçerken, uzun dişlerini göstererek Wronsky'e gülümsedi. Wronsky tedirgin bir

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bakışla yanıt verdi. Mahotine'i sevmiyordu. Hele kendisinin yanından dört nala geçip atını huylandırmasına çok kızdı.

Frou Frou dört nala kalktı. Süvarisinin kendisini tuttuğunu görünce koşusunu tırısa çevirdi. İngiliz buna memnun olmuştu. Hâlâ Frou Frou kadar hızla yanlarında koşmakta devam ediyordu.

Yarış dört kilometreydi. Elips şeklinde bir yoldu. Dokuz mania vardı. Dere, iki arşın yükseklikte bir engel, bir çukur, suyla doldurulmuş bir başka çukur, bir iniş, çalılarla doldurulmuş bir çukur (bu aşılması en güç engeldi), bunun ardında bulunan ve yarışçının göremediği bir başka çukur vardı. Yarışçı burada ölüm tehlikesiyle karşılaşabilirdi. Bunlardan sonra da üç çukur daha vardı. Bitiş pavyonunun önündeydi.

Çıkış için süvariler sıraya girmişlerdi. Arka arkaya üç yanlış çıkış yapıldığı için yarışı yöneten yarbay sabırsızlanmaya başladı. Dördüncü çıkış yanlışsız olmuştu.

Gözler ve dürbünler yarışçılara çevrilmişti. Her yandan, "İşte yarış başladı" sesleri geliyordu. Seyirciler heyecanlanmışlardı.

İlk başta geride kalan Frou Frou, biraz sonra açılmıştı. Wronsky, zorluk çekmeden önündeki birkaç yarışçıyı geçti. İlerisinde Gladia-208

Leo Tolstoy

tör'den ve en önde giden Kuzlof un atı güzel Dian'dan başka at kalmamıştı Kuzlof heyecandan adeta yan ölü durumdaydı.

tik dakikalarda Wronsky kendisine hakim olamamıştı.

Dereye eriştikleri zaman Diana ve Gladiatör hemen hemen aynı zamanda atladılar. Frou Frou arkalarından, sanki kanatlanmış gibi hafifçe atladı. Wronsky kendini havada hissettiği sırada, derenin öbür tarafında Kuzlof ve Diana'nın yerde debelendiklerini gördü. (Kuzlof dizginleribırakmış, atı üzerine düşmüştü) Wronsky bunları daha sonra öğrendi. İşte o sırada bir şey oldu. Frou Frou'nun tam Diana'nın üzerine basması gerekiyordu. Ama düşen bir kedinin yaptığı gibi, havada sırtını ve ayaklarını gererek, Diana'nın üzerinden aşıp öte yanına bastı.

Wronsky, "Hey yavrum, hey" dedi.

Çok geçmeden Wronsky atına tamamen hakim olmuştu.

Pavyonun tam önündeki büyük engele geldikleri zaman Mahoti-ne'le aralarında aynı ara vardı. Pavyonda İmparator, saray çevresi ve büyük kalabalık onların yaklaşmasını gözlüyordu. Wronsky bakışların kendi üzerine çevrildiğini gördü. Ama atının kulaklarından başka bir şey görmüyordu. Toprak sanki ortadan kaybolmuştu. Gladiatör engele doğru atıldı, kısacık kuyruğunu havada sallayıp gözden kayboldu. Engele çarpmamıştı.

Bir ses, "Bravo" diye bağırdı.

Tam o anda engel Wronsky'nin gözlerinin önünden bir yıldırım gibi geçti. Atı koşusunu hiç değiştirmeden atlamıştı. Ama Wronsky ardından bir gürültü duydu. Gladiatör'ü görüp acele eden Frou Frou engeli geçerken arka ayaklarını çarpmıştı. Ama koşusunu değiştirmemişti. Wronsky adamakıllı çamura belenmişti. Gladiatör'le aralarındaki aranın kapanmamış olduğunu anlamıştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Frou Frou sanki binicisinin düşüncelerini anlamış gibi süratini arttırmış ve Gladiatör'e yaklaşmaya başlamıştı. Wronsky Mahotine'in öbür yanına geçmeyi düşündüğü sırada, Frou Frou kendiliğinden öte

tarafa geçmişti. Frou Frou'nun tere batmış omuzu. Gladiatör'ün sağrısına gittikçe yaklaşıyordu. Wronsky atını daha hızlı sürerek, inişte Mahotine'i geçti. Ama Gladiatör arkada kalmasına rağmen arayı açrhı-yordu. Wronsky atın muntazam dört nalını ve yorulmamış nefes alışla- larını duyuyordu.

Bundan sonraki iki engeli kolaylıkla aşıldı. Ama Gladiatör yakla- şıyordu. Wronsky atını yeniden sürdü. Hızlandığını memnuniyetle gördü.

Wronsky artık başka gidiyordu. Karşısında bir tek tehlikeli engel kalmıştı. Bu çalı doldurulmuş çukurdu. Bunu aşıp başta giderse birin-ciliği kesinlikle kazanırdı. Frou Frou ve süvarisi engeli uzaktan gördüler. Her ikisi birden bir an tereddüt ettiler. Wronsky bunun atının kulaklarından anlamış ve kırbacını kaldırmıştı ki. Frou Frou'nun ne yap-mak gerektiğini çok iyi bildiğini gördü. Hayvan bütün hızıyla koşup engelin önünde kendini hızla bırakarak çukurun üzerinden aştı. Sonra- ayak değiştirmeden aynı şekilde koşmaya başladı.

"Bravo Wronsky" diye bağırdılar, Wronsky arkadaşlarının engelin yakınında bulunduklarını biliyordu. Görmediği halde Yashvine'in sesi-ni tanımıştı.

İki metre genişliğinde bir çukurdan başka engel kalmamıştı, Wronsky buna aldırmıyor atını sürüyordu. Atı yorulmaya başlamış, ter içinde kalmıştı. Engeli hiç farketmeden aştı. Frou Frou bir kuş gibi geçmişti. Ama tam bu sırada Wronsky korkuya kapılarak, vücudunu atın hareketlerine uyduramayıp, bütün ağırlığıyla eğerin üzerine otu-rup sağrısına çarptığını farketti. Bunun nasıl olduğunu anlayamamıştı. Tam o sırada Mahoti'nin atı şimşek gibi yanından geçti.

Frou Frou bir ayağının üzerinde bükülmüştü. Tam düşeceği sırada Wronsky yere atladı. Hayvan yere düştü. Yararsız hareketler yapıp ayağa kalkmaya çalışıyordu. Vurulmuş bir kuş gibi yerde debelenip duruyordu. Wronsky atın belini kırmıştı. Bu hatasını daha sonra anla-210

di. O sırada bunları düşünemiyor sadece Gladiatör'ün uzaklaştığını görüyordu... Kendisi orada kalmıştı. Atı güzel gözlerini ona çevirip bakıyordu. Wronsky dizginleri çekti. Hayvan ağa takılmış bir balık gibi debelendi. Ön ayaklarının üzerinde kalkmak istedi. Ama arka ayaklarına basamıyordu. Wronsky kızıp atın karnına bir tekme attı. Hayvan kımıldamadı. Ağzını toprağa yaklaştırarak, süvarisine o her şeyi anlatan bakışlarından birini çevirdi.

Wronsky başını avuçlarının arasına alarak, "Tanrım ne yaptım, ne yaptım ben?" diye inledi...

Yarışı kaybetmesini, hayvanı sakatlamasını düşünerek, "Ne yaptım ben?" diye bağırdı.

Herkes ona doğru koşuyordu. Arkadaşları, doktor yardımcıları etrafını çevirmişlerdi. Çok canı sıkıldığı halde, yaralanmamış olduğunu da farkediyordu.

Atın bel kemiği kırılmıştı. Öldürülmesi gerekiyordu. Wronsky, sorulanların hiçbirine yanıt vermedi. Şapkasını önüne eğmişti. Nereye gittiğini bilmeden yürüyordu. Bütün umutlarını kaybetmişti. Hayatında ilk olarak, onaramadığı bir yanlışlık yapmıştı. Bunun suçu doğrudan doğruya kendisinindi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Yashvine ardından koşup onu yattığı yere götürdü. Yarım saat sonra yatışmış ve kendine gelmişti. Ama bu yarış uzun zaman onun en acı anılarından birisi olarak kaldı.

Alexis Alexandrovitch ve karısının arasındaki bağlantı dış görünüş bakımından değişmemiş gibiydi. Ama Karenin'in her zamankinden daha fazla işi olduğu herkesçe biliniyordu.

Baharda, her zamanki gibi, yorgunluğunu çıkarmak ve bir su kürü yapmak için yabancı ülkelere gitti.

Temmuz ayında yeni bir enerjiyle işlerine tekrar başladı. Karısı azlıkta bulunuyordu. Kendisi Petersbourg'da kalıyordu.

Prenses Twerkoylar'da geçirdikleri geceden ve o geceki konuşmalarından sonra kuşku ve kıskançlık konularına hiç dokunmamışlardı. Alexis'in alaycılığı biraz garip anlam kazanmıştı. Karısına eskisinden daha soğuk davranıyordu.

"Bana duyduklarını ve düşündüklerini açıklamak istemedin" der gibi bir durumu vardı. "Şimdi de ben sana bir şey sormayacağım" diyordu sanki.

Resmi işlerinde bu kadar anlayışlı olan bu adam, karısına karşı davranışının saçmalığını anlayamıyordu. Bunun sebebi işin içine girmekten korkmasıydı. Karısı ve çocuğu için duyduğu sevgiyi gönlüne gömmek istemişti. Çocuğuna da aynı şekilde soğuk davranıyor, onu, "Delikanlı" diye çağırıyordu.

Alexis o sene her zamandan daha fazla işi olduğunu söylüyordu. Ama bunu kendisi söylüyor ve böylece duygularından kurtulmak yollarını arıyordu.

Birisi karısının davranışı hakkında ne düşündüğünü ona soracak olsa, ba sakin adam kızıp sert sözler söyleyebilirdi. Bu yüzden karısının sağlığını kendisine her sorulduğunda yüzünü asıyordu.

Kareninler'in yazlık yeri Peterhoftaydı. Komşuları olan Kontes Lydie İvanovna ile sık sık görüşüyorlardı. O yıl Kontes. Peterhof ta oturmak istememiş, Karenin ile konuşurken karısının Betsy ve Wronsky ile olan ilişkisinden hafif bir şekilde sözetmişti. Alexis Karenin karısının her türlü kuşkudan uzak bir kadın olduğunu söyleyerek kontesin sözünü kesmişti. O zamandan beri kontesle karşılaşmamaya çalışıyordu.

Başkalarının da karısına karşı tutumlannı değiştirdiklerini anlamı-yordu.

Alexis Alexandrovitch bu sorunları düşünmek istemiyor ve ger-

çekten de düşünmüyordu ama bu, aldatıldığını hissetmesini ve acı çekmesini engellemiyordu.

Sekiz yıllık evliliği boyunca, yıkılmış aileler görünce, kaç kere, "Nasıl oluyor da böyle şeyler yapıyorlar. Nasıl oluyor da bu durumdan kurtulamıyorlar?" demişti. Oysa şimdi felaket gelip kapısını çalmıştı. Ama o bu durumdan çıkmak değil bu durumu görmek bile istemiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Yabancı ülkelerden geldiğinden beri, Alexis, yazlığa iki kere git-^ mis ve karısını görmüştü. Bir keresinde akşam yemeğine gitmiş, bir seferinde de oradaki toplantıya katılmış ama gece kalmayarak geri dönmüştü.

Yarışların olduğu gün çok işi olduğu halde programını yaparak, önce karısını görmeye ve oradan da yanşa gitmeye karar vermişti. Bütün saray çevresinin bulunduğu yarışlara gitmesi doğru olurdu. Sonra karısını da her tarafa gidip görmesinin doğru olacağını düşünmüşmüş, zaten ayın on beşiydi. Karısının evin gideri için harcayacağı parayı vermesi gerekiyordu.

Bütün bunları kendisine özel o iradesi ile kararlaştırmıştı. Ötesini düşünmüyordu.

Sabahleyin çok işi olmuştu. Kontes Lydie'nin gönderdiği bir broşürü bir gün önce almıştı. Çin'de seyahat etmiş birisinin çıkardığı broşürdü bu. Kontes, kendisinden bu adamı kabul edip konuşmasını istiyordu.

Geceleyin broşürü bitiremediği için, sabah okumak zorunda kaldı. Sonra işlerle uğraştı.

Daha sonra doktorun ve para işleriyle uğraşan adamını kabul etti. Bu sonuncusu ona, işlerinin pek iyi olmadığını, giderlerin kazançlardan fazla olduğu için ufak bir açığın var olduğunu bildirdi.

Doktor onunla epey ilgilendi. Alexis doktoru çağırmamıştı. Bu ziyarete adamakıllı şaşırdı. Daha sonra, Kontes Lydie'nin sağlığını me-

rak edip onu muayene etmesi için doktoru yolladığını anladı.

Kontes bu ünlü doktora, "Bunu benim için yapın" diye rica etmiş*

Doktorda "Bunu Rusya için yapacağım Kontes" demişti.

Kontesin yanıtı, "Ne harika adamsınız" olmuştu.

Doktor muayenin sonucundan pek hoşnut kalmamıştı. Karaciğer kötüydü, iyi gıda alınmamıştı, su kürünün hiçbir etkisi olmamıştı. Daha fazla fizik egzersizler yapmasını, ruhi gerginliklerden kaçınmasını, ahlâki uğraşlardan kaçınmasını söylüyordu.

Doktor dışarı çıkarken Alexis Alexandrovitch'in birlikte çalıştığı arkadaşı Studine'i, doktorun eski bir arkadaşıydı, ona Alexis'in çok yorulmuş olduğunu ve durumunun pek iyi olmadığını söyledi. Studine doktora:

"Yarışlara gelecek misiniz?" dedi.

"Tabii, tabii" dedi.

Doktor çıkar çıkmaz ünlü seyyah içeri girdi. Alexis Alexandro-vitch, broşürü okumuş olduğu ve Çin hakkında biraz fikir sahibi olduğu için, bilgilerinin genişliği ve görüşlerinin parlaklığı ile seyyahı şaşırtmakta gecikmedi. Aynı anda devlet Mareşalinin Petersbourg'a geldiği, haberi verildi. Onunla konuşmak zorunda kaldı. Mareşal gittikten sonra geri kalan işleri bitirmek ve öenemli bir kişiyi ziyarete gitmek gerekti. Alexis, saat beşte gelip yemeğini yiyebildi ancak. Birlikte çalıştığı arkadışmı da yazlığa ve oradan at yarışlarına

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

gitmeye davet etti.

Farkında olmadan, karısıyla karşılaştığı zaman üçüncü bir şahsın yanında bulunmasını sağlayacak biçimde hareket ediyordu.

Anna, aynanın önünde elbisesini giymekle uğraştığı sırada, dışarıdan gelen bir araba gürültüsü duydu.

"Betsy bu kadar erken gelmez" dedi. Pencereden bakınca başka214

bir arabanın gelmiş olduğunu gördü. Alexis Alexandrovitch'in siyah şapkası ve garip kulakları gözüne çarptı.

"Çok kötü bir şey, gece kalacak mı acaba?" dedi. Bu ziyaretin tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini düşünüp korktu. Ama artık alışmaya başladığı yalancı ve ikiyüzlü davranışlara, neşeli bir şekilde aşağıya indi ve ne söylediğini bilmeden konuşmaya başladı.

Karenin'e elini uzatırken, "Ne kadar iyi ettiniz" dedi. Aynı zamanda, sanki aile dostlarından birisiymiş gibi gülümsüyordu.

"Umarım bu gece burada kalacaksın. (Yalan denilen şeytan kulağına bunları fısıldıyordu). Yarışlara birlikte gideriz değil mi? Yazık ki Betsy'e gelip beni almasını söylemiştim."

Alexis bu ismi duyunca hafifçe yüzünü buruşturdu.

"İkizleri ayıracak değilim" dedi. "Biz Mihel Wassilievitch ile birlikte gideriz. Doktor egzersiz yapmamı söyledi. Yolun yansına kadar yürüyerek gideceğim."

"Acele etmeyin" dedi Anna. "Çay ister misiniz?"

Zili çaldı.

"Çay verin ve Serge'e Alexis Alexandrovitch'in gelmiş olduğunu söyleyin."

"Sağlığın nasıl? Michel Wassilievitch evime gelmemiştiniz. Bakın balkonu ne güzel düzenledim" diyerek hem kocası hem de misafir ile konuşuyordu.

Tabii ve rahat bir şekilde ama çok hızlı konuşuyordu. Michel Wassilievitch'in gizli gizli kendisini gözetlediğini farkedince hızlı konuştuğunu anlamıştı. Misafir terasa doğru ilerledi. Anna kocasının yanına yaklaşarak,

"Yüzün solgun" dedi.

"Evet bugün doktor gelip bir saat muayene etti beni. Arkadaşla-nmmdan birisi göndermiş olmalı. Sağlığım çok kıymetli."

"Doktor ne dedi?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Böylece kocasına sağlığı hakkında sorular sordu. Dinlenmesini önerdi. Ama Alexis karısının dediklerine pek aldırmıyor, hatta hafifçe alay bile ediyordu. Bu konuşmanın, ötekilerinden pek farkı yoktu ama Anna bu konuşmayı her anımsayışında acı duymaktan geri kalmamıştı.

Serge yanında dadısı olduğu halde içeri girdi. Alexis Alexandro-vitch dikkat etmiş olsaydı, çocuğun anne ve babasına nasıl korkarak baktığını anlardı ama ne bir şey görmek, ne de bir şey duymak istemiyordu.

"Merhaba delikanlı. Ne kadar büyümüşsün. Kocaman adam olmuşsun" dedi.

Çocuğa elini uzattı. Serge eskiden çekingendi. Ama babası kendisine "Delikanlı" dediğinden ve Wronsky'nin dost mu yoksa düşman mı olduğunu anlamaya çalıştığından beri daha da çekingen olmuştu. Sığınmak ister gibi annesine baktı. Bu sırada babası Serge'i omuzun-dan tutmuştu, dadısına oğlu hakkında sorular soruyordu. Anna bir aralık çocuğun sıkıldığını ve neredeyse ağlamaya hazır olduğunu anladı. Hemen yerinden kalktı, çocuğu babasının yanından alıp terasa doğru götürdü. Sonra kocasının yanına döndü.

Anna saatine bakarak, "Geç oluyor, Betsy niçin gelmedi acaba?" dedi.

Alexis "Evet" diyerek parmaklarını çıtlattı. Sonra ayağa kalktı. "Sana para da getirmiştim. Gereksinimin var. Bülbüller şarkıyla beslenmezler, değil mi?"

Anna kıpkırmızı kesilerek ve kocasına bakmayarak, "Evet" dedi. "Yarışlardan sonra gelmeyecek misin?"

"Geleceğim... İşte Peterhof un gözbebeği Prenses Tverskoy" dedi. Pencereden, eve yaklaşan bir araba görmüştü.

Prenses, arabasından inmedi. İngilizvâri giyinmiş uşağı yere atladı.216

Leo Tolstoy

Anna kocasına elini uzatıp çocuğunu kucakladıktan sonra, "Şimdilik hoşçakalın. Geldiğine çok iyi ettin" dedi.

Alexis Alexandrovitch karısının elini öptü.

Anna neşeli bir şekilde uzaklaşırken, "Çaya geleceksin demek. Çok iyi" diye ekledi Ama onların bakışlarından kurtulunca, kocasının elini öptüğü yeri düşünüp tiksintiden titredi.

Alexis Alexandrovitch yarış yerine geldiği zaman, Anna, yüksek sosyetenin toplanmış olduğu ana pavyonda, Betsy'nin yanına yerini almıştı. Kocasını uzaktan görüp, istemeyerek bakışlarıyla kalabalığın içinde onu izledi. Pavyona doğru ilerliyor, kendisine görünmek için selam verenlere alçakgönüllülükle karşılık veriyordu. Kendi seviyesinde olanlara nazik sözler söylüyor ve kendinden yüksek kimselere, kulaklarının ucunu saran büyük yuvarlak şapkasını çıkararak selam veriyordu. Anna bu selam çeşitlerinin hepsini biliyordu. Hepsinden de iğreniyordu.

"Ruhunda başarı ve mevki hırsından başka bir şey yok. Medeniyet aşkı, din sevgisi bunların hepsini araç olarak kullanıyor" diye düşündü.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Karenin'in bakışlarından Anna, onun kendisini aradığını ama bu ipek ve dantel yığını içinde bulmaya başarılı olamadığını anlıyordu. Anna bunun farkına varmamış gibi göründü.

Betsy, "Alexis Alexandrovitch karınızı görmüyor musunuz?" diye bağırdı.

Alexis soğuk bir şekilde gülümsedi.

Onlara yaklaşırken, "Burada her şey o kadar olağanüstü ki insanın gözleri kamaşıyor" dedi.

Sonra biraz önce karısından ayrılmış bir koca gibi gülümsedi An-

na'ya, Betsy'i ve öteki tanıdıklarını da selamladı.

Aklı ve bilgisi ile ün kazanmış olan bir general orada pavyonun yanında bulunuyordu. Alexis Alexandrovitch bu adamı çok beğenirdi hemen yanına gidip onunla konuşmaya başladı.

İki yarış arasında konuşuyorlardı. General bu çeşit sporun aleyhinde bulunuyor, Alexis Alexandrovitch savunuyordu.

Anna kocasının tatsız sesini dinliyor ve canını sıkan sözlerinden hiçbirini kaçırmıyordu.

Engelli koşu başladığı zaman ileri doğru eğilerek Wronsky'e bakmaya başladı. Onun atına bindiğini gördü. Kocasının sesini duymaktan da geri durmuyordu. Hem Wronsky hesabına üzülüyor, hem de kocasının sesi canını sıkıyordu.

"Ben kötü mahvolmuş bir kadınım belki ama yalandan tiksiniyorum" diye düşündü. "Halbuki o (kocası) yalanlan bir besin gibi alıyor, onlarla yaşıyor. Her şeyi biliyor ama yine de sakin sakin konuşuyor. Wronsky'i öldürse hakkında daha iyi düşünürdüm. Ama onun bütün yapîğı görünüşü kurtarmak. Yalan söylemek."

Anna kocasının nasıl davranması gerektiğini iyice bilmiyordu. Sonra Alexis Alexandrovitch'in sakin görünüşünün bir iç gerginliği ve Wronsky'nin karşısında duyduğu acıyı azaltmak için bambaşka bir şeyle ilgilenmeye, kendini sersemletmeye çalışıyordu.

"Subay yarışlarında tehlike çok olağan bir şeydir İngiliz süvarilerin onurlu zaferler kazanmalarının nedeni adamlarını ve atlarını geliştirmiş olmalarındandır. Bana kalırsa sporun çok derin bir anlamı vardır. Ama biz her şeyde olduğu gibi bunda da işin yüzeysel tarafını alıyoruz" diyordu.

Prenses Tverskoy, "Pek de yüzeysel değil" dedi. "Subaylardan birisinin kaburga kemikleri kırılmış."

Alexis Alexandrovitch, yalnız dişlerini gösteren anlamsız bir gülüşle gülümsedi.218

"Bu da yüzeysel sayılmaz, haklısınız. Ama söz konusu bu de-ğü"dedi.

Sonra daha ciddi biri olarak gördüğü generale dönerek, "Unutmayın ki yarışa girenler askerliği çekmiş

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olan insanlardır. Bu onların ödevleri arasında sayılmalıdır. Yumruklaşarak dövüşmek ve boğa güreşleri belki barbarlıktan kalmış adetlerdir ama özel sporlar tersine bir ilerleme ve gelişmenin delilleridirler."

"Bir daha buraya gelmeyeceğim" dedi Prenses Betsy. "Çok heye-canlandmcı bir şey değil mi Anna?"

Başka bir kadın "Hem heyecanlandırıyor, hem de insanı büyülüyor" dedi. "Romalı olsaydım, mutlaka sirkten dışarı çıkmazdım."

Anna hiç ses çıkarmıyordu. Dürbününü belli bir yana çevirmiş duruyordu.

Tam bu sırada uzun boylu bir general pavyondan geçti. Alexis Alexandrovitch konuşmasını hemen kesip yerinden kalkarak geçeni saygıyla selamladı.

General onunla şakalaşarak, "Siz koşmuyor musunuz?" dedi.

Alexis yine saygılı bir tavırla, "Benim koşum çok daha zor bir koşudur" dedi. Bu yanıt hiçbir anlam taşımadığı halde general tarafından çok ince bir söz gibi karşılandı.

Alexis konuşmasına tekrar başlayarak, "Bu sorunun iki yüzü vardır. Birisi seyreden öteki seyredilen bakımından iki yüzü. Bana öyle geliyor ki seyircilerin çoğu bu işi sevmekle belli bir düşüklük belirtisi göstermiş oluyorlar ama..."

Alexîs Alexandrovitch'in sesi duyuldu. Betsy'e sesleniyordu. "Prenses kimin üzerine bahse girersiniz?"

"Anna ve ben Kozlof u tutuyoruz."

"Ben Wronsky'i tutuyorum. Bir çift eldivenine."

"Kabul."

"Ne güzel değil mi?"

Çevresinde konuşulduğunu duyan Alexis Alexandrovitch susmuştu. Ötekiler susunca hemen konuşmasına devam etti.

"Aklıyorum, sert sporlar..."

Tam bu sırada çıkış işareti verilmişti. Herkes sustu.

Alexis Alexandrovitch de sustu. Herkes derenin bulunduğu tarafı görebilmek için ayağa kalktı. Yarış kendisini pek ilgilendirmediği için çevresine göz gezdirdi. Bakışları karısının üzerinde durdu.

Anna sapsarı kesilmişti. Seyrettiği insandan başka dünyada hiçbir şeye önem vermediği belliydi. Elindeki yelpazeyi sinirli bir şekilde tutuyor, adeta nefes almıyordu. Karenin, başka kadınların yüzlerini incelemek için bakışlarını başka yönlere çevirdi.

"İşte bir kadın daha o da heyecanlı. Şuradakinin de yüzü bembeyaz. Normal bir şey bu" dedi kendi

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kendine. Ama bakışları yine de bil-memezlikten geldiği şeye açıkça gösteren karısının yüzüne takıldı.

Kuzlof düşünce herkes heyecanlandı ama Anna'nın yüzünde zafer dolu bir anlamın belirdiğini gören Karenin onun baktığı insanın düşmemiş olduğunu anladı.

İkinci subay da düşüp herkesin onu öldü sandığı sırada Anna'nın etrafında olup bitenlerin farkında bile olmadığını gören Karenin bakışlarını karısının üzerinden ayırmaz oldu.

Anne kendisini unutmuş gibi olduğu halde, kocasının bakışlarını yüzünde duymakta gecikmedi. Kaşlarını çatarak ona soru sorarcasına baktı.

"Vız geliyor bana" der gibi bir hali vardı. Bir daha dürbünden gözünü ayırmadı.

Yarış çok kötü geçti. On yedi subaydan yansı düştü. Yarışın sonunda İmparator hoşnut kalmadığını belirttiği için heyecan bir kat daha artmıştı.220

Leo Tolstoy

Herkesin canı sıkılmış ve üzülmüştü. "Bundan sonra aslanların adam yemesini seyretmek kalıyor" diyenler olm'uştu. Wronsky düştüğü zaman duyulan üzüntü herkesi kapladı. Anna'nın bağrışma kimse şaşmadı. Ama daha sonra yaptığı hareketler her şeyi açığa vurdu. Kapana yakalanmış bir kuş gibi çırpınarak, ayağa kalkmış, Betsy'e "Gidelim, çabuk gidelim" demişti.

Ama Betsy onun söylediklerini duymuyordu. Bir subayla konuşmaya dalmıştı.

Alexis Alexandrovitch karısının yanına gelip, kindar bir şekilde ona kolunu uzattı.

Fransızca konuşarak, "İstiyorsanız gidelim" dedi, Anna onun farkına varmamış, Betsy ile generalin konuştuklarını dinliyordu. General, "Bacağını da kırmış diyorlar; saçma bir şey bu" dedi.

Anna kocasına yanıt vermeden Wrûnsky'nin düşmüş olduğu yere bakıyordu, ama kalabalık çok olduğu için hiçbir şey göremiyordu. Dürbününü indirip, gitmek üzereyken, bir atlının doludizgin gelip İm-parator'a durumu bildirdiğini gördü.

Anna daha iyi duyabilmek için ileriye doğru eğildi.

Kardeşine, "Stiva, Stiva" diye bağırdı. Kardeşi duymadı. Yeniden oradan gitmek istedi.

Alexis Alexandrovitch karısının eline dokunarak, "İsterseniz gidelim" diye tekrar etti.

Anna ondan tiksinerek uzaklaştı. "Hayır, hayır bırakın beni kalmak istiyorum" dedi. Kazanın meydana geldiği yerden dört nala başka bir atlının geldiğini görmüştü.

Betsy gelene mendiliyle işaret etti. Gelen süvari Wronsky'nin yaralı olmadığını, ama atın belinin kırıldığını söyledi.

Bu haber üzerine Anna oturdu. Yüzünü yelpazesinin ardına sakladı. Alexis Alexandrovitch onun sadece ağladığını farketmekle kalmadı. Hıçkırıklarını da tutamadığını gördü. Önüne geçerek başkalarının

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna'nın ağladığını görmelerini engellemek istedi.

Biraz sonra tekrar karısına dönerek, "Üçüncü defa gitmemizi rica ediyorum" dedi.

*

Anna ona baktı. Ne diyeceğini bilmiyordu. Betsy imdada yetişti.

"Hayır Alexis Alexandrovitch, Anna'yı ben getirdim, ben götüreceğim" dedi.

Alexis, kibar bir şekilde gülümseyip, prensesin gözlerinin içine bakarak, "Özür dilerim Prenses, Anna'nın rahatsızlandığını görüyorum. Kendisini ben götürmek isterim" dedi.

Anna korkarak ayağa kalktı ve kocasının koluna girdi.

Betsy hafif bir sesle, "Haber alıp size gönderirim" dedi.

Alexis Alexandrovitch pavyondan çıkarken herkesle çok doğal bir şekilde konuştu. Yanıtlar verdi. Anna da onunla birlikte durmamak ve konuşmak zorundaydı. Kendini bilmiyordu, kocasının yanında sanki rüyada yürür gibi yürüyordu.

"Yaralandı mı acaba, gördüklerim gerçek miydi? Bugün onu görecek miyim?" diye düşünüyordu.

Ses çıkarmadan arabaya binip kalabalığın arasından çıktılar. Ale-xis Alexandrovitch bütün gördüklerine rağmen karısı hakkında karar veremiyordu. Onun gözünde sadece dış görünüş önemliydi. Bu bakımdan karısı doğru hareket etmemişti. Bunu kendisine açıklaması gerekiyordu. İleri gitmeden bu açıklamayı nasıl yapmalıydı. Ağzını açıp konuşmaya başladı ama söylemek istediğinin tam tersini söyledi.

"Nasıl hepimiz bu gaddar oyunlara hayranlık duyuyoruz? Oysa..."

Anna küçük düşürücü bir tutumla, "Ne..? Anlamadım" dedi. Karenin konuşma tarzından hoşlanmamıştı.

"Size şunu söylemeliyim" diye söze başladı.

Anna, "İşte açıklama geliyor" diye düşündü.

Fransızca konuşarak, "Bugünkü davranışınız çok uygunsuz" dedi.

Anna ona dönüp, korkusunu gizleyemeyen ve sahte neşesine bü-

rünemeyen bakışlannı gözlerine dikti. "Neden?" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Arabacının arkasındaki inik camı göstererek, "Dikkat edin" diye yanıt verdi Alexis.

Sonra camı kaldırmak için eğildi.

"Ne gibi bir uygunsuzluk buldunuz?"

"Süvarilerden birisi düştüğü zaman heyecanınızı saklayarnadınız."

Bir yanıt bekliyordu ama Anna susuyor ve önüne bakıyordu.

"Size daha önce de, kimsenin diline düşmeyecek şekilde hareket etmenizi söylemiştim. Daha önce duygulardan sözetmiştim. Bunlardan konuşmuyorum şimdi. Görünen, dış olaylardan sözediyorum. bu davranışınız uygunsuzdu. Bunun tekrarlanmayacağını umarım."

Bu sözler, Anna'nın kulağına hafifçe çalınır gibi oluyordu. Anna korku içinde olduğu halde Wronsky'i düşünmekten kendini alamıyordu. Acaba sağ mıydı? Kurtulduğu söylenen ve atının belinin kırıldığından söz edilen subay o muydu?

"Şüphelendiğim için gülüyor. Eskisi gibi bunların hiçbir temeli olmadığını söyleyecek şimdi" diye düşündü Alexis.

İstediği buydu. Korktuklarının başına gelebileceğini, şüphelerinin gerçek olduklarını meydana çıkabileceğini düşünüp korkuya düşüyordu.

"Belki aldandım. O zaman özür dilerim" dedi.

Anna kocasının cansız yüzüne bakarak, "Hayır aldanmadınız. umutsuzluğa düşmüştüm. Şimdi de bundan kendimi alamıyorum. Sizi dinliyorum ama onu düşünüyorum. Onu seviyorum, metresiyim. Sizden hoşlanmıyorum, tiksiniyorum, korkuyorum. Bana ne isterseniz yapın." Arabanın içine yığılıp, elleriyle yüzünü kapayarak ağlamaya başladı.

Alexis Alexandrovitch; bakışlarının yönünü bile değiştirmedi, ama yüzü bir ölüm yüzü gibi katılaştı. Eve yaklaştıkları zaman An-na'ya:

"Şunu iyi bilin" dedi. Sesi titriyordu. "Belli çareler düşüneceğim ana kadar dış görünüşlerin kurtarılması gerekiyor. Bu şekilde hareket

etmenizi istiyorum."

Arabadan çıktı.Anna'yı indirdi, hizmetkârların önünde elini öptü, sonra tekrar arabaya binerek Petersbourg yolunu tuttu.

Alexis Alexandrovitch henüz ayrılmıştı ki, Betsy'nin gönderdiği bir haberci bir pusula getiriyordu. Şunlar yazılmıştı,

"Haber almak için adam gönderdim. İyi olduğunu bildirdi bana. Ama çok üzgünmüş."

Anna, "Öyleyse gelecek, iyi ki her şeyi kocama itiraf ettim" diye düşündü.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Saatine baktı. Henüz üç saat vardı. Ama son görüşmelerini anımsayınca heyecanlandı.

"Hava hâlâ kararmadı. Ama onun yüzünü görmek istiyorum. Bu garip ışık hoşuma da gidiyor. Kocam mı? Ha evet iyi oldu. Artık aramızda her şey bitti."

İnsanların her toplandığı yerde, (bilhassa Chetbatzkyler'in su kürü yapmak için gittikleri Alman şehrinde bu daha iyi görülüyordu) bir ayıklanma ve düzenlenme olayı ortaya çıkar. Bu olayın sonunda herkes kendisine düşen yere geçer. Her hasta toplumda kendine düşen yeri bu toplulukta da hemen alır.

Cherbatzkyler de oturdukları apartman, konuştukları insanlar bakımından hemen başkalarından ayrılarak, kendilerine has olan yeri almışlardı bile.

O yıl bir Alman prensesi de su kürüne gelmiş olduğu için, bu iş daha kolaylıkla olmuştu. Prenses Cherbatzky bu hanıma tanıştırması gerektiğini düşündü. Kitty basit bir tuvalet giymiş olarak hanımın önü-224

Leo Tolstoy

ne çıktı.

Alman prensesi "Bu güzel yüzde çok geçmeden çiçeklerin açılmasını dilerim" dedi. Böylece Cherbatzky ailesi kendine özgü olan yere birdenbire geçmiş oluyordu.

Bir İngiliz Lordu ve ailesi, bir Alman asili ve oğlu ile tanıştılar.

Ama Cherbatzkyler'in yakın çevresinde yalnız Ruslar vardı. Kitty, Maria Evguenievna Rtichef ve kızından hiç hoşlanmıyordu. Çünkü bu kız da kendisi gibi hayal kırıklığına uğrayan bir aşk macerası geçirmişti. Bir Moskovalı yarbay da vardı. Bu adam Kitty'nin gözünde gülünç bir insandı. Üniforma giyiyor, renkli kravat takıyordu. Kitty bu insanlardan kurtulamıyor bu yüzden onlardan daha da nefret ediyordu.

Yaşlı prens Carsbad'a gittikten sonra, annesi ile yalnız kalan Kitty, tanımadığı insanları incelemekle zaman geçiriyordu. Herkesin iyiliğini düşündüğü için, tanımadığı insanların özelliklerini bulmaya çalışırken de iyimserlik dolu düşüncelere kapılıyordu.

İlgisini çeken insanlardan birisi, Bayan Stahl isimli bir Rus kadınla, su kürüne gelmiş olan bir genç kızdı. Kadının asil olduğu söyleniyordu.

Hasta olan bu kadın ötekilerin arasına karışmıyor, daima arabasıyla geziyordu. Kitty'nin annesi bunun hastalıktan çok gururdan ileri geldiğini söylüyordu. Genç kız bu kadına bakıyordu. Öteki hastalarla da ilgilenmekten geri kalmıyordu.

Bayan Stahl yanındaki genç kıza Varinka diyordu. Kıza ne hastabakıcı ne de akrabası işlemi yapılmıyordu. Kitty genç kıza yakınlık duymaya başlamıştı. Onun da kendisinden hoşlandığını sanıyordu.

Bayan Varinka genç olduğu halde yaşlı gibi görünüyordu. Hem on dokuz, hem otuz yaşlarında görünüyordu. Rengi uçuk olmasına rağmen, dikkat edilecek olursa güzel bir kız olduğu anlaşılıyordu. Yalnız vücudu çok zayıftı. Ama erkeklerin hoşuna gitmeyen bir tip olduğu belliydi. Yaprakçıklarını dökmemiş ama kokusunu ve rengini kay

Arına Karenina

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

betmiş güzel bir çiçeğe benziyordu.

Varinka her zaman önemli bir işle uğraşıyormuş gibi görünüyor> du. Kitty onun buhalini beğeniyor ve genç kızı inceledikçe onunla dost olmak istiyordu. Onun mükemmel bir insan olduğundan emindi

Kitty bu genç kızla günde birkaç kere karşılaşıyor, her seferinde bakışlarıyla hayranlığını ve onunla dost olmak istediğini belirtiyordu. Ama Varinka her zaman meşguldü. Kimi zaman çocukları banyodan getiriyor, kimi zaman bir hastayla ilgileniyordu.

Cherbatzkyler'in geldiğinden biraz sonra kimsenin hoşuna gitmeyen bir çift ortaya çıkmıştı.

Adam uzun boylu ve kamburdu. Kocaman elleri vardı. Kara gözleri hem korkutucu hem de çocukçaydı. Eski ve kendisi için kısa bir palto giymişti. Kadın da aynı şekilde kötü giyinmişti. Yüzü çiçek bozuğuydu.

Kitty onların Rus olduklarını hemen tanımıştı. Onları bir romanın kahramanları gibi görüyordu. Annesi, küre gelenlerin listesine bakarak bunların Nicolas Leyine ve Maria Nicolaeyna oldukların; öğrenmişti. Bu Levine'in çok kötü bir adam olduğunu söyleyerek Kitty'nin düşündüğü romanı sona erdirdi.

Bu adamın Constantin Levine'in kardeşi olması, annesinin gözlerinden çok etkilemişti Kitty'i. Bu adamdan hoşlanmamıştı. Garip hareketleri olan bu adamdan adeta tiksiniyordu. Kendisine baktığı zaman gözlerinde alaycı ve kötü duyguların belirtilerini görür gibi oluyordu.

Onunla karşılaşmamaya çalışıyordu.

O gün yağmur yağıyordu. Kitty annesi ve yarbayla birlikte terasta geziniyordu. Yarbay Frankfurt'tan aldığı elbisesini giymişti. İki dirhem bir çekirdekti.226

Leo Tolstoy

Terasın kenarından yürüyor, öte yandan yürüyen Nicolas Levine ile karşılaşmamaya çalışıyorlardı. Varinka, üzerinde koyu bir elbise, başında kenarları inik bir şapka, kör bir Fransız kadını gezdiriyordu. Kitty ile karşılaştıktan herkes dostça bakışıyorlardı.

Kitty Varinka'nın suyun başına doğru gittiğini ve kendisiyle konuşmak için uygun bir fırsat ele geçirdiğini görerek, "Anne onunla konuşabilir miyim?" dedi.

"Onunla tanışmak istiyorsan bırak da biraz bilgi toplatayım. Bu kızda ne var anlamıyorum. Başkalarıyla arkadaşlık yapan birisi bu, istersen Bayan Stahl ile tanışayım. Saten görümcesini tanırım" dedi annesi. Sonra başını gururlu bir şekilde kaldırdı.

Kitty annesinin Bayan Stahl'ın davranışından hoşlanmadığını ve ondan kaçınmak istediğini biliyordu. Israr etmedi.

Yaşlı Fransız kadını bir bardak su uzatan Varinka'ya bakarak "Doğrusu çok sevimli bir insan. Her hareketindebir tatlılık var" dedi.

"Bu hayranlıktan eğlendiriyor beni. Ama şimdi buradan gidelim" dedi prenses. Levine'in yaklaştığını görmüştü. Yaranda Mana Nicola-evna ve bir Alman doktor vardı. Doktorla sert bir şekilde

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

konuşuyordu.

Tam geri dönecekleri sırada birisinin bağırdığını duydular. Levine durmuş, elini kolunu sallayarak konuşuyordu. Doktor da kızmıştı. Orada bulunanlar etraflarına toplanmışlardı. Prenses Kitty ile birlikte hızla uzaklaştı. Yarbay tartışmanın sebebini anlamak için kalabalığa karıştı.

Yarbay yanlarına gelince, Prenses, "Ne varmış?" dedi.

"Yabancı ülkelerde Ruslar'la karşılaşmak insanı utandırıyor" dedi Yarbay. "Bu iriyan adam doktorun, kendisini gerektirdiği gibi tedavi etmediğini söylemiş, sonra da bastonunu kaldırmış. Utanılacak bir şey doğrusu."

Prenses, "Ne kadar kötü bir şey, peki sonunda ne oldu?" dedi.

"Kenarlar inik bir şapka giymiş olan genç kız olaya karışıp, adamı | alıp götürmüş."

Kitty annesine dönerek, "Gördünüz mü anne" dedi "Varinka'yı sevmekte haksız mıyım?"

Ertesi gün Kitty, Varinka'nın Levine ve yanındaki kadınla ilgilendiğini ve hiçbir yabancı dil bilmeyen Fransız kadına tercümanlık ederek onlarla konuşmasını sağladığını gördü. Kitty bir kere daha annesine Varinka ile tanışmak istediğini söyledi. Prenses böyle bir hareketin Bayan Stah'le yaltaklanmak gibi olabileceğini düşünüp bundan hoşlanmadığı halde, Kitty'nin kaynak başında olduğu bir sırada, ekmekçi dükkânının önünde duran Varinka'ya yaklaşarak:

"İzin verirseniz kendimi tanıtayım" dedi. "Kızım sizi çok beğeniyor. Belki beni tanımıyorsunuz. Ben.."

Varinka, "Ben de kendisini beğeniyorum, Prenses" diye hemen yanıt verdi.

"Dün bizim zavallı vatandaşımızı zor bir durumdan kurtarmışsınız. Çok güzel bir hareket."

Varinka kızardı.

"Hatırlamıyorum. Önemli bir şey yapmadım" dedi.

"Yaptınız. Levine'i kötü bir durumdan kurtardınız."

"Ha evet yanındaki hanım beni çağırdı. Doktoru iyi değilmiş. Çok sinirli ve adamakıllı hasta. Bu çeşit hastaları tedavi etmeye alışmışım-dır."

Menton'da oturduğunuzu biliyorum. Teyzeniz Bayan Stahl ile btr-liktesiniz sanınm. Görümcesini tanınm."

"Bayan Sthal teyzem değildir. Kendisine anne derim ama aramızda akrabalık yoktur. Beni o yetiştirmiştir" dedi Varinka yeniden kıza-rarak.

Varinka bütün bunları çok sade bir şekilde söylemişti. Yüzünde tatlı ve samimi bir ifade vardı. Kitty'nin bu kızdan neden bu kadar228

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

hoşlandığını prenses şimdi anlıyordu.

"Peki Levine ne yapıyor şimdi?" dedi Prenses.

"Gidiyor."

Kitty kaynağın başından gelerek annesinin genç kızla konuştuğunu görüp, sevindi.

"Kitty işte bayan..."

"Varinka" dedi genç kız. "İsmim budur..."

Kitty duyduğu zevkten dolayı kızardı ve yeni arkadaşının elini uzun uzun sıktı. Varinka'nın yüzünde üzüntülü bir gülüş belirdi iri ama güzel dişleri göründü.

"Çoktan beri sizinle tanışmak istiyordum" dedi.

"O kadar çok işiniz var ki."

Varinka, "Benim mi? Yok canım. Hiçbir şey yaptığım yok" dedi.

Ama tam o sırada bir hastanın çocukları olan iki küçük kız Varin-ka'ya doğru koştular.

"Varinka annem sizi çağırıyor" diye bağırdılar.

Varinka, onların ardından gitti.

Prenses, Varinka ve onun Bayan Stahl ile ilişkisi hakkında şunları öğrenmişti. Hasta ve gururlu bir kadın olan Bayan Stahl, bazılarının dediğine göre, huysuzluğu ve yanlış hareketleri yüzünden kocasına çok acı çektirmiş, bazılarına göre de kocası yüzünden çok acı çekmişti. Boşanmasından hemen sonra, bir çocuk dünyaya getirmiş, ama çocuk doğar doğmaz ölmüştü. Çocuğun ölümünden Bayan Stahl'ın çok üzüleceğini bilen ailesi, ölen çocuğun yerine, saray aşçılarından birinin aynı gün doğan bebeğini koymuşlardı. İşte bu çocuk Varinka'ydı. Daha sonraları, Bayan Stahl, çocuğun kendi çocuğu olmadığını öğrenmiş, ama ona bakmaya devam etmişti. Zaten Varinka'nın ana ve baba-

sı da ölmüşlerdi.

On yıldan beri Bayan Stahl, yabancı ülkelerde yaşıyor ve hemen l hemen yatağından hiç çıkmıyordu. Yaptığı iyiliklerle herkesçe tanınır ve saygı duyulur bir insan haline gelmişti. Onun sadece iyi işler yapmak için yaşadığına inana kimseler vardı. Katolik mi, protestan mı, yoksa Ortodoks mu olduğunu kimse bilmiyordu. Ama bilinen bir şey | varsa o da bütün kiliselerle iyi geçindiğiydi.

Varinka, onun yanından ayrılmıyordu. Bayan Stahl'ı tanıyanların | hepsi genç kızı da tanıyorlardı.

Kitty, yeni arkadaşına gittikçe bağlanıyordu. Her gün onun yeni j bir meziyetini görüyordu. Prenses,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Varinka'nın şarkı söylediğini öğrenince, bir akşam misafirliğe gelmesini rica etti.

Prenses zoraki bir şekilde gülümseyerek, "Kitty de piyano çalar. j Gerçi buradaki piyano kötü ama sizi dinlemekten yine de zevk alırız" demişti. Kitty, annesinin gülümseyişinden hoşlanmamış ve Varinka'nın şarkı söylemeyi pek istemediğini anlamıştı. Ama Varinka, bir akşam geldi ve notaları getirdi. Prenses, Maria Evgenievna ve kızını, yarbayı davet etmişti. Varinka, davetlilerin orada oluşuna hiç aldırmıyor gibiydi. Kendisine rica edilmesini beklemeden şarkı söylemeye hazırlandı. Notaları okuyup şarkı söylüyor ama kendisine piyanoda eş-I lik edemiyordu. Kitty iyi piyano çalıyordu. Ona piyanoda eşlik etti.

Varinka ilk parçayı zevkli bir şekilde okudu. Prenses "Çok yete-| neklisiniz" dedi.

Marie Evgenievna ve kızı da Varinka'yı kutladılar. Pencereden dışarı bakan Yarbay, "Bakın ne kadar dinleyiciniz l var" dedi.

Gerçekten de, evin önünde bir yığın insan toplanmıştı. Varinka, "Sizi memnun ettiğime sevindim" dedi sadece. Kitty gurur duyarak bakıyordu arkadaşına. Kendisini övmelerine hiç aldırış etmiyor gibiydi. Sadece, "Şarkıya devam etsem mi acaba?"230

Leo Tolstoy

Anna Karenina

231

der gibi bir hali vardı.

"Halbuki ben onun yerinde olsam nasıl sevinir, gururlanırım. Oysa o hiç aldırmıyor. Ne tuhaf bir kız. Ne var onda? Nasıl da sakin. Ben de böyle olmak isterdim" diye düşündü Kitty.

Prenses bir parça daha istedi. Varinka bu parçayı da çok güzel bir şekilde okudu, küçük esmer eliyle tempo tutuyordu.

Bundan sonraki parça bir İtalyan sarkışıydı. Kitty, prelüdü çaldıktan sonra, Varinka'ya döndü.

"Bunu geçelim" dedi Varinka kıpkırmızı kesilerek.

Kitty heyecanlanmıştı. Ona sorgu dolu gözlerle baktı.

"Peki öyleyse başka bir şey çalalım" dedi. Bu parçanın arkadaşını üzdüğünü farketmişti.

"Hayır" dedi Varinka. Elini o sayfanın üzerine koyarak, "Bunu söyleyelim."

Bu parçayı da aynı sakinlikle söyledi.

Şarkısını bitirdiği zaman herkes Varikna'ya teşekkür etti. Çay içmeye salona geçtiler. Kitty ve Varinka evin önündeki küçük bahçeye çıktılar.

Kitty, "Bu parçayla ilgili bir anınız var değil mi?" dedi. "Açıklama yapmayın, sadece evet deyin yeter."

"Niye açıklama yapmayayım. Evet bu şakıyla ilgili bir hatıram var"dedi. "Birisini sevmiştim. Ona bu şarkıyı söylerdim."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Kitty, gözlerini adamakıllı açmış, konuşmadan Varinka'ya bakıyordu.

"O da beni seviyordu, ama annesi evlenmemize engel oldu.Başka biriyle evlenmek zorunda kaldı.Bizim oturduğumuz yerden pek uzakta değildir. Bazen kendisne rastlarım. Benim de bir hikâyem olduğunu düşünme mişmiydiniz yoksa?"

"Düşünmez olur muyum? Erkek olsaydım sizinle karşılaştıktan sonra kimseyi sevemezdim. Nasıl olup da anesine boyun eğmek için

sizi bıraktı.Kalpsiz bir insan omalı?"

"Hayır, çok iyi bir insandır o. Bana gelince, hiç de mutsuz değilim" Sonra eve yönelerek "Başka şarkı söylemeyecek miyiz?" dedi.

"Ne kadar mükemmel bir insansınız, size benzemek isterdim" dedi Kitty, onu kucaklayarak.

Varinka, yorgun ve tatlı bir gülümseyişle, "Niye başka birisine benzeyeceksiniz. Nasılsanız öyle kalın" dedi.

"Hayır, ben iyi bir insan değilim, bakın" dedi Kitty. Sonra Varin-ka'yı, bir sıranın üzerine yanına oturttu, "Bir erkeğin aşkınızı küçük gömesi korkunç bir şey değil mi? Sizi üzmüyor mu bu?" dedi.

"O, hiçbir şeyi küçük görmedi. Sadece annesine bağlı bir insandı. Beni sevdiğinden eminim" dedi Varinka.

"Peki annesine bağlı biri olmasaydı da, isteye isteye yapsaydı bu işi..." Kitty sırrını ele verdiğini anlıyor, kızarıyordu.

Varinka, kendisinden değil, Kitty'nin konuşulduğunu anlayarak, "O zaman kötü hareket etmiş olduğunu düşünür üzülmezdim" dedi.

"Peki, aşağılamış olmasını nasıl unutabilirsiniz?" dedi Kitty.

"Hangi aşağılama. Kötü bir şey yapmadınız ki siz."

"Kötü bir şey yapmaktan da kötü benim yaptığım. Kendimi küçük düşürdüm" dedi Kİtty.

Varinka, başım sallayıp, elini Kitty'nin elinin üzerine koydu.

"Neden küçük düşürdünüz kendinizi? Size aldırmayan bir erkeğe kendisini sevdiğinizi söyleyemezdiniz ki."

"Tabii söyleyemezdim. Söylemedim zaten. Ama bunu biliyordu. Duruma, tutumu belli ediyordu bunu. Yüz yıl yaşasam unutmam bunu."

"Anlamıyorum" dedi Varinka. "Bana kalırsa sorun onu hâlâ sevip sevmediğinizi anlamakta."

"Sevmiyorum onu. Ondan nefret ediyorum. Ama kendimi bağışla-yamıyorum."232

Leo Tolstoy

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Neden?"

"Utanç içindeyim."

"Allah Allah, herkes sizin gibi hassas olsaydı, çok kötü olurdu. Bu hisleri duymamış olan genç kız yoktur. Önemi yoktur bunların."

Kitty şaşırmış gibi arkadaşına bakarak, "Öyleyse önemli olan ne var?" dedi.

Varinka gülerek, "Birçok şeyler" dedi. Tam bu sırada Prenses pencereden sesleniyordu.

"Kitty hava soğuk, bir şey al sırtına, yahut içeri gir."

"Gitmem gerek" dedi Varinka. "Bayan Berthe'i göreceğim. Gelmem için rica etmişti."

Kitty, onun elinden tutuyor, yüzüne yalvarır gibi bakıyordu.

"Söyleyin önemli olan nedir? Sessizliğe kavuşmak içi ne yapmak gerekiyor? Biliyorsunuz bunu.Söyleyin" diyordu.

Ama Varinka Kitty'nin söylediklerini anlamıyordu. Yalnız, Bayan Berthe'e gitmesi gerektiğini ve gece yansı Bayan Stahl'e çayını vermek için gece yansı evde bulunması gerektiğini düşünüyordu.

İçeri girip notalarını aldı, herkesten izin isteyip dışarı çıkmaya hazırlandı.

"İzin verirseniz sizi götüreyim" dedi Yarbay.

"Tabii" dedi Prenses, "Gece yansı yalnız gidemezsiniz. Hiç olmazsa bir hizmetçi vereyim yanınıza."

Kitty, Varinka'nın kendisine eşlik edilmesini önermelerine karşılık alaycı bir şekilde hafifçe güler gibi olduğunu anlamıştı.

Şapkasını alırken, "Hayır, her zaman yalnız giderim eve" dedi. "Bana hiçbir şey olmaz. Sonra Kitty'i kucakladı ama "Önemli olan şeyin" ne olduğunu söylemedi. Sert adımlarla, yaz gecesinin alaca karanlığında kaybolarak, kendisiyle birlikte sessizliğinin ve yüceliğinin sırrını da birlikte götürdü.

Arına Karenina

233

Kitty, Bayan Stahl ile de tanıştı. Varinka ve bu kadınla tanışmış olması acılarını biraz hafifletir gibi olmuştu.

Kitty, içinde bulunduğu içgüdü yaşamının dışında bir dini yaşam* bulunduğunu ama bunun kendisine öğretilen din ile hiçbir ilgisi olmadığını anladı. Ona öğretilen dini yaşam, kiliseye gidip orada tanıdıkları görmek ve dualar ezberlemekten başka bir şey değildi. Yeni öğrendiği dini yaşam, sırlı, yüce, ödev olduğu için değil, sevildiği için bağlanılan bir dini yaşamdı.

Bu yeni gerçeği, Kitty sözlerle değil hareketlerle anlıyordu. Bayan Stahl , onunla sevimli bir çocukla konuşur gibi konuşuyordu. Aşk ve imanın insanın acılarını avutabileceği konusuna yalnız bir kere

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

dokunmuştu.

İsa için önemsiz şey olmadığını bu konuşmasında söylemiş sonra hemen konuyu değiştirmişti. Kitty, bu kadının sözlerinde, göksel dediği bakışlarında ev özellikle Varinka'dan öğrendiği yaşam hikâyesinde, "Önemli olan şeyi" bulup meydana çıkarıyordu. Bunu o çağa kadar hiç bilmemişti.

Ama Bayan Stahl, çok yüce bir kadın olduğu halde, Kitty yine de canını sıkan birtakım özellikler görmekten geri kalmıyordu. Örnek olarak bir gün ailesinden sözedilirken Bayan Stahl küçümser bir şekilde gülümsemişti. Bu hıristiyan ahlâkına ters bir şeydi. Bir başka gün, Bayan Stahl'ın evinde bir katolik papazı görmüş, ev sahibinin yüzünü bile bile bir abajurun karanlık tarafında tuttuğunu ve garip bir şekilde gülümsediğini görmüştü. Önemsiz gibi görünen bu iki gözlem yüzünden Bayan Stahllar'dan kuşkulanır olmuştu. Ama Varinka onun için mükemmel bir insan olmakta devam ediyordu. Varinka ona, mutlu olmak için, cinsdaşlarını sevmek ve kendini unutmak gerektiğini öğretmişti. Bunu öğrenen Kitty yalnız arkadaşına hayranlık duymakla kalmadı, aynı zamanda bütün varlığıyla önünde açılan bu yeni yaşama başladı. Varinka'nın anlattığı insanların hikâyelerini gözönüne getiren234

Leo Tolstoy

Kitty, kendisine bir yaşama programı çizmekte gecikmedi. Bayan Stahl'ın yeğeni Aline gibi, (Varinka ondan sözetmişti), yoksulları arayacak, nerede bulursa onlara yardım edecek, İncil dağıtacak ve bu kutsal kitabı, hastaların ve can çekişenlerin başucunda okuyacaktı. Katillere de okuyacaktı. Özellikle bu sonuncu düşünce onu büyülüyordu. Ama bunları tek başına düşünüyor, ne annesine, ne de Varinka'ya söylüyordu.

Düşüncelerini daha geniş bir şekilde uygulamayı beklerken, önüne çıkan fırsatlardan da yararlanmayı unutmayacaktı. Zaten bulundukları yerde mutsuz ve hasta insanlar çoktu. O da Varinka gibi yaptı.

Prenses çok geçmeden, kızının yeni tanıdıklarının etkisinde kaldığını farketti. Sadece dini düşünceleri bakımından değil, yürüyüşü, konuşması ve göz kirpisi bakımından bile onlara benzemeye başlamıştı. Daha sonra, Kitty'nin yeni dostlarının etkisinden bağımsız olarak bir bunalım geçirmekte olduğunu anladı.

Kitty, akşamlan, Bayan Stahl'ın verdiği Fransızca bir İncil'i ok-yordu. O zamana kadar böyle bir şey yaptığı görülmemişti. Varin-ka'mn koruması altına aldığı hastalarla ilgileniyordu. Özellikle Petrof isimli yoksul bir ressamın ailesiyle uğraşıyordu.

Genç kız bu ailenin koruyucu meleği gibiydi. Annesi bu davranışlarına karşı gelmiyordu. Ama Prenses kızının bu işlerde aşırıya kaçacağından korkuyordu:

Fransızca konuşarak, kızına, "Hiçbir şeyde aşırıya kaçmamalı" diyordu.

Genç kız yanıt vermiyor, ama üstündekini başkalarıyla paylaşmayı ve bir yanağına vurulunca öteki yanağını uzatmayı öğütleyen bir dinde, iyilik yapmaya nasıl olup da bir sınır çizilebileceğini düşünüyordu. Prenses, Kitty'nin aşırıya kaçmasından çok, kendisine duygularını açıklamamasından üzülüyordu. Kitty, annesine açılmasının, yabancılara açılmaktan daha kolay olduğunu düşünerek bundan kaçmıyordu.

Bir gün, ressamın karısı Anna Petrovna'dan sözeden Prenses, "Çoktandır Anna Pavlovna'yı görmedik neden acaba?" dedi. "Oysa, kendisini davet etmiştim. Bir şeye kızmış gibi davranmıştı." Kitty, birdenbire kızararak, "Farketmedim anneciğim" dedi. "Bugünlerde onlara gitmedin mi?" "Yarın bir kır gezmesi yapmayı düşünmüştük" dedi Kitty. Kızının şaşırmasını farkeden ve sebebini anlamaya çalışan Prenses, "Tabii yapabilirsiniz, sakıncası yok" diye yanıt verdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Varinka aynı gün akşam yemeğine geldi. Anna Pavlovna'nın ertesi gün için kararlaştırılmış olan gezmeye gelmeyeceğini bildirdi. Prenses Kitty'nin daha fazla kızardığını gözden kaçırmadı.

Yalnız kaldıkları zaman annesi Kitty'e, "Anna Pavlovna ile aranızda kötü bir şey mi geçti yoksa?" dedi. "Niçin çocukları göndermi-yorlar, niçin bize gelmez oldular?"

Kitty, böyle bir şey olmadığını ama Anna Pavlovna'nın kendisine niçin kızdığını anlamadığını söyledi. Söyledikleri doğruydu. Yalnız Anna Pavlovna'nın kendisine niye kızdığını hissediyordu. Bunu kendisine bilesöylemeye cesareti yoktu. Küçük düşürücü bir şeydi bu.

Bu aile ile tanıştığından beri olup bitenleri birer birer hatırladı. İlk karşılaştıkları zaman kadıncağızın yusyuvarlak yüzünde gülümsemeler beliriyordu, kocasına birlikte bakıyorlardı. Çocukların en büyüğü Kitty'i o kadar seviyordu ki, o olmadan uyumak istemiyordu. Başlangıçta her şey yolunda gidiyordu. Sonra Petrof un zayıf vücudunu, yakasından çıkan uzun boynunu, soru dolu bakışlarını hatırladı. Bu adamdan korkmuştu. Adam Kitty yanında olduğu zaman dinç ve kuvvetli bir insan gibi hareket etmeye kalkışıyordu. Kitty, bu adamdan ve bütün veremlilerden tiksiniyordu. Bunu belli etmemeye çalışıyor ve konuşacak bir şey bulmak için çırpınıyordu.

Hastanın garip bakışlarını, başlangıçta, duyduğu sıkıntı ve ürkekliği daha sonra yaptığı iyiliklerin kendisine verdiği mutluluk duygusu236

Leo Tolstoy

Anna Karenina

237

nü da hatırlıyordu. Ama bunlar uzun sürmemişti. Anna Pavlovna, Kitty'e yapmacık bir dostluk göstermeye, kocasını gözlemeye başlamıştı. Hastanın Kitty'i yanında görmesinden duyduğu sevinç Anna Pavlovna'mn bu şekilde hareket etmesine mi sebep olmuştu acaba?

Evet, önceki gün Anna Pavlovna bana, "Kocam siz gelmeden kahvesini içmek istedi" derken, çok kötü ve yapmacık bir tutum takınmıştı," diye düşündü.

"Aramızdaki yakınlığa kızmış olmalı. Yaptığı resmim ne kadar güzel olmuştu. Bakışlar çok üzüntülüydü yalnız. Evet, kadıncağız bu yüzden kızdı," dedi Kitty kendi kendine. "Ama böyle bir şey olmamalı, olamaz böyle bir şey" diye karşı geldi.

Bu endişeler başladığı zaman yeni yaşamını zehirlemişti.

Prens Cherbatzky, kür bitmeden gelip ailesine katıldı. Carsbad'a gitmişti. Sonra da Baden ve Kissingen'e geçmişti. Oralara Ruslarla karşılaşmak ve kendi deyişiyle "Biraz memleket havası" teneffüs etmek için gitmişti.

Prens ve prensesin, yabancı ülkelerde nasıl yaşamak gerektiği konusundaki düşünceleri birbirine tamamen tersti. Prenses, her şeyin iyi olduğunu söylüyor ve Rus sosyetesindeki yerinin yüksekliğine rağmen Avrupalı bir hanım olmaya özeniyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Prens ise, Avrupa'daki yaşamdan tiksiniyor, kendi adetlerine salır-dıkça sarılıyordu. Kendisini olduğundan daha az Avrupalı gösteriyordu.

Prenses biraz zayıflamış olarak gelmişti, ama ruh bakımından çok sağlıklıydı. Hele Kitty'nin iyileşmeye yüz tuttuğunu görünce daha da neşelendi.

Prenses, Kitty'nin Bayan Stahl ve Varinka ile arkadaşlığını, mane-

vi yaşamındaki değişmeleri prense anlattığı zaman, yaşlı adam Kitty'i kendi tesirinden alan ve anlamadığı konulara götüren her davranışını nasıl kıskanırsa, bu yeni davranışlarını da öyle kıskandı. Ama Cars-bad'dan o kadar neşeli gelmişti ki, bu kötü haberler neşesinin içinde kayboldu.

Ertesi gün prens, sırtında uzun paltosu, kolalı bir yaka takmış olarak yanında Kitty su kaynağına gitti. Neşesine diyecek yoktu.

Hava çok güzeldi, çevreleri küçükcük bahçelerle çevrili, güzel evler, iş gören sağlıklı Alman kadınları, pırıl pırıl yanan güneş insanın içini rahatlatıyordu. Ama kaynağa yaklaştıkça, bu görünüşlere çelişki oluşturan hastalara rastlanıyordu.

Kitty için bu güzel hava, gelişmelerini yakından tanıdığı ve ilgilendiği hastalar için tabii bir çerçeve oluşturuyordu. Oysa prens, bu ışıklı sabah, bu en son moda valsleri çalan orkestra ile, Avrupa'nın dört bucağından gelmiş, ayaklarını sürüyen bu hastalar arasında korkunç bir çelikşi vardı.

Prens yanında kızı olduğu kendisini çok dinç hissettiği halde, bu dinçliğinden utanç ve tedirginlik duyuyordu. Sanki herkesin önünde çırılçıplak kalmış bir insan gibi sıkılıyordu.

Kızının kolunu dirseğiyle sıkıştırarak, "Şu yeni arkadaşlarını bana tanıştır bakayım" dedi. "Burada insanı üzecek pek çok şey var."

Kitty, tanıdıklarını ona anlatmaya başladı. Bahçeye girdikleri sırada Matmazel Berthe ve kendisine eşlik eden genç kızla karşılaştılar. Prens, Kitty'nin sesini duyunca yaşlı kadının yüzünde beliren sevinci farketti. Matmazel Berthe Fransızlara özel aşırı tutumuyla, Prensi böyle bir kıza sahip olduğu için kutladı. Kitty'nin bir melek, bir inci, bir teselli perisi olduğunu söyledi.

"Demek ki kızım iki numaralı melek" dedi, prens. "Çünkü, Bayan Varinka'nın bir numaralı melek olduğunu kendisi söyledi."

Biraz sonra yalnız kaldıkları zaman, "Demek bütün arkadaşlarını238

Leo Tolstoy

tanıyacağım. Beni Bayan Stahl'le de tanıştıracak mısın?" dedi prens.

"Nasıl? Sen onu tanıyor musun baba?" Babasının gözlerinde alaycı bir gülüş görür gibi olmuştu.

"Kocasını tanırım. Kendisini de tanımıştım. Bu din işlerine girişmeden önceydi."

"Din işlerine mi? Ne demek istiyorsun?" dedi Kitty.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bayan Stahl, Tanrı'nın başına gönderdiği olumlu ve felaketlerin hepsine şükreden insanlardandır. Bunlar arasına kocasına kaybetmek felaketi de girer. Oysa insan onların birlikte pek kötü bir yaşam yaşadıklarını bu şükretme mezhebini pek ciddiye alamıyor" dedi babası. Sonra, pantolonu incecik bacaklarının üzerinde garip kıvrımlar yapan, kahverengi paltolu birisini*görerek,-"Bu kim? Ne zavallı insan" diye ekledi. Gösterdiği adam şapkasını çıkarmıştı. Şapkanın basıncında kalarak kızarmış geniş bir alın ve seyrek saçlar görüldü.

Kitty kızararak, "Bu Petrof tur. Ressam" dedi. Onların yaklaştığını görünce çocuklarından birisinin peşinden koşan kadım göstererek, "Bu da karısı Anna Pavlovna."

"Zavallı adam, hoş bir yüzü var. Seninle konuşmak istedi. Niye yaklaşmadın ona?"

Kitty, Petrofun bulunduğu tarafa yürürken, "Yaklaşalım" dedi... "Bugün nasılsınız?"

Petrof ayağa kalktı, prense çekingen bir şekilde bakıyordu. "Benim kızımdır. İzin verirseniz kendimi tanıtayım" dedi prens.

Ressam selam verdi ve garip bir beyazlığı olan dişlerini göstererek güldü. "Dün sizi bekledik" prenses dedi. Konuşurken titriyordu. Titremesini belli etmemek için bu hareketi bile bile yapıyormuş gibi davranıyordu.

"Gelecektim ama Varinka,Anna Pavlovna'nın çıkmak istemediğini söyledi" dedi Kitty.

Petrof heyecanlandı ve hemen öksürmeye başladı. Karısını bakış-

larıyla araştırırken, "Nasıl olur bu?" diye yanıt verdi. Sonra seslendi,

"Annette, Annettee" diye bağırdı. İncecik beyaz boynunda damarlar kıvrılıyordu.

Anna Pavlovna yaklaştı.

Endişeli bir şekilde, kısık bir sesle, "Nasıl oluyor da, dün gezmeye gitmeyeceğimizi söylemişsin?"

Anna Palovna zoraki bir gülüşle, "Günaydın prenses" dedi.

Prense dönerek, "Onurlandım. Sizi ne zamandan beri bekliyorduk" diye ekledi.

İstediğini iyice açıklamayan ressam hafif bir sesle, "Nasıl oluyor da gezmeye gitmeyeceğimizi söyledin?" diye tekrarladı.

Karısı kızmış gibi, "Ne bileyim gitmeyeceğiz sanmıştım sadece" dedi.

"Niçin sandın? Ne zaman..." Birden öksürmeye başladı. Eliyle umutsuzluğunu bildiren bir işaret yaptı.

Prens şapkasını çıkarıp selam vererek, kızıylabirlikte uzaklaştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Zavallı insanlar" diye göğüs geçirdi.

"Evet baba" dedi Kitty. "Üç çocukları var, hizmetçileri yok. Gelirleri de yok. Akademiden bir şey alıyorlarmış sadece. Bak işte Bayan Stahl" Kitty, içinde her tarafı örtülmüş, baş ucunda şemsiye duran bir insan vücudunun bulunduğu arabayı gösteriyordu. Hastanın arkasın-da,kendisini dolaştıran iri yarı bir Alman duruyordu. Yanında Kitty'nin tanıdığı bir İsveçli kont yürüyordu. Birkaç kişi bu küçük arabanın yanında durmuş içindeki kadına garip bir şeye bakar gibi bakıyorlardı.

Prens yaklaştı. Kitty babasının gözlerinde az önce görür gibi olduğu alaycı bakışın belirdiğini farketti. Nefis bir Fransızca ile Bayan Stahl'a seslendi. Çok nazik davranıyordu.

Şapkasını çıkararak, "Bilmem beni anımsar mısınız? Kızıma gösterdiğiniz ilgiye teşekkür etmek için kendimi size tanıtmayı bir borç240

Leo Tolstoy

Anna Karenina

241

bilirim" dedi.

Bayan Stahl, Kitty'nin göksel dediği bakışlarından birini prense çevirerek "Prens Charbatzky" dedi. Kitty Bayan Stahl'ın yüzünde bir hoşnutsuzluk anlamı görür gibi olmuştu. "Sizi gördüğüme memnun oldum. Kızınızı çok seviyorum."

"Sağlığınız düzelmedi mi?"

"Hep aynı" dedi Bayan Stahl. Sonra İsveçli kontu tanıştırdı.

"Sizi görmediğim on on ikiyıldan beri hemen hemen hiç değişmemişsiniz."

"Oh... Acıları veren Tanrı acılara dayanmak gücünü de veriyor. Böyle bir yaşam neden uzayıp gidiyor diye kendime sorduğum olur..." Ayağını sarmaya çalışan, ama bu işi kendisinin istediği gibi yapamayan Varinka'ya kızarak, "Öyle olmaz" dedi.

Gözlerinin içi gülen Prens, "İyilik yapmamız için uzuyordur" dedi.

Prensin alay eder gibi olduğunu anlayan Bayan Stahl, "Bunu yargılamak bizim gücümüzün dışındadır" dedi. "Sevgili kont lütfen şu kitabı gönderin bana. Şimdiden teşekkür ederim" dedi İsveçliye.

Yarbayın gözüktüğünü gören prens, Bayan Stahl'ın yanından ayrılarak ona doğru ilerledi.

"İşte bizim aristokrasimiz" dedi yarbay alaycı bir tutumla. O da Bayan Stahl'ın davranışlarından rahatsız oluyordu.

"Hiç değişmez" diye yanıt verdi Prens.

"Onu hastalığından önce yani sakat olmadan önce mi tanıdınız?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet, yürüyemez duruma geldiği zaman tanıdım."

"On yıldan beri yürüyemediğini söylüyorlar."

"Yürüyemez çünkü bir ayağı ötekinden daha kısadır. Vücudu bi-çimsizdir."

Kitty "Olanaksız bu" diye bağırdı.

"Hayır" dedi prens. "Varinka ne düşünüyor acaba?"

"Varinka onu çok seviyor. Sonra Bayan Stahl iyilik yapan bir kadın, bunu sana herkes söyleyebilir. Yeğeni Aline de öyle."

"Olabilir. Yaptıkları iyiliği kimse bilmeseydi daha iyi olurdu." Kitty sustu. Verecek yanıtı olmadığı için değil, derin duygularını babasına açması doğru olmayacağı için susmuştu. Ne var ki, babasının yargılarına aldırmamaya karar verdiği halde, onun söylediklerinin kendisini etkilediklerini ve bir aydır bir iyilik amacı olarak gördüğü şeklin yavaş yavaş silinip ortadan kalktığını seziyordu. Bu şeklin yerini sakatlığını gizlemek için bir arabaya uzanmış olan ve kötü konulmuş bir battaniye yüzünden Varinkaya çıkışan bir kadın alıyordu.

Prensin neşesi herkese geçmişti. Ev sahibi bile neşelendi. Gezintiden dönünce, prens, yarbayı, Maria Evgenievna'yı, kızını ve Varin-ka'yı kahve içmeye davet etti. Hizmetçiler ve ev sahibi harekete geçtiler. Prensin elinin ne kadar açık olduğunu herkes biliyordu. Biraz sonra neşeli bir grup halinde toplanmışlardı.

Üzerinde bir kahve cezvesi bulunan masanın başına prenses geçmişti. Kahveleri ve tereyağlı ekmekleri dağıtıyordu. Masanın diğer tarafında bulunan prens neşeli bir şekilde konuşuyor ve iştahla kahvaltı ediyordu. Diğer şehirlerden getirdiği küçük armağanları herkese dağıtıyordu. Kötü Almancasıyla, ev sahibine. Kitty'nin su kürü yüzünden değil, onun yapmış olduğu çorbalar yüzünden iyileşmiş olduğunu açıklamaya çalışıyordu. Prenses kocasına takılıyordu ama çok neşeliydi. Yarbay, prensin söylediklerine gülüyor, ama düşünce sorunlarında prensesle birlikte olduğunu belirtiyordu. Varinka bile bu neşeli havaya katılmıştı. Kitty buna şaşınyordu.

Kitty, babasının biraz önce ortaya attığı ve kendi iç yaşamı ile ilgili sorunları düşünmekten geri kalmıyor ve bir türlü rahat edemiyor-242

Leo Tolstoy

du Öte yandan Petroflar'la olan ilişkisini ve bu ilişkinin nasıl olup da değiştiğini de düşünüyordu. Bu yüzden yanındakilerin neşesi ona garip bir duygu veriyordu. Küçükken cezaya çarptırıldığı zaman diğer odada bulunan kızkardeşlerinin gülüşlerini duyup onların yanına gidemediği zamanları hatırlıyordu.

Prenses, kocasının getirdiği armağanlara bakarak, "Bunları nasıl aldın sen?" dedi.

"Bir mağazanın önünde durunca mutlaka bir şey beğeniyor, dayanamayıp satın alıyordum" diye yanıt verdi Prens.

"Canın sıkıldığı için mi böyle yapıyordun?"

"Tabii, sıkıntı böyledir işte. İnsan ne yapacağını bilmez."

Maria Evgnievna, "Nasıl olur Almanya'da görülecek o kadar çok şey var ki" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"İlgi çekecek her şeyi biliyorum artık. Erik çorbası, sucuk, evet hepsini biliyorum."

"Ama toplumsal kurumlan çok ilgi çekicidir Prens" dedi Yarbay.

"Niye ilgi çekici olsun. Onlar herkesi yenmişler. Bana ne bundan? Ben kimseyi yenmedim ki... Sonra akşam çizmelerini çıkanp, koridorda kapının önüne koymak, sabah erkenden kalkıp kötü bir çay içmek zorundayım. Bizim memlekete benzemiyor burası. Biz memleketimizde istediğimiz saatte kalkabiliriz. Acele etmemize, üzülmemize gerek yoktur...."

Yarbay, "Ama vakit nakittir prens unutmayın bunu" dedi.

"Bu zamana bağlıdır. Bazı aylar vardır bunu elli köpek uğruna hemen terkedersiniz. Bazı on dakikaları da dünyanın bütün servetini verseler vermezsiniz. Değil mi Katinka, neden bu kadar üzgünsün?"

"Bir şeyi yok babacığım."

Prens, Varinka'ya seslenerek, "Nereye gidiyorsunuz, lütfen kalın" dedi.

Varinka, "Gitmem gerek" dedi. Sonra orada bulunanların hepsine

allahaısmarladık dedi.

Kitty onun arkasından gitti. Varinka bile değişmişti. Eskisinden daha iyi ve mükemmel bir insan değildi ama değişmiş gibiydi.

Varinka şemsiyesini ve çantasını alırken "Ne zamandan beri bu kadar gülmemiştim" dedi. "Babanız çok hoş bir adam."

Kitty sustu.

"Ne zaman görüşüyoruz?"

"Annem Petroflar'a gitmek istiyordu. Orada olacak mısınız?" Kitty arkadaşının ne düşündüğünü anlamaya çalışıyordu.

"Evet orada olacağım. Buradan ayrılıyorlar. Eşyalarını toplamalarına yardım edeceğim."

"İyi ben de gelirim öyleyse."

"Gelme, niçin geleceksin?"

"Niçin mi? Niçin mi?" dedi Kitty gözlerini açarak. "Niye bunu söylediniz?"

"Çünkü sizin babanız burada. Onların yanına gelirseniz sıkılırlar."

"Hayır asıl neden bu değil. Söyleyin bana, niçin Petroflar'a gitmemi istemiyorsunuz?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Varinka sakin bir şekilde, "Hayır bunu demek istemedim" dedi.

"Rica ederim yanıt verin bana."

"Size her şeyi söylemek gerekiyor mu?"

"Evet her şeyi söylemek gerekiyor."

"Aslında ciddi bir şey değil bu. Petrof kürünü bitirir bitirmez buradan ayrılmaya karar vermişti. Ama şimdilik ayrılmak istemiyor" dedi Varinka gülerek.

"Peki ne olmuş, ne olmuş?" dedi Kitty.

"Anna Pavlovna, kocasının buradan ayrılmak istememesinin nedeni olarak sizin burada bulunmanızı gösteriyor. Bu yüzden aralarında tartışmışlar Bilirsiniz hastalar hemen heyecanlanırlar."

Kitty susuyordu. Varinka genç kızın birazdan ağlayacağını, ya da244

Leo Tolstoy

kızacağını önceden anladığı için ağır ve tatlı bir şekilde konuşuyordu.

"Bu yüzden oraya gitmemeniz daha iyi olur. Anladınız mı? Kızmayın sakın."

Kitty, Varinka'nın şemsiyesini alarak, "Bana bu yakışırdı zaten" dedi.

Varinka arkadaşının bu çocukça kızgınlığını görüp onu daha fazla kışkırtmak istemediği için, "Ne demek bu, anlamıyorum" dedi.

"Çünkü bütün bu hareketler sahtekârlık ve ikiyüzlülüktü. Yabancı bir insandan bana ne. Ne diye onun işine karışıyorum? Bu yüzden onların kavga etmesine sebep oldum. Evet bütün bunlar ikiyüzlülüktür, ikiyüzlülük" dedi şemsiyeyi açarak.

"Niçin ikiyüzlülük?"

"Başkalarına kendimi daha iyi bir insan gibi tanıtmak için. Kendime ve Tanrı'ya karşı, olduğumdan daha iyi görünmek için. Hayır bu yanlışlığı bir daha işlemeyeceğim. Yalan söyleyip, sahtekârlık etmektense kötü bir insan olmayı tercih ederim."

"Aldatan kim?" dedi Varinka, "Öyle konuşuyorsunuz ki, insan..."

"Sizden sözeden yok" dedi. "Sizin kusursuz bir insan olduğunuzdan eminim. Ama ben kötüyüm, elimden bir şey gelmiyor. Kötü olmasaydım bunların hiçbiri olmazdı. Ne yapayım. Olduğum gibi kalırım ben de. Hiç olmazsa sahtekârlık etmem. Bana ne Anna Pavlovna'dan? İstedikleri gibi yaşasınlar. Kendimi değiştirmem zaten..."

"Evet, zaten..." dedi Varinka.

"Zaten ben kalbime, duygulanma dayanarak yaşayabilirim ancak.Sizler prensiplerinize dayanarak yaşıyorsunuz. Ben sizi sevmiştim, oysa siz beni kurtarmaktan başka bir şey düşünmediniz."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Haksızsınız" dedi Varinka.

"Başkalarından değil kendimden sözediyorum."

Tam o sırada prenses seslendi, "Kitty buraya gel."

Kitty, arkadaşıyla uzlaşmaya gerek görmeden, masanın üzerinden

al bir kutuyu götürerek oradan uzaklaştı.

Babası ve annesi birlikte, "Ne yaptın, neden bu kadar kızarmışsın?" dediler.

Kitty kapıya doğru yaklaşırken, "Hâlâ orada, şimdi ne yapacağım ben?Niye onu üzdüm?" diye düşündü.

Varinka başında şapkası, bir masanın yanına oturmuş. Kitty'nin kırdığı şemsiyesini inceliyordu.

"Varinka, özür dilerim, ne söylediğimi bilmiyordum" dedi Kitty ona yaklaşırken. Varinka gülerek, "Sizi üzmek istememiştim ben" diye yanıt verdi.

Anlaşmışlardı. Ama babasının gelişi Kitty'nin dünyasını değiştirmişti. İnandıklarını bir yana bırakmıştı ama kendisinin hayâl ettiği gibi bir insan olmadığını da açıkça görüyordu. Sanki bir uykudan uyanmıştı. İkiyüzlülük yapmadan hayâl ettiği rolü oynayamayacağını anlamıştı. Çevresindeki yoksulluk ve felaket dolu gerçeği daha derinden duyuyordu. Saf ve sağlıklı bir hava soluk alma ihtiyacındaydı. Bir mektuptan, Dolly ve çocukların Yergoushovo'ya gittiklerini öğrenmişti. Kendisi de oraya gitmek istiyordu.

Ama Varinka'ya karşı duyduğu sevgi azalmamıştı. Ayrılırken Rusya'ya geldiği zaman kendisini kesinlikle görmesini rica etti.

Varinka, "Evlendiğiniz zaman gelirim" dedi.

"Ben hiçbir zaman evlenmeyeceğim."

"Öyleyse ben de gelmeyeceğim."

"Öyleyse sizin yüzünüzden evleneceğim, unutmayın bunu" dedi Kitty.

Doktorun söyledikleri gerçekleşmişti. Kitty, Rusya'ya tamamen iyileşmiş olarak döndü. Belki eskisi kadar neşeli ve rahat değildi ama ruhen sessizliğe kavuşmuştu. Geçmişin acıları artık birer acıdan başka bir şey değildirler.246

Leo Tolstoy

Serge İvanovitch, her zaman yaptığı gibi, fikri çalışmalarından sonra dinlenmek için yabancı ülkelere gideceğine mayıs ayının sonlarına doğru Pakrofsky'e gelmişti. Ona kalırsa kır yaşamı gibi yaşam yoktu. Kardeşinin yanında bu hayatın nimetlerini tadıyordu şimdi. Le-vine kardeşi Nicolas'ın beklemediği için Serge'i hoşnutlukla kabul etmişti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Constantin, Serge'i seviyordu ama onun yanında sıkıntı duymaktan da geri kalmıyordu. Hele kır yaşamı ikisi için de ayrı ayrı şeyler anlam taşıyordu. Constantin için köy yaşamı bir çalışma konusuydu, yaşamın kendisiydi. Oysa Serge için bir dinlenme yeriydi. Şehir yaşamına tamamen zıt olan bir yaşama biçimiydi. İnsan orada hiçbir şey yapmayabilirdi.

Köylüler hakkında da ayrı şeyler düşünüyorlar. Serge onlarla konuşmaktan hoşlanıyor, bu konuşmalardan köylülerin ruh soyluluğuna sahip oldukları sonucunu çıkarıyor, bunu genelleştirmekten kaçınmıyordu. Böyle yüzeysel bir yargı Levine'in hiç te hoşuna gitmiyordu. Levine de köylüleri seviyor ve onlara bağlı olduğunu biliyordu. Ama-köylülerin kötü davranışlarını görüyor ve bu davranışlarına, erdemlerine şaştığı kadar şaşıyordu. Onun gözünde halk, ortaklaşa bir çalışmanın ana elemanlarından birisiydi. Bu yüzden onlarla öteki insanlar arasında bir ayırma yapmanın yersiz olduğunu düşünüyordu.

Tartışmalardan daima Serge galip çıkıyordu. Çünkü Serge düşündüklerinden hiç şüphe etmiyordu, oysa Constantin hükümlerni her an yeniliyor ve kendi kendisiyle çelişki haline girdiğini kolaylıkla kabul ediyordu.

Serge kardeşini seviyor iyi bir kalbi olduğunu düşünüyordu. Ama ileri düşünceli bir insan olduğu halde çok çabuk etki altında kaldığını da söylüyordu. Çoğu kere, kardeşine olayların gerçek anlamını açıklamaya çalışıyor ama yenilmesi bu kadar kolay bir insan ile konuştuğu için canı sıkılıyordu.

Constantin ise kardeşinin zekâsına ve bilgisine karşı hayranlık duyuyordu, onun, en yüce yetenekleri kendisinde taşıyan ve insanların iyiliğine yararlı olan bir insan olduğunu düşünüyordu. Ama zamanla ve kardeşini daha iyi anladıkça insanlara ve genel çıkarlara yararlı olmanın önemli bir özellik olup olmadığını düşünmeye başlamıştı. Böyle bir davranış, insanın kendisine özel bir radyo seçememesinden ve yaşamda karşılaşılan binlerce yoldan birini kabul edememesinden ileri gelmiyor muydu?

Levine kardeşine karşı bir başka bakımdan da sıkıntı duyuyordu. Kendisi bütün gün işlerle uğraşıyordu. Evde dinlenen Serge, hiçbir şey yazmadığı halde şu veya bu konuya düşünmekten geri kalmadığı için, düşüncelerini kendisine açıklayacağı bir insanın varlığına gereksinimi vardı. Bu insan Levine'den başkası değildi.

Serge otların üzerine uzanıp, güneşlenirken, tembel tembel konuşuyordu.

"Tembelliğimden ne kadar zevk alıyorum bilemezsin" diyordu. "Kafamda tek bir düşünce yok. İçi bomboş."

Ama Levine kardeşiyle böyle gevezelik edecek halde değildi. Bundan hemen yoruluyordu. Gevezelik ettiği sırada, çiftlikte işlerin iyi gitmeyeceğini, yeni alınmış İngiliz sapanının tekerleklerini çıkaracaklarını ve bu sapanın eski sapanlar gibi kullanışlı olmadığını ispat etmek için tekerlekleri bir yana atacaklarını biliyordu.

"Bu güneşte dolaşmaktan yorulmuyor musun?" diyordu Serge.

"Şimdi geleceğim. Büroya gidip bir bakayım" diyordu Levine. Ve böylece kurtuluyordu.

Haziran'ın başlangıcında, ev işlerini gören yaşlı kadın Agatha Mikhailovna tuzladığı bir sepet mantarla

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

mahzene inerken, kayıp düş-248

Leo Tolstoy

Arına Karenina

249

muş, bileğini incitmişti. Okuldan yeni çıkmış, geveze bir delikanlı olan doktoru çağırdılar. Doktor yaşlıyı muayene edip bileğin çıkmamış olduğunu söyledi ve pansuman yaptı. Sonra ünlü yazar Kosnic-hefin karşısında olduğu için bölgenin bütün dedikodusunu ve hikâyelerini anlattı, ileri görüşlü bir insan olduğunu belirtmek için de-genel olarak içinde bulundukları durumun kötülüğünden sözetti.

Serge İvanitch doktoru dikkatle dinledi.Yenibir arkadaş bulduğu için sevinmişti. Doktorla uzun uzun konuştu. Doktor Serge'in yaptığı ince ve yerinde eleştirilerini saygıyla dinledi.Doktor gittikten sonra, yaptıkları konuşmadan heyecanlanmış olan ünlü yazar, parlak bir konuşma yaptı. Levine onun bu durumunu çok iyi biliyordu. Serge yalnız kalınca hemen bir olta alıp balık avlamaya gitti.

Kosnichef balık tutmaktan hoşlanıyordu. Toprağın sürülmesine ve otlaklara bakmak isteyen Levine, araba ile kardeşini nehrin kıyısına kadar götürmeyi teklif etti.

Neredeyse hasatlar başlayacaktı. Bütün bitkiler boy atmışlardı. Doğa sanki, hasattan önce dinlenir gibiydi.

Otlaklara gitmek için ormandan geçmek gerekiyordu. Levine bu ormanı seviyordu. Kardeşine, neredeyse çiçek açacak olan bir yaşlı ıhlamur ağacını gösterdi. Ama doğa güzelliğinden sırası gelmemişken sözetmek istemeyen Serge, sırası gelmemişken bu güzellikten konuşulmasını da istemiyordu. Sözlerin en güzel varlıkları mahvettiklerini ileri sürüyordu. Levine kardeşinin düşüncelerini doğru bulup kendi işlerini düşünmeye başladı. Bir tarlanın yanından geçerlerken Levine çalışanları ve araba sayısını gözden geçirip hoşlandı. Daha sonra ot kesimi sorununu düşündü. Otlar çiğle kaplıydı. Serge ıslanmamak için, kardeşinin kendisini balık tutulan yere kadar götürmesini istedi. Constantin otlağı ezmenin hiç de doğru olmayacağını düşündüğü halde kardeşine boyun eğdi.

Serge oltasını suya attı. Hiçbir şey tutmuyor ama neşeli görünü-

yordu. Oysa Levine hemen geriye dönmek ve ertesi gün başlanacak ot j kesimi için ne kadar işçi tutulması gerektiği konusunda emir vermek

istiyordu. Ama kardeşini bekliyor ve bu önemli sorunu düşünmekten l de geri durmuyordu.

"Ben seni düşünüyorum" dedi Serge İvanitch. "Şu doktor, biliyorsun aptal bir çocuk değil, sizin bölgenizde işlerin çok kötü gittiğini söylüyor. Sana daha önce söylediklerimin doğru olduğunu gösteriyor bu. Toplantılara gitmemekle haksızlık ediyorsun. Kıymetli insanlar işlere karışmazlarsa her şey çok kötü bir duruma gelir. Mükelleflerin parası bir işe yaramaz. Ne okul, ne hemşire, ne de eczane var, hiçbir şey yok."

"Denedim ama yapamıyorum" dedi Levine istemeye istemeye.

"Niye yapamıyorsun? Doğrusu hiçbir şey anlamıyorum. Bunun kayıtsızlık veya yeteneksizlikten ileri geldiğni kabul edemiyorum. Sakın sadece tembellikten olmasın."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bunların hiçbiri değil. Tecrübe ettim ve karar verdim. Hiçbir şey yapamam ben."

Levine kardeşinin söylediğini derinleştirmeye çalışmadan uzaklarda gördüğü kara bir noktaya bakıyordu. Kâhyanın atı mıydı bu?

"Çok çabuk yeniliyorsun. Bir onur sorunu yapmıyorsun bunu?

Levine bu sözden alınmıştı, "Bu konuyla onurun ne ilgisi var?" dedi. Üniversitede, entegral hesabı arkadaşlarım kadar anlamadığım söylenseydi bunu bir onur sorunu yapardım. Burada yapılan işlerin hemen yarar vereceğine inanmış olmak gerekiyor."

Levine'in, söylediklerine az önem vermesine alınan Serge "Yapılan işlerin yaran yok mu yani?" dedi.

"Hayır. Bunun yaran olduğunu sanmıyorum ve bu işlerle ilgilen-250

Leo Tolstoy

miyorum. Ne yapayım?" dedi Levine. Atla gelen adamın kâhya olduğunu anlamıştı.

Kardeşi, "Dinle beni. Her şeyin sınırı var. Yalancılıktan, sahtekârlıktan tiksindiğini kabul edelim ama böyle bir davranış sana o kadar sevdiğini söylediğin halka karşı..."

"Böyle bir şey söylemedim ben" dedi Levine.

"Demek halk böyle yalnız başına ölsün ha.... Ebeler bilgisizlikten yeni doğmuş çocukları öldürsünler... Köylüler cehaletin içine dalıp gitsinler ve ilk gelen yazarın peşine takılsınlar" dedi Serge.

Sonra şu düşünceyi ortaya attı,

"Senin ya düşünme kabiliyetin durmuş ya da tembellikten, kendini beğenmişlikten böyle yapıyorsun."

Başkalarına yardım etmeye önem vermediğini kabul etmek istemiyorsa, kardeşinin söylediklerine boyun eğmek zorunda olduğunu anlamıştı.

"Sanmıyorum..." dedi sıkıntılı bir şekilde.

"Nasıl sanmazsın? Örnek olarak vergilerin yerine kullanıldını kontrol ederek, bir sağlık kolunun açılmasını sağlayabilirsin."

"Bu kadar geniş bir alanda bir sağlık kolu ne yapabilir? Zaten tıbbın bir işe yaradığını da »anmıyorum."

"Haksızsın... Sana binlerce örnek verebilirim. Peki okullar?"

"Okuldan ne olacak?"

"Ne? Nasıl olur da okulların yararlı olduğunu inkâr edebilirsin. Kendin için- yararlı olduğunu düşünüp başkalarının buna ihtiyacı olmadığını nasıl söyleyebilirsin?"

Constantin yakalanmış olduğunu anlıyordu. Şaşırıp düşüncesinin gerçek nedenini söyleyiverdi.

"Bunların hepsi doğrudur belki. Ama benim işime yaranmayacak sağlık örgütünü, çocuklarımı

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yollamayacağım okulları ne yapayım. Köylüler de yollamazlar zaten. Bence yollamamalan hiç de kötü de-

Serge İvanitche kardeşinin bu çıkışından hiç de hoşlanmadı. ta- sını sudan çekerek, Levine gülümseyerek döndü.

"Ama Agatha Mikahilovna için doktor çağırdın. Demek işe yarıyormuş doktorlar."

"Eli yine sakat kalacak, eminim."

"Görürüz... Sonra köylüler okuma yazma bilirlerse senin işine daha iyi yaramazlar mı?"

Levine gözünü kırpmadan yanıt verdi, "İşte bunda yanılıyorsun. Kime sorarsan sor, herkes sana okuma yazma bilen köylülerin ötekilerden daha az çalıştığını söyler.Yol onarımına gitmez. Biraz inşaat öğrense malzemeyi çalar."

"Söz konusu bu değil" dedi Serge. Böyle çelişmelere düşen birisine katlanamazdı. Hele konudan anlayanlara ve delil ileri sürmeden konuşanlara deli olurdu. "Sorun şudur: Öğrenim yapmanın halk için yararlı olduğunu sanıyor musun?"

"Evet" dedi Levine. Asıl düşüncesinin bu olmadığını hemen anladı. Böyle söylemekle çelişkiye düşmüş olduğunu anlamıştı.

"Bunu kabul ettiğine göre, namuslu bir adam olarak, bu işin gerçekleştirilmesine çalışmak boynun borcudur."

"Ya öğreminim adamakıllı yararlı olduğunu söyleyemeyeceğimi ileri sürersem" dedi Levine kızarak. "Nasıl olur, az önce..."

"Yani deneyimler öğrenimin yararlı olduğunu kesin olarak göstermemiştir demek istiyorum...

"Bu konuda kılını bile kıpırdatmadın. Böyle şeyler söylemeye hakkın yok."

Constantin, "Diyelim ki öğrenim yararlıdır" dedi. Buna hiç inanmıyordu. "Ne diye dert edineyim bunu."

"Ne? nasıl olur bu?"252

"Bana düşünceni felsefi bakımdan açıkla."

"Bunun felsefeyle ilgisi yok" dedi Serge. Sanki kardeşinin bu konuya el atmaya hakkı yokmuş gibi söylemişti bu sözü.

"Öyleyse ben sana söyleyeyim" dedi Levine heyecanlanarak. "Bütün hareketlerimizin temeli, bence kişisel çıkarlanmızdadır. Bu bölge işletmelerinde bir soylu olarak benim hiçbir çıkarım yok. Yollar iyi değil. Daha iyi de olamazlar zaten. Benim atlarım kötü yollarda da giderler. Doktorlar ve dispanserlerin bana yaran yok. Okulların da yararı yok, hatta az önce anlattığım gibi zararı var. Bölge işletmeleri ise vergi vermeme

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

şehre inip tahtakurulu odalarda yatmama ve budalaca sözler dinlememe neden oluyor sadece. Bunlarda benim hiçbir çıkarım-yok.

Serge gülerek, "Özür dilerim. Köylüleri esirlikten çıkarmak da bizim çıkarlarımıza uygun değildi. Ama bu işi biz yaptık."

Levine daha da heyecanlanmıştı. "Hayır" diye bağırdı. "Bu başka bir sorundur. Çıkar sözkonusudur burada. Sırtımızdaki bir yükü atmak istemiştik biz. Ama şehir meclisi azası olmak ve oturmadığınız sokaklardaki su yolları hakkında tartışmalara girmek, hakim olup bir köylünün çaldığı jambonla uğraşıp saatlerce saçma saparı sözler dinlemek, başkanın yaşlı dostum Alexis'e sorduğu gibi "Bay sanık jambon çaldığınızı kabul ediyor musunuz?" demek...

Levine heyecanlanmış bu sahneyi canlandırmaya başlamıştı, yaptıkları tartışmadan ayrıldığının farkında değildi.

Sergi İvanitch omuzlarını silkerek,

"Peki ne demek istiyorsun bunlarla?"

"Yani benim çıkarlarım söz konusu olunca onları sonuna kadar sa-vuncağım demek istiyorum Öğrenciyken gelip evde araştırma yapıyorlar, mektuplarımızı okuyorlardı. O zamanlar öğrenim yapmak hakkını savunuyordum. Zorunlu hizmet konusu üzerinde tartışmak isterim çünkü bu benim çocuklarıma ilgili olabilir. Kardeşlerimle ilgili olabi-

lir. Yani benimle ilgilidir. Ama vergilerden elde edilmiş 40 bin rubleyi nereye kullanmak gerektiğini bulmak ve budala Alexis'i mahkeme etmek benim işim değil..."

Levine durmadan konuşuyordu. Serge gülümsedi.

"Peki yarın bir davan olsa eski mahkemeler tarafından bakılmış olmasını yeğlermiydin?"

"Benim davam falan olmaz. Kimseyi öldürmem." Sonra adeti olduğu gibi bir konudan diğerine atlayarak, "Bizim işletmelerimiz toprağa batırılmış dallara benziyor. Hani çocukken yapardık. Halbuki Avrupa'da bunun ormanları var."

Serge kardeşinin tartışmanın içine dallan falan sokmasına şaşarak omuzlarını silkti. Ama kardeşinin söylemek istediklerini anlamıştı.

"Bu söylediğin mantıklı bir düşünce değil."

Ama Levine bu işlerle neden ilgilenmediğini açıklayıp kendini temize çıkarmak istediği için devam ediyordu.

"Kişisel çıkarlar üzerine dayanmayan devamlı bir çalışmadan sö-zetmek olanaksızdır. Bu genel bir gerçekten, yani felsefidir." Bu son kelimenin üzerinde durdu. Sanki bir başkası gibi kendisinde felsefeden sözetmek hakkı olduğunu göstermek istiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Serge İvanitche, "O da eğilimlerinin buyruklarına uyarak bir felsefe yapıyor kendine" diye düşündü.

"Felsefeyi bir yana bırak. Onun her zaman için erişmek istediği tek şey kişisel çıkarlar ile genel çıkarlar arasındaki ilişkidir zaten. Karşılaştırmanı biraz düzeltmek isterim. Sözünü ettiğin dallar toprağa sadece dikilmemiştir.Aralarından kimisi ekilmiş ve sulanmıştı. Bu işletmelere önem vermeyen halklar birer tarihe sahip olamazlar.

Kardeşinin yanlışlığını daha iyi ortaya çıkarmak için bu sorunu tarih felsefesi bakımından ele aldı. Bu alanda, Levine'in onun söylediklerini izlemesine olanak yoktu.

"Bu işlerden hoşlanmaman bence bizim eski Rus alışkanlıklannın,254

soyluların tembelliklerinin bir sonucudur. Bu yanlışlıklardan çabuk vazgeçeceğini umarım."

Constantin yanıt vermedi. Yenildiğini hissediyordu. Ama aynı zamanda kardeşinin kendisinin söylemek istediklerini anlamadığını, ya -hut anlamak istemediğini de hissediyordu. Kendisi mi anlatamıyordu yoksa kardeşi mi anlamak istemiyordu. Bu konuyu fazla deşmedi, yanıt vereceğine düşüncelere daldı.

Serge İvanitche oltasını çekti. Atları çözüp yola koyuldular.

Bir yıl önce hasat zamanı kâhyasına kızan Levine, köylülerden bi-, risinin elindeki orağı alıp kendisi biçmeye başlamıştı. Bu çalışma onun çok hoşuna gitmişti. Evinin önündeki otlağı kendisi biçmiş ve gelecek yıl bütün gününü köylülerle birlikte oraka sallayarak geçirmeyi tasarlamıştı.

Serge geleli beri, bu düşüncesini gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğini düşünmeye başlamıştı. Kardeşini bütün gün yalnız bırakamazdı. Kendisiyle alay edeceğini de biliyordu. Otlaktan geçerken geçen yılki anılarını düşünmüştü.

Adamlarının ve kardeşinin söyleyeceklerine hiç aldırmayarak, "Mutlak vücut hareketleri gerektiren sert bir iş yapmalıyım. Yoksa sinirlerim berbat olacak" diye düşünerek karar verdi.

O akşam ertesi günkü iler için kâhyasına emir veriken, sıkıldığını belli etmemeye çalışarak,

"Benim orağımı Tite'e verin. Bilesin. Yann geri getisinler. Belki ben ot biçeceğim" dedi.

Kâhya gülümseyerek yanıt verdi.

"Evet efendim."

Biraz sonra çay içerden Levine kardeşine:

"Hava çok güzelleşti. Yarın ot biçeceğim" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Serge İvanitche "Ben bu işi çok everim"dedi.

"Ben de çok severim. Geçen yıl yapmıştım. Bu yıl da ertesi gün- den itibaren başlıyorum. Bütün gün çalışacağım."

Serge başını kaldırıp kardeşine şaşırarakbaktı,

"Nasıl, bütün gün bir köylü gibi çalışacak mısın?"

"Evet hoş bir şey bu.."

Serge alay etmeyi aklından bile geçirmeden, "Çok güzel bir beden | çalışması bu ama yorgunluğuna dayanabilir misin?"

"Denedim daha önce. Başlangıçta çok güç. Sonra insan idmanla- nıyor. Sonuna kadar gidebileceğimi sanırım."

"Sahi mi? Peki köylüler ne diyecek buna? Efendilerinin bundan zevk almasına gülmezler mi? Öğle yemeğini ne yapacaksın. Oraya bir hindi kızartması ve nefis bir şarap getirtmek biraz garip olmaz mı?"

"Köylüler dinlendiği sırada eve gelirim."

Ertesi gün Levine her zamandan daha erken kalktığı halde, çayıra geldiği zaman köylülerin işlerine başlamış olduklarını gördü.

Çayır biçilmiş ot yığınları ve köylülerin çıkardıkları elbiselerin meydana getirdiği küçük tepeciklerle dağın kenarına kadar uzanıyordu. Evine yaklaşınca,orakçıların arka arkaya bir sıra oluştururcasına ilerlediklerini farketti. Aralarında eski tanıdıkları vardı: Beyaz gömlek giymiş iki büklüm yaşlı Ermil, eski arabacısı genç Wasia. Kırk iki kişiydiler.

Tite orağı uzatarak, "Hazırladım efendim. Ustura gibi oldu. Kendi kendine kesiyor" dedi gülümseyerek.

Levine orağı aldı. Sıralarını bitiren biçiciler birer ikişer yolun kenarına geliyorlardı. Kan ter içindeydiler ama gülümsüyor, efendilerini neşeyle selamlıyorlardı. Kimse konuşmayı açmaya cesaret edemiyordu. Sonunda, koyun postundan bir ceket giymiş, sakalsız iri yarı bir yaşlı Levine'e seslendi.256

Leo Tolstoy

Anna Karenina

257

"Dikkat edin efendim, bir işe başlayınca bitirmek gerekir onu" dedi. Levine biçicilerin kıskıs güldüklerini duydu

Tite'in arkasına geçerek, "Geride kalmamaya çalışacağım" dedi.

"Tabana fazla bas" dedi bir başkası.

Yaşlı adam "Merak etmeyin, başaracak" dedi. "Fazla sallama orağı. Eskiden böyle çalıştık mı bizi döverlerdi" diye ekledi!

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Otlar daha yumuşamaya başlamıştı. Levine verilen öğütleri dinliyor ama yanıt vermeden Teti'in ardından geliyordu. Böylece yüz adım kadar ilerlediler. Köylü durmadan yürüyordu. Levine yorulmaya başlamıştı. Sonuna kadar gidememekten korkuyordu. Tam Tite'e durmasını söyleyeceği sırada, adam kendiliğinden durakladı. Biraz ot koparıp orağını temizlemeye başladı. Levine derin bir nefes alarak doğruldu. Yakınında kendisi gibi yorulmuş bir köylü de duraklamıştı.

Yeniden başladıkları zaman durum pek değişmedi. Arkadan gelen Levine başkalarının kendini geçmesini istemiyordu. Tam bütün gücünün tükendiğini sandığı sırada, Tite yine durup orakları biledi.

Böylece birinci sırayı bitirdiler. Tite orağını omuzlayıp yürümeye başladığı zaman, Levine sırtında tatlı bir serinlik duydu. Gökyüzüne baktı kocaman karabir bulut gördü. Yağmur yağıyordu. Köylüler elbiselerini giyiyorlardı. Diğerleri Levine gibi, sırtlarını yağmura açmışlardı, bundan zevk alıyorlardı.

Biçme devam ediyordu. Levine zaman kavramını, saatin kaç olduğunu tamamen unutmuştu. Çalışmadan olağanüstü zevk alıyordu, bir çeşit bilinçsiz bir özgürlük yaşıyor gibiydi. Serbest ve rahat bir şekilde yaptığını tamamen unutmuş bir durumdaydı. Oysa çalışmasının sonuçlan Tite'den aşağı değildi.

Bu sırada Tite yaşlıya yaklaşmıştı. Güneşe bakıp bir şeyler söylüyorlardı. "Niye konuşuyorlar? Niçin devam etmiyoruz?" dedi kendi kendine saatlerden beri durmadan çalışıldığı ve yemek zamanının geldi aklından bile geçmiyordu. .

Yaşlı, "Yemek zamanı geldi efendim" dedi.

"Demek bu kadar geç oldu. Hadi yiyin."

Levine orağı Tite verdi ve yağmurun hafifçe ıslattığı biçilmiş çayırdan geçerek atına bindi. Köylüler kaftanlarının ceplerindeki ekmekleri çıkarıyorlardı. Yağmurun otlara kötü etki edeceğini düşünerek,

"Yazık otlar berbat olacak" dedi.

Yaşlı, "Merak etmeyin efendim bir şey olmaz" dedi.

Levine kahve içmek için eve gitti. Serge henüz kalkmamıştı. Ama giyinip oturma odasına gelene kadar Levine çayıra dönmüştü bile.

Yemekten sonra Levine kendisini davet eden yaşlı ile, sonbaharda evlenmiş olan ve ilk olarak ot biçen bir köylünün arasında yerini aldı.

Yaşlı iri adımlarla ilerliyor ve kolunu hafifçe hareket ettirerek bi-çiyormuş gibi görünüyordu. Sanki hiç çaba göstermiyor, orağı kendi kendine işliyordu.

Levine biçmeye .başladı. Saçları ot saplarıyla başına yapıştırılmış olan genç Michel geliyordu. Kendisine bakılınca hemen gülümsüyor-du. Yorulduğunu kabul etmektense ölümü tercih ederdi.

Günün sıcağı bastırdığı halde Levine işi eskisi kadar ağır bulmuyordu. Ter sırtını serinletiyor, sırtına ve dirseleklerine kadar çıplak olan kollarına vuran güneş, sanki ona güç veriyordu. Bazen ne yaptığını unutuyordu. Orak kendi kendine hareket ediyordu. Bunlar mutluluk dolu anlardı. Nehrin kenarına vardıklarında önde giden yaşlı ıslak ola orağını temizledi. Sonra nehirden aldığı suyu Levine'e uzattı.

"Bakalım beğenecek misiniz?" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine içinde otlar yüzen bu ılık suyu, köylünün kabının bu suya eklediği hafif pas tadını çok sevmişti. Sonra mutluluk dolu gezinme molasına sıra geldi. Orağı omuzlayıp, derin derin nefes alarak, biçici-258

lere, ormana tarlalara rahat bir şekilde bakmak mümkündü. Çalışmaya başladığı zaman yaptığı işi yine sık sık unutmaya başladı. Ora kendi kendine biçiyor, sanki ardındaki güçlü vücudu sürükleyip götürüyordu. Oysa şuurlu bir iş yapmak gerektiği zaman örnek olarak toprak parçalarını kaldırmak ya da bir dikeni yığının içinden çıkarmak için pek güçlük çekmiyordu. Gözünden hiçbir şeyi kaçırmıyordu. Bir yabani meyva görünce o aralık meyvayı yemekten ve Levine'e sunmatan geri kalmıyordu.Gördüğü bıldırcın yuvalarını, karayılanları erkese gösteriyordu. Ama Levine ve genç köylü için çalışmaya başladıktan sonra böyle hareketler yapmak çok zor bir işti.

Zaman farkına vanmadan geçiyor akşam yemeği saati geliyordu. Yaşlı köylü, otların içinde iyice belli olmayan çocukların her yandan gelmekte olduklarını Levine gösterdi. Çocuklar yiyecek getiriyorlardı.

"İşte çocuklar geliyor" dedi. Sonra elini gözlerine siper ederek güneşi inceledi.

Biraz daha çalıştılar. Sonra yaşlı kesin bir sesle;

"Yemek zamanı geldi efendim" dedi.

Köylüler elbiselerinin bulunduğu yere yaklaştılar. Kimisi arabaların kimisi ot yığınlarının yanına oturdu. Levine de onların yanına gitti. Ayrılmak istemiyordu onlardan Artık Levine'den çekinmiyorlardı. Yıkanıp yemeklerini yediler ve uyumaya hazırlandılar. Çocuklar bu arada, nehirde yıkanıyorlardı.

Yaşlı bir kabın içine ekmek ufaladı. Sonra Levine'i de kendisiyle birlikte yemek yemeye davet etti.

Levine onunla birlikte yedi. Konuşma köylünün ailesi ile ilgili konular üzerinde açıldı, Levine bunları dikkatle inceledi. Sonra Levine kendi planlarından sözetti. Bu basit adamla, kardeşinden çok daha iyi anlaştığını görüyor ona duyduğu yakınlıktan dolayı sevinçten gülüm-süyordu.

Yemek bittikten sonra, yaşlı kedisine otlardan bir yastık yapıp

259

verdi. Levine de aynı şeyi yaptı. Ter içinde kalmış yüzünün çevresinde vızıldayan sineklere rağmen hemen uyudu. Güneş yükselinceye kadar hiç uyanmadı. Yaşlı daha erken kalkmıştı orakları biliyordu.

Levine çevresine bakındı, sanki her şey değişmiş gibi geldi ona. Biçilmiş olan çayır dünkünden çok daha geniş görünüyordu. Güneşin eğik ışıklarıyla bambaşka bir biçimle aydınlanmış olan nehir, sanki çelikten yapılmış gibi pırıl pırıl yanıyordu. Ta yükseklerde yırtıcı kuşlar uçuşuyordu.

•

Levine biçicilerin kestikleri yeri ve kesilmesi gereken yerleri karşılaştırınca durumun, eski zamanlardakilerden çok daha iyi olduğunu anladı. Esirliğin kaldırılmasından önce, bu çayırda çalışan otuz iki kişi bütün otlan kesebilmek için iki gün uğraşmak zorunda kalıyorlardı. Halbuki şimdi çayır hemen hemen bitmiş gibiydi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bundan sonra ormanın kenarındaki otlan da kestiler. Yaşlı hiç yorulmadan aynı şekilde devam ediyordu. Ormanda otların arasında mantar bulduğu zaman hemen eğilip alıyor, "Bizim yaşlı kadına bir armağan" diyerek ceketinin cebine koyuyordu.

Yumuşak ot kolaylıkla kesiliyordu. Ama kesilen yer yamaç olduğu için inip çıkmak bir hayli güç oluyordu. Yaşlı dinç adımlarla ilerliyor, yolunun üzerinde bulunan hiçbir şeyi atlamıyor ve şakalar yapmaktan da geri kalmıyordu. Levine arkasından geliyor ve elleri boş olan bir insanın bile zorlukla çıkabileceği bu yamaçta orak kullanırken her an düşmekten korkuyordu. Ama ötekilerden geri kalmıyordu. Sanki içinde yanan bir ateş harekete geçiriyordu onu.

İş bitince köylüler kaftanlarını giyip evlerin yolunu tuttular. Levine ata bindi, köylülerden istemeye istemeye ayrıldı. Yukarı çıkınca bir kere daha geriye bakmak istedi ama gecenin karanlığı her şeyi örttü.-260

Leo Tolstoy

yordu. Sadece gülüşen ve eğlenen köylülerin sesi duyuluyordu.

Serge İvanitche akşam yemeğini çoktan yemişti. Postayla gelmiş olan gazete ve dergilerini okuyup limonatasını yudumluyordu. Levine saçları terden ıslanmış ve kamakarışık olmuş bir durumda içeri girdi.

"Bütün çayırı kestik. Çok iyi oldu bu... Peki sen ne yaptın?" dedi dünkü konuşmalarını unutarak.

"Allah Allah... Ne duruma girmişsin böyle" dedi Serge. Kardeşinin durumundan hoşlanmadığı belliydi. "Kapıyı kapa arkandan bir sürü sinek gelecek" dedi.

Serge İvanitche sineklerden tiksinirdi. Odasının pencerelerini yalnız geceleri açık bırakırdı.

"Merak etme sinekler içeri girmemiştir. Ne güzel bir gün geçirdik. Sen ne yaptın söylesene?"

"Benim günüm de kötü geçmedi. Bütün gün ot biçtin mi yoksa? Karnın çok acıkmış olmalı. Koşma yemeğin için her şeyi hazırladı."

"Karnım aç değil. Orada yemek yedim. Yıkanacağım."

"Hadi çabuk ol. Birazdan görüşürüz" dedi Serge. Kitaplarını düzelttikten sonra kardeşinin yanına gidecekti. O sırada,

"Yağmur yağarken neredeydin?" diye sordu.

"Ne yağmuru? Bir iki damla düştü sadece. Demek sen de zamanını iyi geçirdin. Şimdi gelirim, gecikmem" dedi Levine.

"Sana bir mektup var" dedi Serge.

Koşma gidip mektubu getirdi, mektup Oblonsky'dendi. Levine yüksek sesle okumaya başladı.

"Dolly yazlıkta, geçenlerde bir mektup gönderdi, durumu çok kö-tüymüş. Gidip kendisini görsen çok iyi olur. Öğütler verirsin ona. Zavallı kadın yalnız başına. Kaynanam kızı ve kocasıyla hâlâ Almanya'dan dönmedi."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Gidip görmeliyim mutlak" dedi Levine. "Sen de benimle gelirsin. Çok iyi bir kadındır."

Anna Karenina

261

"Oturduktan yer buradan çok uzak değil mi?" "Peki yakın değil ama yol iyidir. Çabucak gideriz." "Tabii" dedi zevkle. Kardeşinin neşeli hali onu da neşelendirmişti. Yaptığım çalışma o kadar iyi bir şey ki... İnsanın aklında ne kadar kötü düşünce varsa hepsini silip süpürüyor... Tıp bilimine yeni bir kelime sokmalı. (Çalışma Kürü) demeli buna."

"Senin böyle bir küre gereksinimin yok sanırım."

"Evet ama sinir hastalıklarını önceden önlemek için bu çok iyi bir

yöntem."

"İlgi çekici bir deneyim bu. Sizi seyretmek için oraya geldim ama hava çok sıcaktı, ormana gidip dinlendim. Sonra yolda süt anneni gördüm. Köylülerin senin hakkında ne düşündüklerini öğrenmeye çalıştım. Bu hareketini doğru bulmuyorlarmış. Bu iş efendilere yakışmaz diyorlarmış. Köylüler efendilere neyin yakışıp yakışmayacağı •konusunda çok geri düşünceler taşıyorlar."

"Olabilir. Ama ben çok zevk aldım ve kimseye de kötülük etmedim. Değil mi?"

"Bu geçirdiğin günden tamamen hoşlanmış olduğunu görüyorum,"

"Evet çayın baştan başa biçtik. Sonra iyi bir insanla tanıştım. Çok

ilgimi çekti."

"Hakkım yok muymuş" dedi Serge elini omuzuna koyarak.

"Tabii" dedi Levine bir çocuk gibi gülümseyerek: "Ben gerçeği bulduğumu söylemiyorum ki." Sonra "Dün ne gibi bir tartışma yapmıştık acaba?" diye düşündü. "İkimizin de haklı olduğuna göre işler iyi sona erdi. Yarınki işler hakkında açıklamalar yapmak için gitmem

gerek."

Gülerek ve gerinerek dışarıya çıktı. Kardeşi gülüyordu.

Tam çıkacağı sırada, elini alnına vurarak, "Hey Allah...." dedi. Bu hareketi o kadar şiddetli yapmıştı ki Serge yerinden sıçradı..262

Leo Tolstoy

"Ne var?" dedi.

"Agatha Mikailovna"nın eli, unuttum onu."

"Adamakıllı iyileşti."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Olsun. Odasına kadar gideyim. Hemen geri gelirim."

Gürültü patırdı ederek aşağıya indi.

Daria Alexandrovna çevresinde çocuklar olduğu halde nehir kena-rııdan gelirken arabacı, "Karşıdan birisi geliyor, Pakrofsky'nin sahibi olmalı bu" dedi.

Dolly Levine'in, gri paltosunu, yumuşak şapkasını ve dost yüzünü tanıdığı zaman çok sevindi. Dolly Levine'i görmekten her zaman zevk alırdı ama o gün çocuklarıyla birlikte Levine ile karşılaşması ona başka bir haz vermişti.

Levine onun kıvınç duyduğu şeyi en iyi anlayacak birisiydi.

Levine onu görünce kendisinin rüyasını kurduğu mutluluk hayalini görür gibi oldu.

"Yavrularınızı kanadınızın altına almışsınız Daria Alexandrovna."

Dolly ona elini uzatarak, "Sizi gördüğüme çok memnunum" dedi.

"Oysa bana haber bile göndermediniz. Kardeşim bende. Sizin burada olduğunuzu ancak Stiva'dan öğrenebildim."

Dolly şaşkın bir şekilde, "Stiva'dan mı?" dedi.

"Evet sizin yazlığa gelmiş olduğunu ve belki size bir hizmette bulunmama izin verebileceğinizi yazdı bana." Levine konuşurken birden sıkılmaya başlamış ve arabanın yanında yürürken, yolun kenarındaki otları koparıp ufacık yaprakları ağzına alarak çiğnemeye başlamıştı.

Daria Alexandrovna'nın, kocasından beklediği yardımı bir yabancıdan görünce üzülebilir diye düşündü. Dolly kocasının kendi görevlerinden kaçınmasına gerçekten üzülüyordu. Levine'in bunu anladığını

hissetmiş ve davranışmdaki inceliğe hayran olmuştu.

Dolly "Çok teşekkür ederim" dedi. "Başlangıçta çok sıkıntı çektik ama şimdi işler yolunda. Matrona'nın sayesinde güçlükleri yendik." Bunları söylerken Matrona'ya doğru baktı. Matrona Levine'e dostça gülümsedi. Levine'i tanıyor ve beğeniyordu.

"Lütfen oturun. Biraz sıkışırız biz" dedi.

"Hayır yürümeyi tercih ederim" dedi Levine. Sonra çocuklara dönerek, "Hanginiz benimle koşarak atları geçmek ister?" diye sordu. Çocuklar Levine'i çok iyi tanımıyor ve onunla ilk olarak nerede karşılaştıklarını anımsayamıyorlardı. Ama çocuklar genel olarak, samimi insanları hemen tanımakta güçlük çekmezler. Birçok kusurlarına rağmen Levine de samimi bir insandı, bu yüzden çocuklar Levine'e hemen kaynaşmışlar ondan çekinmemişlerdi. İçlerinden ikisi Levine'in önerisini kabul etti. lili de Levine-ile beraber olmak istedi. Levine onu sırtına aldı. Hep birlikte koşmaya başladılar.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine koşarken, "Merak etmeyin Daria Alexandrovna düşürmem onu" diye sesleniyordu.

Dolly onun hareketlerindeki kıvraklık ve sağlamlığı görüyor, endişelenmiyordu.

Levine çocuklarla çocuk olan bir insandı. Özellikle kır yaşamında böyle davranıyordu. Dolly Levine'in bu durumunu çok beğeniyor ve onun çocuklarla oynamasını seyretmekten zevk alıyordu.

Akşam yemeğinden sonra balkonda yalnız kaldıkları zaman Kitty'nin sözü geçti.

Dolly, "Biliyor musunuz, Kitty gelip yazı benimle birlikte geçirecek" dedi.

Levine kızararak, "Öyle mi?" dedi. Sonra konuyu hemen değiştirdi.

"Evet size iki tane inek gönderirim. İlle para vermek istiyorsanız ve bu sizi utandırmıyorsa, ayda beş ruble verirsiniz."264

Leo Tolstoy

Anna Karenina

265

"Emin olun bu gerekli değil. İşlerimizi yoluna koyduk bile."

"O zaman izin verin de sizin inekleri ve sütlerini bir kontrol edeyim."

Üzerinde bilgi edinmek isteğiyle yanıp tutuştuğu konudan sözü uzaklaştırmak için, Dolly'e ineklerin beslenmesi ile ilgili bir yığın bilgi verdi. Uzun çabalardan sonra ele geçirmiş olduğu ruhi sakinliğini kaybetmek istemiyordu.

"Hakkınız var ama bunları uygulamak için birisinin uğraşması gerekir. Kim uğraşacak?" dedi.

Matrona'nın kurmuş olduğu düzeni değiştirmek istemiyordu. Zaten Levine'in bilgilerine pek inanamıyor, kuramlarını pek çürük- ve hatta zararlı buluyordu. Matrona'nın yöntemleri daha basit ve açıktı. Süt veren ineklere çok ot verilmesi gerektiğini ileri sürüyor ve Dolly'e ait olan inekleri yiyeceklerinin, çamaşırcı kadının ineğine gitmesinin önüne geçiyordu. Dolly'nin asıl istediği Kitty'den sözetmekti.

Dolly biraz sustuktan sonra, "Kitty yalnızlık ve sessizlik aradığını yazdı bana" dedi.

Levine heyecanlanarak, "Sağlığı daha iyileşti mi?" dedi.

"Tanrı'ya şükürler olsun. Tamamen iyileşti. Ben zaten bir ciğer hastalığının söz konusu olmadığını anlamıştım."

"Çok sevindim" diye yanıt verdi Levine. Dolly onun yüzünde avutulması olanaksız bir acının belirtilerini görür gibi oldu.

Dolly tatlı tatlı gülümseyerek, "Constantin Diritrich söyleyin bana neden Kitty'e kızıyorsunuz?"

"Ben mi? Ben ona kızmıyorum ki..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Moskova'ya gelip hemen neden ortadan kayboldunuz?"

Levine kıpkırmızı kesilerek, "Dana Alexandrovna, sizin kadar iyi

bir insan nasıl oluyor da; hem olup bitenleri bilsin hem de..."

"Ben hiçbir şey bilmiyorum ki..."

"Reddedildiğimi bilmiyor musunuz?" dedi Levine. Reddedilmiş olmasını anımsayınca Kitty'ye kızmıştı.

"Nereden bileyim?"

"Herkes biliyor bunu...."

"Yanılıyorsunuz. Ben kesin olarak hiçbir şey bilmiyordum."

"Şimdi öğrendiniz işte..."

"Bildiğim bir şey varsa o da Kitty'nin bir olayı anımsayarak acı çektiği ve bu olaydan sözedilmesine izin vermediğiydi. Bana söylemediğine göre kimseye söylememiştir. Ne geçti aranızda, anlatsanıza..."

"Söyledim."

"Ne zaman oldu bu?"

"Son defa, annenizin evinde bulunduğum sırada..."

"Kitty'nin durumuna çok üzüldüm ben. Onurunuz yüzünden acı çekiyorsunuz böyle..."

"Belki ama...", dedi Levine.

Dolly onun sözünü kesti:

"Ama bu zavallı kızcağız çok acıklı durumda. Şimdi anlıyorum..."

Levine ayağa kalkarak: "Afedersiniz Daria Alexandrovna, gitmem gerek..." dedi.

Dolly onu kolundan tutarak: "Hayır" diye bağırdı. "Oturun bir dakika.."

Levine yerine otururken sönmüş umutlarının yeniden kıvılcımla-nır gibi olduğunu duyuyordu: "Rica ederim, bundan sözetmeyelim" dedi.

"Sizi kardeş gibi sevmeseydim, sizi iyice tanımasaydım" dedi Dolly.

Levine öldüğünü sandığı duyguların canlandığını duyuyordu artık...266

Leo Tolstoy

"Evet, şimdi her şeyi anlıyorum" diye devam etti Dolly. "Siz erkekler serbestsiniz. Kimi sevdiğinizi açıkça ve kesinbir şekilde bilirsiniz. Halbuki bir kadını bunu anlamak için beklemek zorandadır. Bunu anlayamazsınız siz. Oysa bir genç kız çoğu kere ne yanıt verceğiniz bilmez."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet, kalbinin söylediği bir şey yoksa böyledir." .

"Kalbinin söylediği bir şey olsa da benim dediğim gibidir. Düşünün bir kere, siz beğendiğiniz bir kızın ailesine gider, dostluk eder, seçtiğiniz kızı iyice beğendikten sonra evlenme teklifinizi yaparsınız."

"Her zaman böyle olmaz."

"Siz aşkınız iyice belli olmadan kalbinizde bulunan iki kişiden birisi diğerinin yerini almadan ağzınızı açmazsınız. Oysa genç kızlar;

hayır, ya da evetten başka bir şey diyemeyen bir genç kızın seçme

yaptığını sanmak yanlıştır."

"Benden ve Wronsky'den sözediyor" diye düşündü Levine. Yüreğinde yeniden canlanmış gibi duyduğu duygular sanki bir ikinci defa öldüler...

"Darya Alexandrovna, insan bir elbise seçerken böyle hareket eder. Aşkta böyle şey olmaz. Zaten seçilen seçilmiş. Bunların hepsi geçmiş."

Dolly sanki Levine'in duygusunu yalnız kadınların duyabileceği duygularla karşılaştırarak önemsiz bulmuş gibi, "Gurur bunlar, gurur" dedi. "Kitty'ye teklifinizi yaptığınız zaman o en zor durumlardan birinde bulunuyordu. Wronsky ve sizin aranızda kararsızdı. Sizi çok az görüyordu. Oysa Wronsky her zaman geliyordu evlerine. Daha yaşlı olsaydı bu yanlışlığı yapmazdı. Örneğin ben olsaydın onun yerinde böyle bir karar vermezdim."

Levine Kitty'nin yanıtını anımsadı, "Hayır, olamaz bu..." demişti.

"Daria Alexandrovna, size gönül borcum var, ama yanılıyorsunuz sanırım. Sizin onur ve gurur dediğiniz şey Catherine Alexandrovna'ya

duyduğum bütün duygulan olanaksız duruma getirmiştir."

"Bir şey daha ekleyeyim" dedi Dolly. "Size çocuğum gibi sevdi-

-»

ğim bir kardeşimden sözettim. Onun sizi sevdiğini söylemiyorum. Bütün söylemek istediğim red cevabının bir anlam taşımadığıdır."

"Anlamıyorum" dedi Levine. "Bana ne kadar acı çektirdiğinizi görmüyor musunuz? Birisine ölen çocuğundan sözedip: Yaşasaydı ne kadar hoş olurdu, ne kadar güzel bir çocuk sahibi olurdunuz, diyen birisine benziyorsunuz. Çocuk öldü oysa, evet, öldü."

Levine'in heyecanlandığını gören Dolly üzgün bir şekilde gülerek, "Çok garip bir insansınız" dedi. "Zamanla daha iyi anlıyorum. Demek Kitty buraya geldiği zaman siz bize gelmeyeceksiniz."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Hayır Catherine Alexandrovna'dan kaçacak değilim. Ama varlığımla onu rahatsız etmekten elimden geldiği kadar kaçınacağım."

"Doğrusu çok garip bir insansınız. Peki, bu konuyu açmamış olsaydık ne yapacaktınız?" Sonra içeri giren kızı Tania'ya Fransızca: "Ne istiyorsun kızım?" diye sordu. "Küreğim nerede anne?"

"Seninle Fransızca konuşuyor, Fransızca yanıt ver bana..." Bu Fransızca Levine'in hiç hoşuna gitmedi. Biraz önce bu evde hoşuna giden her şeyden soğumuştu şimdi. "Çocuklarla ne diye Fransızca konuşuyor, ne kadar doğal olmayan, yapmacık bir şey. Çocuklar bunu anlıyorlar...." diye düşündü.

Dolly de bunları düşünmüş ve bu işin yapmacık olduğunu anlamıştı ama çocuklara başka türlü dil öğretmenin olanağı olmadığını bildiği için böyle hareket ediyordu:

"Niye gidiyorsunuz, kalsanıza...."

Levine çay içmeye kaldı. Ama neşesi gitmişti. Rahatsızlık duyuyordu kendinde.

Çay içtikten sonra dışarı gidip atlarını hazırlamaları için emir verdi. Geri döndüğü zaman Daria Alexandrovna'yı çok üzgün bir durum268

Leo Tolstoy

Anna Karenina

269

da buldu. Dolly ağlıyordu. Tania ile Grisha'nm bir top için kavga etmeleri bütün sinirlerini bozmuş ve o günkü neşesini berbat etmişti. Onların kavga ettiklerini görünce içinde bir şey cız etmişti. Birden çocukların sandığı gibi olmadığını, terbiyesiz ve kötü çocuklar olduğunu düşünmüştü.

Başka bir konudan sözedemezdi artık. Levine'e bu duyduğu üzüntüyü de anlatamazdı.

Levine onu teselli etmeye çalıştı ve bütün çocukların kavga ettiğini, bunun kötü bir şey sayılamayacağını söyledi. Ama içinden: "Ben çocuklarımla Fransızca konuşmayacağım ama böyle hareket etmelerine de izin vermeyeceğim. Asıl yapılması gereken şey çocukların yaradılışlarını bozmamak, onları doğal bir şekilde yetiştirmektir. Hayır, benim çocuklarım böyle olmayacaklar" dedi.

Arabanın yükü bağlanınca İvan yere atlayıp beygiri dizginlerinden yakalayarak şehre giden diğer arabaların ardına takıldı. Kadın, tırmığı arabanın üzerine atıp en arkadan yürüyerek gelen diğer kadınların arasına katıldı. Kadınlar sırtlarında tırmıklar hem şarkı söylüyor, hem yürüyorlardı. İçlerinden birinin başladığı şarkıya hepsi birden koro gibi katılıyorlardı.

Levine yığının üzerine oturmuştu, bu kadınları, kendisini, yığını ve arabaları alıp götürecek iri bir bulut gibi görüyordu. Kadınların bu neşesine hayran kalıyor, onlara katılmak istiyor ama elinden bakmaktan başka bir şey gelmiyordu.

Kalabalık geçince yalnızlığını, tembelliğini kendisiyle bu köylüler arasındaki zıtlık ve tersliği düşündü.

Biraz önce kendileri ile tartıştığı, kavga ettiği adamlar onu şimdi kin duymadan, pişmanlık duymadan sanki hiçbir şey olmamış gibi se-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

lamlıyorlardı Bir gün süren sert çalışma bütün kötü anılan sanki silip süpürmüştü. Çalışma kendi ödülünü içinde getiriyordu. Günü vermiş olan Tanrı, bütün gün çalışmak gücünü de vermişti. Hiç kimse iticin çalışıldığını, bu çalışmanın sonucunu ve kârını kimin alacağını düşünmüyordu.

Bu hayat Levine'i her zaman çekmişti. Ama bugün genç İvan ve karısını gördükten sonra, kendi sahte, tembel, bencil yaşamını değiştirmek isteğine her zamandan daha fazla kapılmıştı. Onların hayatını güzel, sade ve saf bir hayat olarak görüyordu.

Levine yığının kenarında tek başına duruyordu. Yakınlardaki evlerde ışıklar yanıyor, uzaklardan gelmiş ırgatların geceyi çayırda geçirmek için hazırlandıktan görülüyordu. Levine bu kısa yaz gecesini adeta hiç uyumadan geçirdi.

Akşam yemeğinden sonra köylüler gevezelik edip şarkılar söylediler. Uzun çalışma gününden geriye kalan tek şey neşeydi. Sabaha doğru ortalığı sessizlik kapladı. Kurbağa seslerinden başka bir şey duyulmaz olmuştu. Levine kendine geldi. Yıldızlara bakınca gecenin geçmiş olduğunu anladı.

Bu kısa gece boyunca düşüncelerinden geçirmiş olduğu konulara şöyle bir göz atarak "Peki, ne yapacağım ben, projemi nasıl gerçekleştireceğim?" dedi.

Önce geçmişinden, hiçbir işe yaramayan kültür ve bilgilerinden vazgeçmesi gerekiyordu. Bunu hiç acımadan yapardı. Sonra sırf temizlik ve sadelikten oluşmuş bir yaşam düşündü. Böylece bir türlü elde edemediği bir gönül rahatlığına kavuşacaktı. Peki şimdiki yaşamın bu yaşama geçmesi için nasıl hareket etmeliydi, bu konuda açık bir şey düşünemiyordu. Belki bir köylü kadınla evlenmek, Pakrofsky'yi bırakmak, ufacık bir toprak alıp orada yaşamak gerekecekti.

"Bu gece uyumadığım için kafam yerinde değil" diye düşündü. "Ama şu bir iki saatin bütün yaşantımı saptayacağından eminim. Eski270

Leo Tolstoy

düşündüklerimin hepsi yanlış. Benim bütün istediğim sade bir yaşam geçirmek, daha olağanüstü bir insan olmak." Başının üstünden geçen pembe bulutlara bakarak: "Ne kadar güzel" dedi. "Bu gece her şey ne kadar güzel? Biraz önce bir beyazlık vardı, şimdi sedefi andıran bir pembelik görüyorum. Yaşam hakkında düşündüklerim de böyle; ben farkına varmadan değişip ortaya çıktılar."

Otlaktan çıkıp büyük yolu izleyerek köye yöneldi. Serin bir rüzgâr esmeye başlamıştı. Şafaktan önce her şey gri bir renk alıyor, insanın içini üzüntüyle dolduruyordu.

Isınmak için hızlı hızlı yürüyen Levine uzaklardan gelen bir çıngırak sesi duydu. "Bir araba olmalı bu..." diye düşündü. Biraz ileride,

- ,

büyük yolun üzerinde dört atlı bir arabanın karşıdan geldiğini gördü. Yol çok kötüydü. Hayvanlar ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Ama çok usta bir sürücü olan arabacı, tekerleklerin yolun düz yerlerinden geçmelerini sağlıyordu.

Levine, bu arabanın içinde kim olabileceğini anlamadan kayıtsız bir şekilde bakıyordu.

Arabanın içinde yaşlı bir kadın uyuyor ve kapının yanında otur^ muş olan genç bir kız şapkasının

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kurdelesiyle oynayarak dışan bakıyordu. Yüzünden yüksek ruhlu, seçkin bir insan olduğu belli oluyordu. Levine'in başının üzerinden, gökyüzündeki bulutlara bakıyordu.Araba tam yanından geçerken genç kızın berrak gözleri Levine'in üzerinde durdu.Levine kızı tanımıştı, şaşkın bir neşe belirdi yüzünde. Aldanmasına olanak yoktu. Bu gözler bütün hayatını kendisine bağladığı ve var oluşunun nedeni olan kimseye aittiler. Evet, bu genç kız Kitty'di.

Tren istasyonunu Yergoushovo'ya gittiğini anladı. Biraz önce vermeye çalıştığı kararların sesini unutmuştu artık. Bir köylü kadın ile evlenmek düşüncesini anımsayınca tiksinti duydu. Genç kız gözden kaybolmuştu. Köpeklerin havlamasını duyunca, arabanın köyden geçmekte olduğunu anladı.

Anna Karenina

271

Biraz önce gördüklerinin yerini, kimsesiz tarlalar, ta uzaklarda görünen köyler alımıştı. Her şeye yabancı olarak, ıssız yol boyunca tek başına ilerliyordu şimdi. *

Gökyüzüne baktı. O pembe sedef renk ortadan kaybolmuştu artık. Ta yukarılarda sır dolu bir değişme olmuş, sedef pembesinin yerini-küçük pamuk gibi bulutlar almıştı.

"Hayır" diye düşündü. "Bu basit ve çalışma dolu hayat ne kadar güzel ve çekici olursa olsun ona geri dönemem. Ben bu kızı seviyorum..."

Alexis Alexandrovitch gibi soğukkanlı ve prensiplerine körükörü-ne bağlı bir adamın, çok zayıf bir tarafı olduğunu kendi yakınlarından başka kimse bilmezdi. Alexis, bir kadın ya da bir çocuğu ağlarken gördüğü zaman bütün soğukkanlılığını kaybederdi. Birisinin ağladığını görmesi, ona o şekilde tesir ediyordu ki, bütün maneviyatı altüst oluyor zihni melekelerinin hiçbirini kullanamaz hale geliyordu. Yanında çalışanlar bunu çok iyi bildikleri için, herhangi bir dilek için gelmiş olanlara "Sakın ağlamayın yoksa kızar sizi kovar" diyorlardı. Gerçekten de Alexis Alexandrovitch bu durumlarda korkunç bir öfkeye kapılıyor ve karşısındakine, "Sizin için hiçbir şey yapamam. Lütfen dışan çıkın" diyordu.

Yarışlardan geldikleri sırada Anna kendisinin Wronsky ile ilişkisi olduğunu itiraf edip ağlamaya başladığı zaman, Alexis Alexandro-vitch, karısına karşı derin bir nefret duymakla beraber heyecanlanıp sinirlenmişti de. Ama ruhi durumunun belli olmaması için Anna'ya bile bakmadan sanki taş kesilmiş gibi durmuştu. Anna buna çok şaşırmıştı.

Evin önüne geldikleri zaman büyük çabalar sarfederek, karısını hiçbir şey olmamış gibi arabadan indirmiş, ona nazik bir şekilde davranmış ve kararlarını ertesi gün vrmeyi düşündüğü için hemen hemen hiçbir şey söyleyememişti.272

Leo Tolstoy

Anna Kareninâ

273

Anna'nın itirafları şüphelerinin doğru olduğunu meydana çıkarmıştı. Yaptığı bu kötülük, üstelik ağlaması gaddarca hareketler sayılmalıydı. Ama arabada yalnız kaldığı zaman, sırtından bir yük kalkmış gibi rahat hissetti kendini. Şüphelerinden, kıskançlıktan acımaktan kurtulmuştu artık.

Ağrıyan dişini çektiren ve acılardan kurtulan bir adam gibi hissediyordu kendini. Uzun zamandan beri

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bütün hayatını zehirleyen acı artık ortadan kalkmıştı. Artık başka şeylerle ilgilenebilir, başka şeyleri düşünebilirdi.

"Kaybolmuş şerefsiz dinsiz bir kadındır bu. Bunu çoktandır hissetmiştim. Ona acıdığım için durumu başka türlü görüyordum."

Karısının durumunu daha önce farkettiğine kendini inandırıyordu. O çağlarda önemsiz olaylar olarak gördüğü şeyleri şimdi düşünüyor ve bu olaylarda Anna'nın ahlâki çöküşünün belirdiğini kabul ediyordu.

"Hayatımı onunla birleştirerek büyük bir hata işledim. Ama kalbim suçlu değildir. Bu yüzden mutsuz olmamam gerekir. Suçlu olan odur. Onu ilgilendirir bu, beni değil. O artık benim için var değildir." Anna'nın başına gelecek olanları düşünmediği gibi oğlunun başına geleceklerle de ilgilenmemeye başlamıştı. Onun için önemli olan şey içine batmış olduğu bir çirkeften lekelenmeden çıkabilmekti.

"Aşağılık bir kadın bir hata işledi diye hayatımı mahvetmem mi gerekir? Ben bu duruma düşmüş olanların ne ilki, ne de sonuncusu-yum." Alexis Alexandrovitch bunları düşündükten sonra, kanlara tarafından aldatılmış bir yığın adamı hatırlamakta gecikmedi.

Alexis, bu adamlara acıdığını düşünüyordu. Oysa hiçbir zaman böyle olmamıştı. Başkalarının felaketlere uğradıklarını görünce kendini yücelmiş gibi hissetmişti.

"Başkalarının başına gelen şimdi de benim başıma geliyor. Önemli olan bu duruma karşı gelmek ve yenilmemektir." Bundan sonra kanlan tarafından aldatılmış olan bu adamların bunu öğrenince nasıl hare-

ket etmiş olduklarını hatırlamaya başladı.

"Dariof düello etmişti..." Gençliğinde ve çekingen bir insan olması yüzünden, Alexis düello sorununu uzun uzadıya düşünmüştü. Üzerine çevrilmiş bir tabanca namlusundan daha korkunç bir şey düşünemi-yordu. Hayatında hiçbir silah kullanmamıştı. Bu korku onun bu konuda bir hayli düşünmesine sebep olmuştu. Hayatını tehlikeye koymak zorunda kalmasının olağan olduğunu düşünüyor, böyle bir duruma kendini önceden alıştırmaya çalışıyordu. Daha sonraları yüksek mevki sahibi olduğu zaman bu düşünceleri unutur gibi olmuştu. Alexis o kadar korkak bir insandı ki, içinde bulunduğu bu durumda bir düello olasılığını da almaktan kaçınamıyor ve bu sorunu enine boyuna düşünüp duruyordu. Oysa hiçbir durumda düello etmek cesaretini gösteremeyeceğini de biliyordu.

"İçinde yaşadığımız toplum o kadar geri ki hâlâ birtakım adamlar düellonun gerekli olduğunu sanıyorlar. Oysa İngiltere'de böyle de-ğil..."

Düelloyu uygun gören insanlar arasında Alexis'in düşüncelerine saygı duyduğu insanlar da vardı. "Peki ama düellodan ne gibi bir sonuç alınabilir?" diye düşündü. "Kabul edelim ki ben bu adamı aşağıladım." Birden bu aşağılamadan sonraki geceyi, üzerine çevrilmiş tabanca namlusunu hayal etti. Böyle bir şeye katlanamayacağını düşünüp titredi. "Evet, örneğin onu aşağılamış olayım. Karşısına geçeyim, tetiği çekip onu öldüreyim." Bu anlamsız düşünceyi kovmak ister gibi başını salladı. "Suçlu bir kadın ve çocuğu ile yeniden ilişki kurabilmem için bir adamı öldürmem akıllıca bir şey mi? Sorun halledilmiş olacak mı? Peki ben yaralanır ya da ölürsem? Bu daha olası zaten. O zaman ne olacak?Hiçbir suçu olmayan bir insan, yani ben kurban edilmiş olmayacak mıyım? Bu daha saçma bir sonuç değil mi? Zaten onu aşağılamam doğru olur mu? Sonra arkadaşlarım benim gibi memlekete yararlı bir adamın yaşamını tehlikeye atmasına izin verirler mi? Hiçbir274

Leo Tolstoy

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

sonuç vermeyen bir aşağılamada bulunarak dikkati kendi üzerine çekmek istemiş bir adam durumuna düşmüş olmayacak mıyım? Hem kendimi, hem başkalarını aldatmaya kalkışmış olacağım. Kimsecikler böyle saçma sapan bir düelloya girişmemi beklemiyor, benden. Benim asıl amacım mesleğime toz kondurmamak ve bu durumun içinden zarar görmeden çıkmaktır."

Düello olasılığı ortadan kalkınca geriye boşanmak kalıyordu. Alex tanıdığı insanlardan bazılarının böyle bir durum karşısında boşanmak çaresine başvurmuş olduklarını biliyordu. Ama bu çare ona yetmiyordu. Boşanmak kocanın karısına karşı yenilgiye uğramasından başka bir şeyi göstermiyordu. Kadın suçlu olduğu halde hiçbir cezaya uğramıyor, yeni bir yaşam kurmak olanağı ele geçiriyordu. Karısına ceza vermek üzere dava açmak olasılığını da düşünen Alexis Alexand-rovitch, bunu hiçbir zaman yapamayacağını kabul etmekte gecikmedi. Bu şekilde dava açarsa deliller göstermek zorunda kalacaktı. Delilleri bulsa bile bunları açığa vurmak karısından çok kendisi için zararlı olacaktı. Kendisi hakkında kötü şeyler düşüneceklerdi. Düşmanları bu fırsattan yararlanarak onun durumunu sarsmaya çalışacaklardı. Kendisi için zararlı olacaktı bu...

Öte yandan boşanma, karısıyla aralarındaki bütün bağlan kesiyor ve onu aşığına bırakıyordu. Gerçi Alexis Alexandrovitch karısına karşı kayıtsızlık duyduğunu sanıyordu. Ama bu karısını Wronsky'e yaklaştıracak her şeyden nefret etmesine engel olamıyordu. Böylece karısı yanlışlık yaptığı halde ödüllenmiş olacaktı. Bu düşünce canını acıtacak kadar üzüntü veriyordu ona. Arabanın içinde olduğu yerden kalktı, yer değiştirdi. Ayaklarını yeniden örttü.

Ayrı yaşamak da olabilirdi ama bu çare de boşanmak gibi olumsuz bir sonuca bağlanacak, yani karısını Wronsky'e daha fazla yaklaştırmış olacaktı. ,

"Hayır, olamaz" dedi ayaklarını yeniden örterek, "Ben mutsuz on-

lar mutlu olmamalıdırlar...."

Açıkça söyleyemediği halde, karısının bu işlemiş olduğu yanlışlık yüzünden üzüntü çekmesini görmek istiyordu. *

Düello, boşanma ve ayrı yaşama olanaklarını gözden geçirdikten sonra, Alexis Alexandrovitch, içinde bulunduğu durumdan en zararsız bir şekilde çıkmanın tek yolu olarak karısıyla birlikte yaşamak olduğunu kabul etti. Çektiği acıyı herkesten saklayacak ve eline geçen her fırsat ve araç Anna ile Wronsky'nin arasındaki bağı koparmak uğruna kullanacaktı. Böylece Anna'ya ceza vermiş olacağını da düşünüyor, ama bunu kendine bile söylemekten çekiniyordu.

"Kendisine, bu durumda en uygun olan durumunun eskisi gibi yaşamaya devam etmek olduğunu, ama aşığıyla arasında bir bağ kalmaması gerektiğini kendisine söylemeliyim" diye düşündü.

Bunları düşündükten sonra verdiği kararın haklı ve yerinde olduğunu aklından geçirirken, "Böylece dine uygun olarak hareket etmiş oluyorum. Kocasını aldatan kadına düzelmesi için fırsat veriyor, hatta benim için çok acı olmasına rağmen bu konuda ona yardım bile ediyorum" dedi.

Karenin karısını ekileyemeyeceğini, bütün bu düşündüklerinin boşuna olduğunu biliyordu. Bu olasılıkları gözden geçirirken sorunu din bakımından görmek aklına bile gelmemişti. Ama din görüşünün kendi kararına uygun olduğu aklına gelir gelmez, onu da bir kanıt gibi ileri sürmeye başladı. Yaşamının en

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bunalımlı çağında dini görüşlere uygun olarak hareket ettiğini düşünmesi içine su serpiyordu...

Karısıyla arasındaki bağın, son zamanlarda olduğu gibi sürmesinin sakıncalı olmayacağını bile düşünüyordu. Kuşkusuz, karısını eskisi gibi sevip sayamazdı ama kendisini aldatması yüzünden acı çekmesinin akla yakın bir tarafı olmadığını düşünüyordu.

"Zaman geçince eski bağlarımız yeniden kurulabilir" diyordu... 'Onun acı çekmesi doğru olur, ama benim acı çekmem için neden276

Leo Tolstoy

yok, çünkü suçlu değilim.

Alexis Alexandrovitch, Petersbourg'a gelirken karısına karşı ne gibi bir tutum göstermesi konusunda alacağı kararları tamamen değiştirmişti. Yolda, yazacağı mektubu bile düşündü. Eve geldiği zaman, çalışma odasına kâğıt getirilmesini istedikten sonra: •

"Kimse kabul edilmesin bugün" dedi. Bu sözleri, kendisinden memnun bir insan gibi söylemişti.

Odasına girdikten sonra, parmaklarını çıtırdatarak aşağı yukarı bir hayli dolaştı. Sonra hizmetçisinin üzerine altı mumlu bir şamdan koymuş olduğu büyük yazı masasının önünde durdu. Oturdu, masanın üstünde duran nesnelere birer birer dokundu, bir dirseğini masaya dayayıp başını eğerek bir an düşündü, sonra yazmaya koyuldu. Anna'ya Fransızca yazmanın daha doğru olacağını düşündü. Böylece "Vous" (Siz) kelimesini kullanabilecekti. Bu kelime Rusça'dakinden daha resmiydi.

"Son görüştüğümüzde, aramızda geçen konuşma ve bu konu hakkında ne düşündüğümü size bildireceğimi söylemiştim. Uzun düşüncelerden sonra şu karara vardım: Davranışınız ne olursa olsun, Yüce bir varlığın kutsallaştırmış olduğu bir bağı koparmak gücünü kendimde bulamıyorum. Aile, bir kapris, bir heves hatta bir suç yüzünden bile kolay kolay yıkılamaz. Hayatımızın aynı şekilde sürmesi gerekiyor.

Sizin, benim ve çocuğunuz için bu durum hepsinden daha uygundur. Sizin yaptıklarınızdan üzüntü duyduğunuzu ve geçmişi unutarak aramızdaki anlaşmazlığı kaldırmak konusunda bana yardım edeceğinizi sanıyorum. Eğer böyle olmazsa, sizi ve oğlunuzu bekleyen yaşan» düşünün. Bundan sonraki görüşmemizde etraflıca konuşuruz. Yaz sona eriyor. Biran önce şehre dönmenizi rica ederim. Taşınmak için ge-

Anna Karenina

277

rekli olan şeyler yapılacaktır, isteklerime uygun hareket etmenize çok önem verdiğimi unutmayın."

A. Karenin

"P.S. Bu mektupla birlikte, para da gönderiyorum. Size gerekli olabilir."

Mektubunu okudu. Yazdıklarını yeterli bulmuştu. Para gönderme fırsatının çıkmış olmasına da sevindi. Sert bir şey söylememiş, sitem de etmemişti, bu mektupta. Beklemesi gerekiyordu artık. Karısının geri dönmesi için gerekli olan her şeyi hazırlamıştı. Mektubu katladı, üzerinden fildişinden yapılmış kalın bir bıçak geçirdi. Parayı ve kâğıdı zarfa koydu. Sonra çalışma odasındaki düzensizliğin kendisine her zaman duyurduğu rahatlığı duyarak zili çaldı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Ayağa kalkarken, hizmetçiye: "Bu mektubun yarın Anna Arcadi-evna'nın eline geçmesini sağlayın" dedi.

Alexis Alexandrovitch, çay getirmelerini söyledikten sonra, elindeki kâğıt keseceği ile oynayarak, koltuğa yaklaştı. Koltuğun yanındaki masada bir lamba ve açık bırakılmış Fransızca bir kitap vardı. An-na'nın ünlü bir ressam tarafından yapılmış bir tablosu koltuğun üstünde duvara asılmıştı. Alexis resme baktı. Resim, bu bakışı ona sanki alaycı bir davranışla geri göndermişti. Bu resimde ne varsa küstah bir anlam kazanmış gibiydi. Alexis, resme biraz baktıktan sonra başını tiksintiyle Öte yana çevirdi. Koltuğa oturup kitabını okumaya çalıştı.-Eski yazmalar konusunu inceleyen bu kitap çok ilgisini çekmişti. Ama şimdi hiç hoşuna gitmiyordu. Satırları izlemeye çalışıyordu. Düşüncesi başka yerdeydi. Karısını düşünmüyordu. Son zamanlarda işlerinin daha karışık ve halledilmesi güç bir duruma girmiş olması aklına gelmişti. Bu güçlüklerin hepsini yeneceğinden emindi. Güçlüklerin kaynağını bildiği için kendine karşı duyduğu güven artıyordu. Düşmanla-278

Leo Tolstoy

rını ezeceğini, herkesin hayranlığını kazanacağını ve devlete yararlı olacağını düşünüyordu.

Hizmetçi odadan çıkınca Alexis Alexandrovitch, ayağa kalkıp yazı masasına yaklaştı. Yeni sorunlarla ilgili belgelerin bulunduğu dosyayı açıp, okumaya koyuldu. Yüzünde beliren hafif bir gülümseme duyduğu hoşnutluğu gösteriyordu. Alexis Alexandrovitch'in işinde başarıya ulaşmasının sebeplerinden birisi de gereksiz evrak ve yazıları yok ederek soruna girmek ve az zaman kaybı ile sonuçlara varmak yeteneğine sahip oluşuydu. Bu yetenek, başarıya ulaşmasında namuslu oluşu ve kendine karşı duyduğu güven kadar önemli bir rol oynuyordu

İncelediği kâğıtlar ünlü 2 Haziran komisyonunun Zaray Eyale-ti'nde sulama işlerini gerçekleştirmekle ilgili tartışmalarını kapsıyordu. Bu eyalet Alexis Alexandrovitch'in sorumlu olduğu bir bölgeydi. Uzun uzun mektuplar yazılmış, paralar harcanmış ama hiçbir sonuç elde edilmemişti. Bu iş Alexis'e önceden kalmıştı. Alex bu işe başlangıçta el atış ama işin kapsamım iyice bilmediği ve birçok insanın çıkarı ile karşılaştığı için çekinmiş, sonra da bir yığın işin içinde bunu unutmuştu. Zaray Eyaleti'nde sulama işi kendi haline bırakılmıştı. Ale-xis'in çalıştığı bakanlıkta işlerin iyi gitmediğini söyleyenler bu sorunu dillerine doluyorlardı. Alexis bu konuda epey çaba göstermiş, sorunu hemen incelemek için özel komisyonlar kurulması gerektiğini söylemiş, tartışmalara girmişti.

Şimdi kişisel çalışmaları için birkaç not alırken heyecandan kıpkırmızı kesiliyordu. Bir sayfa yazı yazdıktan sonra, zili çalıp hizmetçisine bir mektup vererek, bilmediği bazı konular hakkında bilgi edinmek istedi. Sonra ayağa kalkıp odada yeniden aşağı yukarı gezinmeye başladı. Portreye baktı. Kaşları çatılmıştı. Resmi küçümser gibi bir tutumu vardı. Sonra tekrar kitabını eline aldı. Kitabı eskisi gibi zevkle okumaya koyuldu.

Saat on bire doğru yattığı zaman, uyumadan önce o günkü olayla-

279

in değerlendirmesini yaptı. Olup bitenleri biraz önceki gibiu karam-rlıkla görmedi....

Gerçi Anna Wronsky kendisine içinde bulunduğu durumun çok kötü olduğunu söylediği zaman bunu kabul etmek istememişti, ama aslında Wronsky'nin haklı olduğunu düşünüyor ve bu durumdan kurtulmayı çok istiyordu. Yarışlardan döndükleri sırada, heyecanlanıp kocasına her şeyi anlattığı zaman rahatlamıştı. Alexis Alexandrovitch gittikten sonra artık her şeyin açıklanmış olduğunu, yalan söylemek zorunda kalmayacağını düşünmüştü. Durumu kötüydü ama hiç olmazsa iki yüzlülük yapmasını gerektirmiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Gerçeği söylemesindeki kötülüğün iyi tarafı kendisini ve kocasını bu durumdan kurtarmış olmasıydı. Ama o gece Wronsky geldiği zaman, ona bu konudan sözet-medi.

Ertesi sabah uyandığında aklına gelen ilk şey kocasına söylemiş olduğu sözlerdi. Bu kelimeleri o kadar iğrenç buluyordu ki, bunları nasıl olup da söylediğini bir türlü anlayamıyordu.

Alexis Alexandrovitch hiçbir zaman cevap vermeden gitmişti.

"Wronsky'i gördüğüm halde kendisine bir şey söylemedim. Ayrılacağı sırada söylemek istedim ama başlangıçta söylememiş olmamı garip karşılayacağını düşünerek söylemek istemedim. Peki söylemek istediğim halde niçin Wronsky'e bir şey çıtlatmadım?" Bu sorunun yanıtını sanki yüzünün kızarmasıyla veriyordu. Çünkü Wronsky'e bir şey söylememesinin nedeninin utanç duyması olduğunu anlıyordu. Bir gün önce gözüne apaçık görünen bu durum şimdi karmakarışık olmuştu. Onursuzluğunu bütün derinliği ile duyuyordu. Kocasının nasıl hareket edebileceğini düşünürken aklına korkunç olasılıklar geldi. Sanki her an resmi memurlar gelecek, onu evden kovup yaptığı yanlışlığı280

Leo Tolstoy

Anna Karenina

281

herkese anlatacaklar sanıyordu. Evden kovulacak olsa nereye gideceğini düşünüyor, ama bu soruya bir yanıt bulamıyordu.

"Wronsky beni eskisi kadar sevmiyor" diye düşünüyordu. "Belki de benden bıkmıştır." Bunları düşündükçe Wronsky'e kızar gibi oluyordu. Kocasına söylediği kelimeler aklına geldikçe bunların herkes tarafından duyulmuş olduğunu sanıp titriyordu. Birlikte yaşadığı insanların yüzüne bakacak gücü bulamıyordu kendisinde. Hizmetçisini nasıl çağırabilirdi? Çocuğu ve dadısı ile birlikte nasıl yemeğe inebilirdi?

Çağrılamadığına şaşan hizmetçi birkaç kez gelip kapının yanında durmuş, içerisini dinlemiş, sonunda girmeye karar vermişti... Anna ona garip bir şekilde bakmıştı. Korktuğu her davranışından belli oluyordu. Annouch çağrılmış olduğunu sandığını söyleyerek özür diledi. Elinde bir mektup ve bir elbise vardı. Mektup Betsy'den geliyordu. Lise Merkalof ve Baron Stoltz'un kendi evinde toplanacaklarını yazıyor ve Anna'yı davet ediyordu.

"Hiçbir şeye gereksinimim yok. Gidebilirsin. Elbisemi kendim giyip aşağıya inerim. Hiçbir şeye gerek yok" dedi.

Annouchka çıktı, ama Anna giyinmedi. Başı öne eğik, kollan iki yanına sarkmış bir durumda duruyor bir hareket yapmak istiyor ama başarılı olamıyordu. Söylediği kelimelere hiç önem vermeden, birkaç kere, "Tanrım" dedi. İnançlara sahip olduğu aide din yaşamında bir sığınak aramak aklından bile geçmiyordu. Bu Alexis Alexandrovitch'in yanına sığınmak kadar uzak bir olasalıktı. Yaşamından fazla sevdiği varlığı terketmesini şart koşmuyor muydu? Anna o ana kadar hiç duymadığı bir duygunun etkisi altında kalmıştı. Yorgun insanlar bazen nasıl biri iki görürlerse o da çifte duygulara kapılıyor, ne korktuğu şeyi, ne de sevdiği şeyi iyice kavrayabiliyordu. Geçmişi mi, geleceği mi öz-lüyordu? Asıl istediği neydi?

Birden şakaklarında şiddetli bir acı duyarak, "Tannm, ne oluyor

bana?" dedi. O zaman saçlarını avuçlarının içine alıp iki yana doğru çekmekte olduğunu anladı. Hemen

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yataktan atlayıp, dolaşmaya başladı.

Annouchka odaya girerek, "Kahveyi hazırladılar: Matmazel ve

Serge sizi bekliyorlar" dedi.

Anna çocuğunun varlığını ilk defa düşünmüş gibi "Serge mi? Ne yapıyor Serge?" dedi.

Annouchka gülerek, "Galiba bir suç işlemiş" diye yanıt verdi.

"Ne yapmış?"

"Salonda duran şeftalilerden birisini alıp gizlice yemiş."

Anna çocuğunu anımsayınca içinde bulunduğu manevi sıkıntılardan kurtulur gibi oldu.

Son yıllarda bütün hayatını nasıl çocuğuna adamış olduğunu düşündü. Wronsky ve kocasından sonra dayanacak bir varlığa sahip olması içini mutlulukla doldurdu. Evet, Serge'e dayanabilirdi. İçine düşeceği durum ne olursa olsun bırakmayacaktı. Kocası onu kovabilirdi. İçine düşeceği durum ne olursa olsun bırakmayacaktı. Kocası onu kovabilir, en utanılacak durumlara düşürebilirdi. Wronsky kendisinden soğuyabilirdi. (Bunu acı bir sitemle düşündü, ama oğlunu bırakamazdı. Hayatının tek amacı buydu.) Bir an önce harekete geçmesi, çocuğu için kendini kurtarması bunun için de bu sıkıntı ve üzüntülerden kurtulması gerekiyordu: Çocuğunun yaşamının amacı olarak kabul edebileceğini, onunla birlikte bir yerlere gidebileceğini düşününce içi rahatladı.

Hemen giyinip, kararlı bir yürüyüşle aşağıya indi. Serge ve dadısı onu her zamanki gibi salonda bekliyorlardı.

Serge beyazlar giyinmişti. Bir masanın yanında duruyordu. Başı eğik biraz kamburlaşmış bir halde duruyordu. Bir şeyle ilgilendiği belliydi. Bu durum onu babasına benzetiyordu. Anna, onun getirmiş olduğu çiçeklerle uğraştığını anladı.282

Leo Tolstoy

Dadısının suratı asılmıştı.

Serge annesini görünce her zamanki gibi bağırdı.

"Oh anneciğim." Sonra bir an şaşırdı. Çiçekleri bırakıp annesine koşmak mı, yoksa buket yapıp sunmak mı gerektiğini kararlaştırama-mıştı.

Dadı selam verip Serge'in suçlarını ayrıntılarıyla ve uzun uzun anlatmaya başladı, Anna onu dinlemiyordu. Seyahate gidecek olsa dadıyı alıp almamak gerektiğini düşünüyordu. "Hayır, oğlumla birlikte gideceğim" diye düşündü.

"Evet, çok kötü yapmış" dedi sonunda. Bunları söylerken Serge'i omuzlarından tuttu. "Siz bana bırakın onu" Dadı şaşırmıştı. Anna oğlunun kolunu bırakmadan onu kucakladı ve masaya oturdu.

Serge annesinin yüzüne bakıp şeftali konusu hakkında ne söyleyeceğini anlamaya çalışarak, "Anna, anne...." diye mırıldanıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna nefret etmeye başlamıştı. "Nasıl olur da onu sevmem?" dedi kendi kendine. "Beni cezaya çarptırmak için babasıyla birlikte olması olabilir mi? Bana acımayabilir mi?" Bunları düşünürsen ağlamaya başlamıştı. Gözyaşlarını göstermemek için hemen ayağa kalkıp kaçar gibi terasa çıktı.

Son günlerin fırtına» ve rüzgârlarından sonra hava açılmış, hatta güneş bile çıkmıştı ama ortalık adamakıllı serinlemişti. Soğuğun ve duyduğu tiksindirici duyguların etkisinde kalarak baştan aşağı titredi. Arkasından gelen Serge'e: "Haydi, Mariette'in yanına git" demişti-Sonra taraşı- kaplayan hasır üzerinde bir aşağı bir yukarı dolaşmaya koyuldu.

Çevresine bakındı, dünyanın şu buz gibi gökyüzü ve şu kaska ı yeşillik gibi acımasız olabileceğini düşünüp korktu.

Benliğinin yeniden ikiye ayrıldığını duyup "Düşünmerneliy"11' düşünmemeliyim" dedi kendi kendine. "Bir yere gitmeli. Ne zaman-Nereye? Kiminle? Moskova'ya gideyim, evet akşam trenine binerim-

Serge Ve Annouchka'yı alırım. En gerekli şeyleri alırız yanımıza... Ama önce her ikisine de mektup yazmam gerek." Hemen salona girip yazı masasının önüne geçerek kocasına yazmaya koyuldu.

"Olup bitenlerden sonra sizin yanınızda yaşayamam. Ayrılıyorum. Çocuğumu alacağım. Kanun bakımından çocuğun hangimize kalması gerektiğini biliyorum. Ama onsuz yaşamam olanaksız olduğu için benimle birlikte gelecek. Soylu bir insan olduğunuzu kanıtlayıp, Serge'i banabırakın."

Bu satırlara kadar kolaylıkla ve hızla yazmıştı. Ama burada durakladı. İçlendirici cümlelerle bitirmesi gerekliydi. Bu .yüzden duraklamıştı.

"Yanlışlarımdan ve pişmanlığımdan sözedemem bu yüzden..."Yeniden durakladı. Düşüncesini açıklayacak kelime bulamıyordu. "Başka bir şey ekleyemem" dedi. Yazdığım yırtıp bir başka mektup hazırladı. Bunda kocasının soylu ruhluluğundan sözetmiyordu.

İkinci mektup Wronsky'e yazılacaktı: "Kocama her şeyi anlattım" diye başladı. Bu kelimelerden sonra durdu. Bu çok kaba ve kadınlara yakışmayan bir başlangıçtı. "Zaten ona ne yazabilirim?" diye düşündü. Wronsky'nin kolay kolay soğukkanlılığını kaybetmediğini bilirdi, bunu anımsayınca kâğıdı parça parça edip attı. Yazı takımını kaparken Susmak daha iyi" dedi. Sonra dadı ve hizmetçilere o gece Moskova ya hareket edeceğini, gerekli hazırlıkların yapılmasını bildirdi.

Evde yoğun bir yolculuk hazırlığı vardı. İki bavul, bir paket ve Çantalar hazırlanmıştı. Bir araba kapıda bekliyordu. Anna yolculuk hamlığına kapılmış, kendini biraz unutur gibi olmuştu. Seyahat çantası-m hazırladığı sırada Annouchka bir arabanın evin önünde durduğunu 1 dırdi. Ama pencereden bakında Alexis Alexandrovitch'in gönderdi-284

ği adamı tanıdı.

Bir kotluğa çöküp, ellerini kalender bir şekilde dizlerinden bağlayarak, "Git bak bakalım" dedi.

Üzerinde Alexis'in yazısı bulunan kocaman bir paket getirdiler.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Yanıt vermenizi istediler" dedi adam.

Anna "Peki" deyip hizmetkârın uzaklaşmasını bekledi. Adam uzaklaşınca titrek parmaklarıyla mektubu açtı.

İki kere, baştan aşağı okuduktan sonra beklenmedik bir şanssızlık ve felaketle karşılaşmış gibi için için titredi.

Sabahki söylediği gerçeklerden şimdi pişman olmuş, söylediklerini geri almak istemişti. Şu elindeki mektup bu sözleri söylenmemiş gibi kabul eden bir adamın yazdığı bir mektuptu sanki. Ama yine de bunları okumaktan tiksinti duyuyordu.

"Evet, her zaman hakkı vardır onun. Hıristiyanın yüksek kalpli insanın birisidir o. Ah bu ne kadar basit ve aşağılık bir adam?" Ne tuhaf, onu benden başka kimse anlamıyor, oysa ben bu konuda hiçbir şey söyleyemem. Onun dindar, zeki, ahlâklı bir insan olduğunu söylerler. Ama benim yaşadıklarımı bilmiyorlar. Sekiz yıl boyunca benim bütün gücümü nasıl boğduğunu bilseler... Benim canlı bir kadın olduğumu hiç düşündü mü acaba? Sevmek ihtiyacında olduğumu aklından geçirdi mi? Beni her an aşağıladığını ve bundan hoşlandığını kimse bilmiyordu. Varlığıma bir amaç kazandırmak için bütün çabamla çalışmadım mı? Onu sevmek için elimden geleni yapmadım mı? Bunda başarılı olamayınca bütün varlığımla oğluma sarılmadım mı? Ama bir an geldi kendimi aldatmaya devam edemedim. Tanrı beni böyle yarat-tıysa suç bende mi? Nefes almak ve sevmek istiyorum ben. Şimdi de kalkmış ne yapıyor? Ne beni, ne de onu öldürmek aklından geçiyor. Beni affetmiyor da,.. Böyle yapacağını nasıl da düşünmedim? Onun gibi basit bir adam başka türlü hareketedebilir mi?" Mektuptaki bir cümleyi hatırlayarak, "Sizin ve oğlunuzun başına gelecekleri düşün-

melisiniz" dedi kendi kendine. "Bu sözü beni korkutmak için söylemiş olmalı. Kanunları çocuğumu benim elimden almak hakkını ona veri-yordur belki. Belki de her zaman alay ettiği bir duygudan,, yani benim* çocuğuma karşı duyduğum duygudan kuşkulanmaktadır. Oğlumu hiçbir zaman bırakmayacağımı biliyordur. Yaşamımızın eskisi gibi devam etmesi gerekiyormuş. Bu yaşam bir cehennemden farksızdı son yıllarda, daha da kötüleşti. Ne yapacağım şimdi. Bunu biliyor-o.Ben-den istediklerini de yerine getiremeyeceğimi biliyor. Wronsky'i sevmeyi bırakmayacağımı biliyor ama asıl yapmak istediği bana üzüntü vermek. Onun yalan dolu dünyasında bir balığın suda yüzdüğü gibi yüzdüğünü biliyorum. Beni kaplamak istediği bu yalan dünyaya boyun eğmek eğlencesini vermeyeceğim ona. Ne olursa olsun. Yalan söylemek ve sahtekârlıktan daha kötü ne var? Peki ne yapmalıyım? Tannm, hangi kadın benim kadar şanssız olmuştur? Her şeyi bırakacağım, terkedeceğim..." diyerek masaya yaklaştı. Bir başka mektup yazmak istiyordu. Ama herhangi bir karar veremeyecek ve bir şey halledemeyecek kadar güçsüz olduğunu duyuyordu.

Masanın başına geçti. Yazı yazacağına başını ellerinin arasına alıp çocuklar gibi ağlamaya koyuldu.

Sabah kurduğu rüyalar için ağlıyordu. Öyle güzel bir yaşantıya kavuşamayacağını anlıyordu artık. Her şey eskisi gibi, eskisinden de kötü olarak sürüp gidecekti. Aşığıyla birlikte yaşayabilecek kadar kuvvetli bir kadın olmadığını da düşünüyordu. Serbest bir insan olarak birisini sevmeyecek, suçlu ve her an yakalanması olasılığı olan bir kadın olarak yaşayacaktı. Bütün bunları biliyor ama bunları karşılayacak kuvveti kendinde göremediği gibi bir durum şekli de düşünemiyordu. Bir çocuk gibi durmadan ağlıyor, gözyaşlarını tutamıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Hizmetkârlarından birinin ayak sesini duyunca korktu. Yazıyormuş gibi yaparak yüzünü sakladı.

"Adam yanıt bekliyor" dedi hizmetçi.286

Leo Tolstoy

"Yanıt mı? Evet, beklesin. Zili çalıp sizi çağırırım." "Ne yazabilirim? Tek başıma ne karar verebilirim. Ne isteyebilirim? Kimi sevebilirim?" diye düşüncelere daldı. "Alexis'i göreyim. Ne yapmam gerektiğini o söyleyebilir bana.Betsky'ye gideyim. Belki orada rastlaşırız?" diye düşündü. Oysa bir gün önce Betsy'lere gitmeyeceğini Wronsky'e söylemiş olduğunu ve onun da gitmemeye karar verdiğini unutmuştu. Masaya yaklaşıp kocasına şunu yazdı: Mektubunuzu aldım.

Anna"

Zili çalıp kâğıdı hizmetçiye verdi.

İçeriye girmiş olan Annouchka'ya, "Moskova'ya gitmiyoruz" dedi. "Gitmiyor muyuz?"

"Hayır. Ama eşyaları yarın sabahtan önce açmayın. Araba da beklesin. Prenseslere kadar gideceğim." "Hangi elbisenizi hazırlayayım?"

Prenses Tverskyo'un evinde Lroke oynamak için toplanan grup, iki hanım ve bu hanımların hayranlarından oluşuyordu. Bu hanımlar Petersbourg'un en yüksek sosyetesine aittiler. Onların çevresi, An-na'nın bulunduğu çevreye aykırı bir tabakayı temsil ediyordu. Petersbourg'un en önemli insanlarından birisi olan yaşlı Stremof, Lise Mer-kolof un hayranlarındandı. Bu adam Alexis Alexandrovitch'in en teh-kileli düşmanlarından birisiydi. Anna ilk başta bu daveti Stremofon orada bulunması dolayısıyla reddetmiş, sonra Wronsky'i görebileceğini ümit ettiği için oraya gitmeye karar vermişti.

Prensesin evine ilk giden o olmuştu.

Tam içeri gireceği sırada Wronsky'nin uşağıyla kapıda karşılaştı.

Anna Karenina

287

Adam onun geçmesi için yana çekildi. Anna uşağı görünce Wronsky'nin o akşam gelmeyeceğini söylediğini anımsadı. Uşağıyla bir mektup gönderip özür dilemek istemiş olmalıydı. *

Anna uşağa Wronsky'nin nerede olduğunu sormak ve geri dönüp bir not yazarak Bettsy'ye geldiğini bildirmek istemişti. Ama geldiğini bildiren zil çalmıştı bile. İçerideki uşak onun salonu geçmesini bekliyordu.

Bir başka uşak, "Prenses bahçedeler. Kendilerine haber verelim"

dedi.

Şimdi Wronsky'i görmeden, hiçbir şeye karar vermeden, bu sevmediği insanlar arasına girmek zorandaydı. Ama üzerindeki elbisenin kendisine çok yakışmış olduğunu, içine girdiği aylaklar dünyasını çok iyi tanıdığını bildiği için pek tereddüt etmedi. Yalnız kalmayacağı için dertlerinden de biraz kurtulmuş

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olacaktı. Daha serbest bir nefes aldı.

Betsy'yi her zamanki gibi beyaz ve güzel bir elbisenin içinde kendisine doğru gelirken görünce gülümsedi. Prensesin yanında, Touske-witch ve yazı yanında geçiren bir kadın akrabası vardı.

Anna'nın durumu bir garip olmalıydı. Çünkü Betsy hemen bunu anlayarak kendisine söylemişti.

Uşağın getirdiği mektuba gizli bir şekilde göz atarak, "İyi uyuyamadım dün gece" dedi.

"Sizin geldiğinize çok sevindim" dedi Betsy. "Siz gelmeden önce çay içmek istemiyordum." Sonra Touskewitch'e dönerek: "Siz gidip matmazelle biraz kroke oynayın. Biz de çay içerken biraz gevezelik edelim" dedi. Bunları söylerken gülümseyerek Anna'ya elini uzatıyordu.

"Tabii, zaten pek fazla kalamayacağım ben" dedi Anna. "Yaşlı Wrede'yi görmem gerek. Çoktandır kendisini ziyarete gideceğimi söylüyor, sözümü tutamıyordum." Yalan söyleyecek bir yaradılışta olma-288

Leo Tolstoy

dığı alde, Anna bu konuda adeta ustalaşmıştı hatta bundan hoşlanıyordu bile.

Nasıl oluyor da beş dakika önce aklından bile geçmeyen bir şeyi söyleyebiliyordu? Bu yalanla Wronsky gelmediği zaman, erken çıkarak onu bulmak olanağı hazırlamış oluyordu.

Betsy Anna'ya dikkatle bakarak, "Hayır, sizi bırakamam" dedi. "Sizi bu kadar sevmeseydim samimiyetinizden kuşku duyardım doğrusu. Benden korkuyor musunuz? Lütfen küçük salona geçip çaylarımızı içelim." Bunları söyledikten sonra uşağın uzattığı mektubu aldı.

"Alexis bizi iyi atlattı" dedi. Bu sözü o kadar tabii bir şekilde söylemişti ki sanki Anna'nın Wronsky ile hiçbir ilgisi olmadığını düşünüyor gibiydi.

Anna Betsy'nin aralarındaki ilişkiyi bildiğinden emindi, ama onun bu şekilde davrandığını görünce bir an Betsy'nin hiçbir şeyden haberi olmadığına inanır gibi oldu.

Sanki Betsy'nin söylediklerinin hiç önemi yokmuş gibi, "Ya öyle mi?" dedi. "Niye az önce sizden korkup korkmadığımı sordunuz?" diye ekledi.

Kelimelerle oynayarak bir sırrı saklamak bütün kadınlar için olduğu gibi Anna için de eğlendirici bir şeydi. Bunu yaparken sırrı saklamaktan çok oyunu uzatmak hoşuna gidiyordu.

"Kraldan fazla kralcı olacak değilim" dedi. "Sizin evinizde tehki-leli bir şey yok. Stremof ve Lise Merkalof herkes tarafından kabul edilen insanlar. Sonra ben (ben kelimesinin üzerine bastı) dar düşünceli ve sert bir kadın değilimdir."

"Belki Stremof la karşılaşmak istemezsiniz sanmıştım. Onları kurullarında başbaşa bırakmak en iyisi zaten. Bizi ilgilendirmez bu. Bana kalırsa bu adam kadar hoş bir insan ve iyi bir kroke oyuncusu bulmak olanaksızdır. Lise karşı olan aşkıyla nasıl olay ettiğini bir görseniz... Siz Sapho Stoltz'u da tanımıyorsunuz galiba. O da çok hoş bir

1

Anna Karenina

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

insan.

Betsy hem konuşuyor, hem de Anna'ya dikkatle bakıyordu. Anna'nın durumunu kavramış da, onu bu durumdan kurtarmak ister gibi bir tutumu vardı.

"Alexis'e hemen bir yanıt vereyim" dedi. Masanın başına geçip bir iki kelime yazdı. "Yemeğe mutlak gelmesini yazdım kendine... Bir kavalyemiz eksik. İzin verirseniz bir dakika dışarıya çıkacağım ben. Siz lütfen mektubu kapayıp, gönderin."

Betsy dışarı çıkınca Anna hiç düşünmeden masanın başına geçti ve mektuba şu satırları ekledi, "Sizinle kesin olarak konuşmak zoran-dayım.Saat altıda Wrede bahçesine gelin." Mektubu kapadı. Betsy geri dönmüştü.

İki kadın çay içerlerken gevezelik ettiler. Ondan, bundan gelişi güzel konuştular. Gelecek olan misafirlerden ve özellikle Lise Merkalof tan konuştular.

Anna, "Çok tatlı bir kadındır o. Kendisinden her zaman hoşlanmı-şımdır" dedi.

"Bu karşılıklı bir duygu" dedi Betsy. "Yarışlardan sonra benim yanıma gelip sizi çoktan beri görmediği için üzüldüğünü söyledi. Sizin bir roman kahramanı olduğunuzdan ve erkek olsa sizin içi binlerce delilik yapacağından sözetti. Stremof ona delilik yapmak için erkek olmasına gerek olmadığını söyledi."

Annabir dakika sustuktan ve ciddi bir soru sorduğunu belirtecek bir tutum takındıktan sonra, "Benim anlamadığım bir şey var. Lise ile şu Michka diye adlandırılan prens Kalugof arasında ne gibi ilişki var? Onları çok az bir arada görüyorum. Bunun nedeni nedir?"

Betsy gülümseyerek Anna'ya baktı:

"Bu yeni bir moda" dedi.

"İyi ama aralarındaki ilişki nedir?"

"Prenses Miagkaya'nın alanına giriyorsunuz" diye gülmeye başla-

"'iiffl290

Leo Tolstoy

di Betsy. "Çocukça bir soru bu!" Çok az gülen insanlar bir kere boşandılar mı kendilerini tutamazlar. Betsy de bu şekilde gülüyordu.

Anna da neşelenmişti "Gülüyorsunuz ama ben bu işten hiçbir şey anlamadım doğrusu. Kocasının rolü nedir peki?"

"Kocasının mı?" Lise'in kocası ayağındaki örtü ve ödeviyle uğraşır. İşin aslında kimse onu tanımak istemez. Bilirsiniz bazı tuvalet eşyası vardır, kibar insanlar bunların varlığından hiç sözetmezler. sanki bunlar yokmuş gibi davranırlar. İşte bu da öyle bir konu."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna konuyu değiştirmek için "Rolandaki'nin eğlencesine gidecek misiniz?" dedi.

Betsy arkadaşına bakmadan küçük kaplan kokulu çayla doldururken, "Bilmiyorum" dedi. Sonra bir sigara alıp içmeye başladı.

"En iyi durum benim durumum" diye devam etti. "Hem sizi, hem de Lise'i anlıyorum. Lise çocuk gibi bir insandır. Ne iyiyi, ne kötüyü bilebilen biri. Hiç olmazsa gençliğinde böyleydi. Bu çocuk davranışların kendisine yakıştığını anladığından beri onu sanki farketmeden yapıyormuş gibi davranıyor. Bu da ona yakışıyor doğrusu. Aynı bir olay çeşitli açılardan ve çeşitli şekillerde ele alınabilir. Bazıları yaşamı bir trajedi gibi görürler. Bazıları da her şeyi olduğu gibi kabul ederler. Hatta bundan neşelenirler. Siz galiba her şeyi trajik bir şekilde görenlerdensiniz."

"Öteki insanların nasıl gördüklerini bilmek isterdim. Acaba onlardan daha kötü mü yoksa daha iyi miyim? Galiba onlardan daha kötü-

yum."

"Bir çocuk, hem de müthiş bir çocuksunuz siz... İşte geldiler."

Ayak sesleri sonra bir erkek ve kadın sesi, en sonunda bir kahkaha duyuldu. Bundan sonra beklenen misafirler salona girdiler. Gelenler

Anna Karenina

291

Sapho Stoltz ve Waska ismi takılmış olan bir adamdı. Waska çok neşeli ve çok sağlıklı bir insandı. Yemekler ve içkiler yüzünden böyle olmuştu. Waska hanımları şöyle bir selamladı ve sanki dizginlerini Sapho çekiyormuş gibi onun ardından gitti.

Yürürken onu gözleriyle sanki yiyordu. Sapho Stoltz siyah gözlü bir şansındı. Dikkatli bir yürüyüşle içeri girmişti. Ayaklarında çok yüksek topuklu ayakkabılar vardı. Kadınların ellerini bir erkek gibi kuvvetle sıktı.

Anna o ana kadar görmemiş olduğu bu yeni parlamış kadını, tuvaletini, hareketlerindeki rahatlığı hayranlıkla seyretti. Bu kadının başında gerçek saçları ile takma saçlarının karışımından meydana gelmiş büyük bir topuz vardı. Arkadan iyice sıkılmış olan tuvaleti dizlerinin ve bacaklarının hatlarını meydana çıkarıyordu. Üstü bu kadar açık, altı bu kadar kapalı ve sıkılmış olan bu küçücük, güzel vücudun nerede bitip nerede başladığını kestirmek kolay değildi.

Betsy onu Anna'ya tanıştırmak için acele etti.

Sapho gülümseyip gözlerini kırparak ve tuvaletinin kuyruğunu geriye doğru atarak, "Biliyor musunuz? Gelirken az daha iki asker çiğniyorduk" diye hemen söze başladı. "Waska ile birlikteydik. Sizin onu tanımadığınızı unuttum" diye ekledi. Genç adamı yabancıların önünde Waska adı ile çağırdığı için, utanmış, kıpkırmızı kesilmişti. Gerçek is-minisöyledi. Genç adam Anna'ya ikinci defa selam verdi, ama bir şey söylemedi. Sapho'ya dönerek:

"İddiayı kaybettiniz. İlk biz geldik.. Parayı vermekten başka yapacak bir şeyiniz yok..." dedi.

Sapho daha hızlı güldü:

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ama şimdi olmaz!"

"Önemi yok, daha sonra ödersiniz."

"Peki, peki. Az daha unutuyordum" dedi Betsy'e dönerek. "Ne kadar sersemim. Size bir misafir getirdim. İşte..."292

Leo Tolstoy

Sapho'nun tanıştırmayı unuttuğu kimse o kadar önemli birisiydi ki çok genç olmasına rağmen kadınlar kendisini karşılamak için ayağa kalktılar.

Bu Sapho'nun yeni hayranlarından birisiydi. O da Waska gibi kadının peşinden ayrılmıyordu.

"Tam bu sırada Kalugof ve Lise Kerkalof, Stremof ile birlikte içeri girdiler. Lise, doğa güzellerini hatırlatan nazlı bir esmerdi. Biraz za-yıfçaydı. Tuvaletinin rengi güzelliğine ve tenine çok uygun düşmüştü. Anna bunu derhal anladı. Sapho'nun hareketli ve aceleci bir insan olmasına karşılık Lise ağır ve nazlıydı.

Betsy ondan sözederken çocukça davranışları olduğunu ileri sürmüştü. Bu pek doğru değildi. Lise aslında şuursuz ve şımarık bir güzelden başka bir şey değildi. Tavırları Sapho'nunkilerden pek iyi değildi. Onun da arkasından,, sanki elbisesine dikilmişler gibi iki hayranı geliyordu. Bunlardan biri yaşlı, diğeri gençti. Anna Lise'de öteki kadınlardan üstün olduğunu belirten bir şey vardı. Birk yığın cıncık boncuğun içinde duran bir elmas parçasını andırıyordu. Siyahlaşmış göz altlan, şaşırtıcı gözleri, yorgun ama tutkulu bakışı bir çeşit samimiyet ile çarpıyordu insanı. Onu görenler sanki ruhunu okuyormuş gibi oluyorlardı. Onu tanımak demek sevmek demekti. Anna'yı görür görmez bütün yüzü bir gülüşle aydınlandı.

Ona yaklaşarak, "Ah sizi gördüğüme çok memnunum" dedi. "Geçen akşam, yarışlardan sonra sizin yanınıza gelmek istiyordum. Yazık ki tam o sırada kalktınız. Çok korkunçtu değil mi?" Sanki Anna'ya kalbini açıyormuş gibi gülümsedi.

Anna kızarak, "Hakkınız var, yarışlarda insanın bu kadar heyecanlanacağını hiç sanmazdım," dedi.

Kroke oynayacak olanlar bahçeye doğru ilerlediler.

Lise Anna'nın yanma oturarak, "Ben gitmeyeceğim. Siz de burada kalacaksınız değil mi? Zaten kroke oynamakta ne zevk var?" dedi.

Anna Karenina

293

"Ama ben bu oyunu epey seviyorum" dedi Anna.

"Söyleyin bana, nasıl oluyor da canınız sıkılmıyor sizin? Size bakmak bile insanın kendinden hoşlanmasını sağlıyor. Yaşıyorsunuz siz. Oysa ben evet, ben çok sıkılıyorum."

"Sıkılıyor musunuz? Sizin evinizin, Petersbourg'un en neşeli evi olduğunu söylerler" dedi Anna.

"Bizi neşeli sananlar belki bizden daha fazla sıkılanlardır. Benim-bildiğim bir şey varsa o da sıkıldığımdır."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Sapho bir sigara yakıp ardından erkekler olduğu halde bahçeye gitti, Betsy ve Stremof çay masasının yanında kaldılar.

"Söyleyin bana, sıkılmamak için ne yapıyorsunuz?" diye tekrarladı Lise.

Anna birdenbire kızararak, "Gerçekten hiçbir şey yapmıyorum"

diye yanıt verdi.

Stremof konuşmaya katılarak, "En iyisi budur zaten" dedi.

Stremof elli yaşlarında, saçları kırlaşmış, dinç bir adamdı. Çirkindi ama çirkinliğinde kimseye benzemeyen ve manevi bir taraf vardı. Lise Merkaf karısının yeğeniydi. Stremof boş zamanlarında ondan ayrılmıyordu. Anna ile karşılaşınca, salon adamı gibi hareket etmeye ve ona çok nazik davranmaya başlamıştı. Kocasının düşmanı olduğu için Anna'ya ayrıca kibar bir şekilde davranıyordu.

Zeki gülüşüyle, "Yapılacak en iyi iş hiçbir şey yapmamaktır" diye devam etti. "Bunu size uzun zamandan beri söylüyordum. Sıkılmamak için sıkılacağına inanmamak yeter. Nitekim uykusuzluk hastalığında da insanın uyuyamayacağını aklından geçirmemesi gerekir. Anna Ar-cadievna'nın size anlatmak istediği buydu."

"Doğrusu bunları gerçekten söylemiş olmak isterdim" dedi Anna. "Bu sadece bir nükte değil bir gerçeğin açıklanması olurdu."

"Peki uyumak insanın canının sıkılması kadar niçin zordur söyler misiniz?"294

Leo Tolstoy

"Çünkü uyumak için de eğlenmek için de insanın çalışmış olması gerekir."

"Ben hangi işi yapıp ta çalışabilirim? Benim işim kimseye yaramaz ki... Çalışıyormuş gibi iş yapıyormuş gibi görünebilirim ama bunu istemem."

"Siz yola gelmez bir insansınız" dedi Stremof. Bu sözleri Lise için söylerken Anna'ya bakıyordu. Stremof Anna ile çok az karşılaşıyor ve ona basit şeylerden sözediyordu. Ama bunlardan öyle incelik ve zekâ ile sözediyordu ki Anna onun kendisini hoşnut etmek istediğini ve kendisine önem verdiğini anlıyordu.

Anna'nın gideceğini öğrenen Lise, "Lütfen gitmeyin, rica ederim" dedi.

Onun bu ricasına Stremof da'katıldı. "Buradaki insanlarla yaşlı Wrede'nin çevresi arasında çok büyük bir fark bulacaksınız. Sonra orada sizi bir dedikodu konusu yaparlar. Oysa burada çeşitli duyguların kaynağı oluyorsunuz.

Anna bir an durakladı. Bu adamın tatlı sözleri Lise'in kendisine gösterdiği çocukça düşkünlük, ile evinde kendisini bekleyen durum arasında bir karşılaştırma yaptı. Açıklama anını daha geriye atamaz mıydı? Ama sabahki korkunç umutsuzluğunu, bir karar vermek zorunda olduğunu hatırlayınca, ayağa kalktı ayrılıp Betsyler'den ayrıldı.

Sosyete hayatına ve hafif bir insan gibi görünmesine rağmen Wronsky düzensizlikten nefret eden bir insandı. Okuldayken bir gün parasız kalmış ve borç istemiş ama reddedildiği zaman bir daha böyle küçük düşürücü bir duruma düşmeyeceğini kendi kendine söz vermişti. Ayda beş ve altı defa eşyalarını

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

düzenleyerek odasının düzenini sağlamak adetiydi.

Anna Karenina

295

Yarışın ertesi günü geç uyanmış, banyosunu almış, traş olmadan, sırtına bir asker kaputu geçirerek hesaplarıyla uğraşmaya parasını saymaya başlamıştı. Arkadaşının bu durumlarda pek eski olduğunu bilen Petrizky hemen ortadan yok olmuştu.

İçinde bulunduğu durumun karmakanşıklığını ve şartlarının teferruatını bilen herkes bu durumun sadece kendi başına gelmiş olduğunu ve başkalarının aynı güçlüklerle karşılaşmadığını sanır. Wronsky de böyle düşünüyor ve pek de yersiz olmayarak atlatmış olduğu güçlükleri göz önüne getirerek, iftihar ediyordu. Ama işi daha kesin bir hale getirmek için para durumunun ne olduğunu açıkça anlamak istiyordu.

İnce el yazısıyla bütün borçlarını yazarak bunları topladı. Bu hesap sonunda 1700 ruble borcu olduğunu gördü. Oysa yeni senenin ilk gününe kadar eline hiç para geçmeyecekti. Yanında ancak 1800 ruble vardı. O zaman borçlarını üç kısma ayırdı. Birinci kısımda hemen verilmesi gereken borçlar geliyordu. Bunlar 4000 ruble kadardı. Bundan sonra yarış sırasında harcadığı paralar geliyordu, bunlar da 800 ruble kadar tutuyordu.

Terzisi ve başkalarına olan borçlannı daha sonra verebilirdi.

Kısacası hemen onda 6000 ruble bulması gerekiyordu. Oysa 1800 rubleden başka parası yoktu.

Yılda 100.000 ruble geliri olan bir insan için bu çeşit borçların önemi yoktu ama Alexis bu gelire sahip değildi. Çünkü mirasından payına düşenin bir kısmını kardeşi parasız bir kızla evlenirken ona vermişti. Alexis'in elinde ancak 25.000 rublelik bir gelir kalmıştı. Evlenene kadar bu paranın kendisine yeteceğini düşünmüştü ama bir türlü evlenemiyordu. Çok gideri olan ve gırtlağına kadar borç içinde bulunan kardeşi Alexis'in bu teklifini kabul etmişti. Serveti çocuklarından ayrı olan yaşlı kontes en küçük oğluna yılda yirmi bin ruble veriyordu ama Alexis bunu da harcıyordu. Son olarak Alexis'in Moskova'dan ayrılmasından ve Bayan Karenina ile ilgilenmesinden hoşlan-296

Leo Tolstoy

mayan annesi gönderdiği bu parayı kesmişti. Böylece 45.000 ruble harcamaya alışmış olan Wronsky'nin elinde birdenbire 25.000 rublelik bir gelir kalmıştı. Annesinden para istemesine olanak yoktu. Çünkü göndermiş olduğu mektup Wronsky'i tamamen rahatsız etmişti. Annesi mesleğinde ilerlemiş için ona yardım edebileceğini ama rezaletlerle dolu bir yaşam sürmesi için ona para vermeyeceğini anlatmaya çalışmıştı. Annesinin bu dokundurucu sözlerine çok sinirlenen Wronsky ona başvurmayı aklından bile geçirmiyordu. Kardeşine vermiş olduğu parayı geri istemeye kalkması da olanaksızdı. Yengesi Maria kendilerinin yapmış olduğu bu iyiliği hiçbir zaman unutmadıklarını ona her seferinde anlatırdı. Onlardan para istemek bir kadını dövmek, hırsızlık etmek, ya da yalan söylemek gibi olmayacak bir işti. Öte yandan, Anna ile arasında bulunan bağlantının sanki evliymiş gibi bu parayı gerektirdiğini de düşünmekten geri kalmıyordu.

Yapılacak tek şey bir faizciden on bin ruble almak, (Bu çok kolaydı) giderlerini kısmak ve ahırını satmaktı. Bu karan verdikten sonra, kendisine atlarını satın almak için bir kaç kere teklif yapmış olan Rolandaki'ye bir mektup yazdı. İngilizi ve faizciyi çağırttı. Sonra annesine kesin ve soğuk bir mektup yazdı. En sonunda Anna'nın yazmış olduğu son üç mektubu çıkardı. Onları yakmadan önce bir kere daha okudu. Bir gün önce yaptıkları konuşma aklına gelince derin düşüncelere daldı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky kesin olarak uyduğu birtakım prensiplere sahip olan bir kimseydi. Bu prensipler belli sayıda ödevlerin kesinlikle yapılmasını gerektiriyordu. Bu kurallar onun için değişmez gerçeklerdi. Örnek olarak bu prensiplere göre kumar borcu terzi borcundan daha önemliydi. Erkeklere yalan söylenmez ama kadınlara söylenirdi. Dünyada aldatı-

lacak tek insan bir kocaydı, v.s.

Bu kural ve prensipler belki saçma şeylerdi ama Wronsky bunlara kayıtsız şartsız uyduğu için onlardan yarar görüyordu. Ama Anna ile bağlantı kurduğundan beri bu prensiplerin yetersizliğini anlar gibi olmuştu. Prensiplerinde bir eksiklik görünür gibiydi.

O ana kadar Anna ve kocası ile olan bağlantısı kabul edilmiş prensiplerinin içinde yer almıştı. Anna ona kalbini vermiş olan namuslu bir kadındı. Ona gerçek karısıymış gibi saygı duyuyor ve hakkında en küçük dokundurmada bulunmadığı gibi en küçük bir gevezeliğe de katla-namıyordu.

İçinde yaşadığı çevreyle de belli ve apaçık bağlantıları vardı. Herkes onun Anna ile ilişkisi olduğunu düşünebilir ama kimse bunun hak-kındabir söz söyleyemezdi. Kocanın sıkıcı, fazlalık bir adam olduğu belliydi. Bütün yapabileceği düello etmeye kalkmıştı. Wronsky buna zaten hazırdı.

Ama son günlerde yepyeni olaylar ortaya çıkmıştı. Wronsky bunları çözmeye başarılı olamıyordu. Bir gün önce Anna, kendisine hamile olduğunu söylemişti. Bir karar vermesini istiyordu. Prensipleri onun böyle bir karar vermesine yetmiyordu. Önce ona kocasını terketmesi gerektiğini söylemişti. Şimdi bunu düşünüyor ve bu kararın yerinde olup olmadığı konusunda kuşkulanıyordu.

"Onu kocasını terketmeye sürüklemek, yaşamını benimki ile birleştirmesini sağlamak demektir. Buna hazır mıyım? Param yokken onu nasıl alıp bir yere götürürüm. Param olsa bile ödevim oldukça onu nasıl götürebilirim? Hem görevden ayrılmak hem de para bulmak zorundayım."

Ödevinden ayrılmak onun için çok kişisel bir sorunu ortaya koymuş oluyordu.

Mevki sahibi olmak onun için çocukluktan beri bir tutku olmuştu. Bu tutku Anna'ya duyduğu aşkla başa çıkabilecek kadar kuvvetliydi.298

Leo Tolstoy

Orduda başarıyla yükselmişti. Ama son iki yıldır yanlış hareketleri yüzünden bu başarı biraz azalır gibi olmuştu.

Kendisine bir teklif yapılmış, daha fazla önemsendiğini sanarak bunu reddetmiş ama bundan sonra kimse kendisiyle uğraşmamıştı. Kimsenin kendisiyle ilgilenmediği ve kendi haline bıraktığı başına buyruk bir adam rolünü oynamak zorunda kalmıştı. Ama bu serbestlik canını sıkmaya başlamıştı. Yalnız zevkleriyle ilgilenen bir insan olarak görülüp bir kenarda unutulmaya terkedilmekten korkuyordu.

Anna ile olan ilişkisi bütün dikkati üstüne çekmiş bu yüzden bir aralık mevki sahibi olmak ve üne kavuşmak istekleri tatmin olur gibi görünmüştü. Ama bir çocukluk arkadaşının, General Serpuhovsky'un geri dönüşü içinde küllenmiş olan eski tutkulannı ortaya çıkarmıştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

General onun sınıf arkadaşı ve hem derslerde hem de sporda rakibi olmuştu. Orta Asya'dan basanlar kazanmış olarak dönüyordu. Pe-tersbourg'a gitmeden, büyük bir mevkiye atanacağı söylentileri dolaşmaya başlamıştı. Basandan başarıya koşan bir adamdı bu. Gerçi güzel bir kadın tarafından sevilen, serbest ve herkesin ilgilendiği bir atlı yüzbaşısı Wronsky ondan pek aşağı kalmıyordu. Ama ne de olsa bir yüzbaşıydı.

"Ona gıpta ediyorum" diye düşünüyordu Wronsky, "Ama benim gibi bir adamın ilerlemesi için zamanını beklemesinden başka bir şeyin gerekli olmadığını gösteriyor bu. Üç yıl önce benim durumumday-dı. Ödevden çıkmazsam, şansımı kaybetmem. Anna durumunu değiştirmek istemediğini kendisi söylemedi mi? Sonra böyle bir kadını sahip olan ben Serpuhoskoy'a özenebilir miyim?

Bıyığının ucunu ağır ağır burup ayağa kalktı ve odada dolaşmaya koyuldu. Gözleri parlıyor, işleri hallettiği zamanlarda duyduğu sessizlik içini kaplıyordu. Bu sefer de her şeyini halletmişti. Tıraş oldu, soğuk su banyosunu yaptı ve dışan çıkmaya hazırlandı.

"Seni aramaya geldim" dedi Petritzky içeri girerken. "Bu kez epey

uzun sürdü işlerin. Her şeyi düzenledin mi?"

Wronsky gülümseyerek, "Evet" diye yanıt verdi.

"Bu düzenleme işlerinden sonra banyodan çıkmışa dönüyorsun. Gritzky (Alay komutanı) nın yanından geliyorum. Seni bekliyorlar?"

Wronsky yanıt vermeden arkadaşına baktı. Başka şeyler düşünüyordu.

Uzaktan gelen polka ve askeri marşların sesini dinleyerek, "Bu müzik onun bulunduğu yerde mi çalınıyor? Bugün hangi bayram var?"

diye sordu.

"Serpuhovsky geldi."

Wronsky'nin gözleri daha da parlamıştı. "Öyle mi? Bilmiyordum"

dedi.

Mevki tutkusunu aşkına adamış gibi görünerek mutlu bir insan olduğunu belirtmenin doğru olacağını düşünmüştü. Bu yüzden gelip kendisini görmedi diye Serpuhovsky'e kızmıyordu.

"Çok sevindim..."

Yarbay Gritzky bahçeli büyük bir evde oturuyordu. Wronsky oraya geldiği zaman herkes aşağı taraşta toplanmış bulunuyordu. Alayın şarkıcıları, küçük bir içki fıçısının çevresinde ayakta duruyorlardı. Terasın ilk basamağında çevresinde subayları ile birlikte duran yarbay, Offenbach'ın bir kadrilini çalan mızıkacıları bastıracak kadar yüksek sesle şarkı söylüyordu. Bir yandan da askerlere işaretle emirler veriyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bunlar bazı ufak rütbeli subaylarla birlikte Wronsky ile aynı zamanda terasa doğru yaklaştılar.

Masaya geri dönmüş olan Yarbay yine ortaya çıkarak elindeki şampanya kadehini havaya kaldırdı ve "Eski dostumuz kahraman General Serpuhovsky'nin onuruna" diye bağırdı.

Sekpuhovsky Yarbayın arkasından elinde kadehi olduğu halde

ayağa kalktı.

Wronsky Serpuhovsky'i üç yıldır görmemişti. Onu yine eskisi ka-300

Leo Tolstoy

dar yakışıklı buldu. Daha erkekçe bir güzellik gelmişti üstüne. Yumu-kaşlığı ve inceliği yüzünün düzgünlüğünden daha etkiliydi. Başarılarını sezen insanlara özgü olan o canlılığın yüzünde belirdiğine dikkat etti.

Serpuhovsky tam merdivenleri inerken, Wronsky'i gördü. Yüzünde hoşnutluk dolu bir gülüş vardı. Kadehini kaldırıp ona dostça bir selam gönderdi.

Yarbay, "Demek sonunda geldin. Yashvine senin çok kötümser bir durumda olduğunu söylüyordu."

Serpuhovsky de Wronsky'nin yanına gelmişti.

Onun elini sıkıp bir köşeye çekerek, "Seni gördüğüme çok memnun oldum" dedi.

Yarbay Yashvine'e seslenerek, "Onlarla ilgilenin" dedi.

Wronsky Serpuhovsky'i incelerken, "Niçin dün yarışlara gelme-din, seni orada göreceğimi sanmıştım" dedi.

"Çok geç geldim" dedi Serpuhovsky. Sonra emir erine dönerek, "Şunları dağıt" deyip, cebinden çıkarttığı üç tane yüz rubleliği uzattı.

Yashvine Wronsky'e "Wronsky yemek mi yoksa içmek mi istersin?" diye sordu. "Baksanıza konta bir şeyler getirin. Hele şunu bir içi-ver."

Eğlence geç saatlere kadar sürdü. Durmadan içildi. Serpuhovsky omuzlar üzerinde taşındı. Ondan sonra sıra Yarbaya geldi. Yarbay daha sonra şarkıcıların önünde bir karakter dansı yaptı. Biraz yorulduğu için bir sıranın üzerine oturup Yashvin'e Rusların atlı saldırısında Prusyalılardan daha kuvvetli olduklarını kanıtlamaya koyuldu. Masanın neşesi bir an durulur gibi oldu. Serpuhovsky ellerini yıkamak için lavaboya gittiği zaman Wronsky'nin orada olduğunu gördü. Üniformasını çıkarmış başına su döküyordu. Yıkanması bitince gelip Serpu-havsky'nin yanına oturdu. Küçük bir divan üzerinde konuşmaya başladılar.

Serpuhovsky "Senin haberlerini hep karımdan alıyordum. Onu sık sık görmene çok sevindim" dedi.

Wronsky konuşmanın nereye gideceğini anlayıp gülümseyerek* "Karın Waria'nın arkadaşıdır. İkisi, Petersbourg'da kendileri ile konuşmaktan zevk aldığım ender kadınlardır" dedi.

Serpuhovsky de gülümseyerek "Ender kadınlar mı?" "Evet. Ben de senin haberlerini karından alıyordum. Ama yalnız karından değil." Wronsky'nin yüzü sertleşmişti. "Başarıların beni çok sevindirdi. Tabii hiç

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

şaşırmadım, daha fazlalarını bile beklerdim senden."

Serpuhovsky tekrar güldü. Söylenilenler hoşuna gitmişti, bu duygusunu saklamaya gerek görmüyordu.

"Doğrusu ben bu kadarını beklemiyordum. Ama bunlara da sevindim. Mevki düşkünü bir insanım ben. Bunu saklamıyorum" dedi. "Daha az basan sağlasaydın belki saklardın" dedi Wronsky. "Belki haklısın. Yükselmek tutkusu olmayan bir insanın yaşamının anlamsız olduğunu söyleyecek değilim. Ama böyle bir insanın yaşamının tekdüze olacağından eminim. Belki de aklanıyorum. Ne var ki seçmiş olduğum uygulama alanına uygun, yeteneklerim olduğuna inanıyorum. Bana verilmiş olan yetkiler boşa gitmiş sayılmaz. Güçlü oldukça hoşnut ve mutlu olacağımdan eminim."

"Bu söylediklerin senin için doğru olabilir ama herkes için doğru değildir. Örnek olarak ben de bir zamanlar senin gibi düşünüyordum. Sonraları düşüncemi değiştirdim. Şimdi yükselme hırsının yaşamın tek amacı ve anlamı olduğunu sanmıyorum."

"İşte başlangıca döndük" dedi Serpuhovsky. "Teklifi reddedişinin nedenini bildiğimi ve seni haklı bulduğumu söylemek istemiştim. Bence temelde doğru hareket ettin. Ama içinde bulunduğun şartlar bakımından bu hareket şekli pek yerinde değildi."

"Olan oldu. Yaptıklarımdan pişman değilim. Zaten durumumdan302

Leo Tolstoy

çok hoşnutum ben."

"Her zaman hoşlanacağımı sanmam. Kardeşine bunu söylemezdim. Ama sen başkasın. Bu durum sana yeterli gelmeyecek."

"Beni doyurduğunu, bana yettiğini söylemedim ki."

"Sonra senin gibi adamlar başkalarına gereklidir."

"Kime?"

"Topluma, Rusya'ya. Rusya'nın bir partiye ihtiyacı var. Yoksa işler kötü..."

"Ne demek istiyorsun? Komünistlere karşı Bertenef in partisi gibi bir parti mi?"

Serpuhovsky böyle saçma bir şeye kalkışacağının düşünülmesine sinirlenmiş gibi kaşlarını çatarak, "Hayır, bütün bu olup bitenler gülünç şeyler. Komünist diye kimse yok ortada. Sadece dalavere yapmak için tehlikeli bir parti kurmuş insanlar var. Eski bir oyundur bu. Gerekli olan senin ve bağımsız insanların bir araya gelmesidir."

"Buna niye ihtiyaç var. (Wronsky iktidarda bulunan önemli kimselerin adlarını saydı). Bu adamlar bağımsız değiller mi?

"Hayır değiller. Aileleri bakımından belli yerlere bağlanmışlardır. Maddi bakımdan bağımsız değillerdir. Para veya yaltaklanmak suretiyle onları ele geçirmek mümkün olabilir. Qysa bizim gibi insanları satın almak kolay değildir. İşte bu çeşit adamlar gerekiyor şimdi.

Wronsky dikkatle dinliyordu. Arkadaşının söylediklerinden çok takındığı tutuma şaşmıştı. Serpuhovsky

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

daha şimdiden iktidarda olanlarla savaşmaya hazırlanıyor onların bazılarım beğenmiyordu. Oysa Wronsky'nin içinde bulunduğu askeri birliğin sınırlarını aşmıyordu. Serpuhovsky zekâsı ve güzel konuşması ile istediklerine kolaylıkla ulaşabilecek derecede bir insandı.

Wronsky bir aralık, ona özendiğini utanarak hissetti.

"Amaçlara ulaşmak için bir eksiğim var. İktidar tutkusu. Bunu kaybettim" dedi Wronsky.

General gülümseyerek, "Hiç sanmam" dedi. "Gerçeği söylüyorum. Hele şu an için söylediklerim tamamen
*

doğrudur."

"Uzun süreceğini sanmam."

"Sürebilir."

"Sen sürebilir diyorsun, bense sürmeyeceğinden eminim, diyorum" dedi Serpuhovsky. "Bu yüzden seninle konuşmak istedim. Şu anda reddetmeni anlıyorum. Ama gelecekte bana yardım edeceğine söz vermelisin. Seni koruyan birisi tutumunu göstermek istemem. Ama niye göstermeyeyim. Geçmişte sen de kaç kere beni korumamış miydin? Dostluğumuz bütün bunların üzerindedir. Evet bana yardım

edeceğine söz ver."

"Unutma ki ben içinde bulunduğum halin sürmesinden başka bir

şey dilemiyorum."

Serpuhovsky ayağa kalktı, arkadaşının karşısına geçti. "Dinle" dedi. "Yaşımız aşağı yukarı bir. Sen herhalde benden daha fazla kadın tammışsındır. Ama ben evliyim. Ve kansını seven bir erkeğin, kadınları, bin tane kadın tanımış bir erkekten daha fazla tanımadığından

eminim."

Yarbayın onları çağırmak için gönderdiği bir subaya, Wronsky, "Geliyoruz" diye seslendi. Serpuhovsky'nin sözlerinin nereye bağlanacağını merak ediyordu.

"Bence kadın bir erkeğin mesleğinin temelidir. Bir kadını sevmek ve güzel şeyler yaşamak olanaksızdır. Aşkta hareketsizliğe kapılmanın tek nedeni evlenmemektir. Bilmem ki nasıl anlatsam" dedi Serpuhovsky. "Örnek olarak bir yük taşıdığını varsayalım. Yükü sırtına bağlamadığın müddetçe ellerin serbest değildir. Evlenince bunu duydum. Ellerim birdenbire serbest kalmıştı. Ama evlenmeyipte bu yükü çekmeye çalışmak insanı miskinliğe iter. Masonkof a, Krupof a bak. Ka-304

dm yüzünden meslek yaşamlarım kaybettiler."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky onların ilgilenmiş olduğu kadınları düşünerek, "Onlar da ne kadın yani..." dedi.

"Kadının sosyal durumu yükseldikçe güçlü daha da artar. Onu taşımak değı birisinin elinden çekip almak söz konusudur."

Wronsky önüne bakıp Anna'yı düşünerek, "Sen hiçbir zaman sevmedin" diye mırıldandı.

"Belki ama şu sözlerimi unutma. Kadınlar erkeklerden daha maddiyatçıdırlar. Biz aşkın yüce bir şey olduğunu düşünürüz. Onlar maddi şeylerle, uğraşırlar." Serpuhovsky içeri girenbir uşağa "Şimdi geliyoruz" dedi. Ama bu uşak onları aramak için ve Wronsky'e mektup vermek için içeri girmişti.

"Prenses Tverskoy'dan."

Wronsky mektubu açtı ve kıpkırmızı kesildi.

Serpuhovsky'e dönerek "Başım ağrıyor eve gideceğim" dedi.

"Öyleyse güle güle. Bana söz veriyorsun. Seni Petersbougr'da ararım."

Saat beşi geçmişti. Kendi atlarının tanınacağından korkan Wronsky, Yashvine'in arabasını almıştı. Arabacıya hızlı gitmesini söy-ledi. Dört kişilik arabanın bir köşesine büzülüp ayaklarını uzattı.

İşlerini düzenlemiş olması, Serpuhovsky'nin kendisine önemli ve gerekli bir insan olduğundan sözetmesi, Anna ile buluşma düşüncesi içini neşeyle dolduruyordu. Hafifçe gülümsedi.

Ayakları üstüste atılmış olduğu halde geriye doğru kaykılarak, "Oh yaşamak ne güzel şey" dedi. Hayat sevinciyle bu kadar dolu olduğunu hiç duymamıştı şimdiye kadar. Attan düştüğü zaman aldığı hafif yaranın acısından bile garip bir tat duyuyordu.

Anna'nın acı çektiği şu soğuk ve berrak Ağustos günü onu etkiliyor, durup dururken coşkunluğa kapılıyordu.

Bütün gördükleri sanki kendisi gibi neşeli ve hayat doluydu. Çevresindeki güzel manzaraya hayran oluyordu.

Arabacıya pencerenin camından üç ruble uzatarak, "Daha hızlı, daha hızlı" diye seslendi. Arabacı kamçısını şaklattı, araba daha hızlı ilerlemeye başladı.

"Benim istediğim bu mutluluğun sürmesidir, başka bir şey değil" dedi... "Yaklaştıkça onu daha fazla sevdiğimi anlıyorum. İşte Wrede'in bahçesi. Acaba Anna nerede? Niçin Betsy'nin mektubunun üzerine bu satırları yazmak ihtiyacını duydu?" Yola gelmeden arabayı durdurdu. İnip yürümeye başladı. Eve giden yola saptı. Kimseyi görmedi. Ama parkın sağ tarafına baktığı zaman Anna'yı farketti. Yüzü kalın bir tülle örtülüydü. Yürüyüşünden, omuzlarının şeklinden başından tanımıştı onu. Bütün vücudunu bir elektrik akımı sarmıştı sanki. Yaşama sevinci nefes alışına ve hareketlerine geçiyordu.

Yanına geldiği zaman elini tuttu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Seni buraya çağırdığım için özür dilerim.İhtiyacım vardı" dedi Anna. Wronsky genç kadının dudaklarındaki acı kıvrılışı görmüş, birden neşesini kaybetmişti.

"Niye özür diliyorsun. Peki niçin burada buluştuk?"

Anna Wronsky'nin koluna girerek, "Gel sonunla konuşmam gerekli" dedi.

Yeni bir olayın ortaya çıkmış olduğunu ve durumun hiç de iyi ol-madığını anlıyordu. Farkına varmadan Anna'nın heyecanı ona da geçmişti.

Anna'nın kolunu sıkıp, olup bitenleri anlamak için yüzüne dikkatle bakarak, "Ne var?" dedi.

Genç kadın nefesini normal hale sokabilmek için birkaç adım attı, sonra birden durdu.

"Dün sana, yarışlardan sonra Alexis Alexandrovitch'e her şeyi anlatmış olduğumu söylemedim. Artık karısı olamayacağımı söyledim ona..."

Wronsky sanki duyacağı acıyı hafifletmek ister gibi Anna'ya doğru eğilmişti. Ama genç kadın konuşmaya başlar başlamaz dikildi, yüzü sert bir anlam ile kaplanmıştı.

"Evet haklısın. Bu iyi oldu. Senin ne kadar acı çektiğini biliyordum" Anna onun söylediklerini dinlemiyor, gerçekten ne düşündüğünü anlamaya çalışıyordu. Ama Wronsky'nin ilk düşündüğünün düello etmek olduğunu Anna aklına bile getirmiyor ve aşığının yüzünde beliren ifadeyi bambaşka bir şekilde yorumluyordu.

Kocasının mektubunu aldığından beri Anna, her şeyin geçmişte olduğu gibi kalacağını hissediyordu. Ne durumunu, ne de çocuğunu bir macera uğruna harcayamazdı. Betsyler'de geçirdiği saatler bu düşüncesinin daha doğru olduğunu göstermişti. Anna yine de Wronsky ona ilk bakışta, "Bütün bunları bırakıp benimle gel" demiş olsaydı, çocuğunu bile bırakırdı. Ama Wronsky böyle bir şey dememişti. Sıkılmış ve hoşlanmamış görünüyordu.

"O kadar acı çekmedim. Kendiliğinden oldu bu iş" dedi Anna. Sonra kocasının mektubunu çıkardı.

Wronsky mektubu aldığı halde açıp okumayarak, "Anlıyorum, anlıyorum" diyerek Anna'yı yatıştırmaya çalıştı. "Bütün hayatımı senin mutluluğun uğruna harcamak için bu açıklamayı yapmanı bekliyordum"

"Bunu niçin söylüyorsun bana. Bundan kuşkulandığımı mı sanıyorsun. Kuşkulansaydım..."

Wronsky karşıdan gelen iki kadını göstererek, "Kim bunlar, sakın bizi tanımasınlar" dedi.

Anna'yı hemen kenardaki yollardan birisine çekti.

"Buna önem vermiyorum artık" dedi. Dudakları titriyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky, kalın peçesinin altından Anna'nın kendisine garip bir nefretle baktığını düşünür gibi oldu. "Tekrar söylüyorum sana.Bu sorunda senden zerre kadar kuşkum yok. Ama kocamın yazdıklarını oku bir kere". Sonra olduğu yerde tekrar durdu.

Wronsky mektubu okurken farketmeden biraz önceki düşüncelerine dalıyor, yüzünde aynı anlam beliriyordu. Ertesi gün düelloya davet edileceğinden emindi. Soğukkanlı bir şekilde rakibinin karşısına geçecek, silahını boşalttıktan sonra onun da kendisine ateş etmesini bekleyecekti. Birden Serpuhovsky'nin sözlerini hatırladı. "Bağlanmamak daha iyidir." Bunları Anna'ya anlatması olanaksızdı.

Mektubu okuduktan sonra Anna'ya baktı. Bakışında kararsızlık vardı. Genç kadın ne söylerse söylesin onun asıl düşüncesini söylemeyeceğini anladı.Wronsky, Anna'nın kendisinden beklendiğini yapmıyordu. Genç kadının son umudu da kaybolmuştu.

"Ne biçim adam görüyor musun?" dedi titreyen bir sesle.

"Özür dilerim ama buna kızmış değilim ben. Lütfen sonuna kadar okumama izin ver" dedi Wronsky. "Kızmadım, çünkü onun sandığı gibi bu durumun sürmesi olanaksızdır."

Anna kaderinin belirlenmiş olduğunu hissettiği için, söylediğin hiç önem vermeden, "Niçin?" diye sordu.

Wronsky kaçınılmaz bir olay olarak gördüğü düellodan sonra durumun değişeceğini düşünüyordu. Bunu söylemek istediği halde bambaşka bir şey söyledi.

"Durum böyle sürüp gidemez. Onu terkedip, ortak yaşamımıza başlamamıza izin vereceğini umarım" dedi.

Anna atıldı,

"Peki çocuğum? Oğlumu da bırakmam gerektiğini yazıyor. Onu bırakamam. Bırakmak da istemem."

"Peki oğlunu bırakmayıp da bu kötü yaşama devam etmen daha mı iyi?"308

Leo Tolstoy

"Kim için kötü bu yaşam?"

"Herkes için. Herkesten fazla senin için."

"Kötü ve küçük düşürücü bir yaşam sözünün benim için hiçbir anlamı yok artık" dedi Anna mırıldanarak. "Seni sevdiğim günden beri benim için yaşamda her şeyin başka bir biçim aldığım unutmamalısın. Benim için bu aşkın dışında hiçbir şey var değildir. Bu aşk sürdükçe kendimi böylesine yükseklerde duyuyorsun ki hiçbir şey beni etkilemiyor. İçinde bulunduğum durumdan gurur duyuyorum çünkü..." Sözünü bitiremedi. Umutsuzluktan ve utançtan ağlamaya koyuldu. Hıçkırarak olduğu yere kaldı.

Wronsky de bir şeyin boğazına takıldığını yaşamında ilk olarak ağlamak üzere olduğun anlıyordu. Bunun sebebini kavrayamıyordu. Kendisine yardım etmediği Anna'nın acı çekmesinden dolayı mı böyle içlenmişti? Yoksa kötü bir hareket yaptığı için mi ağlamak istiyordu?

Tatlı bir sesle, "Demek boşanmak olanaksız" dedi. Anna yanıt vermeden başını salladı. "Çocuğu alarak onu terk edemez misin?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Edebilirim ama her şey ona bağlı. Gidip kendisini görmem gerek." Anna'nın düşündüğü başına gelmişti. Her şey eskisi gibi devam edecekti.

"Salı günü Petersbourg'da olacağım, o zaman karar veririz."

"Evet ama artık bundan sözetmeyelim."

Anna'nın bahçeye gelip kendisini almasını söylediği arabacı gözükmüştü. Wronsky'e veda edip ayrıldı.

İki Haziran komisyonu, genel olarak pazartesi günleri toplanırdı. Alexis Alexandrovitch içeri girdiği zaman, her zaman olduğu gibi başkam ve komisyon üyelerini selamlayıp yerine geçti. Masanın üzerinde duran ve notlan ile, kurula önereceği projenin taslağı bulunan

kâğıtların üzerine elini koydu. Notlar hemen hemen gereksizdi, çünkü bütün ayrıntıyı adeta ezberlemişti. Açıklayacağı konuyu da son bir kere zihninden geçirmişti. Konuşma zamanı gelip de kayıtsız görünmeye çalışan rakibinin karşısına geçtiği zaman kelimelerin düşüncelerini kolaylıkla açıklayacağından ve güzel bir konuşma yapacağından emindi. Şimdilik açış konuşmasını saf bir insan gibi dinliyordu. Hiç kimse, yorgun görünüşlü bu adamın biraz sonra söyleyeceği bir nutukla kurulu birbirine katacağını, başkanın üyeleri sakinliğe davet etmek zorunda bırakacağını aklından geçirmezdi. Konuşma bitince, Alexis Alexand-rovitch bu konuyla ilgili birkaç söz söylemek istediğini belirtti. Herkesin dikkati onun üzerine toplanmıştı. Alexis öksürerek boğazını temizledi ve her zaman yaptığı gibi rakibine hiç bakmadan gözlerini karşısına düşmüş olan üyeye çevirerek konuşmaya başladı. Karşısındaki üye alçak gönüllü bir yaşlıydı. Kurulun en önemsiz üyelerinden birisiydi. Alexis en önemli noktalara gelince, rakibi ayağa kalkıp ona yanıt vermeye başladı. Stremof un yanıtı da gülünç olmuştu. Komisyon birbirine girdi. Ama Alexis Alexandrovitch kazandı. Onun teklifi kabul edildi.

Ertesi gün Petersbourg'da herkes bu toplantıdan sözediyordu. Ale-xis'in başarısı kendi sandığından da büyük olmuştu.

Alexis ertesi gün uyanınca kazanmış olduğu başarıyı anıp gülüm-semekten kendini alamadı. Yanındaki adamlardan biri ona hoş görünmek için bu toplantı hakkında şehirde çıkan söylentilerden sözetti. •

İşleriyle çok uğraştığı için karısının salı günü Petersbourg'a geleceğini unutmuştu. Bir uşak gelip Anna'nın dönmüş olduğunu bildirince cam çok sıkıldı.

Anna sabah erkenden şehre gelmişti. Eve geldikten sonra kocasına haber yolladı ve odasına girip eşyaları ile uğraşmaya başladı. Kocası bir türlü ortaya çıkmak bilmiyordu. Sonunda Alexis üniformasını giymişti. Dışarı çıkmaya hazırdı. Masanın başında oturmuş dirseklerini310

dayamış üzgün bir şekilde önüne bakıyordu. O kendisini görmeden Anna onu görmüştü. Kendisini düşündüğünü anlamıştı. Alexis onu görünce ayağa kalkmak istedi, endişe etti ve kızardı. Böyle şeyler yapmak onun adeti değildi. Sonra birden ayağa kalkarak karısına doğru yürüdü. Gözlerine bakmamak için bakışlarını saçlarına dikmişti. An-na'nın yanına geldiği zaman, onun elini tutup oturmasına rica etti.

Kendisi de yanına oturdu. Konuşmak istediği belliydi. Ama kelimeler ağzından zorlukla çıkıyordu,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Buraya dönmeniz beni sevindirdi" dedi.

Anna bu konuşmaya hazırlanmıştı. Kocasını küçük düşürmek ve ezmek istiyordu. Ama onu görünce içini acıma duygusu kaplamıştı. Söyleyecek bir şey bulamıyordu. Sessizlik epey sürdü.

Alexis sonunda "Serge nasıl?" dedi. Yanıtı beklemeden "Evde yemek yiyecek değilim. Hemen çıkmam gerek" diye ekledi. "Moskova'ya gitmek istiyorum" dedi Anna. "Hayır, geri dönmeniz çok iyi oldu, kalın". Yeniden sustular. Anna kocasının sorunu açmaya cesareti olmadığını anlayınca, kendisi söze başladı.

Ona bakarak, " Alexis Alexandrovitch ben kötü ve suç işlemiş bir kadınım. Ama böyle kalmak istiyorum. Değişmeyeceğimi biliyorum. Bunu söylemek için geldim buraya."

A!exis öfkelenmeye başlamış ve bütün gücünü kazanmıştı sanki. Gözlerini Anna'ya dikerek "Bunu sormadım size ama daha önce de yazdığım gibi, bu durumunuzu bilmemek istiyorum." Sesi gittikçe sertleşip kesinleşiyordu. "Kadınların hepsi sizin gibi iyi insan değillerdir. Yani bu haberi kocalarına hemen vermek iyiliğini göstermezler. İsmim açıkça ortaya atılmadan ve herkes sizin durumunuzdan haberdar olmadıkça bunu bilmemezlikten geleceğim. Bunun için aramızdaki bağın aynen kalması gerekmektedir" dedi.

Anna korkuyla bakarak, çekingen bir şekilde, "Ama aramızdaki

Karenina

311

bağlar eskisi gibi kalmazlar"dedi.

Alexis'in eski alaycı ve kendinden emin halini takındığını görünce, biraz önce duyduğu acıma hissini duymaz olmuştu. Söylemek istediklerine iyice açıklayamamış olmaktan korkuyordu.

"Sizin karınız olamam, çünkü.."

Alex soğuk ve alaycı bir şekilde güldü.

"Seçtiğiniz yaşam şekli dünyayı kavrayışınızda da beliriyor. Ama ben sizin geçmişinize çok saygı duyuyor, içinde bulunduğunuz hali de çok küçümsüyorum. Bu yüzden sözlerime verdiğiniz anlamı kabul edecek, yorumlamalarınıza katılacak değilim."

Anna içini çekip başını önüne eğdi.

"Alexis Alexandrovitch benden ne istiyorsunuz?"

"Bu adamı hiç görmemenizi istiyorum. Ne başkalarının ne de adamlarımızın kuşkunuzu çekmeyecek şekilde hareket etmenizi istiyorum. Onunla buluşmamanızı istiyorum kısaca. Bu çok fazla bir şey istemek sayılmaz. Başka bir şey söyleyeceğim yok size. Dışarı çıkmam gerek.Evde yemek yemeyeceğim."

Kapıya doğru ilerledi. Anna da ayağa kalkıp onu izledi. Alexis karısını bir şey söylemeden selamladı ve yana çekilerek ona yol verdi...

Ürünün çok bol olmasına rağmen Levine o mevsim olduğu kadar hiçbir zaman üzüntüler ve tatsızlıklarla uğraşmak zorunda kalmamıştı. Köylülerle arasının hiç de iyi olmadığım açıkça görüyordu. İşlerinden

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

soğumuştu. Yeni yöntemleri uygulamasının bir tek sonucu daha fazla didişmek zorunda kalmasıydı: Mal sahibi malını, işçi çalışmasını ko-nımak için savaş halindeydiler. Bazen kesilmesi kolay olduğu için, bir nedenini bulup, tohumluk .olarak ayrılmış olan yoncaları kesiyorlar, bazen de döver biçerlerden birini kırıyorlardı.Çünkü bu makine ile ça-312

Leo Tolstoy

lisan işçi başının üzerinde bir çarkın dönüp durmasından pek hoşlanmıyordu. Yeni sabanlardan hoşlanmıyorlar, geceleri atlara dikkat edecekleri yerde ateşin etrafında oturup gevezelik ettikleri için tarlaların çiğnenmesine sebep oluyorlardı.

Levine köylülerin böyle hareket etmesinin kendisine kızmalarından ileri gelmediğini biliyordu. Bunun sadece kendi çıkarları ile işçilerin çıkarları arasındaki zıtlıktan ileri geldiğini kavrıyordu.

Çoktandır bunu duymuş ama gerçeği söylemekten çekinmişti. Ama artık cesaretini ve umudunu kaybetmişti. Kır yaşamından zevk almamaya başlıyordu.

Kitty'nin yakınlarda olması bu sıkıntılı durumu bir kat daha arttın-yordu. Gidip onu görmek istiyor ama buna bir türlü karar veremiyordu. Ona yolda rastladığı zaman kendisini hâlâ sevdiğini anlamıştı ama reddedilmiş olması Kitty'ye yaklaşmasına mani olamıyordu. "Bir başkasıyla evlenmediği için şimdi ona benimle evlenmesini söylemem hiç de doğru olmaz."

"Keşke Daria Alexandrovna bana söylememiş olsaydı. Onunla kazara karşılaşırdım, belki her iş yoluna girerdi" diye düşünüyordu.

Bir gün Daria Alexandrovna ona bir mektup yazıp Kitty'nin kullanacağı bir eğeri bizzat getirmesini rica etti. Levine buna çok kızdı. Daria gibi duygulu bir kadın nasıl olur da kızkardeşini bu kadar düşürebilirdi?

Arka arkaya on yanıt yazıp hepsini yırttı.

Yanıt vermeden eğeri gönderdi. İşleri yüzünden gelmediğini yazamazdı. Oraya gitmesi de olanaksızdı. Bunun için ertesi gün kendisini çoktan beri çulluk avına davet eden bir arkadaşının yanına gitmeye karar verdi. Böylece yapmış olduğu kabalığı mazur gösterebildiği gibi, canını sıkan çiftlik işlerinden de kurtulmuş olacaktı.

Anna Karenina

313

Arkadaşı Svviagesky'nin oturduğu yere tren işlemediği gibi posta arabası seferleri de yoktu. Bu yüzden Levine büyük arabası ve kendi atlan ile yola çıktı. Yolun yarısına geldiği zaman bir köylünün evinde durdu. Kırmızı sakallı dinç bir yaşlı olan bu köylü, kapıyı açıp kenara çekilerek arabanın bahçeye girmesini sağladı. Sonra Levine'e içeri girmesini rica etti.

tzbanın kapısında temiz giyinmiş bir kadın döşemeyi silmekle uğraşıyordu. Levine'in köpeğini görünce korkarak bağırdı. Köpeğin ısır-madığım söyledikleri zaman zorla yatıştı. Çıplak kollarını ileri uzatarak misafir odasını gösterdi ve tekrar eğilip çalışmaya koyuldu.

"Semaveri ister misiniz?" dedi.

"Evet, lütfen."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Küçük bir Hollanda sobası ile ısıtılan odada mobilya olarak, işlemeli bir masa, bir sıra iki sandalya ve içinde tabaklar bulunan bir dolap vardı. Oda bir paravana ile ikiye ayrılmıştı. İyice kapanmış ke-penklerden içeriye bir tane bile sinek girmiyordu. Her taraf öyle temizdi ki, Levine, çamur içinde kalmış olan Laska'nın, orada yatmasının doğru olmayacağını düşündüğü için ona ayrı bir yer hazırlanmasını söyledi.

Levine odadan çıkıp dışarıya bakmak istediği sırada yaşlı köylü, "Şüphesiz Nicolas İvanitch Swiagesky'yi görmeye gidiyorsunuz" dedi.

Köylü Levine ile konuştuğu sırada arabaların girdiği kapı açılarak, çalışmaktan dönen işçiler ve karıları gözüktüler. Yemek yemeye gelmişlerdi. Levine arabasından yiyecekleri çıkararak yaşlıyı kendisiyle birlikte çay içmeye davet etti.

Levine hem çay içiyor, hem de köylüyü konuşturuyordu.

Köylü almış olduğu topraklarından sözediyor ve işlerin hiç de iyi gitmediğinden yakınıyordu. Ama aslında durumunun iyi olduğu yaptığı işler, çocukları ve aldığı üründen hoşnut kalmadığı belliydi.

Yaşlı köylü, yeni yöntem ve aletleri de kullandığını ve bunlardan314

memnun olduğunu bildiriyordu.

Levine "Yazık ki biz işlerimizi böyle ayarlayamıyoruz" dedi.

"İşçi çalıştırınca durum daima kötü olur" dedi yaşlı."Bakın Swia-gesky'nin haline. Bir yığın işçi çalıştırıyor. Ama hiçbir zaman iyi bir ürün alamaz."

"Peki sen çalıştırdığın işçilerle nasıl başa çıkıyorsun?"

"Biz hepimiz köylüyüz. Aramızdan biri kötü çalıştı mı onu derhal kovarız. İnsan kendisi gibi olanlarla kolay çalışır."

Levine'in içeri girerken gördüğü kadın yanlarına gelip, yaşlıya "Baba katran istiyorlar" dedi.

Yaşlı, Levine'e uzun uzun teşekkür ettikten sonra, İsa önünde haç çıkardı ve dışarı çıktı.

Levine herkesin bulunduğu odaya girdiği zaman yaşlıya ailesinin yemek yediğini gördü. Kadınlar ayakta durup hizmet ediyorlardı.

Ağzında iri bir lokma bulunan, sağlam yapılı sarışın bir delikanlı herkesin güldüğü bir hikâye anlatıyordu.

Levine hali vakti yerindebu yaşlı köylünün ev yaşamından edindiği tatlı izlenimi bütün yolculuğu boyunca unutmadı.

Svviagevsky, kendi bölgesinin şefiydi. Levine'den beş yaş büyüktü ve çoktandır evliydi. Çok sevimli bir genç kız olan baldızı da onların yanında bulunuyordu. Levine Swaigevsky'lerin bu genç kızı kendisine vermek istediklerini biliyordu. Levine evlenmeyi düşünüyor ve bu genç kızın çok iyi bir ev kadını olduğunu biliyordu ama onunla evlenmesinin olanaksız olduğunu da biliyordu. Kendisinin oraya gitmesine başka bir

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

anlam verebilecelerini düşünüp canı sıkılıyordu.

Svviagevsky kendini genel işlere vermiş, mal mülk sahibi insanların kusursuz bir örneğiydi. Ama düşünceleri ile hayatı ve davranışları

arasında büyük bir ayrıcalık vardı. Kurtulmaya karşı gelen soylular sınıfını eleştiriyor, Rusya'nın çürümüş bir ülke olduğunu söylüyor, hükümetin beş para etmediğni belirtiyor ama kendi bölgesinde ona verilen görevleri hakkıyla yerine getirebilmek için elinden gelen herşeyi yapıyor, çalışıyor, didiniyordu.

Gezmeye, ya da seyahate çıktığı zaman resmi şapkasını mutlaka giyiyordu. Rus köylüsünü insanla maymun arasında bir yaratık gibi görüyor ama onlarla ilgilenmek ve onların söylediklerini dikkatle dinlemekten de geri kalmıyordu. Ne Tanrı'ya, ne de şeytana inanmıyordu ama rahipler sınıfının kuvvetlenmesi için elinden gelen her şeyi yapıyordu. Kadınların özgürlüğe kavuşmaları gerektiğini savunuyor ama evinde karısına hemen hemen hiçbir iş bırakmıyordu.

Bir insanın ancak Rusya'nın dışında yabancı memleketlerde yaşayabileceğini ileri sürüyor ama topraklarını en ileri yöntemlerle işletmekten geri kalmadığı gibi tarım alanında ortaya çıkan yenilikleri de yakından izliyordu.

Bütün zıt davranış ve düşüncelerine rağmen Levine onu tanımaya ve anlamaya çalışıyordu.

Davet edilmiş olduğu av olağanüstü bir av olmalıydı. Su birikintileri kurumuş olduğu için çulluk çok azdı. Ama karnı tamamen acıkmış bir halde ve neşeli olarak geri döndü. Beden çalışmaları yaptıktan sonra her zaman edindiği zihin açıklığını yeniden elde etmişti.

Akşam üzeri çay masasının başında Levine kendini ev sahibesinin yanında buldu. Bu orta boylu, gamzeli, güzel bir sarışındı. Levine ev sahibesi ve tam karşısında oturmuş olan genç kızla konuşmak zorunda kaldı. Genç kız önü kalp şeklinde oyulmuş olan bir elbise giymişti. Levine genç kızın bunu kendi gelecek diye giymiş olduğunu biliyor ve sıkılıyordu. Elbisenin oyuk yerinden genç kızın bembeyaz gerdanı görünüyordu. Levine sıkılıp kızarıyor, başını onun tarafına çeviremiyor-du, Levine'in duyguları genç kıza da geçmişti.316

Ev sahibesi sanki hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi hareket ediyor ve konuşmayı sürdürmek için elinden gelen her şeyi yapıyordu.

"Siz kocamın, Rusya ile ilgilenmediğini sanıyorsunuz ama yanılıyorsunuz. O hiçbir yerde burada olduğu kadar mutlu değildir. Zaten yapacak bir yığın işi var. Yeni okulumuzu gördünüz mü?"

"Evet biliyorum." •

Ev sahibesi kardeşini işaret ederek "Bu, Nastasya'nın sayesinde oldu" dedi.

Levine göğsü açık elbiseden yana dönerken, suçlu bir insan gibi kıpkırmızı kesilerek, "Orada ders mi veriyorsunuz?" dedi.

"Evet, hâlâ veriyorum. Ama şimdi çok iyi bir öğretmenimiz var."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine "Teşekkür ederim, başka çay istemem. O konuşma çok ilgimi çekiyor" dedi. Bir kabalık yaptığının farkındaydı. Ama konuşmaya devam edemeyeceğini anladığı için ev sahibinin iki zengin kişizade ile tartışmakta olduğu masaya doğru ilerledi. Svviakevsky, kara gözlerini, karşısında oturan ve köylülerden yakınarak herkesi eğlendiren bir adama dikmişti. İstese adamın söylediklerinin yanlış taraflarını hemen ortaya çıkarırdı. Ama resmi durumu buna elvermiyordu.

Tutkulu bir tarım düşkünü olan yaşlı kişizade özgürlüğün karşısında bulunuyordu. Eski ve modası geçmiş elbiselerinden hareketlerinden, konuşmasındaki otoriter tondan bu çeşit düşüncelere sahip bir adam olduğunu anlamak olağandı.

Zeki yüzü, bir gülüşle aydınlanan yaşlı kişizade, "İnsan para har-camasa ve sıkıntı çekmek zorunda olmasa, Nicolas İvanitch gibi yabancı ülkelerde yaşamak daha doğru bir hareket olur" dedi.

"Ama buradan aynlamadığınıza göre sizi de tutan başka bir şey olmalı" dedi Swiagevsky.

"Evet, yatacak yerim, yiyecek ekmeğim var. Beni tutan budur. Sonra insan her zaman başkalarını değiştirebileceğini sanıyor. Ama çevrenizdeki zavallılara yardım etmeye kalkıştığınız zaman onların sizin başınıza belalar açtığını görmekte gecikmiyorsunuz."

"İsterseniz mahkemeye başvurabilirsiniz" dedi Svviagevsky.

Yaşlı kişizade, "Bu soruna Michel Petrovitch'e sormak hepsinden iyi" diyerek diğer kişizadeyi başıyla işaret etti.

"Tanrı'nın izniyle ben işlerimi çok basit bir şekilde yürütürüm" dedi Michel Petrovitch. "Bütün sorun, köylülere, sonbaharda vergi verdikleri zaman yardım etmektir. Zaten kendileri gelip benden yardım isterler. Ben de onlara yardım ederim, ama köylülerin de ürün kaldırma ve biçim zamanı bana yardım etmelerini şart koşarım. Böylece işlerimizi bir aile içinde yaşayan insanlar gibi çözümleriz. Tabii bu arada şuursuz insanlara da rastlandığı olur."

Levine bu babadan kalma yöntemlerin hepsini biliyordu. Svviagevsky ile bakıştılar. Levine Michel Petrovitchk'in sözünü keserek, yaşlı kişizadeye,

"Peki sizce, şimdi nasıl hareket etmek gerekiyor?" dedi.

"Michel Petrovitch gibi hareket etmek gerekiyor. Ya da köylülere toprak verip ürünü paylaşmak gerekli. Bu da mümkündür. Ama şunu unutmamalıyız. Bu şekilde hareket ettiğimiz için memleketin serveti gittikçe azalıyor. Eski zamanlarda bire dokuz veren toprak şimdi bire üç veriyor. Köleliğin kaldırılması Rusya'yı kötüleştirmiştir.

Swiagevsky alaycı bir şekilde Levine'e baktı. Ama Levine adamın söylediklerini dikkatle dinliyordu. Bu düşüncelerin kişisel deneyimlerden ileri geldiğini biliyordu.

"Bütün devrimler zor kullanılarak gerçekleştirilmiştir" dedi yaşlı. "Tarihe bakarsanız bunun böyle olduğunu görürsünüz. Eskiden biz otoritemize dayanarak yeni makineler ve aletleri tarım hayatına sokuyorduk. Ama şimdi bu otoritemiz kalmadı. Bunun için yeni aletleri318

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kullanmak da istediğimiz zaman, başarı gösteremiyoruz. İlerleme ve devrimler yerleşmiyor."

"Düşüncelerinize katılmıyorum" dedi Swiagevsky. "Niçin ücretli işçi tutarak yeni yöntemlerinizi uygulamıyorsunuz?"

"Bunları uygulayabilmem için otorite sahibi olmam gerek. Otoritem yok ki..."

Levine "İşte sorunun temeli" diye düşündü.

"İşçilerinizi kullanırsınız."

"Bizim işçiler yeni aletleri kullanarak doğru dürüst çalışmak istemezler. Onların bütün bildikleri sarhoş olup zarar vermektir. Kendi düşüncelerine uymayan her şey onun için kötü bir şeydir. Evet milli servetimiz kaybolup gidiyor. Köleliğin kaldırılması böyle bir anda değil yavaş yavaş yapılacaktı."

Adam bundan sonra düşündüğü planlan ortaya koymaya ve açıklamaya başladı. Bunlar Levine'i ilgilendirmiyordu. Konuşmanın başına esas soruna dönmek istedi.

"Tarım yaşamımızın günden güne gerilediği ve köylülerle aramızda bulunan bugünkü ilişkiler içinde ölçülü bir çalışma yapamayacağı-" mız besbelli" dedi.

Swiagesky ciddi bir şekilde, "Ben bu düşüncede değilim" dedi. "Köleliğin kaldırıldığından beri tarım yaşamımızın gerilemiş.olduğuna inanmıyorum. Eskiden durum çok daha kötüydü."

Yaşlı kişizade alaycı bir davranışla, "Sanmıyorum" dedi.

Swiagesky devam etti. "Tarımın ilerlemesi için yenilikleri uygula--manız gerekir."

"Evet ama bunun için insanın parası olmalı. Ben çocuklarımın ikisini de okutuyorum. Yepyeni aletler alacak kadar param yok."

"Bankalar var, oradan kredi alabilirsiniz."

"Evet, bankaları bilirim, insan sonunda evinin satışa çıkarıldığını görür."

Levine de tartışmaya katıldı.

"Tarım bakımından ilerlemek benim için de önemli bir sorun olmuştur. Bu konuda bir hayli para sarfettim. Herhangi bir kârım olduğunu söyleyemem. Her zaman kaybettim. Bankalara gelince; bunların neye yaradığını bilmiyorum."

Yaşlı kişizade tatmin olmuş bir insan gülümseyişi ile "Çok haklısınız" dedi.

"Ben bu bakımdan yalnız olduğumu da sanmıyorum" diye devam etti Levine. "Benim gibi hareket etmiş

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olanların hepsi zarar etmişlerdir. Tabii bazı ayrı durumlar bir tarafa. Siz elde ettiğiniz sonuçlardan memnun musunuz?" dedi Swiagevsky'ye bakarak. Swiagevsky düşüncesi öğrenilmek istenen bir insanın duyduğu sıkıntıyı her hali ile belli

ediyordu.

Bu hak ve hukuka uyularak yapılan bir tartışma değildi. Çünkü Levine, Madame Swiagevsky'den; gelirlerinde büyük bir açık olduğunu öğrenmişti.

Yaşlı kişizade gülümsüyordu. Çünkü komşusunun toprakları ve

verimleri hakkında bilgi sahibiydi.

"Elde ettiğim sonuç belki çok iyi değil" dedi Swiagevsky. "Ama bu benim iyi bir tarımcı olmadığımı gösterir. Sermayem aldığım kirayı arttıracağına havaya gidiyor demektir bu."

Levine korkmuş gibi, "Kira mı? Kira denilen şey belki Avrupa'da vardır. Ama bizim memleketimizde böyle bir şeyden sözedilemez" dedi.

"Kira denilen şeyin var olması gerekir. Bu bir kanundur."

"Öyleyse biz kanunun dışında olan insanlarız. Kira kelimesinin bizim için hiçbir anlamı yoktur. İnsanın zihnini karıştırmaktan başka işe

yaramaz."

Swiagevsky karısına dönerek, "Nacha, bize biraz süt ve böğürtlen verin. Böğürtlenler de bu yıl uzun zaman sürdü" dedi.320

Leo Tolstoy

Sonra çok memnun bir şekilde yerinden kalktı. Konuşmanın bitmiş olduğunu düşünüyordu. Oysa onun için konuşma henüz başlamıştı.

Levine yaşlı kişizade ile konuşuyor, ona, bütün kötülüğün işçilerin karakter ve huylarının çalışmaktan hoşlanmamalarının gözönüne alınmamasından sözediyordu. Ama yaşlı yalnız düşünmeye alışmış bütün insanlar gibi karşısındakinin düşüncelerini anlamak ve onlara katılmak sıkıntısını göstermiyordu. Ona kalırsa, Rus köylüsü hayvan gibi bir yaratıktı ve onunla ancak sopa atmak suretiyle anlaşmak ola: nağı vardı. Yazık ki bu değerli aracı kullanmak fırsatı artık elden kaçırılmıştı.

Levine, "Üretici güçleri bir denge haline sokup faydalı bir şekli getirmenin niçin olanaksız olduğunu ileri sürüyorsunuz; bunu anlayamıyorum" dedi.

Yaşlı kişizade yanıt verdi: "Rusya'da böyle bir şey olmaz. Rusya'da herhangi bir şeyin olması için otoriteye gerek vardır."

Swiagevsky konuşanlara yaklaşarak, "Rusya'da çalışma şartlarının hepsi vardır, niçin memnun değilsiniz?" dedi.

"Avrupa, bu şartların hiçbirinden hoşlanmıyor."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet. Başka şartlar arıyor, belki bunları bulacak."

"Peki öyleyse, biz niye başka şekiller aramıyoruz."

"Böyle bir şey yapmak şimendifer yollarını yeni yöntemlerle inşa etmeye benzer. Bu yöntemlerin hepsi daha önceden ortaya konulmuştur. Bizim yapacağımız bunları uygulamaktır, yenilerini keşfetmek değil."

Levine "Peki bu yöntemler bizim ülkemize uymuyorlarsa ne yapacağız? Belki onlar bizim için tehlikelidir."

Swiagevsky korkuyormuş gibi bir davranış gösterdi.

"Yoksa Avrupa'nın aradığını bulduğumuzu mu söyleyeceğiz?" dedi. Sonra ciddi bir şekilde, "Avrupa'da çalışma konusunda yapılan bü-

tün ilerlemeleri biliyor musunuz?" diye ekledi.

"Hayır, çok azını biliyorum."

"Bu sorun Avrupa'nın en ileri zekâlarını ilgilendiren bir konudur. Bu konuda bir yığın kitap yayınlanmıştır. Schulze -Delitzcshe ve onun peşinden gidenler; hepsinden ileriye giden Lasalle, Malhaus-sen... Bütün bunları biliyorsunuz..."

"Şöyle böyle biliyorum."

"Alçakgönüllülük gösteriyorsunuz. Bu konuda en az benim kadar bilgilisinizdir. Ben sosyoloji hocası değilim ama bu konular beni ilgilendirdiği için bunlarla uğraşıyorum. Sizi de ilgilendirdiğine göre sizin de bunlarla uğraşmanız gerek."

"Bütün bunlardan ne gibi bir sonuç çıkıyor?"

"Bir dakika..." Misafirler ayağa kalkmışlardı. Öylece Swiagevsky, Levine'in ısrarla kendi düşüncesinin aslını araştırmasına bir set çekmiş oluyordu.

Levine, ertesi gün birlikte atla gezeceklerini vaadederek hanımlardan izin aldı.

Yatmadan önce, ev sahibinin odasına girerek, o geceki tartışma konusuyla ilgili kitapları almak istedi.

Swiagevsky'nin çalışma odası büyükçe bir yerdi. Ortada iki masa görülüyordu. Bunlardan birisi büyüktü. Değerli bir ağaçtan yapılmıştı. Diğerinin üzerinde çeşitli dillerden gazete ve dergiler bulunuyordu. Swiagevsky kitaplarını alıp bir koltuğa oturdu.

Gazetelerle kaplı olan masanın üzerinde durup, sayfalan karıştıran Levine "Neye bakıyorsunuz?" diye sordu. Sonra devam etti. "Elinizdeki dergide, Polonya'nın paylaşılmasında rol oynayan adamın Frederik olmadığını kanıtlayan ilgi çekici bir makale var."322

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Swiagevsky, kendine özgü olan açıklıkla bu dergilerde neler olduğunu anlatıyordu. Levine şaşkınlıkla onu dinliyor ve bu adamın asıl düşüncesinin ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Polonya'nın paylaşılması onu niçin ilgilendiriyordu. Swiagevsky, açıklamalarını bitirdikten sonra, Levine elinde olmadan sordu, "Peki ne olmuş?" Bunun yanıtı yoktu. Çünkü Swiagevsky için bu makale ilgi çekici bir makaleydi. Hepsi bu kadar....

"Benim asıl ilgimi çeken sizin yaşlı dostunuz" dedi Levine. "Çok akıllı bir adama benziyor. Söyledikleri çok doğru."

"Bırak canım, köleliğin kalkmasına düşman olanlardan biridir o."

"Ama siz onların başında bulunuyorsunuz?"

Svviagevsky "Evet" dedi. "Onları istediklerinin tam tersine götürmek için orada bulunuyorum."

"Bizim ülkemizdeki sorunların ancak en basitlerinin başarı sağlayabileceğini söylediği zaman, düşüncesindeki isabete hayranlık duydu."

"Bunda şaşılacak bir şey yok. Bizim köyümüz o kadar geridir ki her yeniliğe karşı gelir. Sorun köylüyü uygar duruma getirmektir."

"Nasıl yapılır bu?"

"Okullar açarak, durmadan okullar açarak..."

"Ama siz halkın maddi gelişmeden yoksun kalmadığını söylüyordunuz. Okullar ne işe yarar o zaman?"

"Siz her çareye başvurduğu halde iyi olmadığını söyleyen bir hastayı hatırlattınız bana.Daha doğrusu siz her ilacı reddediyorsunuz?"

"Ben okulların ne gibi bir yaran olacağını göremiyorum."

"Okullar yeni gereksinmelerin ortaya çıkmasına neden olurlar."

"Halk bu gereksinmeleri doyuracak güçte olmadıktan sonra bu ne işe yarar? Hesap ve biraz din bilgisi öğrendiği zaman halkın maddi şartlarında değişiklik olur mu?"

Levine o günkü konuşmaların etkisi altında kalmıştı. Swia-

gevsky'nin herhangi bir sonuca varmak isteyen bir insandan çok düşünmeyi seven bir insan olduğunu anlamıştı. Onun için sonuç değil, düşüncenin kendisi önemliydi.

O gece özellikle yaşlı kişizadenin söylediklerini düşünerek geç vakite kadar uyumadı. Yeni projeler ve tarım planları düşünüyordu. Ertesi sabah erkenden gitmek istiyordu. Düşündüklerini bir an önce uygulama mevkiine koyacaktı. Zaten Swiagevsky'nin baldızının göğsü açık elbisesi onun canını epeyce sıkmıştı. Öte yandan sonbahar devresi gelmeden önce köylülerle anlaşma gerekiyordu. Levine, efendi ve köylü

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

arasındaki çalışma birliğine dayanan yeni bir düzeni uygulamayı aklına koymuştu.

Levine'in yeni planı birçok güçlükler ortaya çıkarmıştı. Elde ettiği sonuçların çabalarına oranla önemsiz olduğunu biliyor ama umutsuzluğa düşmüyordu. Karşılaştığı güçlüklerin en önemlilerinden birisi belli bir amaca göre düzenlenmiş olan bir işletmeyi başka bir yöne çevirmekti. İstediklerini yavaş yavaş gerçekleştirmesinin daha doğru olacağını düşündü.

Eve döndüğü zaman, Levine, hemen kâhyasını çağırıp yeni plânlarını ona açıkladı. Adamın yüzünden bu planlardan memnun olduğu belli oluyordu. Sanki o güne kadar yapılan her şeyin anlamsız olduğunu anlatmak istiyor gibi gülümsüyordu. Bunu efendisine daha önce söylemiş olduğunu, ama efendisinin dinlemek istemediğini söylüyordu. Levine, köylülerle sıkı bir birlik kurmak projesini açıklamaya başlayınca, kâhyanın kaşları çatılır" gibi oldu. Bundan sonra tarlaların sürülmesine başlanmasını emretti. Uzun tartışmalar yapmak için gerekli zamanlan yoktu. Acele etmek gerekliydi.

Levine'in planlarını en iyi anlayan insan çoban Ivan'dı. Levine ona324

Leo Tolstoy

kendisine ortak olmasını söylüyordu. Ama Levine konuştukça çobanın yüzünde endişeli bir durum beliriyordu.

Levine'in karşılaştığı en büyük güçlük köylülerin bu ortaklığa bir türlü inanmamalarıydı. Mal sahibinin kendilerinden yararlanmamak isteyebileceğine inanmıyorlardı. Onun gizli amaçlarını anlamaya çalışıyorlardı. Uzun uzun konuşuyorlar ama asıl düşüncelerini açıklamaktan kaçınıyorlardı.

Yeni aletleri kullanmamayı ve efendilerinin yöntemlerini uygulamak zorunda kalmamayı ilk şartlar olarak ileri sürüyorlardı. Levine bunları duyunca yaşlı kişizadenin söylediklerini düşündü. Levine istemeye istemeye köylülerin söyleyebildiklerini yerine getirmek zorunda kaldı. Sonbahardan itibaren planlarının bir kısmı uygulanmaya konmaya başlandı.

Levine bu planlarını çiftlikteki bütün çalışmaları uygulamak istediği halde sadece hayvan yetiştirilmesine; sebze bahçesine ve çok uzakta bulunan bir tarlaya uygulamak zorunda kalmıştı. Çoban İvan ailesinin fertleri ile bir grup meydana getirip hayvanların bakımını üzerine almıştı. Tarla zeki bir marangoz olan Fedor Resounof a verilmişti. Fedor, altı köylü ailesini yönetimi altında toplamıştı. Churaef isminde becerikli bir delikanlı da sebze bahçesini üzerine almıştı.

Levine çok geçmeden hayvanların eskisinden daha iyi bakılmadığını itiraf etmek zorunda kaldı. Bu şekilde çalışmasının kendi kazancını etkileyeceğini İvan'a bir türlü anlatamıyordu.

Resounof un çalışmaları da bundan iyi değildi. Toprağı bir kere sürüyordu. Kış gelmeden önce inşa edeceğini söylediği samanlığı hâlâ bitirememişti. Churaef de verdiği sözleri tutmuyordu. Bütün bunlara rağmen Levine, planlarının yararını gösterebilmek için sonuna kadar devam etmeye karar verdi.

Ağustosun sonuna doğru Dolly eğeri gönderdi. Bir de mektup yollamıştı. Levine bu mektup aracılığıyla, Oblonskyler'in Moskova'ya

Karenina

325

gitmiş olduklarını öğrendi. Bu kadınlara karşı kaba hareket etmiş olduğunu hatırlayıp kızardı. Swiagevsky

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ile de çok kibar bir şekilde ko-nuşmamıştı. Çok uğraşısı olduğu için bu sorunları düşünecek zaman bulamadı. Bir yandan da durmadan okuyordu. Swiagevsky'nin göndermiş olduğu kitapların hepsini bitirdi. İlk okumuş olduğu Mili, onu çok ilgilendirmişti. Ama düşüncelerini Rusya'nın gerçeklerine uygulamak olanaksızdı. Çağdaş sosyalizm de pek tatmin etmemişti onu. Onun asıl istediği bazı özel sorunları yerinde inceleyebilmekti. Levine'in bildiğinden emin olduğu bir şey varsa o da Rusya'nın çok iyi bir toprağı olduğuydu. Bu toprak gelenekçi yöntemlerle işletilince bir şeyler veriyordu. Ama Avrupa yöntemleriyle bir şey vermiyordu.

"Sınırsız topraklara sahip olan Rus halkı gelenekçi yöntemlerle çalışmak istiyor. Onun kendine özgü yöntemleri var.Rus halkının haksız olduğunu kim söyleyebilir?" diyordu. Böyle bir kitap yazmak istiyordu. Gelenekçi yöntemlerin kullanılması gerektiğini ve bunun daha doğru olacağını ileri sürecekti.

Yağmurlar birdenbire bastırdığı sırada Levine çiftlikten uzaklaşmak istiyordu. Ürünün bir kısmını ambarlara koymak mümkün olamamıştı. İki değirmeni sular götürmüştü. Yollar geçilmeyecek hale gelmişti. Ama 30 Eylül sabahı hava açılır gibi oldu. Levine, kâhyasını tüccara göndererek buğdayını satmak konusunda konuşmalara başlamak istedi. Kendisi son bir kere çevreyi gözden geçirmek için dolaştı. Adamakıllı ıslanmış bir halde eve döndüğü zaman neşeliydi. Birçok köylülerle konuşmuş ve onların planlarını uygun gördüklerini görmüştü. Elbisesini kurutmak üzere girdiği evde yaşlı bir korucu, Levine kendisine bir şey söylemeden ortaklıklardan birine girmek istediğini açıklamıştı.326

Leo Tolstoy

"Dayanmalıyım" diye düşündü. "Kendim için çalışıyorum ben. Bu yaptığımın halka çok yardımı dokunacaktır. Yoksulluk yerine zenginliği, çatışma yerine ahenk ve birliği sağlamış olacağız. Kan dökmeden yapılan böyle bir devrimin yaratıcısının, beyaz kravat takarak evlenme teklifi yapan ve reddedilen Levine olmasının ne önemi var" diyordu.

Levine eve döndüğü zaman hava iyice kararmıştı. Kâhya satış hakkında bilgi verdi. Tarım işlerinden sözetti.

Çay içtikten sonra, Levine bir koltuğa oturup kitabını eline aldı. Yapacağı seyahati ve bundan edineceği sonuçlan düşünmeye başladı. Düşündüklerini açıkça kavrıyor ve söz haline getirebiliyordu. Bu durumdan yararlanıp bir şeyler yazmak istedi ama zamanı yoktu. Ertesi gün yapılacak işleri öğrenmek için gelen köylüler holde bekliyorlardı. Onlarla konuştuktan sonra Levine geri dönüp çalışmaya başladı. Agat-ha Mikhailovna da odaya gelip her zamanki yerini alarak yün örmeye koyuldu.

Levine bir süre yazı yazdıktan sonra, ayağa kalkıp odanın içinde • bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı. Kitty'yi ve reddedilişini acı acı düşündü.

Agatha Mikhailovna "Kendinizi üzmeyin" dedi. "Niçin burada kalıyorsunuz? Mademki başka yerlere gitmeye karar verdiniz. Hiç durmayın; sıcak memleketlere gidin."

"Evet öbür gün buradan ayrılmak istiyorum. Ama önce işlerimi bitirmem gerekiyor."

"Hangi işleri? Köylülere şimdiye kadar yaptığınız yardımlar yetmiyor mu? Köylülerin ne dediğini biliyor musunuz? Efendimiz herhalde Çar'ın gözüne girmek istiyor diyorlar. Onlarla ne diye bu kadar uğraşıyorsunuz?"

"Onlarla değil, kendimle uğraşıyorum ben."

Agatha efendisinin bütün planlarını biliyordu. Çünkü Levine yapacağı işleri ona açıklıyor ve onunla bu

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

konular üzerinde tartışmalara

giriyordu. Ama Levine'in bu son sözlerini tamamen yanlış anlamıştı.

"İnsan her şeyden önce kendi ruhunun rahatlığını düşünmeli tabii" dedi. "Denitsich bilgin bir adam değidi ama Tanrı'nın sevgili bir kulu olarak öldü. Tanrı herkese onunki gibi bir ölüm bağışlasın."

Bu çeşit düşüncelerden dolayı utanç duyan Levine, hole koştu.

"Bunu demek istemedim" dedi, Levine. "Benim söylediklerimi yapacak olurlarsa bundan ben de kazanırım demek istedim."

"Yanılıyorsunuz, tembel her zaman tembeldir. Vicdan sahibi olan da çalışır. Bunları değiştirmek kimsenin elinden gelmez."

"Ama İvan'ın ineklere eskisinden fazla baktığını siz kendiniz söylediniz!"

"Benim bildiğim de söylediğim de şu:" dedi yaşlı kadın. "Sizi evlendirmek gerek. Evet benim bütün bildiğim bu."

Levine bu sözlerin ve az önce düşündüklerinin etkisinde kalıp sı-kıldı;kaşlarını çattı, çalışmaya devam etti. Agatha Mikhailovna'nın tığlarının birbirine çarpmasından çıkan belirsiz gürültüyü duyuyor ve kafasına takılan düşünceyi kovmak ister gibi başını sallıyordu.

"İşte birisi sizi görmeye geliyor. Artık canınız sıkılmaz" dedi Agatha Mikhailovna. Çalışamayacağını anlamış olan Levine birisinin gelmiş olmasına sevinmişti.

Levine merdivenlerden inerken, tanıdığı bir öksürük sesi duydu. Birisi hole giriyordu. Ayak sesleri yüzünden iyice duyamıyordu. Bir an, aldanmış olabileceğini ümit etti. İri yarı bir insanın, öksürerek kürk paltosunu çıkardığını gördüğü zaman bile ümidini kaybetmiş değildi. Kardeşini seviyor ama onunla birlikte yaşamak düşüncesinden yılgınlık duyuyordu. Agatha Mikhailovna'nın söylediklerinin de etkisinde kalarak neşeli ve kayıtsız bir insanın gelmesini sağlamıştı. Kar-328

deşi kendisini iyi tanırdı. Bu yüzden ona, en özel istek ve hayallerini bile açıklamak zorunda kalacaktı. Bu içini korkuyla dolduruyordu.

Bu çeşit düşüncelerden dolayı utanç duyan Levine, hole koştu. Bir iskelet gibi zayıf ve bitkin kardeşini görünce derin bir acıma duygusundan başka bir şey duymadı. Nicolas holde ayakta duruyor, garip ve iç parlayıcı bir gülüşle Levine'e bakarak, incecik boynuna dolamış olduğu kaşkolünü çıkarıyordu. Levine nefesinin daralır gibi olduğunu hissetti.

Nicolas bakışlarını kardeşinin yüzünden ayırmayarak, boğuk bir sesle, "İşte sana kadar geldim" dedi. "Çoktandır gelmek istiyordum. Ama gücüm yoktu; şimdi daha iyiyim." Bunları söylerken iri kemikli elleriyle sakalını sıvazlıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine kardeşinin pırıl pırıl yanan gözlerine korkuyla bakıp, "Evet, evet" diye şaşkın bir şekilde yanıt verdi.

Constantin birkaç hafta önce kardeşinin payına düşen iki bin rublelik bir geliri olduğunu bildirmiş ve bir de mektup yazmıştı. Nicolas parayı almaya gelmişti. Çocukluğunun geçmiş olduğu yerlere gelerek oralarda eski sağlık ve kuvvetini bulmak istemişti. Çok zayıf ve kam-burlaşmış olmasına rağmen hâlâ sert ve çevik hareketleri vardı. Levine onu odasına götürdü.

Nicolas özenle giyindi. Saçlarını taradı. Gülerek yukarı çıktı. Neşeli ve tatlı bir insan olmuştu. Levine çocukluğunda onun bu şekilde davrandığını hatırladı. Serge İvanitche'den bile öfkelenmeden sözedi-yordu. Agatha Mihailovna ile karşılaştığı zaman onunla şakalaştı. Eski hizmetkârları birer birer sordu. Denisitche'in ölmüş olduğunu duyunca yüzünde korku belirtileri göründü. Ama hemen toparlandı.

"Çok yaşlıydı değil mi?" diyerek konuyu birden değiştirdi. "Senin yanında bir ya da iki ay kalacağım. Sonra Moskova'ya gideceğim. Mi-agkof bana bir yer bulacağını söyledi. İşe gireceğim. Yaşamı tamamen değiştirmeye karar verdim. Biliyor musun o kadınla beraber yaşamı-

yorum artık."

"Maria Nicolaevna ile mi? Niçin?" "Kötü bir kadındı o... Başıma bir yığın bela getirdi." Aslında, Maria Nicolaevna'yı kendisine bir hasta olarak davrandığı, çayını koyu yapmadığı için kızmış ve bu yüzden kovmuştu. Ama bunları Levine'e söylemiyordu.

"Zaten bütün yaşamımı değiştirmek istiyorum. Herkes gibi ben de sersemlikler yaptım. Ama son yaptığım hareket yüzünden pişmanlık duymuyorum. İyileşirsem her şey yoluna girecek. Tanrı'ya şükürler olsun bugünlerde çok iyiyim."

Levine onu dinliyor, verecek bir yanıt arıyor ama bir türlü bulamıyordu. Sonunda Nicolas, ona işleri hakkında sorular sormaya başladı. Constantin hiçbir şey saklamadan konuşabileceği bir konu ele alındığı için çok mutlu olmuştu. Yeni planlarından ve yöntemlerinden sözet-meye koyuldu. Nicolas hiç ilgilenmeden dinliyordu. Bu iki insan birbirini o kadar iyi tanıyorlardı ki akıllarından geçenleri kolaylıkla anlı-yorlardı. Aslında, konuştuklarından bambaşka bir konuyu düşünmekte olduklarını biliyorlardı. İkisinin de düşündüğü aynıydı: Nicolas'ın hastalığı ve yaklaşmış olan ölümü. Ama bu konuyla ilgili tek bir kelime

bile söylemiyorlardı.

Levine yatma saatini bu kadar istekle hiçbir zaman düşünmemişti. Bu onun için bir kurtuluştu. Kardeşiyle konuşurken yalan söylemek, sahte davranışlar tutturmak zorunda kalmıştı. Ölüme kadar yaklaşmış kardeşine, onun süreceği hayattan sözederek yalan söylüyordu.

Evde bir tek sobalı oda vardı, henüz. Nemden korunması gerektiği için Levine kardeşinin de bu odada, yani kendi odasında yatmasını

önerdi.

Nicolas yatağa girdikten sonra hasta insanlar gibi bir o yanına bir bu yanına döndü. Kıvranıp durdu. Constantin onun arasıra "Ah Tanrım" dediğini, boğazını temizleyemediği zaman kızıp, "Şeytan alsın"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

diye bağırdığını duyuyordu. Levine onu dinleyerek uzun zaman uyu-yamadı. Çeşitli düşüncelere daldı. Bu çeşitli düşünceler sonunda belli bir sonuca, yani ölüm denilen olaya bağlanıyorlardı.

Hayatında ilk olarak ölümün gücünü ve kaçınılmazlığını açıkça hissediyordu. Ölüm kardeşinin varlığına sinmişti. Kendi varlığına da sinmişti. Belki bugün ölmeyecekti ama yarın, öbür gün, belki de otuz yıl sonra ölecekti. Bu büyük bir değişiklik sayılmazdı. Nasıl olup da şimdiye kadar bunu hiç düşünmemişti."

"Çalışıyordum, bir amacım yardı. Her şeyin biteceğini, ölümün yanı başımda beklediğini hiç aklıma getirmiyordum" diye düşündü.

Yatağının üzerinde diz çökmüştü. Dizlerini kollarının arasına almış, düşüncelerinin şiddetinden sanki nefesi kesilmişti. Bütün yaşam görünüşte eksik olan en önemli nokta ölüme gereken yeri vermemiş olmasıydı. Bunu adeta unutmuştu. Oysa ölüm eninde sonunda gelecekti. Her şey sona erecekti. Öyleyse herhangi bir şeye başlamaya değmezdi. Korkunç bir şeydi bu.

"Ama şimdi yaşıyorum ben. O halde ne yapmalıyım? Ne yapalım?" diye kendi kendine sordu. Ve bir mum yakarak aynaya yaklaştı. Yüzünü ve saçlarını inceledi. Şakaklarında birkaç beyaz saç vardı. Dişleri bozulmaya başlamışlardı bile. Kollarını sıvadı, dolgun pazılarına baktı. Henüz kuvvet ve enerji doluydu. Ama şu bir parça akciğerle zar zor nefes alabilen zavallı Nicolas da bir zamanlar güçlü kuvvetli bir insandı. Birden çocukken, yatmadan önce yastık kavgası yaptıklarını ve dadılarından bile korkmayarak katıla katıla güldüklerini hatırladı. "Oysa şimdi o göğsü paramparça bir halde orada yatıyor. Bense ne olacağımı sorup duruyor ve bilmiyorum. Evet bilmiyorum."

Nicolas öksürdükten sonra, "Ne yapıyorsun orada? Niçin uyumuyorsun?" diye seslendi.

"Bilmem. Uykum kaçtı."

"Ben çok iyi uyudum. Terlemiyorum artık. Bak istersen."

Levine kardeşinin istediğini yaptı. Sonra yattı. Mumu söndürüp tekrar düşüncelere daldı.

"Evet, ölecek, baharda ölecek. Ona yardım etmek için ne yapmalıyım? Ne söylemeliyim? Ne bileyim ben. Ölümün gerekli olduğunu bile unutmuştum" diye düşündü.

Levine bazı insanların alçakgönüllülük ve kibarlıklarının nasıl birdenbire kabalık ve terbiyesizliğe döndüğünü biliyor, kardeşinin uysallığının uzun sürmeyeceğini tahmin ediyordu. Levine yanılmamıştı, ertesi sabah Nicolas birdenbire aksileşmeye, olmayacak şeyler yüzünden kardeşine çıkışmaya başladı.

Constantin sahtekâr bir insan gibi hareket ettiği için kendisini suçlu buluyordu. Ama düşündüklerini açıkça söyleyemiyordu. Her ikisi de samimi hareket etmiş olsalardı, birbirlerine baktıkları zaman Cons-tantin'in "Öleceksin, evet yakında öleceksin" demesi gerekecekti.

Buna karşılık Nicolas da "Evet biliyorum; öleceğim. Bundan çok korkuyorum. Çok korkuyorum" demek zorunda kalacaktı. Bütün düşündükleri buydu. Ama böyle samimi bir şekilde konuşmak olanaksız olduğu için, Constantin, kardeşini hiç ilgilendirmeyen konulan ele almak zorunda kalıyor, bunun farkına varan Nicolas da tedirgin oluyor ve kardeşinin söylediklerinin aksini savunmaya başlıyordu.

Geldiğinin üçüncü günü Nicolas, kardeşine planlarını bir kere daha açıklamasını rica etti. Sonra onun düşüncelerini eleştirerek bu düşüncelerin komünizme benzediğini ileri sürdü. Bunu bile bile yapıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Başkalarının düşüncelerini alıp tanınmayacak hale getirmişsin. Sonra kalkıp, bu düşüncelerin uygulanmayacağı bir alanı seçmişsin" dedi.332

Leo Tolstoy

"Ben, mülkiyeti, sermayeyi ve mirası tanımayan komünizmden hiçbir şey almadım. İnsanlan harekete ve çalışmaya sevkeden böylesine önemli kurumlan tanımamaya kalkışmak aklımdan geçmez. Ben onları düzene sokmak istiyorum sadece" dedi Constantin.

"Sen bir düşünceyi almış, onun en kuvvetli tarafını bir yana bırakmışsın. Sonra da yeni düşünceler ileri sürdüğünü söylüyorsun" dedi Nicolas kravatını düzelterek:

"Ama benim düşüncemin onlarla ilgisi yok ki!"

Nicolas endişeli bir şekilde gülüp alaycı bir bakışla kardeşini süzerek, "Bu düşüncelerin hiç olmazsa jeometrik bir açıklığı ve mantık-lığı var. Bunlar belki birer ütopidir ama geçmişten gelen ne varsa ortadan kaldırıp, aile ve sermayeyi yıkarak, çalışmayı düzenlemek olanaksız değildir. Yalnız sen aileyi ve sermayeyi ortadan kaldırmayı doğru bulmuyorsun galiba."

"Niye benim fikirlerimi bu fikirlere yaklaştırıyorsun. Ben hiçbir zaman komünist olmadım."

"Ben komünistim, komünizmin henüz olgunlaşmamış olduğuna inamıyorum, ama onun ilk Hıristiyanlık gibi bir geleceği olduğuna da inanıyorum."

"Ben çalışmanın temel güçlerden biri olduğuna ve doğa bilimlerinin anlayışı içinde incelenmesi gerektiğine inanıyorum. Çalışmanın özellikleri..."

"Buna gerek yok. Çalışma dediğimiz güç. kendi kendine gerçekleşir ve toplumun erişmiş olduğu ilerleme aşamasına göre şekillenir. Bir zaman her yerde esirler olmuştu, sonra ortakçılar, daha sonra ücretli işçiler ortaya çıkmıştır. Sen bundan başka neyi arıyorsun?"

Levine bunları duyunca adamakıllı kızdı. Kardeşinin haklı olduğundan korkuyor ve kendisinin var olan çalışma biçimi ile komünizm arasında uzlaştırıcı bir hal çeresi bulmakla suçlanmasından çekiniyordu. Heyecanlanarak,

Anna Karenina

333

"Ben herkese, hem kendime, hem de işçilerime yararlı olacak bir çalışma şekli arıyorum" dedi.

"Hayır sen bunu aramıyorsun. Senin bütün yaşamında istediğin şey başkalarına benzemeyen bir insan olmaktır. Şimdi de işçilerini körü körüne değil, prensiplerine uyarak sömürdüğünü ortaya koymaya çalışıyorsun."

"Peki sen öyle düşün. Bu konuyu bırakalım" dedi Levine. Sağ yanağının adalelerinin elinde olmadan titremeye başladığım hissediyordu.

"Senin inandığın hiçbir şey yoktur. Sadece gururunu tatmin için yapıyorsun bunları."

"Peki peki. Keselim bu konuşmayı."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Merak etme keseceğim. Zaten seninle konuşmamalıydım. Ne halin varsa gör. Geldiğime pişman oldum."

Levine kardeşini yatırtırmak istiyor ama Nicolas onun söylediklerini dinlemiyordu. Constantin kardeşi ile birlikte yaşayamayacağını açıkça görüyor ve bu gerçeği söylüyordu. Kardeşi gideceği zaman tekrar onuna yanına gelip, özür diledi. Onu yeniden yatıştırmaya çalıştı.

"Şimdi de kendini affettirmeye çalışıyorsun" dedi Nicolas. "Haklı olduğunun kabul edilmesini istiyorsan haklısın derim. Ama buradan gitmemin önüne geçmez bu."

Tam ayrılacağı sırada, Nicolas kardeşini öperek ona garip bir şekilde bakmıştı. "Kostiya bana kızma sakın" dedi titrek bir sesle.

Bunlar iki kardeş arasında söylenmiş tek samimi sözlerdi. Levine bu sözlerin asıl anlamının, "Biliyorsun halim kötü. Belki birbirimizi hiç göremeyiz artık" demek olduğunu biliyordu. Birden ağlamaya başladı. Söyleyecek bir şey bulamadan kardeşini kucakladı.

Ertesi gün Levine de gidiyordu. Garda, Kitty'nin kuzeni genç Cherbatzky'ye rastladı. Delikanlı Levine'in üzgün olduğunu görmüş, şaşırmıştı.334

Leo Tolstoy

"Neyin var?" dedi.

"Hiç... Yaşam tatsız bir şey, hepsi o kadar!"

"Yaşam tatsız mı? Mulhouse gibi bir yere gideceğine benimle birlikte Paris'e gelsene... O zaman yaşamın tadını çıkarabilirsin."

"Benim için böyle bir şey yok artık. Ölmüşüm ben!"

"Hoş bir düşünce doğrusu" dedi Cherbatzky. "Ben yeni yaşamaya başlıyorum."

"Bir zamanlar ben de senin gibi düşünüyordum. Ama şimdi öleceğimi biliyorum."

Levine gerçek düşüncelerini söylüyordu. Önünde ölümden başka bir şey görmüyordu artık. Ama tarım projeleri ile ilgilenmekten de geri kalmıyordu. İnsan, yaşamının sonuna varana kadar bir şeyle ilgilenmek zorandıydı. Sanki her şeyin üzerine bir'karanlık çökmüştü. Projeleri ve çalışmalarından başka tutacağı hiçbir şey kalmamıştı. Onlara bütün kuvvetiyle sarılıyordu.

Kareninler kan koca hep aynı evde yaşıyorlar, her gün karşılaşıyorlardı ama iki yabancı insandan farksızdılar. Alexis, hizmetçiler kuşkulanmasın diye karısını her gün görüyor ama evde akşam yemeği yemekten kaçınıyordu. Wronsky onların evine gelmiyordu. Anna aşığını başka bir yerde görüyordu. Kocası bunun farkındaydı.

Bu durum üçü için de bir işkence gibiydi. Hepsi bulunduktan bu korkunç durumun bir gün gelip değişeceği umudu ile,yaşıyorlardı. Alexis Alex.androvitch, bu tutkunun da bütün tutkular gibi bir gün geçeceğini ve bu işten ismi kirlenmeden çıkacağına inanıyordu. Hepsinden daha fazla acı çeken Anna da her şeyin düzeleceğini ve çözümleneceğini umuyordu. Bu durumu ne gibi bir 'olayın değiştireceğini bilmiyor, ama değişikliğin ortaya çıkacağına inanıyordu. Wronsky hiç is-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

temediği halde Anna söylediği gibi hareket etmişti. O da kendi yaptıklarının dışında bir değişiklik olup durumun başka bir şekli gireceğini sanıyordu.

Kışın tam ortasında Wronsky, yorucu bir hafta geçirmek zorunda kaldı. Petersbourg'a gelmiş olan yabancı bir prense kendisini kılavuz olarak vermişlerdi. Prense, şehrin görülmeye değer yerlerini gösteriyordu. Wronsky dış görünüşü bakımından göze çarpan bir insan olduğu gibi hareketlerindeki incelik ve kibarlık ile de başkalarından çok farklıydı. Büyük mevki sahibi insanlarla düşüp kalkmaya alışkındı, bu yüzden prensin yanına onu vermişlerdi. Ama bu ödev onun çok canını sıkmıştı. Prens, memleketine döndüğü zaman kendisine sorulacak bütün sorulara yanıt verebilecek durumda olmak için her şeyi görmek istiyordu. Ruslar'ın nasıl yaşadıklarını ve bilhassa nasıl eğlendiklerini öğrenmek istiyordu. Wronsky onun istediklerini yerine getirmek zo-randaydı. Sabahları tarihi yerleri görüyorlar, akşamlan eğlencelere gidiyorlardı. Prens çok sağlıklı ve sporcu bir insandı. Kendisini çok iyi korumuştu. Zevk düşkünü bir insan olduğu halde, sağlığına dikkat ettiği için genç kalmasını bilmişti. Çok seyahat etmişti. Ona kalırsa taşıma araçlarıyla gelişmiş olmasının en büyük yaran çeşitli milletlerin eğlence ve zevklerine katılmak olanağı olmasıydı.

İspanya'ya gitmiş, serenadlar dinlemiş, arkadaşlar edinmişti. Mandolin çalan bir kızla dost olmuştu. İsviçre'de yaban keçisi vurmuş, ingiltere'de sülün avlamış, Türkiye'de bir hareme girmiş, Hindistan'da fil vurmuştu. Şimdi Rusya'da, bu memlekete ait olan eğlence ve zevkele-rin hepsini tatmak istiyordu.

Wronsky, Prensin herkesten duyduğu çeşitli eğlenceleri bir araya toparlamak konusunda çok güçlük çekiyordu. At yarışına ve ayı avına gitmişler, çingeneleri dinlemişler ve içki içmişlerdi. Prens Rus karakteriyle hemen kaynaşmıştı. Bütün zevkler bunlar mı, başkaları yok mu? der gibi bir durumu vardı.336

Prens bütün bu eğlenceler arasında en fazla Fransız aktristlerini, bale dansörlerini ve beyaz markalı şampanyaları sevmişti. Wronsky prensle birlikte geçirdiği hafta boyunca çok sıkılmıştı. Kendisini bir deliye bakmak zorunda olan bir insan gibi duyuyordu. Her an resmi bir şekilde hareket etmek zorundaydı. Prensin zevk avcılığı konusunda kendisine yardım etmek isteyenlere küçümseyici bir bakışla baktığına dikkat etmişti. Rus kadınlarını ileri geri eleştiriyordu. Wronsky kızgınlıktan kıpkırmızı kesiliyordu. Wronsky'nin prensi sevmeyişinin en önemli nedenlerinden biri de, bu adamda kendi şahsiyetinin belirdiğini görmesiydi. Gerçekten de, Prens Wronsky için sanki bir ayna ödevini görüyordu. Bu yüzden Prensten tiksiniyordu. Bu, budala, kendiyle barışık, sağlıklı ve iyi yıkanmış bir adamdı. Evet başka bir insan gibi hissediyordu. Her an resmi bir şekilde hareket bunu inkar edemiyordu. Wronsky bu adama benzemediğini anlıyordu. O nasıl kendisinden aşağı insanları küçük görüyorsa, Prens de kendinden aşağı olduğu için onu küçümsüyordu.

"Sersem herifin biri bu! Ben bu adama nasıl benzeyebilirim" diye isyan ediyordu.

Ama Prens, kendisine teşekkür edip Moskova'ya hareket ettiği zaman bu adamdan ve kendisi hakkında düşündüğü kötü şeylerden kurtulduğu için sevinmişti. Son olarak bir ayı avına gtimişlerdi. Wronsky bu ayda, ona Rus davranışını iyice göstermişti.

Wronsky eve döndüğü zaman Anna'nın göndermiş olduğu bir mektubu buldu. "Hasta ve mutsuzum, seni görmeden edemiyorum. Bu akşam gel. Alexis Alexandrovitch çalışmaya gidecek, saat yedi ile on arasında

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

evde olmayacak" diye yazmıştı. Kocası kendisine yasak ettiği halde, Anna, Wronsky'i evde kabul ettiğine göre önemli bir şey vardı. Wronsky gitmeye karar verdi.

Wronsky o kış terfi etmiş Albay olmuştu. Askeri birliğinin bulunduğu yerde yaşamak zorunda değildi. Tek başına yaşıyordu. Yemek

yedikten sonra divanın üzerine uzandı. Düşünmeye başladı. Çok geçmeden uyuya kalmıştı. Uyandığı zaman hava kararmıştı. Korkudan titriyordu. Ne biçim rüyaydı bu?" dedi kendi kendine. "Evet korkunç bir rüyaydı. Ufak tefek sakallı bir adam, eğilmiş bir şeyler yapıyordu. Birden Fransızca garip sözler söylemeye başlamıştı." Peki neden bu kadar korktum diye düşündü. Yeniden sakallı adamı ve söylediklerini hatırladı. Korkudan tiril tiril titredi.

"Ne saçma şey". Saatine baktı.

Saat yedi buçuk olmuştu. Hemen uşağını çağırıp acele giyindi. Gördüğü rüyayı unutmuştu bile. Kareninler'in evine yaklaştığı zaman saatin dokuza geldiğini gördü. Anna'nın arabasını görünce "Demek bana geliyor" dedi. "Gelseydi daha iyi olurdu. Bu eve girmek istemiyorum." Wronsky eve doğru ilerlerken, kapı açlıdı, sırtında bir kilim olan uşak dışarı çıkıp arabaya doğru ilerledi. Genel olarak ayrıntıya hiç dikkat etmeyen Wronsky uşağın yüzündeki şaşkın anlamı farket-mişti. Birden Alexis Alexandrovitch ile yüzyüze geldi. Karenin buz gibi soğuk bakışları Wronsky'e çevrildi. Wronsky eğildi, Alexis dudaklarım ısırarak elini şapkasına götürüp onu selamladı. Wronsky kafasını çevirmeden göz ucuyla onun arabasına bindiğini ve kilimi dizlerine örttüğünü gördü. Wronsky içeri girdi. Kaşları çatılmıştı, gözlerinde gurur ve kızgınlıktan gelen bir parlaklık vardı.

"Ne kötü bir karşılaşma" diye düşündü. "Beni aşağılasaydı ona yanıtını verir içimdekileri dökerdim. Ama beni sahte bir şekilde hareket etmek zorunda bırakıyor. Bu hiç sevmediğim ve sevemeyeceğim bir davranış."

Bahçede Anna ile konuştuğu günden beri Wronsky'nin düşünceleri değişmişti. Farkına varmadan Anna'nın zayıflığına boyun eğmişti. Bağlantılarının nasıl sona ereceği hakkında o zaman düşündüklerinden artık vazgeçmişti.

Anna'nın ayak seslerini duyduğu zaman holdeydi. Kendisini bek-338

lediğini, geldiğini farkedip oturma odasına geçtiğini anlıyordu.

Wronsky'i görünce "Hayır" diye bağırdı ve ağlamaya başladı. "Hayır bu olamaz. Bu böyle devam edecekse, beklediğimiz son bir türlü gelmeyecek demektir."

"Ne oluyorsun Anna."

"Ne mi oluyor? Bir saat... iki saat can çekişerek bekliyordum. Hayır yapmamalıyım. Seninle kavga etmemeliyim. Gelmeyebilirdin. Hayır kavga etmemeliyim."

Ellerini Wronsky'nin omuzlarına koyup, ona tutkulu ve araştırıcı bir bakışla baktı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Lamba ışığında bir masanın başında oturdukları zaman, "Onunla karşılaştın değil mi," dedi Anna. "Geç kaldığın için cezanı çektin."

"Peki nasıl oldu bu? İşinde olması gerekmiyor muydu?"

"İşine gidip erken dönmüştü. Başka bir yere gidiyordu. Önemli değil. Bundan konuşmayalım. Sen ne yapıyorsun? Prensle birlikte misin yine?"

Anna onun yaşamını en küçük ayrıntısına kadar biliyordu. Bir gece önce sabaha kadar uyumamış olduğunu bu yüzden öğleden sonra uyuya kaldığını söylemek istedi ama utandı. Prensin gittiğini bildirmek için zaman kaybettiğini bu yüzden geciktiğini söyledi.

"Neyse artık bitti bu. Prens gitti değil mi?"

"Evet gitti. Ne kadar sıkıldığını düşünemezsin."

Anna kaşlarını çatıp işini eline alarak, "Niye sıkıcı, senin gibi bütün genç adamların sürdükleri yaşam bu değil mi?"

"Ben bu yaşamı bırakalı yıllar oluyor. Bu hafta boyunca sanki eski benliğimi yeniden yaşadım. Eski yaşamımı hatırladım. Bu hiç de hoşuma gitmedi" dedi Wronsky. Anna'nın ne demek istediğini anlamaya

çalışıyordu.

Anna parlayan garip ve sert gözlerini ona dikmişti.

"Bu sabah Lise gelip beni gördü. Lidia İvanovna'nın sözlerine rağmen gelip beni görmek cesaretini gösterebiliyorlar. Bana senin bir maceranı anlattı. Ne iğrenç şey..."

"Sana söylemek istiyordum zaten..."

Wronsky'nin sözünü kesti,

"Tanıdığın Theres bu değil mi?"

"Sana söylüyordum..."

"Siz erkekler ne iğrenç yaratıklarsınız. Bir kadının bunu hiçbir zaman unutmayacağını nasıl oluyor da anlamıyorsunuz." Anna gittikçe kızıyordu. Wronsky onun kızgınlığının nedenini anlamıştı. "Hele yaşamın hakkında hiçbir şey bilmeyen bir kadın nasıl unutabilir. Yaşamın hakkında ne biliyorum? Bütün bildiğim senin bana söylediklerin. Gerçeği söyleyip söylemediğini nereden bileyim?"

"Anna beni gücendiriyorsun. Sana her şeyi olduğu gibi anlatacağıma söz vermemiş miydim."

"Evet evet." dedi. Kıskançlığını yatıştırmaya çalışıyordu. "Ne kadar kötü bir durumda olduğumu bilsen.. Sana inanıyorum. Evet ne diyordun?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky söylemek üzere olduğu şeyi hatırlamıyordu. Anna'nın son zamanlarda gittikçe sıklaşan kıskançlık buhranları onu korkutmaya başlamıştı. Böyle zamanlarda ona karşı duyduğu sevgi azalıyordu Oysa Anna'nın kendisini sevdiği için kıskançlığa kapıldığını biliyordu. Wronsky Anna'nın aşkının, mutluluğun ta kendisi olacağım düşünmüştü. Anna şimdi onu bir kadının sevebileceği gibi seviyordu ama Wronsky, Moskova'da onu izlediği zamanki kadar mutluluk duymuyordu. O zaman kendisini şansız sandı. Ama mutluluk onun karşısındaydı işte. Demek ki asıl mutluluğunu geride bırakmıştı. Anna onu ilk gördüğü zamanki kadın değildi artık. Hem görünüş, hem de ruh bakı-340

Leo Tolstoy

mından kötüleşmişti. Sözü geçen artistten bahsettiği zaman yüzünün anlamı değişiyor, çirkinleşiyordu. Kopardığı çiçekteki güzelliğin yavaş yavaş ortadan kalktığını seyreden bir insan gibiydi. Aşkını en kuvvetli duyduğu zamanlarda, bu duygudan kurtulabilecek kuvveti olduğunu duyduğu halde, şimdi bu duygu zayıflamışken, böyle bir iş yapmaya kalkışamayacağını ve bu kadına adamakıllı bağlı olduğun hissediyordu.

"Evet Prens hakkında bir şeyler söylüyordun. Neydi? Niçin seni bu kadar yordu?" dedi.

"Katlanılmayacak bir insandı" diye yanıt verdi Wronsky. Düşüncelerini toparlamaya çalışıyordu. "Fuarlarda madalya kazanan besili hayvanlara benzeyen bir adam."

"Nasıl olur? Bu kadar yer görmüş, kültürlü bir insan olması gerekli."

"Onların kültürü tamamen başka bir kültür. Kültürü küçümsemek için kültürlü bir insan olmuş. Zaten bu çeşit adamlar zevklerinden başka her şeyi küçümserler."

"Ama hepiniz bu zevklen sevmiyor musunuz siz?" dedi Anna Wronsky kendisinden saklamaya çalıştığı halde onun gözlerinde üzgün bir anlam görmüştü.

"Nasıl oluyor da onu savunuyorsun?"

"Onu savunmuyorum. Sen de bu çeşit zevklere önem vermesey-din, Therese'e öyle bakmazdın."

Wronsky onun elini alıp öperek, "Yine başlıyorsun" dedi.

"Evet, ne yapayım, elimde değil. Seni beklerken neler çektiğimi bilemezsin. Kıskanç olmadığıma inanıyorum. Ama yalnız sen burada olduğun zaman inanıyorum. Sen gidince değişiyorum. Neler yaptığını düşünüyorum. Çok garip bir şey bu. Anlayamadığım bir şey."

Başını Wronsky'den çevirip işini örmeye devam etti. Beyaz bilekleri, lamba ışığında parıldıyordu.

Arına Karenina

341

"Nasıl karşılaştınız Alexandrovitch ile?" dedi. Sesinde doğal olmayan bir anlam vardı.

"Kapıda karşılaştık."

"Sana selam verdi mi?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna çenesini uzatıp, gözlerini yan kapayarak, ellerini gövdesine bitiştirdi ve kocasının taklidini yaptı. Wronsky onun güzel yüzünde, Alexis Alexandrovitch'in yüz hatlarını görmekte gecikmedi. Gülümsedi. Anna da güldü.

"Onu hiç selamlamıyorum" dedi Wronsky. "Gerçeği söylediğin zaman beni çağırsaydı ve senden ayrılsaydı bunu anlardım. Ama bu duruma devam etmek garip bir şey. Bunun acısını çektiği yüzünden belli oluyor."

"O halinden çok memnun" dedi Anna.

"Çok garip bir durum."

"Gırtlağına kadar sahtekârlığına batmış bir adamdır o. Duygu diye bir şey duymaktan yoksundur. Böyle olmasa benimle, kendisini anlatan karısıyla aynı evde yaşayabilir mi?"

"Bir erkek; bir insan değil o. Bir kuklaya benziyor. Onu benden başka kimse tanımaz. Onun yerinde olsam, kendim gibi bir kadını şimdiye kadar kaç kere öldürmüştüm. Anna sevgilim, demek aklımdan bile geçmezdi. Evet bir insan değil bir makinedir o'.. Senin karın olduğumu, kendisinin fazlalık olduğunu anlamıyor. Rica ederim ondan sö-zetmeyelim."

"Pek haklı değilsin sevgilim" dedi Wronsky. "Neyse ondan söze't-meyelim. Senin durumun ne oldu. Ne var? Doktor ne diyor?"

Anna alaycı bir şekilde ona baktı. Kocasının gülünç durumlarından birini anımsadığı ve sırası gelince bu durumu taklit etmeye hazırlandığı belliydi. Wronsky konuşmasına devam etti:

"Bana kalırsa bu hastalıktan değil, senin durumundan ileri geliyor. Ne zaman olacak bu?"342

Leo Tolstoy

Anna'nın yüzündeki alaycı anlamın yerine acı bir anlam geldi. Bir şey düşünmeye başlamıştı. Bunun ne olduğunu Wronsky anlamamıştı.

"Yakında, yakında" diye yanıt verdi. "Durumumuzun çok kötü olduğunu, buna bir son vermek gerektiğini söylüyorsun. Benim çektiklerimi bir bilsen. Seni istediğim gibi ve serbest bir şekilde sevmek için neler vermem... Kıskançlığımla senin canını sıkmak istemem. Beklediğiniz son yakında gelecek ama umduğumuz gibi olmayacak."

Bunları düşününce o kadar heyecanlandı ki ağlamaya başladı. Sözlerine devam edemiyordu. Ellerini Wronsky'nin koluna dayadı.

"Evet sonuç beklediğimiz gibi olmayacak. Bunu söylemek istemiyordum. Ama sen üsteledin. Yakında ben ortadan kaybolacağım. O zaman hepimiz sakinliğe kavuşacağız; acı çekmeyeceğiz."

Wronsky onun ne demek istediğini anladığı halde, "Anlamıyorum söylediklerini" dedi.

"Ne zaman?" diye sordun. "Yakında diyorum. Böyle yaşayamam. Sözümü kesme." Hızla konuşmaya başladı. "Evet biliyorum. Bundan eminim. Öleceğim ben. Bundan çok mutluyum. Öleceğim. Hem seni, hem kendimi kurtaracağım."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna ağlamasına devam ediyordu. Wronsky eğilip onun ellerini öpmeye koyuldu. Heyecanını saklamaya çalışıyordu. Bu heyecanın hiçbir cezası olmadığını bildiği halde kendini tutamıyordu.

Anna, Wronsky'nin ellerini sıcıka tutarak, "Evet böyle olması çok daha iyi" dedi. "Bizim için bundan başka çıkar yol yok. Tek yol bu."

Wronsky kendine gelmiş, başını kaldırmıştı.

"Saçmalıyorsun. Saçma sapan şeylerden sözediyorsun" dedi.

"Hayır gerçek budur."

"Gerçek mi? Nedir gerçek?"

"Benim öleceğim. Rüya gördüm."

"Bir rüya mı?" dedi Wronsky vebirden rüyasında gördüğü sakallı köylüyü hatırladı.

Anna, "Evet bir rüya" diye devam etti. "Odamda bir şey arıyormu-şum. Birden köşede bir şey görüyorum" gözleri korkudan iyice açılmıştı.

"Ne saçma... Böyle şeylere inanılır mı?"

Anna onun sözünü kesmesine izin vermedi. Anlattığı şeye çok önem veriyordu.

"Köşede gördüğüm şey, olduğu yerde dönüyor. Sakallı, korkunç yüzlü bir köylü olduğunu görüyorum bunun. Kaçmak istiyorum. O sırada onun eğilmiş olarak, bir torbanın içinde, bir şeyler aradığını görüyorum."

Ellerini hareket ettirerek gördüğü hareketi taklit ediyordu. Yüzünde korku okunuyordu. Wronsky de kendi rüyasını hatırlayıp korku

duymuştu.

Homurdanıyor ve Fransızca kelimeler söylüyordu. "Korkmuştum. Hem rüya görüyor, hem de uyanmak istiyordum. Bu rüyanın ne demek olduğunu sordum kendime. Aklıma, çocuk doğururken öleceğim

geldi."

"Ne saçma sözler" dedi Wronsky, Sesinin söylediklerine inanmadığını açığa vurduğunu farketmişti.

"Bundan sözetmeyelim. Zili çal. Çay içmek istiyorum. Kal biraz daha. Nasıl olsa..."

Birden sustu. Yüzünün anlamı tamamen değişmişti. Korkunun ve-heyecanın yerini tatlı, yüce bir mutluluk almıştı. Wronsky bu değişikliğin ne demek olduğunu anlayamadı. Anna vücudundaki yeni hayatın kıpırdayışına kulak veriyordu:

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Alexis Alexandrovitch, evinin önünde Wronsky ile karşılaştıktan sonra önceden kararlaştırdığı gibi İtalyan Operasına gitmişti. İki perde344

Leo Tolstoy

boyunca oturup görmek istediği insanların hepsiyle karşılaşmıştı. Eve dönünce elbiselerin asılı olduğu yere dikkatle bakıp, bir subay şapkasının orada bulunmadığım gördü. Her zamanki gibi odasına yöneldi. Ama hemen yatmadı. Odada bir aşağı bir yukarı dolaşarak, saat sabahın üçünü etti. Karısının kendisinden istediği tek şeyi, yani aşığını evinde kabul etmemesine boyun eğmeyişi onu çılgına döndürmüştü. Ricasını umursamamıştı. Şu halde ondan ayrılması ve çocuğunu alarak onu cezalandırması gerekiyordu. Bunun zor bir iş olduğunu görüyordu ama başvuracağı başka bir çare yoktu. Kontes Lidia içinde bulunduğu durumda, yapacağı en doğru hareketin, boşanmak olduğunu söylemişti ona. Son zamanlarda boşanma davalarının formaliteleri de bir hayli hafiflemişti. Felaketler tek başına gelmez. Zaray Bölgesi'nin sulunma işi dolayısıyla Alexis Alexandrovitch'in başında bir yığın başka dert vardı. Bu yüzden son derece sinirli ve endişeli bir haldeydi.

Bütün gece uyumadı. Sabaha doğru öfkesi son haddini bulmuştu. Acele giyinip, karısının kalkmış olduğunu anlar anlamaz, doğru onun odasına gitti.

Kocasını çok iyi tanıdığını sanan Anna onun böyle birden odasına geldiğini görünce şaşırmıştı. Kaşları çatılmıştı, önüne bakıyordu, ağzı alaycı bir anlam ile sımsıkı kapanmıştı. Yürüyüşü ve hareketlerinde bir kararlılık vardı, Anna onu daha önce hiç böyle görmemişti. Odaya girdi. Anna'yı selamlamadan yazı masasına doğru ilerledi ve anahtarları alıp çekmecelerden birini açtı.

"Ne istiyorsun?" diye bağırdı Anna.

"Aşığının mektuplarını" diye yanıt verdi.

Anna çekmeceyi kapamaya çalışıp, "Burada değil onlar" dedi. Alexis, Anna'nın hareketlerinden mektupların yerini iyi düşünebilmiş olduğunu anladı. Anna'nın elini itip, en önemli kâğıtlarını içine koyduğunu bildiği küçük çantayı yakaladı. Anna çantayı almak istedi. Ale-xis onu kaba bir şekilde itti.

Anna Karenina

345

Çantayı koltuğunun altına yerleştirip, "Otur, seninle konuşmam gerek" dedi. Anna şaşırmıştı ve korkmuştu. Ses çıkarmadan ona bakıyordu.

"Aşığını bu evde kabul etmenin doğru olmadığın sana söylemiştim."

"Onu görmem gerekliydi, çünkü..."

Söyleyecek bir neden bulamadığı için sustu.

"Bir kadını aşığını görmek istemeye yönelten nedenleri öğrenmek istemem."

"Yani sadece.." dedi Anna kızararak. Kocasının yaptığı kabalığa kızmış, yeniden cesaretlenmişti. "Beni ne kadar kolaylıkla aşağıladığını görüyorsunuz" dedi. *

"Namuslu bir kadın ve erkeği aşağılamak söz konusu alabilir. Ama bir hırsıza hırsızsın demek gerçeği

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

tekrarlamaktan başka bir şey değildir."

"Bu çeşit gaddarlığı sizde ilk olarak görüyorum."

"Karısını korumak isteyen ve ona sadece bir şarta saygı göstermesini söyleyerek özgürlük veren bir kocanın davranışına gaddarlık mı diyorsunuz?"

"Madem ki bilmek istiyorsunuz söyleyeyim. Bu gaddar değil basit bir harekettir." Anna bir nefret çığlığı koparıp ayağa kalktı. Oradan uzaklaşmak istiyordu.

Alexis "Hayır" diye bağırdı ve karısını kollarından sımsıkı yakalayarak zorla yerine oturttu.

"Demek basit bir hareket. Peki kocanızın ekmeğini yerken çocuğunuzu ve ekmeğini yediğiniz adamı aşığınız için bırakmak basit bir hareket değı mi?"

Anna başını eğdi. Bir akşam önce aşığına söylediği sözleri tekrar edemedi. Kocasının bir fazlalık olduğunu bile düşünemiyordu şimdi. Söylediklerinin haklı olduğunu anlıyordu. Hafif bir sesle:346

Leo Tolstoy

"Ben durumumu sizin sözlerinizin anlatacağından daha özlü bir şekilde duyuyorum. Ama bunları niçin söylüyorsunuz?" dedi.

Adam kızarak, "Niçin mi söylüyorum" dedi. "Benim emirlerime boyun eğmeyip, görünüşü kurtarmadığınız için bu durumun sona ermesi için her çareye başvuracağımı anlatmak için söylüyorum."

"Nasıl olsa yakında sona erecek" dedi Anna. Ölüm düşüncesi aklından geçince gözleri doldu.

"Sizin ve aşığınızın düşündüğünüzden daha çabuk sona erecek. Hayvani duyguların doyurulması için..."

"Alexis Alexandrovitch düşmüş bir insana bu şekilde davranmak kibarlığa sığmaz."

"Evet haklısınız. Siz yalnız kendinizi düşünürsünüz zaten. Kocanız olan adamın acıları sizin için önemli değildir... Onun btün hayatının mahvolmasına aldırış bile etmezsiniz. Onun aaa....acccu."

Alexis Alexandrovitch o kadar hızlı konuşuyordu ki "Acısını" kelimesini bir türlü konuşamıyordu. Anna gülmek istedi. Sonra böyle bir anda gülmeye kalkışmak gibi bir duyguya kapıldığı için kendi kendinden utandı. İlk olarak bir an kendini kocasının yerine koymuş, onun ne duyduğunu anlamaya çalışmış ve ona acımıştı. Ama ne söylenebilir ve ne yapabilirdi? Olduğu yerde, başını eğerek durdu. Kocası da bir aralık sustu. Sonra keskin bir sesle, hiçbir önemi olmayan kelimelerin üzerinde rastgele durarak,

"Şunu söylemek istiyordum..." dedi.

Anna ona baktı. "Hayır yanılmışım. Kendinden bu kadar emin olan adam başka bir şey duyamaz. Az önce ona acımakla yanlışlık etmişim" diye düşündü.

" Yarın Moskova'ya gideceğimi size bildirmeye geldim. Bu eve bir daha dönmeyeceğim. Boşanma davasını kendisine vereceğim avukat size bilgi gönderecek." Sonra belli bir çaba göstererek, "Oğlum kız-kardeşimin yanında kalacak" dedi.

Anna Karenina

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bana acı çektirmek için alıyorsunuz. Bana bırakın onu. Siz onu sevmezsiniz" dedi.

"Evet, oğlumu bile sevmiyorum artık. Size karşı duyduğum nefretin içine o da giriyor. Ama onu alacağım. Hoşçakalın."

Odadan çıkmaya hazırlanıyordu Anna onu tuttu.

"Alexis Alexandrovitch, bana oğlumu bırakın, ne olur, bırakın. Başka bir şey istediğim yok.."

Alexis öfkeden çılgına dönmüştü. Anna'nın elini itip, hiçbir şey söylemeden, odadan hızla dışarı çıktı.

Alexis Alexandrovitch içeri girdiği zaman, Petersbourg'lu ünlü avukatın bürosunda bir yığın insan vardı. Kadınlar (bir yaşlı, bir genç kadın, bir de tüccar karısı) ve erkekler (parmaklarında yüzükler bulunan bir Alman bankeri, sakallı bir tüccar, boynunda bir haç asılı duran yorgun görünüşlü bir memur) hepsi bekliyorlardı. Masalarda oturmuş olan iki kâtip durmadan bir şeyler yazıyorlardı. Yazı masalan pınl pı-rıldı. Alexis Alexandrovitch buna çok önem verdiği için, masaların temizliğine dikkat etmemek elinden gelmemişti. Kâtiplerden birisi, ayağa kalkmadan, öfke dolu gözlerle Alexis'e bakarak,

"Ne istiyorsunuz?" dedi

Alexis, bir iş dolayısıyla avukatla görüşmek istediğini söyledi.

Kâtip kalemi ile beklemekte olan insanları göstererek, sert bir tavırla, "Meşguldür şimdi" dedi.

"Beni görecek kadar zamanı yok mu?"

"Boş zamanı yoktur. Daima meşguldür. Lütfen sıranızı bekleyin."

Alexis kim olduğunu bildirmek zorunda kaldığını anlayarak, "Kartımı kendisine götürmek zahmetini gösterin" diye yanıt verdi.

Alexis Alexandrovitch adli işlerin açık bir şekilde yapılmasının348

Leo Tolstoy

doğru olduğunu düşünürdü ama bunun Rusya'da uygulanmasını doğru bulmuyordu. Avukatın bürosuna girmek zorunda kaldığı zaman bu düşüncesinde haklı olduğunu daha sağlam bir şekilde kavramıştı.

Avukat kısa boylu, tıknaz bir adamdı. Sakalı koyu kırmızıydı. Sanki bir düğüne gidecekmiş gibi giyinmişti. Yüzü zeki ve insanca duygularla yüklü bir insanın yüzüne benziyordu. Ama elbisesi biraz züppeceydi.

Alexis Alexandrovitch'e seslenerek, "Lütfen içeri girin" dedi. Sonra ona yol verip üzgün bir yüzle kapıyı kapattı.

Üzerinde kâğıtlar bulunan bir masanın yanında duran sandalyeyi göstererek, "Oturmaz mısınız?" dedi. Kendisi de oturdu. Beyaz tüylerle kaplı ellerini ovuşturarak, başını yana eğdi. Ama tam bu sırada bir güve böceği masanın üzerinden uçtu. Avukat kendisinden umulmayan bir çeviklikle uçan pervaneyi yakaladı. Sonra yine eski durumunu aldı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Avukatın hareketini şaşkınlıkla seyreden Alexis Alexandrovitch, "Ne için geldiğimi açıklamadan önce, bu işin çok özel bir iş olduğunu belirtmeliyim" diye söze başladı.

Avukatın aşağıya doğru sarkık kırmızı bıyıkları belirsiz bir gülümsemenin etkisiyle aralanır gibi oldu.

"Bana verilen sırlan saklamasını bilmeseydim, avukat olamazdım. Ama bir kanıt istiyorsanız..."

Alexis adamın yüzüne baktı. Gri renkli gözlerindeki gülümsemeyi farkedince adamın her şeyi bildiğini düşündü.

"İsmimi biliyorsunuz" dedi Alexis.

"İsminizi ve bütün Ruslar gibi (Tam burada bir başka güve daha yakaladı) yaptığınız güzel işleri biliyorum."

Alexis göğüs geçirdi. Cesaretini kaybeder gibi olmuştu. Ama tekrar toparlanarak, keskin bir sesle,

"Evlilik yaşamımda aldatılmak gibi bir felaketle karşılaşmış bulunuyorum" dedi. "Karımla aramda bulunan bağlan resmi bir şekilde

Arına Karenina

349

çözmek ve bunu yaparken oğlumu yanımda tutmayı başarmak istiyorum."

Avukat gözlerindeki gülümsemeyi belli etmemek istiyordu, ama « Alexis onun neşelendiğini farkediyordu. Bu sadece iyi bir iş almak üzere olan adamın sevinci değildi. Alexis onun gözlerinde karısında gördüğü kötü panldayışa benzeyen bir şey görüyordu.

"Boşanmayı sağlamak için benim yardımımı istiyorsunuz, ,değil

mi?"

"Evet. Sadece size danışmak için gelmiş olduğumu söylemeliyim. Benim için önemli olan, boşanmanın istediğim sonuçları vermesidir. Bu olabilecek gibi değilse resmi boşanmadan vazgeçerim."

"Merak etmeyin istediğiniz olur, karar verecek olan sizsiniz" dedi

avukat.

Bakışlarını Alexis'in ayaklanna çevirdi. Müşterinin bakışlarındaki alaycılıktan alınmasının önüne geçmek istemişti. Sonra tam önünde uçan bir güveye baktı, elini kaldırdı ama Alexis'le ilgilendiği için güveyi yakalayamadı.

"Genel olarak kanunlarımızın yargılarını bilirim" dedi Alexis. "Ama bu çeşit işlerin pratikte nasıl gerçekleştirildiğini bilmiyorum."

Avukat başını kaldırmadan ve müşterisinin tavrını takınarak,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"İsterseniz olağan sayılan duyumların hepsini gözden geçirelim"

dedi.

Alexis'in evet makamında başını salladığını görerek, konuşmaya başladı. Arada sırada müşterisinin gittikçe kızaran yüzüne kaçamak bir şekilde bakıyordu. Kanunları beğenmediğini belirten bir tavırla,

"Kanunlanmızda boşanma şu şartlar altında olağandır. Bir dakika" diyerek kâtibi çağırdı. Başını kapıdan uzatan kâtibin yanına gidip bir şeyler söyledi. Sonra geri döndü. "Evet bu şartlarla olağandır. Eşlerden birinin beden bakımından kusurlu olması veya kaçması." Tüylü ellerini ovuşturarak devam etti. "Eşlerden birinin diğerini aldatması.350

Leo Tolstoy

Bu işin görünen tarafıdır. Siz benden pratik konuları sormak lütfunda bulunmuştunuz. Sizin durumunuzda vücut bakımından bir kusur söz-konusu olamaz. Kaçmak da doğru değil..."

Alexis Alexandrovitch evet der gibi başını eğiyordu.

Avukat "Aldatma" kelimesinin çeşitli anlamlarını açıklamaya başlamıştı. Alexis'in kafası karmakarışıktı, avukatın söylediklerini anla-mıyordu. Avukat müşterisinin yardımına koştu.

"Aldatma sözkonusu olunca eşler bir arada yaşayamazlar. Bu bir olaydır. Eşler bu konuda anlaşmaya varırlarsa iş kolaylaşır. Bundan sonrası formaliteden başka bir şey değildir."

Alexis anlıyordu şimdi. Ama avukatın önerdiği durum şekli din bakımından pek uygun düşmüyordu.

"Bu durum şeklini uygun bulmuyorum" dedi. "Elimde bulunan mektuptan kullanarak bu işi çözmeye çalışmalıyız."

Avukat mektup kelimesini duyunca dudaklarını büzdü, küçümseyici ve acıma dolu belirsiz bir ses çıkardı.

"Bu yolu seçersek dini otoriteler ve kanunlarla karşılaşırız. Bildiğiniz gibi sayın pederler sorunu kılı kırk yararcasına incelemeye düşkündürler. Mektuplar işimize yarar ama başka kanıtlara da ihtiyacım var. Örnek olarak, gözle görülmek gerekir. Bu sorunu bana açtığınıza göre, amaca götürecek olan araçları da benim seçmeme izin verin."

"Peki öyleyse..." dedi Alexis. Sapraşı kesilmişti. Avukat ayağa kalkıp kapıya giderek kâtibe yine bir şeyler söyledi.

Dönerken bir güve daha yakaladı. "Yazın perdelerimin hali kimbi-lir nasıl olacak?" diye düşündü.

"Ne diyordunuz'?..."

Alexis Alexandrovitch ayağa kalkarak "Cevabımı mektupla bildireceğim size," dedi. Bir an konuşmadan durduktan sonra, "Söylediklerinizden, boşanmanın gerçekleşeceği sonucunu çıkarıyorum. Bana daha fazla açıklama yaparsınız."

Anna Karenina

351

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Boşanma bana bütün yetkiyi verdiğiniz durumda olabilir" dedi avukat. Alexis'in sorusuna yanıt vermemişti. Kapıya doğru ilerlerken, "Mektubunuzu ne zaman alabilirim" diye sordu.

"Bir hafta sonra. Davayı alıp almadığınızı ve şartlarınızın ne olduğunu lütfen bana bildirirsiniz."

"Çok güzel."

Avukat yerlere kadar eğilip müşterisini uğurladı, yanız kalınca eski neşesini tekrar buldu. O kadar neşelendi ki güveleri avlamaktan bile vazgeçti ve bir daha kışa, mobilyalarını Sigonin'in bürosunda olduğu gibi kadifeyle kaplatmanın doğru olacağını düşündü.

Alexis komisyonun 17 Ağustos'ta yaptığı toplantıda büyük bir basan kazanmış ama daha sonra başarısının elden gitmeye yüz tuttuğunu görmüştü. Yerli kabilelerin yaşama şartlarını inceleyecek olan komisyon, Alexis'in ısrarı üzerine olabildiği kadar çabuk oluşturulup gönderilmişti. Üç ay sonra rapor geldi. Bu raporda yerli kabilelerin yaşamları siyasi, idari, etnografik, maddi ve dini bakımlardan inceleniyordu.

Bu araştırmalar sağlam kaynaklara dayandığı için, kesin bilgiler veriyorlardı. Elde edilen bilgiler Alexis Alexandrovitch'in haklı olduğunu gösterecek özellikteydi. Ama son oturumunda yenilgiye uğramış olan Stremof, rapor gelir gelmez, Alexis Alexandrovitch'in düşünemediği birtakım oyunlara girişmeye başlamıştı. Arkadaşları ile Alex'in tarafını tutup, yalnız başvurulan çareleri övmekle kalmamış aynı zamanda daha köklü önlemlerin de alınması gerektiğini ileri sürmeye başlamıştı. Son derece aşırı olan bu önlemlerin alınması da kararlaştırılınca Stremof un oyunu meydana çıkmıştı. Bu önlemler o kadar abartılıydı ki anlamsızlıkları ilk bakışta görülüyordu. Resmi yerler, halkoyu, okumuş hanımlar, gazeteler hepsi birden bu önlemlerin saçmalığını 352

Leo Tolstoy

ortaya koymaya ve hem onlara, hem de onları ortaya atan adam olan Alexis Alexandrovitch'e saldırmaya başladılar. Stremof körü körüne Karenin'in peşinden gitmiş bir adam gibi görünüyor ve sonuç yüzünden üzüldüğünü söylüyordu. Aiexis yenilmişti ama özel hayatında da felaketler içinde olduğu halde uğraşmaya devam ediyordu, komisyon ikiye bölünmüştü. Başlarında Stremof un bulunduğu bir grup hatalarını kabul edip bütün suçlarını, Alexis Alexandrovitch'in başkanlık ettiği komiteye inanmak olduğunu ve bu komitenin yaptığı işlerini baştan başa saçma olduğunu ileri sürüyorlardı. Alexis ve arkadaşları ise eski düşüncelerini savunmakta devam ediyorlardı. Durum karmakarışık olmuştu. Hiç kimse tartışmaya konu olan sorun, yani yerli kabilelerin yoksullaşıp yoksullaşmadıkları sorununda bir karara varamıyordu. Komisyondaki kargaşalığın ve karısının kendisini aldattığının herkes tarafından bilinmesinin sonucu olarak Alexis Alexandrovitch'in durumu çok kötüleşmişti. Bu durumda çok tehlikeli bir karar alarak, komisyondan, bu sorunu gidip yerinde incelemesine izin verilmesini istedi. İzini sağlar sağlamaz bu uzak bölgeye doğru yola çıkmak için hazırlıklara başladı.

Alexis Alexandrovitch'in seyahate çıkışı günün sorunu olmuştu. Hele kendisine ayrılmış olan arabaya binmek istemediğini herkes öğrenmişti.

Bu konuda Prens Betsy, Prens Niaghi'ye, "Doğrusu bu çok yerinde bir hareket. Nasıl olsa tren yollan var" demişti.

Ama Prenses Niaghi, bu düşünceyi kabul etmemişti. "Sizin konuşmaktan başka sevdiğiniz bir iş yoktur. Çünkü milyonlarınız var" dedi. "Ama kocam yaz gezilerine çıktığı zaman benim hoşuma gidiyor, çünkü kendisi için iyi oluyor. Arabacı parası vermek kolay mı?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Uzak bölgelere gitmeden önce Alexis üç gün kadar Moskova'da kaldı.

Geldiğinin ikinci günü valiyi ziyaretten döndüğü sırada, kalaba-

lıktan birinin kendisine seslendiğini duyup, çevresine bakındı. Tam kaldırımın köşesinde, çok şık giyinmiş ve sağlıktan pırıl pırıl bir halde duran Stephane Arcadievitch'i gördü. Kendisine sesleniyor ve durmasını söylüyordu. Köşede duran bir arabanın penceresine kolunu dayamıştı. Pencereden, kadife şapka giymiş bir kadının ve iki çocuğun başlan görünüyordu.

Stephane Arcadievitch gülümsüyor ve enişteşine gelmesi için işaret ediyordu. Arabadaki kadın da dostça gülümseyip, Alexis Alexand-rovitch'e al salladı. Bu kadın Dolly'dir. Yanındakiler de çocuklarıydı.

Alexis, Moskova'da kimseyi görmek istemiyordu. Hele kansının kardeşini görmeyi hiç istemiyordu. Şapkasıyla onları selamladı. Geçip gitmek istedi. Ama Stephane Arcadievitch arabacıya durmasını işaret etti, koşarak enişteşinin yanına geldi.

"Moskova'ya geldiniz de bize uğramadınız ha... Geçen gün burada olduğunuzu öğrendim ama bizi görmeden gideceğinize akıl erdireme-dim. sizi gördüğüme çok sevindim. Böyle rastlaşmasaydık arayacaktım sizi." Karları silkelemek için ayaklarını birbirine vurdu. "Doğrusu bize haber vermemeniz çok kötü bir davranış" diye tekrar etti.

Alexis, soğuk bir şekilde, "Zamanım yoktu, durmadan çalışıyorum" dedi.

"Gelin karımı görün. Sizi soruyordu hep."

Alexis Alexandrovitch buz gibi olmuş, ayaklarının üzerindeki kilimi bir yana koyarak, arabadan indi ve Daria Alexandrovna'ya doğru ilerledi.

Dolly gülerek, "Aşk olsun, Alexis Alexandrovitch, niye bizi görmeden geçiyordunuz böyle?" dedi.

Alexis, rahatsız olduğunu açıkça belirten bir davranışla, "Çok işim vardı. Sizi gördüğüme sevindim. Nasılsınız?" diye yanıt verdi.

"Sevgili Anna nasıl?"

Alexis bir şeyler mırıldandı ve gitmeye hazırlandı. Stephane Arca-354

dievitch onu kolundan yakaladı.

"Yarın ne yapacağımızı söyleyelim size, Dolly, ona yemeğe gelmesini rica etsene. Kosniçef ve Petsof da gelecekler. Size bizim Moskova'nın ünlülerini tanıştırırız Eğlenirsiniz."

"Evet, lütfen yarın gelin bize. Saat altıda bekleriz sizi. Sevgili An-na nasıl? Görüşmeydi ne kadar oluyor..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Çok iyi" diye mırıldandı Alexis. "Görüştüğümüze sevindim." Arabasına doğru ilerledi.

"Gelecek misiniz?"diye seslendi Dolly.

Alexis Alexandrovitch bir şeyler söyledi, ama arabaların gürültüsü yüzünden Dolly hiçbir şey anlamadı.

"Yarın gelirim ben" diye seslendi Stephane Arcadievitch.

Alexis arabasının içine girdi ve kimseyi görmeyecek ve kimse tarafından görülmeyecek şekilde oturdu.

"Garip adam" dedi Stephane Arcadievitch. Sonra saatine bakıp, elini yüzünün önünde hareket ettirerek çocuklara ve Dolly'e selam verdi. Yürümeye başladı.

Hırsından kıpkırmızı kesilmiş olan Dolly, "Stiva, Stiva" diye seslendi.

Kocası arkasına döndü.

"Grisha ve Tanya için palto almam lazım, para ver bana."

"Aldırma, parayı benim vereceğimi söylersin" deyip, bir tanıdığa selam vererek gözden kayboldu.

Ertesi gün pazardı. Stephane Arcadievitch operaya gidip prova yapan dansözler arasında bulunan genç bir balerinaya, Macha Tcibisov'a bir gece önce söz vermiş olduğu gerdanlığı getirdi, bu güzel dansözü koruması altına almıştı. Gerdanlığı verirken, kuliste, sevinçten pınl pı-

rıl yanan ufacık yüzünü öpmekten de geri kalmadı. Bale bittikten sonra gelip kendisini supeye götüreceğini de söyledi. Tiyatrodan sonra gidip yemekleri ısmarladı. Yemekten sonra görmesi gereken üç kişinin de, güzel bir rastlantı eseri aynı otelde bulunmasından faydalanarak bu otele, yani Dussot oteline gitti. Otelde bulunanlar Levine; Moskova'ya gelmiş olan kendi şeflerinden birisi ve eniştesi Alexis Alexandrovitch idi.

Alexis Alexandrovitch, dışarıda yemek yemeyi severdi. Ama bundan daha fazla sevdiği bir şey varsa, o da birisini yemeğe davet etmekti. O günkü yemeği özenle seçmişti. Levine ve Kitty de bulunacaktı bu yemekte. Başka bir kuzen daha vardı. Serge Kozniçef, Alexis Ale-xandrovitch ve Moskovalı filozof Serge İvanovitch de davetliler ara-sındaydılar. Büyük bir hatip, müzisyen, tarihçi ve liberal olan Petsof da çağrılmıştı,

Stephane Arcadievitch böyle bir ziyafet vereceği için çok sevinçliydi. İki tatsız olay bu neşeyi bozar gibi olmuştu ama çok geçmeden unutmuşlardı. Bunlardan birisi Alexis Alexandrovitch'in onlara karşı çok soğuk davranmasıydı, Stephane Arcadievitch bu davranışın, Anna^ ile Wronsky için çıkarılan dedikodularla ilgili olduğunu ve karı kocanın birbirleri ile geçinemediklerinin bir kanıtı olarak görüyordu.

İkinci olay, yeni şefinin Moskova'ya gelişiydi. Bu adam bütün yeni şefler gibi sabah saat altıda kalkan, hiç yorulmayan, olağanüstü bir adam olarak tanınmıştı. İlk gün geldiği gün Stephane Arcadievitch daireye resmi üniforma ile gitmişti. Yeni şef pek o kadar korkulacak -bir insan değildi. Stephane Arcadievitch ile dostça konuşmuştu. Bu yüzden Stephane onu gayri resmi olarak da görmeye gidiyordu. Kendisini iyi hjr şekilde karşılamamasından korkuyordu. Ama Stephane Arcadievitch, her şeyin yoluna gireceğinden

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

emindi. "Onlar da insan. Onlar da bizim gibi günahkârlar. Terslik yapmaya ne gerek var?" diyordu kendi kendine.356

Leo Tolstoy

Koridorlarda yürürken, tanıdığı hizmetkârlardan birine, "Merhaba Vassily, neden traş olmamışsın?" dedi. "Levine numara yedide değil mi? Kont Anitçkin nerede (Bu yeni şefti) bulunuyor?"

"Şimdi öğrendim efendim" dedi uşak. "Çoktandır gelip bizi görmüyordunuz?"

"Dün geldim ama diğer taraftaydım. Yedi numara burası mı?"

Stephane Arcadievitch içeri girdiği zaman Levine, odanın ortasında, Tver bölgesinden bir köylü ile birlikte, yeni vurulmuş bir ayının postunu ölçmekle uğraşıyordu.

"Ne, bunu sen mi öldürdün?" dedi Stephane Arcadievitch. "Çok güzel. Dişi bir ayıymış. Nasıl?" diye devam ederek köylünün elini sıktı. Palto ve elbisesini çıkarmadan bir sandalyeye ilişti.

"Palto ve şapkanı çıkar da otur biraz" dedi Levine.

"Hayır zamanım yok. Geçerken şöyle bir uğradım." Ama bunları söylemesine rağmen bir saat kadar oturarak Levine ile avcılıktan ve özel sorunlardan konuştu.

Köye gittiği zaman "Yabancı ülkelerde ne yaptın anlatsana? Nerelere gittin" dedi Levine'e.

"Almanya'da, Prusya'da, Fransa'da ve İngiltere'de kaldım. Büyük şehirlerde değil, sanayi kasabalarında bulundum. Benim için yepyeni olan şeyler gördüm. Bu seyahatten çok memnun kaldım."

"Evet, çalışma sorunu nesil çözülmemek istediğini biliyorum senin."

"Hayır... Rusya'da çalışma sorunu diye bir sorun yoktur. Rusya'nın sorunu çalışanların toprakla olan ilişkilerinde beliriyor. Onlar için de aynı sorun söz konusu, ama onlar yıkılmış, onları yapmakla biz..."

Stephane Arcadievitch, Levine'in söylediklerini dikkatle dinliyordu.

"Evet haklısın" dedi. "Ama benim asıl sevindiğim, neşeli olman,

Anna Karenina

357

ayılar avlaman, çalışman ve bir şeylerle ilgilenmen. Cherbatzky sana garda rastladığını, ölümden başka hiçbir şeyden sözetmeyecek kadar üzgün olduğunu anlatmıştı. Canını sıkmıştı bu."

"Doğrusu Ölüm düşüncesinden kurtulmuş değilim" dedi Levine. "Evet çoktandır ölüyüm ben. Bütün bunlar da saçma sapan işlerden başka bir şey değil. Gerçeği söylüyorum sana. Yaptığın çalışmalara çok değer veriyorum ama aslında yaşam dediğimiz şeyin küçücük bir gezegenin üzerindeki bir küf zerresinden başka bir şey olmadığını da düşünüyorum. Büyük çalışma, düşünce, iş dediğimiz şeylerin hepsi de toz topraktan başka bir şey değil."

"İyi ama bu düşünceler çok eskiden beri biliniyor dostum."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Eski, ama bu düşünceyi iyice kavrayınca, insanın gözünde hiçbir şeyin değeri kalmadığını biliyor muşun? Bugün olmasa bile yarın öleceğini bildiğin zaman hiçbir şeye önem veremez oluyorsun. Gerçekleştirmiş olduğun ve önem verdiğin bir amacın bile (Şu ayıyı vurmak) önemsiz bir duruma geliyor. İnsan eğlenceyle, avla yaşamını geçiriyor. Ölümü düşünmemek için yapıyor bunu."

Levine dinlerken, Stephane Arcadievitch kibar ve sevgi dolu bir gülüşle gülüyordu.

"Tabii... İşte dönüp dolaşıp benim yaşam anlayışıma geldin. Zevk düşkünü olmamı her zaman eleştirirdin oysa. Ahlâkçı dostum, bu kadar sert olma."

"Ama yine de yaşamda önemli olan..." Levine karar veremiyordu. "Bilmiyorum. Bildiğim bir şey varsa o da yakında hepimizin öleceğidir."

"Niye yakında olsun?"

"Biliyormusun, insan ölümü düşündükçe yaşamda daha az tat buluyor. Ama daha sakin oluyor."

"Sanmam bitiriş her şeyden daha tatlıdır. Neyse gitmem gerekli şimdi" dedi Stephane Arcadievitch. Belki onuncu defa kalkıyordu.358

Leo Tolstoy

"Otur biraz daha" dedi Levine. "Ne zaman görüşeceğiz. Ben yarın gidiyorum."

"Seni bize yemeğe davet etmek için gelmiştim. Gelmelisin mutlaka. Kardeşin gelecek, enistem Karenin de bizde olacak."

"Demek o da burada" dedi Levine. Sonra Kitty hakkında bilgi edinmek istedi. Kışın başında diplomatla evli olan kız kardeşi ile birlikte Petersbourg'da olduğunu öğrenmişti. Moskova'ya gelip gelmediğini bilmiyordu. Az önceki düşüncesinden vazgeçti. Kitty hakkında hiçbir şey sormayacaktı. "İster gelsin, ister gelmesin vız gelir bana" dedi.

"Geleceksin değil mi?"

"Tabii..."

"Saat beşte gel. Akşam elbisesi giymene gerek yok."

Stephane Arcadievitch Levine'in yanından çıkıp, yeni şefini görmeye gitti. İç güdüleri onu yanıltmamıştı. Korkunç bir adam olduğu söylenen şef, yumuşak başlı bir insan çıkmıştı. Stephane onun yanında uzun zaman kaldı. Alexis Alexandrovitch'i görmeye gittiği zaman saat dört olmuştu.

Alexis Alexandrovitch sabah kiliseden döndükten sonra sokağa çıkmamıştı. O gün yapması gereken iki işi vardı. Birisi yerli kabilelerin, Moskova'dan geçerek Petersbourg'a giden delege heyetini görmek, ikincisi de avukata söz vermiş olduğu mektubu yazmak. Delege heyetini temsil edenler, ödevlerinin neler olduğundan habersiz kimselerdi. Komisyonun önüne çıkıp isteklerini sayıp dökerek hükümetten yardım istemenin doğru olacağını düşünüyorlar ve bazı isteklerinin düşman tarafın yararına olduğunu farkedemiyorlardı. Alexis onlarla uzun uzun konuşup açıklamalar yaptı. Gittikleri zaman oturup Petersbourg'a bir

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

mektup yazdı. Bu, delege heyetinin nasıl yöneltilmesi gerektiğini bildirdi. Bu konuda ona en büyük yardımı Kontes Lidia yapabilirdi. Kontes delege heyetlerini etkisi altına almakta eşsizdi.

Bu işi bittikten sonra, avukata göndereceği mektubu yazdı. Hiç te-reddüte düşmeden kendisine istediği bütün yetkileri verdiğini ve istediği gibi hareket edebileceğini bildirdi. Karısının evrak çantasından çıkardığı, Wronsky'nin üç mektubunu da gönderdi.

Mektubu kapadığı sırada Stephane Arcadievitch'in ayak seslerini duydu. Stephane, Alexis'in uşağı ile tartışıyor ve kendisinin geldiğinin haber verilmesini ileri sürüyordu.

"Ne olursa olsun" dedi Alexis Alexandrovitch, "Kardeşiyle aramda geçenleri kendisine anlatır, amacımı açıklarım. Böylece niçin yemeğe gelemeyeceğimi de bildirmiş olurum."

Kâğıtları toplayıp dosyasına koyarken, yüksek sesle, "Giriniz" diye seslendi.

Stephane Arcadievitch, uşağa, "Gördünüz mü, bir de evde değil, diye saçmalıyordunuz" dedi. Sonra salonu ilerledi. "Sizi bulduğuma çok sevindim." Neşeli bir şekilde konuşuyordu.

Alexis AIexandrovitch, misafirini buyur etmeden, soğuk bir tavırla, "Davetinizi kabul edemem" dedi.

Alexis AIexandrovitch, karşısındakine, kızkardeşi ile hukuki ilişkilere girmiş bir adam olarak soğuk davranmak gerektiğini anlamıştı. Bunun doğru olacağını düşünmüştü. Ama Stephane Arcadievitch'in neşeli ve iyilik dolu gönlünü hesaba katmamıştı.

Stephane şaşkınlıktan gözlerini faltaşı gibi açtı.

Şaşkınlıkla Fransızca konuşarak, "Niçin gelemezsiniz. Ne var?" dedi. "Ama söz verdiniz. Herkes sizi bekliyor."

"Aramızdaki bağlar ortadan kalkmak üzere olduğu ve kalkması gerektiği için sizin evinizde yemek yiyemeyeceğimi anlatmak istemiştim."360

"Ne? Ne demek istiyorsunuz? Niçin böyle olsun?" dedi Stephane Arcadievitch, gülümseyerek.

"Çünkü, karım olan kızkardeşiniz aleyhine boşanma davası açıyorum. Bu yüzden..."

Ama Alexis sözünü bitirmeden, Stephane Arcadievitch onun beklemediği bir hareket yaptı. İnleyerek bir sandalyeye yığılmıştı.

"Hayır, Alexis Alexandrovitch. Neler söylüyorsunuz?" diye bağırdı. Acı çektiği yüzünden belli oluyordu.

"Söylediğim gerçektir."

"Özür dilerim ama buna inanamıyorum."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Alexis sözlerinin istenilen etkiyi yapmadığını, durumunu açıklamak zorunda olduğunu ve ne söylerse söylesin Stephane Arcadievitch ile arasındaki bağıntının eskisi gibi kalacağını düşünerek,

"Evet boşanmak gibi acı bir çareye başvurmak zorunda kaldım" dedi.

"Bir tek şey söyleyeceğim Alexis Alexandrovitch. Sizi biliyorum iyi yetişmiş, kibar bir insansınız. Anna'yı da bilirim. (Özür dilerim onun hakkında düşüncemi değiştirecek değilim) iyi, kusursuz bir kadındır. Doğrusu anlayamıyorum bunu. Bir anlaşmazlık olmalı."

"Sadece bir anlaşmazlık olsaydı."

"Evet anladım" dedi Stephane Arcadievitch. "Ama dikkat edin... Acele hareket etmiş olmayasınız. Evet acele hareket etmeyesiniz."

Alexis, soğuk bir tavırla, "Hayır acele etmiş değilim" diye yanıt verdi. "Bu konuda kimseden akıl danışmam zaten. Kararımı kesin olarak vermiş bulunuyorum."

"Korkunç bir şey bu... Sizden bir şey rica ediyorum Alexis Ale-xandrovitch. Henüz bir adım atılmış değildir, bu adımı atmadan önce karımı görün bir kere. Onunla bir kere konuşun. Anna'yı bir kardeş gibi sever. Sizi de sever. Olağanüstü bir kadındır. Tanrı aşkı için bu ricamı yerine getirin."

Alexis Alexandrovitch düşünmeye başlamıştı. Stephane Arcadievitch onun sessizliğini bozmadan sevgi dolu gözlerle bakıyordu. "Karımı göreceksiniz değil mi?"

"Bilmiyorum. Bu yüzden sizi görmek istemiyorum. Aramızdaki ilişkinin değişmesi gerektiğini sanıyorum."

"Niye böyle oldu anlamıyorum. Ama bütün bunlardan sonra bana hâlâ dostluk duyduğunuzu, aynı duygularla bağlı olduğunuzu söyleyin bari" dedi Stephane Arcadievitch. "Dedikleriniz doğru olsa bile aramızdaki dostluk ne diye bozulsun. Ne sizi, ne de kardeşimi suçlu çıkaracak değilim. Hadi gelin, karımı görün."

"Soruna aynı açılardan bakıyoruz" dedi Alexis soğuk bir şekilde. "Ama bunu tartışacak değiliz."

"Bugün yemeğe gelin mutlaka. Karımla bu sorunu konuşun. Ne kadar olağanüstü bir kadındır bilirsiniz onu. Yalvarırım size, gelin." "Bu kadar çok istiyorsanız gelirim" dedi Alexis. Konuşmayı değiştirmek için, her ikisini de ilgilendiren bir konu açtı. Stephane Arcadievitch'in yeni şefinden sözetti. Bu genç bir adam olduğu halde birdenbire çok yüksek bir mevkiye yükselmişti.

Alexis Alexandrovitch başlangıçta Kont Anitckin hakkında bir şeyler düşünmemiş, onu sevmemişti. Düşünceleri birbirine uymuyordu. Hele şimdi yenilgiye uğramış bir insan olarak, başarı kazanan Konta karşı korkunç bir nefret duymaya başlamıştı.

Alexis Alexandrovitch, kötülük dolu bir gülüşle, "Gördünüz mü

kendisini?" dedi.

"Tabii. Dünkü oturuma geldi. İşinin ustası bir adam gibi görünüyor."

"Evet ama bilgi ve enerjisini yeni bir şey yapmaya değil, yapılmış olan işleri bozmaya çalışarak harcıyor. Bizim hükümetimiz bu kırtasiyecilikten çok çekiyor. Kont bu kırtasiyecilik anlayışının en iyi temsilcilerinden biridir."362

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Onun ne gibi kusurları olduğunu, tuttuğu yolun yanlış olup olmadığını bilmiyorum. Ama insan olarak çok sevimli birisi" dedi Stepha-ne. "Az önce beraberdik. Çok sevdim kendisini. Ona şarap ve portakalla yapılan bir içki tarif ettim. Bu içki serinleticidir bilirsiniz. Kont bunu bilmiyormuş. Evet çok sevimli bir insan."

Stephane Arcadievitch saatine baktı.

"Saat dört olmuş bile. Daha Dolgovuşin'ilere gitmem gerekli. Lütfen yemeğe gelin. Gelmezseniz karım ve ben çok üzeleceğiz."

Alexis Alexandrovitch yorgun ve bezgin bir davranışla,

"Söz verdim geleceğim" diye yanıt verdi.

"Bu hareketinizi beğeniyorum. Pişman olmayacağınızdan eminim."

Paltosunu alıp giderken, uşağın kafasına hafifçe dokundu ve gülerek uzaklaştı.

"Saat beşte. Akşam elbisesi giymeye gerek yok" diye seslendi.

Saat beşi geçiyordu. Bir kısım misafirler geldikten sonra, ev sahibi de çıkageldi. Kapıda karşılaşmış olduğu Serge Konniçef ve Petsof ile birlikte içeri girdi. Oblonsky onların Moskova'nın en gözde iki aydını olduğunu söylerdi. Bu iki adam da kafaları ve karakterleri sayesinde herkesin saygısını kazanmışlardı. Birbirlerine de saygı duyan bu iki insanın düşünce ve duygulan taban tabana zıttı. Bunun nedeni ayrı partilerden olmaları değil, aynı partiden olmalarından dolayıydı. Düşmanları, yine de, onların düşünceleri arasında bir ayrılık olmadığını ileri sürerlerdi. Yarı soyut konularda, düşünce ayrılıklarını ortadan kaldırmak dünyanın en zor işlerinden birisi olduğu için, onlar da birbirlerine hiç kızmadan, zıt düşüncelerini tartışıp dururlardı.

Kapıdan girerken havadan sözediyorlardı. Stephane Arcadievitch

tam bu sırada onlara katılmıştı. Oturma odasında, Prens Dimitrievitch Cherbatzky, genç Cherbatzky, Trovotsin ve Karenin oturmuşlardı.

Stephane Arcadievitch oturma odasında işlerin çok iyi gitmedini ilk bakışta anlamıştı. Dolly Alexandrovna çocuklarla uğraşmak zorunda kaldığı için misafirleri birbirine kaynaştıramamıştı. Ziyarete gitmiş papaz kanlan gibi oturuyorlar (Prens böyle söylüyordu) ve niçin orada bulunduklarını kendi kendilerine soruyorlardı. Sessizliği bozmamak için aratte/irada bir iki söz söylüyorlardı. Bu çevrenin biraz yabancısı olan Trovotsin sudan çıkmış balığa dönmüştü. Stephane Arcadievitch'i görünce gülümsedi. Sanki bu gülümseyişi ile "Beni kötü duruma düşürdün aslanım, hateau du fleurs'de içki içseydik ne iyi olurdu" yaşlı prens yan gözle Karenin'e bakıyordu. Bu politikacıyı özetleyecek cümleyi bulduğu belliydi. Katty kapıya bakıyor ve bütün dikkatini, Levine içeriye girdiği zaman kızarmak için hazırlık yapmaya çalışıyordu.

Karenin'e sunulmamış olan genç Cherbatzky, sanki onun varlığından habersiz gibi görünüyordu. Stephane

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Karenin'e baktığı zaman, onun buraya sırf söz verdiği için geldiğini ve tatsızbir görev yerine getirir gibi olduğunu anlıyordu. Stephane Arcadievitch içeri girdiği zaman, misafirleri böyle yapay ve soğuk bir hava içine sokmuş olan kimsenin Karenin olduğunu anlamıştı.

Stephane odaya girer girmez, her zaman ileri sürdüğü nedenlerden birisi söyleyerek, misafirlerinden özür diledi. Sonra onları birbirlerine tanıştırdı. Ardından, Serge Kosniçef ile Alexis Alexandrovitch'i Polonya'nın Ruslaştınlması konusunda bir tartışmaya tutuşturdu. Trovot-sinin omuzuna vurarak kulağına gülünç bir şey söyledi ve onu karısı ile yaşlı prensin yanına götürdü. Kitty'e her zamankinden daha güzel olduğunu söyledikten sonra, genç Cherbatzky'i Karenin'e tanıştırdı. Oturma odasının havası birdenbire değişmişti. Herkes konuşmaya baş- ladı. Gelmeyen tek misafir Levine idi.364

Leo Tolstoy

Yemek odasına girdiği zaman Levine ile karşılaştı.

"Geç mi kaldım?"

Stephane arkadaşını kolundan tutarak, "Geç kalmadan edemezsin sen" dedi.

Eldiveni ile üstündeki karları silkeleyen Levine, kıpkırmızı kesilerek, "Çok misafir var mı? Kimler geldi?" dedi.

"Bizim dostlar var... Kitty de içeride. Gel seni Karenin'le tanıştırayım."

Stephane Arcadievitch liberal düşünceli bir insan olduğu halde, birisinin Karenin ile tanıştırılmasının önemli bir şey olduğunu düşünmekten kendini alamıyordu. Onun için arkadaşına bu olanağı veriyordu. Ama Levine bu övgüyü kavrayacak durumda değildi. Yolda göz-göze gelmeleri ayrı, Kitty'i Wronsky ile gördüğünden beri çok zaman geçmiş olduğunu düşünüyordu. Ama bugün, onun burada karşılaşacağını hissetmişti. Ama heyecanlanmmamak için, böyle bir şeyi daha önce sezmiş olduğu gerçeğini düşünmekten kaçınıyordu. Şimdi onun burada olduğunu öğrenir öğrenmez, hem çok korkmuş, hem de sevinmişti. Soluğu kesilmişti sanki. Bir tek söz söyleyemiyordu. "Kitty nasıl acaba?" diye düşündü. Sonra,

"Lütfen beni Karenin ile tanıştır" dedi. Bu sözleri korkunç bir çaba göstererek söylemiş ve kesin adımlarla oturma odasına yürümüş, Kitty'i görmüştü.

Kitty eskisi gibi değildi. Arabadan gördüğü zamandan beri çok değişmişti.

Çekingen, korkak bir durumu vardı. Eskisinden daha çekici bir insan olmuştu. Kitty, Levine'i içeri girer girmez görmüştü. Onu bekliyordu zaten. Levine'in gelişine sevinmiş ve sevindiği için de utanç duymuştu. Levine Dolly'e doğru ilerleyip ona göz ucuyla baktığı zaman üçü de Kitty'nin ağlamak üzere olduğunu anlamışlardı. Kızarmış, sonra tekrar bembeyaz kesilmişti. Dudakları titriyordu. Levine'in ken-

dişine doğru gelmesini bekliyordu. Levine ona doğru ilerleyip söz söylemeden elini sıktı. Kitty, dudaklarının titremesi ve gözlerinin yaş,-lanmasına rağmen sakin bir sesle;

"Görüşmeydi ne kadar oldu" dedi. Umutsuz bir hareketle onun buz gibi elini sıktı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine mutluluktan gülümseyerek, "Siz beni görmediniz ama ben sizi gördüm" dedi. "Tren istasyonundan Ergushova'ya döndüğünüz sırada gördüm."

"Ne zaman?"

Levine neredeyse hıçkıracağını hissediyordu, "Ergushova'ya gidi-yordunuz" dedi.

"Bu zarif yaratığa kötü şeyler yakıştırmam haksızlık değil mi? Evet, Darya Alexandrovna'nın söylediklerinin doğru olduğuna inanıyorum" diye düşündü.

Stephane Arcadievitch bu sırada onu kolundan totup Karenin'e doğru götürdü.

"İzin verirseniz..." deyip isimlerini söylerek onları tanıştırdı.

Alexis Alexandrovitch soğuk bir şekilde, "Tekrar görüştüğümüze sevindim" dedi.

Stephane Arcadievitch şaşırmıştı. "Daha önce tanıştınız mı?"

"Trende üç saat beraberdik. Ama birbirimizi tanımadık. Daha doğrusu ben tanımadım sanırım" dedi Levine.

"Ne garip... Lütfen bu tarafa" dedi Stephane Arcadievitch, eliyle yemek odasını göstererek.

Karenin, Pestov ve Kosniçef arasındaki konuşma yavaş yavaş sona eriyordu. Kosniçef kendisine özgür bir zekâ oyunu ile tartıştıklarının düşüncelerini belli sınırlar gözeterek kabul edebileceğini söyledi.

"Yabancıların Ruslaştırılması için en etkili çare nüfusun artmasıdır" dedi. "Çok çabuk yetiştirmek gerek. Ben ve kardeşim bu bakımdan yanlışlık artık. Evli insanlar, özellikle siz, Stephane Arcadievitch,366

Leo Tolstoy

gerçek vatanseverlersiniz. Kaçıncı numaraya geldiniz?"

Ev sahibine seslenirken gülümsüyor ve şerefine ince bir şarap kadehini havaya kaldırıyordu.

Herkes gülümsedi. Hele Stephane Arcadievitch'in neşesine diyecek yoktu. Masaya oturmuşlardı. Bir peynir parçasını çiğneyip, kadehine şarap dolduran Stephane,

"Evet en iyi yöntem budur" dedi. Sonra Levine'e dönüp, "Bundan biraz vereyim sana, fena peynir değil" diye ekledi. Arkadışın kolunu tutarak, "Hâlâ spor yapıyor musun?" diye sordu. Levine gülümseyerek kolunu büktü, Stephane Arcadievitch, ince kumaşın altından, çelik gibi sertleşen adaleleri hissediyordu.

"Ayı avı yapabilmek içi, insanın çok kuvvetli olması gerektiğini sanıyorum" dedi Alexis Alexandrovitch.

Levine gülümseyerek, "Hayır, bir çocuk bile ayı öldürebilir" dedi. Masaya yaklaşan kadınlara yer vermek için kenara çekildi.

Kitty bir türlü yerinde duramayan yaramaz bir mantarı çatalıyla yakalamaya çalışırken, "Bir ayı vurduğunuzu söylediler" dedi. Sonra küçücük yüzünü Levine'e çevirerek, "Sizin oralarda ayı var mı?" diye ekledi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bu sözlerde olağanüstü bir şey yoktu. Ama Levine için onun söylediği her kelime, dudakların her kıvrılışı, her gülüşü anlamlarla dolu gibiydi. Kitty, sanki özür diliyor, ona inanıyor, yakınlık gösteriyor ve onu seveceğini belirtmek istiyordu. Levine mutluluk içindeydi.

"Hayır, Tver Bölgesi'nde avlanıyorduk. Kardeşinizin eniştesiyle oradan gelirken rastlaştım" dedi gülerek.

Sonra, çok neşeli bir şekilde bütün geceyi uykusuz geçirdikten sonra, çok kötü giyinmiş olarak Alexis Alexandrovitch'in kompartımanına nasıl girdiğini anlatmaya başladı.

"Kondüktör, elbiselerim yüzünden beni dışarı atmak istedi. Ama onunla konuşmaya başladığım zaman düşüncesini değiştirdi siz de..."

Karenin'e sesleniyordu ama ismini unumuştu, "Evet siz de başlangıçta beni içeri almak istemediniz. Sonra benden yana çıktınız tabii. Buna ayrıca teşekkür ederim."

Alexis Alexandrovitch parmaklarının ucunu mendiliyle silerek, "Yolcuların yerlerini seçmek hakkı, iyice açıklanmış değildir" dedi.

"Siz de benden emin değildiniz. Ama hemen okumuş insanlar gibi konuşarak, elbiselerimin yaptığı kötü etkileri ortadan kaldırdım" dedi Levine neşeli bir şekilde.

Serge îvanovitch hem ev sahipleri ile konuşuyor, hem de kardeşini gözlemekten geri kalmıyordu. "Ne oldu ona? Ne diye günün kahramanı o oluyor?" diye düşündü. Levine'in kendisini sanki kanatlanmış gibi hissettiğini bilmiyordu. Levine, Kitty'nin kendini dinlediğini ve bundan hoşlandığını biliyordu. Onu, bundan başka ilgilendirenbir şey yoktu. Yeryüzünde kendisinden ve Kitty'den başka kimse yoktu sanki. Kendisini, bütün bu Kareninler Oblonskyler'den daha yücelmiş olarak görüyordu.

Stephane Arcadievitch, sanki başka yer kalmamış gibi, Kitty ve Levine'i yanyana oturtmuştu.

Yemek çok güzeldi. Uşaklar çok iyi hizmet ediyorlardı. Maddi bakımdan olduğu gibi manevi bakımdan da ziyafet çok başarılı geçiyordu. Konuşmalar çok canlı ve ilgi çekiciydi. Erkekler yemekten kalktıktan sonra bile konuşmaya devam ettiler. Alexis Alexandrovitch'in bile buzlan erimeye başlamıştı.

Pestof konuşmalarının sona ermemiş olduğunu söyleyerek tartışmaya devam ediyordu. Alexis Alexandrovitch'e dönerek, "Ben bir milletin sadece nüfusu ile diğerlerini etkisi altına alabileceğini ileri sürmek istemedim" dedi. "Temel düşüncelerin de bu konuda rol oyna-368

dığını kabul ediyorum."

Alexis Alexandrovitch ağır ağır konuşarak, "Bana kalırsa, bu ikisi aynı şeydir. Bu milletin diğerini etkileyebilmesi için daha fazla gelişmiş olması gerekir."

"Evet sorun bu" diye atıldı Petsof.

Petsof konuşurken daima acele eder ve bütün varlığını söylediklerinde dile getirmeye çalışırdı, "Ama

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

gelişmede en ileri olmak ne demektir. İngilizler, Fransızlar, Almanlar en ileri gelişme derecesinde değiller mi? Ama niçin birbirlerini boyundurukları altına almaya çalışmıyorlar. Ren Bölgelerinin Fransızların eline geçtiğini görüyoruz ama bu Almanlar'ın Fransızlar'dan geri olduğunu göstermez ki... Bu sorunun nedeni başkadır sanırım..."

Alexis kaşlarını hafifçe kaldırarak, "En fazla etki eden milletlerin en medeni milletler olduğunu sanıyorum" dedi.

"Pek gerçek medeniyetin dış belirtileri nelerdir?"

Alexis Alexandrovitch, "Bu belirtilerin bilindiğini sanırım" dedi.

Serge ivanovitch, hafifçe gülümseyerek, "Evet bunlar tamamen bilinmektedir. Gerçek kültürün klasik olması konusunda herkes anlaşmaktadır. Ama bu konuda tartışılıp duruluyor" dedi.

"Siz klasikleri seversiniz, Serge İvanovitch, kırmızı şarap ister misiniz?" dedi Stephane Arcadievitch.

Serge İvanovitch, bir çocuğa gülümser gibi yaptı. "Ben belli bir kültür anlayışının taraftarlığını yapmıyorum. Sadece bu işi tartışanların zıt düşüncelerini destekleyecek kanıtlar olduğunu açıklıyorum. Şahsen klasik kültürü severim. Ama bu konuda sonuçlara varacak kadar bilgim yok." Alexis Alexandrovitch'e seslenerek, "Klasik kültürün bilim eğitiminden önce gelmesi konusunda sağlam kanıtlar ileri sürebilecek durumda değilim" dedi.

"Tabii ilimlerin eğitim bakımından çok önemi vardır" dedi Petsof. "Biyolojiyi, astronomiyi, zoolojiyi düşünün."

"Düşüncelerinize katılamayacağım" dedi Alexis Alexandrovitch. "Dil sorunları ile uğraşmanın ve bunları öğrenmenin zihnin gelişmesi üzerinde çok büyük etkileri olduğunu kabul etmemiz gerekir. Öte yandan klasik yazarların eserlerinden her zaman bir ahlâk dersi alırız. Oysa para bilimlerinin öğrettikleri çoğu kere günümüze felaket getiren yanlış ve yanıltıcı düşüncelere yol açmaktadırlar."

Serge İvanovitch bir şey söylemek istedi ama Pestof bırakmadı. Kendi düşüncesini savunmaya devam etti. Serge, doğru bir düşünceyi öne sürecek insanlara özgü sakinlikle sırasını bekledi.

Sonunda, "Haklısınız, klasik kültürün nihalizmi ortadan kaldırıcı bir etkisi vardır. Bu kültür hastalarımıza verdiğimiz bir çeşit hap gibidir adeta" dedi.

Hap sözü üzerine herkes gülümsemeye başladı. Hele Trovotsin kahkahalarla güldü. Az önce dinlediği tartışmada gülünecek bir şey bulmuş olmasından çok hoşlanmıştı.

Stephane Arcadievitch, Pestof u çağırmış olmakla ne kadar doğru hareket etmiş olduğunu anlıyordu. Çünkü konuşma sona erer gibi olunca, Pestof hemen atılarak, başka bir konuyu ele alarak tartışmaya başlıyordu. Serge İvanovitch'in herkesi güldüren sözlerinden sonra, kadınların eğitimi sorununa geçmişti.

Alexis Alexandrovitch, "Önemli olan kadınların toplum yaşamında görev aldıklarında bunları başarıp başaramayacaklarıdır" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stephane Arcadievitch "Başaracaklarından eminim" dedi. "Onlar eğitim olanağını ele geçirince görevlerini başaracak duruma geleceler, bunu şundan anlıyoruz.."

Çoktan beri ağzını açmadan orada oturan Prens, "Peki atasözümüz ne olacak?" dedi. "Onu kızlarımın önünde söyleyebilirim. (Kadının saçı uzun aklı...)"

Petsof hemen atılarak, kızgın bir şekilde, "Zencileri kölelikten serbest bırakmadan önce de böyle düşünüyorlardı" dedi.370

Leo Tolstoy

Serge İvanovitch "Benim : şaştığım, kadınların üzerlerine yeni görevler almak istemeleridir. Oysa biz erkekler bu çeşit yeni görevlerden daima kaçınmak isteriz" dedi.

"Görevler haklara bağlıdır" dedi Petsof. "Kuvvet, para, onur, kadınların istediği işte bunlar..."

"Bu benim bir süt nine olmak hakkını aramama ve beni alamadıkları zaman, kadınlara bu iş için para verilmiş olduğunu düşünerek öfkeye kapılmama benzer."

Trovotsin yine kahkahalarda güldü. Alexis Alexandrovitch bütün soğukluğuna rağmen gülmekten alamadı kendini.

"Evet ama bir erkek, çocuğa süt veremez... Oysa bir kadın..." dedi Petsof.

Prens "Yanılıyorsunuz, Gemide çocuğunu emziren bir İngiliz erkeği görmüştüm" diye yanıt verdi..

Serge İvanovitch, "Kadın memurların sayısı bu erkeklerin sayısını aşmayacak sanırım" dedi.

Konuşmanın başından beri Macha Tchibisof u düşünen ve bu yüzden Petsof un düşüncelerine yakınlık duyan Stephane Arcadievitch, "Peki ama ailesi olmayan bir kız ne yapsın?" dedi.

Dolly Alexandrovna, ansızın söze karışarak, sabrı tükenmiş bir şekilde, "Böyle bir kadını yakından tanıyınca onun bir ailesi olduğunu ve orada bulacağı görevlerden kaçmış olduğunu anlamakta gecikmezsiniz" dedi.

Peskof kalın sesiyle, "Biz olanlardan değil olması gerekenden sö-zediyoruz" dedi. "Kadınlar özgür olmak için birtakım haklara sahip olmak istiyorlar. Ama günümüzde» hiçbir, şey yapamamanın acısını çekiyorlar sadece."

Prens gene gülünç bir söz söyledi. Trovotsin bir kahkaha attı.

Levine ve Kitty'den başka herkes konuşmaya katılıyordu. Levine, bu adamların, hiç kimseye yaran olmayan bu çeşit tartışmalara girişmelerine şaşıyordu. Kitty, kadınların özgürlüğü sorununu bir hayli düşünmüş, hatta bu konuda kızkardeşi ile tartışmalar bile yapmıştı. Bu konu açılınca onun da ilgilenmesi gerekirdi: Ama Kitty de Levine gibi konuşmaya katılmadı. Levine ile Kitty başbaşa konuşmuşlardı. Bu anlaşma her an onları birbirlerine daha fazla yaklaştırıyordu. Önlerindeki sorun bilinmez geleceğe yaklaştıklarını duyuyorlar, tatlı bir korkuya

kapılıyorlardı.

Levine, Kitty'e son olarak onu yolda nasıl görmüş olduğunu anlatıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Sabahın erken saatinde gördüm sizi. Belki uyuyordunuz. Veya yeni uyanmıştınız. Anneniz köşede uyuyordu. Hava çok güzeldi. Ben yol boyunca ilerliyordum. Karşıdan gelen dört atlı arabanın kime ait olduğunu anlamaya çalışıyordum. Birden siz geçtiniz. Pencerenin yanında oturmuştunuz. Şapkanızı tutuyor ve bir şey hakkında derin derin

düşünüyordunuz."

"Yüzüm gözüm kirli olmalıydı" diye düşündü. Ama Levine'in yüzündeki mutluluk belirtisini görünce iyi bir izlenim bırakmış olduğunu anlayıp kızardı. Gülümsemeye başladı. "Öyle mi, bunları hatırlamıyorum" dedi.

Levine Torovotsin'e bakıp "Ne kadar rahatlık ve zevkle gülüyor"

dedi.

"Çoktan beri tanıyor musunuz onu?"

"Evet tanıyorum. Zaten onu tanımayan yoktur."

"Tatsız bir adam galiba."

"Tatsız değildir. Bomboş bir adamdır."

"Yanılıyorsunuz sanırım. Kendisi hakkında kötü şeyler söylendiğini duydum. Ama çok sevimli tarafları da var. İyi kalpli bir insan olmalı."372

Leo Tolstoy

"Onu nereden tanıyorsunuz?"

"iyi tanırım onu" dedi Kitty. "Geçen yıl siz bize geldiğiniz zaman" suç işlemiş birisi gibi konuşuyordu. "Dolly"nin çocukları kıza-mak olmuşlardı. Trovotsin o zaman gelip Dolly'nin halini görünce ona yardım etti. Evet üç hafta çocuklara dadı gibi baktı."

Dolly'e doğru eğilerek, "Konstantin Dimitrievitch'e Trovotsin'den sözediyordum" dedi.

Kendisinden sözedildiğini anlayıp onlara tatlı tatlı gülümseyen Trovotsin'e bakan Dolly, "Evet çok iyilik yaptı bize" dedi. Levine de ona bakıp bu adamın iyi bir insan olduğunu şimdiye kadar niçin anlamamış olduğunu merak etti.

Kadınların özgürlüğü ile ilgili sorunun yanında, toplantıda bulunan hanımların önünde tartışılmaması gereken sorunlar da ortaya çıkmıştı. Evlilik yaşamında kadınların erkeklerle eşit olmamaları da bu sorulardan birisiydi. Petsof konuşma sırasında bu konuyu ele alır gibi olmuştu ama her seferinde Serge İvanovitch ve Stephane Arcadievitch onu devam ettirmişlerdi.

Masadan kalkıldığı ve kadınların dışarı çıktığı sırada Petsof onları izlememiş, Alexis Alexandrovitch'e seslenerek eşitsizliğin esaslarını anlatmaya koyulmuştu. Ona kalırsa evlilikte eşitsizliğin en güzel anlamı karısını aldatan erkeğin, kocasını aldatan kadın gibi cezalandırılmamasında ortaya çıkıyordu. Stephane Arcadievitch bunları duyunca hemen Alexis Alexandrovitch'e bir puro ısmarladı.

Alexis Alexandrovitch, "Teşekkür ederim içmem" dedi. Sonra bu konudan korkmadığını anlatmak ister

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

gibi, Petsof a dönerek soğuk bir şekilde gülümsedi.

"Bana öyle geliyor ki, bu sonuç gerçeğin kendisinden ortaya çık-

maktadır" diyerek ayağa kalktı, salona gitmek istiyordu. Ama tam bu sırada, Trovotsin, beklenmedik bir şekilde konuşmaya katılarak Alexis Alexandrovitch'e seslendi.

İçtiği şampanyanın ve uzun zamandan beri susmanın etkisi altında kalan Trovotsin en önemli misafir olan Alexis Alexandrovitch'e dönerek, "Vasya Pryatchikov'un ne yaptığını duymuşsunuzdur herhalde" dedi. "Bugün, Tver'de Kvitsky ile düello ederek onu öldürdüğünü söylediler."

Stephane Arcadievitch eniştesini bir an önce oradan çıkarmak istedi. Ama eniştesi söylenenlerle ilgilenmişti, Trovotsin'e sordu.

"Pryatchikof niçin düello etmiş?"

"Karısı için. Bir erkek gibi hareket etti. Adamı çağırıp öldürmüş."

Alexis Alexandrovitch kaşlarını kaldırarak, Yok canım" deyip salona geçti.

Dolly onu görünce, "Geldiğinize çok sevindim" dedi. Korku içinde gülümsüyordu. "Sizinle konuşmam gerek, şuraya oturalım."

Alexis Alexandrovitch, kalkık kaşlarının yüzüne verdiği kayıtsızlık anlamıyla, gülümseyerek Dolly'nin yanına oturdu.

"Konuşmamız iyi olacak, zaten sizden izin isteyeceğim. Yarın gi-diyoru, bu yüzden bir an önce otele dönmem gerekiyor."

"Alexis Alexandrovitch" dedi. "Ben size Anna hakkında soru sordum, siz bana yanıt vermediniz, Anna nasıl?"

Alexis Dolîy'e bakmadan, "Çok iyi olduğunu sanıyorum, Dolly Alexandrovna" dedi.

"Alexis Alexandrovitch, hakkım olmadığını biliyorum ama özür dilerim. Anna'yı bir kardeş gibi sevdiğimi bilirsiniz. Aranızda neler olduğunu söyleyin bana. Yalvarırım size. Onun yanlışı nedir?"

Alexis Alexandrovitch kaşlarını çattı ve gözlerini kapayarak başını öne doğru eğdi.

"Anna Arcadievna'ya karşı başkabir tutum takınmanın niçin ge-374

rekli olduğunu kocanız size anlatmıştır sanırım" dedi.

"İnanmıyorum, hayır inanmıyorum buna" dedi Dolly.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Dolly'nin heyecanı Karenin'e de geçmişti. Dolly'nin arkasından, bir tek söz söylemeden geldi. Çocukların ders çalıştığı sıralardan birine oturdular.

Dolly Alexis'in bakışlarını yakalamaya çalışarak, "Evet bunlara inanmıyorum ben, inanmıyorum" dedi.

Alexis, "İnsan gerçeklere inanmak zorundadır, Dolly Alexandrov-na" dedi. Gerçekler kelimesinin üzerinde duruyordu.

Dolly "Peki ne yapmış Anna. Gerçekten ne yapmış?" diye sordu.

"Kocasını aldattı ve görevlerini yerine getirmedi. Ama bunları yaptı" dedi Karenin.

Dolly "Hayır hayır, yanıldığınızdan eminim, bunu yapmış olamaz" dedi.

Alexis Alexandrovitch söylediklerine tamamen inandığını göstermek istiyormuş gibi yalnız dudaklarını hareket ettirerek gülümsedi.

"Bir kadın kocasına bu şekilde hareket ettiğini söylerse kocanın aldanmasına olanak yoktur sanırım" diye yanıt verdi.

"Anna ve günah... Bu iki şeyi birbirine yaklaştıramıyorum. İnanamıyorum buna."

Dolly'nin yüzüne bakarak ve elinde olmadan çenesinin açılmış olduğunu hissederek, "Dolly Alexandrovna, keşke ben de kuşkulanabil-seydim" dedi. "Kuşkulandığım zaman çok acı çekiyordum ama bu durumdan daha iyi durumdaydım. Kuşku duyduğum zaman bazı şeylerden ümit kesmemiştim. Oysa şimdi ümit ettiğim hiçbir şey yok. Üstelik her şeyden kuşkulanıyorum. Oğlumdan nefret ediyor ve onun benim çocuğum olmadığını düşünüyorum, çok şanssızım, çok."

"Korkunç bir şey bu. Boşanmaya karar verdiniz mi?"

"Evet kesin olarak karar verdim. Benim için yapacak başka bir şey yoktur."

"Yapacak başka bir şey yok mu?" Dolly ağlamaya başlamıştı. "Yapacak başka bir şey yok demeyin."

"Bu işin kötü yanı insanın diğer felaketlerde olduğu gibi (kaybetmek, ölmek) başına geleni sakinlik içinde karşılayabilmek olanağından yoksun olması ve hareket etmek zorunda kalmasıdır. İnsan, içinde bulunduğu kötü durumdan kurtulmak için bir şeyler yapmak zorundadır. Üç kişi bir arada yaşayamaz."

Dolly, "Anlıyorum, iyice anlıyorum" dedi. "Ama biraz beklemelisiniz. Siz bir hıristiyansınız. Onunbaşına neler gelebileceğini düşünmüyor musunuz? Onu bırakırsanız durumu ne olur?" dedi.

"Düşündüm Dolly Alexandrovna, çok düşündüm." Yüzü kıpkırmızı olmuştu. Gözleri parlıyordu. Dolly bu halini görünce ona adamakıllı acıdı. "Bana gerçeği söyledikten sonra kendisini kurtarabilmesi için ona fırsat verdim. Her şeyi olduğu gibi bıraktım. Bu durumda insan ne yapabilir?"

"Her şeyi yapabilir. Ama boşanmaya kalkışamaz" dedi Dolly.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Boşanmaktan başka ne yapılabilir?"

"Boşanmak korkunç bir şey. Kimsenin karısı olmayacak. Mahvolmuş bir kadın olacak."

Alexis Alexandrovitch kaşlarını ve omuzlarını kaldırarak, "Ne yapabilirim ben?" dedi. Karısının son hareketini hatırlayınca buz kesildi sanki. Konuşmanın başındaki soğuk tutumunu tekrar takındı. Ayağa kalktı, gitmek için hazırlandı, "Yakınlığınıza çok teşekkür ederim ama şimdi gitmek zorundayım" dedi.

"Bir dakika durun... Onu mahvetmemelisiniz. Dinleyin. Kocam beni aldattığı zaman her şeyi bırakmak hatta kendimi... istiyordum. Ama bu düşüncelerden vazgeçtim sonra. Bu kimin yüzünden oldu biliyor musunuz? Anna'nın yüzünden. Beni o kurtardı. Çocuklarım yetişiyor, kocam tekrar bana döndü. Hatasını onardı. Gittikçe daha iyi bir insan oluyor. Onu bağışladım. Siz de bağışlamalısınız."376

Leo Tolstoy

Alexis Alexandrovitch onu dinliyordu. Ama Anna'yla boşanmaya karar verdiği gün duyduğu bütün tiksinti içini kaplamıştı. Islık gibi in- ce bir sesle,

"Unutmak elimden gelmez. Zaten bunun yanlış bir davranış olacağından eminim. Ben bu kadın için her şeyi yaptım ama o bunlan hiçe saydı. İnsan nefret eden birisi değil mi, ama bu kadından nefret ediyorum. Bana yaptıklarından çok nefret ettiğim için onu bağışlayamam."

"Senden nefret edenleri seveceksin..." diye mırıldandı Dolly.

Alexis küçümser gibi güldü. Bunu eskiden beri biliyor, ama içinde bulunduğu nefret edenleri sev demişler. "Ama insanın nefret ettiği kimseleri sevmesi mümkün değil. Sizi üzdüğüm için özür dilerim. Herkesin derdi başından aşkın zaten..."

Alexis Alexandrovitch kendisini toparlayarak, ev sahiplerinden izin istedi ve ayrıldı.

Masadan kalktıkları zaman Levine Kitty'nin arkasından gitmek istemişti. Ama bu hareketin, genç kızın hoşuna gitmeyeceğinden korkarak, yemek salonunda kalıp erkeklerle konuşmaya dalmıştı. Bulunduğu yerden, Kitty'nin salonda ne yaptığını göz ucuyla seyrediyordu.

Ona insanlar hakkında iyi şeyler düşüneceği ve herkesi seveceği konusunda vermiş olduğu sözü tutmuştu. Konuşma komünistlere gelmiş Levine hem Petsof un hem de kardeşinin düşüncelerine katılmamıştı. Aralarındaki anlaşmazlığı yumuşatmak için konuşmuştu. Onun kapıya doğru geldiğini ve gülümseyerek kendisine baktığını başını çevirmeden görüyordu. Kitty Cherbatzky ile birlikte gelmiş, kapının yanında ayakta duruyordu.

Levine ayağa kalkıp ona doğru giderken, "Piyanonun başına geçeceğini sanmıştım" dedi. "Çoktandır müziği özledim."

Anna Karenina

377

"Hayır sadece, buraya gelmiş olduğunuz için size teşekkür etmek istiyorduk" dedi Kitty, "Ne hakkında konuşuyorlar? Kimsenin kimseyi inandırdığı yok ki..." *

"Evet insan karşısındakinin ne demek istediğini anlamadığı için tartışıp duruyor."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine tartışan insanların birçok mantık oyunlarına ve zekâ gösterilerine başvurduktan sonra, birbirlerine kanıtlamak istedikleri şeyi başlangıçta bildikleri sonucuna vardıklarını görmüştü. Kitty kaşlarını çatıp, düşündü. Levine'in ne demek istediğini anlamaya çalışıyordu. Sonunda anladığını kanıtlayan bir iki kelime söyledi. Bunlar acemice söylenmiş kelimelerdi ama Levine'in anlatmak istediği şeyi açıkça kavradığını gösteriyorlardı.Levine kardeşinin ve Petsof un bilgiç konuşmalarından sonra, böyle basit bir konuşmaya ve anlaşmaya geçtiği için sevinç duydu.

Cherbatzky onların yanlarından ayrılıp bir oyun masasının yanına gitti. Tebeşiri eline alıp, masanın yepyeni yeşil örtüsünün üzerine daireler çizmeye başladı.

Kadınların özgürlüğü ile ilgili konuşmalarına tekrar başladılar. Levine Daria Alexandrovna'nın düşüncesine katılıyor, genç kızların evlenmeden önce aile içinde iş yapmalarının doğru olacağını savunuyordu. İddiasına kanıt olarak, hiçbir ailenin bir kadın yardımcısı olmadan işlerini yürütemediğini ileri sürüyordu.

"Hayır" dedi Kitty. Cesareti yüzünden kıpkırmızı kesilmişti. "Bir genç kız bazen, küçük düşmeden ailesi içinde yaşayamaz" dedi. Sözünü bitirmemişti.

Levine "Anlıyorum, sizi anlıyorum" dedi.

Kitty de masanın başına geçmiş, farkında olmadan daireler çizmeye başlamıştı.

"Ooo bütün örtüyü berbat ettim" diye bağırdı. Kalkmak ister gibi bir hareket yaptı.378

Leo Tolstoy

Levine "O giderse ben ne olacağım" diye düşünerek, tebeşiri eline aldı. "Bir dakika durun, size çoktan beri bir şey sormak istiyordum" dedi.

Kitty tatlı, ama korku dolu gözlerini ona çevirerek baktı, "Lütfen sorun."

"İşte" diyerek şu harfleri yazdı, "B, A, O, D ,H, İ, M, O, D, İ" Bu kelimelerle, "Bana olmaz demişsiniz, her zaman için mi olmaz demek istediniz" cümlesini anlatıyordu. Bu harflerden bu karmakarışık cümleyi anlamak olanaksızdı ama Levine Kitty'nin anlayışına güveniyordu. Kitty ona ciddi bir şekilde baktıktan sonra başını yazılara eğdi, arada bir ona bakıyor sanki, "Acaba düşündüğümü mü sormak istiyorsunuz?" diyordu.

Biraz sonra kızararak, "Anladım" dedi.

Levine A harfini işaret ederek "Bu ne demek?" dedi "Asla" demektir. Ama doğru değil."

Levine hemen yazdıklarını silerek, tebeşiri ona verdi ve bekledi. Kitty, D, S, B, T, C; V harflerini yazdı.

Dolly onların ikisine baktığı zaman Alexis Alexandrovitch ile yaptığı konuşmanın kötü etkilerinden kurtulup, neşelenir gibi olmuştu. Kitty çekingen bir şekilde tebeşirlerle bir şeyler yazıyor, Levine eğilmiş ona tatlı tatlı bakıyordu. Levine birdenbire neşelendi. Anlamıştı. Bu harfler "Daha sonra başka türlü yanıt veremezdim." Genç kıza soru dolu bakışlarını çevirdi, "Yalnız daha sonra mı?" "Evet sadece daha sonra." "Peki şimdi. Şimdi nasıl yanıt verebilirsiniz?" "Öyleyse şunu okuyun. Bunu size her zaman söylemek istemiştim." Tebeşirle; O, U, B, T, C, V harflerini yazdı. Bu; "Olanları unutursanız başka türlü yanıt vereceğim" demekti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine sinirli parmaklarıyla tuttuğu tebeşiri kırarak şu cümleyi

yazdı. "Unutulacak ve bağışlanacak bir şey yok. Sizi her zaman sevdim."

Kitty gülümseyerek ona baktı.

"Anlıyorum" diye mırıldandı.

Levine uzun bir cümle yazdı. Kitty hepsini anladı. "Bu mu?" deyip tebeşiri alarak uzun bir cümleyle yanıt verdi.

Uzun bir süre ne yazdığını anlayamadığı için genç kızın gözlerinin içine baktı. Sonra Levine üç harf yazdı. Kolunun üzerinden yazılanlara bakan Kitty hemen "Evet" diye yanıt verdi.

"Kaçakaç mı oynuyorsunuz?" dedi yaşlı prens. "Tiyatroya yetişmek isterseniz hemen gitmemiz gerekli" diye ekledi.

Levine ayağa kalkarak, Kitty'i kapıya kadar geçirdi.

Harflerle konuşmalarından her şeyi söylemişlerdi. Kitty onu sevdiğini, anne ve babasına yarın Levine'in eve geleceğini söyleyeceğini bildirmişti.

Kitty gidip de Levine yalnız kalınca, ertesi güne kadar geçecek olan zamanı nasıl dolduracağını düşünmeye başlamış ve sanki ölümden korkar gibi korkmuştu. Stephane Arcadievitch bu durumda en iyi arkadaşlık edecek adamdı ama o da bir yere gideceğini söylemişti. Baleye gidiyordu. Levine ona sadece, mutlu olduğunu, kendisini çok sevdiğini ve kendisi için yapmış olduğu iyiliği hiçbir zaman unutmayacağını söylemişti. Stephane Arcadievitch öylesine gülmüştü ki Levine onun söylediklerini kavradığını anlamıştı.

"Desene, henüz ölmek zamanı değil" dedi Levine'in kolunu sıkarak,

"Yok canım" dedi Levine.

Dolly Alexandrovna da onu kapıya geçirirken bakışları ile adeta380

tebrik etmiş ve "Kitty'i tekrar gördüğünüze çok sevindim. İnsan eski dostlarını unutmamalı" demişti. Kardeşi ile birlikte dışarı çıkmıştı.

"Nereye gidiyorsun?"

"Bir toplantıya."

"Peki, seninle ben de geleyim bari. İzin verir misin?"

"Benimle gelecek misin? Tabii gel" dedi Serge İvanovitch gülümseyerek. "Bugün senin neyin var anlamıyorum?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Neyim mi var? Mutluyum" diye yanıt verdi Levine. "Aldırmazsın buna değil mi? Söylesene sen niçin evlenmedin?" Serge İvanovitch gülümsedi.

"Çok sevindim. Doğru, çok hoş bir kız..." diye söze başlamıştı.

"Lütfen böyle şeyler söyleme" diye yanıt verdi Levine. "Çok hoş bir kız" deyimi ile Kitty'nin yüceliği arasında bir ilgi göremiyordu.

Serge İvanovitch, katıla katıla güldü. Ender olarak yaptığı bir hareketti bu,

"Neyse, bu durumdan hoşlandığımı söyleyebilirim" dedi.

"Her zaman hoşlanacaksın, her zaman. Başka bir şey yok. Susmalısın" diye yanıt verdi Levine kardeşine. "Toplantıya gelebilir miyim?"

"Tabii gelebilirsin."

Levine gülmekten geri kalmayarak, "Bugünkü tartışmanız hangi konuda?"

Toplantıya geldiler. Levine toplantı gündemini okuyan kimsenin söylediklerinden hiçbirini anlamadı, ama yüzenden bu adamın çok iyi bir insan olduğunu hissetti. Gündemi okurken sıkılıp utanç duyması bunu gösteriyordu. Tartışma başladı. Konu, yatırılmış birtakım paralar ile döşenmek üzere olan birtakım borular arasındaki oransızlığı ele alıyordu. Serge İvanovitch üyelerden ikisinin sözünü keserek başarı kazanmış bir davranışla yanıt verdiği zaman bir başka üye önünde duran kâğıt parçasınabir şeyler karalayarak ayağa kalktı, önce utangaç bir şekilde konuşmaya başladı. Sonra gittikçe açıldı ve Serge İvanovitch'e

çok güzel bir şekilde yanıt verdi. Sonra Svviagevsky (O da oradaydı) çok sağlam düşünceler ileri sürdü. Levine onları dinledi ve kaybolmuş olan bu paraların gerçek bir şey olmadığını, bu adamın aslında birbir-lerine kızmadıklarını, onların dünyanın en iyi ve sevimli insanları olduklarını anladı.

Serge İvanovitch "Nasıl sevdin mi?" dedi.

"Tabii, çok hoşuma gitti. Bu kadar ilgi çekici bir konuşma olacağını düşünememiştim. Doğrusu olağanüstü."

Siagevsky Levine'in yanına gelip onu çay içmeye davet etti. Levine, eskiden bu adamın sevimsiz bir yanı olduğunu düşündüğünü hatırlayarak şaşırdı; çok sevimli bir adamdı bu.

"Çok sevinirim" diyerek, karısının ve baldızının nasıl olduğunu sordu. Garip bir şekilde, Swiagevsky'nin baldızının kendisiyle evlenebileceği düşünüldüğü için, Levine mutluluğundan ona rahatlıkla söze-debileceğini ve bu genç kızın böyle bir iş için biçilmiş kaftan olduğunu düşündü.

Levine işleri hakkında bir yığın soru sordu. Bu sorularıyla sanki Avrupa'da yapılmamış herhangi bir şeyin Rusya'da da yapılamayacağını kanıtlamak istiyordu. Levine buna hiç kızmadı. Hatta Swia-gevsky'e hak verir gibi oldu. Karısı ve baldızını görmekten çok sevindim. Sanki Levine'in başından geçenleri biliyorlar sırf kibarlık olsun diye bir şey söylemiyorlardı. Levine onlarla oturup çeşitli konulardan saatlerce konuştu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Onların canını sıktığını ve yatmak zamanının gelmiş olduğunu farketmedi bile.

Svviagevsky esneye esneye arkadaşını kapıya kadar geçirdi, onun bu şekilde davranmasına ve neşesine şaşmıştı. Saat biri geçmişti. Oteline döndü. Tek başına on saat geçirmek zorunda olduğunu düşününce canı sıkıldı. Geceleyin uyumayan ve nöbetine başlamış olan hizmetçi şamdanları yakmış, çıkmaya hazırlanıyordu. Levine ona kalmasını söyledi. Levine, Yegor isimli bu hizmetçiyi daha önce fark etmiş ve382

onun zeki, akıllı, bütün bunlardan daha fazla iyi kalpli bir insan olduğunu kavramıştı.

"Uyumamak zor bir iş olmalı Yegor."

"Alışmak gerek efendim. Bu bizim görevimizdir. Ama bir kişizadenin evinde bu çok kolaydır. Burada yapacak çok iş var."

Yegor'un ailesi ve dört çocuğu varmış, birisi kızmış. Yegor kızının yakında evleneceğini söyledi.

Levine bunu duyunca, uşağa evlilikte en önemli şeyin aşk olduğunu ve aşkla bir insanın mutlu olabileceğini bildirdi. Çünkü mutluluk insanın dışında değil içindeydi.

Yegor, Levine'in söylediklerini dikkatle dinledi, ama iyi efendilerinin yanında çalıştığı zaman hoşnut olduğunu, yeni patronunun bir Fransız olmasına rağmen çok iyi bir insan olduğunu belirtti.

Levine "Evet olağanüstü iyi bir insan" dedi.

"Peki siz Yegor, evlendiğiniz zaman karınızı sevdiniz mi?"

"Tabii, neden sevmemiş olayım?"

O zaman Levine, Yegor'un da heyecanlanmış olduğunu ve en gizli düşüncelerini açığa vurmak üzere olduğunu sandı.

Levine'in heyecanının farkında olan Yegor, "Benim çocukluğum da çok iyi geçmiştir..." diye söze başladı.

Ama tam bu sırada bir zil sesi duyuldu. Yegor ayrılmak zorunda kaldı. Levine akşam üzeri çok az bir şey yemiş. Swiagevskyler'de de-çay içmemişti. Yemek yemeyi düşünecek durumda değildi. Bir gece önce de uyumamıştı ama uykusuzluğu düşünecek halde de değildi. Buz gibi odasında oturuyor, ama soğuğu duymuyordu. Hatta pencereleri, ardına kadar açmıştı. Saat dörtte koridorda ayak sesleri duyup kapının arasından baktı. Kumarbaz Myaskin kulüpten dönüyordu. Üzgün bir şekilde öksürerek yürüyordu. "Zavallı adamcağız" diye düşündü Levine.

Adama acımıştı. Gözleri doldu. Myaskin ile konuşmak ve onu ya-

tıştırmak istedi ama sırtında geceliğinden başka bir şey bulunmadığını farkederek bu isteğinden vazgeçti. Açık pencerenin önünde durup dışarıyı seyretti. Saat yediye doğru ziller çalınmaya temizlik yapmaya

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

başlayan hizmetçilerin sesleri duyulmaya başladı. Levine soğuktan donduğunu ancak o zaman hissetti. Pencereyi kapadı, yıkandı, giyindi ve sokağa çıktı.

Sokaklar.hâlâ ıssızdı. Levine, Cherbatzkyler'in evine gitti. Ziyaretçiler kapısı kapalıydı, evde hiçbir hareket görülmüyordu. Geri geldi, odasına girip, kahve getirmelerini söyledi. Gündüz hizmetkârı (Yegor gitmişti) kahvesini getirdi. Levine bu adamla da konuşmak istedi. Bir zil sesi duyuldu, adam gitmek zorunda kaldı. Levine, kahve içip bir şeyler yemeye çalıştı. Tekrar dışarı çıkıp dolaşmaya başladı. Cherbatzkyler'in evine geldiği zaman saat dokuza gelmişti. Evdekiler henüz kalkmıştı. Aşçı pazara gitmek için dışarı çıkıyordu. Levine'in daha en az iki saat geçirmesi gerekiyordu.

Bütün, o gece ve gündüz boyunca Levine tamamen şuursuz bir halde yaşamıştı, maddi yaşamın zorunluklarından sanki kurtulmuştu. İki gece arka arkaya uyumadığı, hemen hemen hiçbir şey yemediği halde, kendini her zamankinden çevik ve kuvvetli hissediyordu. Sanki her şeyi yapacak kuvvetteydi. Gerekirse evi bir ucundan tutup havaya kaldırabilirdi. Geri kalan zamanı sokakta geçirdi, saatine ve çevresine bakıp duruyordu.

O sabah gördüklerini bir daha yaşamı boyunca görmedi. Okula'gi-den çocuklar, damlardan sokağa uçan mavimsi kumrular.. Bütün bunlar sanki bu dünyaya ait değillerdi. Bir çocuk yerde duran bir kumruya doğru atılmış, kumru çevresine kar taneleri sıçratarak, havaya fırlatmıştı. Bir pencere açılmış, taze ekmek kokusu ortalığa yayılmıştı. Bu-384

Leo Tolstoy

tün bunlar o kadar güzel şeylerdi ki, Levine sevincinden bağırmıştı. Biraz daha dolaştıktan sonra tekrar otele döndü ve masanın başına geçerek saatine bakmaya koyuldu. Saat on biri bekliyordu. Yandaki odada yeni kalktıkları belli olan insanlar öksüriiyorlardı. Saatin on bire gelmek üzere olduğunun farkında değillerdi herhalde. Yelkovan dönüşünü tamamladı-. Saat on bir olmuştu. Levine ayağa kalkıp dışarı çıktı. Kapıya çıkar çıkmaz, arabacılar gelip onu götürmek istediler. Bu adamların olup bitenlerden haberleri vardı herhalde, aralarında tartışıyorlar, kimin Levine'i götüreceği konusunda anlaşamıyorlardı. Levine diğer arabacıları kırmamak için onların da arabalarına bineceğini söyleyerek, içlerinden bir tanesini seçti. Cherbatzkyler'in evine çekmesini söyledi. Araba da, atlar da çok güzeldi. Sanki ayaklarını hareket ettirmeden arabayı çekiyorlardı. Arabacı bahçeye girince, gürültülü bir şekilde arabasını durdurttu. Yolcusuna duyduğu büyük saygıyı göstermek için öyle yapmıştı. Cherbatzkyler'in kapıcısının da olup bitenlerden haberi olmalıydı. Gülüşünden ve söylediği sözlerden belli oluyordu bu.

"Çoktandır bizi görmeye gelmemiştiniz, Constantin Dimitrie-vitch" dedi.

"Kalktılar mı?"

"Lütfen içeri girin" dedi uşak. Sonra Levine'in şapkasını almak istediğini farkederek, "Bırakın efendim" diye ekledi. Bu hareketin bir anlamı olmalıydı.

Uşak "Kime haber vereyim efendim?" dedi. /

Levine yanıt verdi, "Prensese, evet Prensese... genç Prensese."

BİRİNCİ CİLDİN SONU

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

TOLSTOY

Anna Karenina

2.Cilt

BEYAZIT DEVLET KÜTÜPHANESİ

Tasnif No. Demirbaş No.

891.733 347445

Türkçesi Bülent BoraAnna Karenina

387

Levine evde önce Matmazel Lion ile karşılaştı. Odanın bir ucundan öbür ucuna yürümüştü. Bilezikleri ve yüzü sevinçten pırıl pırıl -parlıyordu sanki. Tam onunla konuştuğu sırada, kapı tarafından bir etek hışırtısı duyuldu. Matmazel Lion hemen ortadan kayboldu. Mutluluğunun yaklaştığını anlayan Levine'in içi tatlı bir korkuyla doldu. İşte hayatı boyunca beklediği kişi ona doğru geliyordu, sanki yürümüyor havada salınarak yaklaşıyordu. Genç kızın pırıldayan gözlerinden başka bir şey görmüyordu. Bu gözler gittikçe yaklaşıyor, gittikçe bü-yüyorlardı. Bu gözler gittikçe yaklaşıyor, gittikçe büyüyorlardı. İçlerinde yanan sevgi ateşi Levine'in gözlerini sanki kör ediyordu. Levine'in yanına gelip, ona dokundu. Ellerini omuzlarına koydu.

Elinden gelen her şeyi yapmıştı. Ona koşmuş, mutlu ve utangaç bir tavırla kendisini ona bırakmıştı. Levine kollarını onun vücuduna dolayıp, dudaklarını onun dudaklarına değdirdi.

Kitty de bütün gece uyumamıştı. Bütün gece onun gelmesini beklemişti.

Babası ve annesi onun isteğini kabul etmişler ve mutlu olduğunu görerek sevinmişlerdi. Levine bu haberi ilk önce kendisi vermek istiyordu. Utanmış ve ne yaptığını bilmez hale gelmişti. Levine'in içeri girdiğini ve Matmazelin gitmesini beklemiş, kadın dışarı çıkınca oda-388

Leo Tolstoy

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ya girmişti. Sonra ne yaptığının farkına varmadan ona koşmuştu.

Levine'i elinden tutarak, "Gidip annemi görelim" dedi. Levine hiçbir şey söylememişti. Kelimelerin duyduklarını anlatamayacağından değil, ağlayacağından korkuyordu. Kitty'nin ellerini tutup öpmüştü.

"Doğru olabilir mi?" dedi sonunda. "Sizin, beni sevdiğinize inanamıyorum."

"Evet" dedi Kitty. "Öyle mutluyum ki."

Kîtty, Levine'in elini bırakmadan onu oturma odasına götürdü. Prenses onları görünce hızla nefes almaya, sonra ansızın ağlamaya ve ansızın gülmeye başladı. Levine'in hiç tahmin etmediği sağlam bir yürüyüşle onun yanına gelip, başını kollarının arasına aldı. Onu yanaklarından öptü ve yüzünü gözyaşları ile ıslattı.

"Demek ki her şey yoluna girdi. Çok memnunum. Onu sev Kitty"

dedi.

Hiç heyecanlanmamış gibi görünen Prens, "İşleri uzatmadan bir an önce halletmelisiniz" dedi. Levine, dikkatle bakınca onun gözlerinin dolmuş olduğunu farketti.

Prens, Levine'i kolundan tutup kendisine doğru çekerek, "Bunu uzun zamandır istiyordum" dedi. "Hatta bizim kaz kafalı kız..."

Kitty babasının ağzını elleriyle kapayarak, "Baba" diye bağırdı.

"Peki peki söylemeyeceğim... Çok mutluyum... Buna sevindim" dedi Prens.

Kitty'i kucakladı, yüzünü ve ellerini öptü. Sonra başının üzerinde haç işareti yaptı.

Levine, Kitty'nin babasının iri ellerini nasıl öptüğünü görünce bu adamı daha fazla sevmiş, daha fazla tanımıştı.

Anna Karenina

389

Prenses gülerek oturdu, prens de onun yanında yer altı. Kitty halâ babasının elini tutarak, ihtiyarın yanı başında ayakta durdu. Çıt çıkmıyordu.

Prenses önce, duygu ve düşüncelerini anlatmaya ve pratik meseleleri ortaya atmaya başladı. Başlamanın zorluğunu herkes duyuyordu.

"Ne zaman yapacağız bunu. Birtakım törenlerin yapılması gerekiyor" dedi Prenses. "Sen ne dersin Alexandre?"

İhtiyar Prens, Levine'i göstererek, "Bu işle asıl ilgili olan burada" dedi.

Bana sorarsanız hemen yann olsun" diye cevap verdi Levine.

"Yok canım böyle olur mu?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Peki öyleyse bir hafta sonra olsun."

"Aklın başından gitmiş."

"Hayır, niçin olmasın?"

Levine'in bu kadar acele etmesinden hoşlanan Prenses, "İnanılacak şey değil" dedi. "Çeyiz meselesi var."

"Çeyiz filân hepsi olacak mı bunların?" dedi Levine. "Çeyiz, tören, bütün bunlar mutluluğumuzu geciktirebilir mi?" Kitty'e bir göz attı. Çeyiz sözünün onu hiç mi hiç rahatsız etmemiş olduğunu hemen anladı. "Demek ki çeyiz yapmak gerekli" diye düşündü.

"Doğrusu ben bu işleri hiç bilmem. Sadece istediğimi söylemiştim" diyerek özür diledi.

"Peki öyleyse" dedi Prenses. "Takdis ve bildirme törenlerini hemen yapabiliriz."

Prenses kocasına yaklaşarak onu öpüp gitmek istedi. Ama Prens karısını genç bir aşık gibi kucakladı, gülerek onu birkaç kere öptü. Sanki kızları değil de onlar aşık olmuşlardı. Prens ve Prenses dışarı çıktıkları zaman Levine nişanlısının yanına gidip onun elini tuttu. Kendisine artık hakim olmuştu. İstediklerini söyleyebiliyordu. Söylemek istediği bir yığın şey vardı. Ama ağzını açınca söylemek istedik-390

Leo Tolstoy

lerini söyleyemediğini farketti.

"Böyle olacağını biliyordum" dedi. "Emindim bundan. Alın yazımızın böyle olduğunu biliyordum."

"Ben de" dedi Kitty... Sonra karar vermiş bir şekilde konuşmaya devam etti:

"Ben de biliyordum. Mutluluğumu reddettiğim zaman bile yalnız sizi sevmeye devam ettim. Bunu size söylemem gerekiyordu. Bilmem beni affettiniz mi?"

"Belki böylesi daha iyi oldu..." dedi Levine. "Ama artık bunlardan konuşmayalım, bütün bunlar çözümlendi."

"Daha sonra konuşuruz belki. Her şeyi bilmek istiyorum."

"Evet, evet..."

Konuşmaları Matmazel Lion'un içeri girmesiyle kesildi. Matmazelden sonra hizmetçiler gelip tebrik ettiler... Bundan sonra akrabalar akın ettiler. Ve bu durum uzayıp gitti. Levine bu mutluluk sarhoşlu-ğundan evlendiği güne kadar kurtulamadı. Levine tedirgin bir haldeydi, ama mutluluğu gün geçtikçe artıyordu. Kendisinden birçok şeyler beklenildiğini biliyor ve her söylenileni yapıyordu. Bu ona sonsuz bir mutluluk veriyordu. Kendi nişanlılık devresinin, başka insanlarınkine benzemeyeceğini düşünmüştü. Onların durumunu mutluluğuna düşman bir şey gibi görmüştü Ama kendi nişanlılığı sırasında, öteki insanların yaptıklarının aynısını yaptığı halde huzuru eksilmek şöyle dursun artmıştı bile.

"Şekerleme almak lâzım,"- diyen Matmazel Lion'un bu sözünü duyar duymaz hemen şekerleme almaya gidiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Svviagesky, "Size çiçeklerinizi Fomin'den almanızı tavsiye ederim" diyordu. Levine hemen oraya gidiyordu.

Kardeşi, hediyeler alması gerektiğini söyleyip ona para veriyordu. "Demek hediyeler de almak lâzım" diyordu Levine.

Gittiği bu yerlerde herkesin kendisini beklediğini ve mutlu olması

Anna Karenina

391

için dileklerde bulunduğunu görüyordu. Eskiden sevmediği insanlar bile onun üzerine titriyorlardı sanki. Nişanlısının mükemmel bir insan olduğunu ve kendisinin dünyanın en şanslı insanı sayılabileceğim kaul ediyorlardı. Kitty de aynı şeyi düşünüyordu. Kontes Nordston. Levi-ne'den daha iyi birisini dilemiş olduğunu söylediği zaman, Kitty o kadar kızmıştı ve Levine'den daha iyi bir insanın olmadığını, o kadar şiddetli bir şekilde söylemişti ki, Kontes ona hak vermek zorunda kalmıştı. Levine'i her görüşünde, Kitty'nin yüzünde coşkulu insanlara has olan bir gülümseme beliriyordu.

Levine, Kitty'e bütün sırlarını açacağını söylemişti. Bu onu fazlasıyla düşündürüyordu. İhtiyar prensle konuşup, onun izni ile Kitty'e hatıra defterini verdi. Bu hatıra defterini karısı olacak kişiyi düşünerek yazmıştı. İki şey canını sıkıyordu. Bunlardan birisi din bakımından inançsız bir insan olması, ötekisi daha önceden kadın tanımış olmasıydı. Kitty, dindar bir insan olduğu halde Levine'in dinsizliğine fazla önem vermedi. Çünkü ruhunu, aşk yoluyla yakından tanımış ve böyle bir insanın dinsiz sayılamayacağını anlamıştı. Levine'in birinci itirafı ona daha fazla dokunmuştu. Acı acı ağladı.

Levine, bu hatıra defterini verirken kendi kendisiyle savaşmıştı. Ama karısı ile arasında hiçbir gizli kapaklı konunun kalmamasını istiyordu. Kendisini Kitty'nin .yerine koyamadığı için, defterin ona ne gibi bir etki yapacağını da anlayamamıştı. O gece tiyatroya gitmeden önce Cherbatzky'lere gelip, Kitty'i odasında göz yaşlan içinde bulduğu zaman yaptığı hatayı anlamış, kendi geçmişi ile Kitty'nin saflığı arasındaki uçurumu görmüştü.

Kitty, "Alın bunları alıp götürün" diye bağırarak defterleri bir yana atmıştı. "Bunları bana neden verdiniz? Evet, vermeniz iyi oldu belki", diyerek gözlerini silmeye çalışmış ve "Ama bunlar iğrenç şeyler, iğrenç" diye ilave etmişti.

Levine başını önüne eğmişti. Bir tek söz söyleyemiyordu.392

Leo Tolstoy

"Beni affedemez misiniz?"

"Affediyorum. Ama bunlar korkunç şeyler."

Levine'in mutluluğunu bu itiraf bile azaltamamıştı. Kitty onu affetmiş, Levine de ondan sonra nişanlısını daha kutsal bir varlık olarak görmeye başlamıştı.

Alexis Alexandrovich, yemek sırasında ve yemekten sonra konuşulanları düşüne düşüne, odasına dönmüştü. Darya AIexandrovna'nın, affetmek konusunda söylediği sözler, canını sıkmaktan başka bir işe yaramamıştı. Onun içinde bulunduğu duruma din bakımından verilebilecek cevabı bulmak için uzun uzun

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

düşünmek gerekiyordu. Alexis bunu yapmış ve olumlu cevap vermişti. Bütün söylenilenlerin arasından aklında en fazla kalan söz, iyi kalpli budala Trovotsin'in söylediklerydi. "Bir erkek gibi hareket etti. Herifi çağırıp öldürmüş." Herkesin bu düşünceye katıldığı belliydi. Ama kibarlık olsun diye bir şey söylememişlerdi.

Alexis Alexandrovitch. "Ama bu konu halledildi. Daha fazla düşünmek anlamsız" dedi kendi kendine. Yapacağı seyahati ve işlerini düşünmeye çalıştı. İçeri girerken, arkasından gelen kapıcıya, kendi adamının nereye gitmiş olduğunu sordu. Kapıcı, uşağın biraz önce dışarı çıktığını söyledi. Alexis çay getirmelerini istedi. Masanın başına geçti. Kılavuz kitabını eline alıp, seyahatinde takip edeceği yolu incelemeye koyuldu.

Uşağı birazdan içeri girerek, "İki telgraf var," dedi. "Özür dilerim efendim, tam siz geldiğiniz zaman çıkmıştım."

Alexis telgrafları alıp açtı. Birinci telgraf Karenin'in göz diktiği yere Stremof un tayin edilmiş olduğunu bildiriyordu. Alexis Alexand-rovitch, telgrafı yere atıp, ayağa kalkarak odada bir aşağı, bir yukarı

dolaşmaya başladı. Kendisinin bu yere geçmemesine kızmaktan çok, Stremof gibi bir lâf ebesinin tayin edilmiş olmasına sinirleniyordu. Bu işi yapanlar kendi kariyerlerini kaybettiklerini görmüyorlar mıytlı?

"Bu da kötü bir haber olmalı" dedi ikinci telegrafı açarak. Karısından geliyordu. Anna isminin mavi kalemle yazılmış olması dikkatini çekti. "Ölüyorum, gelin, yalvarırım... Beni affederseniz daha kolay ölürüm," diye yazılmıştı. Küçümsercesine gülerek kâğıdı yere attı. Bunun bir dalavere olduğundan hiç şüphe yoktu, ilk bakışta anlaşılıyordu bu.

"Yapacağı bir tek sahtekârlık kalmadı artık. Çocuğu doğurmak üzere olmalı. Belki de doğurmuştur. Peki amaçları ne? Çocuğu tanımamı mı istiyorlar, boşanmanın önüne geçmek mi?" diye düşündü. "Ama... Ölüyorum demiş." Telgrafı bir daha okudu. Birden olanları anladı.

"Doğruysa, tam öleceği sırada tövbe etmişse ve ben onun yanına gitmezsem bu çok gaddar bir hareket olacak, herkes beni suçlu çıkaracak, bir budalalık olacak bu," dedi.

" "Pietro araba çağır!" Petersbourg'a gidip karısını görmeye karar vermişti.

Hastalığı bir dalavere ise, hiçbir şey söylemeden geri dönecekti. Gerçekten tehlike içindeyse ve affedilmek istemişse onu affedecekti. Ölmüşse son görevlerine yerine getirecekti.

Yol boyunca ne yapması gerektiğinden başka bir şey düşünmedi.

Tren yolculuğunun yorgunluğunu ve pisliğini hisseden Alexis, istasyona indiği zaman karşıya baktı. Kendisini bekleyen gerçekleri sanki düşünmüyordu artık. Düşünmek istememesinin nedeni, karısının içinde bulunduğu zorlukları kendisinin halledebileceği düşüncesini bir türlü aklından silememesinden ileri geliyordu. Eve girerken, "Bu bir dalavereyse hemen ayrılırım" diye düşünüyordu.

Kapı çalmadan açılmıştı. Kapıcı Kapitoniç'in hali çok garipti. Sır-394

tında eski bir kürk vardı, boyunbağı takmamıştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Hanımefendi nasıl?"

"Dün başarılı bir doğum yaptı efendim."

Alexis Alexandrovitch okluğu yerde kaskatı kesildi. Rengi atmıştı.. Karısının ölmesini ne kadar çok istemiş, olduğunu şimdi anlıyordu.

"Kendisi nasıl?"

Korney sabahlıkla aşağı koşuyordu.

"Çok fena." diye cevap verdi. "Dün konsültasyon yapıldı. Doktor burada."

Alexis. "Eşyalarımı alın," dedi. Ölüm ihtimalinin ortadan tamamen kalkmamış olmasına sevinmişti. Salona girdi.

Askıda duran .subay ceketini görünce:

"İçerde kim var?" dedi.

"Doktor, ebe ve Kont Wronsky."

AIexandr Alexandrovitch içeriye girdi.

Oturma odasında kimseler yoktu. Ayak seslerini duyan ebe onu karşıladı.

"İyi ki geldiniz. Hep sizi soruyordu," dedi.

Doktorun telaşlı sesi duyuldu, "Acele buz getirin."

Alexis kendi yatak odasına girdi. Masanın yanında alçak bir sandalyede oturmuş olan Wronsky, yüzünü elleriyle kapamış ağlıyordu. Doktorun sesini duyunca ayağa fırladı ve Alexis Alexandrovitch'i gördü. Anna'nın kocasıyla karşı karşıya gelince o kadar sersemledi ki, ye-

4

niden yerine oturdu, sanki ortadan kaybolmak ister gibi başını omuzlarının arasına soktu. Ama tekrar kendini toparlayıp ayağa kalktı:

"Anna ölüyor. Doktorlar ümit olmadığını söylüyorlar. Ne isterseniz onu yapmaya hazırım, sadece burada bulunmama izin verin... Ne isterseniz yapayım... Ben..."

Alexis Alexandrovitch, Wronsky'nin ağladığını görünce, başkalarının acı çektiğini her gördüğünde olduğu gibi, korkunç bir öfkeye ka-

pildi. Onun söylediklerini bile dinlemeye gerek görmeden dışarıya

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

çıktı. Yatak odasından Anna'nın bir şeyler söylediği duyuluyordu. Sesi canlı ve net bir şekilde alçalıp yükseliyordu. Alexis yalak odasına girip yatağın baş uçuna yaklaştı. Yüzü ona doğru dönük bir şekilde yatmıştı. Yanakları kıpkırmızıydı, gözleri parıldıyordu. Küçücük beyaz .elleri, yorganın dışındaydı. Yorganla oynuyordu. Sadece sağlıklı ve neşeli bir insan değil, aynı zamanda çok mutlu bir insana benziyordu. Hızlı ve doğru bir şekilde konuşuyordu. Sesi bir şarkı gibi dalgalanıyordu.

"Alexis gelince, (Alexis Alexandrovitch demek istiyorum". İkisinin isminin de aynı olması ne kadar garip değil mi?) Evet AIexis benim istediklerimi mutlaka yerine getirin. Ben unutacağım o affedecek. Peki niçin gelmedi... Oh Tanrım ne kadar acı çekiyorum. Biraz su verin bana. Zavallı kızım... Onun için ne kötü oldu. Öyleyse onu bir süt anneye verin. Evet bu daha iyi olacak. Ben itiraz etmem. Kocam gelecek. Bu bebeği görmek onu üzecek... Süt anneye verin onu."

.Ebe, Anna'nın dikkatini Alexis Alexandrovitch'e çekmeye çalışarak, "Anna Arkadievna, işte geldi... Bakın burada" dedi.

"Ne saçma bir şey..." diye devam etti Anna. Kocasını göremiyor-du. "Hayır bebeğimi bana verin. Daha gelmedi. Onu tanımadığınız için beni affetmeyeceğini sanıyorsunuz. Kimse onu tanımıyor zaten. Onu tanıyan sadece benim. Gözleri (oğlunun gözleri de aynıdır evet gözlerine bakıyorum onun.) Oğlum yemeğini yedi mi? Herkesin onu unutacağını biliyorum, ama o unutmayacak. Oğlum köşedeki odada yatsın, mürebbiye de onun yanında bulunsun."

Birden arkaya kaykıldı. Susmuştu. İçini yılgınlık kaplamıştı ve bir tokadın yüzüne inmesini bekler gibi ellerini yüzüne kaldırdı, sanki kendisini savunmak istiyordu. Kocasını görmüştü..

"Hayır, hayır," diye devam etti. "Ondan korkmuyorum, ölümden korkmuyorum ben. Alexis buraya gel. Fazla vaktim yok. Birazdan kriz396

Leo Tolstoy

başlayacak ve hiçbir sevi anlamaz olacağım. Artık anlıyorum, evet her şeyi anlıyorum, her şeyi olduğu gibi görüyorum."

Alexis Alexandrovitch'in yüzünde can çekişen birinin ifadeleri be-liriyordu. Karısının elini tutup bir şeyler söylemek istedi, ama başaramadı. Üst dudağı titredi. İçini kaplayan heyecanlarla savaşıp duruyordu. Karısına arada sırada bakıyordu. Ona her bakışında, Anna'nın gözlerinde o zamana kadar hiç görmediği bir sıcaklık ve sevginin parıldadığını ve durmadan kendisine baktığını görüyordu.

"Bir dakika... bekle... kal burada..." Düşüncelerini toplamak ister1 gibi durdu. "Evet... tamam... söylemek istediğimi hatırladım. Şaşırma. Ben halâ eski Anna'yım. Ama içimde bir başka kadın var. Ondan tiksiniyorum. Bu kadın o adamı sevdi ve ben senden nefret etmeye çalıştım. Ama ben o kadın değilim. Şimdi gerçek benliğimle konuşuyorum. Ölüyorum işte... Öleceğimi biliyorum. İstersen ona sor. Ölümü şimdiden duyuyorum. (Bak ayaklarım ne kadar ağırlaştı... Ellerim de öyle... Hele parmaklarım, ne kadar büyümüşler...) Ama birazdan bunların hepsi ortadan kalkacak... Bir tek isteğim var... Beni affet evet hemen affet... Mürebbiyem bana o kutsal kurbanın adını söylerdi, neydi onun adı? Evet, Roma'ya gideceğim. Oğlumu da alacağım. Kimsenin canı sıkılmayacak. Ama oğlumu ve bebeğimi almalıyım. Hayır beni affede-mezsin... Biliyorum bu affedilemez... Hayır git buradan, sen çok iyi bir insansın..."

Kocasının elini alev gibi yanan ellerinde tuttu. Öteki eliyle de onu itiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Alexis Alexandrovitch daha fazla sinirleniyordu. Öyle bir dereceye gelmişti ki, artık onunla savaşmaktan vazgeçmişti. Birden sinirlilik sandığı durumun, bir çeşit mutluluk olduğunu anladı. Bütün hayatınca takip etmeye çalıştığı hıristiyan ahlâkının, kendisine düşmanlarını sevmesi gerektiğini hatırına bile getirmeden, düşmanlarına karşı sevgi ve bağışlama duygularıyla doluvermişti. Yere diz çöküp başını, karısının

ateş gibi yanan kollarının arasına koydu ve bir çocuk gibi hıçkırmaya başladı. Anna kollarıyla onun başını sarıp, kendini ona doğru çekti. Gurur dolu bakışlarını yukarılara kaldırdı.

"İşte tâ kendisi... Onu tanıyorum ben. Şimdi artık herkes affetmelidir... Yine geldiler... niçin gitmiyorlar buradan... Örtüleri çekin üzerimden."

Doktor kenetlenmiş kollarını açıp onu dikkatli bir şekilde yastığa yatırdı. Sonra omuzlarına kadar örttü. Anna pırıl pırıl yanan gözlerle bakıyor, hiç sesini çıkarmadan hareketsiz duruyordu.

"Benim affedilmekten başka bir şey beklemediğimi unutmam lâzım." Wronsky'nin bulunduğu taraftaki kapıya dönerek: "O niçin gelmiyor?" dedi. "Gel buraya, elini ver ona."

Wronsky yatağın yanına ilerledi ve Anna'yı görünce elleriyle tekrar yüzünü kapadı.

"Ellerini çek. Ona bakmalısın. O bir azizdir," dedi Anna. Sonra kızarak, "Alexis Alexandrovitch!" Wronsky'nin ellerini tutup yüzünden ayırdı. Wronsky'nin yüzünde utanç ve can çekişme izleri görülüyordu..

"Elini ver ona... Affet onu..."

Alexis Alexandrovitch ona elini uzattı... Göz yaşlarını saklamaya gerek görmüyordu.

"Tanrıya şükürler olsun!" dedi Anna. "Artık her şey hazır. Biraz ayaklarımı uzatın. Bu çok önemli bir şey." Duvarlarda asılı duran süsleri göstererek, "Ne kadar zevksiz şeyler," diye devam etti. "Tanrım ne zaman bitecek bu. Bana biraz morfin verin. Doktor biraz morfin verin. Oh. Tanrım... Tanrım."

Yatağın içinde çırpınmaya başladı.

Doktor bunun çocuk doğumu nöbeti olduğunu ve kurtulmanın yüzde bir olasılığı olduğunu söyledi. Bütün gün Anna sürekli nöbet geçirdi. Kendisini bilmiyordu. Gece yarısı kendini tamamen kaybetmişti. Nabız neredeyse durmak üzereydi.398

Her an ölmesi bekleniyordu.

Wronsky eve gitmişti. Sabahleyin durumu öğrenmek için geri geldi? Alexis Alexiandrovitch onu görünce, "Kalmanız daha iyi olur. Belki sizi görmek ister" dedi. Sonra hızla karısının bulunduğu odaya girdi. Sabaha doğru tekrar konuşmuş ve sayıklamıştı. Sonra tekrar kendinden geçmişti. Üçüncü gün de aynı şekilde geçti. Doktorlar kurtulmasının mümkün olduğunu söylediler. O gün Alexis Alexandrovitch, Wronsky'jiin bulunduğu odaya gidip, karşısına geçip oturdu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky, durumdan söz etmek gerektiğini düşünerek; "Alexis Alexandrovitch, ben hiçbir şey anlayacak durumda değilim. Özür dilerim. Bu durum sizin için ne kadar kötü ise benim için de o kadar kötüdür, buna inanın," dedi.

Ayağa kalkmak istedi, ama Alexis onu tuttu:

"Söyleyeceklerimi dinlemenizi istiyorum. Çok önemli. Duygularımı açıklamam gerekir. Hakkımda yanılmış olmayınız," dedi. "Boşanmak için girişimde bulunduğumu biliyorsunuz. Başlangıçta ne yapacağımı bilmez bir halde olduğumu, ama daha sonraları sizden ve ondan intikam almak için hareket ettiğimi söylemeliyim. Telgrafı aldığım zaman da bu duygularla dolu olarak buraya geldim. Hatta onun ölümünü bile dilediğimi söylemeliyim. Ama..." Biraz düşündü. Duygularını ona açıklamanın doğru bir hareket olup olmadığını düşünüyordu "Ama onu gördüm ve affettim. Affetmeden doğan mutluluk bana görevlerimi hatırlattı. Tamamen affetmiş durumdayım. Öteki yanağımı uzatıyorum artık. Paltomu alsalar, ceketimi vermeye hazırım. Tanrıdan sadece, affedebilme mutluluğundan beni mahrum etmemesini istiyorum."

Gözleri yaşlanmıştı. Bakışlarının netliği Wronsky'i şaşırtmıştı.

"Benim teklifim budur. Beni yerden yere çalabilir, herkesin gözünde en gülünç durumlara düşürebilirsiniz. Ne yaparsanız yapın onu bırakmayacağım. Size sitem de etmeyeceğim. Görevim onunla beraber olmaktır. Bunu yerine getireceğim. Sizi görmek isterse haber veririm.

Ama şimdi gitmenizin daha doğru olduğunu düşünüyorum."

Alexis ayağa kalktı, hıçkırıklar sözünü kesmişti. Wronsky de kalkmak üzereydi. O sırada Alexis Alexandrovitch'e baktı. Alexis'in duygularını anlayamadı, ama kendi hayat görüşü bakımından kavrana-mayacak bir şeyin onda var olduğunu düşündü.

Alexis Alexandrovitch ile konuştuktan sonra dışarı çıkan Wronsky, evin merdivenlerinde bir an durdu. Nerede olduğunu ve hangi yöne gitmesi gerektiğini anlayamıyordu. Küçümsenmiş, bir yana atılmış bir insan gibiydi. Bundan kurtulmasının imkânı yoktu. Hayatının o ana kadar takip etmiş olduğu yolun yanlışlığı ve anlamsızlığı birdenbire ortaya çıkmıştı. O güne kadar gülünç bir yaratık olarak gördüğü kocası, Anna tarafından çağrılmış ve yüceltilerek sanki bir tahta oturtulmuştu. Bu adam sahte, zavallı, kötü bir insan değil; şefkatli, haksever bir insan olarak ortaya çıkmıştı. Wronsky kendi yüksekliğini ve hatasını farkediyordu. Anna'nın kocasının üzüntüsü içinde bile yüce bir insan olarak hareket etmiş olduğunu, oysa kendisinin basit oyunlar çeviren birisinden farkı olmadığını da anlıyordu. Asıl Anna'nın karşısında küçük düşmüştü. Hele elleriyle yüzünü kapadığı sırada sanki yerin dibine geçmişti. Merdivende durmuştu. Ne yapacağını bilmiyordu.

Kapıcı, "Araba ister misiniz efendim?" dedi.

"Evet bir araba."

Wronsky uykusuz üç gece geçirdikten sonra eve geldiği zaman, divanın üzerine yığılıverdi. Elbiselerini bile çıkarmaya vakit bulamadı Ellerini başının altına koyup olduğu yerde uyudu. Kafasının içi mahşer gibiydi. Hayaller, hatıralar, garip şekiller birbirini kovalıyordu. Önce kaşığa ilâç koyan doktoru, sonra ebenin bembeyaz ellerini, en400

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

sonunda da yatağın kenarında diz çökmüş ve_garip bir şekil almış Ale-xis Alexandrovitch'i gördü.

İçi rahat, yorgun bir insanın hemen uyuyabileceği gibi uykuya dalacağını sanarak, "Uyumak, unutmak" dedi. Çok geçmeden başı dönmeye başladı. Birden olduğu yerde doğruldu. Büyük bir korkuya kapıldı. Sanki hiç uyumamış gibi gözleri adamakıllı açıktı. Duyduğu yorgunluktan sanki eser kalmamıştı.

"Beni yerin dibine geçirdiniz" sözünü duydu. Alexis Alexandro-vitch söylemişti bunu. Onu ve Anna'yı karşısında görüyordu. Anna ona değil Alexis Alexandrovitch'e sevgiyle bakıyordu. Sonra, Alexis Alexandrovitch ellerini yüzünden çektiği zaman kendi yüzünün nasıl bir şekil almış olduğu görüyordu. Tekrar divanın üzerine uzandı, uyumaya çalıştı.

. "Uyumak, unutmak" diye tekrar etti. Ama gözlerini kapar kapamaz Anna'nın yüzünü eskisinden daha açık bir şekilde gördü.

"Beni unutmak istiyor, hayır bu olamaz... Barışmak için ne yapmak gerekiyor, ne yapmak gerekiyor?" diye yüksek sesle bağırdı. Son sözleri tekrarladıkça, bir sürü yeni hayaller zihnini dolduruyordu. Sonra en tatlı ve en acı anlarını, sanki önündeymiş gibi gördü. Anna'nın ellerini yüzünden ayır" dediğini duyuyordu. Sonra yüzündeki budalaca ifadeyi görüyordu.

Böylece yattı uyumak istiyor, ama bunun imkânsız olduğunu biliyordu.

"Ne oluyorum? Deliriyor muyum yoksa?" dedi. "Evet belki de çıl-dırıyorum. İnsanları delirten, intihara götüren nedir ki?.." diye cevap verdi. Gözlerini açınca kardeşinin karısı Varya'nın işlemiş olduğu yastığı gördü. Yastığın püsküllerine dokundu. Varya'yı en son olarak ne zaman gördüğünü hatırlamaya çalıştı. Ama dış nesneleri düşünmek için korkunç bir çaba harcaması gerekiyordu. "Hayır uyumalıyım" dedi. Yastığı yerleştirip, başını ona dayadı. Ama gözlerini kapamak için

büyük bir çaba harcaması gerekiyordu. Tekrar oturdu. "Her şey bitti artık" dedi. "Ne yapacağımı düşünmeliyim. Ne kalıyor bana..." Birden Anna'dan ayrı olan hayatını düşünmeye başladı.

Mevki hırsı, Serpuhovsky, Toplum, Saray... Düşüncelerini bir yerde toplayamıyordu. Önceden bunların hepsinin bir anlamı vardı, ama şimdi bütün gerçekliklerini kaybetmişlerdi. Divandan kalktı, göğüs düğmelerini çözüp, kemerini gevşetti. Daha iyi nefes almaya çalışıyordu. "İnsanlar işte böyle delirir" diye tekrarladı. "Küçümsenmiş olmaktan kurtulmak için kendilerini öldürürler..."

Kapıya doğru ilerledi. Kapıyı kapadıktan sonra masaya yaklaştı. Gözden bir tabanca çıkarıp çevresine bakındı. Düşüncelere daldı. Birkaç dakika böyle kaldı.

Sanki mantıkî düşüncelerden sonra, kesin bir sonuca varmış birisi gibi, "Şüphesiz" dedi. Bu şüphesiz kelimesi, durmadan aklından geçen hatıraların ve hayallerin bir sonucuydu. Bu hatıralar ona, sonsuza kadar kaybolmuş olan mutluluğunu hatırlatıyorlardı. Hayatta hiçbir şeyin anlamı olmadığını düşünüyor, kendini yerin dibine geçecek kadar küçülmüş bir insan olarak görüyordu.

Aynı hayal ve hatıraları düşünerek üçüncü defa, "Şüphesiz" diye mırıldandı ve silahı göğsünün sol tarafına

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

doğru götürdü. Tabancanın kabzasını sanki ezmek istiyormuş gibi sıkarak, tetiğe bastı. Tabancanın patlamasını duymamıştı, ama göğsüne şiddetli bir darbe yemiş olduğunu hissetti. Masanın kenarına tutunmak istedi, tabanca elinden yere düştü. Sallanarak yere oturdu. Çevresine şaşkınlıkla bakmıyordu. Masanın birbirine tutulmuş ayaklan, koca kâğıt sepeti, kaplan derisinden posteki gözüne çarpıyordu. Odasına doğru koşan uşağının ayak seslerini duyunca kendini toparlamak istedi. Birden döşemenin üzerinde olduğunu farketti. Pöstekinin ve kolunun üzerinde kan lekeleri görünce kendisini vurmuş olduğunu anladı.

Tabancaya uzanmaya çalışarak, "Sersem, boşa gitti bu" diye mini-402

Leo Tolstoy

dandı. Tabanca yakınındaydı. O tarafa eğildi, dengesini sağlayabilecek kadar kuvvetli olmadığı için, yere yıkıldı.

Uşak, efendisinin kan içinde yere yuvarlanmış olduğunu görünce öyle korktu ki, onu yaralı halde orada bırakıp yardım aramaya koştu. Bir saat sonra kardeşinin karısı Varya gelmişti. Haber göndermiş olduğu üç doktor da aynı zamanda gelmişlerdi. Wronsky'i yatağa yatırıp tedavi etmeye başladılar.

Alexis Alexandrovitch karısının başucuna koşarken bir hata işlediğinin farkında değildi. Bu hata, karısını samimi olarak af diler durumda gördüğü zaman affetmesi ve sonradan Anna'nın yaşaması olasılığını aklına getirmiş olmamasıydı. Moskova'dan döndüğünden iki ay sonra bu hata bütünüyle ortaya çıkmış bulunuyordu. Hata sadece bu olasılığı gözönünde bulundurmamasından değil, karısıyla bu son karşılaşmasına kadar kendisini ve duygularını iyi tanımamasından da ileri geliyordu. Karısının başucunda, başkalarının acılarına yakınlık duya-bilen, onlarla birlikte acı çekebilen bir insan olarak belirmişti. O ana kadar, bu davranışa utanç verici bir zayıflık olarak bakıyordu. O güne kadar kendisini acı duymaya sevkeden durum, onun için bir sessizlik ve neşe kaynağı olmuştu. Karşısındakini affetmiş olması böyle bir ruh halinin ortaya çıkmasına neden olmuştu.

Karısını affetmişti. Çektiği acılar ve duyduğu pişmanlığı görüp ona acımıştı. Wronsky'e de acımış, onu da affetmişti. Hele kendisini öldürmeye kalkması, bu düşüncelerini daha da arttırmıştı. Oğluyla eskisinden daha fazla ilgileniyordu. Yeni doğan bebek için yalnız acıma değil, sevgi de duyuyordu. Karısının hastalığı sırasında çocuğun yaşamasını adeta kendisi sağlamış ve bağlanmıştı. Çocuğun bakıldığı yere sık sık uğruyordu. Bazan yarım saat boyunca oturup, bu küçücük yara-

Anna Karenina

403

tığı seyrettiği oluyordu.

Ama-zaman geçtikçe, kendisine çok doğal görünen bu duyguların ve içinde bulunduğu durumun değişmesi gerektiğini düşünmeye başladı. Ruhunu idare eden kutsal kuvvetin yanında, hayatını idare eden çok daha şiddetli bir kuvvetin bulunduğunu ve bunun kendisini erişmek istediği yerden çekip alacağını biliyordu. Başkalarının kendisine garip bir şekilde baktıklarını, ruhî durumunu anlamadıklarını ve kendisinden bir şeyler beklediklerini farketmişti. Bütün bunlardan başka, karısıyla aralarındaki ilişkinin doğal olmadığını ve geçici olduğunu da anlıyordu.

Ölüm tehlikesini atlatmış olan Anna'nın kendisinden korkmaya başladığını, yüzüne doğrudan doğruya bakamayacak kadar çekingen bir şekilde davrandığını anlıyordu. Kocasına bir şeyler söylemek istediği, ama cesaret edemediği belliydi. Sanki ilk hareketi ondan bekliyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Şubat ayının sonuna doğru Anna'nın yeni doğmuş olan çocuğu (onun ismini de Anna koymuşlardı) hastalandı. Alexis Alexandrovitch doktorların gönderilmesini istedikten sonra işine gitmiş ve eve dönmüştü. İçeri girerken, pırıl pırıl elbiseler giymiş bir uşağın elinde beyaz bir kürkle beklediğini gördü.

"Kim var içeride?" diye sordu.

"Prenses Elizaveta Federovna Tverkoy" dedi uşak. Sanki onunla alay ediyordu.

Bu sıkıntılı durum süresince, Alexis Alexandrovitch , tanıdıklarının ve özellikle kadın tanıdıklarının kendisine ve karısına karşı yakın bir ilgi gösterdiklerini farketmişti. Bu tanıdıklar, daha önce avukatın gözlerinde farkettiği garip bir neşeyi ondan saklamak istiyordu. Hepsi, sanki bir düğündeymişler gibi eğleniyorlardı. Alexis ile karşılaştıkları zaman, neşelerini iyice saklamaya gerek görmeden, ona karısının sağlığını soruyorlardı. Alexis, Prenses Tverskoy'u sevmiyor ve onun yap-404

Leo Tolstoy

mış olduklarını nefretle hatırlıyordu. Salona girmeyip oğlunun bulunduğu odaya gitti. Oğlu bir masaya eğilmiş resim yapıyor ve tatlı tatlı konuşuyordu. Anna'nın hastalığı sırasında Fransız mürebbiyenin yerini almış olan İngiliz mürebbiye ayağa kalktı.

Alexis Alexandrovitch oğlunun saçlarını okşadı. Sonra doktorların bebek hakkında ne söylediklerini sordu.

Mürebbiye:

"Doktorlar, rahatsızlığın önemli olmadığını ve banyo yapılması gerektiğini söylediler efendim" dedi.

Alexis Alexandrovitch yan odada bağıran çocuğun sesine kulak

kabartarak, "Acaba halâ canı yanıyor mu?" diye sordu.

"Bana kalırsa bunun sebebi sütninede efendim."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Kontes Paul'un evinde de böyle olmuştu efendim. Bebeğe ilaç verdiler, ama sonunda rahatsızlığın açlıktan ileri geldiği anlaşıldı. Süt-ninenin sütü yokmuş.

Alexis birkaç dakika düşündü, sonra öteki odaya giti. Bebek sütni-nenin kucağındaydı. Ağlıyor ve meme emmek istemiyordu.

"Hep aynı mı?"

"Yerinde durmuyor efendim."

"Bayan Edward, sütninenin sütü olmaması olasılığını ileri sürdü."

"Ben de öyle düşünmüştüm efendim."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Peki niçin daha önce soy içmediniz?"

"Kime söyleyeyim. Anna Arvadievna halâ hasta..."

Alexis'in konuştuğu bakıcı kadın, ailenin yabancısı değildi. Alexis onun sözlerinde kendi durumuna bir ima sezer gibi oldu.

Bebek daha şiddetle ağlamaya başlamıştı. Bakıcı kadın umutsuzluk anlamı taşıyan bir hareket yaparak, sütninenin yanına gitti. Çocuğu kucağına alıp odanın içinde aşağı yukarı dolaşmaya başladı.

"Doktora söyleyin sütnineyi muayene etsin" dedi Alexis.

Sonra bir kenara oturup üzüntülü bir yüzle bakıcı kadının aşağı yukarı dolaşmasını seyretmeye başladı.

Çocuk yatışınca ayağa kalkarak, parmaklarının ucuna basa basa yanına yaklaştı. Bir süre baktıktan sonra birden gülümsedi. Yüzüne mutlu bir ifade yayılmıştı. Sessizce odadan dışarı çıktı.

Yemek odasında zili çalarak, gelen uşağa doktoru çağırmasını söyledi. Karısının bu güzel bebekle ilgilenmemesine şaşıyordu. Bu yüzden ne onu, ne de Prenses Tverskoy'u görmek içinden gelmiyordu. Ama karısının eve geldiği halde, gelip kendisini görmemesine üzüleceğini düşünerek ayağa kalkıp yatak odasına doğru ilerledi. Kalın tüylü halının üzerinde yürürken, kulağına, istemediği halde şu sözler çalındı:

"Uzak yerlere gitmemiş olsaydı, sizin de, onun da cevabını anlayışla karşılardım. Ama kocanızın bunların üstünde olması gerekir."

"Kocam için değil, kendim için istemiyorum bunu. Böyle söylemeyin," diyordu Anna.

"Evet ama sizin için kendisini öldürmeye kalkmış bir adama güle-güle demeniz ilginç." "Hayır istemiyorum."

Alexis sanki kötü bir şey yapmış bir insan gibi ortadan kaybolmak istemişti. Ama bunun doğru bir hareket olmayacağını düşünerek ilerledi. Öksürerek içeri girdi.

Anna'nın üzerinde gri bir gecelik vardı. Kocasını görünce ne yapacağını bilemedi. Şaşkın bir şekilde Betsy'e baktı. Son modaya uygun olarak abartılı şekilde giyinmiş olan Betsy, Alexis A!exandro-vitch'i görünce başını eğerek selam verdi. Alaycı bir şekilde gülümsü-yordu.

Şaşırmış gibi, "Oh... Sizi gördüğüme çok memnun oldum. Anna' hasta olduğundan beri görüşmemiştik. Sizin ne kadar meraklı bir insan olduğunuzu öğrendik. Evet mükemmel bir kocasınız doğrusu," dedi.406

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Sanki Alexis'e, karısına karşı iyi davrandığı için madalya verir gibi bir hali vardı.

Alexis Alexandrovitch soğuk bir şekilde eğilerek, karısının elini öptü ve sağlığının nasıl olduğunu sordu.

Anna onunla gözgöze gelmemeye çalışarak, "Daha iyiyim sanırım," dedi.

"Ateşiniz yükselmiş gibi görünüyor."

"Çok konuştuk, galiba ben biraz bencillik ettim. Gideyim artık," dedi Betsy.

Birden kızaran Anna, onun elini yakalayarak, "Hayır oturun biraz," dedi. Sonra Alexis Alexandrovitch'e dönerek, "Sizden hiçbir sır saklayacak değilim," dedi. Kıpkırmızı kesilmişti.

Alexis başını önüne eğdi.

"Betsy, Kont Wronsky'nin Taşkent'e gitmeden önce, bize gelip allahaısmarladık demek istediğini söylüyordu. Kocasına bakmıyor ve söylemekte zorluk çektiği sözlerini bitirmek için acele ediyordu. "Kendisini kabul edemeyeceğimi söyledim."

"Bu sorunun Alexis Alexandrovitch'in kararına bağlı olduğunu söylüyordun şekerim," dedi Betsy.

"Hayır kabul edemem onu... Bunun kötü bir tarafı yok..." Birden susup kocasına baktı. Kocası ona bakmıyordu. "Kısacası bunu istemi-yorum..."

Alexis Alexandrovitch ilerledi. Onun elini tutmak istiyordu.

Anna ilk önce kocasının ıslak, damarlı ellerine dokunmamak istedi, ama büyük bir çaba harcayarak elini olduğu yerde bıraktı.

"Bana güvendiğiniz için teşekkür ederim..." dedi. Alexis. Sözlerine devam edemiyordu. Bunun nedeni Prenses Tverkoy'un orada bu-lunmasıydı. Prenses onun gözünde dış dünyayı temsil ediyordu. Onun önünde içinden geçenleri açıkça söyleyemiyor, kendini saklayarak, başka türlü görünmek zorunda olduğunu düşünüyordu. Bakışlarını

Prensese çevirdi.

Betsy ayağa kalkarak, "Hoşça kal şekerim," dedi. Anna'yı öptükten sonra dışarı çıktı.

Betsy oturma odasının tam ortasında durup Alexis'in elini bir kere daha samimi bir şekilde sıkarak, "Alexis Alexandrovitch sizin yüce bir kalbiniz olduğunu biliyorum. Ben yabancının biriyim, ama unutmayın ki karınızı seviyor ve size saygı duyuyorum. Onu kabul edin. Alexis, Wronsky namuslu adamdır. Taşkent'e gidiyor."

"Öneriniz ve sevginiz için teşekkür ederim Prenses. Birisini görüp göremeyeceğini karımın kendisinin kararlaştırması daha doğru olur sanırım." , •

Bu sözleri bir alışkanlığa uyarak ve kaşlarını kibirli bir şekilde kaldırarak söyledi. Ama aniden ne söylerse söylesin içinde bulunduğu durumun zavallılığını değiştiremeyeceğini kavradı. Betsy'nin kötü ve alaycı bakışları bunun böyle olduğunu açıkça belli ediyordu.

Alexis Alexandrovitch, Betsy'den oturma odasında ayrılıp karısının yanına gitti. Anna sırtüstü yatmıştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Kocasının ayak seslerini duyunca eski durumunu alıp, korku içinde ona baktı. Alexis karısının ağladığını farketti.

Betsy, oradayken Fransızca söylemiş olduğu cümleyi, karısına Rusça tekrar etti. "Bana güvendiğiniz için teşekkür ederim." Anna kocasının kendisine samimi bir şekilde hitap etmesinden acı duyuyordu, kararınız beni memnun etti. Kont Wronsky uzaklara gittiğine göre, sızın onu kabul etmeniz gereksiz, ama isterseniz..."

Anna tedirginlik içinde "Daha önce söyledim bunu, neden tekrar edıyorzunuz?" dedi. "Evet sevdiği kadını görmek isteyen, o kadın kendim mahvetmiş olan adamı görmenin anlamı yok" diye düşündü. Ağ-408

Leo Tolstoy

zını sıkıca kapatıp, kocasının damarlı ellerine baktı.

Daha sakinteşerek: "Bir daha bu konuyu açmayalım" dedi.

"Bu konudaki kararı size bıraktım. Çok memnunum ki..." diye kocası yeniden başlamıştı.

Kocasının bilinen sözleri bu kadar ağır bir şekilde tekrarlamasından öfkelenen Anna, acele bir şekilde, "Benim isteğim sizin görüşünüze uygun düştü" dedi.

"Prensesin en özel aile sorunlarına karışması biraz garip. Özellikle..."

"Ben hakkında söylenenlere inanmıyorum" dedi Anna. "Beni gerçekten sevdiğini bilirim."

Alexis Alexandrovitch sesini çıkarmadı. Sadece içini çekti. Anna geceliğinin püsküllü kuşağı ile oynarken kocasına bakıyordu. Ondan tiksindiğini hissediyor ve bundan utanç duyuyordu. O anda bütün istediği, kocasının bir ağırlık gibi üzerine çöken varlığından kurtulabilmekti.

Alexis AIexandrovitch, "Doktorun gelmesi için haber gönderdim" dedi.

"Ben iyiyim, doktora ihtiyacım yok."

"Bebek için çağırttım doktoru. Durmadan ağlıyor. Sütninenin sütü olmadığını söylüyorlar."

"Ben sizden rica ettiğim zaman neden onu emzirmeme izin vermediniz? Ne de olsa (Alexis Alexandrovitch bu 'ne de' olsanın anlamını biliyordu) bir bebek bu. Onu öldürmesinler." Zili çalıp çocuğu kendi yanına getirmelerini emretti.

"Seni suçlu bulmuyorum..."

"Beni suçlu bulduğunuzdan eminim. Tanrım! Neden ölmedim ben?" Birden ağlamaya başladı. Sonra, "Bağışlayın beni. Sinirliyim. Ne yaptığımı bilmiyorum," diyerek kendini toparladı. "Lütfen beni yalnız bırakın."

Anna Karenina

409

Alexis Alexandrovitch. karısının odasından çıkarken, kendi kendine, "Hayır böyle olamaz, böyle devam

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

edemez bu..." diyordu.

Başkalarının düşündükleri, karısının kendisinden nefret edişi, ruhsal durumuna karşı çıkan ve onu sürükleyen hayat gücü, o gün her zamankinden daha açık bir şekilde görünmüşlerdi ona. Herkesin ve karısının kendisinden bir şeyler beklediğini seziyordu. Ama bunun ne olduğunu bilmiyordu. Bu onu öfkelendiriyor, sessizliğini bozuyor, yaptığı işin güzel taraflarını ortadan kaldırıyordu. Anna'nın Wronsky ile olan bütün bağlarını koparmasının doğru olacağım düşünüyordu. Ama onlar bunu istemiyorlarsa, çocukların kötü bir duruma düşmemeleri için eski dostluklarına yeniden devam etmelerini bile kabul etmeye razıydı. Yalnız, onu bulunduğu durumu değiştirmeye zorlamamaları gerekirdi. Ayrılmak en büyük felâket olurdu. Anna çok kötü bir duruma düşerdi. Kendisi de ilgi duyduğu şeylerden ayrılmak zorunda kalırdı. Ama herkesin kendisine düşman olduğunu ve yapmak istediklerini gerçekleştiremeyeceğini biliyordu. Kendisinin yanlış kabul ettiği, ama başkalarına doğal gelen bir davranışı kabul etmesi gerekiyordu.

Betsy tam odadan çıkacağı sırada Stephan Arcadievitch ile karşı-ı.

Stephane Arcadievitch, "Prenses ne güzel bir karşılaşma. Sizi görmek istiyorum," dedi.

"Bir dakika durabilirim. Hemen gitmem gerek," dedi Betsy, eldivenlerini giyerek.

"Eldivenlerinizi giymeyin. İzin verin de elinizi öpeyim. El öpme eski geleneklerimiz arasında en fazla beğendiklerimizden birisidir," diyerek Betsy'nin elini öptü. "Ne zaman görüşeceğiz?"

"Bunu haketmediniz siz," dedi Betsy gülümseyerek.410

Leo Tolstoy

Arına Karenina

411

"Makettim. Ben artık ciddi bir insan oldum. Yalnız kendi içlerimi değil, başkalarının işlerini de düzenliyorum." Yüzünde anlamlı bir gülüş belirdi.

Onun Anna'dan söz ettiğini anlayan Betsy, "Ah ne kadar mutluyum," dedi. Odanın bir köşesine çekildiler. "Bu adam onu öldürecek," dedi Betsy fısıldayarak. "Olamaz bu... Hayır olamaz."

Stephane Arcadievitch onun elini umutsuzca ve içtenlikle sıkarak, "Bu şekilde düşünmenize sevindim" dedi. "Petersbourg'a bu nedenle geldim."

Betsy, "Bütün şehir bundan söz ediyor," dedi. "Bu durum devam edemez. Anna'nın duygularıyla oynamaya izin vermeyen kadınlardan birisi olduğunu anlayamıyor. İkisinden birini seçmesi gerekiyor. Yani, ya ona bütün özgürlüğünü vermeli, ya da boşanmalı."

"Evet... Doğru haklısınız," dedi Oblonsky. "Bunun için geldim zaten. Başka bir işim de vardı, ama asıl önemli olan bu."

"Tanrı yardımcınız olsun," dedi Betsy.

"Betsy'i dışarıya kadar götürüp, elini tekrar öptü. Saçma sapan şeyler" diye mırıldandı. Betsy kızmak mı, gülmek mi gerektiğini kesti-remiyordu. Stephane Arcadievitch kızkardeşinin yanına gittiği zaman, onu göz

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yaşlan içinde buldu.

Neşeli olmasına rağmen, birden içlenmeye, heyecanlanmaya başladı: Kızkardeşine nasıl olduğunu ve sabahleyin ne yaptığını sordu.

"Acı çektim. Düşkün bir insanım ben. Bütün günlerim böyle geçti, böyle de geçecek" dedi kızkardeşi.

"Bana kalırsa kötümserliğe düşüyorsun. Biraz toparlanıp kendine gelmelisin. Hayata küsmemelisin. Bunun zor olduğunu biliyorum ama..."

"Kadınların, erkekleri kötülükleri yüzünden bile sevdiklerini söylerler" dedi Arına. "Ama ben ondan iyilikleri için tiksiniyorum, anlıyor musun? Onu görmem tiksinti duymama yetiyor. Onunla yaşayamam,

ne yapmam gerek? Onun iyi bir insan olduğunu ve benden binlerce defa değerli olduğundan şüphe edilmeyeceğini bildiğim halde, ondan tiksiniyorum. Yüksek iyiliğinden dolayı da nefret ediyorum. Benim için bir tek şey kalıyor..."

Ölüm diyecekti, ama Stephane Arcadievitch izin vermedi.

"Çok yorgunsun. Bu yüzden abartıyorsun," dedi.

Sonra gülümsedi. Böyle bir durumda Stephane Arcadievitch'den başkası gülümseseydi kaba bir görüntü yaratırdı. Ama onun gülümseyişi başkaydı. İnsanı yatıştırıyordu. Anna bunu duydu.

"Hayır Stiva" dedi. "Ben mahvolmuşum artık. Mahvolmuşum. Mahvolmaktan da kötü bu. Çünkü her şeyin bitmiş olduğunu söyleyemiyorum. Kopacak gibi gerilmiş bir telim sanki. Ama tel bir türlü kopmuyor. Bunun sonu çok korkunç olacak."

"Merak etme her şeyin bir çaresi bulunur. Yavaş yavaş bunlardan kurtulacaksın."

"Bütün imkânları düşündüm. Yalnız bir çare var..."

Anna'nın korkunçlaşmış gözlerinden bu çarenin ölüm olduğunu düşündüğünü anladı. Bu kelimeyi söylemesinin yeniden önüne geçti.

"Merak etme," dedi. "Siz durumunuzu olduğu gibi göremiyorsunuz. Ben daha iyi görüyorum. Düşündüklerimi söyleyeyim sana." Tekrar tatlı bir şekilde gülümsedi. "İşi başlangıcından anlatayım. Kendinden yirmi yaş büyük bir adamla sevmeden evlendim. Sevginin ne olduğunu bile bilmiyordum. Bunun bir hata olduğunu kabul etmeliyiz."

"Korkunç bir hata," dedi Anna.

"Ama bu bir emrivakiydi. Ondan sonra kocandan başka bir adamı sevdiğini kabul edelim. Bu da bir felâketti. Ama aynı zamanda bir emrivakiydi. Kocan bunu farkedip seni affetti." Her cümlenin sonunda biraz duruyor, onun itiraz etmesini bekliyordu. Ama Anna itiraz etmiyordu. "Evet böyle oldu. Mesele kocanla birlikte yaşayıp yaşayamayacağını bilmektir. Bunu istiyor musun? Kocan istiyor mu?"412

Leo Tolstoy

"Hiçbir şey bilmiyorum. Bilmiyorum."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ama bu duruma tahammül edemediğini kendin söyledin."

"Hayır söylemedim. İnkâr edebilirim bunu. Söyleyemem bunu. Hiçbir şey bilmiyorum."

"Peki ama izin ver..."

"Anlayamazsın. Bir kuyuda tepede, tepeden aşağı yatıyor gibiyim. Kendimi kurtarmalıyım. Ama..."

"Aldırma. Seni buradan kurtarabiliriz. Evet... Kendi duygu ve düşüncelerini anlatmak istediğini biliyorum."

"İstediğim hiçbir şey yok... Bunların hepsinin sona ermesini istiyorum yalnız."

"Bütün bunları o da görüyor, o da hissediyor. Acı çekmiyor mu sanıyorsun? O da senin gibi yerin dibine geçmiş bir durumda. Bundan kurtulmanın tek yolu boşanmaktır." Stephane Arcadievitch, Anna'ya baktı.

Anna hiçbir şey söylemeden başını hayır der gibi salladı. Ama yüzü panldamış sanki eski canlılığına kavuşur gibi oldu. Oblonsky kız-kardeşinin bunu istememesinin nedeninin, onu olanaksız bir şey olarak görmesinden ileri geldiğini kavradı.

Daha fazla gülümseyerek, "Sizin durumunuzu halledebilmek için elimden gelen her şeyi yaparım," dedi. "Bir şey söyleme. Bırak içimden geldiği gibi konuşayım. Onunla konuşmaya gidiyorum."

Anna rüya dolu, parlak gözlerle ona baktı, hiçbir şey söylemedi.

Stephane Arcadievitch, başkanlık sandalyesine oturmaya gidiyormuş gibi kurumlu bir şekilde yürüyerek, Alexis Alexandrovitch'in odasına geldi. Alexis elleri arkasında odasında, bir aşağı, bir yukarı dolaşıyor, karısıyla Stephane Arcadievich'in ne konuştuklarını tahmin

etmeye çalışıyordu.

Stephane Arcadievitch, eniştesini hiç böyle şaşkın görmemişti. Bu yüzden, "Sizi rahatsız etmiş olmayayım" dedi. Alexis şaşkınlığını gizlemek isteyerek, yeni satın almış olduğu sigara kutularından birini açarak, içinden bir sigara çıkardı.

"Hayır sizinle bir şey konuşmak istiyorum." Stephane Arcadievitch çekingenliğine şaşıyordu.

Bu duygu o kadar ansızın içini kaplamıştı ki, bunun yaptığı işin yanlış olduğunu bildiren vicdanının sesi olduğunu anlayamamıştı.

Derlenip toparlanarak, çekingenliğini bir yana attı.

Kızararak, "Kardeşimi ne kadar sevdiğimden ve sizi ne kadar saydığımdan haberiniz olduğunu sanıyorum," dedi.

Alexis Alexandrovitch hiçbir şey söylemeden duruyordu.

"Kardeşim ve sizin içinde bulunduğunuz durumdan söz etmek istiyorum." Bunları söylerken yine de

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

sıkılıyordu.

Alexis Alexandrovitch acı acı gülümsedi. Hiçbir şey söylemeden masaya yaklaştı, oradan bitmemiş bir mektup alarak kayınbiraderine uzattı.

"Ben de aynı şeyleri düşünüyordum. Düşüncelerimi mektupla daha kolay açıklayacağımı bildiğim için bunu yazmaya başlamıştım." Bunları söyledikten sonra mektubu uzattı.

Stephane Arcadievitch mektubu alıp, karşısındakinin pırıl pırıl yanan gözlerine hayretle baktı. Okumaya başladı.

"Burada bulunuşumun sizi rahatsız ettiğini anlıyorum. Buna inanmak benim için çok acı şeydir. Durumun böyle olduğunu anlıyor ve başka türlü olamayacağını da biliyorum. Sizi suçlamıyorum. Hastalığınız sırasında olanların hepsini unuttuğum ve yeni bir hayata başlamak istediğim konusunda Tanrı şahidimdir. Yaptıklarımdan dolayı hiçbir zaman pişmanlık duymuyorum. Bütün istediğim sizin huzura kavuşmanızdır. Bunu gerçekleştiremediğimi görüyorum. Size huzur414

Leo Tolstoy

Anna Karenina

415

verecek olan şeyin ne olduğunu bana lütfen söyleyin. Size inanıyor ve bu konuda doğru düşüneceğinizden şüphe etmiyorum."

Stephane Arvadievitch mektubu geri verdi. Şaşkın şaşkın enişteşine bakıyordu. Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Bu sessizlik her ikisini de sinirlendiriyordu. Karenin'e bakarken Stephane Arvadievitch'in dudakları titriyordu.

Alexis Alexandrovitch öte yana dönerken, "Ona bunları söylemek istiyorum," dedi.

Göz yaşlarını tutamayan Stephane Arcadievitch, "Evet... Evet..." dedi. "Evet anlıyorum sizi..." dedi en sonunda.

"Bütün bilmek istediğim onun ne istediğidir."

"Bana kalırsa, durumunu anlayamıyor, iyi bir karar veremeyecek" dedi Oblonsky. "Bu iyiliğiniz onu utandıracak, kendini her zamankinden daha alçalmış hissedecek. Hiçbir şey söylemek elinden gelmeyecek," dedi Stephane Arcadievitch.

"İyi ama bu durumda onun isteklerini öğrenmek için ne yapmamız gerekiyor?"

"Bana kalırsa bu konuda ona yol göstermek için önce sizin harekete geçmeniz gerekir."

"Demek ki bu duruma bir son vermek gerektiğini düşünüyorsunuz" dedi. Liexis Alexandrovitch. "Peki ama ne yapmalı?" Elini garip bir şekilde salladı. "Çözüm yolu bulamıyorum."

Stephane Arcadievitch neşesini yavaş yavaş buluyordu. "En kötü duruma bile bir çare bulunabilir," dedi. "Bir zamanlar ayrılmayı düşünmüştünüz. Şimdi birlikte yaşayamayacağınızı düşünüyorsanız yine..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Her şeyi kabul ettiğimi, hiçbir itirazda bulunmadığımı kabul edelim. Peki ne gibi bir çare bulacağız?"

Stephane Arcadievitch, o etkileyici gülümseyişiyle eniştesine bak-

tı. "Bana kalırsa" diye söze başladı. Gülüşü etkisini göstermişti bile. Alexis Alexandrovitch bu gülüşün etkisinde kalıp onun söyleyeceklerinin gerçeğin tâ kendisi olacağına inanıyordu.

"Anna'nın istediğini açıklamayacağından eminim. Ama her şeyi isteyebilir. Yani aranızdaki bağın tamamen değiştirilmesi. İkinizin de tamamen özgür olması gerekmektedir."

Alexis Alexandrovitch tiksinmiş gibi; "Boşanmak" dedi...

"Evet boşanmak... Evet bunu demek istedim," dedi Stephan Arcadievitch kızararak. "Sizin içinde bulunduğunuz duruma düşen evlilerin başvuracağı en iyi çare budur. Birlikte yaşamak olanaksız olunca başka ne yapılabilir?"

Alexis Alexandrovitch göğüs geçirip, gözlerini kapadı.

"Önemli olan, taraflardan birinin yeni bağlar kurmaya kalkışma-masıdır. O zaman her şey kolaylıkla çözümlenebilir," dedi Stephane Arcadievitch. Gittikçe rahat bir şekilde konuşuyordu.

Alexis Alexandrovitch heyecan içinde kendi kendine bir şeyler söylenip duruyordu. Stephane Arcadievitch bu kadar basit görünen bu durumu binlerce defa düşünmüştü. Bu onun için basit bir şey olmakla kalmıyor, aynı zamanda olanaksız bir şey gibi de görünüyordu. Dini düşünceleri ve başka nedenler yüzünden boşanmanın imkânsız bir şey olduğunu düşünüyordu.

Boşandığı zaman, oğlunun durumu ne olacaktı? Onu annesine vermek mümkün değildi. Annesi yeni bir yuva kurabilir, çocuk orada üvey evlat davranışı görebilirdi. Kendi yanına alsa bu bir çeşit intikam almak olurdu. Bunu yapmak istemiyordu. Boşanmaya kalkışmamasının nedenlerinden birisi de Anna'yı mahvedeceğinden korkmasıydı. Darya Alexandrovna, boşandığı taktirde, Anna'yı mahvedeceğini ona söylemişti. Hep bunu düşünüyordu. Bir boşanmaya razı olmak, kendisini hayata bağlayan en son bağı da koparıp atmak olacaktı. Çocuklar da Anna da büyük tehlikelerle karşı karşıya bırakılmış olacaklardı.416

Leo Tolstoy

Boşandıkları zaman onun Wronsky ile evleneceğini biliyordu. Ama bu gayri meşru bir evlenme olacaktı. Çünkü kilisenin kanunlarına göre, bir kadın eski kocası yaşadığı süre içinde evlenemezdi. "Evlendikten bir iki yıl sonra bu adam onu atacak. Ya da başka bir bağlantı kurmak zorunda kalacak" diye düşünüyordu. "Onu boşamakla mahvolmasına karar vermiş oluyorum" düşüncesinden kurtulamıyordu. Bu durumu binlerce kez gözden geçirmiş ve sonunda boşanmanın olanaksız olduğuna karar vermişti. Stephane Arcadievitch'in söylediklerinden hiçbirine inanmamıştı. Ama onu sesini çıkarmadan dinlemişti. Bu kelimelerin kendi hayatını yöneten güçlü ve eğilmez kuvvetin birer ifadesi olduğunu anlıyordu. Bu kuvvete baş eğmesi gerekiyordu.

"Sorun onu hangi şartlarda boşayacağınızda. O sizden bir şey istemiyor. Her şeyi size bırakıyor."

"Tanrım, Tanrım," dedi Alexis Alexandrovitch. Kocanın suçu üzerine aldığı boşanma davalarını düşündü. Utancından Wronsky gibi yüzünü elleriyle kapadı.

"Durumunuzun çok kötü olduğunu biliyorum. Ama bunu yeniden gözden geçirirseniz..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Alexis Alexandrovitch, "Bir yanağına vururlarsa öteki yanağını çevireceksin. Sırtından paltonu alırlarsa pelerinini de vereceksin," diye düşündü.

"Evet... Evet suçu üzerime alacağım, hatta çocuğumu bile vereceğim" dedi ince bir sesle.

Sonra kayınbiraderi yüzünü görmeyecek şekilde bir sandalyeye oturdu. İçi acı duygularla, utançla kaplanmıştı. Ama yumuşakbaşlılığı-nın verdiği sevinç ve heyecanı duymaktan da geri kalmıyordu.

Stephane Arcadievitch de duygulanmıştı. Hiç sesini çıkarmadan duruyordu.

"Alexis Alexandrovitch, inanın bana, sizin iyi kalpliliğinizi çok iyi anlıyorum," dedi. "Tanrının isteği böyle olmalı" diye ekledi. Bu sö-

zün ne kadar delice bir söz olduğunu anlamakta gecikmedi. Gülümsemeye başladı.

Alexis Alexandrovitch cevap vermek istedi, ama ağladığı için bunu beceremedi.

"Bu kötü bir alın yazısı, başka bir şey değil. Bunu olduğu gibi kabul etmelisiniz. Ben size elimden geldiği kadar yardım ediyorum" dedi Stephane Arcadievitch.

Eniştesinin yanından ayrılırken üzüntülüydü. Ama bu durumu bir sonuca bağladığı için de mutluydu. Eniştesinin söylediklerinden geri dönmeyeceğini düşünüyordu.

Kurşun kalbine isabet etmediği halde, Wronsky tehlikeli bir şekilde, yaralanmıştı. Günlerce ölümle mücadele etmek zorunda kaldı. İlk olarak konuşmaya başladığı gün kardeşinin karısı Varya odada yalnızdı.

Acı bir şekilde, "Varya, ben kaza ile yaralandım. Herkese bunu böyle söylemelisin. Çok gülünç bir duruma düştüm" dedi.

Varya cevap vermeden ona doğru eğildi ve sevgiyle gözlerini onun yüzüne dikti. Wronsky'nin gözlerinde krizin izleri kalmamıştı. Ama soğuk bir anlam belirmişti.

"Tanrıya şükürler olsun. Artık acı çekmiyorsun" dedi Varya.

Wronsky göğsünü göstererek, "Burası biraz acıyor" dedi. Ses çıkarmadan ve çenelerini sıkarak, Varya'nın, sargılarını değiştirmesini seyretti. Varya işini bitirince:

Aklım başımda. Lütfen intihar ettiğimi kimse öğrenmesin," dedi.

Kimse intihar ettiğinden söz etmiyor. Ama umarım bir daha kaza pe vurmazsın kendini," dedi Varya gülümseyerek.

Tabii vurmam... Ama vurduktan sonra..."420

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

acaba?" dedi Anna onun gözlerinin içine bakarak.

"Başka türlü olmasına şaşırdım."

"Stiva, kocanın her şeye razı olduğunu söyledi. Anna ben onun bu iyiliğini kabul edemem," dedi. Wronsky'nin yüzüne sanki rüyadaymış gibi bakıyordu. "Boşanmak istemiyorum. Bunun bence başka bir şeyden farkı yok artık. Yalnızca oğluma ne yapacağını bilmiyorum."

Wronsky karşılaştıkları anda Anna'nın çocuğunu ve boşanmayı düşünebilmesine şaşıyordu. Ne önemi vardı bunların?

Anna'nın dikkatini kendine çevirmek için, onun elini avucunda döndürerek "Bunları düşünme şimdi, bırak," dedi. Ama Anna halâ ona bakmıyordu.

"Niçin ölmedim ben? Böylesi daha iyi olacaktı," dedi. Sessiz sessiz ağlamaya başladı. Karşısındakini yaralamak için gülümser görünmeye çalışıyordu.

Taşkent'e gitmekten vazgeçmesinin, çok kötü ve olanaksız bir şey olduğunu düşünmüş olan Wronsky, o anda gitmekten hemen vazgeçmişti. Bu kararın yüksek kademelerde hoşnutsuzluk yarattığını anlar anlamaz, ordudan da istifa etti. Bir ay sonra Alexis Alexandrovitch, Petersbourg'da oğluyla birlikte yalnız kalmıştı. Anna ve Wronsky yabancı ülkelere gitmişlerdi. Boşanmayı sağlamamışlar ve düşünmemişlerdi bile."

Prenses Cherbatzky düğünün, beş hafta sonra yapılacak olan büyük perhizden önce olmayacağı konusunda kesin bir karar vermişti. Çünkü o zamana kadar çeyizin ancak yansı hazırlanabilirdi. Ama düğünün büyük perhizden sonra yapılmasının da çok geç olacağı konusunda Levine'le aynı fikirdeydi. Çünkü Prensin halalarından ihtiyar bir kadının ölmesi olasılığı yardı. Bu durumda düğün daha da gecikecekti.

Prenses çeyizi büyük ve küçük çeyiz diye iki kısma bölmeye karar vererek, düğünün büyük perhizden önce yapılmasını kabul etti. Çeyizin küçüğü düğünden önce, büyüğü düğünden sonra yapılacaktı. Ama Le-vine bu konuda ne söyleyeceğini bilemediği için, Prensesin fazlasıyla canını sıkmıştı. Yeni evliler düğünden sonra köye gidecekleri için çeyizin önemli kısmına ihtiyaçları olmayacaktı. Böylece bu kararın üzerinde bir karar olduğu belli oluyordu.

Levine eskisi gibi heyecandan çılgına dönmüş bir durumdaydı. Bütün dünyanın onun mutluluğu için var olduğunu düşünüyordu. Hiçbir şeye aldırmıyor, her şeyin başkaları tarafından yapıldığından şüphe etmiyordu. Gelecek hakkında plânlar bile kurmuyordu. İşlerini başkalarına bırakıyor ve iyi idare edileceğinden emin oluyordu. Kardeşi Serge İvanovitch, arkadaşı Etephan Arcadievitch ve Prens ne yapması gerektiğini kendisine söylüyorlardı. Kardeşi ona para bulmuş, Prens düğünden sonra Moskova'yı terketmesini söylemişti. Levine'in bütün yaptığı, kendisine teklif edilenleri tamamen kabul etmekten oluşuyordu. Stephn Arcadievitch de yabancı ülkelere gitmesinin doğru olacağını söylemişti. Levine bunların hepsini kabul etmişti. Stephane Arcadi-evitch'in teklifini Kitty'e söylediği zaman onun kabul etmek istememesine şaşırdı. Gelecekleri hakkında kendisine ait düşünceleri olduğunu anladığı zaman da şaşırmıştı. Levine'in köyde çalışmaktan hoşlandığını bilen Kitty, bu işten hiç anlamıyordu, ama bu işin önemli olduğunu düşünüyordu. Köyde yaşayacaklarım bildiği için, bir süre yabancı bir ülkeye gitmektense evinin bulunduğu yere gitmeyi tercih ediyordu. Kitty'nin kararını böyle kesin bir şekilde bildirmesi Levine'i

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

şaşırtmıştı. Ama bu seçeneklerden hiçbirini önemsemeyen Levine, sanki onun göreviymiş gibi, Stephane Arcadievitch'e köye gitmesini ve evi hazırlamasını söylemişti. Stephane Arcadievitch zevkli bir insandı.

Evlilerin gelişi için her şeyi hazırlamış olan Stephane Arcadievitch, köyden dönünce, "Baksana, sen kilisede günah çıkarttığına dair422

Leo Tolstoy

Anna Karenina

423

kâğıt aldın mı?" diye sordu.

"Hayır. Ne olmuş?"

"Bu kâğıt olmadan evlenemezsin."

Levine:

"Yok canım, nasıl olur?" diye bağırdı. "Dokuz yıl önce kutsal törende bulunmuştum. Bu aklıma gelmedi doğrusu."

"Garip bir adamsın doğrusu" dedi Stephane Arkadievitch. "Bir de bana nihilist dersin. Bu işi hemen yaptırman gerekli."

"Ne zaman yaptırayım. Sadece dört gün kaldı."

Stephane Arcatievitch bu işi de düzenledi. Levine günah çıkartmaya gitti. En dikkatli olduğu sırada, yapacağı bu ikiyüzlü hareket Le-vine'e acı vermiş, aynı zamanda yapılması imkânsız bir hareket gibi gelmişti. En fazla mutlu olduğu bir anda yalancının birisi mi olacaktı? Yoksa alay etmesi mi gerekecekti? Bunların ikisini de yapamayacağını anlıyordu. İnanmayan her insan için olduğu gibi, Levine için de kilisenin törenlerine katılmak çok tatsız bir işti. Ama Stephane Arcadie-vitch'e bir yığın soru sorduktan sonra, kiliseye gitmeden böyle bir kâğıdı bulmanın olanaksız olduğunu anladı.

"Bu o kadar önemli değil ki," diyordu Stephane Arcadievitch. "Zaten ihtiyar adamcağız bu işin ustası. Sen farkına varmadan işini görüverir."

İlk törende, Levine, çocuklak çağını ve onaltı, onyedi yaşındayken duymuş olduğu derin din duygularını hatırlamaya çalıştı.

Ama çok geçmeden bunun olanaksız olduğunu anladı. Bu hatıralı-nn sanki içi boşalmıştı. Hiçbirisinin anlamı kalmamıştı. Levine, çağdaşlarının bir çoğu gibi dine karşı belirsiz bir tavır takınmıştı. İnanamıyor ama inanılan şeylerin baştan başa saçma olduğunu da söyleyemiyordu. Bu yüzden tören boyunca, yaptıklarının tamamen saçma olduğuna inanamadığı gibi, onlara kendini tamamen veremediği için de kuşku duyuyordu. Anlamadığı bir şeyi yapmaktan dolayı utanç duyu-

yor ve içinden gelen sese kulak kabarttığı zaman bu şekilde hareket etmenin yanlış ve sahte olduğunu düşünüyordu.

Önce duaları dinleyip, onlara anlam vermeye çalıştı. Anlam vejir-ken, bunun kendi görüşlerine aykırı

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

şeyler olmamasına dikkat ediyordu. Daha sonra onları anlamadığını ve umursamadığını düşünerek dinlememeye çalıştı. Gördükleri, düşünceleri ve hatırladıkları ile ilgilenmeye çalışıyordu.

Sabah, akşam ve gece yansı törenleri sırasında orada bulundu. Ertesi gün erkenden kalkıp, çay içmeden sabah törenine katılmak üzere kiliseye gitti. O gün günah çıkaracaktı.

Kilisede dilenci bir asker, iki ihtiyar kadın ve kilise mensuplarından başka kimseler yoktu. Genç bir diyakon kendisi okumaya başladı. Levine, "Tanrım bize acı" sözünün tekrar edilip durduğunu duyunca, bunun dokunulmaması gereken bir düşünceyi taşıdığını; yoksa her şeyin karmakarışık olacağını anladı. Böylece diyakonun arkasında durdu, bu sırada, kendi işlerini düşünmeye başladı. Söylenilenlere hiç aldırmıyordu. Bir gün önce, köşedeki masanın başında nasıl oturduklarını hatırlayarak; "Ellerinde ne kadar tuhaf bir anlam vardı" diye düşündü. Çoğu defa olduğu gibi birbirlerine söyleyecek bir şeyleri yoktu. Kitty, elini masanın üzerine koymuş açıp kapıyor ve bu harekete bakarak gülümsüyordu. Levine bu elleri nasıl öptüğünü ve sonra avucunda-ki çizgileri nasıl incelediğini hatırladı. Levine, "Bize acı," diye düşündü, Diyakon'un arkasında, onunla birlikte eğilerek haç çıkardı ve "Benim elimi aldı ve hatlarını inceledi. Sonra, 'Çok güzel eliniz var' dedi" diye düşünmeye devam etti. Kendi eline ve diyakonun kütük gibi ellerine baktı. "Evet artık bitecek," diye geçirdi aklından. Dualara tekrar kulak kabartarak, "Hayır yeniden başlıyor galiba" dedi kendi kendine. "Hayır yeniden başlıyor galiba" dedi kendi kendine. "Hayır bitiyor. İşte yerlere kadar eğildi. Bu hareketi en sonunda yaparlar..."

Diyakon'un eli uzanıp, üç rublelik bir banknotu aldı. Levine'e do-424

Leo Tolstoy

nerek bunu deftere kaydedeceğini söyledi. Sonra taşlarda ses çıkaran yeni botlarıyla yürüyerek, mihraba doğru ilerledi; oradan bakarak, Le-vine'e gelmesini işaret etti. Levine'in kafasında bulunan kötü düşünceler tekrar harekete geçmişti. Ama onları yine kovmaya çalıştı. "Bu iş nasıl olsa sona erecek," diye düşündü. Mihrabın parınalıklarına yaklaştı. Merdivenlerden çıkıp sağa dönünce papazı gördü. Seyrek sakallı, ufak tefek bir adam olan papaz mihrap parmaklıklarının yanında durmuş, elindeki kutsal kitabı karıştırıyordu. Levin'e hafifçe selâm verdikten sonra, resmi sesiyle duaları okumaya başladı. Duaları bitirince, yerlere kadar eğildi ve Levine'e döndü.

Hacı işaret ederek; "İsa buradadır. Göze görünmediği halde, sizin itiraflarınızı dinlemektedir," dedi. "Kutsal kilisenin bütün naslarına inanıyor musunuz?

"Şüphe etmiştim. Her şeyden şüphe ederim," dedi Levine. Sözlerine devam etmedi.

Papaz, Levine'in başka bir şey söyleyip söylemeyeceğini anlamak ister gibi durduktan sonra, gözlerini kapayıp hızla, "Şüphe insanın zayıflığından ileri gelir. Ama Tanrıya dua ederek, bizi şüpheden kurtarıp kuvvetlendirmesini istemeliyiz," dedi. Kelimeleri ardarda, hızla söylüyordu. Sanki zaman kaybetmek istemiyordu.

"Tek günahım şüphedir. Her şeyden şüphe ettim. Birçok şeylerden halâ şüphe ediyorum."

Papaz aynı sözleri tekrar etti. "Şüphe insanın zayıflığından ileri gelir. Asıl şüphe ettiğiniz şey nedir?"

"Her şeyden şüphe ederim. Hatta Tanrının varlığından bile şüphe ettiğim olmuştur," Levine bu sözü söyler söylemez büyük bir hata yaptığını anlamıştı. Ama bu söz papazı fazla etkilememiş gibi görünüyordu.

Belirsiz bir gülümseyişle, hızla, "Tanrının varlığından nasıl şüphe ediyordunuz?" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine cevap vermedi. .

"Tanrının yarattıktarını gördükten sonra, onun varolduğundan nasıl şüphe edebilirsiniz?" "Bütün ışıklarıyla gökyüzünü kim kurdu? Yeryüzüne güzelliğini kim verdi? Bir yaratıcı düşünmezsek bunları nasıl açıklayabiliriz?" Cevap bekler gibi Levine'e baktı.

Levine papaz ile tartışmanın gereksiz olduğunu düşünerek, sorduğu soruya cevaplaması gerektiğini düşündü.

"Bilmiyorum" dedi.

"Bilmiyorsunuz. Şu halde Tanrının bütün bunları yarattığından nasıl şüphe edebilirsiniz?"

Levine sözlerinin budalaca olduğunu ve böyle bir durumda başka türlü olamayacağını düşünerek kızardı. "Bilmiyorum, fakat anlamıyorum," dedi.

"Tanrıya inanınız. En büyüğümüzün bile şüpheleri olmuş ve Tanrıdan yardım dilemiştir. Şeytanın büyük bir kuvveti vardır. Ona karşı gelmemiz gerekiyor. Tanrıya dua edin. Ondan yardım dileyin. Evet, Tanrıya dua edin," diye hızla tekrar etti.

Sonra bir an düşünüyormuş gibi durdu.

"Duyduğuma göre, Prens Cherbatzky'nin kızıyla evleniyormuşsu-nuz. Çok iyi bir kızdır," dedi gülümseyerek.

Levine, papazın hesabına kızarak, "Evet," diye cevap verdi. "Neden bu soruya soruyor acaba?" diye aklından geçirdi.

Papaz:

"Kutsal bir birliğe gireceksin. Şeytanın kuvvetinden kurtulamaz-sanız çocuklarınıza ne gibi bir terbiye vermeyi düşünüyorsunuz?" diye sordu. "Çocuğunuzu iyi bir baba gibi severseniz onun sadece lükse, şerefe ve zenginliğe kavuşmasını düşünmekle kalmayıp, ruhunun kurtuluşunu da düşünmeniz gerekmektedir. Ruhi aydınlanmasını da düşünmelisiniz. Bu onun kurtuluşu olacaktır. Masum çocuk size, "Babacığım yeryüzünde beni şaşırtan ne varsa yani toprak, su, güneş, çiçek-426

ler. otlar gibi şeyleri' yapan kimdir?" diyecek olursa ne gibi bir cevap vereceksiniz? Ona "Bilmiyorum diyebilir misiniz?" Bilmemeniz olanaksızdır. Çünkü Tanrı sonsuz iyilik içinde, bize bütün bunları açıklamıştır. Ya da çocuğunuz; "Öldükten sonra ne olacağım?" diye sorarsa ne diyeceksiniz? Hiçbir şey bilmezseniz ona nasıl cevap verebilirsiniz? Onu şeytanın kucağına atacak mısınız? Böyle bir hareket doğru olur mu?" Bunları söyledikten sonra sustu ve başını hafifçe çevirerek, yumuşak bakışlarını Levine'e dikti.

Levine yine cevap vermedi. Cevap vermemesinin nedeni papazla tartışmaya girmek istememesi değildi. Şimdiye kadar kimse kendisine böyle sorular sormadığı ve çocuklarını soracağı damana kadar da düşünmek için çok zamanı olduğu için cevap vermemişti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Papaz devam etti. "Belli bir yolu seçip, o yolda gitmek zamanı gelmiştir. Tanrının size acıması ve yardım etmesi için dua ediniz. Tanrımız, isa..." diyerek dua etmeye koyuldu. Duacısını bitirdikten sonra Levine'i takdis etti ve serbest bıraktı.

Eve dönerken, Levine bu kadar kötü bir durumdan yalan söylemeden kurtulduğu için son derece sevinçliydi. Bundan sonra, iyi bir insana benzeyen papazın söylediklerinin sandığı kadar saçma şeyler olmadığını ve bunların açıklanması gerektiğini de düşünüyordu.

Düğün günü Rus geleneklerine uyulmuş (Prenses ve Darya Ale-xandrovna böyle yapılması gerektiğini ileri sürmüşlerdi) ve Levine üç bekâr arkadaşı ile yemek yiyerek, nişanlısını görmemişti. Bu üç kişi Serge İvanovich, Levine'in sokakta bulup evine getirdiği Katavasof isimli bir üniversite arkadaşı ve ayı avlarına birlikte gittiği yargıç arkadaşı Çirikoftu. Yemek neşeli geçmişti. Serge İvanovich, Katavasof un kimseye benzemez bir insan olduğunu görmüş ve çok hoşlan-

inişti. Katavasof bundan çok memnun olmuştu. Çirikof da konuşmaya neşe ve canlılık katmaktan geri kalmıyordu.

Doğal bilimler profesörü olan Katavasof, "Bizim Konstantin'Di-mitrievi.tch yaman bir insandır doğrusu" dedi. "Üniversiteyi bitirdiği sıralarda, bilime düşkündü. İnsanlarla ilgilenirdi. Şimdi yeteneğinin yansını kendini aldatmaya, diğer yarısını da aldanışı haklı çıkarmaya harcamış.

Serge İvanovitch:

"Evliliğe sizin kadar düşman olan bir başka adam görmedim" dedi.

"Hayır ben evliliğin düşmanı değilim. İş bölümünden yanayım ben. Hiçbir şey yapamayan, insanlarının başkaları mutlulukları ve aydınlanmaları için çalışırken, insanlar yetiştirmeleri gerektir. Ben böyle düşünüyorum. İki işi birbirine karıştırmak acemilerin işidir."

"Senin aşık olduğunu duyduğum zaman çok sevineceğim," dedi Levine. "Beni düğününe çağırmayı unutma sakın."

"Âşığım ben."

"Evet bir mürekkep balığına âşıksın," dedi Levine. Sonra kardeşine dönerek devam etti. "Mikhail Semyonoviç bir kitap yazıyor, mürekkep balığının hazım cihazı..."

"Bırak şunu şimdi. Önemli değil. Gerçek şu ki, ben mürekkep balığını gerçekten seviyorum."

"Bu karını sevmene engel olmaz."

"Mürekkep balığı engel olmaz. Ama insanın karısı engel olur."

"Neden?"

"Görürsün. Sen tarım yapmaya, avcılığa meraklısın, dikkatli olsan daha iyi."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Arhip bugün buradaydı, Prudno'da iki ay> ve bir yığın geyik olduğunu söyledi."

"Gidip tek başına avlanmam gerekiyor."428

Leo Tolstoy

"Evet doğru." dedi Serge İvanovitch. "Bundan böyle ayı avcılığına elveda. Karın izin vermeyebilir."

Levine gülümsedi. Karısının kendisine izin vermesini düşündükçe öyle zevk alıyordu ki, ayı avından sonsuza kadar vazgeçmek önemsiz bir olay olarak görünüyordu gözüne.

"Çok yazık, bu ayıları sen orada olmadan vuracaklar. Son defa Hapilova'da güzel avlanmıştık hatırlıyor musun?"

Levine, karısının bulunmadığı yerde hiçbir tadın bulunamayacağına arkadaşını inandıracak kadar istek duymadığı, için cevap vermedi.

Serge İvanovitch:

"Bekârlık hayatına bu şekilde elveda demeyi gerektiren şu adetin bir anlamı var," dedi. "Ne kadar mutlu olursanız olun, bekârlığınızı yine de özlemle anarsınız."

"Gogol'un damadı gibi pencereden atlamak da içinizden geçer değil mi?"

Katavasof gülerek:

"Tabii geçer ama itiraf edemezsiniz," dedi.

"Doğrusu pencere açık. Hadi hemen Tver'e gidelim. Bir dişi ayı varmış. Ciddi söylüyorum, saat beste gidelim. Burada kalanlar ne isterlerse onu yapsınlar"

Levine gülümseyerek; "Samimi olarak söylüyorum, şu sözünü ettiğiniz özlemi hiç mi hiç duyduğum yok," dedi.

Katavasof:

"Evet kalbin öyle karmakarışık ki, orada hiçbir şey bulamıyorsun" dedi. "Biraz bekle. Düzene girsin o zaman bir şeyler bulursun."

"Hayır böyle olsaydı (onların önünde aşkım demeye cesaret edemiyordu) mutluluğumdan başka özgürlüğümü kaybettiğim için de birazcık özlem duymam gerekirdi... Tersine, özgürlüğümü kaybettiğim için memnunum."

"Umutsuz bir durum seninki" dedi Katavasof. "Öyleyse bu arka-

dasın iyileşmesi için, ya da hayallerinin yüzde birinin gerçekleşmesi için içelim. Böyle bir şey gerçekleşse,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yeryüzünde görülmemiş bir mutluluğa kavuşmuş olur."

Akşam yemeğinden sonra, misafirler düğünde hazır bulunmak üzere giyinmek için evlerine gittiler.

Levine arkadaşları gidip de yalnız kaldığı zaman, sözkonusu edilen özgürlüğü kaybetme durumuna karşı gerçekten özlem duyup duymadığını düşünmeye koyuldu... Bunu düşünür düşünmez gülümsedi. "Özgürlük... Özgürlük ne içindir? Onun istediklerini istemek ve onu sevmek mutluluğun tâ kendisiydi. Yani bu özgürlüğün tam tersiydi. Mutluluk bu."

"Peki ama ben onun düşüncelerini, isteklerini, duygularını biliyor muyum?" dedi kendi kendine. Yüzündeki gülümseyiş silindi ve düşüncelere daldı. Birden korkmaya ve her şeyden kuşkulanmaya başladı.

Ya beni sevmiyorsa? Ya sadece evlenmiş olmak için evleniyorsa? Ya yaptığının ne demek olduğunun farkında değilse? diye soruyordu kendi kendine. Evlendikten sonra kendine gelip de benimle yaşayamayacağını, beni sevemeyeceğini anlarsa ne olacak? Levine kötü düşüncelere dalıyordu. Wronsky'i bir yıl önceki gibi kıskanmaya başlamıştı. Sanki onunla dün karşılaşmıştı. Nişanlısının kendisine her şeyi söylememiş olacağını düşünüyordu.

Birden, "Hayır böyle devam edemez," diye düşündü. "Gidip ona her şeyi sormalıyım. Son defa soracağım ona. İkimiz de serbestiz. Böyle kalmamız belki daha iyidir." Kötümser düşüncelerle dolu ve herkesten, kendinden, Kitty'den nefret ederek otelden çıktı, Cher-batzky'lerin evlerine doğru gitti.

Kitty'i arka odalardan birinde buldu Hizmetçisiyle birlikte elbiselerini düzenliyordu.

Levine'i görünce "Ah siz misiniz Kostya, Konstantin Dimitrie-430

viıch" dedi. 'Bu isimlerin ikisini de kullanıyordu.) "Sizi beklemiyordum. Elbiselerimle ilgileniyordum."

Levine hizmetçiye üzüntülü bir şekilde bakarak. "Çok güzel, çok güzel" dedi.

"Dünyaşa gidebilirsin" dedi Kitty. "Kostya ne var" diye sordu. Hizmetçi gider gitmez bu isimle hitap etmeye başlamıştı. Levine'in üzüntü içinde bulunduğunu yüzünden anlamış ve korkmuştu.

Üzüntülü bir sesle:

"Kitty çok acı çekiyorum," dedi Levine. Nişanlısına yalvarır gibi bakıyordu. Levine'in bakışlarından söylediklerinin bir sonuç vermediğini anlayan Kitty. yine de onun düşüncesini açıklamasını istedi. Levine, "Henüz zamanımız olduğunu, bütün bu işlerin durdurulabileceğini söylemeye geldim," dedi.

"Ne? Anlamıyorum. Ne demek istiyorsun?"

"Bunu daha önce de söylemiştim. Düşünmekten kendimi alamıyorum. Ben size lâyık değilim. Benimle evlenmeyi kabul edemezsiniz siz. Bir kere daha düşünün. Hata işliyorsunuz. Yani..." Kitty'e bakmadan konuşuyordu. "Evlenirseniz'ben düşkün bir insan olacağım. Her şey düşkün olmaktan daha iyidir. Henüz zaman varken."

"Anlamıyorum," diye cevap verdi Kitty. Şaşkına dönmüştü. "Yani evlenmemizi istemiyorsunuz?.."

"Evet beni sevmiyorsanız istemiyorum."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Şaşkınlıktan kıpkırmızı kesilerek, "Siz aklınızı kaçırmışsınız," dedi. Levine'in yüzü o kadar zavallı bir anlama bürünmüştü ki, Kitty kendi şaşkınlığını bir yana bırakıp elindeki elbiseleri atarak, gelip onun yanına oturdu. "Düşündüklerinizi açıkça söyleyin bana."

"Sizin beni sevemeyeceğinizi düşünüyorum. Neyim için seveceksiniz ki?"

Kitty, "Tanrım ben ne yapabilirim" diyerek ağlamaya başladı.

Levine nişanlısının dizlerinin dibine çekerek, "Tanrım ne yaptım

ben?" diye inledi.

Prenses, beş dakika sonra odaya girdiği zaman onları ankışmış bir durumda buldu. Kitty ona sadece kendisini sevdiğini değil sevgisinin nedenini de açıklamıştı. Onu seviyordu, çünkü onu tamamen anlıyordu. Onun nelerden hoşlandığını biliyordu. Onun hoşlandığı her şey iyiydi. Prenses içeri girdiği zaman. Dunyaşa'ya hangi elbisenin verileceğini tartışıyorlardı.

Prenses, Levine'in gelişinin nedenini öğrenince ona biraz kızdı. Onu giyinmesi için eve gönderdi. Kitty'nin saçlarının yapılması gerekiyordu. Berber bekliyordu.

"Zaten Kitty son zamanlarda yemek yemiyor, sararıp soluyordu. Şimdi de gelip saçma sapan sözlerle onu üzüyorsunuz," dedi Prenses.

Levine utanarak suçluluk duyarak oteline döndü. Artık yatışmıştı. Kardeşi, Darya Alexandrovna ve Stephane Arcadievitch giyinmişler, kutsal resimle takdis etmek için onu bekliyorlardı. Zaman yoktu. Darya Alexandrovna'nın eve gidip, gelinin arkasından kutsal resmi taşıyacak olan çocuğunu getirmesi gerekiyordu. Sonra sağdıcı getirmek üzere bir arabanın gönderilmesi de gerekiyordu. Yapılması ve düzenlenmesi gereken bir sürü karmakarışık iş vardı. Saat altı buçuktu. Geç kalmamak işlerin en önemlisiydi.

Kutsal resimle, takdis töreni srasında hiçbir aksilik olmadı. Karısının yanında hem ciddi, hem gülünç bir vaziyette duran Stephane Arcadievitch kutsal resmi alarak, Levine'nin yere kadar eğilmesi gerektiğini söyledi ve alaycı bir şekilde gülerek onu üç kere öptü. Darya Ale-xandrovna da aynı şeyi yapıp hemen aceleyle dışarı çıkmak isterken, arabaların nerelere gönderileceği konusunda sorular sormaya başladı.

"Ben sana anlatayım. Hemen gidip onu alırsın. Serge İvanovitch de seninle gelir ve oradan arabasını geri gönderir.

"Tabii gönderirim."

"Onunla birlikte hemen geri dönersin. Senin eşyanı gönderdiler

mi?" dedi Stephane Arcadievitch.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine. "Evet" diye cevap verdi. Sonra giyinmesine yardım etmesi için Kuzma'yı çağırdı.

Düğün için ışıklandırılmış olan kilisenin çevresinde çoğunluğu kadınlardan oluşan bir kalabalık vardı. İçeriye girememiş olanlar, pencerelerin çevresinde toplanıyor, itişip kakışarak içeriye bakmaya çalışıyorlardı.

Polis yirmiden fazla arabayı yol boyunca sıraya koymuştu. Başka arabalar geliyor, çiçekler taşıyan ve elbiselerinin eteklerini tutan kadınlar ve şapkalarını çıkarmış olan erkekler kiliseden içeri giriyorlardı. Kapının açıldığını anladıkları zaman hepsi konuşmayı bırakarak, gelin ve damadı görmek umuduyla başkalarını çeviriyorlardı. Ama kapı on defa açıldığı halde davetlilerden ve dışarıdaki polisi yumuşatarak içeri girip sol tarafta toplanan yabancılara katılan seyircilerden başka kimse girmemişti. İçeridekiler ve dışarıda bekleyenler birçok tahminlerde bulunmuşlardı.

Önce gelin ve damadın hemen geleceğini düşünmüşler, geç kalmış olmalarına pek önem vermemişlerdi. Sonra kapıya sık sık bakmaya başlamışlardı. Bir aksilik olup olmadığını düşünmeye koyulmuşlardı. Beklemek uzadıkça canlan sıkılmaya başlamış ve gelinle damada aldırmadıklarım anlatmak ister gibi konuşmaya dalmışlardı.

Diyakon, zamanın ne kadar değerli olduğunu anlatmak ister gibi durmadan öksürüyor ve camları titretiyordu. Koronun bulunduğu yerde duran şarkıcılar sıkılmışlardı. Burunlarını siliyorlar ve seslerini denemek için birkaç nota söylüyorlardı. Papaz yanındakileri sık sık göndererek damadın gelip gelmediğini öğrenmeye çalışıyordu. Sonra vestiyere kadar kendisi gidip kendisi bakmaya başladı. Sonunda hanım-

lardan birisi saatine bakarak. "Gerdekten garip bir şey bu" dedi. O zaman davetlilerin hepsi harekete gelip sıkıntı ve memnuniyetsizlikjerini yüksek sesle açıklamaya başladılar. Damadın sağdıçlarından birisi olup bitenleri anlamak için dışarı çıktı. O sırada Kitty beyaz elbisesini giymiş. tülünü takmış, elinde çiçekleri, Cherbatzky'terin oturma odasında bekliyordu. Yanında düğünde kendisine yardım edecek olan kız-kardeşi Bayan Lvov vardı.

Levine ise pantolonunu giymiş ama ceketsiz ve paltosuz olarak, oteldeki odasında bir aşağı, bir yukarı dolaşıyor ve ikide bir başını kapıdan çıkararak gelen giden var mı diye bakıyordu. Ama koridorda çıt çıkmıyordu. Umutsuz bir şekilde geri dönerek, sakin sakin sigarasını içen Stephane Arcadievitch'e:

"Hiç kimse bu kadar korkunç ve saçma bir duruma düşmemiştir," dedi.

Stephane Arcadievitch hafifçe gülümseyerek, "Evet çok saçma bir durum," dedi. "Ama fazla merak etme, hemen getirirler."

"Ne yapacağımı biliyorum," dedi Levine. "Bu ceketin önü ne kadar çok açık... Olacak iş değil." Buruşmuş gömleğine baktı. "Ya eşyam tren istasyonuna gönderilmişse."

"O zaman benimkini giyersin."

"Öyle olsaydı daha önce giyerdim."

"Gülünç gözükmek hiç iyi değildir. Bekle bir dakika... Nasıl olsa gelecek..."

Levine o akşam elbisesini istediği zaman hizmetçisi Kuzma, ceketi ve paltosunu ve gerekli olan her şeyi getirmişti, ama gömlek getirmemişti. .

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine:

"Peki gömlek?" diye sormuştu.

Kuzma gülümseyerek, "Sırtınızda bir gömlek var," demişti.

Kuzma temiz bir gömlek ayırmayı unutmuştu. Levine'in bütün eş-434

Leo Tolstoy

yalarını sarıp Cherbatzky'lerin evine göndermişti. Genç çift oradan hareket edecekti. Levine'in sabahtan beri giydiği gömlek buruşmustu... Önü açık ceketle giyilmesi imkânsızdı. Cherbatzky'lere adam göndermek zaman kaybetmek demekti. Bir başka gömlek aldırmak için birisini gönderdiler. Giden adam geldi. Pazar olduğu için her taraf kapalıydı. Stephane Arcadievitch'in evine birisini gönderdiler. Getirdiği gömlek çok geniş ve kısaydı. Sonunda eşyasının arasından bir gömlek alıp getirmesi için birisini Cherbatzky'lere gönderdiler. Damat kilisede beklenildiği sırada odasında yabani bir hayvan gibi dört dönüyor ve ikide bir kapıdan bakıyordu. Kitty'e birkaç saat önce söylediklerini hatırlayıp da onun neler düşünebileceği aklına geldikçe deliye dönüyordu.

Sonunda Kuzma, nefes nefese odaya girdi.

"Tam zamanında yetiştim, eşyayı arabaya yüklüyorlardı," dedi.

İki dakika sonra Levine hızla koridora fırladı. Duyduğu acıyı faz-lalaştırmak istemediği için saatine bakmıyordu.

Onun geldiğini gören Stephane Arcadievitch, gülümseyerek:

"Böyle hareket etmekle bir şeyi değiştiremezsin. Merak etme her şey halledilecek. Sana söylüyorum." dedi.

"Tamam geldiler!", "İşte damat", "Hangisi?", "Epey genç, değil mi'?", "Gelin ölü gibi sararmış," Levine genç kızla kapıda buluştuktan sonra içeri girdiği sırada orada bulunanlar bu sözleri söyleyerek, düşündüklerini açıklıyorlardı.

Herkes Kitty'nin son günlerde çirkinleştiğini söylüyordu. Ama Levine aynı fikirde değildi. Çiçeklerle bezenerek, yukarı kaldırılarak tutturulmuş saçlarına, yüzünü örten tüle ve genç kızın boynunu yanlardan saklayan ön taraftan gösteren yüksek yakaya hayranlıkla bakıyor-

Anna Kurenina

435

du Onu her zamankinden daha güzel buluyordu. Onun hoşuna giden çiçekler, tül, Paris'ten getirilmiş olan elbise değil, Kitty'nin yüzü, gözlen! dudakları ve saf görünüşüydü.

"Sizin beni bırakıp kaçtığınızı sandım," diyerek gülümsemişti.

Levine kıpkırmızı kesilerek, "Başıma gelenler o kadar aptalca şeyler ki. onlardan söz etmeye bile utanıyorum," dedi. Sonra yanına gelen Sersje İvanovitch'e döndü.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Serge onun elini sıkıp gülümseyerek, "Bu gömlek hikâyesi çok komik," dedi.

Levine onun ne söylediğinin farkına bile varmadan, "Evet, evet" diye cevap verdi.

Stephane Arcadievitch alaylı bir şekilde, "Kostiya cevap vermeden önce çok önemli bir sorun var. Senin karar vermen gerekli. Daha önce yakılmış olan şamdanları mı yoksa hiç yakılmamış şamdanları mı yakalım diye soruyorlar. Bunun sonunda on ruble var..." Tekrar gülümsedi. "Ben karar verdim, ama bu kararımı kabul etmeyeceğinden korkuyorum."

Levine bunun bir şaka olduğunu anladığı halde gülümseyemedi.

"Söylesene nasıl yapsınlar. Yaksınlar mı yakmasınlar mı?"

"Yakmasınlar."

"Hele şükür sorunu çözdüm. Levine yanından ayrılıp Kitty'e yaklaştığı sırada Stephane Arcadievitch, "İnsan bu durumda ne kadar şaşkın oluyor" dedi.

Kontes Nordston, "Kitty unutma halıya ilk sen basacaksın," dedi. Sonra Levine'e döndü. "Çok hoş bir insansınız."

ihtiyar bir hala da şöyle dedi, "Korkmuyorsunuz değil mi?"

Bayan Lvov:

"Üşüyor musun? Çok solgunsun. Dur biraz," diyerek Kitty'nin ba-Şindaki çiçekleri düzeltti.

Dolly geldi, bir şeyler söylemek istedi, ama beceremedi, bağırdı436

Leo Tolstoy

ve sonra garip bir şekilde güldü.

Kitty de Levine gibi. çevresindekilere bomboş gözlerle bakıyordu.

Bu sırada töreni yapacak olan din adamları yerlerini almışlardı. Papaz Levine'e döndü bir şeyler söylemeye başladı. Levine papazın ne dediğini anlamıyordu.

Sağdıç Levine'e, "Gelini elinden tutup götürün," dedi.

Levine bu hareketi yapana kadar uzun bir zaman geçti. Hareketi doğru yapması için birkaç kere yeni baştan başlaması gerekti. Ya Kitty'nin elini yanlış tutuyor, ya da kendi elini yanlış kullanıyordu. Sonunda kendi sağ eliyle, Kitty'nin sağ elini tutması gerektiğini anlayana kadar epey zaman geçti. Papaz onların önünde birkaç ileride konuşuyordu. Birisi eğilip gelinin eteğini tuttu. Kilisenin içi birden o kadar sessizleşti ki, eriyen mumlardan dökülen damlaların sesi duyulmaya başladı.

Tören elbisesini giymiş olan ufak tefek papaz, rahlenin başında bir şeyler söyleyip duruyor, kollarına haç resimlen işlenmiş olan ağır elbisesinin içinden küçücük ellerini çıkarıyordu.

Stephane Arcadievitch, onun yanına gelip kulağına bir şeyler fısıldadı. Sonra Levine'e bir işaret yaparak

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yerine gitti.

Papaz çiçeklerle süslenmiş iki şamdan yaktı. Sonra Levine ve .Kitty'e döndü. Papaz, Levine'in günahını çıkaran adamdı. Yorgun ve üzüntülü gözlerle onlara bakarak içini çekti, sonra damadı takdis etti ve üstüste koyduğu parmaklarını eğilmiş olan Kitty'nin alnına değdire-rek şamdanları onlara verdi ve buhurdanı alarak yavaşça yürümeye başladı.

Levine:

"Bu hakikat mi?" diyerek başını çevirip kamına baktı. Onu yandan görüyor, ama dudaklarının ve kirpiklerinin titremesinden kendisine bakıldığını farkettiğini anlıyordu. İnlememek için kendisini zorladığı ve elindeki şamdanın titrediği belli oluyordu.

Anna Karenina

437

Etekliklerin hışırtısını, geç kalmış olmasını, arkadaş ve davetlilerin konuşmalarını sanki unutmuştu. İçi neşe ve korkuyla dolmuştu.

- Yakışıklı bir adam olan baş diyakon, sırtında gümüş bir elbiseyle onlara doğru yaklaşarak papazın karşısında durdu.

"Tanrının ismi aziz olsun." Heceler yavaş yavaş birbirinin ardına duyuluyor ve havayı ses dalgacıkları ile titreştiriyordu.

"Tanrının ismi ezeldenberi azizdir ve aziz olacaktır," diye cevap verdi ufak tefek papaz. Rahlenin üzerinde bir şeyler arıyordu.

Her zaman olduğu gibi, sessizlik içinde Tanrıya dua ettiler.

"Onlara sevgi, mutluluk ver Tanrım! Sana yal varıyoruz." Sanki bütün kilise baş diyakonun bu sözleri ile nefes almaya başlamıştı.

Levine bu sözlerin ne demek olduğunu anlamış ve etkisi altında kalmıştı. "Benim yardıma evet sadece yardıma ihtiyacım olduğunu nasıl anlıyorlar?" dedi kendi kendine. Şüphelerini hatırlayarak. "Bu korkunç ve tehlikeli durumda ne yapabilirim yoksa? Evet benim yardıma ihtiyacım var" dedi yeniden.

Baş diyakon Çar için duayı bitirince papaz elinde bir kitap ile Levine ve Kitty'e döndü. "Ayrı olanları aşkta birleştiren Tanrı, koparılması imkânsız evlilik bağını kurdu. İshak ve Rebeka'yı takdis eden Tanrım, kulların Costantin ve Ekaterinâ'yı da takdis et. Onları iyi yoldan ayırma/

Korodakiler; "Amin," dediler. Levine:

Ayrı olanları aşkta birleştiren" sözünde ne büyük bir anlam var" 'ye düşündü. Onun şu anda duyduklarına ne kadar uygun düşüyorlar-dı. "Acaba Kitty de aynı şeyleri mi duyuyordu?"

Kıtty e baktığı zaman onunla gözgöze geldi. Onun da aynı şeyleri

düşündüğünü anladı. Ama Levine yanılıyordu. Kitty söylenilen sözle-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

rin hiçbirini duymuyordu. İçine üşüşen duygular gittikçe boğucu bir

geliyor ve onun herhangi bir şey duymasına engel oluyordu. Bu-438

Leo Tolstoy

duyguların neşeye benzer bir tarafları da vardı. Aylardır uzayıp giden hazırlıkların ve beklemelerin artık sona erdiğini düşünüp neşeleniyordu. Levine'in yanına gidip, onun kollarına ilk atıldığı zaman onun için yepyeni bir hayat başlamıştı. Ama eski hayatı da sürüp gidiyordu. Bu yüzden şu son altı hafta, hem mutluluk, hem de en büyük acıları bir arada duymuştu. Bütün istekleri, hayatı ve umutları, iyice anlamadığı ve bazan çılgınca sevip, bazan kaçındığı şu adama bağlanmıştı. Eskiden sevdiği insanlara, annesine, babasına karşı duyduğu ilgisizliğe neden olan şeyi düşünüp sevindiği de oluyordu. Bütün istekleri, düşünceleri bu adamla yaşayacağı hayatla ilgiliydi. Ama, bu hayat henüz ortada yoktu, bu hayatı tam anlamıyla düşünemiyordu. Bilinmeyenin ve yeninin insanın içine saldığı korku ve sevinçten başka bir şey duymuyordu. İşte şu anda, eski hayatı sona eriyor ve yenisi başlıyordu. Bu hayat onun tecrübesizliği karşısında korkuyla dolu bir hayat olarak görünebilirdi. Ama artık her şey bitmiş, altı haftadan beri süren heyecanın sonu gelmişti.

Papaz tekrar kürsüye dönerek, Kitty'nin küçücük yüzüğünü aldı ve bu yüzüğü Levine'in parmağına geçirdi. Sonra dua etti. Bundan sonra Levine'in büyük yüzüğünü Kitty'i pembe küçücük parmağına geçirerek aynı duayı tekrarladı.

Papaz, Levine'in büyük yüzüğünü Kitty'ye, Kitty'nin küçücük yüzüğünü Levine'e tekrar verdi. Ne yapacaklarını yine şaşırdılar.

Dolly, Çirkof ve Stephane Arcadievitch onlara ne yapmaları gerektiğini anlatmak için yanlarına geldiler. Şaşırmalar, duraklamalar ve mırıldanmalar birbirini kovaladı. Yeni evlilerin yüzündeki mutluluk hiç değişmemişti. Sonunda Stephane Arcadievitch gülümsemeden, artık kendi yüzüklerini takabileceklerini söyledi.

Yüzükler sahiplerinin eline geçtikten sonra papaz duaya devam etti, "Sen kadını yaratıp onu erkeğe yardımcı olsun, ona çocuk yetiştirsin diye verdin. Ey yüce Tanrımız atalarını takdis ettiğin gibi Constan-

Anna Karenina

439

tin ve Ekaterine'yı da takdis et ve aşklarını gerçek ve sevgi içinde birleştir..."

Levine, o güne kadar evlilik hakkında düşündüklerinin çocukça şeyler olduğunu anlamaya başlamıştı. O güne kadar anlamadığı şeylerin var olduğunu ve şu anda onu her zamandan daha az anladığı halde etkisi altında kaldığını da seziyordu. Boğazına bir şeyler tıkanıyor, göz yaşları yanaklarını ıslatıyordu.

Kilisede Moskova'nın bütün seçkin insanları vardı. Tören boyunca, iyice aydınlatmış olan kilisede, şık giyinmiş kadınlar, fraklı erkekler, genç kızlar alçak sesle konuşup durmuşlardı. Çoğunlukla erkekler konuşmuşlardı. Kadınlar her zaman ilgi duydukları törenin ayrıntılarına dalıp gitmişlerdi.

Geline yakınları arasında, Kitty'nin iki kızkardeşi vardı. Bunlardan birisi Dolly, öteki yabancı ülkelerden yeni gelmiş olan güzel bayan Lvov'du.

Gelin neden leylâk rengi giyinmiş? Düğün töreninde bu siyah renk ne kadar kötüdür," dedi bayan

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Korsunsky.

Bayan Trubetzk, "Onun tenine bu renk daha çok yakışıyor" dedi. Ben akşam üzeri düğün töreni yapmalarının nedenini anlayamadım."

Bayan Korsunsky, evlendiği gün ne kadar güzel olduğunu, kocasının kendisini ne kadar budalaca sevdiğini ve şimdi bütün bunların ne kadar değişmiş olduğunu hatırlayarak, "Çok güzel bir şey bu... Ben de akşam üstü evlenmiştim," dedi.

On defa sağdıçlık yapan birisinin evlenemeyeceğini söylerler, nuncu defa sağdıçlık yapmak istedim, ama yerimi daha önce kapmış olduklarını gördüm," dedi Kont Siniavin. Konuşurken kendisiyle yakından ilgilenen güzel Prenses Tcharsky'e bakıyordu.440

Leo Tolstoy

Prenses sadece gülümsemekle cevap verdi. Kitty'e bakıyor ve Kont Siniavin ile ne zaman bu şekilde evleneceğini düşünüyordu. O zaman yaptığı bu şakayı ona hatırlatmaktan zevk duyacaktı.

Cherbatzkye nedimelik yapan yaşlı bayan Nikolevna'ya tacı Kitty'nin topuzunun üzerine koymak istediğini, bunun uğur getireceğini söyledi.

Bayan Nikolevna sadelikten hoşlanırdı. "Hayır bu iyi bir şey değil," diye cevap verdi. Serge İvanovitch Darya Dimitrievna ile konuşuyordu.

"Kardeşiniz evlendiği için çok mutlu olmalı. Kitty dünyanın en tatlı kızıdır. Levine'e imrendiğinizden eminim."

"Hayır Darya Dimitrievna, bu duygulan kaybettim ben," dedi Serge. Birden üzüntülü ve ciddi bir tavır takındı.

Stephane Arcadievitch baldızına boşanma hakkında bir şaka anlatıyordu. Ama baldızı onun söylediklerini duyacak durumda değildi.

"Yazık ki Kitty bugün pek güzel değil,"dedi Kontes Nordston. Sonra karşısında duran Bayan Lvov'a "Levine onun küçük parmağına değmez değil mi?" diye ilâve etti.

Bayan Lvov:

"Aynı fikirde değilim, ben Levine'i severim. Müstakbel kayınbiraderim olacak diye değil," dedi. "Çok güzel hareket ediyor. Bu durumlarda gülünç olmamak çok zordur. Gülünç değil, sahte hareketler de yapmıyor, sadece heyecanlanmış olduğu belli oluyor."

"Siz onlann evleneceklerini anlamıştınız değil mi?"

"Evet, Kitty onunla daima ilgilenmişti."

"Bakalım hangisi halıya ilk olarak basacak. Kitty'e bunu hatırlattım."

"Bu hiç önemli değil" dedi Bayan Lvov. "Bizim ailemizin kadınları erkeklerine baş eğen kadınlardır."

"Ah... ben halıya bile bile Vassily'den önce basmıştım. Sen ne

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

il! >,,

Anna Karenina

441

yapmıştın Dolly?"

Dolly onların yanında duruyordu. Söylediklerini duymuştu. Ama cevap vermedi.

Çok heyecanlanmıştı. Ağzını açsa ağlayacağını biliyordu. Kendi düğününü düşündü. Gözleri Stephane Arcadievitch'in pırıl pırıl yanan yüzüne takıldı. Tertemiz aşkını bir kere daha hatırladı. Yalnız kendisini değil, tanıdığı kadınları ve arkadaşlarını da hatırlamıştı. Onların da Kitty gibi düğün elbisesiyle, içleri sevgi,umut ve korku dolu olarak, hayatlarının o tek gününde mihrabın önünde böyle durmuş olduklarını düşündü. Bu gelinler arasında boşanacağım duyduğu sevgili Anna'sı-nın hayali de belirdi. O da Kitty kadar saf ve masum bir şekilde durmuştu. "Şimdi ne kadar garip" diye düşündü Dolly. Evlenme törenini sadece tanıdıklar ve akrabalar değil, yabancılar da izliyorlardı. Kimsenin tanımadığı birtakım kadınlar, nefes bile almaktan korkuyorlarmış gibi, baştan başa dikkat kesilmiş olarak, gelin ve damadı seyrediyorlardı. Yanlarında bulunan ve kaba saba şakalar yapan duygusuz erkeklerin sözlerini duymuyorlardı sanki.

"Kız neden ağlıyor? Yoksa evlenmek istemiyor mu?"

"Böyle güzel bir erkekle evlenmek istemez olur mu? O bir prens. değil mi?"

"Beyazlar giyinmiş kadın gelinin kızkardeşi mi?"

"Korodakiler Tchodovo'dan mı gelmişler?"

"Hayır Synod'dan."

Ben uşaklardan birine sordum. Damat gelini hemen köydeki malikânesine götürecekmiş. Çok zengin bir adammış. Kız onunla bu yüzden evlenmiş"

Hayır, bunlar tam birbirlerine uygun iki genç."

"Gelin ne kadar güzel değil mi? Hele çiçekler..."

Kilisenin içine girmeyi başarmış olan kadınlar topluluğundan buna benzer sözler duyuluyordu.442

Leo Tolstoy

Törenin birinci kısmı bittikten sonra, papaz genç evlilere dönerek ipek halıyı işaret etti. Halıya ilk basanın evin reisi olacağını duydukları halde, ne Levine, ne de Kitty bunları hatırlamadan halıya doğru birkaç adım attılar. Arkalarında bulunanların tartışmalarını bile duymuyorlardı. Kalabalıktan bazıları önce Levine'in, bazıları da ikisinin birden basmış olduklarını tartışıp duruyorlardı.

Kendi istekleri ile evlendikleri, başka birini isteyip-istemedikleri konusunda sorular sorulduktan sonra yeni bir tören başladı, Kitty papazın sözlerini anlamak istiyor, ama bir türlü anlayamıyordu. Mutluluğu içini gittikçe kaplıyor, dikkatini dağıtıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Dua ediyorlar, "Onlara çocuklar ver, çocuklarını onlara, onları çocuklarına bağışla." Adem'in karısının kaburga kemiklerinden çıktığını belirttikten sonra, "Bu yüzden evliler ana babalarından uzaklaşacak ve yeniden bir vücut haline geleceklerdir" diyorlardı. Kitty kelimeleri tek tuk anlayabiliyor ve "Ne kadar harika" bir şey diyordu kendi kendine. "Bunların gerçekten böyle olması gerekiyor."

Papaz evlilik taçlarını başlarına koyarken "Yavaş koyun," diye fısıltılar duyuldu. Cherbatzky, eldivenli elleriyle tuttuğu tacı Kitty'nin başının yükseğinde tutuyordu.

Kitty gülümseyerek fısıldadı, "Tacı koy."

Levine ona baktığı zaman yüzündeki mutluluk ışıltısına şaşırdı. Kitty'nin duydukları onu da etki altında bırakmıştı.

Kutsal kitabın okunduğunu ve dışardakilerin o kadar sabırsızlıkla bekledikleri son cümlenin de sona erdiğini duydular. Ayrı kadehten ılık şarap ve su içerken anlatılamayacak bir zevk duydular.

Cherbazky ve Çirikof taçları tutarak ilerlerken papazın birden dur-masıyla oldukları yerde kaldılar. Geride kalmışlardı. Kitty'nin yüzünde beliren neşe sanki herkesin içine işliyordu. Levine diyakon ve papazın da kendisi gibi gülümsemek istediklerini sandı.

Papaz başlarından taçları alarak son duaları okudu ve genç evlileri

Karenina

tebrik etti. Levine Kitty'e baktı, onu daha önce hiç böyle görmemişti. Yüzündeki bu mutluluk onu her zamankinden daha güzel yapmıştı. Levine ona bir şeyler söyledi, ama törenin sona erip ermediğini anlayamamıştı. Papaz onun şaşkınlığını sona erdirecek sözleri söylemekte gecikmedi. Hafifçe gülüp, ellerindeki şamdanları alarak, "Karınızı öpün, siz de kocanızı öpün."

Levine, Kitty'nin titreyen dudaklarını öptü, ona kolunu verdi ve kiliseden dışarı çıktılar. Olup bitenlerin gerçek olduğuna bir türlü ina-namıyordu. Çekingen ve şaşkın gözleri karşılaşana kadar bunun doğru olabileceğine inanmamıştı. Bakıştıkları zaman tek bir varlık haline gelmiş olduklarını anladı.

Yemekten sonra genç çiftler köye gitmek üzere hareket ettiler.

Wronsky ve Anna Avrupa'da üç aydan beri birlikteydiler. Venedik, Roma ve Napoli'yi gezmişler, sonra da küçük bir İtalyan kasabasına gelmişlerdi. Siyah elbiseler giyinmiş, yakışıklı bir metrdotel elleri ceplerinde, gururlu bir şekilde karşısında bulunan birisiyle konuşuyordu. En iyi odalardan birisini tutmuş olan Rus kontunun merdivene yaklaştığını gören metrdotel ellerini ceplerinden çıkararak selam verdi. Mektupların gelmiş olduğunu, ev konusunun halledildiğini ve kâhyanın anlaşmayı imzalamak için beklediğini bildirdi.

"Çok güzel," dedi Wronsky, "Hanımefendi içerde mi, değil mi?" Dışarı çıkıp biraz gezindikten sonra, döndüler."

Wronsky yumuşak kumaştan yapılmış şapkasını çıkardıktan sonra, mendiliyle terlemiş alnını sildi. Yanlarından iyice uzamış saçlarını aradaki seyrekliği kapayacak şekilde taradı. Orada duran adama şöyle bir göz atıp ilerledi.

Metrdotel, "Bu bey Rustur, sizi soruyordu," dedi.444

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky tanıdık birisiyle karşılaşmanın verdiği sıkıntı ile birlikte monoton hayatına renk katacak birisini tanıyacağı için sevinci de içine alan karmakarışık bir his duydu. Wronsky adama bir daha dikkatle baktı. Birden her ikisinin de gözlerinde bir ışık belirdi:

"Goleniçef..."

"Wronsky..."

Bu adam gerçekten Wronsky'nin eski arkadaşlarından Goleniçef ti. Goleniçef liberalist olduğu için okulu bitirdikten sonra orduya girmemiş ve devlet idaresinde çalışmamıştı. Ondan sonra bir kez karşılaşmışlardı.

Wronsky bu karşılaşmada, Goleniçef in liberalist bir düşünceye sahip bir kişi olarak kendisini biraz küçümsediğini, ilgi duyduğu şeyleri ve hayatını önemsemediğini sezmişti. Bunun üzerine Wronsky de o her zaman takındığı gururlu tavırla davranarak, sanki, "Benim hayatımı beğenip beğenmememin hiç önemi yok, ama benimle dostluk etmek istersen bana saygı duymak zorundasın" demek istemişti. Goleniçef, Wronsky'nin bu davranışını da küçümsemişti.

Bu son davranışın onları birbirinden daha da uzaklaştıracağı sanılmıştı. Ama birbirleriyle karşılaşmaktan memnun oldukları her hallerinden belli oluyordu. Wronsky'nin arkadaşını gördüğü zaman bu kadar memnun kalacağını kimse söyleyemezdi. Goleniçef de memnun görünüyordu.

Wronsky dostça gülümseyerek, "Seni gördüğüme çok memnun oldum," dedi.

"Wronsky ismini duymuş ama hangi Wronsky olduğunu anlayamamıştım. Çok memnun oldum."

"Gel içeri girelim. Söyle bakalım burada ne arıyorsun?" "İki yıldan beri burada yaşıyorum. Çalışıyorum burada." "Öyle mi?" dedi Wronsky dostça. "Gel içeri gidelim." Rus geleneğine uygun olarak hizmetkârların duymaması gereken bir şey olduğu

zaman yaptığı gibi Fransızca konuşarak:

"Bayan Karenina'yı biliyorsun. Onunla birlikte seyahat ediyoruz. Onu görmeye gidiyorum." dedi. Goleniçefin yüzünü dikkatle inceliyordu.

Goleniçef, Anna'yı tanıdığı halde, ilgisizce, "Hayır tanımıyorum." dedi. "Çoktan beri burada mısınız?" diye ekledi.

Wronsky: "Dört günden beri," dedi.

Goleniçefin yüzündeki anlamı ve konunun değiştirilmiş olmasını farkeden Wronsky, "Evet, iyi bir insandır o. Kötülük düşünmeyeceğinden eminim," diye aklından geçirdi. "Onu Anna'yla tanıştırabilirim. Kötü ve adi şeyler düşünmez."

Üç aydır Anna ile birlikte yabancı ülkelerde dolaşan Wronsky, yeni tanıştıkları insanların onun Anna ile

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olan ilişkisini nasıl karşıladıklarını anlamaya çalışmıştı. Erkeklerin çoğu bu ilişkiye normal ve temiz bir şey gibi bakıyorlardı,

Aslında, Wronsky'nin normal ve temiz bir şekilde baktıklarını sandığı insanların konu hakkında belli bir düşünceleri yoktu. Onlar, sadece hayatın ortaya çıkardığı karışık ve anlaşılmaz olaylara karşı iyi yetiştirilmiş insanların davranmaları gerektiği gibi davranıyorlardı. Durumun zorluğu ve önemini kavramış gibi hareket ediyorlardı. Hatta karşılanndakinin hareket tarzını kabul ettiklerini ve doğru bulduklarını bile söylüyorlardı. Ama bunların hepsini apaçık bir şekilde kelimelerle anlatmanın gerekli olmadığını düşünüyorlardı.

Wronsky, Goleniçefin bu insanlardan olduğunu anlayınca onu gördüğüne daha da memnun oldu.

Anna ile daha önce hiç karşılaşmamıştı. Anna'nın güzelliğine ve içinde bulunduğu durumu kabul etmekteki rahatlığına ve samimiyetine hayran kalmıştı. Wronsky, Goleniçef i içeri getirdiği zaman Anna kıpkırmızı kesilmişti. Ama güzel yüzünde beliren bu kırmızılık Gole-niceefin hayranlığını uyandırmıştı. Goleniçefin en fazla hayran kaldığı446

Leo Tolstoy

nokta, Anna'nın onun yanında Wronsky'e Alexis diye hitap ederek samimiyet göstermesi ve yeni tuttukları bir eve taşınacaklarından söz etmesiydi. Goleniçef bu içten ve açık davranıştan çok horlanmıştı. Ale-xis Alexandroviçh'i ve Wronsky'i tanıyan Golençef, Anna'yı iyice anlamış olduğunu sanıyordu.

Wronsky'nin tutmuş olduğu yerden söz eden Goleniçef, "Kılavuz kitaplarda oranın ismi geçiyor. Tintoretto'nun son çağlarında yaptığı bir resim de var orada." dedi.

"Hava çok güzel hadi dışarı çıkıp gezelim. Gidip oraya da bakarız," dedi, Wronsky Anna'ya bakarak. Anna:

"Çok iyi olur. Gidip şapkamı giyeyim. Sıcak mı acaba?" dedi Wronsky'e bakarak. Yüzü yeniden kızarmıştı.

Wronsky onun bakışlarından, kendisinin Goleniçef ile birlikte olmaya ne kadar önem verdiğini anlayamadığını ve bunun için gerektiği gibi davranamadığından korktuğunu sezdi.

Ona tatlı tatlı bakarak; "Hayır çok sıcak değil," dedi. Anna, Wronsky'i memnun etmiş olduğunu düşünerek ona gülümsedi ve hızla dışarı çıktı.

İki arkadaş birbirlerine bakıştılar. Sanki Goleniçef, Anna'yı çok beğendiği için bir iki söz söylemek istemiş, ama gereken kelimeleri bulamadığı için susmuş, Wronsky de onun konuşacağını düşünerek korkuya kapılmıştı.

Wronsky bir konuşma konusu bulmak için, "Demek burada yerleştin," dedi. "Demek hep aynı iştesin," diye devam etti. Kendisine Golençief in bir şeyler yazdığını söylemişlerdi. Bunun için bir kadehten ılık şarap içerken, "Aynı kitabın ikinci kısmını yazıyorum" dedi. "Daha doğrusu henüz yazmaya başlamadım. Bilgi topluyor, belgeleri gözden geçiriyorum. Bu kitabın konusu oldukça geniş olacak. Biz, Rusya'da Bizanslıların varisleri olduğumuzu bir türlü kabul etmek is-

Anna Karenina

447

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

temeyiz." Bunları söyledikten sonra heyecanlı bir şekilde düşünceleri: ni ve görüşlerini açıklamaya başladı.

Wronsky önce, "İki Eleman'ın kitabının birinci kısmın okumamış olmasından dolayı sıkıntı duydu. Ama Goleniçef düşüncelerini açıklamaya başlayınca, kitabın birinci kısmını okumamış olan Wronsky onun söylediklerini takip etmeye ve ilgi ile dinlemeye başladı. Çünkü Goleniçef çok güzel konuşuyordu. Ama konuşmasındaki sinirlilik Wronsky'i tedirgin ediyordu. Goleniçef'i hep, sınıf birincisi olan ince, sessiz, zayıf bir delikanlı olarak hatırlayan Wronsky onun böyle sinirlenmesine bir türlü inanamıyordu. Bundan pek hoşlanmamıştı. Wronsky'nin hoşlanmadığı şeylerden birisi de Goleniçef gibi bir adamın kendini saçma sapan yazılar yazan adamlarla bir tutması ve onlara karşı kızgınlık duymasıydı. Değer miydi bu? Wronsky bundan hoşlanmadı, ama Goleniçef in üzüldüğünü anlayıp sıkıldı. Anna'nın içeri girdiğini farketmemiş, coşkun bir şekilde konuşup duruyordu.

Anna şapkası, pelerini ve elinde salladığı şemsiyesi ile içeri girdiği zaman Wronsky, Goleniçef in şikâyeti konuşmalarından kurtulmuş olmanın sevincini duydu. Goleniçef, zorlukla kendine gelmeye çalıştı. Birkaç dakika üzüntülü bir insan gibi durdu. Ama o sırada herkese dostça davranan Anna onu da neşelendirmeyi başardı. Birçok konuları denedikten sonra resimde karar kıldı. Çünkü Goleniçef bu konuda çok güzel konuşuyordu. Anna onu dikkatle dinlemeye başladı. Tutmuş oldukları eve gidip baktılar.

Gen döndükleri sırada, Anna Goleniçefe, "Beni çok sevindiren

bir nokta var," dedi. Sonra Wronsky'e dönerek, "Bu evde bir atölye de

var. Onu kendine ayırmalısın." Bu sözleri Rusça söylemişti.

ronsky'e "sen" diye hitap ediyor ve böyle yaparak, Goleniçef in ya-

Payalnız hayatlarına girerek onlara arkadaşlık edeceğini, bu yüzden

isinden Çimmenin yersiz olduğunu anlatmak istiyordu.

oleniçef hemen Wronsky'e dönerek, "Siz resim yapıyor muşu-448

nuz?" dedi.

Wronsky:

"Evet çok eskiden resim dersleri alınıştım. Yeniden başladım biraz." dedi kızararak.

Anna tatlı bir gülümsemeyle, "Çok yeteneklisin" dedi. "Ben bu işten anlamam, ama anlayanlar da aynı şeyi söylediler," diye ekledi.

Anna özgürce yaşadığı ve sağlığına kavuştuğu ilk aylarda kendink o kadar mutlu ve güçlü hissediyordu ki, bundan utanç duyuyordu.

Hastalığından sonra olup bitenler yani; kocasıyla barışması, tekrar bozuşması, Wronsky'nin kendisini yaraladığını duyması, boşanma hazırlıkları, evinden ve oğlundan ayrılması bütün bunlar ona korkunç bir rüya gibi geliyordu. Bu rüyadan Wronsky ile birlikte yabancı bir ülkede uyanmıştı sanki. Kocasının çekmiş olduğu acı ona tiksinti veriyordu. Bu duygu boğulmak üzere olan bir adamın kendisine asılan bir başkasını

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

silkelediği zaman duyabileceği duyguya benziyordu. Adam boğulmuştu. Şüphesiz bu şekilde hareket etmiş olmak çok kötüydü. Ama başka türlü kurtulmak imkânsızdı. En doğrusu bu korkunç olayları düşünmemekti...

Kocasından ayrıldığı sırada Anna, kendisini avutacak bir düşünce bulmuştu. "Bu adamı mahvettim, ama bundan ben de faydalanacak değilim," diyordu. "Bu olay yüzünden ben de acı çekeceğim, en fazla önem verdiğim şeyi yani ismimi ve oğlumu kaybettim. Hata ettiğim için boşanmak ve mutlu bir hayat sürmek istemiyorum. Utancımı ve oğlumdan ayrılmanın acısını sonuna kadar çekmek istiyorum," diye düşünmeye devam ediyordu. Ama daha sonra, Anna acı çekmediğini farketti. Utanç da duymuyordu. Yabancı ülkeleri gezdikleri sırada Ruslarla karşılaşmamak için büyük bir çaba harcıyorlar, bunu da başa-

rıvorlardı. Ya da durumlarını çok iyi anladıklarını söyleyen insanlarla karşılaşıyorlardı. Bu insanların onların durumlarını kendilerinden daha iyi anladıkları söylenebilirdi. İlk günlerde oğlundan ayrılmış olması bile Anna'yı fazla üzmemişti. Küçük kız (Anna'nın çocuğu) o kadar sevimliydi ki. oğlunu bile unutturuyordu.

Hastalıktan kurtulmuş bir insanın yaşama isteğini duyan ve içinde bulunduğu durumun yeniliğine kapılan Anna mutlu bir insan olmuştu. Bu durumunu affedemiyordu. Wronsky'i tanıdıkça daha fazla seviyordu. Onu hem kendisi için, hem de duyduğu aşk için seviyordu. Ona tamamen sahip olduğunu biliyor ve bundan mutlu oluyordu. Yeni giymiş olduğu sivil elbise onu, sanki bir genç kızmış gibi etkiliyordu. Onun yanında kendisini önemsiz bir insan olarak görüyor, ama bunu ona açıklamaktan çekiniyordu. Açıklayacak olursa onun kendisini daha az seveceğinden korkuyordu. Oysa korkması için hiçbir neden yoktu.

Wronsky, Anna'nın içinde bulunduğu durumu farkediyor ve üzülmemesi için elinden gelen her şeyi yapıyordu. Wronsky'nin kendisine gösterdiği bu ilgi bazen Anna'yı rahatsız ediyordu, ama bunu takdir etmekten de kendini alamıyordu.

Fakat, Wronsky uzun zamandır istediği bütün şeylere sahip olduğu halde tamamen mutlu değildi. İsteklerini gerçekleştirmiş olmasının kendisine beklediği mutluluğun binde birini bile vermemiş olduğunu görmüştü. Askerlikten ayrılıp Anna ile birlikte yaşamaya başladığı zaman, o ana kadar ulaşılması güç olduğu bir özgürlüğe kavuşmuş ve

undan çok memnun olmuştu. Ama bu duygu çok geçmeden kaybolmuştu.

önlünde yepyeni duyguların belirmiş olduğunu, yani can sıkıntı-

sına kapıldığını anlamıştı. Farkına varmadan her kaprisini ciddiye alıp

ağlanmaya başlamıştı. Her kaprisi bir istek sanıyordu. Tamamen

geçen on saatlik zamanı her gün şu veya bu şekilde doldurmak450

Leo Tolstoy

gerekiyordu. Wronsky bekârken, yabancı ülkelerde gezmiş, ve zamanını geçirmek için zorluk çekmemişti Ama şimdi bekâr hayatının gereklerine uygun olarak davranması imkânsızdı. Anna buna izin vermezdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bekâr arkadaşları ile yemek yiyip, eve biraz geç geldiği akşam Anna bir sinii' krizi geçirmişti. Aralarındaki ilişki normal olmadığı için bulundukları yerin sosyetesine girmeleri de imkânsızdı. İlgi çekici yerleri gezmek ve görmek Wronsky için pek de önemli değildi. Bunları daha önce görmüş olması bir yana, Wroıısky hiçbir zaman böyle şeylere önem vermezdi.

Aç bir insanın önüne gelen her şeye saldırması gibi, Wronsky de önce politikaya, sonra yeni kitaplara ve en sonunda da resim yapmaya meraklandı.

' Çocukluktan beri resmi sevdiği ve parası da olduğu için gravürler toplamaya ve daha sonraları resim yapmaya başladı.

Anna'nın İtalyan elbisesi ile bir resmini yapmış ve bu resim hem kendisi, hem de resmi görenler tarafından çok beğenilmişti.

Yeni taşındıkları konağın resimli duvarları, işlemeli tavanı, moza-yikli zemini, şömineleri, misafir odaları; Wronky'nin kendisini ordudan çekilmiş bir Rus askeri olarak değil de, eski resimlere düşkün ve sevdiği kadın için dünyadan elini eteğini çekmiş bir artist olarak düşünmesine neden oluyordu. Bütün bunlar Wronsky'nin hoşuna gidiyordu.

Wronsky'nin seçtiği bu yeni davranış başlangıçta kendisi için çok iyi olmuştu. Golenief in aracılığıyla ilgi çekici bir iki insan da tanımıştı. Bir İtalyan öğretmenden ders alarak doğa karşısında peyzajlar çizi" yor ve orta çağ İtalyan hayatını inceliyordu. Orta çağ İtalyan hayatı Wronsky'i o kadar büyülemişti ki, o çağlarda giyilen şapkalara benzer

bir şapka ve pelerin giymeye başladı. Bunlar kendisine pek yakışmı-

yordu.

Wronsky bir sabah Goleniçef, kendisini ziyarete geldiği zaman elindeki gazeteyi uzatarak, "Burada yaşıyoruz, ama olup bitenlerden hiç haberimiz yok," dedi. O gün almış olduğu bu Rusça gazetede, onların bulunduğu kasabada yaşayan Mihaliov isimli ünlü bir Rus ressamından söz ediliyordu. Bu ressam bir resim yapmış ve resim bitmeden önce satın alınmıştı. Wronsky, "Mihailofun resmini gördün mü?" dedi. Gazetede, Rus hükümetinin ve akademinin bu değerli sanatçı ile ilgilenmemesi de eleştiriliyor.

"Evet gördüm" dedi Goleniçef. Yeteneksiz bir insan değil, ama seçtiği yol tamamen yanlış. Bu din resme ve İsa resimlerine karşı alınmış İvanov - Strausse - Renan'vari bir tavrı dile getiriyor.

"Resmin konusu neymiş?" dedi Anna.

"Pilatus'un önünde İsa. İsa yeni anlayışın bütün gerçekçiliği ile bir Yahudi olarak resmedilmiş."

Resmin konusu Goleniçef i en fazla sevdiği konulardan birisine getirmişti. Konuşmaya başladı:

"Böyle büyük bir hataya nasıl düştüklerini anlamıyorum," dedi. 'Büyük ustalar İsa'yı belli bir şekilde resmetmişlerdir. Bu nedenle, bir devrimci ya da filozofu resmetmek istedikleri zaman, niçin tarihten Socrat'ı, Franklin'i ya da Charlotte Corday'ı almazlar bilmem... İsa ye "ne bunları seçseler iyi olur. Kendi sanatlarını kavrayamayacağı bir konu alıyorlar sonra..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky bir sanat koruyucusu olduğunu düşünerek, "Mihailof, edikleri kadar sefalet içinde mi?" diye sordu. Resmi ister iyi, ister kö-tü olsun, bu sanatçıya yardım etmenin görev olduğunu düşünüyordu. iyi bir portre ressamıdır. Fazla sıkıntı çekmemiştir. Madam Vasi-loikof'un bir potresini yaptı. Gördünüz mü?" Ama portre yapmaktan

pek hoşlanmaz bu yüzden parasız kalmış olabilir. Bana kalırsa..."452

Leo Tolstoy

"Anna Arcadievna'nın bir portresini yapmasını isteyebilir miyiz?" dedi Wronsky.

"Neden?" diye sordu Anna. "Senin yaptığından sonra başka portre istemem. Annie'nin bir portresini yaptıralım daha iyi olur (küçük kızına Annie diyordu). Pencereden çocuğu bahçeye götüren güzel mürebbiye

Anna'nın gizli sıkıntılarından birinin kaynağıydı. Wronsky onun güzelliğini ve orta çağlı bir insan gibi davranışını çok beğeniyor, resimlerine modellik ettiriyordu. Ama Anna bu mürebbiyeyi kıskandığını kendi kendine itiraf etmeye cesaret edemiyordu. Bu yüzden hem mürebbiyeye, hem de erkek çocuğuna çok nazik bir şekilde davranıyordu. Wronsky pencereden dışarı baktıktan sonra Anna ile gözgöze gelmişti. Goleniçefe dönerek:

"Mihailof u tanıyor musunuz?" dedi.

"Kendisiyle tanıştım. Garip, bir adam. Çok kötü yetişmiş. Son zamanlarda sık sık rastlanan Tanrı tanımazlardan, şüpheci ve maddeci felsefeleri olduğu gibi, sorup soruşturmadan kabul etmiş birisi." Anna ve Wronsky'nin de konuşmak istediğini farkettiği halde anlamamış gibi görünen Goleniçef sözüne devam etti, "Eskiden Tanrı tanımaz denilen insanlar, sıkı bir din ve ahlâk terbiyesinden geçtikten sonra, ruhi sıkıntı ve çatışmalar sonunda şüphecilik ve Tanrı tanımazlığa düşen kimselerdi. Ama son yıllarda din ve ahlâktan haberleri olmadığı halde böyle bir düşünceyi benimseyen doğuştan Tanrı tanımazlar var. Bunlar her şeyi inkâr etmeye kalkışıyorlar. Yaptıkları, bir çeşit vahşetten başka bir şey değil. Mihailof da bunlardan birisi. Akademiye giriş tanınmaya başladığı sırada kendine öğrenim yapmaya, kendini yetiştirmeye çalışmış. Ama bilgi edineceği yerin dergiler olduğunu sanmış. Eskiden bilgi edinmek isteyen bir insan örneğin bir Fransız, önce klâsikleri okumakla işe başlardı. Büyük tiyatro yazarlarını, filozofları, tarihçileri okurdu. Ama şimdi inançsızlığı yayan dergiler ve kitaplar okunuyor ve böylece öğrenim yapıldığı sanılıyor. Yirmi yıl önce oku-

muş olsaydı bu dergi ve kitaplarda bile belli inançlara karşı gelinmiş olduğunu, kısacası inkâr edilen bir şeyin var olduğunu anlardı. Ama_ bugün bu iddiaların yalnız olumsuz tarafları ortaya konuyor ve gelişme, tabii seçme ve hayat savaşından başka hiçbir şeyin var olmadığı ileri sürülüyor. Bir makalemde..."

Wronsky'nin ressamın yetişmesi ve kültürü ile ilgilenmediğini sadece ona yardım etmesi gerektiğini düşündüğünü anlayan Anna, "Size bir teklifim var, hadi gidip bu adamı görelim," dedi.

Goleniçef kendini toparlayıp, bu düşünceye katıldığını bildirdi Sanatçı uzak biryerde oturduğu için arabaya binmeleri gerekiyordu.

Bir saat sonra Anna, Goleniçef we Wronsky birlikte kasabanın kenar mahallelerinden birinde bulunan

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yeni yapılmış çirkin bir evin önünde durdular. Onları karşılamaya gelen kapıcının karısı, ressamın misafirlerini stüdyosunda kabul ettiğini, ama şimdi evde olduğunu söyledi. Ressamın evi hemen yakındaydı. Kapıcının karısını, kartları ile birlikte Ressama göndererek resmini görmek istediklerini belirttiler.

Kont Wronsky ve Goleniçef in kartları geldiği zaman Mihailof ça-lışıyordu.Eve gelince, ev sahibinin atlatamayan ve kira istediğini bildiren karısına kızmıştı.

Ayrıntıya girmemeni sana kaç kere söyledim," diyordu. "Zaten budalasın, hele İtalyanca konuşmaya kalkınca daha budala oluyorsun. "Bu benim suçum değil ki... Para olsaydı..." Mıhaılof kızgınlıktan ağlayacak gibiydi. "Yalvarırım beni yalnız dedi. Sonra çalışma odasına geçerek kapıyı kapattı. "Sersem ka-dın diye mırıldandı. Bir dosya açarak, hızla çalışmaya başladı. Karısı ile kavga ettiği ve işleri kötü gittiği zaman daha iyi çalışır-dı Çalışması ilerledikçe, "Hepsi yerin dibine batsın," diye düşündü.454

Leo Tolstoy

Çılgın bıı öfkeye kapılmış adamın skecini yapıyordu. Daha önce bir skeç daha yapmış, ama o zaman tatmin olmamıştı. "Yanılmışım eski yaptığım daha iyiydi," dedi kendi kendine. Karısının yanına gitti, ama onun yüzüne bakmıyordu. En büyük kızına seslenerek, "SiZe verdiğim resmi ne yaptınız?" dedi. Arayıp bu resmi buldular. Ama biraz kirlenmiş ve yağlanmıştı. Skeci alıp masanın üzerine koyarak ve gözlerini kısarak baktı.

"Tamam işte bu..." dedi. Bir kurşun kalem alarak çalışmaya, çizmeye başladı. Mum lekeleri resimdeki insan figürüne farklı bir anlam vermişti.

Bu duruşu yeniden çizdi. Birden kendisinden sigara satın aldığı bakkalın yüzü aklına geldi. Sert yüzlü, çıkık çeneli birisiydi bu. Neşeli bir şekilde yüksek sesle güldü. Tam skeci bitirdiği sırada Wronsky ve Goleniçef in kartları geldi.

"Geliyorum, geliyorum," dedi.

Sonra karısını görmeye gitti.

Çekingen bir şekilde gülümseyerek; "Şaşa darılma bana, hadi barışalım," dedi. "İkimiz de suçluyuz değil mi?" Karısıyla barıştıktan sonra, zeytin yeşili renkte kadife yakalı bir pardesü giyip şapkasını alarak dışarı çıktı. Arabaları ile gelip kendisini ziyaret eden vatandaşlarını düşününce memnun oldu.

Resim sehpasının üzerinde duran resmi de düşündü. Şimdiye kadar hiçbir kimsenin böyle bir resim yapmamış olduğundan emindi. Tablosunun Rafael'in bütün resimlerinden daha üstün olduğuna ve bu resimde verdiği anlamı kimsenin veremeyeceğine inanıyordu. Bununla beraber başkalarının eleştirilerine de çok önem veriyordu. Bu eleştiriler onun içine işliyorlardı. Resimde kendisinin de gördüğü en önemsiz bir şeyi işaret eden hafif bir eleştiri bile onun huzurunu kaçırmaya yetiyordu. Kendisini eleştirenlerin daha sağlam görüşleri olduğuna ve kendi görmediği hataları farkettiklerine inanıyordu. Böylece onlardan

Anna Kareni na

455

yararlanacağını düşünüyordu.

Stüdyonun kapısına yaklaşınca. Anna'yı gördü. Anna'nın aydınlık- ta görünen yüzü onu şaşırtmıştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Goleniçef in anlattıklarını dinliyordu. Çevresine bakınıp ressamın gelip gelmediğini anlamak ister gibi bir hali vardı. Mihailof içeri girerken, Anna'nın yüzünde beliren anlamı hafızasına kazıdığını ve kendisine sigara satan bakkalın yüzü gibi istediği zaman hatırlayıp resimlerinde kullanacağını fark bile etmiyordu. Goleniçef in hakkında söylediklerinin sonucu olarak ressam, hakkında pek güzel şeyler düşünmeyen Anna ve Wronsky; onun dış görünüşünden de pek hoşlanmamışlardı. Mihailof, orta boylu kaba saba bir insandı. Kahverengi şapkası, zeytin yeşili pardesüsü ve dapdaracık pan-talonu ile hiç de iyi bir etki yapmamıştı. Üstelik yüzü sıradan bir adamın yüzüne benziyordu.

İlgisiz görünmek ister gibi hareket ederek, "Lütfen içeri girin" dedi. Stüdyonun kapısına yaklaşarak cebinden anahtarı çıkardı.

İçeri girdikleri sırada Mihailof, ziyaretçilerin yüzlerini yine dikkatle inceledi ve Wronsky'nin çenesini hafızasına kaydetti.

Goleniçef in burada yaşayan bir Rus olduğunu biliyordu. Ama onunla nerede karşılaşmış ve neler konuşmuş olduğunu hatırlayamı-yordu. Gördüğü her insanın yüzünü hatırladığı gibi Goleniçef in de yüzünü hatırlıyordu. Ama bu yüzü, anlamı çok kuvvetli olmayan yüzlerle biraraya koymuştu. Bayan Karenin ve Wronsky'nin zengin Ruslar olduğunu ve bütün zengin Ruslar gibi sanattan hiç anlamadıkları halde zevk sahibi ve anlayışlı insanlar gibi gözükmek istediklerini düşündü. "Bundan önce büyük iyi eserleri görmüşler, şimdi de modern sanatçıları gözden geçirmek istemişlerdir. Koleksiyonlarının tamam olması için bana da uğramayı ihmal etmemişlerdir," diye düşünüyordu. Her Şeyden zevk aldıklarını söyleyenlerin nasıl davrandıklarını çok iyi biliyordu. Bu çeşit insanlar, modem sanatçıların eserlerine -sadece, eski ustaların eserlerinin değerlerinden bir şey kaybetmediklerini ve sana-456

Leo Tolstoy

tın geçmişe ait olduğunu söyleyebilmek için bakarlardı. Onların aralarında konuşup, sağa sola bakmak için gezinip durmalarından ve bir resmi açması için beklerken tembel tembel durmalarından bunu anlamıştı. Ama yine de heyecanlanmıştı. Bütün seçkin ve zengin Rusların sersem herifler olduğunu düşündüğü halde Wronsky'den ve hele An-na'dan çok hoşlanmıştı.

"İşte efendim" dedi. "Pilatüs'e vaiz. Matta İncili, Yirmi yedinci bab." Arkalarına çekilip durdu. Heyecandan dudaklarının titrediğini farketti.

Ziyaretçiler ses çıkarmadan resme baktıkları sırada o da bir yabancı gibi tablosuna gözlerini dikmişti. Bu kısa zaman içinde, bir an önce küçümsediği ziyaretçilerin önemli eleştiriler yapacaklarına inanmıştı. Üç yıl boyunca yapmış olduğu ve bütün üstünlüklerini bildiği resmine, bir yabancı gözüyle bakmış ve onda güzel hiçbir şey bulamamıştı. Resimde bulunan ve üzerinde uzun uzun çalıştığı, büyük çaba harcadığı şekiller ve renklere onların gözleriyle bakıyor ve orada daha önce binlerce defa yapılmış sıradan şekiller ve renklerden başka bir şey görmüyordu. Tam ortada duran ve kendisine o kadar heyecan vermiş olan İsa'nın yüzüne baktığı zaman anlamsız bir şey görüyormuş gibi oluyordu. Eski ustalar bunun gibi bir yığın resim yapmışlardı. Yaptığı resim zayıf, sıradan ve kötü bir resimdi. Ziyaretçilerin ressam oradayken kibar sözler söyleyecekleri onu övecekleri ve yalnız kalınca da arkasından alay edecekleri belliydi.

Bir dakikadan fazla sürmediği halde, sessizlik dayanılmaz bir acı veriyordu ona. Bu duygusunun farkına varmamaları için, Goleniçefe hitap ederek:

"Sizinle karşılaşmak şerefine eriştim sanırım," dedi. Anna ve Wronsky'nin yüzlerinde beliren anlamı kaçırmak istemediği için onlara dikkatle baktı.

"Sizinle karşılaşmak şerefine eriştim sanırım," dedi. Anna ve

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky'nin yüzlerinde beliren anlamı kaçırmak istemediği için onlara dikkatle baktı.

"Evet Rossi'de karşılaşmıştık. Hatırlamıyor musunuz?" dedi Gole-niçef. Bakışlarını resimden kolayca ayırıp sanatçıya baktığı belli oluyordu.

Mihailof un bir eleştiri beklediğini anlar anlamaz ekledi:

"Son olarak gördüğünden beri resminiz bir hayli değişmiş. Beni ilgilendiren Pilatüs figürü oldu. İyi bir insan.

Mihailof un yüzü birdenbire aydınlandı. Gözleri pırıl pırıl yanmaya başladı. Bir şeyler söylemek istedi, ama heyecandan bunu başaramadı. Öksürüyormuş gibi yaptı. Karşısındakinin söyledikleri önemsiz şeyler olduğu halde, Mihailof da ayni şeyleri düşündüğü için memnun olmuştu. Resmi bütün canlılığı ve karmakarıştklığı ile önüne serilmişti. Mihailof Pilatiis'ii böyle bir adam olarak görmek istediğini söyledi, ama sözünü sonuna kadar getiremedi.

Wronsky ve Anna da sanatçının duygularını incitmemek ve yüksek sesle budalaca bir şey söylememiş olmak için iyice anlaşılmayan birtakım sözler söylediler. Seyirciler sergilerde genellikle böyle yavaş sesle konuşurlar. Mihailof, resmin onları etkilemiş olduğunu farketti. Yanlarına yaklaştı.

Anna, "İsa'nın yüzündeki anlam ne harikulade" dedi. Gördükleri arasında en fazla bunu beğenmiş ve resmin ortasında duran bir figürü beğenmenin ressamı mutlu edeceğini düşünmüştü "İnsan onun Pilatüs'e acıdığını anlıyor."

Bu söylenebilecek binlerce söz arasında en doğru olanıydı. Kadın

isa'nın Pilatüs'e acıdığını söylemişti. Gerçekten de İsa'nın yüzünde

böyle bir anlamın bulunması gerekiyordu. Çünkü aynı yüzde sevgi,

mutluluk ve huzur anlatımları da vardı. Merhametin de belirmesi gere-

kirdi. Resmi bir adam olarak Pilatüs ve acıyan bir kimse olarak İsa.

Bunu görmek, maddi hayatla manevi hayatın belirişini görmek de-458

inekti. Mihailof bu çeşit düşüncelere dalmıştı.

"Evet figür ne güzel yapılmış. İnsan sanki çevresinde dolaşabileceğini düşünüyor." dedi Goleniçef. Bu sözleri ile figürün anlamını beğenmediğini elinde olmadan belli ediyordu.

Wronsky, "Evet büyük bir ustalık gösterilmiş burada" dedi. "Aradaki figürlerin duruşuna bakın. İşte teknik budur." Bunları söylerken Goleniçefe bakıyordu. Aralarında geçen ve bu çeşit bir teknik elde etmekten umudunu kestiğini açıkladığı bir tartışmayı anlatmak istiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna ve Goleniçef. "Evet harikulade" diyerek Wronsky'nin düşüncesine katıldılar. Mihailof. çok coşkulu bir durumda olduğu halde Wronsky'nin teknikten söz etmesinden hiç hoşlanmamıştı. Ona kızgın bakıyordu. Bu teknik kelimesini sık sık duyar, ama bununla ne anlatıldığını bir türlü anlayamazdı. Teknik konudan farklı olarak bu ustalığı göstermek için kullanılan bir kelimeydi. Bir resmin ortaya çıkması için birçok zorluğun ortadan kaldırılması gerektiğini biliyordu, ama teknik diye ayrı bir şey yoktu. Kendisine ilham yoluyla herhangi bir şey olmadıktan sonra en büyük tekniğe sahip bir ressam bile hiçbir şey yapamazdı. Sonra teknikten söz edilmek gerektiği zaman onun övülmesi hiç de doğru olmazdı. Yaptığı her resimde birtakım teknik hata ve eksiklikler olduğunu bilirdi. Ama bütünü bozmamak için bunları gözardı etmesi gerekiyordu.

Goleniçef, "İzin verirseniz bir şey söyleyeyim," dedi.

Mihailof zoraki bir şekilde gülümseyerek, "Rica ederim, çok memnun olurum," dedi.

"Bana öyle geliyor ki, İsa'yı bir Tanrı-insan olarak değil, bir in-san-Tanrı olarak resmetmişsiniz. Onu bu şekilde anladığınızı sanıyorum."

Mihailof üzüntülü bir şekilde, "Gerçekten sevmediğim bir İsa'yı resmedemezdim," dedi.

"Şüph'esiz. Söylediğim kadar düşüncemden başka bir şey değil. Siz başka türlü görebilirsiniz. Meselâ İvanov'u ele alalını. İsa tarihi bir konu haline getirildikten sonra, İvanov'un daha taze ve el değmemiş konular seçmesi uygun olmaz mı?"

"Bir kimse ararsa başka konular da bulabilir. Bana kalırsa sanat tartışma ve şüphe götürmez. Oysa İvanof un resimlerinin önünde bu yaptığı Tanrı mı değil mi diye tartışıp dururlar. Böylece resmin yapacağı etkinin bütünlüğü kaybolmuş oluyor."

"Sanmam," dedi Mihailof. "Okumuş insanlar için böyle bir sorun yoktur."

Goleniçef ressamın düşüncesine katılmıyor ve etkinin bütünlüğü jcîralının sanatın temellerinden birisi olduğuna inanıyordu.

Miailof şaşırmıştı, düşüncelerini savunacak sözler söylemiyordu.

Anna ve Wronsky arkadaşlarının zekâsının böyle taşmasından sıkılmışlar, birbirlerine bakıyorlardı. Sonunda, ressamın davetini beklemeden, Wronsky kenarda duran bir tablonun önüne gitti.

"Ne kadar güzel bir şey, enfes doğrusu. Bir mücevhere benziyor," dedi.

Mihailof, "Bu hoşlarına giden de ne?" dedi kendi kendine. İki yıl önce yapmış olduğu bu resmi tamamen unutmuştu. Aylarca bu resimle uğraşırken ne kadar çok acı çektiğini, ne kadar coşku ve mutluluk duyduğunu unutmuştu. Bitirdiği resimleri unutmak onun alışkanlığıydı zaten. Bu resme bakmıyordu bile. Bir İngiliz bu tabloyu almak iste-iği için onu buraya getirmişti.

"Eski bir çalışmam bu," dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Goleniçef de resmin büyüsüne kapılmıştı.

"Ne kadar hoş bir şey" dedi.460

Leo Tolstoy

oy

Bu tablo bir söğüt ağacının gölgesinde oynayan iki çocuğu gösteriyordu.

Resmin bu şekilde beğenilmesi. Mihailofu biraz heyecanlandırıl gibi oldu. Ama ressam geçip gitmiş şeyler için heyecanlanmak ve duygulanmaktan hiç hoşlanmazdı. Bu yüzden ziyaretçilerin dikkatini üçüncü bir resme çekmeye çalıştı.

Ama Wronsky bu resmin satılık olup olmadığını sordu. Ziyaretçilerin orada bulunmaları dolayısıyla heyecanlanmış olan Mihailof için o sırada para konusunu açmak tiksindirici bir şeydi.

Üzüntülü bir şekilde "Satılması için getirmiştim buraya," dedi.

Ziyaretçiler gittikleri zaman, Mihailof, İsa ve Pilatüs isimli tablosunun karşısına geçip, ziyaretçilerin neler söylemiş olduklarını ve anlatmak istedikleri şeyleri aklından geçirmeye çalıştı. İşin ilginci, onlar stüdyodayken bir yabancı gibi resimlerini seyretmeye kalkmasını ve kendini onların yerine koymaya çalışmasını tamamen unutmuştu. Resmine sanatçı gözüyle bakıyor ve onun mükemmel bir resim olduğundan şüphe etmiyordu.

Ama İsa'nın ayaklarını biraz değiştirmek gerekiyordu. Paleti eline alıp çalışmaya başladı. Çalışırken, devamlı olarak, fonda görülen Yu-hanna'nın yüzüne baktı. Ziyaretçiler onu fark etmemişlerdi bile. Oysa bu figür hiç iyi değildi. İsa'nın ayaklarını bitirince bu figürle de uğraşmak istedi, ama çok heyecanlı olduğu zaman çalışamazdı. O anda çok duygulu ve heyecanlıydı. Tam resmin üzerini kapayacağı sırada durakladı, uzun uzun Yuhanna'nın yüzüne baktı. Sonunda sanki oradan ayrılmak istemiyormuş gibi resmin yanından uzaklaştı ve eve gitti.

Wronsky, Anna ve Goleniçef de neşeyle geri döndüler. Mihai-loftan ve resminden söz ediyorlardı. İki çocuğu gösteren resim onları çok etkilemişti Wronsky, "Ne güzel bir eser, nasıl olmuş da bunu yap~ mış. Tablosunun ne kadar güzel olduğunu farketmiyor. Bu resmi mutlaka almalıyım" diyordu.

Anna Karenina

461

Mihailof. Wronsky'e bu resmi sattı ve Anna'nın bir portresini yapmayı da kabul etti. Kararlaştırılan gün gelip, çalışmaya başladı...

Besinci seanstan sonra, portrenin güzelliği belli olmaya başlamış- • d "Özellikle Wronsky, resmin yalnız modeline benzerliğine değil, etkileyici güzelliğine de hayran kalıyordu. Mihailof un Anna'nın en özgün taraflarını bulup resmetmesi şaşılacak bir şeydi. Wronsky, "Onun ruhundaki bu güzelliği görüp gösterebilmek için, onu benim gibi sevmek, anlamak gerekir" diye düşünüyordu. Oysa bu anlamı da Wronsky, ilk olarak bu portreden öğrenmiş bulunuyordu. Ama bu ifade o kadar gerçekti ki, gören herkes bunu daha önce tanıdığını sanıyordu.

• Kendi yapmış olduğu portreyi düşünen Wronsky, "Ben bu ifadeyi yakalamak için uğraştım durdum,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

oysa Mihailof şöyle bir bakıp onu resmetmeye başladı, işte teknik dediğin budur," diyordu.

Goleniçef, "Merak etme, sen de buna ulaşacaksın," diyordu. Onun gözünde Wronsky hem yetenekli, hem de kültürlü olduğu için sanatçı olmaya elverişli bir insandı. Goleniçef in Wronsky'i beğenmesi, onun da kendi kitap ve makalelerini beğenmesini arzu etmesinden ileri geliyordu.

Mihailov, Wronsky'nin konağında iken stüdyoda olduğu gibi hareket etmiyordu. Kibar ama düşmanca bir tavır takınıyor, saygı duymadığı insanlara yaklaşmaktan korkuyormuş gibi davranıyordu, ronsky'e "Ekselans" diye hitap ediyor, davet ettikleri halde yemeye gelmiyor ve seanslar biter bitmez hemen evine dönüyordu. Anna res-sama karşı çok içten davranıyor ve portresini yaptığı için ona minnet-tarlık duyuyordu. Wronsky de içten davranıyordu. Ressamın yaptığı resim hakkında ne düşündüğünü öğrenmek için can atıyordu. Goleni-sanat hakkındaki düşüncelerini ortaya koymak için hiçbir fırsatı kaçırmıyordu. Fakat Mihailof her zamanki gibi soğuk bir şekilde dav-ranıyordu- Anna onun kendisine bakmaktan hoşlandığını ama konuş-462

maktan kaçındığını anlıyordu. Wronsky onun resminden söz ettiği zaman ressam ağzını bile açmıyordu. Wronsky'nin yapmış olduğu resimleri görünce de bir tek söz bile söylememişti. Goleniçef in konuşmalarından bıkmıştı. Ona karşılık bile vermiyordu.

Bütün bunlara karşılık, onlarda Mihailofu pek sevmiyorlardı. Seanslar bitip, güzel bir resme sahip oldukları zarnan ressamdan kurtulmuş oldukları için sevinmişlerdi. Goleniçef, hepsinin aklına gelen ama kimsenin açıklamaya cesaret edemediği bir düşünceyi ilk olarak açıklamış ve Mihailof un Wronsky'nin kıskandığını söylemişti.

"Zengin ve soylu bir kontun kolayca, kendisi kadar resim yapabilmesi onun çok canını sıkmıştı. Kısacası bu bir kültür meselesidir. Oysa Mihailof un kültüm yok."

Wronsky ressamı savunuyordu, ama için için Goleniçef in söylediklerine hak veriyordu. Çünkü, ona göre, aşağı sınıftan birinin özenti duyması ve kıskanması çok doğal bir şeydi.

Anna'nın portresi, (hem Wronsky, hem Mihailof tarafından modele bakarak çizilmişlerdi) Wronsky'e kendi sanatı ile Mihailofun sanatı arasındaki farkı gösterebilirdi. Ama Wronsky bunu göremiyordu. Mihailofun yaptığı portre bittiği zaman Wronsky de Anna'nın portresini yapmaktan vazgeçmişti. O sırada buna ihtiyaç olmadığını düşünmüş ve ortaçağ hayatı üzerine yaptığı resme devam etmeye başlamıştı. Hem Goleniçef, hem Anna bunun daha doğru olduğunu söylemişlerdi. Anna'nın portresini yapmaktan zevk almasına rağmen, Mihailof da seansların bitmiş olmasına memnun olmuştu. Goleniçefin sanat hakkında konuşmalarına ve Wronsky'nin resmine dayanamıyordu. Bunlardan kurtulduğu için çok memnundu. Wronsky'nin eğlenmek için resim yapmasının önüne geçilemeyeceğini ve sanatseverlerin bu çeşit işlere kalkışmak hakkına sahip olduklarını biliyordu, ama bundan nefret etmekten de geri kalmıyordu. Mihailof, Wronsky'nin resmim görünce hem acımış, hem de tedirgin olmuştu. Bu hem zavallı hem de

tehlikeli bir resimdi.

Wronsky'nin resim ve ortaçağ hayatı ile ilgilenmesi fazla uzun sürmedi. Yaptığı resimleri bitiremeyecek kadar resim zevki vardı. Başlangıçta belli olmayan hata ve eksikliklerin resmin sonuna doğru ortaya

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

çıktığım seziyordu. Goleniçef de aynı şeyleri duyuyor, ama itiraf etmekten kaçınıyordu. Wronsky'nin resmi için henüz bilgi topladığını ve yeteneğinin tam anlamıyla olgunlaşmamış olduğunu söyleyip kendini aldatıyordu. Ama Wronsky kendini aldatabilen bir insan değildi. Hiçbir açıklama yapmadan resim yapmayı bıraktı.

Ama bu işi de bırakınca, Wronsky ve Anna'nın küçük bir İtalyan kasabasında geçirdikleri hayat dayanılmayacak kadar sıkıntılı bir duruma gelmişti. Oturdukları konak çirkin ve sıkıcı bir yer gibi görünmeye başladı. Zemindeki çatlaklar, eski perdeler bütün çirkinlikleri ile görünmeye başladılar. Goleniçefin monotonluğu, İtalyan öğretmeni ve Alman gezgini onları iyice sıkmaya başlamıştı. Bir değişiklik yapmaları gerekiyordu. Rusya'ya dönmeye karar verdiler. Wronsky Pe-tersbourg'da kardeşi ile bir arazi işini görüşecek, Anna da oğlunu görecekti. Yazı Wronsky'nin malikânesinde geçirmeyi kararlaştırdılar.

Levine evleneli üç ay olmuştu. Mutluydu, ama bu düşündüğü gibi bir mutluluk değildi. Aile yaşantısının onun düşündüklerine hiç uymadığını görmüştü.

Bir bekâr olarak, evli insanların anlaşmazlıklarını, çekişmelerini,

andıklarını gördüğü zaman onları küçümseyerek gülümserdi.

kendısi evlendiği zaman, hayatında bu tür olayların olmayacağından

emindi Ama onun evlilik hayatı da düşündüğü gibi olmamıştı. Bu ha-

yatı endisi değil, bir yığın ayrıntı yönetiyordu. .Bunlara karşı gelmeye

çalışmak olanaksızdı. Levine de bütün erkekler gibi evlilik hakkın-464

Leo Tolstoy

da düşündüklerinin en doğru düşünceler olduğuna inanmıştı. Bu hayatın ufak tefek olayların dışında, mutluluk içinde geçen bir aşk hayatı olduğuna inanıyordu. Kendisi çalışacak ve evine döndüğü zaman karısının sevgisiyle dilenecekti. Karısı da onun tarafından sevilmekten başka hiçbir şey istemeyecekti. Ama karısının da çalışması gerektiğini unutmuştu. Şiir dolu. zarif bir yaratığa benzeyen karısının, evlilik hayatlarının daha ilk günlerinde, ev işleri ile ilgilenmek zorunda kalması onu şaşırtmıştı. Düğünden önce, köye gitmekte ısrar etmesi ve aşkın dışında bu çeşit şeyler isteyebilmesi de Levine'i çok şaşırtmıştı. Ama çok geçmeden bu çeşit işlerin karısı için önemli şeyler olduğunu anladı. Moskova'dan getirdikleri mobilyaların düzenlenmesine, misafir odası hazırlanmasına, ihtiyar Agafea Mihailovna'dankilerin ve mutfağın anahtarlarını alışına şaşkın ve hayran bir şekilde şahit olmuştu. Aşçının ve Agafea Mihalkovna'nın, tecrübesiz hanımlara bakıp gülümseyerek başlarını salladıklarını da farketmişti.

Levine, Kitty'nin ne kadar büyük bir değişiklik geçirmekte olduğunun farkında değildi.

Dolly'nin geleceğini düşündükçe sevinçten deliye dönüyordu. Çünkü çocukların istedikleri pastaları yaptırabilecek ve evini nasıl yönettiğini kızkardeşine gösterecekti. Evini düzenlemesinden duyduğu zevkin nereden geldiğini o da anlayamıyordu.

Bu ev işleri, başlangıçta Levine için gereksiz işler gibi görünmüştü, ama çok geçmeden onlara hayran olmaya başlamıştı. Yeni mutluluk sürprizlerinden birisi de buydu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Başka bir sürpriz de daha evliliklerinin ilk günlerinde kavga etmeleriydi. Levine, karısıyla kavga edebileceğini aklına bile getirmemişti-Oysa düğünden birkaç gün sonra, Kitty ona, kendisinden başka kimseyi düşünmediğini söylemiş, ağlayarak yine onun kollarına atılmıştı.

İlk kavga, uzakta bulunan bir çiftliğe giden Levine'in eve yarım saat geç gelmesinden olmuştu. Levine kestirme bir yoldan gideyim

derken yolunu kaybetmiş ve bu yüzden geç kalmıştı. Eve geldiği zaman karısının yüzünde o güne kadar görmediği kötü bir anlam ile kar sılasınca. olduğu yerde kalmıştı. Onu öpmek istemişti. Ama Kitty eliyle itmişti.

"Ne var?"

Kitty sakin bir şekilde konuşmaya çalışarak. "Kendi zevkini düşünüyordun" demeye çalışmış, ama ağzını açar açmaz, yarım saattir pencere önünde oturarak düşündüğü bütün kıskançlıklar, gereksiz düşünceler ardarda ağzından dökülmüştü. Levine o zaman kendi varlığı ile karısının varlığının birbirine nasıl karışmış ve bir tek vücut haline geldiğini anlamıştı.

Levine bu duyguyu daha sonraları aynı hiddetle duymadı. İlk seferinde ondan kurtulması için uzun zamanın geçmesi gerekmişti. Ona karşı kendini savunmak ve yanlış düşündüğünü göstermek istedi. Ama yanlış düşündüğünü göstermesi, daha fazla acı çekmesine neden olacak, onları birbirlerinden uzaklaştıracaktı.

Bir yandan ona haksız olduğunu göstermeye çalışıyor, diğer taraf- . tan aralarına giren bu olaydan hemen kurtulmak istiyordu. Bu şekilde suçlanmak çok kötüydü, ama ona haksız olduğunu göstererek daha fazla acı çekmesine neden olmak da istemiyordu...

Çok geçmeden barıştılar. Kitty açıkça söylememişti, ama haksız olduğunu anlamıştı. Levine'e karşı daha yumuşak ve şefkatli davranmaya başladı. Ama bu türlü kavgaları engelleyemiyorlardı. En önem-siz şeyler yüzünden atıştıkları oluyordu. Bunun nedeni evlilik hayatla-rının başlangıcında, birbirleri için önemli olan şeylerin neler olduğunu bilmemeleri ve tedirgin olmalarıydı. Birisi sakin, diğeri sinirli olduğu

Aralarındaki bağı sanki ayrı yönlere doğru çekmek icin direniyorlardı. Halayları pek iyi geçmemişti.

Evliliklerinin üçüncü ayında, Moskova'dan döndükleri zaman, hayatları daha kolay ve sakinleşir gibi oldu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Moskova'dan gelmişlerdi. Yalnız kalabildikleri için çok sevinçliydiler. Levine yazı masasının başına geçmiş, bir şeyler yazıyordu. Kitty evliliklerinin ilk günlerinde giydiği ve Levine'in çok-hoşuna giden bir elbiseyle, eski deri divanın üzerine uzanmıştı. Bu divan Levine'in büyük babasından kalmaydı. Elinde bir iş vardı. Levine yazıyor ve karısının orada olmasında mutluluk duyuyordu. Levine tarımla ilgili eski düşüncelerini hem uyguluyor, hem de onları tek bir kitapta topluyordu.

Eski örnekleri ele alıp tekrar okuduğu zaman, kitaba devam etmenin iyi bir iş olacağını görmüştü. Şimdi Rusya'da tarımın bu kadar kötü bir durumda bulunmasının nedenlerini inceleyen bir bölüm yazıyordu. Kötülüğün yalnız toprağın haksız bir şekilde dağıtılmış olmasından değil, Rus yapısına uygun olmayan batı modelinin, yanlış uygulanmasından dolayı olduğunu ileri sürüyordu. Ulaştırma araçlarının gelişmesi, yeni yollar ve tren yolları, nüfusun şehirlerde toplanması, lüksün artması ve kredinin gelişmesi, tarımın aleyhine olmuştu. Kısacası iktisadi hayatı meydana getiren unsurların düzenli olarak gelişmesi gerekirdi. Oysa Rusya gibi gelişmiş bir ülkede sadece siyasi nedenlerden dolayı ortaya konulmuş olan ulaştırma araçları, örneğin tren yollan, tarımın lehine değil aleyhine oluyordu. Bir organizmada bir tek organın anormal bir şekilde gelişmesi nasıl o organizmanın gelişmesini önlerse, Rusya'da da ulaştırmanın gelişmesi ve onunla birlikte kredi ve sanayi gelişiyor, ama bu gelişme tarıma zarar veriyordu. Böy-

lece tarımın düzenlenmesi gibi önemli bir konu da gözden kaçırılmış oluyordu.

Levine yazı yazarken, Kitty onun Prens Tcharsky'e ne kadar garip davranmış olduğunu hatırladı. Moskova'dan ayrılmadan bir gün önce. genç Prens, Kitty'e kibarca kur yapmıştı "Beni kıskandı herhalde" diye düşündü Kitty. "Ne garip... hem tatlı, hem de aptalca bir şey bu... Benden şüphe etmesi ne garip. Bu adamlara bir aşçı kadar önem vermediğimi bilse," diye düşünmeye devam etti. sonra kocasının başına ve kırmızı ensesine baktı. "Çalışırken onu meşgul etmek haksızlık ama olsun. Nasıl olsa boş zamanı var. Yüzüne bakayım... Acaba kendisine baktığımı farkedecek mi?

"Evet sahte bir zenginlik izlenimi uyandırdılar," dedi Levine. Sonra yazmayı bıraktı. Karısının gülümseyerek kendisine baktığını hissetmişti. Döndü:

"Ne var?" dedi. Ayağa kalkmıştı.

"Tamam, baktı," diye düşündü Kitty.

Levine'e bakarak, "Bir şey yok, senin bu tarafa bakmanı istemiştim," dedi. Yazısını yarıda bıraktığı için kızıp kızmadığını anlamak istiyordu.

Levine, neşeyle, "Birlikte yalnız kaldığımız zaman ne kadar mutluyuz," dedi.

"Evet öyle, bir daha Moskova'ya filân da gitmek istemiyorum."

"Peki ne düşünüyordun?"

"Ne mi düşünüyordum. Şey... bir şey yok, hayır yazını yazmaya devam et," dedi Kitty. "Benim de işim var zaten."

Makasını alıp iplikleri kesmeye başladı.

Levine onun yanında durup, makasın hareketlerine gözlerini dikerek, "Hayır ne düşündüğünü söylemelisin," dedi.

"Ne mi düşünüyordum? Moskova'yı düşünüyordum." dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine karısının elini öperek, "Ben neden insanların en mutlu ola-468

nıyım? Bu çok anormal bir şey," dedi.

Biraz sonra Kuzma içeri girip, çayın hazır olduğunu bildirdi.

Levine:

"Kasabadan geldiler mi?" dedi.

"Evet şimdi geldiler. Eşyaları açıyorlar."

Kitty ayağa kalkarak, "Hemen gel, yoksa sen olmadan mektuplarını açar okurum."

Levine yalnız kalınca, kâğıtlarını topladı ve onları karısının aldığı yeni dosyaya yerleştirdikten sonra, ellerini yıkadı. Aklından geçenler yüzünden gülümsedi ve onları doğru bulmuyormuş gibi başını salladı. Kadınca ve korkak şeyler vardı bunların arasında. Bu yeni hayatını düşünüp kendisine Capuan adını takmıştı. "Bu şekilde gitmek hiç de doğru değil," diye düşündü. "Neredeyse üç ay olacak, hemen hemen hiçbir şey yapmadım. Bugün ilk olarak ciddi ciddi çalışmaya başladım. Ne oldu. Hiç. Başlar başlamaz bir yana attım yazdıklarımı. Dışar-da da çalıştığım yok. İşlerimle.ciddi bir şekilde ilgilenmiyorum. Bir iş yapmaya kalksam ya karımdan ayrıldığım için bu işten nefret ediyorum, ya da onu yalnız bırakmanın doğru olmadığını düşünüyorum. Evlenmeden önce bekârlık hayatının ciddi olmadığını, ciddi hayatın evlilikle başladığım düşünürdüm. Oysa üç aydanberi zamanımı boşa harcayıp durdum. Hayır bu böyle süremez, tekrar başlamalıyım. Bunda karımın suçu yok" diye düşünüyordu.

Levine yukarı çıktığı zaman, Kitty'nin yeni semaver ve yeni çay takımlarının yanında, masada oturarak Dolly'den gelen bir mektubu okuduğunu gördü. Agafae Mihaiiovna da oradaydı.

İhtiyar kadın Kitty'e bakıp sevgi ile gülümseyerek, Levine'e, "Hanımefendi burada durmamı söyledi bana," dedi.

Levine bu sözlerden. Mihailovna'nın arasının düzeldiğini anlamıştı. Önce Mihaiiovna, genç hanımefendisinin elinden her şeyi almasın--dan pek hoşlanmamış, ama sonunda Kitty ona kendisini sevdirmenin yolunu bulmuştu.

Kitty:

"Senin mektubunu da açtım," dedi. Levine'e kötü bir yazıyla doldurulmuş bir kâğıt uzattı. "Şu kadından, hani erkek kardeşinin..." diye ekledi. "Hepsini okumadım. Bu bizimkilerden ve Dolly'den geliyor. Bak Dolly, Tanya ve Grisha'yı Sarmatsks'ta bir çocuk balosuna götürmüş, Tanya bir Fransız Markizi kıyafetine girmiş."

Levine onun söylediklerini dinlemiyordu. Kıpkırmızı kesilerek, kardeşinin eski metresi Maria Nicolaevna'nın gönderdiği mektubu aldı ve okumaya başladı. Birinci mektubunda, Nicolas'ın kendisini,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

suçsuz olduğu halde kovmuş olduğunu, ihtiyacı olduğu halde hiçbir yardım istemediğini, sadece yalnız kalan bambaşka bilgiler veriyor, Nicolas'ı yeniden bulduğunu, onunla birlikte Moskova'ya gittiklerini, sonra da bir köye gitmiş olduklarını yazıyordu. Nicolas orada bir hükümet dairesinde çalışmaya başlamıştı. Ama çok geçmeden amiri ile kavga etmişti ve Moskova'ya dönerken birdenbire hasta yatağında hep sizden söz etti. Zaten bir kuruş parası bile kalmadı cebinde," diye yazıyordu.

Kitty, Dolly'nin mektubunu Levine'e uzatıp, "Bak oku sana neler yazmış," diyeceği sırada, kocasının yüzündeki değişikliği görüp sustu.

"Ne var? Ne oluyor?" dedi.

"Kardeşim Nicolas'ın ölüm döşeğinde olduğunu yazıyor. Gidip |onu göreceğim."

Kitty'nin yüzü de bir anda değişmişti, Dolly'i, Tanya'yı unutmuş-

|tu. .

"Ne zaman gidiyorsun?" dedi.

"Yarın."

"Ben de seninle geleyim olmaz mı?"470

Leo Tolstoy

Levine sitem eder gibi. "Kitty ne biçim düşünce bu?" dedi.

Kitty de alınmıştı. "Ne olur, senin sırtına yük olmam ki!.."

"Ben kardeşim ölmek üzere olduğu için gidiyorum," dedi. "Sen ne yapacaksın?"

"Sen niye gidiyorsan, ben de onun için gitmek istiyorum."

"Bu kadar kötü bir anda, tek başına kalıp, canının sıkıldığını düşünüyor," diye aklından geçirdi Levine. Buna kızmıştı.

"Böyle şey olmaz," dedi sert bir şekilde.

Agatae Mihailovna fırtınanın kopmak üzere olduğunu anlayıp," fincanını yavaşça masanın üzerine koyarak odadan çıktı. Kitty onun çıktığını bile farketmemişti. Kocasının son sözleri bu kadar sert bir şekilde söylemesi gücendirmişti onu. Özellikle söylediklerine inanmaması onu üzmüştü.

"Sana söylüyorum, eğer gidersen ben de geleceğim seninle," dedi kızgın bir tavırla. "Niye böyle şey olmaz diyorsun?"

"Çünkü nereye gideceğimi ben bile bilmiyorum. Kimbilir hangi cehennemin bucağıdır. Yollar kötüdür, otellerde kalmak gerekir. Bana yük olursun," dedi Levine, soğukkanlı davranmaya çalışıyordu.

"Hiç de değil. Ben bir şey istemem. Senin gittiğin her yere gidebilirim."

"Peki öyleyse. Bu kadınla karşılaşamayacağın için oraya gelemezsin."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bilmiyorum bunu. Bu kadının nerede olduğunu ve kim olduğunu da öğrenmek istemiyorum. Ben kocamın kardeşinin öldüğünü biliyorum. Kocamın onun yanına gittiğini biliyorum. Ben de onunla gidece-.ğim..."

"Kitty kızma, biraz sakin ol. Bu konu çok önemli, senin zayıf bir insan gibi davranarak, yalnız kalmaktan hoşlanmadığını beli etmeni istemem. İstersen, Moskova'ya git, orada birkaç gün kal."

"Benim kötü bir insan gibi davrandığımı düşünürsün hep!" dedi

ağlayarak. "Ben yalnız kalmaktan sıkıldığım için değil, kocam sıkıntıdayken ona yardım etmemin görevim olduğunu düşündüğüm için seninle gelmek istedim. Ama sen bile bile beni gücendirmek ve anlamamak istiyorsun."

Öfkesini tutamayan Levine, "Artık bu kadar yeter, bu kadar kölelik olmaz," diye bağırdı.

Kitty oturma odasına doğru hızla giderken, "Öyleyse neden evlendin. Özgür yaşayabilirdin," dedi.

Levine tekrar karısının yanma gittiği zaman onun ağlamakta oldu-

ınu gördü. Karısını yatıştırmaya çalıştı. Ama Kitty onun söyledikle-

ni dinlemiyordu. Elini tutup öpmeye başladı. Saçları ve ellerini terar İkrar öptü. Halâ sesini çıkarmıyordu. Ama yüzünü avuçlarına alıp, Citty" diye seslendiği zaman, birden haykırmaya başladı. Barışmışlardı.

Ertesi gün birlikte gitmeyi kararlaştırdılar. Levine bu karardan pek memnun olmamıştı. Tartıştıkları sırada Kitty'i ikna edemediği için kendisine kızıyordu. Sonra karısının Maria Nicolaevna gibi bir kadınla karşılaşacağını ve aynı odada bulunacağını düşününce tüyleri diken diken oluyordu.

Nicolas Levine'in hasta olarak yattığı otel, yeni modellere uygun olarak yapılmış taşra otellerinden biriydi. Bu otel yapılırken, temizlik, konfor ve inceliğin eksik olmaması için çaba harcanmış ama otelin içinde oturanlar çok geçmeden bu binayı en pis izbelerden birisi haline sokmakta gecikmemişlerdi.

Kapıcılık görevini sırtında kirli bir ceket bulunan bir asker yapıyordu. Merdivenler, kir pas içinde bir frakla ortada dolaşan bir garson, tozlu balmumu çiçeklerin süslediği masaların bulunduğu yemek salo-472

nü, toz. pislik içinde ve karmakarışıktı. Bütün bunlar. Levine'i sıkıntıya boğmuştu.

Her zaman olduğu gibi. kendilerine ne kadarlık bir oda istedikleri sorulmuş ve cevap olarak onlara uygun bir oda bulunmadığı söylenmişti. İyi odalardan üçü, bir demiryolları müfettişi, Moskovalı bir avukat ve taşrada gezintide olan Prens Astafief tarafından tutulmuş bulunuyordu. Sadece pis bir oda vardı. Bunun yanındaki bir başka odanın, akşama boşalacağını söylemişlerdi. Levine korktuğunun başına geldiğini ve hemen kardeşinin yanına gidecek yerde, karısıyla uğraşmak zorunda kaldığı için Kitty'e kızıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Tuttukları odaya çıktıkları zaman, Kitty çekingen ve suçlu bir insan gibi: . "Git hadi git," dedi.

Levine bir tek söz söylemeden dışarı çıktı. Çıkar çıkmaz, Maria Nikolevna ile karşılaştı. Kadın onun geldiğini haber almış ama yanına gelmeye cesaret edememişti. Aynen Moskova'da gördüğü gibiydi. Sırtında aynı yün elbise vardı. Kolları ve boynu açıktı. Sadece biraz daha şişmanlamış gibi görünüyordu.

"Eee, kardeşim, nasıl? Nasıl?"

"Çok kötü. Ayağa kalkamıyor. Sizin gelmenizi bekliyordu. Siz... Eşinizle birlikte misiniz?"

Levine kadının neden sıkıldığını hemen anlayamamıştı. Ama kadın açıkladı.

"Ben uzaklaşırım. Mutfağa inerim. Nicolas Dimitrievitch eşinizin gelmiş olmasına çok sevinecek. Evlendiğinizi duydu."

Levine karısından söz ettiğini anlamıştı. Ne söyleyeceğini bilemedi.

"Hadi onun yanına gelin," dedi kadın.

Levine ilerler ilerlemez, oda kapısının açıldığını ve Kitty'nin baktığını gördü.

Levine kendisini bu kadar kötü bir duruma düşüren karısına hem

kızmış, hem de ondan utanmıştı. Kıpkırmızı kesildi. Maria Nicolaevna ondan fazla kızarmıştı. Neredeyse ağlayacaktı. Ne yapacağını bilmiyor, önlüğünün kenarlarını çekiştirip duruyordu.

Levine ilk önce, bu garip kadına bakarken Kitty'nin gözlerinde bir merak ifadesinin belirmiş olduğunu gördü. Ama bu birkaç saniyeden fazla sürmedi.

Levine yanlarından sallana sallana geçmekte olan bir adama öfkeyle bakarak, "İnsan koridorda böyle konuşamaz ki," dedi.

Kitty, Maria Nicolaevna'ya dönerek, "Öyleyse odaya girin," dedi. Tam o sırada kocasının yüzündeki sert ve kızgın ifade gözüne çarpmıştı. "Peki gidin şimdi, sonra sen gelip bana haber verirsin," dedi Le-vine'e. Kapıyı kapayıp içeri girdi.

Levine kardeşinin odasına gitti. Orasını tahmin ettiği gibi bulmadı. Ölümün yaklaşmasından doğan durumların hepsini göreceğini, yani onu daha güçsüz bir halde bulacağını düşünmüştü. Bunlar için hazırlanmıştı. Ama karşılaştığı durumun bunlarla hiçbir ilgisi yoktu.

Tavanı renkli, duvarları pislikten kararmış, havası leş gibi kokan küçük bir odada, duvardan uzaklaştırılmış bir yatakta yorganlara sanlı bir insan vücudu görülüyordu. Yorganın üzerinde duran kolun kapladığı bileği, yumuşacık gibi görünen kol kemiğine sanki anlaşılmaz bir şekilde bağlanmıştı.

Başı yastıklara dayalıydı. Levine terle ıslanmış bukleleri ve ıslak alnı görebiliyordu.

Levine, "Bu korkunç vücut benim kardeşim olamaz" diye düşündü. Ama yaklaşıp da yüzünü görünce

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

şüpheleri dağıldı. Yüzdeki bütün değişmeye rağmen, gözlerin kendine doğru çevrilişi ve dudakların hafifçe kıpırdamasından yatakta yatanın kendi kardeşi olduğunu anlamıştı.

Gözleri, Levine sert ve sitem eder gibi bakıyordu. Levine mutlu olduğu için kendini suçlu hissetmeye başlamıştı.474

Leo Tolstoy

Konstantin kardeşinin elini tuttu. Nicolas gülümsedi. Belli belirsiz bir gülümsemeydi bu. Ama gözlerdeki sert ifade değişmemişti.

Güçlükle konuşarak. "Beni böyle bulacağını düşünmemiştin değil mi?" dedi.

"Evet... hayır demek istiyorum" dedi Levine. Ne öyleyeceğini bilemiyordu. "Bana neden daha önce haber vermedin? Evlendiğim sırada seni her yerde aradım, ama bulamadım."

Sessizlik olmasın diye konuşuyordu. Ama ne söylediğini bilmiyordu. Kardeşi tek bir söz söylemiyordu. Nicolas bu sözlerden çok memnun olduğunu, ama durumunun kötülüğü yüzünden Levine'in yanına gelmek istememiş olduğunu söyledi. Tekrar sustular. Sonra Nicolas yerinden kıpırdadı. Bir şeyler söylemeye başladı. Yüzündeki ifadeye bakılınca ciddi ve önemli bir şeyden söz edeceği düşünülüyordu. Nicolas sağlığından söz ediyordu. Levine onun halâ yaşama isteği olduğunu anladı.

Sustukları zaman, Levine hemen ayağa kalktı, üzerine çöken heyecanlardan kurtulmak istiyordu. Gidip karısını getireceğini söyledi.

"Çok iyi. Burasını temizlemelerini söyleyeyim. Çok kirli. Marya odayı süpür," dedi. Sonra kardeşine bakarak, Marya'ya seslendi. "Sonra dışarı çıkarsın."

Levine cevap vermedi. Koridorda durakladı. Karısını getireceğini söylemişti, ama gelmemesi için onu ikna etmesinin daha doğru olacağını düşündü.

"Ben acı çektiğim gibi onun da acı çekmesi için neden var mı?" diye düşündü.

Kitty korkmuş gibiydi. "Kardeşin nasıl?" diye sordu. ""Çok korkunç, korkunç..*" dedi Levine.

Kitty sustu. Çekingen bir şekilde kocasına bakıyordu. Sonra onun yanına gidip iki eliyle dirseklerini tuttu.

"Konstiya beni onun yanına götür. İkimizin bu acıya birlikte kat-

Anna Karenina

475

lanması daha kolay olur. Götür beni," dedi. "Benim için onu görmeyip de yalnız seni görmenin çok acı olduğunu anlamalısın. Hem sana hem ona yardımım dokunabilir." Bütün mutluluğu bu isteğin yerine getirilmesine bağlıymış gibi yalvarıyordu kocasına.

Levine kabul etmek zorunda kaldı. Maria Nicolaevna'nın orada bulunduğunu bile unutmuştu. Kitty'le birlikte kardeşinin odasına gittiler.

Kitty kocasına yakınlık duyan ve cesur bir insan gibi bakıyordu. Yavaşça yürüyerek hastanın odasına

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

girdi ve kapıyı kapattı. Yatağın yanına kadar geldi, hasta başını çevirmemişti. Kitty Nicolas'ın iri ellerini küçücük körpe ellerinin arasına aldı. Kadınlara özgü o içli ve yakın sesle konuşmaya başladı.

"Soden'de karşılaştık, ama tanışmadık," dedi. "Sizin kardeşiniz olacağım aklınıza gelmezdi değil mi?"

Yalnız görseydiniz beni tanımazdınız," dedi Nicolas gülümseyerek.

"Tanırdım. İyi ki bize durumunuzu bildirdiniz. Kostia sizden çok söz ederdi. Çok merak ediyordu."

Hasta adam biraz sonra bu konuşmalarla ilgilenmemeye başlamıştı.

Kitty konuşmasını bitirmeden hastanın yüzünde, ölen insanların yaşama isteğinden doğan o sert ifade gelmişti.

Nicolas'ın sert bakışlarından kurtulmaya çalışan Kitty, "Burada rahat değilsiniz sanırım," diyerek çevresine göz gezdirdi. Sonra kocasına, "Başka bir oda istemeliyiz, birbirimize daha yakın oluruz," dedii

Levine kardeşine bakamıyordu. Kardeşinin yanına geldiği zaman sanki bakışları bulanmıştı. Onun durumunu tam olarak göremiyordu.478

Leo Tolstoy

avuçlarına aldı.

"Şimdi beni sol yanıma çevirin. Sonra siz gidip biraz dinlenin." dedi Nicolas.

Onun söylediğini Kitty'den başka kimse anlamadı. Çünü Kitty uzun süredir onun ne istediğini anlamaya çalışıyordu.

"Öteki tarafa çevirmek gerekiyor. Hep bu tarafına yatarak uyuyor," dedi kocasına. "Onu sen çevirmelisin. Hizmetkârları çağırmak çok tatsız bir iş. Ben yeterince kuvvetli değilim." Sonra Maria Nikola-evna'ya dönerek, "Siz çevirebilir misiniz?" dedi.

"Hiç sanmam," dedi kadın. •

Dokunmak bile istemediği kardeşinin vücudunu, yorganın altından kollarını geçirerek kaldırmak zorunda kalan Levine korkmuştu. Karısının emrine uyarak, hareket etti. Kitty'nin çok iyi bildiği ciddiyetini takınarak, kardeşini kaldırdı. Kuvvetli bir adam olduğu halde, kardeşinin hasta vücudunun ağırlığı onu şaşırtmıştı. Boynuna dolanmış olan kolun bütün ağırlığını hissederek, vücudu çevirdiği sırada, Kitty yastığı alıp eliyfe kabartarak ters yüz etti ve hastanın başını oraya koyarak, ıslak alnına yapışan bukleleri geriye doğru itti.

Hasta, kardeşinin ellerini bırakmıyordu. Levine bir şey yapmak istediğini ve elini bir tarafa doğru çektiğini farkediyordu. Evet Nicolas, Levine'in ellerini çekerek dudaklarına doğru götürdü ve öptü: Levine hıçkırıklara boğularak bir şey söyleyemeden odadan dışarı fırladı.

O akşam karısıyla konuşurken Levine ona bakıp, kutsal kitabın şu sözlerini hatırlıyordu. "Bunları bilgili ve akıllı insanlardan saklayıp bebeklere açıkladın."

Levine kendisini, "Bilgili ve akıllı" bir insan olarak gördüğü için böyle düşünmüyordu. Kendisini bilgili ve akıllı bir insan olarak kabul

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

edemiyordu. Ama karısından ve Agafae Mihailovna'dan daha akıllı bir insan olduğunu düşünmekten de kendini alamıyordu. Ölümü düşündüğü zaman, bu olayı bütün gücü ile tasarladığını da biliyordu. Düşünce-* lerini okuduğu bir yığın büyük adamın ölüm hakkında bu iki kadının bildiklerinin yüzde birini bilmediklerinden emindi. Agafae Mihailov-na ve Katya (Kardeşi Kitty'i bu isimle çağırmıştı. Levine de ona böyle hitap etmekten hoşlanmıyordu) başkalarına benzemiyorlardı. Her ikisi de ölüm ve hayatın ne gibi şeyler olduğunu biliyor ve bundan hiç şüpheye düşmüyorlardı. Gerçi kendilerine sorulsa cevap veremez, ama ölüm denilen olayın önemi üzerinde aynı şeyleri düşünmekten ve bu olaya aynı biçimde bakmaktan da geri kalmazlardı. Ölüm halinde olanlara karşı nasıl davranmak gerektiğini bilmelerinde ve onlardan korkmamalarında görülüyordu. Levine ve benzerlerinin ölüm hakkında bir yığın söz söylemeleri mümkündü, ama ölümün ne olduğunu bilmedikleri, ölen insanlardan korkmalarından ve ne yapacaklarını şaşırmalarından belli oluyordu. Levine kardeşi Nicolas'ın yanında yalnız olsaydı, korkar ve ne yapması gerektiğini bir türlü bilemezdi.

Hatta ne söylemesi gerektiğini ve nasıl hareket etmesinin doğru olacağını da kestiremezdi. Kendilerini ilgilendirmeyen şeylerden söz etmek olanaksız göründüğü gibi ölümden söz etmek de olanaksız görünüyordu ona. Ses çıkarmamak ve bir şey söylememek de olanaksızdı... "Kendisine baksam, onu incelediğimi sanıp kızacak, bakmasam başka şeylerle ilgilendiğimi sanıp gücenecek" diye düşünüyordu. Ama Kitty böyle hareket etmiyor ve kendisini düşünmüyordu. Bu yüzden işler yolunda gidiyordu. Ona kendinden ve evlenmesinden bahsetmiş, şakalar yapmıştı. İyileşeceğinden de söz etmişti. Demek ki Kitty'nin . bildiği bir şey vardı. Bu iki kadından da yalnızca içgüdüleri ile hareket etmediklerini gösteren şey, onların karşılanndakine sadece maddi bir rahatlık değil, manevi bir huzur ve avunma da Verebilmeleriydi. Verdikleri şeyin, ölmek üzere olan adamın maddi çevresinden bağımsız480

bir şey olduğu açıktı. Mihailuvna, ölen adamdan söz ederken, "Kutsal törenleri geçirdikten sonra öldü. Tanrı hepimize böyle bir ölüm versin," demişti. Katya da çamaşırları getirip değiştirdiği, odayı silip sii-pürdüğü'halde, hastadan kutsal törenleri yaptırmasını istemişti.

Kendi odalarına geçtikleri zaman Levine, başını eğip bir köşeye oturdu. Ne yapacağını bilmiyordu. Yemek, odanın hazırlanması gibi konuları konuşmadığı gibi, karısına herhangi bir şey söylemek cesaretini de gösteremiyordu. Ondan utanıyordu. Öte yandan Kitty her zamankinden daha hareketliydi. Yemeğin getirilmesini söyledi, eşyaları açtı, yatakların yapılmasına yardım etti. Erkeklere savaştan ve tehlikeli anlardan önce gelen o çevik ve becerikli tavırları takınmıştı. Bu tavırlar hayat boyunca bir iki kere takındırdı ve insan hayatının boşuna geçmemiş olduğunu kanıtlardı.

Her şeyi çabucak düzenledi ve saat oniki olmadan önce bütün işleri bitirdi. Otel odasını evleri gibi düzenlemiş ve çok da başarılı olmuştu.

Bütün bunlara rağmen o gece yemek yiyemediler. Uzun zaman oturdular. Uykuları kaçmıştı.

Kitty tuvalet masasının önünde oturup, pırıl pırıl yanan saçlarını tararken, "Kutsal törenlerden geçmesini kendisine kabul ettirdim," dedi. "Annem bazı duaların insanı iyileştirdiklerini söylemişti."

Levine onun saçlarını taramasına bakarak, "İyileşeceğini sanıyor musun?" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Doktor üç günden fazla yaşayamayacağını söyledi. Belli olmaz ki. Onu ikna ettiğim için çok memnunum doğrusu." Kocasına bir şey sorar gibi bakıyordu. Din meselelerinden söz ettiği zaman yüzünde beliren o aptalca ifade ile "Her şey mümkündür," diye ekledi.

Nişanlı oldukları zaman din konusunu konuşmuşlardı. O zamandan beri, bu konuda hiç tartışmamışlardı. Ama Kitty her zaman kiliseye gidiyor ve dualarını yapıyordu. Böyle hareket etmenin doğru oldu-

ğunu düşünüyordu. Levine'in itiraz etmesine rağmen, Kitty onun, kendisi kadar, hatta kendisinden daha fazla Hıristiyan olduğunu ileri sürüyordu.

"Şu Maria Nikolaevna, bu işleri nasıl yürüteceğini bilmiyor," dedi Levine. "Doğrusunu istersen, senin gelmene çok memnun oldum. Sen.." Karısının ellerini tuttu, ama öpemedi. (Ölen bir adama bu kadar yakınken onun elini öpmek yersiz bir hareket gibi görünüyordu ona.) Sadece okşamakla yetindi. Karısına af dilemek ister gibi baktı.

"Burada yalnız olaydın canın sıkılırdı," diye cevap verdi. Sonra kızararak, ensesindeki buklelerden birini firketeyle tutturdu. "Evet, bu kadın ne yapacağını bilmiyor," diye devam etti, "Ben Soden'de bulunduğum sırada öğrenmiştim."

"Orada bu kadar hasta insanlar yoktur sanırım." "Daha kötüleri var."

"En korkunç şey onu genç olarak göremememdir. Gençken o kadar yakışıklıydı ki... Ama o zaman onu anlayamıyordum." "Belki onunla dost olurduk," dedi Kitty...

"Evet sen olabilirdin. Bu dünya için yaradılmamış kimselerden biridir o."

"Daha çok zamanımız var" dedi Kitty. Bileğindeki küçücük saate bakarak, "Yatma zamanı geldi," diye ekledi.

Ertesi gün hasta adam kutsal törenlerden geçirildi. Tören sırasında Nıcolas Levine samimi ve coşkun bir şekilde dua ediyordu. Önünde duran renkli bir bez üzerine konulmuş olan haça öyle sabit bir şekilde bakıyordu ki, Levine korkuya kapılmıştı. Levine bu ateşli duanın, çok sevdiği hayattan ayrılışını daha acı bir hale sokmaktan başka bir işe yaramayacağını biliyordu. Levine kardeşinin dine inanmayışının, bu 482

biçimde bir hayatın daha kolay olacağını düşünmekten değil, durmadan gelişen bilimin, dinin öne sürdüğü inançları yıkmasından ileri geldiğini biliyordu. Bu yüzden, onun şu anda dua etmesi, düşüncesinin doğal bir sonucu değil, iyileşmek umuduyla başvurduğu umutsuz, bir çabalamadan başka bir şey değildi. Kitty'nin ona inanılmayacak iyileşme olaylarını anlatarak, umudunu arttırdığını da biliyordu. Levine bunları biliyor ve hastanın özlediği hayatla bir iskelet haline gelmiş olan vücudu arasındaki zıtlığı görerek acı duyuyordu. Tören sırasında dine inanmayan bir adam olduğu halde Levine, binlerce defa yaptığı hareketi tekrar etti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Tanrıya hitap ederek, "Eğer varsan, bu adamı iyi-leştir. Hem beni, hem onu kurtarmış olacaksın," dedi.

Törenden sonra hasta bir hayli iyileşmişti. Bir saat boyunca hiç öksürmedi, gülümsedi ve Kitty'nin ellerini öperek, rahat olduğunu, acı çekmediğini söyledi. İştahının açıldığından bile söz etti. Çorbası gelince olduğu yerde doğruldu ve bir de pirzola getirmelerini istedi. Levine ve Kitty onun iyileşebildiğinden umudu kesmiş oldukları halde, yine de neşelendiler. İyileşeceğini umut edip, bu umutlarının boşa çıkmasını düşünerek korktular. "Nasıl iyi mi?" "Evet çok iyi." "Harikulade bir şey bu." "Hiç de öyle değil." "Ne de olsa iyi" diyorlardı birbirlerine.

Bu aldanma pek uzun sürmedi. Hasta sakin bir şekilde uyumaya başladı. Ama aradan yarım saat geçmeden öksürerek uyandı. Herkesin umudu suya düşmüştü. Hasta kendisi de kötümserliğe kapılmış ve biraz önceki iyimser düşüncelerinin hepsini unutmuştu.

Yarım saat önce söylediklerini hatırlamaktan utanç duyar gibi davranarak, delikli bir kâğıtla kapalı olan iyodin şişesini istedi. Levine şişeyi verirken kardeşinin kendisine yarım saat önce haça baktığı gibi

yalvarırcasına baktığını ve iyodinin harikalar yarattığını ona söylemesini istediğini sezdi.

Levine doktorun iyodin hakkında söylediklerini tekrar ederken, hasta, "Katya burada değil mi?" dedi. "Burada değil öyleyse söyleyebilirim. Onun hatırı için rol yaptım. İyileşmiş filan değildim. Sen ve ben birbirimizi aldatamayız." Kemikli elleriyle kocaman şişeyi tutup iyodini içine çekmeye başladı.

Akşam saat sekizde Levine ve karısı odalarında çay içiyorlardı. Maria Nicolaevna nefes nefese içeri girdi. Sapsarı kesilmişti. Dudakları titriyordu. "Ölüyor. Şu anda öleceğinden eminim" diye inledi.

İkisi birden Nicolas'ın yanına koştular. Arkasındaki yastıklara dayanarak yatağın içinde oturmuştu. Başı önüne eğikti.

Bir sessizlikten sonra, Levine "Nasılsın?" dedi.

"Ölüyorum," diye cevap verdi. Güçlükle konuşuyordu. Başını kaldırmadan, gözlerini yana çevirerek Levine'i görmek istedi, ama başaramadı. "Katya sen git," diye seslendi.

• Levine karısının yanına gidip bir şeyler fısıldayarak, onu gönderdi.

"Ölüyorum," diye tekrar etti.

Levine bir şey söylemiş olmak için, "Niçin böyle diyorsun," dedi.

"Çünkü ölüyorum," diye tekrar etti. Sanki bu sözden zevk alıyor-. "Sonum yaklaştı."

Maria Nicolaevna yanına geldi.

"Uzanın şöyle daha rahat edersiniz," dedi.

Nicolas yavaş yavaş konuşarak, "Çok geçmeden tamamen yatacağım," dedi. "Öldüğüm zaman yatacağım." Hem kızgın, hem alaycı bir hali vardı. "İstersen yatırabilirsin beni."

Levine kardeşini sırtüstü yatırdı. Yanına oturdu. Soluk bile almadan onun yüzüne bakıyordu. Hasta gözleri kapalı olarak sırtüstü yattı. Alnındaki damarlar oynayıp duruyordu. Levine kardeşinin dudaklarını

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

hissetmeye çalıştı.

"Evet böyle, evet," diyordu hasta. Sık sık tekrarlıyordu bu sözleri. "Biraz dur," dedi. Sonra sustu. "Tamam," dedi. Sanki onun için her şey halledilmişti artık. Derin derin inleyip, içini çekerek, "Tanrım," dedi.

Maria Nicolaevna hastanın ayaklarına elledi. "Soğuyor," dedi.

Hasta bir süre kıpırdamadan yattı. Levine uzun bir zaman geçtiğini sandı. Henüz ölmemişti. Arasıra inliyordu. Levine düşünmekten yorulmuştu. Ne kadar uğraşsa ölümün ne gibi bir şey olduğunu kavraya-mayacağını anlamıştı. Ölümü bile düşünemiyordu, ama bundan sonra ne yapması gerektiği düşüncesi istemeden kafasını dolduruyordu. Ölünün gözlerini mi kapamalıydı, onu kaldırmalı mıydı, tabut mu ısmarla-malıydı? Adeta taş kesilmişti. Kardeşini kaybettiği için üzülmüyordu sanki. Hatta ona acımıyordu bile. Kardeşi için duyduğu bir tek duygu varsa, o da, ölen bir adamın kendisinin elde edemediği bilgiyi elde etmesine karşı duyduğu özlemdi.

Uzun süre kardeşinin yanında oturdu. Sonun gelmesini bekliyordu. Ama son bir türlü gelmiyordu. Kapı açılıp Kitty göründü. Levine kalkıp ona engel olmak istedi. Ama tam kalkacağı sırada hasta adamın çıkardığı seslerin değiştiğini farketti.

"Gitme" diyerek elini uzattı. Levine onun elini tuttu. Kızgın bir şekilde karısına çıkmasını işaret etti.

. Ölmek üzere olan adamın eli avucunda, orada saatlerce durdu. Artık ölümü de düşünmez olmuştu. Kitty'nin ne yaptığını, yandaki odada

X

kimlerin oturduğunu, doktorun kirada mı, yoksa evinde mi oturduğunu düşünmeye başladı.

Yemek yemek ve uyumak istiyordu. Elini çekip hastanın ayaklarına dokundu. Ayaklar soğuktu, ama hasta halâ nefes alıyordu. Levine ayaklarının ucuna basarak dışarı çıkmak istedi, ama hasta yeniden seslendi, "Gitme."

Sabah olmuştu, hastanın durumu değişmemişti. Levine elini yavaşça çekip, odasına gitmiş ve uyumuştu. Uyandığı zaman kardeşinin ölmüş olduğunu öğreneceğini düşündüğü halde, durumun değişmediğini haber aldı. Yeniden oturmaya, öksürmeye, yemek yemeye başlamıştı. Yeniden ölümden söz etmeye, iyileşeceğini düşünmeye, her zamankinden daha sıkıntılı bir insan gibi davranmaya başlamıştı. Ne kardeşi, ne Kitty'i onu yatıştıramıyorlardı. Herkese kızıyordu. Herkese kötü sözler söylüyor, çektiği acılardan onları sorumlu tutuyor ve ken-disine bakmak için Moskova'dan ünlü bir doktor getirmeleri gerektiği-ni ileri sürüyordu-Nasıl olduğunu sordukları zaman, her zaman, "Çok acı çekiyorum," diye cevap veriyordu.

Hasta özellikle yatakta yatmaktan oluşan yaralar yüzünden acı çe-kiyordu. Bunların önüne geçmek imkânsızdı. Çevresindekilerin hepsi-ni suçluyordu. Moskova'dan doktor getirmediklerini söyleyip duruyor-du. Kitty onu yatıştırmak için her şeyi yapıyordu. Maddi ve manevi bakımdan adeta o da

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

tükenmiş gibiydi. Ama bunu kabul etmek istemi-yordu. Herkes onun yan ölü olduğunu düşünüyor ve bir an önce ölme-si gerektiğini seziyordu. Ama bunu açıkça söylemiyorlar, ilâçlar ve doktor düşünüyorlardı. Hastanın tedavi edilmesi için ellerinden geleni yapıyorlar, onu, kendilerini ve karşılarındakileri aldatmaya çalışıyor-lardı. Bütün bunlar bir çeşit sahtekârlık ortaya koyuyordu. Ölmek üze-re olan adamı herkesten daha fazla seven Levine, yaptığı bu sahtekârlıktan hepsinden daha fazla acı çekiyordu.

Kardeşlerini hiç olmazsa ölüm döşeğinin başında barıştırmak iste-yen Levine, öteki ağabeysi Serge'e bir mektup yazmıştı. Cevabı hasta-ya okudu. Serge İvanovitch gelemeyeceğini yazıyor, ama kardeşinin kendisini affetmesini istiyordu. Hasta hiçbir cevap vermedi. "Ne yazayım ona,'.' dedi Levine. "Kızgınlık duymuyorsun sanı-484

Leo Tolstoy

hissetmeye çalıştı.

"Evet böyle, evet," diyordu hasta. Sık sık tekrarlıyordu bu sözleri. "Biraz dur," dedi. Sonra sustu. "Tamam," dedi. Sanki onun için her şey halledilmişti artık. Derin derin inleyip, içini çekerek, "Tanrım," dedi.

Maria Nicolaevna hastanın ayaklarına elledi. "Soğuyor," dedi.

Hasta bir süre kıpırdamadan yattı. Levine uzun bir zaman geçtiğini sandı. Henüz ölmemişti. Arasıra inliyordu. Levine düşünmekten yorulmuştu. Ne kadar uğraşsa ölümün ne gibi bir şey olduğunu kavraya-mayacağını anlamıştı. Ölümü bile düşünemiyordu, ama bundan sonra ne yapması gerektiği düşüncesi istemeden kafasını dolduruyordu. Ölünün gözlerini mi kapamalıydı, onu kaldırmalı mıydı, tabut mu ısmarla-malıydı? Adeta taş kesilmişti. Kardeşini kaybettiği için üzülmüyordu sanki. Hatta ona acımıyordu bile. Kardeşi için duyduğu bir tek duygu varsa, o da, ölen bir adamın kendisinin elde edemediği bilgiyi elde etmesine karşı duyduğu özlemdi.

Uzun süre kardeşinin yanında oturdu. Sonun gelmesini bekliyordu. Ama son bir türlü gelmiyordu. Kapı açılıp Kitty göründü. Levine kalkıp ona engel olmak istedi. Ama tam kalkacağı sırada hasta adamın çıkardığı seslerin değiştiğini farketti.

"Gitme" diyerek elini uzattı. Levine onun elini tuttu. Kızgın bir şekilde karısına çıkmasını işaret etti.

. Ölmek üzere olan adamın eli avucunda, orada saatlerce durdu. Artık ölümü de düşünmez olmuştu. Kitty'nin ne yaptığını, yandaki odada

X

kimlerin oturduğunu, doktorun kirada mı, yoksa evinde mi oturduğunu düşünmeye başladı.

Yemek yemek ve uyumak istiyordu. Elini çekip hastanın ayaklarına dokundu. Ayaklar soğuktu, ama hasta halâ nefes alıyordu. Levine ayaklarının ucuna basarak dışarı çıkmak istedi, ama hasta yeniden seslendi, "Gitme."

Anna Karenina

485

Sabah olmuştu, hastanın durumu değişmemişti. Levine elini yavaşça çekip, odasına gitmiş ve uyumuştu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Uyandığı zaman kardeşinin ölmüş olduğunu öğreneceğini düşündüğü halde, durumun değişmediğini haber aldı. Yeniden oturmaya, öksürmeye, yemek yemeye başlamıştı. Yeniden ölümden söz etmeye, iyileşeceğini düşünmeye, her zamankinden daha sıkıntılı bir insan gibi davranmaya başlamıştı. Ne kardeşi, ne Kitty'i onu yatıştıramıyorlardı. Herkese kızıyordu. Herkese kötü sözler söylüyor, çektiği acılardan onları sorumlu tutuyor ve ken-disine bakmak için Moskova'dan ünlü bir doktor getirmeleri gerektiği-ni ileri sürüyordu-Nasıl olduğunu sordukları zaman, her zaman, "Çok acı çekiyorum," diye cevap veriyordu.

Hasta özellikle yatakta yatmaktan oluşan yaralar yüzünden acı çe-kiyordu. Bunların önüne geçmek imkânsızdı. Çevresindekilerin hepsi-ni suçluyordu. Moskova'dan doktor getirmediklerini söyleyip duruyor-du. Kitty onu yatıştırmak için her şeyi yapıyordu. Maddi ve manevi bakımdan adeta o da tükenmiş gibiydi. Ama bunu kabul etmek istemi-yordu. Herkes onun yan ölü olduğunu düşünüyor ve bir an önce ölme-si gerektiğini seziyordu. Ama bunu açıkça söylemiyorlar, ilâçlar ve doktor düşünüyorlardı. Hastanın tedavi edilmesi için ellerinden geleni yapıyorlar, onu, kendilerini ve karşılarındakileri aldatmaya çalışıyor-lardı. Bütün bunlar bir çeşit sahtekârlık ortaya koyuyordu. Ölmek üze-re olan adamı herkesten daha fazla seven Levine, yaptığı bu sahtekârlıktan hepsinden daha fazla acı çekiyordu.

Kardeşlerini hiç olmazsa ölüm döşeğinin başında barıştırmak iste-yen Levine, öteki ağabeysi Serge'e bir mektup yazmıştı. Cevabı hasta-ya okudu. Serge İvanovitch gelemeyeceğini yazıyor, ama kardeşinin kendisini affetmesini istiyordu. Hasta hiçbir cevap vermedi. "Ne yazayım ona,'.' dedi Levine. "Kızgınlık duymuyorsun sanı-486

Leo Tolstoy

rım.

Bu soru karşısında şaşıran Nikolas, "Yok canım hiç kızgın değilim," dedi. "Bana bir doktor göndermesini söyle."

Hasta hep aynı durumdaydı. Onu gören herkes artık ölmesi gerektiğini düşünmeye başlamıştı. Otelde oturanların hepsi, garson, doktor, Maria Nicolaevna, Levine, Kitty böyle düşünüyorlardı. Yalnız hasta bu düşünceye katılmıyor ve doktor getirmedikleri için öfkeleniyordu. Kendi kendine ilâçlar alıyor, yaşamaktan söz ediyordu. Çevresindekiler de ona acı vermeye başlamışlardı. Bu yüzden hastanın karşısında konuşmamaya, hareket etmemeye çalışıyorlardı. Hayatı sanki sons-uz bir acı ve ondan kurtulmak için duyulan sonsuz bir istek haline gelmişti.

Kasabaya geldiklerinin onuncu günü Kitty rahatsızlandı. Başı ağrıyordu. Bütün sabah yataktan çıkmadı.

Doktorlar hastalığın, heyecan ve yorgunluktan ileri geldiğini ve dinlenmesi gerektiğini söylediler.

Ama Kitty akşama doğru kalkıp, hasta adama bakmaya gitti. Kitty içeri girdiği zaman Nicolas ona sert ve alaycı bir şekilde baktı. Rahatsız olduğunu söyleyince gülümsedi.

"Nasılsınız?" diye sordu Kitty.

"Çok kötü," diye mırıldandı. "Acı çekiyorum."

"Acı mı? Nereniz acıyor?"

"Her yerim."

Maria Nicolaevna, "Bugün ölecek," diye mırıldandı. Kadın bunu mırıldayarak söylediği halde, Nicolas

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

duymuş olabilirdi. Levine ona susmasını işaret etti. Ama bu kelimeler onun üzerinde sanki hiç etki yapmamıştı. Bakışlarında herhangi bir değişiklik görülmüyordu.

Dışarı çıktıkları zaman, Levine kadına sordu. "Neden böyle söylüyorsunuz?"

"Bir şeyler çekiyordu bugün onun için."

Anna Karenina

487

"Ne demek istiyorsunuz?"

Kadın eteğinin kıvrımlarını eliyle çekiştirerek, "Böyle yapıyordu," dedi.

Levine içeri girdikten sonra kardeşinin böyle hareketler yaptığını gördü. Hasta bütün gün kendine bif şeyler çekiyormuş gibi hareket etti.

Maria Nicolaevna'nm dediği doğru çıktı. Gece bastırırken hasta elini kaldıramayacak hale gelmişti. Sadece sert bir bakışla gözlerini önüne dikmişti. Kitty ve Levine kendilerini görsün diye ona doğru eğildikleri zaman bile böyle bakıyordu. Kitty papazı çağırmaları için haber gönderdi.

Papaz duayı okuduğu sırada hasta hiçbir hayat belirtisi göstermez olmuştu. Gözleri kapanmıştı. Levine, Kitty ve Maria Nicolaevna yatağın yanında duruyorlardı. Papaz duayı bitirecekken, hasta inledi ve gözlerini açtı. Papaz duayı bitirdikten sonra haçı hastanın buz gibi alnına değdirdi. Biraz durduktan sonra Nicolas'ın iri ellerine dokundu.

"Ölmüş," dedi. Odadan çıkmaya hazırlandı. Ama ölü sanılan adamın, birbirine yapışmış gibi duran bıyıkları birdenbire titremeye başladı. Hepsi susmuşlardı. Sessizlikte, göğsünün derinlerinden gelen, keskin hırıltıları duydular.

"Henüz ölmemiş... birazdan."

Bir dakika sonra yüzü aydınlanır gibi oldu. Bıyıklarının altında sanki bir gülümseme belirmişti....

Alexis Alexandrovitch, Betty ve Stephane Arcadievitch ile konuştuktan sonra, kendisinde beklenilen hareketin karısını rahatsız etmemek ve tamamen serbest bırakmak olduğunu anladığı zaman o kadar sersemlemişti ki, tek başına karar verecek gücü kendinde bulamamıştı.488

Leo Tolstoy

Kendi işlerine karışmaktan bu kadar hoşlanan insanlara adeta teslim olarak her istediğini tek bir itirazda bulunmadun kabul etmişti. İçinde bulunduğu durumu ilk olarak, Anna gittikten ve İngiliz mürebbiye. kendisiyle birlikte mi yoksa yalnız mı yemek yiyeceğini sorduktan sonra kavramıştı. İşin en zor tarafı geçmiş hayatı ile şimdiki durumunu birbirine yakınlaştıramamasıydı. Onu şaşırtan karısıyla geçirmiş olduğu mutlu yılları hatırlaması değildi. Karısının kendisini aldatmasıy-la başlayan devre de değildi. Bu devre çok acı olmuştu, ama ne olup, ne bittiğini anlamıştı. O sırada karısı kendisini terketmiş olsaydı, çok acı çekecekti, ama şu anda içinde bulunduğu umutsuzluğa düşmüş olmayacaktı. Birkaç gün öncesine kadar karısına ve başkasının çocuğuna göstermiş olduğu ilgi sevgi ile içinde bulunduğu durum arasında bir bağlantı kuramıyordu. Bütün bu yaptıklarına karşılık, şimdi herkesin küçük gördüğü ve alay ettiği bir insan haline gelmişti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Karısı gittikten sonra, geçen iki gün içinde, Alexis Alexandrovitch her zamanki gibi işleri ile ilgilenmiş ve kayıtsız davranmaya çalışmıştı. Karısının odasını ve eşyasını ne yapacaklarını soran hizmetkârların karşısında, olup bitenlere şaşmayan ve hepsini önceden bilen bir adam gibi görünmek için elinden gelen çabayı göstermişti. Ama ikinci günden sonra, uşak, Anna'nın ödemeyi unuttuğu bir terzi pusulasını getiren adamın aşağıda beklediğini söyleyince; Alexis Aİexandrovitch adamı yanına çağırmaları için emir verdi.

"Sizi rahatsız ettiğimiz için özür dileriz efendim" dedi adam. "Hanımefendinin adresini bilmiyorduk!"

Alexis bu sözleri duyunca düşüncelere daldı. Çevresindekilerin hepsi bunu anlamışlardı. Sonra birden dönerek gidip masanın başına çöktü. Efendisinin heyecanlandığını gören uşak, adama daha sonra gelmesini söyledi. Yalnız kalınca, Alexis, durumu başkalarından sak-* layacak biçimde hareket etmeye artık gücünün yetmediğini anladı.

Kendisini götürmek için bekleyen arabanın gönderilmesini ve zi-

yare kabul edilmemesini söyledi. Yemeğe bile inmedi.

Bu iki gün içinde, uşaklarının, gelen adamın ve karşılaştığı herkesin yüzünde gördüğü küçümseme, alaya artık katlanamayacağını anla-" di. Bu küçümsenmeden kurtulamayacağını biliyordu. Çünkü küçümsenmenin nedeni kötü bir insan olması değildi. Böyle olsaydı daha iyi bir insan olmaya çalışır, bundan kurtulurdu. Küçümsenme utanç verici ve iğrenç bir durumda bulunmasından ileri geliyordu. Kalbi kırık bir insan olduğu için onu affetmeyeceklerini biliyordu. Zavallılığını insanlardan saklamaya çalışmıştı. Çünkü bunu gördükleri zaman kendisine saldıracaklarını biliyordu. İki gün boyunca bunu yapmıştı. Ama artık devam edemiyordu.

Acı duymak bir yana tamamen yalnız da olduğunu düşünerek umutsuzluğa kapıldı. Bütün Petersbourg'da, hatta yeryüzünde onun çektiği acıyı anlayacak bir tek insan yoktu. Derdini kimseye açamazdı.

Alexis'in bir tek kardeşi vardı. Babaları ve anneleri onlar çok küçükken ölmüştü. Servetleri pek fazla değildi. Büyük bir devlet memuru olan amcaları Karenin onları büyütmüştü.

Okulları ve üniversiteyi birincilikle bitiren Alexis, amcasının yardımıyla iyi bir yere geçerek hayata atıldı. Bundan sonra bütün gücünü büyük bir siyaset adamı olmaya verdi. Kardeşi kendisine en yakın duyduğu insanlardan birisiydi. Ama dışişlerinde görev almış olduğu için daima yabancı ülkelerde bulunuyordu. Alexis'in evlenmesinden biraz sonra da ölmüştü.

Taşrada vali olduğu sırada Anna'nın orada bulunan halası, genç kızı Alexis ile tanıştırmıştı. Çok geçmeden Alexis ve Anna arasındaki" bağlantı kuvvetlenmişti, onunla evlenmesi gerektiğini söyledi. Alexis fazla düşünmeden Anna'ya talip oldu.

Anna'ya karşı duyduğu yakınlık, onu, başkalarıyla dostluk kurmak ihtiyacından kurtarmıştı sanki. Bu yüzden bir tane bile arkadaşı yoktu. Bir sürü insan tanıyor ama kimseyle arkadaşlık etmiyordu. Başkalarıy-490

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

oy

Anna Karenina

491

la. konuşabilir, iş konusunda onlara yardım eder ve onların yardımını görürdü. Ama bu ilişki belli sınırların ötesine geçmezdi. Bir tek arkadaşı vardı. Bu adamla üniversitedeyken yakınlaşmış ve daha sonraları da arkadaşlığını devam ettirmişti. Ama o da şimdi, Rusya'nın ıssız bir köşesinde, görevinin başında bulunuyordu. Petersbourg'da bulunanlar arasında en samimi olduğu insanlar, yanında çalışan sekreteri ve doktoruydu.

Sekreteri Sludin, zeki ve iyi kalpli bir insandı. Ama beş yıllık resmi çalışmaları aralarına sanki bir duvar çekmişti.

Flexis, getirilen kâğıtları imzaladıktan sonra, uzun bir süre sesini çıkarmadan oturdu. Sludin'e birkaç kez baktı. Konuşmak istiyor, ama başaramıyordu. "Başıma gelenleri biliyorsunuz," gibi bir cümleyle söze başlamak istiyordu. Ama her zaman söylediği cümleyle konuşmayı bitirdi. "Şu kâğıtları hazırlayın," dedi.

Doktor da kibar bir insandı. Alexis'e yakınlık duyduğu belliydi. Ama ona da açılmak olanaksızdı.

Kadın dostlarını, örneğin Kontes Lidia İvanovna'yı düşünmedi bile. Kadın olmaları onlardan nefret etmesine yetiyordu.

Alexis Alexandrovitch Kontes Lidia İvanovna'yı unutmuştu. Ama Kontes onu unutmamıştı. Haber verilmesini beklemeden, Alexis'in bulunduğu odaya yöneldi. Alexis başını avuçlarına almış düşünüyordu.

Nefes nefese, adamın ellerini avuçlarına alarak, "Her şeyi duydum, dostum," dedi. Düşünce dolu güzel gözleriyle ona bakıyordu.

Alexis Alexandrovitch, kaşlarını çatarak ayağa kalktı, ona bir sandalye getirerek:

"Oturmaz mısınız Kontes?" dedi. "Kimseyi görmüyorum, çünkü iyi değilim," diye ekledi.

,,, Kontes "Dostum," dedi. Kaşları yüzünde bir üçgen oluşturarak sapsarı çirkin yüzü daha da çirkinleşti. Ama Alexis Alexandrovitch onun kendisine gerçekten acıdığını anlıyordu. Yumuşamaya ve kadının tombul ellerini tutup tekrar öpmeye başladı.

Heyecandan titreyen bir sesle, Kontes; "Sevgili dostum, kendini bırakmamalısın. Çektiğiniz acıların çok büyük olduğunu biliyorum, ama bunlardan kurtulmalısınız," dedi.

Alexis, Kontesin elini bırakarak gözlerinin içine bakmaya devam etti. "Ben mahvolmuş, ezilmiş bitmiş bir insanım," dedi. "İçinde bulunduğum iğrenç duruma karşı koyacak gücü kaybettim."

"Sizin dayanacağınız şeyler var. Bana değil, ama benim dostluğuma dayanabilirsiniz. Biz Tanrının bize verdiği sevgiye dayanabiliriz. Bu bizi kurtarabilir," dedi. Adeta kendinden geçmişti. Alexis, Kontesin bu halini gayet iyi bilirdi "Tanrı sizin dayanacağınız ve kurtarıcınız

olacak."

Kontes'in kendi heyecanlarından zevk alarak ve Petersbourg'da o çağlarda yayılmakta olan mistik

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

cereyanın etkisinde kalarak söylediği bu sözler, abartılı olmakla beraber, Alexis'in içine su serpmişti.

"Ezildim ben, mahvoldum," diye tekrar etti. "Artık hiçbir şey görmüyor ve anlamıyorum."

Kontes, sevgili dostum," diye tekrar etti.

"Kaybettiğim şeyleri düşündüğüm için acı çekmiyorum," dedi Alexis. "İçine düştüğüm kötü duruma dayanamıyorum. Herkes beni küçük görüyor. Belki böyle düşünmemeliyim. Ama elimde değil."

"Sizin utanmanıza gerek yok. Siz hareketlerin en güzelini yaptınız."

Alexis Alexandrovitch kaşlarını çattı, parmaklarını çıtırdatmaya

başladı.

"İnsan bütün gerçekleri bilmeli," diye devam etti. "Bir kimsenin dayanmasının da sınırı vrdır. Ben kendi sınırlarıma geldim, Kontes.492.

Leo Tolstoy

Bütün gün ortaya çıkan ev sorunlarıyla uğraştım (Ortaya çıkan sözünün üzerinde duruyordu.) Evdekilerin hepsi hizmetçiler, mürebbiyeler, kâhyalar, evet hepsi üzüyorlar beni. Dayanamıyorum artık. Yemekte... Dün ne'rdeyse masadan kalkacaktım. Oğlumun bana bakmasına daya-namıyordum. Olup bitenlerin ne olduğunu öğrenmek istemiyordu belki, ama sormak istediği gözlerinden belli oluyordu. Dayanamıyordum. Bana bakmaktan korktuğunu da anladım." Alexis terzinin pusulasından da söz edecekti, ama birden durakladı. Bu pusulayı hatırlayınca kendisinin dünyanın en rezil insanlarından birisi olduğunu düşündü.

Kontes, "Anlıyorum aziz dostum, hepsini anlıyorum," dedi. "Sizi yatıştıramayacağımı bildiğim halde buraya geldim. Ama yardımım dokunabilir. Evde bu işlerle uğraşacak bir kadının bulunması gerekiyor. Bu görevi bana verin. Ev işleri ile ilgileneyim." Alexis sessizce Kontesin elini tuttu.

"Birlikte, oğlunuzla ilgili konulan hallederiz. İş konusunda da pek becerikli değilimdir, ama elimden geleni yapmaya çalışacağım. Evinizin kâhyası olacağım. Bana teşekkür etmeyin. Kendim için yapmıyorum bunu..."

"İzin verin de teşekkür edeyim."

"Dostum, bir hıristiyan için en yüce durum sayılabilecek olan halinizden utanmamalısınız (Küçük düşenler yüceltilecektir.) sözünü unutmayın. Bana teşekkür etmeniz de yersiz. Tanrıya teşekkür etmelisiniz," dedi. Sonra bakışlarını tavana çevirerek dua etmeye başladı.

Alexis Alexandrovitch onu dinliyor ve söylediklerinden mutlu oluyordu. Oysa bu çeşit coşkunluklardan nefret ederdi. Alexis, dinle sadece siyaset bakımından ilgilenirdi. Birçok yorumlamalara ve tartışmalara yol açan bu yeni mistik akımdan pek hoşlanmıyordu. Bu akıma karşı sert bir tavır bile takınmış ve Kontes ile hiç tartışmamıştı. Şimdi ilk olarak onun söylediklerini zevkle dinliyor ve karşı gelmiyordu. Kontes duasını bitirdiği zaman, "Yaptıklarınız için size çok teşek-

Anna Karenina

493

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kür ederim," dedi.

Kontes bir kez daha dostunun ellerini tuttu.

Gözlerindeki yaşlan silerek, "Şimdi görevime başlıyorum," dedi. "Önce oğlunuzla görüşeyim. Gerekirse size de başvururum." Ayağa kalkıp odadan çıktı.

Kontes, Seryoza'nın odasına giderek, çocuğa babasının bir evliya olduğunu ve annesinin vefat ettiğini söyledi, adamakıllı ürkmüş olan çocuğun yanaklarını gözyaşları ile ıslattı.

Kontes sözünü tuttu. Alexis Alexandrovitch'in ev işlerini idare etmeye başladı. Ama iş konusunda pek becerikli olduğunu söylemekle alçak gönüllülük etmemiş oluşu ve gerçeği dile getirdiği anlaşıldı. Verdiği emirlerden hiçbirisi yapılmıyordu. Uşak Korney emirleri hiç belli etmeden değiştiriyor ve kimse farkına varmadan evi idare ediyordu. Ama Kontesin yardımı faydasız olmamıştı. Alexis'e manevi bir dayanak vermiş, kendisini sevdiğini göstermişti. Öte yandan Alexis, Pe-tersbourg'da yayılmaya başlayan yeni mistik cereyana inanmaya ve bağlanmaya başlamıştı.

Kontes Lidia İvanovna, çok genç yaşta zengin yüksek mevki sahibi ve neşeli bir adamla evlendirilmişti. İki ay sonra Kont, Lidia İva-novna'yı terketti. Karısının yalvarmalarını gülümseyerek karşıladı. Lidia ve Kontu tanıyanlar bu işin neden böyle olduğunu anlayamamışlardı. Boşanarak ayrı yaşadıkları sırada Kont eski karısıyla karşılaştığı zaman, alaycı bir şekilde hareket etmekten kendini alamıyordu. Bu alayın nedeni de bilinmiyordu.

Kontes artık eski kocasını sevmiyordu, ama başka birisini sevmeye de kalkışmamıştı. Birçok kadın ve erkeklere aynı zamanda aşık olduğu söylenebilirdi. Göze batan herkese aşıktı. Kraliyet ailesinin için-494

Leo Tolstoy

de olan her genç prens ve prensese aşıktı. Kilisede yüksek mevkiler edinmiş olan iki piskoposa, önemli bir gazeteciye, bir bakana, bir doktora ve Karenin'e de aşıktı. Bütün bu aşk ve ihtiraslar, onu saray ve sosyete ile karmakarışık ilişkiler kurmaktan da alıkoymuyordu. Ama karısı gittikten ve evinin idaresini üzerine aldıktan sonra, bütün öteki bağlantılarının önemsiz olduğu ve aslında yalnız Karenin'e aşık olduğunu anlamıştı. Bu duygunun eski duygularının hepsinden daha kuvvetli olduğunu seziyordu. Bütün ötekileri yaptıkları bu iş için sevdiği halde, Karenin'i sırf kendisi ve kişiliği için sevdiğini düşünüyordu. Onu sadece sözleriyle değil, bütün varlığı ile memnun etmeye çalışıyordu. Elbiselerine ve süsüne dikkat eder olmuştu. Karenin serbest olsaydı ve ben dul olsaydım, kimbilir neler olurdu diye rüyalara dalıyordu. Karenin odaya geldiği zaman kızarıyordu. Kendisine güzel bir söz söylediğinde tatlı tatlı gülümsüyordu.

Birkaç hafta boyunca, Kontes, gayet heyecanlı bir hayat yaşadı. Anna ve Wronsky'nin Petersbourg'a gelmiş olduklarını öğrenmişti. Alexis Alexandrovitch'in karısıyla karşılaşmasını engellemek gerekiyordu. Hatta bu iğrenç kadının Petersbourg'da bulunduğunu bile anla-mamalıydı.

Lidia İvanovna araştırmalar yaparak, bu "iğrenç insanların" yani Anna ve Wronsky'nin ne yapmak istediklerini öğrenmeye çalıştı. Ale-xis'in onlarla karşılaşmasını önlemek için elinden gelen her şeyi yaptı. Dostunun bütün hareketlerini gözledi.

Kontese genç bir yaver haber iletiyordu. Hizmetlerine karşılık Kontesten yardım göreceğini umut eden bu yaver, Anna ve Wronsky'nin işlerini sona erdirmiş olduklarını ve yakında şehri terke-deceklerini de bildirmişti. Lidia İvanovna bu haberi alınca rahatlamıştı. Ama ertesi gün kendisine, üzerindeki el yazısını dehşete düşerek tanıdığı bir mektubu getirdikleri zaman çok korktu. Bu el yazısı Anna'ya aiti. Mektup oldukça kalındı. Sarı kâğıdın üzerinde bir marka- vardı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Güzel kokuyordu.

"Kim getirdi bunu?"

"Otelden gelen bir hizmetkâr."

Kontesin oturup mektubu okuması için aradan uzun zaman geçti. Sinirlenmiş ve bu yüzden astım nöbetine tutulmuştu. Kendine geldikten sonra, Fransızca olan mektubu okudu:

"Madame la Kontes,

Gönlünüzün hıristiyanlık duygulan ile dolu olduğunu bildiğim için size bu mektubu yazmak cesaretini gösteriyorum. Oğlumdan ayrıldığım için çok acı çekiyorum. Buradan ayrılmadan önce onu bir kere görmeme izin verilmesini istiyorum. Size baş vurmamı hoş görün. Alexis'in yerine size başvurmamın sebebi bu iyi kalpli insana kendimi 'yeniden hatırlatmamak ve acı çektirmemek için. Sizin ona dostça bağlı olduğunuzu ve beni anlayacağınızı biliyorum. Seryoza'mn bana gelmesine.izin verebilir misiniz? Yoksa belli bir saatte benim eve gelmem mi gerekecek. Belki de onu başka bir yerde ne zaman görebileceğimi bildirirsiniz. Oğlumu görmek istememin ne kadar dayanılmaz bir duygu olduğunu belki anlamazsınız. Bundan dolayı onu görmeme izin verdiğiniz zaman, size ne kadar minnettar olacağımı da belki anlayacaksınız.

Anna"

Bu mektup Lidia İvanovna'yı baştan aşağı öfkelendirmişti. Hem mektubun anlattıkları, hem de serbest bir şekilde yazılmış olması (kontes böyle düşünüyordu) onu öfkelendirmişti.

Bekleyen adama, "Cevap ermeyecek" dedikten sonra, not defterine, Alexis Alexandrovitch'e götürülmek üzere bir şeyler yazdı. Kendisini saat birde mutlaka görmesi gerektiğini söylüyordu.

"Sizinle acı ve önemli bir konu üzerinde konuşması gerekiyor.498

Alexis durumundan kuşkulanmak bir yana dursun, yaptığı işlerin yerinde olduğunu ve herkesin kendisinden memnun kaldığını bile düşünüyordu.

Bu davranışını haklı çıkarmak için kutsal kitapların yazdıklarını hatırlamaktan da çekiniyordu. Karısını bırakmış olduğundan beri işleriyle daha yakından ilgilenerek,Tanrı uğruna iyilikler yapmakta olduğunu düşünüyordu.

Konsül üyesinin bir an önce sıvışmak istemesi Alexis'i etkilemiyordu. Üye en sonunda, kraliyet ailesinden birisinin geçişini bahane ederek, Alexis Alexandrovitch'in elinden kurtuldu.

Alexis yalnız başına kalınca önüne bakarak düşüncelerini toparladı, sonra kapıya doğru ilerledi. Orada Kontes Lidia İvanovna'yı bulacağını tahmin ediyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Alexis yanlarından geçeceği Prensin kırmızı ensesine ve saray çevresinden olan adamın iriyarılığına dikkat ederek, "Ne kadar sağlıklı insanlar bunlar," diye düşündü. "İnsanların her şeyinin kötülük olduğunu söylemişler. Bu gerçek," dedi.

İleriye doğru giderken, kendisi hakkında biraz önce kötü şeyler söyleyen adama, kibar bir şekilde selam verdi. Kapıya doğru bakınca Kontesi gördü.

Alexis yanından geçerek, kendisini soğuk bir şekilde selamladığı sırada, ufak tefek adam, kötü bir biçimde gülerek, "Alexis Alexandro-vitch, sizi tebrik etmeyi unutmuşum, özür dilerim," dedi. Alexis'ir< üniformasına eklenmiş olan yeni şeriti ima ediyordu.

Alexis, "Teşekkür ederim," diye cevap verdi. "Ne kadar güzel bir gün." "Güzel" kelimesinin üzerinde duruyordu.

Kontesin sarı renkteki omuzlarını gören ve bakışlarıyla kendisini çağırdığını farkeden Alexis, beyaz dişlerini göstererek gülümsedi. Ona doğru ilerledi. Lidia İvanovna sırtındaki elbiseyi birçok sıkıntılara girerek yapmıştı. Nitekim son zamanlarda yaptığı elbiselerin hemen he-

men hepsi onun için üzüntü kaynağı oluyordu. Giyinmesini tamamen değiştirmişti.. Otuz yıl önceki giyinişi ile şu andaki elbiseleri arasında bir ilgi yoktu. Kendisini süslemek ve çekici bir kadın gibi göstermek istiyordu. Ama görünüşü ile bu isteği arasındaki tersliğin herkesin gözüne batmasından da korkuyordu.

Ama Alexis bakımından, süslenmesinin başarılı bir sonuca varmış olduğunu söylemek mümkündü. Çünkü Alexis ona hayran kalıyordu. Alexis çevresini kuşatmış olan düşmanlar ve nefret arasında, onu, sevgi dolu tek bir varlık olarak görüyordu.

Alaycı bakışların arasından geçerken, güneşe çevrilmiş bir çiçeğe benziyordu sanki.

Kontes Alexandrovitch gülümsedi. Bunun pek önemli olmadığını anlatmak ister gibi omuzlarını silkti. Oysa Kontes, Alexis'in böyle bir şeyden çok zevk aldığını, ama bunu belirtmek istemediğini biliyordu.

Kontes Lidia, Seryoza'yı kastederek, "Bizim melek ne âİemde?" dedi.

"Doğrusu kendisinden memnun olduğunu söylemeyeceğim," dedi. Gözlerini açıp, kaşlannı yukarı kaldırmıştı. "Sitnikofda pek memnun değil. 'Sitnikof Seryoza'nın özel öğretmeniydi.) Daha önce belirttiğim gibi, bu çocukta insanları etkileyen şeylere karşı soğuk bir davranış var." Alexis işinin dışında kendisini ilgilendiren tek konudan yani oğlunun yetiştirilmesi konusundan söz etmeye başlamıştı.

Alexis, Kontesin yardımı ile hayata ve işine yeniden sarıldığı zaman, eline bırakılmış olan oğlunun öğrenimini de sağlamak gerektiğini düşünmüştü. Pedagoji ile daha önce hiç ilgilenmemiş olan Alexis, konuyu önce dikkatli bir şekilde ele alarak, birçok kitaplar okudu. Didaktik, öğretim ve antropoloji konularında bir yığın eser okuduktan sonra bir öğretim plânı yaptı ve Petersbourg'un en iyi mürebbiyesini tutarak oğlunun yetiştirilmesine başladı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ama onun yüreğini unutuyorsunuz," dedi Kontes. "Onun yüreği500

babasınınkine tıpatıp benziyor. Böyle bir insan kötü bir kimse olamaz."

"Evet belki... Ben bana düşenlerin hepsini yapıyorum. Elimden gelen bu."

"Bana gelmelisiniz. Bir konu hakkında sizinle konuşmak istiyorum. Acı hatıralarınızı deşmek istemezdim, ama başkaları böyle düşünmüyor. Karınızın burada bulunduğunu haber aldım. Bir mektup yollamış bana."

Karısının sözünü duyunca Alexis titrer gibi oldu. Ama sonra yüzünde yapılacak hiçbir şey olmadığını düşünen bir insan ifadesi belirdi.

"Bunu bekliyordum," dedi Alexis Alexandrovitch.

Kontes ona hayranlıkla baktı. Karşısındaki adamın ne kadar yüce bir ruhu olduğunu düşününce gözleri doldu.

Alexis Alexandrovitch, Kontesin portreler ve mozayiklerle süslü ufak odasına girdiği zaman, Kontes henüz gelmemişti.

Elbisesini değiştiriyordu.

Yuvarlak masanın üzerine bir örtü serilmişti. Üzerinde porselen bir çay takımı duruyordu. Alexis Alexantrovitch odayı süsleyen sayısız portrelere ilgisizce baktıktan sonra masanın yanında oturdu. Üzerinde duran İncil'i eline aldı.

Kontesin ipek etekliğinin hışırtısını duydu.

Kontes hareketler yaparak içeri girerken, "Şimdi bu konu üzerinde sakin bir şekilde konuşabiliriz," dedi.

Kıpkırmızı kesilmiş olan ve derin derin nefes alan Kontes, birkaç giriş cümlesinden sonra, Anna'dan almış olduğu mektubu Alexis Ale-xandrovitch'e verdi.

Alexis mektubu okuduktan sonra uzun süre konuşmadı.

Sonunda çekingen bir şekilde gözlerini kaldırarak, "Bunu reddetmeye hakkım olmadığını sanıyorum," dedi. "Sevgili dostum siz kimsede kötülük olmadığını sanırsınız..."

"Hayır ben herkesin kötülüğünü açıkça görüyorum. Konu bu değil. Acaba'..."

Kararsız olduğu yüzünden anlaşılıyordu. Anlamadığı bir konuda karar verirken yardım bekliyor, tavsiyeler istiyor gibiydi.

"Hayır," dedi Kontes, "Her şeyin bir sınırı vardır. Ahlâksızlığı anlıyorum.." diye devam etti. Oysa gerçeği söylemiyordu. Çünkü kadınları ahlâksızlığa götüren şeyi hiçbir zaman anlayamazdı. "Evet ahlâksızlığı

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

anlıyorum, ama acımasız davranmasını anlayamıyorum. Hem de size acımasızlık yapılıyor. Sizin bulunduğunuz şehire nasıl olur da gelebilir? İnsan yaşadıkça neler öğreniyor... Sizin büyüklüğünüzü ve onun ahlâksızlığını gittikçe daha iyi anlıyorum.

"Taşı kime atmalı?" dedi Alexis Alexandrovitch. İçinde bulunduğu durum karşısında takındığı tavır ona zevk veriyordu. "Her şeyi affettim ben; onu çocuğuna karşı duyduğu sevgiden yoksun bırakmam."

"Bu sevgi mi dostum? Gerçek bir duygu mu acaba?> Sizin affettiğinizi kabul etsek bile elimize bırakılmış olan o meleğin duygularıyla oynamaya hakkımız var mı? Annesinin öldüğünü sanıyor. Onun için Tanrıya dua ediyor. Böyle olması daha iyi. Onu görürse neler düşünecek?"

Alexis Alexandrovitch bu düşüncelere katıldığını belli ederek, "Bunları düşünmemiştim," dedi.

Kontes başını ellerinin arasına alıp sustu. Dua ediyordu.

Duasını bitirip, başını kaldırdıktan sonra, "Beni dinlerseniz, annesinin Seryoza'yı görmesine izin vermeyin. Sizi bu yüzden ne kadar acı Çektiğinizi .görmüyor muyum sanıyorsunuz? Hadi kendinize aldırmıyorsunuz diyelim. (Hep böyle yaparsanız zaten) Bu durumda bile gö-502

Leo Tolstoy

Anna Karenina

rüşme, sizin ve çocuk için yeni acıların doğmasına neden olacak sadece. Eğer onda biraz insanlık kalmışsa böyle bencil hareket etmeye kalkmamalıydı. Evet bu görüşmeye engel olmalısınız. İsterseniz ben ona yazayım."

Alexis Alexandrovitch bu teklifi kabul etti. Kontes Fransızca yazdığı şu mektubu Anna'ya gönderdi:

"Sevgili Hanımefendi,

Çocuğunuzun sizi hatırlaması ve görmesi en kutsal tanıdığı şeylere karşı aklında bir şüphe uyandırabilir. Soracağı sorulara ceva vermek mümkün olmayabilir. Bu yüzden kocanızın bu görüşmeyi kabul etmemesini, hıristiyanlann sevgi anlayışı bakımından ele almanızı rica ediyoruz. Tanrı size acısın.

Kontes Lidia"

lık duygularıyla döktürüyordu.

Anna ile geçen bütün hayatını düşündükçe, ona teklif yaparken hem utanıyor, hem de üzülüyordu.

"Ama nasıl olur da beni suçlayabilirler?" diyordu. Wronsky'Ieri ve Oblansky'leri, bu yatak odası kahramanlarını düşündü. "Onların sevişmeleri ve evlenmeleri sanki başka türlü mü oluyor," dedi kendi kendine. Bundan sonra, her yerde dikkatini çeken, o kendinden emin ve sağlam adamları düşünmeye başladı. Bu hayat için değil, ama sonsuz hayat için yaşadığını düşünerek bu kötü hatırlamalardan kurtulmaya çalıştı.

Ama işin garibi, şu geçici ve önemsiz hayatında işlemiş olduğu birkaç hatanın kendisini, sanki sonsuz hayat yokmuş gibi şeytana uymalar fazla sürmedi.

Bu mektup Kontesin kendisine açıkça söyleyemediği bir amaca ulaşmasını yani Anna'yı yaralamasını

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

sağlıyordu. Hem bu işi kestirmeden yapmıştı.

Alexis Aleandrovitch, Kontesin yanından ayrılıp evine geldiği zaman işleriyle bir türlü ilgilenemedi.

Bu kadar kötü işler yapmış olan ve kendisine karşı iyilikle davrandığı karısını düşünerek işlerinden geri kalmaması gerekirdi. Ama bir türlü böyle olmuyordu. Örneğin eline alıp okumaya çalıştığı kitabı bir türlü anlayamıyordu. Karısıyla olan bağlantılarım ve ona karşı işlediği hatayı (şimdi bu şekilde görünüyordu,ona) düşünmekten kendini alamıyordu. At yarışından döndükleri sırada, Anna'nın kendisini aldattığını nasıl söylediği gözünün önüne geliyordu, Anna'nın göndermiş olduğu mektubu hatırladığı zaman acı duyuyordu. Kimsenin istemediği affetmesini düşündükçe sanki çıldıracak gibi oluyordu. Öteki adamı" çocuğuna gösterdiği ilgiyi de hatırlıyordu. Bu, içini utanç ve pişman-

Doğum gününden bir gün önce gezintiden dönen ve paltosunu hizmetkâra veren pembe yüzlü Seryoza, "Ne haber Kapitonich?" dedi. Hizmetkâr upuzun gövdesini eğerek, çocuğa gülümseyerek bakıyordu. "Kapitonich, o kâtip bugün geldi mi? Babam gördü mü onu?"

"Evet gördü. Babanızın kâtibi dışarı çıktığı zaman o adamın geldiğini haber verdim," dedi hizmetkâr gözünü kırparak.

Salonlara giden koridorun kapısında duran mürebbiye, Seryoza'ya seslendi. Seryoza mürebbiyesinin ince sesini duymuyor gibiydi. Hizmetkârın kemerini tutmuştu. Bakışlarını ona dikmişti. 'Peki babam, onun istediklerini yerine getirdi mi?"

Hizmetkâr "Evet" der gibi başını salladı. Belki yedi kez Kare-nin'lerin evine gelmiş ve Alexis Alexandrovitch kendisine yardım etmesini istemiş olan yoksul bir kâtip, hem Seryoza'yı hem de hizmetkârı ilgilendirmişti. Seryoza ona kapıda rastlamıştı. Adam ço-504

cılklarının açlıktan ölmek üzere olduklarını söylüyordu.

İlk görüşmeden sonra, Seryoza ona bir kere daha rastlamıştı. Adamın başına neler geldiği onu yakından ilgilendiriyordu.

Seryoza, "Çok memnun oldu mu?" dedi.

"Şüphesiz. Dışarı çıkarken adeta oynuyordu."

Seryoza biraz sustuktan sonra, "Bir şey bırakan oldu mu?" diye sordu.

Seryoza, hizmetkârın, kendi doğum günü için'Kontesin bıraktığı hediyeden söz ettiğini derhal anlamıştı.

"Yok canım? Nerede?"

"Korney onu babanıza götürdü. Güzel bir oyuncak olmalı."

"Ne kadar büyük? Bu kadar var mı?"

"Hayır biraz küçük, ama güzel bir şey olmalı."

"Bir kitaptır."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Hayır sanmam. Haydi koşun. Vasili Lukite sizi çağırıyor," diye ekledi hizmetkâr. Mürebiyenin yaklaştığını hissetmiş ve çocuğun eldivenli elini hafif bir hareketle kemerinden çıkarmıştı.

Seryoza, mürebbiyesini her zaman yumuşatan gülümsernesiyle, "Vasili Lukite lütfen bir dakika," dedi.

Serozya çok mutluydu. Onun için her şey mükemmeldi. Bunu herkese anlatmak ve bu duyguyu öteki insanlarla paylaşmak istiyordu. Yoksul kâtibin memnun olması ve kendisine oyuncaklar hediye edilmesi de bugün birlikte ortaya çıkmıştı. Seryoza, böyle bir günde, herkesin mutlu ve neşeli olması gerektiğini düşünüyordu.

"Babam bugün Alexandra Newesky nişanını aldı biliyor musunuz?" dedi Seryoza.

"Tabii biliyorum. Gidip kendisini kutlayanlar bile oldu."

"Buna memnun oldu mu?"

"Çarın sevgisini kazanmaktan mutluluk duyulmaz mı? Babanızın • buna lâyık olduğu ortaya konmuş oluyor," dedi hizmetkâr ciddi bir şe-

kilde.

Seryoza hizmetkârın yüzüne bakarak, hayallere daldı. Bu yüzü bütün ayrıntıları ile incelemişti daha önceden. Örneğin kırçıl sakalların arasından aşağı doğru sarkar gibi görünen çenesini iyice tanıyordu. Bu yalnız Seryoza'nın bildiği bir şeydi. Çünkü hizmetkâra aşağıdan bakıyordu o.

"Son zamanlarda kızınızı gördünüz mü?" dedi.

Hizmetkârın kızı bir bale dansözüydü.

Her zaman gelemez ki. Onun da dersleri var sizin de, haydi gidin..." dedi hizmetkâr.

Seryoza odaya girince, derslerine başlayacağı yerde, getirilen hediyenin bir makina olduğunu tahmin ettiğini mürebbiyesine söyledi, sonra, "Siz ne dersiniz?" diye sordu. Ama Vasili Lukitç gramer dersinden başka bir şeyi düşünmüyordu.

Seryoza, kitabı elinde ders masasının basma geçtiği zaman birden, "Alexandra Newsky'den daha büyük olan ned.ir söyleyin bana?" dedi. "Biliyorsunuz, babam Alexandre Nevvsky nişanını aldı."

Öğretmen, Vladimir'in Nevvsky'den üstün olduğunu söyledi.

"Peki ondan daha yüksek olan?"

"Doğrusu hepsinden daha yüce olan Adrey Pervoznanny'dir."

"Peki ondan daha yükseği nedir?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bilmiyorum," dedi Vasili Lukite.

"Demek bilmiyorsunuz?" diye cevap verdi. Sonra dirseğine dayanarak, düşüncelere daldı.

Çeşitli şeyler düşündü. Babasının öteki iki nişanı da aldığını dü-Şündü. Sonra büyüdüğü zaman kendisinin bunlardan büyük ne gibi bir nişan alabileceğini düşünmeye başladı. Koydukları her yeni nişanı kazanacaktı.

Seryoza'nın gramer hocası ikide gelecekti. Ama zaman geçiyor, Seryoza bir türlü derslerine çalışamıyordu. Öğretmen yalnızca hoşnut-506

Leo Tolstoy

suzluk duymadı, canı da sıkıldı. Bu Seryoza'yı etkiledi. Derslerini bilmesinden sorumlu tutulamayacağını anlıyordu. Çünkü öğretmeni anlattığı sırada her şeyi anlamış olduğunu sanıyor, ama sonra hiçbir şeyi hatırlayamıyordu. Örneğin "ansızın" kelimesinin bir hareket zarfı olduğunu bir türlü düşünemiyordu. Ama öğretmenini hayal kırıklığına uğratmış olduğu için üzüntü de duyuyordu.

Öğretmenin sesini çıkarmadan, kitaba baktığı anı seçerek:

"Mihail İvanich, sizin doğum gününüz ne zamandır?" dedi.

"Siz ödev ve derslerinizi düşünseniz daha iyi olur. İnsan gibi akıllı bir yaratık için doğum gününün ötekilerden farkı yoktur. O gün de ödevlerini yapmak zorundadır."

Seryoza öğretmenin, kokulu sakalına, aşağıya inmiş gözlüklerine bakarak hayallere daldı. Öğretmenin anlattıklarını duymuyordu bile. "Peki neden, hepsi böyle en tatsız konulan aynı biçimde anlatıp dururlar. Neden beni bırakmıyor? Neden beni sevmiyor?" diye düşünüyordu. Sorularına cevap bulamıyordu.

Gramer öğretmenin dersinden sonra, sıra babasının dersine geldi. Seryoza babasını beklerken, masanın başında oturmuş, bir kâğıt keseceği ile oynayarak hayal kuruyordu.

Seryoza'nın en fazla sevdiği şey, gezmeye çıktığı sırada annesini aramaktı.

Seryoza genel olarak ölüme inanmadığı gibi, annesinin öldüğüne de inanmıyordu. Kontes annesinin ölmüş olduğunu söylemiş, babası da bunun doğru olduğunu açıklamıştı, ama Seryoza yine inanmıyor ve gezmeye çıktığı zaman annesini arayıp duruyordu. Siyah saçlı her güzel kadını annesi sanıyordu. Bu çeşit kadınlar görünce heyecandan adeta soluğu tutuluyor ve ağlayacak gibı^oluyordu. Kadının kendisine

Anna Karenina

507

doğru gelip, yüzünden peçesini kaldırmasını bekliyordu. Annesinin yüzünü görecek, onun kollarına atılacak, vücudunun yumuşaklığını . duyacak ve kokusunu içine çekecekti. Sonra mutluluktan bağıracaktı. Eski mürebbiyesi annesinin ölmemiş olduğunu söyledikten ve babasıyla Kontes onun ölmüş sayılacağını, çünkü kötü bir insan olduğunu ona anlattıklarından sonra da annesini-aramaya devam etti. O gün parkta bir kadın görmüş ve annesine benzettiği bu kadının kendisine doğru gelişini heyecanla seyretmişti. Ama kadın biraz sonra ortadan kaybolmuştu. Seryoza o gün, annesine karşı her. zamankinden daha fazla bir sevgi duymuştu. Şimdi babasını beklediği sırada her şeyi unutmuş, elindeki bıçakla masanın kenarına çentikler açarken annesini düşünüp duruyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Vasili Lukitç onu ayağa kaldırarak, "İşte babanız geliyor," dedi.

Seryoza yerinden fırlayıp babasının elini öptü. Sonra onun yüzüne dikkatle baktı. Aldığı nişandan dolayı duyduğu sevinci sanki yüzünden okumaya çalışıyordu.

Masanın yanındaki koltuğa oturan ve İncil'i alarak açan, Alexis Alexandrovitch, her hıristiyanın İncil'i baştan sona bilmesi gerektiğini söylüyor, ama ders sırasında İncil'e baş vurmaktan kendini alamıyordu. Seryoza bunu farketmişti.

"Evet çok güzel bir gezinti yaptık babacığım," diye cevap verdi. Sonra kendisine yasak edilmiş olan bir hareketi yaptı, yani sandalyesini sallamaya başlayarak, "Nadinka'yı gördüm," dedi. (Nadinka Kontes Lidia'nın yeğeniydi. Onun evinde büyütülüyordu) "Size yeni bir nişan verildiğini söyledi. Mutlu musun babacığım?"

Alexis Alexandrovitch, "Önce lütfen sandalyeni sallama," dedi.

"Önemli olan ödül değil çalışmadır. Bunu anlamanı isterdim. Ödül almak için çalışacak olursan, çalışman sıkficı bir iş haline gelir." (Alexis bunları söylerken sabahlan yüzlerce kâğıt imzalamak gibi tatsız bir işi yaparken, sırf görevi olduğu için nasıl dayandığını düşündü.)508

Leo Tolstoy

Anna Karenina

509

Seryoza'nın pırıl pırıl yanan gözleri donuklaştı. Babası onunla her zamanki tavrıyla konuşuyordu. Seryoza, onun sanki kitaplardan çıkmış bir çocuğa hitap eder gibi konuştuğuna dikkat etmişti. Halbuki kendisi böyle hayal ürünü bir çocuğa hiç benzemiyordu. Ama babasıyla birlikte olduğu zaman, sanki kitaplarda rastlanılan insanlardan birisi gibi hareket ediyordu.

"Umarım söylediklerimi anlıyorsun" dedi babası.

Seryoza, "Evet babacığım," dedi.

Ders, İncil'den birçok sözleri ezerlemek ve eski Ahdin başlangıç kısımlarını tekrarlamaktan oluşuyordu. Seryoza bu sözleri çok iyi biliyordu, ama babasının kemikli alnına öyle dalgın bir şekilde bakıyordu ki, sonunda cümleleri birbirine karıştırmaya başladı. Böylece, Alexis Alexandrovitch onun söylediklerinden bir şey anlamadığını farketmi.ş oldu.

Kaşlarını çatıp Seryoza'ya sözlerin anlamını açıklamaya başladı. Seryoza bunları daha önce de duymuştu. Ama "ansızın" kelimesini olduğu gibi, bunları da çok açık bir şekilde anladığı için daha sonra bir türlü hatırlayamıyordu.

Seryoza korkarak babasına baktı. Acaba söylediklerini tekrar ettirecek mi diye düşündü. Babası, söylediklerini tekrar etmesini istemeden Eski Ahid'le ilgili konulara geçti. Seryoza bunları da çok iyi biliyordu. Tufandan önceki peygamberleri sayarken çok güçlük çekiyordu. Bunların arasında yalnız Enok'un ismini hatırlıyordu. Çünkü Enok onun en fazla sevdiği kimseydi.

Kendisine sık sık sözünü ettikleri ölüme, Seryoza inanmıyordu. Sevdiklerinin ve kendisinin ölebiimesi

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

inanılmayacak bir şeydi onun için.

Ölüm, onun için tamamen anlaşılmaz ve olanaksız bir şeydi. Ama ona, bütün insanların öleceğini söylemişlerdi. Kendilerine inandığı kimselere bunun doğru olup olmadığını sormuş, hepsi de doğru demiş-

lerdi. Ama Enok ölmemişti. Demek ki, başkaları da ölmeyebilirdi. "Tanrıya, onun kadar bağlı bir kimsenin canlı bir şekilde gökyüzüne alınmayacağını kim ileri sürebilir," diye düşünüyordu. Seryoza'nın sevmediği kötü kimseler ölebilir, ama iyi insanlar hep canlı kalabilirlerdi.

"Peki, peygamberlerin isimleri nelerdi?"

"Enok, Enok..."

"Seryoza bunu daha önce söyledin. Çok kötü yapıyorsun; çok kötü. Bir hıristiyanı her şeyden daha fazla ilgilendiren şeyleri öğrenmek istemiyorsun." Ayağa kalkarken öğrenmek istediğin ne acaba?" dedi. "Hem beni, hem de öğretmenlerini üzüyorsun. Seni cezalandırmam gerekecek."

Babası ve hocaları Seryoza'dan memnun değillerdi. Derslerini öğrenmediği de doğruydu. Ama Seryoza'nın aptal bir çocuk olduğunu söylemek olanaksızdı. Hatta hocalarının kendisine örnek olarak öğretilenleri öğrenmek istemediğini ileri sürüyordu. Ama aslında onun bunu öğrenmesi diye bir şey sözkonusu olmazdı. Babasının ve hocalarının istedikleri ile kendisinin istedikleri arasında büyük farklar vardı. Hatta öğrenim bakımından onun düşünceleri ile öğretmenlerinin ve babasının düşünceleri ile öğretmenlerinin ve babasının düşünceleri hiç uymuyordu. Seryoza dokuz yaşındaydı ama, kendi ruhunun neler istediğini biliyordu. Herkesin ona yaklaşmasının önüne geçiyor, öğretmenleri bir şey öğrenmeyeceğini söyledikleri sırada gönlü bilgi edinmek isteğiyle tutuşuyordu. Kapitoniç, Nadinka, Vasili Lukitç gibi kimselerden bir yığın şey öğreniyordu, ama öğretmenlerinin ona hiçbir faydası olmuyordu.

Babası Seryoza'nın Nadinka'yı görmesini yasakladı. Ama bu Seryoza'nın daha fazla işine yaramıştı. Neşeli bir halde olan Vasili Lukitç ona oyuncaklar yapmasını öğretmeye başladı. Yatana kadar annesini düşünmedi. Ama yatağa girince, onu birdenbire hatırladı. Kendi bildi-510

Leo Tolstoy

ği şekilde onun için dua etti ve ertesi gün yani doğum gününde annesinin gelip kendisini bulmasını diledi.

"Vasili Lukitç, bu akşam her zamanki dualardan başka ne gibi bir dua ettim biliyor musunuz?"

"Derslerinizi daha iyi öğrenebilmek için dua etmişsinizdir."

"Hayır."

"Oyuncaklar için mi?"

"Hayır, kesinlikle bilemezsiniz. Çok güzel bir şey bu, ama size söyleyemem, çünkü sırdır. Tahmin edemeyeceksiniz herhalde."

"Hayır edemem, hadi söyleyin," dedi Vasili Lukitç gülümseyerek. Gülmemesi pek nadir görülürdü. "Hadi yat artık, ışığı söndürüyorum."

"Işık olmadan dua ettiğim şeyi daha iyi görebilirim. Bakın, sırrımı nerdeyse açıklıyorum," dedi Seryoza gülümseyerek.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Işık söndürüldüğü zaman, Seryoza annesini sanki yanı başındaymış gibi hissetti. Sanki önünde durmuştu. Sevgi dolu gözlerle ona bakıyordu. Sonra bıçağı, oyuncakları düşündü, kafasının içinde her şey birbirine karıştı. Uykuya daldı.

Petersbourg'a geldiği zaman, Anna ve Wronsky en güzel otellerden birinde kaldılar. Wronsky aynı otelde ama ayrı bir katta kalıyordu. Anna, çocuğu, çocuğun mürebbiyesi ve hizmetçisi ile birlikte dört odalı bir dairede kalıyordu.

Wronsky Peterbourg'a geldiği gün, gidip kardeşini gördü. Annesi de oradaydı. Kardeşinin karısı ve annesi yabancı ülkelerde neler yaptığı konusunda onunla konuştular, ortak tanıdıklarından söz ettiler. Ama Anna hakkında bir tek söz bile söylemediler. Kardeşi ertesi gün otele gelip onu gördü. Anna'dan söz etti Wronsky, Anna ile aralarındaki ilişkiye bir evlilik gibi baktığını, boşanma gerçekleşince onunla evle-

neceğini. ama o zamana kadar da Anna'yı karısı gibi gördüğünü söyledi ve kardeşinden, bunları annesine bildirmesini rica etti.

"Başkalarının hoş görmesi bana vız gelir," dedi Wronsky. "Ama benimle ilgi kurmak isteyenler bana nasıl davranıyorlarsa, kanma da öyle davranmalıdırlar," dedi.

Wronsky'nin başkalarının yanında Anna ile resmi bir şekilde konuşuyordu. Ama ağabeysinin, Anna ve Wronsky arasındaki ilişkiyi bildiği kabul edilmiş olduğu için, Anna'nın Wronsky'nin malikânesine gitmesi konusunu açmaktan çekinmediler.

İçinde bulunduğu durum Wronsky'i ilginç düşüncelere sürüklü-yordu. Wronsky'nin, Anna ve kendisi için başkalarının arasına girmek ve sosyete hayatına katılmak imkânlarının ortadan kalkmış olduğunu düşünmesi gerekirdi. Ama Wronsky öyle yapmıyordu. Böyle bir düşüncenin eski zamanlarda doğru olduğunu, ama çağdaş hayatın ilerlemesi için (farkına varmadan ilerleme fikrinin savunucularından birisi haline gelmişti) bu düşüncenin bir yana bırakıldığını sanıyordu. Toplum hayatı değişmişti. Başkalarının arasına katılıp katılamayacakları sorusu eski önemini kaybetmişti. "Tabii saray çevresine yeniden giremeyiz, ama arkadaşlarla aynı ilişkilerimizi sürdürebiliriz" diye düşünüyordu. Aslında toplum hayatının kendilerine kapanmış olduğunu biliyordu, ama hayatın değişip değişmediğini anlamak için sanki deneme yapmak istiyordu. Ama çok geçmeden hayatın kendisi için açık, ama Anna için kapalı olduğunu anladı.

Petersbourg sosyetesine ait hanımlar arasında ilk gördüğü kuzini Betsy olmuştu.

"Sonunda görüştük," dedi. "Anna nasıl? Ne kadar memnun olduğumu anlatamam. Bu kadar seyahatten sonra Petersbourg sizin gözünüze çok zavallı bir yer olarak görülmüştür. Roma'da ne güzel bir balayı yaşamışsınızdır kimbilir? Boşanma ne oldu, her şey bitti mi?"

Wronsky, boşanmanın gerçekleşmiş olduğunu anlayınca Betsy'nin512

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yüzünden bütün sevincin silinip gittiğini farketti.

"Başkalarının bana taş atmaya kalkışacaklarını biliyorum, ama gelip Anna'yı göreceğim." dedi. "Evet mutlaka geleceğim. Sizin uzun süre burada kalmayacağınızı biliyorum. Kalmayacaksınız değil mi?"

O gün gelip Anna'yı gördü. Ama eskisi gibi hareket etmiyordu. Cesaretinden bir şeyler kaybetmiş gibiydi. Anna'nın arkadaşlığına sadık kalarak ne büyük tehlikelere girdiğini anlamak ister gibi hareket ediyordu. Anna'nın yanında sadece on dakika kaldı ve dedikodu yaptıktan sonra, gideceği sırada:

"Boşanmanın ne zaman gerçekleşeceğini bana hiç söylemediniz. Ben sizin tarafınızdanım, ötekiler her kötülüğü yapmaktan çekinmeyecekler. Her neyse, bugünlerde her şey böyle oluyor zaten. Demek cuma günü gidiyorsunuz. Birbirimizi görmememiz ne kadar kötü!"

Betsy'nin davranışı bile Wronsky'e; başkalarından ne bekleyebileceğini açıkça anlatmaya yeterdi. Ama Wronsky böyle hareket etmedi. Ailesinin içinde bulunduğu durumu anlayabileceğini düşündü. Annesinin pek umudu yoktu. O Anna'yı ilk görüşünde o kadar seven annesinin, şimdi aynı kadını sadece oğlunun hayatını mahvetmiş olduğu için affetmeyeceğini çok iyi biliyordu. En fazla güvendiği kimse kardeşinin karısı Varya'ydı. Onun Anna'ya karşı kötü davranmayacağını düşünüyordu. Anna'yı görmeye gideceğini ve onu evinde kabul edeceğini bile düşünmüştü.

Geldiğinin ertesi günü, Wronsky Varya'yı görmeye gitti ve onunla konuştu. Düşündüklerini açıkça belirtti.

"Wronsky sizi ne kadar sevdiğimi ve size ne kadar düşkün olduğumu bilirsiniz," dedi Varya. "Ama bu konuyu açmak istememiştim, çünkü size ve Anna Arcadievna'ya karşı yararlı olamayacağımı biliyordum. Benim onun hareketlerini eleştirdiğimi yargıladığımı sanmayın. Onun yerinde olsam, belki ben de aynı şeyleri yapardım. Zaten bunlar beni ilgilendirmez," dedi Varya. Wronsky'nin üzüntü dolu yü-

züne bakıyordu. "Ama her şeyi açıkça konuşmamız gerek. Benden gidip Anna'yı görmemi ve ona eski durumunu kazanmak için yardım etmemi istiyorsunuz. Bunun olanaksız olduğunu anlamıyor musunuz? Benim yetişkin kızlarım var. Kocam yüzünden sosyetenin içinde yaşamam gerekiyor. Evet gidip Anna'yı görebilirim, ama onu evime davet edemem. Ya da onu kimsenin öğrenemeyeceği bir yere davet etmem gerekecek. O da bunu kabul etmez."

Wronsky yengesinin kararını değiştiremeyeceğini bildiği halde üzüntüsüyle; "Kabul ettiğiniz kadınlardan çoğu ondan daha kötüdür!" dedi ve ayağa kalktı.

Varya ona çekingen bir şekilde bakarak, "Alexis beni anlamaya çalış, suç bende değil," dedi.

"Sana kızmıyorum," dedi, Wronsky üzüntülü bir durumda, "Dostluğumuzu yıktığı hiç olmazsa zayıflattığı için buna üzüldüm," dedi. "Benim başka türlü hareket edemeyeceğimi de siz anlamalısınız."

Bunları söyledikten sonra dışarı çıktı.

Wronsky bundan sonraki birkaç günü de kimseye rastlamamak için çaba harcayarak geçirdi. Tanıdıklarından birine rastlasa, bunun kendisi için bir sıkıntı ve acı kaynağı olacağını anlamıştı artık. İçinde bulunduğu en kötü durumlardan biri, Petersburg'dayken, Alexis Ale-xandrovitch ismiyle her yerde karşılaşmak zorunda kalmasıydı. Herhangi bir konudan söz açsa konuşma dönüp dolaşıp Alexis Alexandro-vıtch'e geliyordu. Nereye gitse, onunla karşılaşacağından korkuyordu.

Hele Anna'daki değişikliği, Wronsky'e aşık gibi görüyor, bazen de soğuk, anlaşılmaz ve tedirgin bir

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kimse gibi davranıyordu. Wronsky'-den bir şeyler sakladığı belliydi. Ama bu durumda Wronsky'nin neler düşünebileceğini ve ne kadar acı çekebileceğini düşünmüyor gibi görünüyordu.514

Leo Tolstoy

Anna Karenina

515

Anna'nın Rusya'ya geri dönmesinin nedenlerinden birisi oğlunu görmek istemesiydi. İtalya'dan ayrıldığından beri bu isteğinden bir an bile kurtulamamıştı.

Petersbourg'a yaklaştıkça, bu karşılaşmanın önemini daha heyecan duyarak anlatıyordu. Hatta böyle bir karşılaşmayı gerçekleştirmek için ne gibi yollara başvurması gerektiğini bile düşünmüyordu. Oğlunun bulunduğu kente gelince, onu görmesinden daha doğal bir şey olabileceğini düşünemiyordu. Ama gelir gelmez çocuğunu görmenin o kadar kolay bir iş olmadığını anladı.

İki gündenberi Petersbourg'daydı. Sürekli olarak oğlunu düşünüyordu. Ama bu isteğini gerçekleştirememişti. Doğru eve gitmek hakkını kendinde bulamıyordu. Kocasına mektup yazmak da istemiyordu. Çünkü ancak, onu düşünmediği zamanlar kendini mutlu hissedebiliyordu. Oğluyla sokakta karşılaşmaya kalkışmak da istemiyordu. Orta söyleyeceği pek çok şey vardı. Onu kucağına almak sevmek istiyordu. Serge'in eski mürebbiyesi ona yardım edebilirdi. Ama bu mürebbiye artık Alexis Alexandrovitch'in evinde değildi. Onu bulmak için araştırmalar yapmış, böylece iki gün boşuna geçmişti.

Kontes Lidia'nın kocası ile eskisinden de samimi olduğunu öğrenmiş ve ona bir mektup yazmaya karar vermişti. Bu mektubu yazmak için çok çaba harcadı. Çocuğunu görmesinin kocasının yüce, kalpliliğine kalmış olduğunu belirtti. Mektup kocasına gösterilirse, Alexis'in bu isteği geri çevirmeyeceğini düşünüyordu.

Mektubu götüren adam, ona beklemediği, acı bir cevap getirmişti. Yani isteğine cevap verilmiyordu. Anna kendini küçülmüş hissediyordu. Bu acı duruma tek başına katlanması gerekiyordu. Çünkü Wronsky'nin gözünde çocuğunu görememesi o kadar önemli bir olay değildi. Wronsky'nin, çektiği acıyı anlayamayacağından ve kötü bir imada bulunacağından korkuyordu. Böyle bir durumda ondan nefret edebilirdi. Bu yüzden ona hiçbir şey söylemedi. Bütün gün evde otu-

rup çocuğunu nasıl görebüeeğini düşünmeye başladı. Sonunda kocasına bir mektup yazmaya karar verdi. Tam bu mektubu yazacağı sırada, Kontesin gönderdiği mektubu aldı. Bu mektupta kendisine yapılan haksızlığa çok öfkelendi. Kendisini suçlu bulmaktan çok, öteki insanlara kızıyordu şimdi.

"Bu soğuk davranışlar, bu sahte duygular," diye söylendi. "Bana acı çektirmek ve üzmek için her şeyi yapıyorlar. Bunun üzerine ertesi gün, oğlunun doğum gününde doğruca eve gidip, Serge'i görmeye ve böylece onun aldatılmasını önlemeye karar verdi.

Bir dükkâna gidip oyuncaklar aldıktan sonra nasıl hareket etmesi gerektiğini düşündü. Sabah saat sekizde, Alexis Alexandrovitch'in evde bulunmadığı sırada gidecekti. Hizmetçilere para verecek ve peçesini kaldırmadan, Serge'in isim babası tarafından gönderilmiş olduğunu, oyuncakları ona vermesi gerektiğini söyleyecekti.

Her şeyi hazırlamıştı, yalnız oğluna neler söyleyeceğini bilmiyordu. Bunu düşünemiyordu.

Ertesi gün saat sekizde, bir araba kiralamış olan Anna eski evinin kapısını çalıyordu. Henüz giyinmemiş

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olan Kapitoniç, pencereden bakıp peçeli bir kadın görünce, "Git kapıyı aç bakalım, bir hanım gelmiş," diye seslendi. Yardımcısı olan bir çocuk (Anna bu çocuğu tanımıyordu) kapıyı açtı, Anna onun avucuna bir üç rublelik koydu.

"Serge... Serge Alexievitch..." diyerek yürüdü. Avucuna konulmuş olan parayı inceleyen çocuk, ikinci kapıya vardığı zaman onu durdurdu.

"Kimi görmek istiyorsunuz?" dedi.

Anna bu kelimeleri sanki duymuyordu. Cevap vermedi.

Ziyaretçinin şaşkın bir halde olduğunu gören Kapitoniç onun yanına geldi. İkinci kapıyı açarken ne istediğini sordu.

Anna "Prens Sokorodumof, Serge Alexietch'e gönderdi," dedi.

Anna içinde.dokuz yıl yaşamış olduğu evinin, değişikliğe uğrama-516

Leo Tolstoy

mış olan antresinin kendisini bu kadar etkileyeceğini hiç düşünmemişti. Tatlı ve acı hatıralar zihnini doldurmuş, geliş nedenini tamamen unutmuştu.

Kapitoniç önün kürk mantosunu alırken, "Lütfen bekleyin," dedi.

Mantoyu alırken Kapitoniç onun yüzüne dikkatle bakmış ve An-na'yı tanıyarak sessiz bir şekilde eğilmişti.

"Lütfen içeri giriniz efendim," dedi.

Anna bir şey söylemek istemiş, ama başaramamıştı. İhtiyar adama utanarak suçlu bir şekilde bakmış, çevik adımlarla merdivenleri çıkmaya koyulmuştu. Kapitonich, iki büklüm bir halde, onun peşiden gelmeye çalışıyordu.

"Mürebbiyesi belki buradadır ve giyinmemiştir. Ona haber vereyim," dedi.

Anna ihtiyar hizmetkârın söylediklerini anlamadan, pek iyi tanıdığı merdivenin basamaklarını çıkıyordu.

"Lütfen sola... Etraf temiz değil, kusura bakmayın... Beyefendi misafir odasındadır şimdi," dedi kapıcı nefes nefese. Sonra, "Bir dakika bekleyin efendim bakayım," diyerek, kapıyı açtı ve içeri girdi. Anna yalnız kaldı. Kapıcı geri dönünce, "Şimdi uyanmış efendim," dedi. Anna çocuksu bir esneyiş sesi duymuştu. Bu ses oğlunu sanki gözlerinin önündeymiş gibi hayal etmesine yetmişti bile.

"Bırakın beni gireyim. Siz gidin," dedi Anna. İçeri girdi. Sağ tarafta bir yatak vardı. Yatağın içinde uzanmıştı. Uykulu bir şekilde gü-liimsüyordu.

Anna sessiz bir şekilde ona yaklaşarak, "Serge," dedi.

Serge'den ayrı bulunduğu zamanlar onu en fazla sevdiği zamankinden yani dört yaşındaki gibi hayal etmişti. Oysa karşısındaki Serge, bırakmış olduğu Serge'den farklıydı. Dört yaşındaki Serge ile hiçbir ilgisi yoktu. Büyümüş ve incelmişti. Yüzü ne kadar süzülmüştü. Saçlarını kısacık kesmişlerdi. Elleri ne kadar

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

solgundu. Onu bıraktığından

Anna

Karenina

517

heri çok değişmişti.

Çocuğun kulağına yeniden, "Serge." diye fısıldadı.

Çocuk dirseğinin üzerinde doğruldu, sanki bir şey arıyormuş gibi başını sağa sola çevirdi, sonra gözlerini açtı. Önünde kıpırdamadan duran annesine, sesini çıkarmadan inceden inceye baktı sonra birden gülümseyerek, gözlerini kapayıp kendini ileriye, annesinin kollarına doğru attı.

Anna derin derin nefes alarak, kollarını oğlunun beline doladı. "Yavrum, Sergei'm," dedi. Serge Anna'nın kollarının arasında kıpırdanıyor. "Anne" diyordu.

Yarı uykulu bir halde tombul kollarını annesinin boynuna dolamıştı. Anna yalnız çocuklarda bulunan o uyku dolu sıcaklık ve güzel kokuyu hissediyordu.

Serge gözlerini açarak. "Bugün benim doğum günüm olduğu için geleceğinizi biliyordum. Hemen kalkayım."

Bunu söyleyince uyumaya başladı.

Anna ona bakmaya doyamıyordu. Onun ne kadar değişmiş olduğunu anlıyordu. Vücuduna dokunuyor ve ağlıyordu.

Serge birden uyanarak, "Niçin ağlıyorsun anneceğim?" dedi. Sesi titremeye başlamıştı. "Neden ağlıyorsun?" diye sordu.

"Ağlamayacağım... Sevindiğim için ağlıyordum. Seni uzun süredir görmemiştim. Ağlamayacağım... ağlamayacağım," dedi. Gözyaşlarını tutmaya çalışıyor, başını yana çeviriyordu. Biraz sonra, "Hadi şimdi giyinme zamanı," dedi ve elbiselerinin bulunduğu sandalyenin yanına oturdu.

"Bensiz nasıl giyiniyorsun... Nasıl..." diyecek oldu. Söze neşeli bir Şekilde başlamış, ama devam edememişti. Başını yine yana çevirdi.

"Soğuk banyo yapmıyorum. Babam bunu istemiyor... Vasili Lu-kitc'i görmediniz mi siz? Birazdan gelir. Benim elbiselerimin üzerine oturmuşsunuz," dedi. Serge. Sonra gülmeye başladı.518

Leo Tolstoy

Arına K'arenina

519

Serge tekrar onu kucaklayarak, "Anneciğim." dedi. Sanki annesinin güldüğünü görünce artık her şeyi kavramış gibiydi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Annesinin şapkasını çıkararak, "Bundan hoşlanmıyorum," dedi Anna. "Ölmüş olduğumu düşündün mü?"

"Hayır buna hiç inanmadım."

"Demek inanmadın şekerim."

"Biliyordum zaten,biliyordum." diye tekrarladı. Bu sözleri çok seviyordu. Saçlarını karıştıran annesinin elini tutup, avucunu öptü.

Bu kadının kim olduğunu bilmeyen, fakat konuşmalarından Serge'in annesinden başkası olamayacağını anlamış olan Vasili Lukitç, ne yapacağını şaşırmıştı. Anna'nın evden ayrılışından sonra Serge'in mürebbiyeliğine başlamış olan Lukitç, içeri girip girmemekte karar veremiyor ve Alexis Alexandrovitch'e haber vermek gerekip gerekmediğini düşünüyordu. Sonunda belli bir saatte, Serge'i kaldırmanın kendi görevi olduğunu ve orada bulunan kimsenin önemli olmadığını düşünerek, üstünü giyindi ve Serge'in odasına giderek kapıyı açtı.

Ama Anna ve oğlunun kucaklaşmaları, birbirlerine söyledikleri düşüncesini değiştirmeye yeterli oldu.

Başını salladı ve içini çekerek kapıyı kapattı. Boğazını temizleyip gözyaşlarını tutmaya çalışarak, "On dakika daha bekleyeyim," dedi.

Bu sırada evdeki hizmetkârlar da heyecanlanmışlardı. Eski hanımlarının evde olduğunu, Kapitonich'in onu eve soktuğunu ve Alexis Aleandrovitch'in saat dokuzda eve geleceğini biliyorlardı. Karşılaşmalarını engellemek gerekiyordu.

Uşak Korney, Kapitonich'in Anna'yı içeri bıraktığını öğrenmiş ve ona kızmıştı. Hatta evden kovulacağım bile söylemişti. Kapitonich bunun üzerine elini havaya kaldırarak, "Demek onu içeri almayacaktım-

On yıl yanında çalışıp bir tek kötü söz duymadıktan sonra. "Buraya giremezsiniz, gidin, diyecektim...."

Korney ona küçümseyici bir şekilde baktıktan sonra, "Hadi oradan asker," demişti. Sonra hizmetçi kadına dönerek, "Maria Efimova, bu durum ne olacak? AIexis Alexandrovitch birazdan gelecek."

Kadın, "Ben onu odadan çıkarırım, amma iş yani," diye ekledi.

Ve "Hanımefendiciğim," diye Anna'nın yanına koştu, ellerini omuzlarını öpmeye başladı. "Serge'in doğum gününde buraya gelmenize, neşe getirmenize izin veren Tanrıya şükürler olsun. Hiç değişmemişsiniz." dedi.

"Sizin burada olduğunuzu biliyordum," dedi Anna. Heyecanlanmıştı.

"Burada değilim, kızkardesimle birlikte yaşıyorum. Doğum günü nedeniyle geldim sevgili Anna Arcadievna."

Kadın birdenbire ağlamaya, Anna'nın ellerini öpmeye başladı.

Serge yüzü pırıl pırıl, bir eliyle kadının, diğeriyle annesinin ellerini tutmuş, halının üzerinde tepiniyordu.

Serge:

"Bazen gelip beni görür... Geldiği zaman..." diyecek oldu. Ama kadının annesine bir şeyler fısıldadığını

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

görüp sustu. Annesinin yüzünde, ona hiç uygun düşmeyen bir korku ve utanç ifadesi belirmişti.

Annesi ona yaklaştı:

"Şekerim," dedi.

Hoşçakal diyemiyordu. Ama yüzündeki ifadeden bu anlaşılıyordu. Serge bunu anlamıştı. "Şekerim beni unutmayacaksın..." dedi. Cümlenin sonunu getirememişti.

Daha sonra başka şeyler söylemesinin de mümkün olduğunu dü-Şünmüştü. Ama o anda aklına hiçbir şey gelmemişti. Serge onun neler söylemek istediğini anlıyordu. Annesinin mutlu olmadığını ve kendisini sevdiğini farketmişti. Anne ve babasının karşılaşmayacağını sezi-520

Leo Tolstoy

Anna Karenina

yordu. Fakat yüzündeki utanç, onun yürekler acısı halini görünce soru sormaya cesaret edemiyordu. Annesinin yanına sokulup, kulağına, "Hemen gitme, şimdi gelmez," dedi.

Annesi onu kendisinden ayırıp yüzüne baktı. Yalnız babasından söz ettiğini değil, babası hakkında ne düşünmesi gerektiğini sorar gibi bir hali olduğunu farketti.

"Serge şekerim, senin onu sevmen lâzım," dedi. "Benden daha kibar ve iyidir. Ben ona kötülük ettim. Büyüdüğün zaman anlayacaksın

bunları," diye ekledi.

Serge onun omuzlarına asılıp, ağlayarak, "Hayır, senden iyi kimse

yoktur," diye bağırmaya başladı.

Bu sırada kapı açılarak, Vasili Lukitç içeri girdi. Öteki kapıya doğru yaklaşan ayak sesleri duyuluyordu. Sütnine kadın, korku içinde fısıldadı, "Geliyor." Anna'ya şapkasını uzattı.

Serge yatağa kapanıp, yüzünü ellerinin arasına saklayarak ağlıyordu. Anna son bir kere eğilip, onun ıslak yüzünü öptü ve hızla kapıya doğru ilerledi. Dışarı çıkacağı sırada Alexis Alexandrovitch ile karşılaştı. Alexis Anna'yı görünce başını yere eğdi.

Kocasına baktığı zaman gözlerinde, oğlunu elinden almış olan bu adama karşı duyduğu nefret ve kıskançlık kendisini belli etmişti. Peçesini indirerek hızla dışarı çıktı.

Bir gün önce o.kadar acı ve sevgiyle seçmiş olduğu oyuncakların paketini açacak zamanı bulamamıştı. Onu da birlikte götürdü.

Anna çocuğunu görmek istiyor ve bunu uzun süredir hayal edip duruyordu, ama onunla karşılaşmasının kendisini bu kadar etkileyeceğini hiç düşünmemişti. Otel odasının yalnızlığına dönünce bir süre, burada bulunuşun nedenini anlayamadı. "Evet bitti artık. İşte yapayal-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

nızım." diyerek, şapkasını bile çıkarmadan sandalyeye oturdu. Pencerelerin arasına konmuş, bir masanın üzerinde duran bronz bir saate gözlerini dikerek, düşünmeye çalıştı.

Dışarıdan getirmiş olduğu Fransız hizmetçisi, içeri girerek giyinmesi gerektiğini söylediği zaman, Anna kadına şaşkın bir şekilde baktı.

Çocuğu güzel bir şekilde giydirmiş olan İtalyan mürebbiye, onu Anna'ya getirdi. Annesini gören bebek her zamanki gibi ağzını açarak gülümsemeye, ellerini sallayarak debelenmeye başladı. Onu görünce, gülmemek, tutsun diye parmaklarından birini uzatmamak mümkün değildi. Anna bunların hepsini yaptı. Onu kucağına alıp dans etti, taze bembeyaz dirseklerini, yanaklarını öptü. Bütün bunlara rağmen, bu küçüğe karşı duyduklarının, Serge'ye karşı duyduklarının yanında pek önemli olmadığını, hatta bu duygulara sevgi bile denemeyeceğine karar verdi. Sevmediği bir erkekten olan birinci çocuğuna sanki bütün analık sevgisini vermişti.

Çocuğu mürebbiyeye geri verdi. Masanın yanına yaklaşarak için-

de Serge'in de resimleri bulunan bir albümü açtı. Çeşitli yaşlarda çekilmiş olan bu resimleri yanyana koyarak karşılaştırmalar yapmak istedi. Bunun için onları birer birer albümden çıkardı. Serge, bu resimde beyaz bir elbiseyle görünüyordu. Bir sandalyede oturmuştu, kaşlarını tatmıştı, ama gülümsüyordu. Fotoğrafı bir türlü çıkaramıyordu Anna. Masanın üzerinde kâğıt keseceği de yoktu. Bunun için yandaki resmi fikarrnaya. çalıştı. Bu Wronsky'nin Roma'da çektirdiği bir resmiydi. Başında yuvarlak bir şapkayla ve uzun saçlıyken çektirmişti.) Resmi çıkarken, "İşte," dedi. Birden mahvolmasına neden olan kişinin Wronsky olduğunu hatırladı. Onu sabahtanberi düşünmemişti. Ama bu asil ve yakışıklı yüzü görünce içinde bir şeylerin kıpırdadığını duy-muştu.

"Peki ama beni böyle yalnız başıma nasıl bırakıyor. Hiç düşünmü-Leo Tolstoy

yor mu?" diye sorarak ona sitem etmeye başlamıştı. Oysa çocuğuyla ilgili her şeyi ondan sakladığını unutuyordu. Hemen haber gönderip gelmesini söyledi. Heyecanlanmıştı. Ona bütün olup bitenleri nasıl anlatacağını düşünmeye başladı. Haberci Wronsky'nin misafiri olduğunu, ama hemen geleceğini ve kendisinden Prens Yaşvin ile birlikte gelmelerine izin vermesini rica ettiğini bildirdi. Yaşvin Petersbourg'a yeni gelmişti. "Dün akşam yemeğinden beri beni görmemiş olduğu halde yalnız gelmiyor. Kendisine her şeyi anlatamayacağım, çünkü Yaşvin ile birlikte geliyor," diye düşündü. Birden garip bir düşünce aklına geldi. Ya Wronsky onu sevmiyorsa? Ne olurdu o zaman?

Sonra birkaç gün içinde olup bitenleri iyice hatırladığı zaman, bu düşüncelerin doğru olduğunu gösteren bir sürü neden buldu. Petersbourg'a geldikleri zaman ayrı odalarda oturmaları gerektiğini ileri sürmesi, dünden beri ortada görünmemesi ve şimdi gelirken, sanki kendisini yalnız olarak gömlekten korkuyormuş gibi bir arkadaşı ile birlikte gelmesi, Anna'yı şüpheyle düşündürüyordu.

"O zaman bana niçin söylemiyor bunu? Bunu bilmem gerekir. Bunu daha önceden bilseydim ne yapacağıma karar verirdim," dedi, kendi kendine. Oysa Wronsky'nin kendisini sevmediğini düşünüyordu. Umutsuzluğa düşmüştü. Hizmetçisini çağırarak, giyinme odasına geçti. Wronsky kendisini sevmekten vazgeçmişse, güzelliği ile onu etkilemek istiyordu sanki. Saçlarını kendisine en'fazla yakışan şekilde taradı.

Daha hazırlanmadan zilin çalındığını duydu. Odaya girdiği zaman Wronsky'nin değil Yaşvin'in bakışlarıyla karşılaştı. Wronsky, An-na'nın masanın üzerinde unuttuğu Serge'in resimlerine bakıyordu. Dönmek için acele etmedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Küçücük elini Yaşvin'in kocaman avucuna bırakırken, "Sizinle görüştüğümüzü sanıyorum. Geçen yıl yarışlarda karşılaşmıştık," dedi. Sonra Wronsky'e dönerek, elindeki fotoğraflara uzandı, "Ver onları

bana..." dedi. Yaşvin'le konuşmaya devam etti. "Bu yılın yarışları iyi miydi? Ben bu yarışları değil, ama Roma'daki at yarışlarını gördüm. Siz diğer ülkelerle pek ilgilenmiyorsunuz galiba. Sizi az tanıdığım halde bütün zevklerinizi biliyorum," diye ekledi.

Yaşvin:

"Özür dilerim. Zevklerim oldukça kötü şeylerdir," dedi.

Biraz konuştular. Wronsky'nin saatine baktığını gören Yaşvin An-na'ya Petersbourg'da uzun zaman kalıp kalmayacağını sordu. Sonra eğilerek pelerinini aldı.

Anna Wronsky'e baktıktan sonra, "Hayır uzun zaman kalacağımı sanmıyorum," dedi.

"Demek ki bir daha görüşmeyeceğiz?"

"Gelip bizimle yemek yiyin," dedi Anna. "Yemek burada pek iyi değil, ama Alexis ile görüşmüş olursunuz. Eski arkadaşları arasında sizin kadar sevdiği kimse yoktur."

"Memnuniyetle," dedi Yaşvin gülümseyerek. Wronsky, bu gülümsemeden Yaşvin'in Anna'dan çok hoşlanmış olduğunu anlamıştı.

Yaşvin "Hoşça kalın," diyerek çıktı. Wronsky arkada kaldı.

Anna, "Sen de gidiyor musun?" dedi Wronsky'e.

"Geç kaldım bile," diye cevap verdi. Sonra Yaşvin'e seslendi, "Sen yürü, ben geliyorum."

Anna, Wronky'nin elini tuttu ve bakışlarını gözlerinden ayırmayarak, onun gitmemesini sağlamak için söylemesi gereken sözleri aklından geçirdi.

"Bir dakika dur. Sana söylemek istediğim şeyler var. Yemeğe gelmesini söylemem doğru oldu mu?"

"Tabii çok iyi yaptın," dedi Wronsky. Sakin bir şekilde gülümseyerek, Anna'nın elini öptü.

Anna onun ellerini sıkarak, "Alexis bana karşı değişmedin değil mi?" diye sordu. "Burada ne kadar üzüldüğümü bilemezsin. Ne zaman524

gidiyoruz?"

Yakında, yakında. Buradaki yaşayışımızın benim için de ne kadar tatsız olduğunu tahmin edebilirsin," dedi Wronsky elini çekerek.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna alınmış gibi, "Peki hadi git" dedi ve hızla onun yanından uzaklaştı.

Wronsky otele geri döndüğü zaman Anna'yı bulamadı. Kendisi çıktıktan sonra bir kadının Anna'yı görmeye geldiğini ve Anna'nın bu kadın ile birlikte gittiğini söylediler. Haber bırakmadan-gitmiş olması, bu kadar geç kalması, öğlene kadar başka yerlere gittiği halde Wronsky'e haber vermemesi ve Yaşvin'in önünde elindeki fotoğrafları kızgın bir şekilde çekip alması, Wronsky'i ciddi düşüncelere sürükledi. Anna ile açık bir şekilde konuşması gerektiğine karar vererek beklemeye başladı. Fakat Anna yalnız gelmedi. İhtiyar halası (hiç evlenmemişti) Prenses Oblonsky de onunla beraberdi. Anna'nın birlikte dışarı çıktığı kadın bu prensesti. Anna'nın bakışlarından ve sinirli hareketlerinden onun huzursuz olduğunu anlamıştı. Wronsky, Anna ile ilk tanıştığı zamanlarda onun bu halini çok sevmişti. Ama şimdi, aynı davranışlar onu korkutuyordu.

Yemek dört kişilik olarak hazırlandı. Tam yemek salonuna geçecekleri sırada, Prenses Betsy'den haber getiren Tuşkeviç geldi. Bets'y gelip Anna'yla son bir kere görüşmediği için özür diliyor, onun altı buçuk ve dokuz arasında gelip kendisini görmesini rica ediyordu. Wronsky, Anna'ya bakarak önün kimseyle görüşmemesinin doğru olacağını bildirir gibi yaptı. Fakat, Anna anlamamazlıktan geldi. •

Hafifçe gülümseyerek, "Yazık ki altı buçuk ve dokuz arasında gelemem," dedi.

"Prenses çok üzülecek buna."

"Ben de üzülüyorum."

Tuşkeviç, "Bu akşam Patti'yi dinlemeye gidiyor musunuz?"

"Patti mi? Güzel bir düşünce. Bir loca bulabilseydim giderdim."

Tuşkeviç, "İsterseniz ben bulabilirim" dedi.

"Size minnettar kalırdım," dedi Anna, Bizimle yemek yemek iste-mezmisiniz?"

VVronsky hafifçe omuzlarını silker gibi yaptı. Anna'nın neler düşündüğünü bir türlü anlayamıyordu İhtiyar Prensesi neden çağırmıştı, Tuşkeviç'i neden yemeğe çağırıyordu? Hele operaya gitmek istemesi. Bütün tanıdıklarının bulunduğu operaya gitmek istediğini söylerken doğru mu söylüyordu? Anna'ya baktı. Anna hem aldırmaz, hem yarı alaycı, hem de zavallı bir bakışla cevap verdi ona, Wronsky bunun ne demek olduğunu anlayamadı. Anna yemekte huzursuz bir şekilde davranıyordu. Yemekten kalktıktan sonra Tuşkeviç operaya gitti. Yaşvin ve Wronsky aşağıya sigara içmeye indiler. Wronsky biraz kaldıktan sonra tekrar yukarı çıktı. İçeri girdiği zaman, Anna'nın Paris'ten getirmiş olduğu ipek ve kadife tuvaletini giymiş olduğunu gördü. Bu tuvaletin yakası çok açıktı. Bütün güzelliği beliriyordu.

Wronsky ona bakmamaya çalışarak, "Operaya gidiyor musunuz gerçekten?" dedi.

Kendisine bakmamasına alınan Anna, "Neden bu kadar heyecanlandınız?" dedi. "Niçin gitmeyeyim?"

Wronsky'nin bu sözleri söylemesinin nedenini anlamıyormuş gibi davranıyordu.

Wronsky kaşlarını çatarak, "Gitmemen için bir neden yok." dedi.

Anna onun alaycı tavırlarının farkına varmamış gibi yaparak; "Ben de bunu söylemek istiyordum," diye cevap verdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Wronsky aynen kocasının tavrıyla, "Anna size ne oluyor Allah aşkına," dedi.

"Ne sormak istediğinizi anlamıyorum."

"Operaya gitmek diye bir şey olmayacağını biliyorsunuz?"

"Neden olmasın. Yalnız gitmiyorum ki... Prenses Varvara da benimle gelecek."526

Leo Tolstoy

Wronsky şaşırmış gibi omuzlarını silkti. "Gerçekten bilmediğinizi mi..."-diye söze başladı. "Bilmek istemiyorum." dedi Anna sert bir şekilde. "Bana vızgelir. Yaptıklarıma pişman mı oldum? Hayır, hayır... Bugün de aynı şeyleri yapardım. Sizin ve benim için önemli bir tek şey varsa, o da birbirimizi sevip sevmediğimizdir. Seni seviyorum. Başka her şey vız gelir bana." dedi Wronsky'e Rusça konuşarak. Gözlerinde garip bir parıltı vardı. "Bana karşı değişmedinizse neden gözlerinizi kaldırıp bir kere bile bakmadınız?"

Wnonsky ona baktı. Bütün güzelliğini ve kendisine o kadar yakışan elbisesini gördü. Ama bu güzellik ve incelik Wronsky'i rahatsız ediyordu şimdi.

• Wronsky buz gibi bakışlarını Anna'ya çevirdi, sesini yumuşatmaya çalışarak, "Size karşı olan duygularım değişmedi. Ama rica ederim bunu yapmayın," dedi Fransızca.

Anna onun sözlerini anlamadı ama bakışlarındaki soğukluğu far-ketti. Tedirgin bir şekilde cevap verdi.

"Neden gitmemem gerektiğini açıklar mısınız lütfen?"

"Çünkü sizin için..." Wronsky kararsızdı.

"Anlamıyorum, Yaşvin'le birlikte olmak kötü bir şey mi? Prenses Varya da kötü bir insan değil... İşte geldi..."

Wronsky kendisini anlamak istemeyen Anna'ya karşı ilk defa nefret duymaya, kızmaya başlamıştı. Ona kızgınlığının nedenini açıkça söylememesi, bu duygunun daha da şiddetlenmesine neden oluyordu. Düşündüğünü olduğu gibi söylemeye kalksa şöyle demesi gerekecekti.

"Çok tanınmış bir Prensesle ve böyle bir elbiseyle operaya gitmeniz, düşmüş bir kadın olduğuauzu kabul ettiğinizi gösterdiği gibi, top-

Anna Karenina

527

luma meydan okuduğunuzu ve onunla aranızdaki bağlan ebediyen kesmiş olduğunuzu da göstermektedir."

Ama bunları Anna'ya söyleyemiyordu. "Peki ama neden anlayamıyor. Ne oluyor ona?" diye soruyordu kendi kendine. Onun güzelliğinin daha fazla farkına vardı, şu anda ona karşı duyduğu saygının azalmakta olduğunu anlıyordu.

Odasına döndüğü zaman, Yaşvin upuzun bacaklarını uzatarak bir sandalyeye oturmuştu. Konyak ve maden suyu içiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Yaşvin arkadaşının üzüntülü yüzüne bakarak, "Lankovsky'nin Güçlü" isimli atından söz ediyordu. Onu satın almalısın. Tavsiye ederim. Hele vücudunun ön kısmı kusursuzdur denebilir.

"Galiba satın alacağım onu," dedi Wronsky.

Atlar üzerinde konuşmaları onu ilgilendiriyordu, ama Anna'yı düşünmekten de kendini alamıyordu. Ayak seslerini dinliyor ve sadece bakıyordu.

"Anna Arkadievna, operaya gittiğini bildirmemi emretti..."

Yaşvin bir bardak konyak daha içtikten sonra, ayağa kalkıp ceketini iliklediı. Hafifçe gülümseyerek (Bu gülümseyişle, arkadaşının üzüntüsünün nedenini bildiğini anlatmak istiyor gibiydi) "Haydi biz de gidelim," dedi.

Wronsky üzüntülü bir sesle, "Ben gitmiyorum," dedi.

"Ben gitmeliyim. Söz verdim. Gelirsem önden bir koltuk al. Kru-zin'in koltuğunu alabilirsin," dedi Yaşvin çıkarken.

"Gelemem işim var."

Otelden dışarı çıkarken, "İnsanın karısı olması kötü, ama karısı olmayan bir kadınla uğraşması daha kötü," diye düşündü.

Wronsky yalnız kalınca odada bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya

başladı.

"Bu gece herkes oradadır. Dördüncü gece. YegOr ve karısı hatta annem bile operadadır. Anna gitti. Pelerinini çıkarıp aydınlık salona 528

Leo Tolstoy

Anna Karenina

529

girmiştir. Tuşkeviç. Prenses Varvara..." Onları gözünün önüne getiriyordu. "Peki bana ne oldu. Ben ya korktum, ya da onu korumak görevini Tuşkeviç'e verdim. Nereden baksan aptalca, evet aptalca bir şey bu..." "Peki beni ne diye bu duruma sokuyor" diye düşündü.

Masaya sertçe vurduğu zaman, üzerindeki maden suyu şişesi sallandı. Tutmak için elini uzattı, ama yakalayamadı. Şişesinin devrildiğini görünce kızıp masaya tekme attı. Sonra zili çaldı.

"Benim hizmetimde kalmak istiyorsanız işinizi daha dikkatli yapmalısınız" dedi uşağa. "Bunların kalkmış olması gerekir."

Suçsuz olduğunu bilen ve kendini savunmaya kalkan uşak, efendisinin yüzündeki anlamı görünce bir tek kelime bile söylemedi. Halının üzerine dökülmüş olan şeyleri ve, kırık bardak parçalarını toplamaya başladı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bu sizin göreviniz değil. Temizlik yapması için garsonu çağırın. Siz elbisemi hazırlayın."

Wronsky saat sekiz buçukta operaya gitti. Oyun en heyecanlı yerindeydi. Kürkünü çıkarmasına yardımcı olan görevli Wronsky'i tanımıştı. Ona "Ekselans" diye hitap ediyordu. Hafifçe aydınlatılmış koridorda localara bakan adamla, kollarında kürkler olduğu halde bekleyen iki kişiden başka kimse yoktu. Wronsky korkunç alkış seslerini duyunca parçanın sona ermiş olduğunu anladı. Şamdanlar ve gaz lambaları ile pırıl pırıl aydınlatılmış olan salona girdiği zaman gürültü halâ devam ediyordu. Wronsky salonun ortasına kadar ilerledi ve duraklayarak çevresine bakındı. O anda, dikkati, çevresinde bulunan tanıdık yüzlere, sahneye, gürültüye, ilgi çekmeyen, rengârenk kalabalığa her zamankinden daha az çevrilmişti.

İçeri girdiği zaman perde sona ermişti. Bu yüzden kardeşinin locasına gitmedi. Önde oturan ve kendisini görerek yanına çağıran Ser-puhovsky'e doğru ilerledi.

Wronsky. Anna'yı henüz görmemişti. Onun bulunduğu tarafa bakmamaya çalışıyordu. Ama insanların baktıkları tarafa dikkat edince onun nerede olduğunu anlıyordu. Çevresine dikkatle, ama farkettirme-den bakıyordu. En korktuğu şeyin gerçekleşip gerçekleşmemiş olduğunu anlamak istiyor yani, Alexis Alexandrovitch'in orada bulunup bulunmadığını bilmeye çalışıyordu. Alexis Alexandrovitch orada değildi.

Serpuhovsky, "Sende askerlikten eser kalmamış artık1' diyordu. "Bir diplomata ya da sanatçıya benziyorsun."

Wronsky gülümseyerek, "Evet haklısın," dedi. Sonra yavaşça dürbününü çıkardı.

"Doğrusu sana özeniyorum. Buraya gelip de bunu giyince (apoletlerini işaret ediyordu) özgürlüğümü kaybettiğimi anlıyorum."

Serpuhcvsky, Wronsky'nin mesleki hayatının bitmiş olduğunu biliyordu, ama onu eskisi gibi sevmekte devam ediyordu. Hatta ona daha yakın davranıyordu.

"Yazık ki birinci perdeye yetişemedin."

Onun söylediklerini yarım yamalak dinleyen Wronsky, dürbününü koltuklardan localara çevirmişti. Türban giymiş bir kadının ve dazlak bir adamın yanında birden Anna'nın başını gördü. Göz kamaştıracak kadar güzeldi. Beşinci locadaydı. Önde oturuyordu. Yaşvin'e bir şeyler söylemek için hafifçe dönmüştü. Geniş omuzlarının üzerinde duran güzel başı ve pırıl pırıl gözleri, Wronsky'e onu Moskova'da baloda gördüğü anı hatırlattı. Güzelliğine yine hayrandı, ama bu güzellik ona kötü bir söz gibi geliyordu. Wronsky'e doğru bakmıyordu. Wronsky onun kendisini görmüş olduğunu anlamıştı.

Wronsky dürbününü yeniden o tarafa çevirdiği zaman, Prenses Varvara'nın garip bir şekilde kızarmış olduğunu gördü. Anna yelpazesini kapamış, kırmızı kadife kaplamanın üzerine vuruyor ve uzaklara Bakarak, yandaki locada olup bitenleri görmüyor veya görmek istemi-530

Leo Tolstoy

Karenina

yordu. Yaşvin'in yüzünde kumarda kaybettiği zamanki anlam belirmişti. Bıyığının sol tarafını sanki yutacakmış gibi emiyordu. Yan gözle bitişik locaya bakıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Yandaki locada Kartasof lar vardı. Wronsky onları tanıyordu. An-na'nın da onlarla tanıştığını biliyordu. Ayağa kalkmış olan ufak tefek bayan Kartasof, arkasını Anna'ya dönmüş, kocasının tuttuğu mantosunu giyiyordu. Kadının yüzü bembeyaz kesilmişti, çok kızgındı. Dazlak ve şişman bir adam olan Katasof hem Anna'dan tarafa bakıyor, hem de karısını yatıştırmaya çalışıyordu.

Wronsky, Kartasof lada Anna arasında neler geçtiğini bilmiyor, ama Anna'yı küçük düşürücü şeyler olduğunu, arılayabiliyordu.

Bir şeyler olduğunu anlayan, ama kesin olarak ne olduğunu kestiremeyen Wronsky bir ipucu geçirmek umuduyla kardeşinin locasına gitti. Anna'nın bulunduğu yerden-en uzak yollan seçerek ilerlemeye çalışan Wronsky birden eski alay komutanı ile burun buruna geldi. Komutan iki tanıdığı ile konuşuyordu. Wronsky'i görünce yantndaki-lerden birine anlamlı bir şekilde bakarak:

"Ooo Wronsky gel bakalım. Alaya ne zaman uğrayacaksın," dedi.

"Özür dilerim, çok acelem olduğu için duramayacağım, başka sefere" dedi Wronsky. Hızla yukarı kata çıktı.

Wronsky'nin annesi, ihtiyar kontes de kardeşinin locasındaydı. Varya yanında genç Prens Sorokin olduğu halde onu koridorda karşılamıştı.

Prens Sorokin locaya dönünce, Warya kayınbiraderine hemen öğrenmek istediği konuyu açtı. Adamakıllı heyecanlanmıştı.

"Bu yapılmaz, çok kötü bir şey bu. Bayan Kartasofun böyle bir şey yapmaya hakkı yok..." diye başladı.
rf

"Peki ne oldu? Bilmiyorum ben."

"Ne?Duyinadınız mı?"

"Son duyacak kimse benim bilirsin..."

"Bayan Kartasoftan daha iğrenç bir yaratık olamaz."

"Peki ne yaptı?.."

"Kocam söyledi... Bayan Karenina'ya hakaret etmiş. Kocası yan-Jaki locada bayan Karenina ile konuştuğu sırada, bayan Kartasof rezalet çıkarmış. Kocam onun yüksek sesle terbiye dışı bir söz söylemiş olduğunu anlattı."

Locanın kapısından başını uzatan genç Prens Sorokin, "Kont, anneniz sizi çağırıyor," dedi.

Annesi alaycı bir şekilde gülerek, Wronsky'e "Seni bekliyordum, nerelerdesin?" diye sordu.

Wronsky soğuk bir şekilde:

"İyi akşamlar anneciğim. Sizi görmeye geldim," dedi.

Prens Sorokin dışarı çıktığı zaman, "Neden gidip Bayan Karenina'ya kur yapmıyorsun? Doğrusu herkesin gözlerini kamaştırdı. Pat-ti'yi bile unutturdu."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Anne, bu konuyla ilgili bir şey söylememenizi rica etmiştim."

"Ben yalnızca başkalarının söylediklerini tekrar ediyorum."

Wronsky cevap vermedi. Prenses Sorokin ile biraz konuştuktan sonra, dışarı çıktı. Kapıda kardeşi ile karşılaştı.

"Ah Alexis..." dedi kardeşi. "Ne saçma iş... Kadın budalalığı işte. Dosdoğru gidip onu görmek istedim. Hadi birlikte gidelim."

Wronsky onun söylediklerini dinlemiyordu. Hızla aşağı indi. Bir Şey yapması gerekiyordu, ama ne yapacağını bilemiyordu. Anna'nın kendisini içine düşürdüğü saçma durumu düşünüp kızıyor, ama küçültülmüş bir insan olduğunu aklına getirince içi acımayla doluyordu. Aşağı inip doğru Anna'nın locasına yöneldi. Locada Stremof vardı. Anna ile konuşuyordu.

"Artık eski tenorlar kalmadı..."

Wronsky, Anna'nın kendisine alaylı bir şekilde baktığını sanıyordu. "Geç geldiniz. En güzel şarkıyı kaçırdınız," dedi.

Wronsky sert bir şekilde:

"Müzik alanında pek bilgim ve zevkim yoktur."

"Prens Yaşvin gibi," dedi Anna. "Patti'nin çok bağırdığını ileri sürüyor."

İkinci perdenin ortasında, Wronsky, Anna'nın salondan çıkmış olduğunu görünce, çevresindekilerin kızgın bir şekilde "Şist, şist" diye seslenmelerine aldırmadan, ayağa kalkarak dışarı çıktı.

Anna daha önce eve gelmişti. Wronsky onun yanına gittiği zaman tiyatroda giydiği elbise halâ üzerindeydi. Duvara dayalı duran ilk sandalyede oturmuştu. Önüne bakıyordu. Anna ona baktığında eski durumunu aldı.

Wronsky: "Anna," dedi.

Anna gözleri yaşlı bir halde, "Bütün suç senin," diye bağırmaya başladı. Sesinde nefret belirtileri vardı.

"Gitmemeni söylemiştim. Kötü bir şeyler olacağını biliyordum."

"Kötü mü?" diye haykırdı. "İğrenç bir şey. Benim yanımda oturmanın onur kırıcı bir şey olduğunu söyledi bu kadın." Wronsky, "Sersem bir kadının gevezelikleri bunlar," dedi. "Neden bu tehlikeye atıldın, ne diye bu durumu yarattın?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Senin bu sakinliğinden nefret ediyorum. Bu duruma düşmemi önlemeliydin. Beni sevmiş olsaydın böyle davranmazdın."

"Anna. Seni sevdiğimden nasıl şüphe edebilirsin?"

"Benim sevdiğim ve acı çektiğim kadar, sevip acı çekseydin. dedi Anna.

Wronsky ona hem kızgındı, hem de acıyordu. Kendisini sevdiğini söyleyerek onu yatıştırmaya çalıştı. Çünkü başka türlü yatışmasına olanak yoktu. Sonunda yatıştı. Ertesi gün tamamen anlaşmış olarak şehri terkettiler.

Darya Alexandrovna yazı, çocukları ile birlikte, kızkardeşi Kitty Levine'nin evinde geçirdi. Kendi evi oturulmayacak durumdaydı. Le-vine ve Kitty onu, yazı birlikte geçirmek için ikna edebilmişlerdi. Stephane Arcadievitch bu kararın çok doğru olduğunu söylemişti ve Moskova'da kalmıştı. Arada bir gelip iki üç gün Levine'lerde misafir oluyordu.

Oblonsky'ler yetmiyormuş gibi, ihtiyar Prenses de gelip, yazı onlarla birlikte geçirmişti. Tecrübesiz kızına yardım etmesinin gerekli olduğunu düşünüyordu. Bundan başka, Kitty'nin Almanya'da tanıdığı ve evlendiği zaman ona misafir geleceğini söylemiş olan Varenka da sözünü tutmuştu. Bütün bu misafirler Kitty'nin akrabaları ya da tanıdıklarıydı. Levine bütün bu insanları seviyordu,ama Levinvâri hayatlarının güme gittiğini ve "Cherbatzky unsurunun" hayatlarına kaplamış olduğunu da görmemezlikten gelmiyordu. Levine'in yakınlarından sadece Serge İvanovitch vardı. Ama o da Kosniçef ailesinden bir insandı. Levine'in manevi hayatı ortadan silinmiş gibiydi.

Levine'in evinde o kadar çok insan vardı ki, bütün odalar doluydu.. Büyükanne, masaya oturulduğu zaman, oradakileri sayıyor ve on üçüncü olan torununu ve ondan sonrakileri ayrı bir masaya orutturu-yordu.

Yemekte bütün aile bulunuyordu.Dolly'nin çocukları, mürebbiye-leri ve Varenka mantar toplamaya gitmek için plânlar yapıyorlardı. Bilgisi ve zekâsı yüzünden, herkesin korku derecesinde saygı gösterdiği Serge İvanovitch mantar üzerinde konuşulanlara katılarak herkesi Şaşırtmıştı.

Varenka'ya dönerek, "Beni de götürün. Mantar toplamaktan hoşlanırım. Güzel bir iştir," demişti.

Varenka biraz kızarak, "Memnuniyetle," diye cevaladı. Kitty, koliyle anlamlı bir şekilde bakışmıştı. Bakışlarından bir şey anlaşılmaması için hemen annesiyle konuşmaya başladı. Yemekten sonra 534

kardeşiyle konuşmaya dalan Serge İvanovitch: elinde kahvesi, çocukların mantar toplamaya çıkacağı kapıyı görecek şekilde pencerenin önünde oturmuştu. Levine de pencerenin yakınında oturuyordu.

Kitty de kocasının yanında durmuştu. Kendisini hiç ilgilendirmeyen bu konuşmanın bitmesini bekliyordu.

Serge İvanovitch'in de konuşulanlarla pek ilgilenmediği belli oluyordu. Kitty'e gülümseyerek; "Evlendiğinizden beri çok değiştiniz, iyi bir değişme oldu bu" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine, Kitty'e bakarak, "Kitty senin için ayakta durmak iyi değil," dedi ve bir sandalye uzattı.

"Ooo vakit kalmadı artık," dedi Serge İvanovitch çocukların çıktığını görünce.

Varenka sırtında yeşil bir elbise ve başında mendil kapıda bekliyordu.

Serge kahvesini bitirip, sigara paketini ve mendilini ayrı ceplerine yerleştirerek, "Geliyorum Varvara Andraevna! Geliyorum," diye seslendi. Serge İvanovitch'in duyması gerektiğini düşünmüştü. "Ne kadar ince bir yaratık Varenka!" diye seslendi. "Korulukta mı olacaksınız? Belki biz de geliriz."

Birdenbire kapıda beliren ihtiyar Prenses, "Kitty durumunu unutuyorsun sen. Bağırman doğru mu?" diye seslendi.

Kitty'nin çağırmasını ve annesinin ona çıkışmasını duyan Varenka hızlı adımlarla Kitty'nin yanına gitti. Kızarmış yüzü, hareketlerindeki hızlılık, genç kızın içinde yeni duyguların ortaya çıkmış olduğunu açığa vuruyordu. Kitty bunların ne olduğunu biliyor ve sonucu dikkatle bekliyordu.

Varenka'yı öptüğü sırada, "Varenka bugün bir şeyler olursa çok memnun olacağım," dedi.

Şaşırmış olan Varenka bu sözleri duymuş olduğunu belli etmemek ister gibi, Levine'e, "Siz de bizimle geliyor musunuz" diye sordu.

"Evet ama harman yerine kadar gideceğim ben. Orada kalmam

gerek."

"Neden, orada ne yapacaksın?" dedi Kitty.

"Yeni arabalara bakacağım. Gönderilen malları incelemem gerekiyor" dedi Levine.

"Sen nerede olacaksın?"

"Terasta olacağım."

Levine'lerde bulunan bütün hanımlar terasta toplanmışlardı. Yemekten sonra orada oturmaktan hoşlanmıyorlardı. Yapacak işleri de vardı. Agatha Mikhailovna'nın söylediği şekilde su katmadan reçel yapmakla da uğraşacaklardı.

Bu metodu Kitty kendi evinde öğrenmişti. Daha önce bir kere denemişlerdi, ama Agatha Mikailovna su koymadan reçel yapılamayacağını düşünerek gizli olarak su ilave etmeye kalkışmış ve bu işi yaparken yakalanmıştı. Şimdi herkesin önünde reçel yapmak zorunda kalıyordu. Su koymadan da reçel yapılabileceğini kendisine gösteriyorlardı.

Epeyce kızmış olan Agatha'nın yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Dirseklerine kadar sıvalı kollarını hareket ettirerek, reçeli karıştırıp duruyor ve içinden iyice pişmemesini ya da kaskatı kesilmesini diliyordu. Agatha'nın kendisine kızmış olduğunu anlayan Prenses (çünkü bu re-Çel konusunda sorumlu kendisiydi) başka tarafa bakıyor ve sanki bu konuyla hiç ilgilenmiyormuş gibi başka konulardan söz ediyordu. Arada sırada Agatha'ya kaçamak bakışlarını çevirmekten de geri kalmıyordu.

Prenses konuşmasına devam ederek: "Hizmetçilerinin elbiseleri." "Stiva, hizmetçilere para vermenin daha

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

iyi bir hediye olduğunu 536

Leo Tolstoy

söylüyor." dedi Dolly. "Ama..."

Kitty ve Prenses bir ağızdan cevap verdiler. "Para olmaz, hediye vermek hepsinden iyidir."

Reçelin başına geçmiş olan Dolly. şurubu kaşıkla dökmeye başlayarak, "Bu oldu artık," dedi.

"Agatha Mikhailovna biraz daha pişirin, o zaman tamam olacak" diye ekledi.

İhtiyar kadın anlamasın diye hepsi Fransızca konuşuyorlardı. Kitty, "A propos de Varenka (Varenka'ya gelince)" diye söze karıştı. "Biliyor musun anne, bugün bir şeyler olacağını, işlerinin yola gireceğini sanıyorum. Ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi? Ne iyi olacak," diye ekledi.

Dolly, "Doğrusu yaman bir çöpçatan," dedi. "Onları nasıl da buluşturdu."

"Yok canım. Anne söyle bakayım ne düşünüyorsun bu konuda."

"Onun hakkında kötü bir şey düşünülemez ki 'Serge İvanovitch'i kastediyordu.) Onun Rusya'da evlenemeyeceği kız yoktur. Çok genç değil tabii. Fakat kızların onunla evlenmek için can attıklarını biliyorum. Kız da çok hoş ama onun..."

"Ama anneciğim her ikisi için de bu çok iyi olacak. Kız ne kadar iyi biliyorsun," dedi Kitty parmaklarını çıtlatarak.

"Serge'in de onu beğendiği kesin, bundan eminim," dedi Dolly.

"Serge'in çok iyi bir işi ve zenginliği var bunları karısından istemek" zorunda değil. Ona gerekli olan sadece iyi bir kız."

"Kızın böyle bir kimse olduğu belli."

Kitty: "Kızın onu seveceğinden de eminim. Ne kadar güzel olacak. Onları ormandan gelirken görür gibi oluyorum. Ne olup bittiğini bakışlarından kolaylıkla anlarım," dedi.

"Heyecanlanma senin heyecanlanman doğru olmaz," dedi annesi.

"Heyecanlanmadım anne, Serge'in ona teklif yapacağını sanıyo-

Anna Karenina

537

rum.

Kitty aniden sordu. "Anne babam sana nasıl teklif yaptı."

"Bizim evliliğimiz gayet kolay ve basit bir şekilde gerçekleşti," dedi yaşlı Prenses. Hatırladıklarından memnun olmuştu. Yüzü neşeyle pırıldıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Peki ama nasıl oldu? Kendisiyle konuşmadan önce onu sevdin değil mi?"

Kitty bir kadının hayatında o kadar önemli olan bu konuları annesiyle rahat rahat konuşabildiği için çok mutlu oluyordu.

"Tabii sevdim onu. Bizimle birlikte yazı sayfiyede geçirmişti."

"Peki birbirinizi nasıl anladınız?" ^

"Siz bu konuda yenilikler yaptığınızı sanırsınız, ama bu iş hep aynıdır. İnsan nasıl anlaşır? Gülüşürler ve bakışlarla tabii."

"Evet doğru söyledin, gerçekten bakışlar ve gülüşlerle anlaşır insan," dedi Dolly.

"Peki neler söyledi?"

"Kostiya sana ne söyledi?"

"Tebeşirle yazarak anlattı bana. Ne kadar güzel bir şeydi bu. Sanki üzerinden yıllar geçmiş gibi."

Üç kadın bu konuyu düşünmeye başladı. Sessizliği ilk önce Kitty bozdu. Geçen yıl başından geçenleri ve Wronsky'e karşı duyduklarını düşünmüştü.

"Yalnız bir şey var, yani Varenka'nın şu aşk konusu var," dedi.

Düşündükleri ona bu olayı hatırlatmıştı. "Serge İvanovitch'e bu konudan biraz sözetmeliydim. Erkeklerin hepsi geçmişimiz hakkında Çok kıskançtırlar."

"Hepsi öyle değildir," dedi Dolly. "Sen kocanı düşünerek böyle söylüyorsun. Wronsky'i düşündüğü zaman bile acı duyan bir insan o. Söylediğim doğru değil mi?"

Kitty düşünceli bir gülümseyişle, "Evet," dedi.538

Leo Tolstov

Kızının savunmasını üzerine alan anası hemen atıldı. "Seninle Wronsky arasında bir şey olmadı ki. Böyle sinirlenmesini anlayamıyorum doğrusu. Wronsky sadece senin dikkatini çekmişti. Bu her genç kızın başına gelir."

Kitty biraz kızararak, "Evet. ama biz bundan söz etmiyoruz," dedi.

Annesi onun sözünü keserek, "Bir dakika durun," dedi. "Benim Wronsky ile konuşmama bile izin vermemiştin. Hatırlıyor musun?"

Kitty acı çekiyormuş gibi, "Aman anneciğim," dedi.

"Yavrucuğum senin bu sırada heyecanlanmaman gerekir. Dikkat etmelisin," dedi annesi.

"Merak etme heyecanlı değilim anneciğim"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Dolly:

"O sırada Anna'nın gelmesi ne kadar iyi oldu," dedi. "Ama kendisi için çok* kötü oldu bu." diye ekledi. Düşündükleri sanki onu şaşırtmıştı. "O zaman Anna kendisini mutlu hissediyor, Kitty ise mutlu olmak için çalışıyordu. Oysa şimdi durum tam tersine döndü. Onu sık sık düşünüyorum."

. Kitty'nin Wronsky ile değil de Levine'le evlenmiş olmasını bir türlü kabullenememiş olan annesi, "Düşünecek insan bulmuşsun. Bırak şu iğrenç kadını," dedi.

"Niye bu konuyu açıyorsunuz?" dedi Kitty. Sıkılmış olduğu belli oluyordu. "Ben bunları hiç düşünmüyorum. Düşünmek istemiyorum daha doğrusu." Kocasının ayak seslerini duymuştu.

"Düşünmek istemediğin şey de ne" dedi Levine onlara yaklaşırken.

Kimsenin kendisine cevap vermediğini görünce soruyu tekrarlamadı.

"Özür dilerim kadın millet meclisini dağıttım," dedi. Kendisine cevap vermek istemediklerini anlamış, kızmıştı.

Ama kendini toparlayıp Kitty'e doğru ilerledi.

"Nasılsın'.'" diye sordu. Kitty'e bakan herkesin yüzünde beliren anlam onda da ortaya çıkmıştı.

"Teşekkür ederim, iyiyim. Senin işler nasıl gitti?" dedi Kitty gü- •

lümseyerek.

"Yeni arabalar çok iyi. Fazla yük alıyorlar. Atlan koşmalarını söyledim. Çocukları almaya gidiyor muyuz?"

İhtiyar Prenses sitem eder gibi, "Kitty'i arabayla mı götüreceksiniz?" dedi.

"Evet Prenses, çok ağır sürülecek araba."

Levine bazı kimselerin kaynanalarına "Anne" dediklerini biliyordu, ama kendisi bunu bir türlü beceremiyordu. Gerçi Prensese saygı duyuyor ve onu seviyordu, ama ona "Anne" dediği zaman kendi annesine saygısızlık yapmış olacağını düşünüyordu. "Sen de bizimle gel anne," dedi Kitty.

"Böyle tedbirsiz bir şekilde hareket edilmesini görmek istemem." "Öyleyse ben de yürürüm. Kendimi çok iyi hissediyorum." "Biliyorum iyisin, ama tedbirli hareket etsen daha iyi olur." Levine, Agatha Mikhailovna'yı neşelendirmek için, "Agatha reçel oluyor mu? Bu yeni yöntem nasıl?" dedi.

"Oluyor herhalde," dedi Agatha. "Bana kalırsa bu kadar kaynat-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

mamalı."

"Böyle daha iyi siz merak etmeyin Agatha," dedi Kitty. Daha sonra, "Annem Agatha'nın pişirdiklerine bayılıyor" diye ekledi.

Agatha Mikhailovna Kitty'e kızgın bir şekilde baktı.

"Beni avutmaya çalışmayın hanımcığım," "Sizi onunla birlikte görmem beni mutlu etmeye yetiyor."

Kitty: "Bizimle gelip siz de mantar arasanıza. En iyi yerleri gösterirsiniz bize" Agatha Mikhailovna gülümseyerek başını salladı. "Sana da kızmak istiyorum, ama elimden gelmiyor," demek ister gibi bir hali vardı.540

Leo Tolstoy

Kitty kocasıyla yalnız kaldığına çok sevinmişti. Çünkü terasa gelip onlara ne konuştuklarını sorup da cevap alamadığı zaman, kocasının canının çok sıkıldığını anlamıştı.

Yürümeye başlayıp, tozlu yola kadar gelerek evden görünmeye-cek kadar uzaklaştıkları sırada, Kitty kocasına sokuldu. Levine yakında kendisine bir çocuk verecek olan karısının yanında bulunmaktan büyük mutluluk duyuyordu. Levine onun sesini duymak istiyordu. Hamile olduğundan beri gözlerindeki anlam kadar, sesi de değişmişti Kitty'nin.

"Demek yorulmadın?" dedi Levine.

"Hayır seninle yalnız kalmamıza çok sevindim. Onları seviyorum, ama yalnız başına geçirdiğimiz kış akşamlarını aramıyor değilim."

"O akşamlar güzeldi, ama bu günlerimiz de çok iyi. Her ikisi de çok iyi," dedi Levine karısının elini sıkarak.

"Sen terasa geldiğin zaman neden söz ediyorduk biliyor musun?" "Reçelden mi?"

"Evet reçelden de söz ediyorduk, ama asıl erkeklerin nasıl evlenme teklifi yaptıkları üzerinde konuşuyorduk."

Levine onun söylediği kelimelerden çok sesine dikkat ediyor ve yolun iniş çıkışlarını gözden kaçırmıyordu. "Ya..." dedi. "Sen ne düşünüyorsun bu konuda?"

Levine gülümseyerek, "Ne düşüneceğimi bilmiyorum," diye cevap verdi. "Serge bana pek acayip görünüyor. Daha önce söylemiştim biliyorsun."

"Evet her şey olup bittiği zaman ben henüz çocuktum. Daha sonra bu konuda söylenilenleri duydum. Ama onun o sırada nasıl bir insan olduğunu hatırlıyorum. Kadınlara karşı davranışına dikkat etmişimdir. Onlara kibar davranır. Kadın olarak değil sadece insan olarak ele alır onları."

"Evet haklısın. Ama şimdi Varenka ile... Durum biraz değişik sa-

Anna Karenina

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

nırım."

"Belki vardır, ama Serge'i iyi tanımak gerekiyor. O sadece düşünce hayatı olan bir insandır. Büyük bir insandır."

Bizim düşündüğümüz gibi bir şeyin olması onu aşağılatır mı yani?"

"Hayır, ama o tamamen manevi bir hayata alışmıştır. Gerçekten

kaçınır. Oysa Varenika gerçeği temsil ediyor."

"Evet, ama Varenika'nın çok daha manevi bir insan olduğu söylenebilir. Serge'in benim gibi bir insandan hoşlanmadığını bilirim."

"Yanılıyorsun, seni çok beğeniyor. Akrabalarımın seni beğenmelerinden çok memnun oluyorum."

"Anlıyorum, bana çok nazik davranıyor ama..."

"Levine ile olan bağlılığınıza benzemiyor bu. Birbirinizi gerçekten sakınıyordunuz." Biraz durduktan sonra, "Ondan niye söz etmeyeyim?" diye ekledi. "Ondan söz etmediğim için bazen kendime kızıyo-rum. Söz etmeyince unutuyor insan. Zavallı kardeşim ne kötü bir du-rumdayız... Peki neden konuşuyorduk biz," diye sordu Levine.

Kitty kocasının söylediklerini kendi diline çevirerek, "Onun aşık plamayacağını düşündüğünü söylemiştin."

"Düşünmeyecek bir kimse demedim," diye cevap verdi Levine gülümseyerek. "Sadece aşık olmak için gerekli ilginin onda bulunmadığını söyledim. Ona her zaman özenmişimdir. Bu kadar mutlu oldu-um şu ar»da bile özeniyorum.

"Aşık olmaktan yoksun bir insan olduğu için mi özenti duyuyor-|sun ona?"

"Hayır, benden daha mükemmel bir insan olduğu için," dedi Levi-

ne. "Kendisi için yaşamıyor. Bu yüzden sakin ve mutlu bir hayat sürü-

yor."

Kitty sevimli ve alaycı bir gülüşle, "Peki sen?" diye sordu. Aynı gülümseyişle, "Peki sen neden memnun değilsin?"542

Leo Tolstoy

Levine kendisinin mutlu olmadığına, karısının inanmayışından zevk alıyordu.

Farkında olmadan, karısını, kendisine neden inanmadığını açıklamaya zorluyordu:

"Mutluyum, ama kendimden memnun değilim..." dedi.

"Peki mutluysan nasıl olur da kendinden memnun olmazsın?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Doğrusu. Nasıl anlatsam... Benim en fazla merak ettiğim şey. şimdi senin ayağının takılmaması. Dikkat et böyle yürüme," diye bağırdı. Kitty; önünde duran bir dalın üzerinden atlamak için acele bir hareket yapmıştı. "Kendimi gözönüne getirip başkaları ile karşılaştırdığını zaman, özellikle kardeşimle karşılaştığım zaman zavallı bir insan olduğumu düşünüyorum."

Kitty aynı gülümsemeyle. "Peki ama nasıl?" dedi. "Sen de başkaları için çalışmıyor musun? Kooperatif konusu, malikâne ile ilgili çalışmaların, kitabın ne oluyor?"

"Şimdi anlıyorum bunu... Evet bu bir bakıma senin yüzünden oldu," dedi Levine karısının elini okşayarak. "Bütün bunların eski önemi kalmadı. Baştan savma yapıyorum onları artık. Onlarla seninle olduğu gibi ilgilenseydim... Oysa istemeden, sanki zorunlu bir şeymiş gibi yapıyorum bunları şimdi."

"Peki babama ne dersin?" diye sordu Kitty. "Başkalarına iyilik yapmakla uğraşmaz o. Zavallı bir kimse mi babam?"

"Hayır değil. Ama bir insanın bu şekilde zavallı sayılması için babanın ne kadar sade namuslu ve iyi bir insan olması gerekir. Bende bu özellikler yok. Benim hiçbir şey yaptığım yok. Senin yüzünden oldu bunlar. Daha önce-sen vardın, şimdi de bu," dedi Levine. Kitty'nin kemerine doğru bakarak Kitty onun ne demek istediğini anlamıştı. "Eskiden bütün gücümü bu çalışmalara veriyordum, şimdi bunu yağamıyorum. Doğrusu utanıyorum. Bir angarya gibi geliyor bu bana şimdi. Kendimi aldatmaya çalışıyorum."

"Peki su yaşadığınız, anı Serge ile değişmek ister miydiniz? Bu iş-

leri başkaları için yapmak, bundan zevk almak ve hayatta başka bir şeye sahip olmamak ister miydin?"

"Yok canım," dedi Levine. "Doğrusu o kadar mutluyum ki hiçbir

şeyi anlamıyorum. Serge. Varenika'ya evlenme teklifi yapacak diyordun galiba?"

"Evet, ama pek de emin değilim. Yalnızca çok korkuyorum. Bir dakika dur." Eğilip yolun kenarında duran bir papatyayı aldı, "Gel sayalım," dedi. Yapraklarını bir bir koparark, "Teklif edecek, etmeyecek, edecek, etmeyecek," diye saymaya başladı. Sonra çiçeği Levine'e verdi.

Levine de, beyaz yapraklan koparark, "Edecek, etmeyecek" diye devam etti.

Kitty birdenbire "Hayır, hayır olmadı, iki tane kopardın." dedi. Pek gelişmemiş bir yaprağı koparan Levine, "Bu çok ufak sayıl-|inaz ki..." dedi. "İşte araba bizi geçiyor bile." Prenses seslendi. "Kitty yorulmadın mı?" "Hayır."

"Yoruldunsa gel sen de bin. Atlar çok uslu, ağır gidiyorlar!.." Ama binmeye değmezdi, çünkü gelecekleri yere varmışlardı. Hep-| si birlikte yürüyerek o tarafa ilerlediler.

Kara saçlarına beyaz bir eşarp sarmış olan Varenika neşeli bir şekilde çocuklarla ilgileniyordu. Kendisiyle ilgilendiği erkeğin evlenme teklifi yapması ihtimali onu adeta güzelleştirmişti. Serge İvanovitch onun yanında yürüyor ve genç kıza karşı hayranlık duymaktan bir an bile geri kalmıyordu. Ona baktıkça genç kızın kendisine söylemiş olduğu tatlı sözler ve hakkında duyduğu övgüler aklına geliyordu. Onun 544

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yanında bulunmaktan duyduğu mutluluk sürekli artıyordu. Sonunda sepetine bir mantar koyduğu sırada Varenika'nın gözlerinin içine baktı kalmıştı. Genç kızın yüzündeki heyecan ve mutluluğu görünce, şaşırmış ve kendi kendine şöyle demişti:

"Madem ki böyle, o halde bu işi iyice düşünmeliyim. Karar vermeliyim. Okul çocukları gibi şaşırmış, kontrolsüz hareketler yapmak doğru değil."

"Ben herkesten ayrı mantar toplayacağım," diyerek ötekilerden ayrıldı ve ormanın içine daldı.

Kırk elli metre yürüdükten sonra, artık kendisini görmediklerinden emin olan Serge İvanovitch, kırmızı çiçekler açmış, bir çalının ardında durdu. Etrafında çıt çıkmıyordu. Yanında durduğu çalının tepesinde bir arı oğulu gibi vızıldayan sineklerin uğultusundan ve uzaktan gelen çocuk seslerinden başka bir şey duymuyordu. Bir de, Grisha'yı çağıran Varenika'nın kontralto sesini de duydu. Farkında olmadan gülümsedi. Güldüğünü farkettiği zaman sanki bundan hoşlanmıyormuş gibi başını salladı ve bir sigara yaktı. Kibriti tutuşturmak için bir hayli güçlük çekti. Ama sonunda kokulu sigarasının çıkardığı halkalara bakarak düşünmeye başladı.

"Neden olmasın?" dedi kendi kendine. "Bu yakınlaşma (Karşılıklı yakınlaşma diyordu buna) hayatımın genel akışına karşı olsaydı anlardım bunu. Ama böyle değil. Bu duyguya karşı çıkarabileceğim tek şey Marie'yi kaybettiğim zaman onun anısına sadık kalacağımı söylemiş olmamdır. Duygulanma karşı söyleyebileceğim tek söz budur," diye düşünüyordu. Başkalarının kendisini romantik bir insan olarak görmekten vazgeçeceklerini düşündüğü için böyle söylüyordu kendi kendine." Uygunluk bakımından düşünecek olursam bundan daha iyisini bulacağımı sanmıyorum," diyordu.

Serge birçok kadınlar tanımıştı, ama bunlardan hiçbirinde karısında bulunması gereken özellikleri görememişti, Varenika bir çocuk ka-

dar taze ve gençti, ama aynı zamanda bir kadın kadar olgundu. Onu sevecek olsa bir kadın gibi sevecekti. Önemli bir şeydi bu. Sosyete hayatından nefret ediyordu, ama sosyete hayatını çok yakından tanıyan ve buna kolaylıkla uyabilen bir insandı. Serge'in hayalinde kadının en önemli özelliklerinden birisi de buydu. Sadra Varenika dindar bir kadındı. Ama dindarlığı Kitty'ninki gibi çocukça bir dindarlık değildi. Prensiplere bağlı bilinçli bir dindarlıktı. Hangi bakımından ele alsa, Serge bu genç kızın istediği kadına çok uyduğunu görüyordu. Fakir ve kimsesiz bir genç kızdı. Her şeyini kocasına borçlu olacaktı. Serge evlilik hayatında karısının böyle olmasını istiyordu. Bütün bu özelliklere sahip olan Varenika onu seviyordu. Serge alçak gönüllü bir adamdı, ama bunu görmemezlikten gelemiyordu.

Serge de onu seviyordu. Bir tek kusur varsa o da biraz yaşlı olmasıydı. Ama onun ailesindeki insanlar uzun yaşamaları ile ün kazanmışlardı. Sonra saçlarında bir tek beyaz kıl yoktu. Varenika, ellisine gelmiş erkeklerin sadece Rusya'da kendilerini ihtiyar sandıklarını söylememiş miydi? Fransa'da elli yaşında bir kimsenin kendisini olgun bir erkekle, kırk yaşında birisinin de genç bir adam kabul ettiğini de eklemişti. Zaten kendisini yirmi yaşındaki gibi genç hissettikten sonra yaşının ne önemi olabilirdi. Varenika'yı, batan güneşin renklere boğduğu ufkun üzerinde, ormanın kıyısında gördüğü zaman kalbi heyecanla çarpmamış mıydı? Sanki gönlü eriyormuş gibi bir duyguya kapıldı. Kararını vermiş gibiydi. Varenika bir mantarı koparmak için'eğilip çevik bir şekilde ayağa kalktıktan sonra çevresine bakındı. Serge İvanovitch sigarasını atarak kararlı adımlarla ona doğru ilerledi.Leo Tolstov

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Varvara Andaevna gençliğimde hayal ettiğim kadını düşünmüş ve onu karım olarak görmek istemiştim. Uzun yıllar yaşadım. Ama düşündüğüm şeyi ilk olarak sizde buldum. Sizi seviyorum ve sizinle evlenmek istiyorum."

Varenika'ya on adım yaklaşana kadar. Serge İvanovitch bunları tekrarlayıp durdu kendi kendine. Varenika mantarların üzerine eğilmiş, onları Grisha'dan korumaya çalışarak Masha'yı çağırıyordu.

Tatlı sesiyle. "Buraya gelin küçükler, ne güzel mantarlar var." diye sesleniyordu.

Gülümseyen tatlı yüzünü ona çevirerek, "Siz bir şeyler buldunuz

mu bari?" diye sordu.

Serge İvanovich. "Bir tane bile bulamadım, siz buldunuz mu? dedi.

Çevresini sarmış olan çocuklarla ilgilendiği için cevap veremedi. Bir ağacın dibinde duran küçük bir mantarı Masha'ya göstererek, "Onu da al," dedi. Çocuk mantarı alıp kırarken Varenika ayağa kalktı. "Bu beni yeniden çocukluğuma döndürüyor sanki," dedi. Serge İvano-vitch'in yanına gelmiş çocuklardan ayrılmıştı.

Konuşmadan birkaç adım yürüdüler. Varenika onun konuşmak istediğini anlıyordu. Ne söyleyeceğini tahmin ettiği için heyecanlanıyordu. Varenika'nın susması daha doğru olurdu. Çünkü mantarlardan konuştuktan sonra asıl konuya geçebilmek için bir ara susmak uygun düşerdi. Ama Varenika elinde olmadan bir cümle söyledi.

"Demek bir şey bulamadınız... Zaten, ormanın içinde pek bulunmaz." Serge cevap vermeden içini çekti. Varenika'nın mantarlardan söz etmesine üzülmüştü. Ama Varenika'nın söylediklerine cevap ver mekten kendini alamadı.

"Evet ormanın kenarında daha fazla mantar bulunduğu doğrudur Birkaç dakika daha geçti. Çocuklardan iyice uzaklaşmışlardı. Va renika kalbinin atışlarını sanki duyacaktı. Bir saranp bir kızarıyordu-

Bayan Stahl ile yaşadıktan sonra Kozniçef gibi bir adamın karısı olabilmek, onun için mutlulukların en büyüğü demekti. Bu adamı sevdiğinden emindi.

Serge İvanovitch, teklifin şu anda yapılmadığı taktirde hiçbir zaman yapılamayacağını biliyordu. Varenika'nın nasıl heyecanlanıp korktuğunu görüyor ve üzülüyordu. Hemen karar vermesi gerektiğini düşündü. Hatta teklifi hangi cümlelerle yapacağını bile aklından geçirdi. Ama bunları söyleyeceği yerde, birden aklına gelen bir soruyu sordu:

"Beyaz mantarla siyah mantar arasında ne fark vardır?"

Cevap verirken Varenika'nın dudakları titriyordu:

"Tepesi hemen hemen hiç farklı değildir. Fakat sapında görülür."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bu sözler söylenir söylenmez her ikisi de artık her şeyin bitmiş olduğunu, söylenmesi gerekenlerin söylenmeyeceğini anlamışlardı. O ana kadar artan heyecanlan birdenbire sönmüştü.

Serge İvanovitch artık çok sakin konuşuyordu. "Siyah mantarın sapı iki üç gün traş olmamış bir erkeğin çenesine benzer," dedi.

Varenika gülümseyerek, "Evet doğru," dedi. Farkında olmadan yürüyüşlerinin yönünü değiştirmişlerdi. Çocukların bulunduğu tarafa gidiyorlardı. Varenika hem utanıyor, hem de üzüntü duyuyordu. Üzerinden yük kalkmış gibi bir duygu da vardı içinde.

Serge İvanovitch eve gelip olup bitenleri bir kere daha düşününce önceki kararının yanlış olduğunu, Marie'nin anısına saygısızlık edemeyeceğini anladı.

Çocuklar üzerine doğru koşarak geldikleri zaman, Levine karısını korumak için onun önüne geçerek, kızgın bir sesle, "Çocuklar yavaş, koşmayın!" diye seslenmişti.

Çocukların arkasından Varenika ve Serge ormandan çıktılar. Kitty ikisinin yüzüne bakar bakmaz, umdukları şeyin gerçekleşmemiş olduğunu hemen anlamıştı.548

Leo Tolstoy

Anna Karenina

549

Eve döndükleri sırada kocası Kitty'e sordu:

"Ne oldu?"

Kilty babasını andıran bir tavırla (Levine, Kitty'nin bu özelliğini çok seviyordu). "İşler yürümedi," diye cevap verdi.

Çocukların çay içtiği saatte, büyükler balkonda oturup, hiçbir şey olmamış gibi, konuşmaya devam ettiler. Oysa, özellikle Serge ve Va-renika önemli bir olay olduğunu çok iyi biliyorlardı. Sınıfta kalmış ya da okuldan kovulmuş çocuklara benziyorlardı Orada bulunanlar da önemli bir şeyin olup bittiğini sezdikleri için, konuyu hiç önemsemeden birtakım ilgisiz şeylerden söz edip duruyorlardı.

İhtiyar Prenses, "Alexandre'in gelmeyeceğinden eminim," dedi.

O gece Stephane Arcadievitch'in trenle gelmesi bekleniyordu. İhtiyar Prens de gelmesinin mümkün olduğunu yazmıştı.

"Nedenini de biliyorum," diye devam etti Prenses, "Genç insanların, hiç olmazsa başlangıçta, yalnız bırakılmaları gerektiğini düşünür."

"Ama babam bizi hep yalnız bıraktı," dedi Kitty, "Sonra biz genç evli değil, eski kan-koca olduk artık."

Prenses içini çekerek, "O gelmezse, sizden ayrılmak zorunda kalacağım."

Prensesin üzüntülü olduğu beliydi. Kızları birbirlerine bakıp sustular. Bu bakışlarla "Annemiz her zaman üzülecek bir şey bulur zaten," demek istiyorlardı. Ama onlar, Prensesin en fazla sevdiği kızını

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

evlendirdikten sonra hem kocası, hem kendisi, hem de bomboş kalmış olan evleri yüzünden üzüldüğünü anlayamıyorlardı.

Esrarlı, anlamlı bir yüzle kenarda duran Agatha Mikhailovna'y1 gören Kitty:

"Ne var Agatha?" dedi.

"Yemek zamanı," dedi ihtiyar kadın.

"Evet doğru," diye cevap verdi Dolly, "Sen gidip o işle uğraş, ben de Grisha'nın dersini tekrarlayıp tekrarlamadığını kontrol edeyim-

Yoksa bütün gün tembellik eder."

Levine ayağa kalkarak, "Bu benim dersim Dolly, ben gidiyorum," dedi.

Orta okula başlamış olan Grisha, yazın derslerini tekrarlıyordu. Daha önce Moskova'da oğluna Lâtince çalıştıran Darya Alexandrovna Levine'lerde misafir kaldığı zaman günde en az bir kere, oğluna Lâtince ve aritmetik konularını tekrarlatmayı adet edinmişti. Levine bu işi kendisinin yapabileceğini söylememişti. Ama Dolly onun kitaptan ayrıldığını ve serbest bir şekilde ders verdiğini görünce, bu işi yine kendisinin yapmasının doğru olacağını ileri sürmüştü. Levine hem Stephane Arcadievitch'in oğlunu ihmal etmesine, hem de öğretmenlerin çocuğu bu kadar kötü yetiştirmiş olmalarına şaşıyordu. Ama Dolly'e onun istediği biçimde ders vereceğini söylemişti. Kitaptan ders verdiği için buna pek ilgi duymuyor, bazen ders saatini bile unuttuğu oluyordu. O gün de öyle olmuştu.

Levine:

"Tamam Dolly.sen otur. Ben kitaba uygun olarak dersini veririm onun," dedi.

Levine, Grisha'nın yanına gitti.

Varenika da aynı şeyi Kitty'e söylüyordu. Levine'lerin evi gibi düzenli bir evde bile, Varenika faydalı bir insan olmanın yolunu bulmuş-

"Yemeğe ben bakarım, siz oturun," diyerek Agatha Nikhailov-inın yanına gitti.

"Tavukları hazırlayamayacaklar diye korkuyorum. O zaman..."

"Agatha Mikhailovna ve ben bu işi hallederiz," dedi Varenika ve tadan kayboldu.

Prenses:

"Ne kadar hoş bir kız."

"Nefis bir insandır anneciğim. Onun bir eşi yoktur."550

Leo Tolstoy

Vareniku konuşmaya katılmak istemediği belli olan Serge İvano-vitch. "Demek Stephane Arcadievitch bugün gelecek?" dedi. Sonru hafifle gülerek: "Damatları sizin iki damadınız kadar farklı bir aile yoktur sanırım." diye ilave etti. "Birisi sosyete içinde yaşayan oradan çıkarılsa hareket edemeyecek hale gelen bir

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kimse. Öteki de bizim çevik, atılgan, enerjik Kostiya'mız. Onu sosyeteye soktuğunuz zaman sudan çıkmış balığa döndürürsünüz."

Annesinin, bu çeşit konulan Serge'e açmasına kızan Kitty, "Anneciğim, her şeyi yapmaya hazır olduğunu söyledi, biliyorsunuz," dedi.

Prenses Serge'e dönerek. "Gerçekten çok dikkatsiz," dedi. "Zaten size söylemek istiyordum. Biliyorsunuz Kitty burada kalamaz. Mutlaka Moskova'ya gelmesi gerekiyor. Bunu Levine'e söylemelisiniz."

Konuşmalarının tam ortasında, at sesleri ve tekerlek gürültüleri duydular. Dolly kocasını karşılamak için kalkmaya davrandığı sırada. Levine Grisha'ya ders verdiği odanın penceresinden atlayarak balkona seslendi. Alçak pencereden atlarken Grisha'yı da ardından atlatmıştı.

"Stiva geldi," diye bağırdı. "Dersi bitirdik merak etme Dolly," diye ekledikten sonra, arabaya doğru bir çocuk gibi koşmaya başladı. Arkasından seğirten Grisha da:

"İs ea id, eyus. eyus," diye seslendi.

"Birisi daha var babamız tabii," dedi Levine yolun alt başından. Kitty öbür taraftan gel, o merdivenden inme."

Ama Levine. arabada oturmuş olan kimseyi ihtiyar Prens sanmakla yanılmıştı.

Arabaya yaklaştıkça, Stephane Arcadievitch'in yanında bulunan genç ve yakışıklı adamı daha iyi tanımıştı. Bu Cherbatzky'lerin uzak akrabalarından biri olan Vassenka Veslosky'di. Moskova ve Petersbo-urg sosyetelerinin en tanınmış kişilerinden biriydi. Stephane Arcadievitch onu tanıştırırken, "İyi bir sporcu ve yaman bir delikanlı," diye tanıtmıştı.

Levine arabaya binıneyip. yanında yürüdü. Her gün. biraz daha fazla sevdiği ihtiyar Prensin gelmemiş olması ve onun yerine, gereksiz bir adam olan Vassenka Veslovsky'i misafir etmek zorunda kalması bir hayli canını sıkmıştı. Hele, yaşlı genç bütün ailenin heyecan içinde bekledikleri merdivenlere yaklaştıkları zaman Vassenka'nın çok rahat bir şekilde Kitty'nin elini öpmesine adamakıllı kızmıştı.

Vassenka Levine'in elini bir kere daha sıkarken. "Karınız ve ben-kardeş çocuklarıyız. Eskidenberi tanışırız," demişti.

Stephane Arcadievitch orada bulunanların birbirlerini selamlamalarına bile zaman bırakmadan, "Çok av var mı?" diye sordu. "Niyetimiz çok kötü. Tanya, arabanın arkasında senin için bir şey var, koş al," diyerek her tarafa lâf yetiştiriyordu. Karısının elini bir kere daha öptükten sonra avucuna alıp öteki eliyle okşarken, "Ne kadar güzelleşmişsin Dolly," dedi.

Biraz önce dünyanın en mutlu insanı olan Levine, şimdi kara kara

düşünüyor ve herkesten nefret ediyordu.

Karısına kur yapan Stephane Arcadievitch'e bakarken, "Kimbilir bu dudaklarla dün kimi öpmüştür?" diye düşündü. Sonra Dolly'e baktı.

Onu da beğenmedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Kocasının kendisini sevdiğine inanmıyor. Öyleyse neden memnun oluyor? Ne saçma bir durum!" dedi kendi kendine.

Bir an önce o kadar sevmiş olduğu Prensese baktı. Sanki kendi evındeymiş gibi Vassenka'yı karşılamasından hiç hoşlanmadı.

Serge İvanovitch'ten bile tiksinmişti. Stephane Arcadievitch'i saygılı bir şekilde karşılaması gözünden kaçmamıştı. Halbuki Serge'in Oblonsky'i sevmediğini ve ona karşı saygı duymadığını pek iyi bilirdi.

Hatta Varenika bile sinirine dokunuyordu. Yeni tanıştığı bu delikanlının karşısında hiçbir şeyden haberi olmayan melek gibi bir kız r°lünü oynarken evlenmekten başka bir şey düşünmüyordu.

Kendisi gibi herkesin de bir tatil günü geçirdiklerini düşünür gibi 552

Leo Tolstoy

Anna Kareni na

davranın assenka'nın nereli haline katılan Kity'e herkesten daha fazla kızıyordu. Hele herifin gülüşüne karşı gülümseyerek cevap vermesi Levine'i çileden çıkarmıştı.

Gürültü patırtı içinde konuşarak eve girdiler. Oturdukları sırada Levine ortalıktan kayboldu.

Kitty kocasının canını sıkan bir şey olduğunu anlamıştı. Onu yalnız bulup kendisiyle konuşmak istiyordu. Ama Levine işi olduğunu söyleyerek hemen gitmişti. Çiftlikte işlerinin önemini sanki yeni anlamış gibiydi. "Onlar için bu çeşit işlerin önemi yok, oysa bu işler yapılmadan olmaz," diye düşünüyordu.

Levine kendisini yemeğe çağırdıkları zaman eve geldi. Agatha Mikhailovna ve Kitty, merdivende durmuşlar, yemekte çıkarılacak şaraplar üzerinde konuşuyorlardı.

"Ne diye böyle kafanızı patlatıyorsunuz? Her zamanki gibi hareket etsenize."

"Hayır... Stiva içmez... Kostiya bir dakika dur... Ne oluyor?" Lvi-ne karısını beklemeden hızla oturma odasına girdi. Stiva ve Vassen-ka'nın açmış oldukları hararetli konuşmaya katıldı.

Stephane Arcadievitch, "Ne dersin, yarın ava gidiyor muyuz?' de-di. Veslovsk, "Lütfen gidelim," dedi.

Levine:

"Tabii memnuniyetle. Bu yıl hiç çıktınız mı?" Levine kibar bir şekilde konuşuyor ve Vassenka'nın bacaklarına bakıyordu. "İyi avlar bulacağımızı umuyorum, yalnız çok erken kalkmamız gerekecek. Y ör gün değilsiniz sanırım. Yorgun musun Stiva?"

"Ben mi? Ben hiç yorulmam. İstersen bütün gece kalalım. İsterse niz hemen çıkalım."

553

"Gerçekten, hiç uyumayalım isterseniz... Çok güzel bir fikir." dedi Veslovsky.

Dolly her zamanki gibi hafifçe alay ederek, kocasına, "Hepimiz sizin uyumadan bir gece geçiebileceğinizi biliyoruz," dedi. "Bana sorarsanız şimdi uyumak gerekiyor... Ben gidiyorum."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stephane Arcadievitch, "Hayır Dolly, biraz kal." dedi. Yemek masasının yanında oturan Dolly'nin yanına gitti. "Seninle konuşacaklarım var."

"Hiç sanmam..."

"Biliyor musun Veslovsky, Anna'larda kalmış. Yine onların yanına gidecek. Sizden elli mil uzakta oturuyorlar. Benim de gidip onu görmem gerek. Veslovsky, buraya gelsene..."

Vassenka hanımların bulunduğu masaya yaklayıp Kitty'nin yanına oturdu.

*

Darya Aexandrovna, "Demek onu gördünüz. Lütfen anlatın bana, ne yapıyor?" dedi Vassenka'ya.

Levine masanın diğer uçundaydı. Prenses ve Varenika ile durmadan konuştuğu halde, Stephane Arcadievitch, Dolly, Kitty ve Vassenka arasında esrarlı ve hararetli bir konuşma olduğunu anlıyordu. Hepsi bununla kalmış olsa iyiydi...

Kitty'nin, hararetli bir şekilde konuşan Vassenka'nın yüzüne garip Igarip baktığını görür gibi olmuştu Levine.

Veslovsk, Anna ve Wronsky'den söz ederek, "Evleri çok güzel

I doğrusu," diyordu. "Hüküm vermek benim hakkım değil, ama onların evinde insanın kendini gerçekten bir evde hissettiğini söyleyebilirim." "Peki ne yapmayı düşünüyorlar?" "Galiba Moskova'ya gidecekler."

"Hepimizin gidip onları görmesi ne kadar iyi olurdu," dedi Stephane Arcadievitch. "Sen ne zaman Moskova'ya gideceksin?" "Temmuz ayını orada geçireceğim," dedi Vassenka.554

Leo Tolstoy

"Sen gidecek misin?" diye sordu Slephane Arcadievitch karısına.

"Uzun süredir isliyordum. Mutlaka gideceğim. Onun için çok üzülüyorum. Anna'yı çok iyi tanırım ben. Harika bir kadındır. Yalnız giderim oraya. Sen olmuşun daha iyi zaten."

"Tabii haklısın." dedi Stephane Arcadievitch, "Peki sen Kitty?"

Kitty kıpkırmızı kesilip, kocasına göz ucuyla bakarak. "Ben mi? Niçin gideyim?" dedi.

Veslovsky. "Anna Arcadievna'yı tanıyor musunuz?" diye sordu. "Büyüleyici bir kadındır o."

Gittikçe kızaran Kitty. "Tabii tanıyorum." diyerek ayağa kalktı ve kocasının yanına gitti.

"Yarın ava çıkacak mısınız?" diye sordu.

Kitty'nin kızardığını gören ve bunu yanlış bir şekilde yorumlayan Levine kıskançlıktan deliye dönmüştü. Kitty'nin bu sorusunu da yanlış anladı. Sanki Kitty. Vessanka'ya aşıktı da onun memnun olması için kocasını ava gitmeye zorluyordu.

Levine hiç de doğal olmayan sesiyle cevap verdi, "Evet gideceğim."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Gitmeyin. Yarın burada kalın. Yoksa Dolly kocasını görmeyecek. Öbür gün gidersiniz." dedi Kitty.

Levine, Kitty'nin bu sözlerini de şöyle yorumladı. "Beni ondan ayırma. Yani Vassenka'dan ayırma demek istiyordu. Sen istersen git. ama ben bu tatlı delikanlı ile birlikte olmak isterim."

Levine kibar bir şekilde. "Madem ki istiyorsun, yarın burada kalırız," dedi.

Neden olduğu kötü durumu onlayamayan Vassenka. Kitty'nin arkasından kalkıp gelmişti. Onu hayran hayran seyrediyordu.

Levine bu bakışı yakaladı. Birden bembeyaz kesildi. Sanki nefes alamıyordu. "Karıma nasıl oluyor da böyle bakabiliyorsun?" diyordu içinden.

555

"Demek öbür gün gideceğiz..." dedi Vassenka. Bir sandalyeye oturarak, her zamanki gibi ayak ayak üzerine attı.

Levine'in kıskançlığı gittikçe artıyordu. Daha şimdiden kendini aldatılmış bir koca gibi görüyordu. Fakat bütün bunlara rağmen Vassenka ile kibar konuşuyor ve ona av hakkında sorular soruyordu.

Prenses ayağa kalkarak odasına gitmeye hazırlandı. Kitty'e yatmasının doğru olacağını söyledi. Böylece Levine'in duyduğu acı sona eriyordu. Ama Levine tekrar kıskançlık krizlerine tutuluyordu. Vassenka, Kitty'e "İyi geceler" derken elini öpmek istemiş, ama Kitty, kızarak elini çekmiş ve acele bir şekilde:

"Biz böyle şeyleri sevmiyoruz," demişti.

Levine karısının böyle bir şeye izin vermesine ve sonra bundan birdenbire kaçınmasına kızıyordu.

Yemekte fazla şarap içmiş olan Stephane Arcadievitch oldukça neşeliydi. "Bu saatte yatılır mı?" dedi. Sonra Ay'ı işaret ederek, "Bak Kitty ne kadar güzel" dedi. "Veslovsky tam serenad yapılacak zaman... Çok güzel sesi vardır bilmezsiniz. Gelirken birlikte şarkılar söyledik. En yeni şarkıları biliyor. Varvara Andraevna ile birlikte duetto söylesinler."

Toplantı dağıldığı zaman, Oblonsky ve Veslovsky evin önündeki yola çıktılar, orada dolaşarak şarkılar söyledikleri duyuluyordu.

Levine karısının yatak odasında sessizce oturuyordu. Karısının sofularına da cevap vermiyordu.,Ama Kitty, "Belki Veslovsky'i beğenmedin," dediği zaman artık kendini tutamadı. Her şeyi söyledi Kitty'e. Bu sözleri söylerken küçüldüğünü anlıyor, bu yüzden daha da öfkeleniyordu.

Karısının tam karşısında duruyordu. Ateş gibi yanan gözlerini ona dikmişti. Kaşları çatılıydı. Kollarını bağlamış, kuvvetli pazularını avuçlarının içine almıştı. Sanki adelelerini oldukları yerde tutmak istiyordu. Yüz ifadesinden acı çektiği belli oluyordu. Bu Kitty'e dokun-556

Leo Tolstoy

Anna Karenina

557

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

muştu. Çeneleri sıkılmıştı.

"Benim kıskanç olduğumu anlamalısın. Saçma bir söz bu. Ben kıskanç olamam. Ama sana birisnin öyle bakrnasına da dayanamıyorum. Kendimi küçülmüş, yaralanmış hissediyorum..."

Kitty o geceki hareketleri ve sözleri iyice hatırlamaya çalışarak, "Hangi şekilde bakması?" dedi. "Benim içinde bulunduğum durumda herhangi bir çekiciliğim olabilir mi?"

Levine başım ellerinin arasına alarak, "Bu sözü söylemeyecektin," dedi... "Ya çekiciliğin olsaydı ne olacaktı?.."

"Rica ederim Kostiya, bir dakika dinle beni... Benim için dünyada senden başka bir kimse yok... Hiç kimseyi görmememi mi istiyorsun?"

Kitty ilk önce, onun kendisini böyle kıskanmasına alınmış ve kızmıştı. Ama şimdi onun nasıl acı çektiğini görüyordu. Onu bu durumdan, kurtarmak için elinden geleni yapmaya hazırdı.

Levine umutsuzca, "Benim içinde bulunduğum'gülünç ve iğrenç durumu anlamalısın," dedi. "Benim evimde bulunuyor veher zamanki gibi rahatça hareket ediyor, ayak ayak üzerine atıyor... Ben de ona karşı kibar bir şekilde davranmak zorunda kalıyorum."

Kitty, kocasının kendisini bu kadar sevmesine içinden sevinirken, "Ama Kostiya abartıyorsun," dedi.

"İşin kötüsü sen her zaman aynısın. Benim için kutsal bir yaratık haline geldiğin şu sırada bile yine aynısın. Bu kadar mutlu olduğumuz bir sırada sersemin biri geliyor... Sersem değil... Onu küçümsemeye hakkım yok. Benim onunla ilgim yok. İyi ama mutluluğumuz..."

"Bu durumun asıl nedenini biliyorum ben," dedi Kitty.

"Söyle bakalım neymiş?"

"Biz masa başında konuşurken nasıl baktığınızı gördüm."

Levine canı sıkılmış gibi, "Peki ne olmuş?" dedi.

Kitty masa başında neden konuştuklarını kocasına anlattı. Bunları anlatırken heyecandan sesi kesiliyordu sanki. Levine bir süre sessizce

onu dinledi, sonra birden:

"Katya seni boşu boşuna üzdüm. Beni affet sevgilim. Delilik bu. Bir yabancının bizim mutluluğumuzu bozacağını düşünmek korkunç birşey."

"Ben de senin için üzüldüm."

"Özür dilerim. Delinin biriyim ben...Bu yaptığım cinayet." "Bu küçük düşürücü bir durum, haklısın..."

"Öyleyse bütün yaz burada kalmasını isteyeceğim ondan. Ona çok nazik davranacağım," dedi Levine karısının elini öperek. "Yarın göreceksin... Ha sahi yarın gidiyoruz biz.."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Ertesi gün daha kadınlar uyanmadan, avcıları götürecek olan araba kapının önünde hazır olarak bekliyordu. Sabahın erken saatlerinden beri ava gidileceğini fatketmiş olan Laska, havlayıp mızıldadıktan sonra, arabacının yanına oturmuş, sabırsız gözlerle avcıların geleceği tarafa bakıyor ve yerinde duramıyordu. İlk önce Vassenka Keslovsky göründü. Dizlerinin üzerine çıkan yeni çizmeler giymişti. Üzerinde şeritli bir İskoç pelerini, belinde Rus malı deri bir fişeklik vardı. Elinde kayışsız bir İngiliz tüfeği görülüyordu. Laska onu görür görmez hemen aşağı atlayıp Vassenka'nın yanına geldi, kendi dilince ötekilerin gelip gelmediğini soruyordu sanki. Cevap alamayınca yine eski yerine geçti. Bir kulağını dikerek dinlemeye koyuldu. Sonunda kapı tekrar açildi ve Stephane Arcadievitch'in puvanter köpeği fırtına gibi dışarı çıktı. Ardından ağzında sigarası, elinde tüfeği sahibi göründü.

"Aferin Krak, aferin," diye köpeği coşturuyordu. Ayağında tozluklar vardı. Kısa bir ceket giymişti. Başında şekli kaybolmuş bir şap-ka vardı. Ama son model silahı ve eskimiş olmasına rağmen en iyi ka-lite deriden yapılmış fişekliği mükemmeldi.558

Leo Tolstoy

Vassenka. bir sporcunun eski püskü şeyler giymesinin sık bir gi yim olduğunu hiç düşünmemişti. Giyim eski püskü. ama av malzemesi en iyi kaliteden olduğu zaman pek göz alıcı bir manzara ortaya çıktığını, pırıl pırıl yanan Stephane Arcadievitch'e baktığı zaman anlıyordu. Stephane Arcadievitch eski püskü elbiseleri içinde bir Rus soylusunun tam örneğiydi. Vassenka bir daha ava gittiği zaman bu şekilde giyinmesi gerektiğini düşündü.

"Peki ev sahibimiz ne oldu?" dedi.

"Giyinik olarak aşağı inmişti, ama tekrar karısının yanına koştu galiba."

Stephane Arcadievitch doğru düşünmüştü. Levine giyinip aşağıya inmiş, ama tekrar yukarı çıkarak karısından bir gün önce yaptıklarından dolayı özür dilemişti Kendisine dikkat etmesini ve çocuklardan uzakta durmasını da sölemişti. Birisi farketmeden itebilirdi. Sonra iki gün evden uzaklaştığı için kızmadığını bir kere daha söylemesini istedi. Ertesi gün bir atlı ile kendisine sağlığını bildirmesini de istedi.

Kitty kocasından iki günlüğüne ayrıldığı için üzülüyordu. Ama onu ayağında av çizmeleri ve kendisinin hiç anlamadığı sporculuk heyecanı içinde görünce, bundan alacağı zevki düşünerek sevindi. Hatta ona neşeyle güle güle dedi.

Merdivenlerden koşa koşa aşağıya inen Levine. "Özür dilerim beyler." dedi. "Yemekleri aldınız mı? Peki peki... Laska in bakayım aşağı. Aşağıda yat."

Sonra kendisine yaklaşan marangoz ile konuşmak için arabadan aşağı atladı. "Dün gelip beni görmediniz. Şimdi işimden alıkoyuyorsunuz," dedi marangoza.

"İzin verirseniz merdivene üç basamak daha ekleyelim efendim. O zaman tamamlanacak."

Levine canı sıkılmış bir şekilde, "Benim söylediklerimi dinleyecektiniz" diye cevap verdi. Size başka türlü yapmanızı söylemiştim-

Anna Kurenina

559

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Artık düzelmez bu. Benim söylediğim şekilde yeni bir merdiven yapın."

Marangoz yeni yapılmakta olan bir binanın merdivenlerini yaparken aradaki mesafeyi hesaplamamış!!. Yerine koyunca merdivenin kısa geldiğini görmüştü. Aynı merdivene üç basamak daha ilave etmek

istiyordu.

Marangozla uzun uzun tartışan ve toprağın üzerine merdiveni ve binayı çizerek düşüncesini açıklayan Levine, sonunda damı yeni bir merdiven yapmak gerektiğine inandırabildi. .

"Benim dediğim gibi yapın lütfen," dedi. Sonra arabaya bindi. Levine evin sorunlarından kurtulduğu için o kadar neşeliydi ki, kimseyle konuşmak istemiyordu. Av sahasına yaklaşan bütün avcıların duyduğu o heyecanı duyuyordu. Tek düşüncesi Oblonsky önünde mahcup olmamak ve ondan daha iyi av çıkartmaktı.

Oblonsky de aynı şeyleri düşünüyordu Bu yüzden konuşmak istemiyordu pek. Vassenka tek başına konuşarak gevezelik edip duruyor susmak bilmiyordu. Levie onun söylediklerini dinleyince, dün ona ne kadar haksızlık etmiş olduğunu anlıyordu. Vassenka gerçekten, açık kalpli, basit, ama iyi bir insandı. Levine onunla bekârken karşılaşsaydı dost olurdu. Levine onun rahatlığını ve aldırmazlığını sevmemişti.

Vassenka soldaki ata bayılmıştı. Bu bir Don atıydı. Onu övüp duruyordu. "Bir step atına binip steplerde dört nala uçmak kimbilir ne kadar hoştur," diyordu. Levine onu sempatik bulduğu ve dün yaptığı yanlışlardan bir an önce kurtulmak istediği için olmalı, Vassenka'ya ısınmaya başlamıştı bile.

İki mil kadar ilerlediklerinde, Vassenka sigara içmek istedi, ama çantasını bulamadı. Çantada otuz yedi ruble para da vardı.

"Levine, ben şu yedek atla eve kadar gidip geleyim," dedi. İnmeye

hazırlanıyordu.

"Hayır siz gitmeyin canım," diye cevap verdi Levine. "Arabacıyı 560

Leo Tolstoy

Anna Karenina

561

gönderirim."

Arabacı yedek atla geri döndü. Levine onun yerine geçti.

Stephane Arcadievitch, "Söyle bakalım nerelere gideceğiz?" diye sordu.

"Plânımız şu... Şimdi Gvozdiov'a gidiyoruz. Orada su tavuğu bulabiliriz. Gvozdiov'dan sonra hem su çuluğu, hem su tavuğu bulabileceğimiz çayırlar var. Şimdi hava sıcak. Oraya -onbeş mil kadar vardır- akşama doğru varıp biraz akşam avı yaparız. Geceyi orada geçirdikten sonra daha ilerlere gideriz."

"Peki yolda bir şey yok mu?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Var ama yorulmasak daha iyi olur. Zaten hava sıcak. İki yer var yol üstünde ama oralarda av var mı bilmiyorum."

Levine o taraflara gitmek istiyordu. Ama burası çiftliğe yakın olduğu için her zaman gidilebilirdi. Sonra üç avcının avlanmasına yetecek av yoktur oralarda."

Levine'in geçmek istediği küçük bir çayıra geldikleri zaman, Stephane Arcadievitch, usta avcılar gibi tâ uzaktan kamışları görmüştü.

Çayırı göstererek, "Burasını bir deneyelim mi?" dedi.

Vassenka "Levine hadi deneyelim ne olur?" diye yalvarmaya başlamıştı. Levine onların istediklerini kabul etmek zorunda kaldı.

Daha araba durmadan köpekler birbirinin ardından yere atlayıp su birikintilerine doğru koşmuşlardı.

"Krak! Laska!"

Köpekler geri döndüler.

Onların hiçbir şey bulamayacağını düşünen Levine, "Üç kişî birden avlanamayız, ben burada kalacağım," dedi.

Veslovsky, "Hayır Levine, olmaz. Gel beraber gidelim," dedi.

"Üçümüze yetecek kadar yer yok orada, inanın. Laska gel buraya. Başka bir köpeğe ihtiyacımız yok değil mi?"

Levine arabanın yanında durup avcıları seyretmeye başladı. Doğruca su birikintilerinin üzerine gidiyorlardı. Küçük kuşlardan başka bir şey yoktu orada. Vassenka bunlardan birini vurdu.

"Oraya gitmemeniz için değil, zaman kaybı olacağı için istememiştim. Gördünüz mü?" dedi Levine.

"Olsun yine de zevkliydi," dedi Vassenka. Bir elinde silahı ötekinde vurduğu küçük kuş, sallana sallana arabaya çıkmaya çalışıyordu. "Ne güzel vurdum bu kuşu değil mi? Çayırlara ne zaman varacağız?"

Atlar birden hareket ettiler. Levine başını bir tüfeğe çarptı. Tam o sırada bir silah sesi duyuldu. Aslında tüfek Levine başını çarpmadan önce ateş alınıştı. Vassenka'nın horozlardan birini düşürmüş olduğu halde ötekini kurulu olarak bırakmış olduğunu anladılar. Saçmalar yere saplandı. Yaralanan olmamıştı. Stephane Arcadievitch gülümseyerek Vassenka'ya çıkıştı. Ama Levine aynı şeyi yapamıyordu, hem tehlike atlatmış, hem de başını çarpmıştı. Zaten Vassenka'nın bu duruma çok üzüldüğü belli oluyordu. Sonra neşeyle gülmeye başladı.

İkinci çayıra geldikleri zaman da Levine geçip gitmek istedi. Ama Vassenka yine ısrar etti. İyi bir ev sahibi olan Levine arabanın yanında kaldı.

Çok geçmeden Krak ferma yaptı. Vassenka koşarak hayvanın yanına gitti. Stephane Arcadievitch yetişmeden bir su tavuğu havalandı. Vassenka kuşu vuramamıştı. Kuş biçilmemiş bir çayıra tekrar kondu. Bu hayvanın peşinden gitmek Vassenka'nın hakkıydı. Krak, su tavuğunu yeniden buldu ve ferma yaptı. Vassenka bu sefer kuşu kaçırma-dı. Vurduğu avla'birlikte arabanın yanına geldi. "Siz gidin ben arabanın yanında dururum," dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine onlara bakarak heyecanlanmıştı Dizginleri Vassenka'ya verip çayıra doğru ilerledi. Deminden beri orada dikilip kalmaktan 562

Leo Tolstoy

Anna Karenina

563

bıkmış olan ve mızıldanan Laska, Levine'in çok iyi bir ver olduğunu söylediği yöne doğru ilerledi. Krak burayı bulamamıştı.

"Köpeği neden durdurmuyorsun?" diye seslendi Stephane Arcadievitch.

Köpeğinin neşeli bir şekilde ilerlemesinden zevk duyan Levine. "Merak etme kuşları ürkütmez," dedi.

Laska ilerledikçe sinirli bir şekilde hareket ediyordu. Havalanan küçük bir kuşa bakmadı bile... Sazların çevresinde şöyle bir döndü. İkinci defa dönecekken birden kaskatı kesildi. Fermaya durdu.

Kalbinin adamakıllı çarptığını duyan Levine. "Stiva. Stiva," gel buraya diye seslendi. Birdenbire sanki kulağında bir perde açılmış gibi bütün sesleri boğuk gürültüler halinde duymaya başladı. Mesafe duygusu denilen şeyi kaybetmişti sanki. Stephane Arcadievitch'in ayak seslerini duyuyor, onları uzakta ilerleyen nal sesleri sanıyordu. Üzerine bastığı otlardan çıkan sesi uçan su tavuğunun çıkardığını sanıyordu. Yakından gelen bir ses daha duydu. Birisi suyun içinde ilerliyor gibiydi. Bunun ne olduğunu anlayamadı.

Köpeğine doğru ilerledi.

"Aport," diye bağırdı.

Köpeğin önünden su tavuğu değil bir su çulluğu havalandı. Levine tüfeğini omuzladı nişan aldı. Ama bu sırada su içinde yürüyenlerin sesini hatıratan gürültü artmaya başlamıştı. Sonunda Veslovsky'nin sesini de duydu. Tüfeğinin su çulluğunun arkasında kaldığını gördüğü halde ateş etti.

Kuşu vuramadığından emin Olduğu zaman dönüp arkasına baktı-Araba ve atlar çayırın orta yerine kadar girmişlerdi.

Kuşa ateş edildiğini görmek isteyen Vassenka, at ve arabayla Ça yırın ortasına, çamurlu yere kadar gelmişti.

Levine çamura batmış arabaya doğru giderken, "Hay Allah kah retsin," dedi kendi kendine. Vassenka'ya soğuk bir şekilde seslen"

arabayı neden buraya getirdin. Sonra arabacıyla birlikte atları ve ara-

bayı çamurdan çıkarmaya çalıştı.

Levine hem rahat ateş edemediği, hem de atlarının çamura batması yüzünden sinirlenmişti. Hele ne Stephane Arcadievitch'in ne de Vassenka'nın arabayı çıkarmak için kendisine yardım etmediklerini görünce daha fazla kızdı. Onlar bu işten hiç anlamıyorlardı. Vassenka'nın orasının kuru olduğunu söyleyerek bahaneler uydurmasına hiç aldırmadan, arabacı ile birlikte arabayı çamurdan kurtarmaya çalıştı

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Ama Vassenka'nın biraz sonra çamurlukları kırılacak gibi arabayı ittiğini görünce, ona karşı, eski duygularının etkisinde kalarak hareket ettiğini düşünerek kendisine kızdı. Bunun üzerine Vassenka'ya yakınlık gösterdi. Her şey yoluna girdikten sonra yemek yemek için oturdular.

Vassenka ikinci tavuğunu bitirirken Fransızca bir ata sözü söyle-brek mutluluğunu belirtti. "Şimdi yaptıklarımı affettirmek için benim rabacının yerine geçerek arabayı sürmem gerekir," dedi. Levine'in ıs-Irlanna rağmen dizginleri eline aldı. "Hayır suçumu affettirmeliyim, burası çok rahat," diyordu.

Levine onun atlan yormasından korkuyordu. Çünkü Vassenka iyi araba sürmesini bilmiyordu. Ama çok geçmeden bu korkularını unutarak, Vassenka'nın neşesine kapılıp gitti. Onun bütün yol boyunca söylediği şarkıları dinledi. Yemekten sonra Gozdiov'a doğru ilerlerken her zamankinden daha neşeliydiler.

Vassenka atları kötü sürmemişti. Çayıra vardıkları zaman henüz erkendi. Hava soğumamıştı.

Çayıra yaklaştıkları sırada Levine, Vassenka'dan nasıl kurtulabileceğini ve böylece rahat bir şekilde avlanabileceğini düşünüyordu. Stephane Arcadievitch de aynı şeyden korkuyordu. Levine, onun yü-564

Leo Tolstoy

zünde, ava başlayan her gerçek sporcunun yüzünde görülen o neşeli ama aptalca anlamı da gördü.

Stephane, kamışların üzerinde uçuşan iki kuşu göstererek, "Atmacalar var burada. Belli ki iyi bir çayır. Ne taraftan gideceğiz?" dedi. Sonra ekledi, "Atmaca olan yerde av da vardır."

Silahının anahtarını üzüntüyle yoklayan ve çizmelerini çekiştiren Levine, "Baylar, şu sazlıkları görüyor musunuz?" dedi. Nehrin sağ yanında uzayan çayırın üzerinde bulunan ve bir çölü andıran sahayı gösteriyordu. "Su birikintileri buradan başlıyor. Hani şu yeşil yerden. Buradan uzanarak kuş yatakları vardır. En iyi yerlerden biridir burası. Bir kere tam on yedi tane su çulluğu vurmuştum. Köpeklerimizi alıp ayrılacak ve ayrı yönlere doğru gideceğiz. Sonra yeldeğirmeninin yanında buluşuruz."

Stephane Arcadievitch, "Peki kim sağa, kim sola gidecek?" dedi. "Sağ taraf daha geniş, siz ikiniz o tarafa giderseniz, ben de soldan giderim," diye ekledi.

Vassenka, "Güzel hadi gidelim... En fazla bir av yapacağız... Hadi," diye bağırdı.

Levine kabul etmek zorunda kaldı. Birbirlerinden ayrıldılar.

Su birikintilerine yaklaşır yaklaşmaz köpeklerin av aramaya başladıkları görüldü. Levine Laska'nın yöntemini biliyordu. En iyi yeri de biliyordu. Bir yığın su çulluğu kaldıracağından emindi.

Yanında, suyun içinde yürüyüp duran arkadaşına, "Veslovsky, yanımdan ayrılmayın," dedi.

Önceki kazayı hatırlayan Levine "Veslovsky'nin silahının ne yana çevrilmiş olduğuna dikkat etmekten kendini alıkoyamıyordu.

"Size engel olmak istemem. Benim için üzülmeyin," dedi Veslovsky.

Ama Levine yine de korkuyordu. Kitty'nin sözlerini hatırlıyordu, "Birbirinizi vurmayın sakın," demişti. Köpekler birbirine yaklaşıyor,

Anna Karenina

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

birbirlerini geçiyorlardı. Herbiri kendi kokusu peşinde gidiyordu. Su çulluklarını bulmak umudu o kadar kuvvetliydi ki, Levine ayak seslerini bile kuşların sesi sanıyor ve tüfeğin anahtarı ile oynuyordu.

Levine birden, iki silah sesi duydu. Kulağının dibinde atılmıştı sanki. Vassenka, avcılara doğru gelen ve çayırın üzerinde alçak uçan bir ördek sürüsüne ateş etmişti. Levine etrafına bakmaya zaman bulamadan, ardarda üç su çulluğu kalktı. Bunlardan sonra, sekiz su çulluğu daha sürü halinde havalandı.

Kuşlardan biri daha zikzak uçuşunu yaparken, Stephane Arcadievitch ateş etti. Kuş düştü. Oblonsky bundan sonra silahını, halâ alçak olarak uçan ikinci kuşa çevirdi. Silah sesi duyulunca bu kuş da düştü.

Levine bu kadar şanslı değildi. Alçak uçan bir kuşa ateş etti, vuramadı. Yükselmiş olan aynı kuşa ikinci bir kez ateş etti. Ama tam bu sırada ayağının altından havalanan bir başka su çulluğuna dikkat ettiği için ikinci atışı da boşa gitti.

Bu sırada silahını tekrar doldurmak olanağım bulmuş olan Veslovsky bir başka kuşa iki kere ateş etti. Stephane Arcadievitch vurduğu su çulluğunu alıp pırıl pırıl yanan gözleriyle Levine'e baktı.

"Haydi ayrılalım," diyerek, silahını hazırladı. Köpeğine ıslık çalarak uzaklaştı. Lvine ve Beslovsky de bir başka yana doğru yürüdüler.

Levine ilk seferinde kuşu vuramazsa, sinirlenir ve bu yüzden bütün gün kötü bir av yapardı. Su çullukları gittikçe çoğalıyordu. Avcıların ayaklarının ucundan, köpeklerin önünden kalkıyorlardı. Levine kötü şansını değiştirebilirdi. Fakat gittikçe daha kötü bir avcı gibi hareket ediyordu. Yanında yürüyen ve hiçbir şey vuramadığı halde neşesini kaybetmeyen Veslovsky'nin gözünde küçüldükçe küçülüyormuş gi-bi hissediyordu kendini. Levine daha da sinirlendi. Artık hiçbir şeyi Duramayacağını bildiği halde ateş ediyordu. Laska sanki durumu anlı-yordu. Silah sesleri birbirini kovalıyordu. Silahlardan çıkan duman ortalığı kaplamıştı. Ama çantalarında üç tane su çulluğundan başka bir 566

şey yoktu. Bunlardan birini Veslovsky vurmuştu. Birini de birlikte vurmuşlardı. Su birikintilerinin diğer yanında Stephani Arcadievitch'in silah sesleri duyuluyordu. Pek sık duyulmuyordu, ama dikkatli ve sağlam bir şekilde avlandığı belli oluyordu. Hemen hemen bir silah sesinden sonra, Stephane Arcadievitch köpeğine, "Krak, Krak... Aport..." diye sesleniyordu.

Bu Levine'i daha da sinirlendiriyordu. Su çullukları birikintilerin üzerinde dönüp duruyorlardı. Kanat sesleri ve çığrışları iyice duyuluyordu. İlk havalanmış olan su çulluğu tekrar avcıların önüne konmuştu. İki atmacanın yerini şimdi bir düzine atmaca almıştı. Bağırışarak yere indiler.

Kesilmiş ya da kesilmemiş kısımlarda kuş bulunmadığını bildiği halde, Levine, Stephane Arcadievitch'le söz vermiş olduğu için arkadaşı ile birlikte ilerlemeye devam etti.

Bir arabanın üzerine oturmuş olan köylülerden bazıları "Hey sporcular, gelin bizimle yemek yiyin. Biraz şarap için," diye seslendiler.

Levine onlara baktı.

Bembeyaz dişlerini gösteren ve elindeki yeşil renkli şişeyi güneş ışığına kaldıran, neşeli bir köylü, "Gelin

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

canım, hadi," diye bağırdı.

Veslovsk, "Ne diyor bunlar-" diye sordu.

Levine:

"Votka içmeye çağırıyorlar sizi. Ben olsam giderdim," diye cevap verdi. Veslovsky'nin votka içmek isteyip kendisini yalnız bırakacağını umuyordu.

"Neden içki ikram ediyorlar bize?"

"Neşelenmişler. Hadi gidin. İlgi çekici bir şey bu."

"Peki... garip bir şey doğrusu."

"Hadi, hadi... Değirmenin yolunu nasıl olsa bulursunuz," dedi Levine. Yorgunluktan sallanan ve tüfeği sürüyerek giden Veslovsky'i görünce memnun oldu.

"Siz de gelin... Korkmayın canım," dedi köylünün biri. "Pastamızdan yersiniz."

Levine votka içip biraz ekmek yemek için can atıyordu. Adamakıllı yorulmuştu, ayaklarını çamurdan çıkarmak için büyük bir çaba harcıyordu. Biraz tereddüt etti. Ama Laska'yı görünce bütün yorgunluğu geçti, hızlı adımlarla köpeğine doğru ilerledi. Ayağının ucundan bir su çulluğu kalktı. Ateş etti. Kuş düştü. Laska yeniden ferma yapmıştı. "Yakala," diye seslendi. Bir başka kuş köpeğin tam önünden havalandı. Levine ateş etti. Şanslı değildi. Bu kuşu kaçırdı. Vurduğu su çulluğunu aramaya gittiği zaman onu da bulamadı. Laska kuşun vurulduğuna inanmamıştı. Levine onu gönderdiği zaman arıyormuş gibi yaptı, ama aslında aramıyordu. Levine suçu Veslovsky'e atmıştı, ama o yanında olmadığı zaman da iyi avlanamadı. Bir sürü şu çulluğu kaldırdı ama hepsini kaçırdı. *

Hava halâ sıcaktı. Terden ıslanmış elbiseleri vücuduna .yapışıyordu. Sol çizmesi suyla dolmuştu. Kurşun gibi ağır çekiyordu. Ter damlacıkları, barut dumanıyla kararmış yüzünden süzülüyordu. Ağzı zehir gibi acıydı. Barut ve birikinti su kokusunu duyuyordu. Kulaklarında havalanan su çulluklarının kanat seslerinden başka bir ses yoktu. Tüfeğinin namlusu sanki ateş kesilmişti. Dokunamıyordu ona. Kalbi sık sık atıyor, elleri tirtir titriyordu. Yorgun ayaklarını sürüyerek ilerliyordu. Ama yürümeye ve avlanmaya devam ediyordu. Sonunda bir kuş daha kaçırdıktan sonra, silahını ve şapkasını yere attı.

"Hayır, kendime hakim olmalıyım," dedi. Silahını ve şapkasını alıp Laska'yı çağırdı. Çamurlardan çıktı. Kuru bir yere gelince, oturup çizmelerini çıkardı. Tekrar su birikintisine yürüyüp, birikinti sudan biraz içti. Ateş gibi yanan silahını ıslattı. Yüzünü gözünü yıkadı. Biraz serinleyince, bir su çulluğunun konduğunu gördüğü yere doğru ilerle-'• Soğukkanlılığını korumaya karar vermişti.

Sinirlerine hakim olmaya çalışması fayda etmedi. İyice nişan al-568

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

°y

madan tetiğe dokundu. Gittikçe daha kötü avlanıyordu.

Stephane Arcadievitch ile buluşmayı kararlaştırdıkları yere ilerlediği sırada çantasında sadece beş tane su çulluğu vardı.

Stephane Arcadievitch'i görmeden önce köpeğini gördü. Krak çamurla simsiyah olmuş bir kızıl dalının ardıdan çıkıp, zafer kazanmış bir tavırla Laska'yı kokladı. Ardından Stephane Arcatievitch göründü. Kıpkırmızı kesilmişti, terliyordu. Yakalarını açmıştı.

"Ne var ne yok? Epey silah attınız," dedi. Neşeyle gülümsüyordu.

Levine:

"Sen nasıl avlandın?" diye sordu. Sormasına hiç gerek yoktu, çünkü kuş dolu av çantasını görmüştü.

"Fena değil."

On dört parça av vurmuştu.

"Çok güzel bir yer burası. Veslovsky'nin senin başına bela olduğunu sanıyorum. Bir tek köpekle avlanmak da iyi değil," dedi Stephane. Sanki zaferini hafifletmek istiyordu.

Levine ve Stephane Arcadievitch, Levine'in her zaman kaldığı köylünün kulübesine geldikleri zaman, Veslovsky'i orada buldular. Kulübenin ortasında oturmuştu. İki eliyle bir kereveti tutuyordu. Köylünün kayınbiraderi çizmelerini çıkarması için ona yardım deiyordu. Her zamanki gibi tatlı tatlı gülümsüyordu.

"Şimdi geldim: İls ont ete charmants (Çok sevimli kimseler Bana içecek ve yiyecek verdiler. Delicieux (Enfes) Hele votka. Bundan daha iyisini içmemiştim doğrusu. Para da almak istemiyorlar. Kusurumuza bakmayın diye özür dileyip duruyorlar üstelik"

"Niye para alsınlar. Sizi ağırlıyorlar. Votkayı satmak için yapmamışlar ki," dedi köylünün asker olan kayınbiraderi. Çizmeyi çıkarmayı

başarmıştı.

Çizmelerinin çamurlu oluşu yüzünden kirlenmiş olan kulübeye, tüylerini yalayıp duran pis köpeklere, bataklık ve barut kokusuna rağmen, sporculara özgü bir neşeyle yemeklerini yiyip çaylarını içtiler. Yıkanıp temizlendikten sonra, onlar gelecek diye süpürülmüş olan basaman ambarına gittiler. Arabacı orada yataklarını hazırlamıştı.

Hava kararmış olmasına rağmen hiçbiri yatmak istemiyordu.

Tüfeklerden, köpeklerden, eski av partilerinden söz ettikten sonra hepsinin ilgisini çeken bir konuya geldiler. Saman kokulu ambarı, kırık arabayı (oku çıkarıldığı için arabayı kırık sanıyordu) efendilerinin ayaklarının dibinde uyuyan köpekleri, köylünün inceliğini övdükten sonra, Vassenka sözünü bitirince,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Oblonsky geçen yıl, bir önceki yaz Maltus'ün bulunduğu yerde düzenlemiş oldukları av partisinden söz etmeye başladı.

Maltüs, tren yollan hisse senetleri ile zengin olmuş bir kimseydi. Stephane Arcadievitch, bu zenginin Tver bölgesindeki av arazilerini, avcıların bindikleri arabaları, yemek yedikleri yeri anlattı.

Levine, "Bu çeşit insanların nasıl olup da seni tiksindirmediklerini anlayamıyorum doğrusu," dedi. "Bu karmaşadan tiksinmiyor musun? Bu adamlar öyle bir şekilde para kazanıyorlar ki, herkes onlardan iğreniyor. Onların kendilerinden tiksinmesine aldırmıyorlar, ama lâyık oldukları küçümsemeden kaçınmak ve başkalarının gözünü boyamak için bu parayı kullanıyorlar."

Vassenka Veslovsky, "Çok doğru" diye haykırdı. "Oblonsky oraya efendiliği yüzünden gidiyor, ama başkaları, Oblonsky onların dostu diyor."

"Yok canım," dedi Oblonsky. Levine, onun konuşurken güldüğünü farkediyordu. "Ben bu adamı herhangi bir zengin tüccar ya da asilzadeden daha namussuz bir adam olduğunu sanmıyorum. Hepsi aynı Şekilde para kazanıyorlar. Çalışmaları ve zekâları ile..."570

Leo Tolstoy

"Hangi çalınma. Ayrıcalık alıp bunları kullanmakla para kazanmak olur mu?"

"Tabii olur. Ona ya da başkasına bu ayrıcalıkları vermeseler demiryolu diye bir şey olmaz."

"Ama bu çaışma değil ki. Örneğin bir köylünün ya da okumuş bir kimsenin çalışması gibi değil."

"Güzel. Ama bir sonuç olarak düşünürsek bunun da bir çalışma olduğunu söyleyebiliriz. Ama sen demiryollarının faydasız olduğunu söylersin bilirim."

"Hayır bu başka bir konu. Demiryollarının faydalı olduğunu kabul ediyorum. Ama yapılan çalışmayla uygun olmayan her kazanç bir namussuzluktur.

"Peki uygun olan şeyin ne olduğunu kim belirleyecek?" Namus ve namussuzluk arasında kesin bir çizgi bulamayacağını anlayan Levine, "Uygun olmayan yollarla, sahtekârlıkla kazanç sağlamak..." dedi. "Örneğin bankacılık," diye ekledi. "Çalışmadan büyük paralar toplamak çok kötü bir şeydir. Bunlar eskiden de vardı. İşin şekli değişti sadece. Kral öldü yaşasın yeni kral."

"Bütün bu söylediklerin doğru olabilir... Otur yerine Kral," dedi Stephane Arcadievitch köpeğine seslenerek. "Ama namuslu bir iş ile namussuz bir işin farkını söylemedin bize. Ben başkâtibimden daha fazla maaş alıyorum. Oysa o işleri benden daha fazla biliyor. Bu namuslu bir şey değil galiba..." "Bir şey söyleyemem."

"Peki ben söyleyeyim. Örneğin sen toprak ekerek beşbin ruble kazanıyorsun diyelim. Oysa bizi misafir eden şu köylü ne kadar çalışırsa çalışsın elli rubleden fazla kazanamaz. Bu benim kâtibimden ve Mal-tüs'ün bir istasyon müdüründen fazla kazanması kadar namus dışı bir şey. Ama bunu ileri sürmek doğru olmaz. Bana kalırsa toplum bu zengin insanlara karşı ters bir tavır takınmış. Bu tavrın hiçbir temeli yok.

Sadece özentiden doğuyor..." Veslovsky: "Hayır doğru değil bu" dedi. "Ne diye özenti duyulsun? Bu çeşit

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

para kazanmada kötü bir taraf var."

Levine. "Köylünün elli, benim beşbin ruble kazanmamın haksızlık olduğunu söyledin. Doğru. Bunu ben de düşünüyorum. Ama..." diye

söze başladı.

"Çok doğru" dedi Vassenka. "Biz içki içiyor, ata biniyor, ava gidiyoruz. Oysa onlar durmadan çalışıyorlar. Neden?" Bu konu üzerinde hayatında ilk defa düşündüğü belliydi. Bu yüzden çok samimi bir şekilde konuşuyordu.

Levine'i kışkırtmak ister gibi bir hali olan Oblvsky, "Evet bu haksızlığı hissediyorsun, ama kazandığını köylülere vermiyorsun."

İkisi arasında, bacanak oldukları ve birbirlerinden daha iyi bir hayat sürdüklerini iddia etmeleri yüzünden sanki gizli bir rekabet başlamıştı.

"Vermiyorum, çünkü kimse istemiyor. Vermek istesem bile bunu

başaramam. Verecek adam bulamam." "Köylülere ver. Geri çevirmezler..." "Nasıl vereyim, gidip onlarla bir anlaşma mı yapayım?" "Bilmiyorum. Eğer kazandıklarının hakkın olmadığına inanıyor-

san..."

"Hayır inanmıyorum. Hatta bunlara vermeye hakkım bile olmadığını düşünüyorum. Hem toprağa, hem de aileme karşı sorumlu olduğunu düşünüyorum." "Özür dilerim. Bu eşitsizliğin haksızlık olduğunu düşünüyorsan, bu düşünceye uygun olarak hareket etmiyorsun?"

"Bu düşüncenin tersini yapıyorum. Çünkü köylüyle aramdaki me safenin daha fazla açılmasını istemiyorum." "Bırak canım..."572

Leo Tolstoy

Veslovsky de "Evet bir çelişki var bunda." diyerek Oblonsky'nin düşüncesine katıldı. Kapıyı açarak samanlığa giren köylüye dönerek "Ooe ev sahibimiz, henüz uyumadınız mı siz?" dedi.

"Hayır. Sizin uyuduğunuzu sanmıştım. Şuradan bir kanca alacağım," diyerek çıplak ayaklarıyla dikkatli bir şekilde yürüdü.

"Peki siz nerede uyuyacaksınız?"

"Dışarı gideceğiz bu gece. Hayvanlarla birlikte."

"Ne güzel gece!" dedi Veslovsky. Açık kapıdan görünen kulübenin ucuna ve hafif aydınlıkta beliren arabaya baktı. "Bakın dinleyin. Kadınlar şarkı söylüyorlar, doğrusu hiç de fena değil. Kim bunlar dostum? Şurada ilerdeki kızlar."

"Hadi gidelim. Biraz dolaşalım. Uyuyamayız. Oblonsky hadi gel..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"İnsan hem burada yatıp, hem de dışarı çıkabiseydi ne iyi olurdu," dedi Oblonsky gerinerek, "Yatmak çok güzel."

Veslovsky dışarı çıkıp, köylü kapıyı arkasından kapadığı zaman, Oblonsky, "Çok hoş bir arkadaş değil mi?" dedi.

"Evet haklısın," diye cevap verdi Levine. Aklı halâ az önceki tartışmadaydı. Elinden geldiği kadar açık bir şekilde düşünce ve duygularını anlatmış, ama her ikisi de namuslu ve akıllı insanlar olan arkadaşları ona, çelişkili davrandığını söylemişlerdi. Bu canını sıkmıştı.

"Sevgili dostum bu iş böyle. İnsan ya düzenin yerinde olduğunu söyleyip haklarına sıkı sıkıya yapışır, ya da benim gibi ayrıcalıklı bir hayat sürülmekte olduğunu söyler ve bunlardan yararlanarak tatmin olmaya çalışır."

"Eğer bu ayrıcalıklar haksızlık olsaydı onlardan zevk alamazdın. Hiç olmazsa ben böyle yapamazdım. Benim için önemli olan suçlu olduğumu düşünmemdir."

Bu konuşmadan sıkıldığı belli olan Stephane Arcadievitch, "Hadi gidelim, olmaz mı?" dedi.

•Levine cevap vermedi. Arkadaşlarının kendisi hakkında söyledik- •

lerini düşünüyordu.

"Saman kokusu ne kadar keskin," dedi Stephane Arcadievitch ayağa kalkarken. "Uyumak olanaksız. Vassenka eğleniyor herhalde. Gülmesini duyuyor musun? Gitsek daha iyi olmaz mı? Hadi." "Hayır ben gelmeyeceğim," dedi Levine.

"Bu da bir prensip meselesi değil ya..." dedi Stephane Arcadievitch gülümseyerek... Karanlıkta şapkasını arıyordu.

"Hayır bir prensip meselesi değil, ama neden gideyim." "Biliyor musun' sen başına belâ açacakısn?" Şapkasını bulmuş ayağa kalkmıştı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Karına karşı nasıl hareket ettiğini farketmiyor muyum sanıyorsun? İki gün evden uzaklaşıp ava gitmenin bile önemli bir sorun haline geldiğini anladım. Birkaç ay boyunca böyle hareket etmek kötü değildir, ama bütün hayat boyunca olmaz bu. Bir erkeğin bağımsız olması gerekir. Onun farklı merak ve zevkleri vardır," dedi Oblonsky kapıyı açarak. * Levine:

"Hizmetçi kızların peşinden gitmesi mi gerekir?" diye sordu. "Tabii neden olmasın? Hoşuna gidiyorsa sorun yok demektir. Bundan kötülük çıkmaz ki. Karıma bir kötülüğü olmaz, benim de hoşuma gider. Önemli olan evde-kargaşalık çıkmaması için dikkat etmektir. Bunu yaptıktan sonra tamamen serbestsin."

Levine kuru bir şekilde, "Belki dediğin gibidir," diyerek yan tarafına döndü. "Yarın sabah erkenden ava gideceğim, kimseyi uyandırmayacağım."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Geriye dönen Veslovsky'nin sesini duydular. "Baylar gelin. Öyle güzel bir kız keşfettim ki sormayın. Gerçek bir Gretchen. Dost bile olduk. Gerçekten çok güzel bir kız." 574

Leo Tolstoy

Levine uyuyormuş gibi yaptı. Oblonsky ayakkabılarını giydi. Bir sigara yakıp dışarı çıktı. Bira?, sonra ikisinin de sesi duyulmaz oldu.

Levine uzun süre uyuyamadı. Köylünün ve akrabalarının seslerini dinledi. Köylünün en küçük çocuğu ile asker konuşuyorlardı. Küçük çocuk av köpeklerinden korkmuş olduğunu söylüyordu. Sonra avcıların ertesi gün ne yapacaklarını, kuşları nasıl öldüreceklerini sordu. Dayısı, avcıların ertesi gün su birikintilerine gideceklerini ve tüfekleriyle kuş vuracaklarını söyledi. Sonra. "Hadi Vaska uyu bakalım artık," dedi. Bunu söyledikten biraz sonra horlamaya başladı. Sessizlik ortalığı kaplamıştı. Atların nefes alışından ve uzaklarda bağırışıp duran bir su çulluğunun sesinden başka bir şey duyulmuyordu.

"Yarın erkenden giderim. Hiç sinirlenmem. Bir yığın su çulluğu var. Su tavuğu da bulurum. Geri döndüğüm zaman Kitty haber göndermiş olur. Belki Stiva'nın hakkı var. Bir erkek gibi davranmıyorum. Karıma kul köle olmuşum," diye düşündü.

Yarı uykulu bir halde, Veslovsky ve Oblonsky'nin neşeli bir şekilde konuşup güldüklerini duyuyordu. Bir aralık gözünü açtı, Oblonsky ve Veslovsky ay ışığı ile aydınlanmış kapıda durmuşlar bir genç kızın tazeliğinden söz ediyorlardı. Veslovsky gülümsüyordu. Levine tam olarak uyanmadan:

"Beyler, yarın sabah gün ışımadan önce," dedi.

Levine ertesi sabah erkenden uyandı. Arkadaşlarını uyandırmaya çalıştı. Yüz üstü yatmış olan Veslovsky ölü gibi uyuyordu. Cevap vermedi.

Kıvrılıp yatmış olan Laska bile tembel tembel uyandı. Vücudunun ön tarafını yavaşça kaldırdı. Oblonsky de pek istekli değildi. Çoraplarını ve çizmelerini giyen Levine, silahını aldıktan sonra, kapıyı dikkat-

le açıp yola çıktı. Arabacılar arabaların içinde uyuyorlardı. Atlar hareketsiz duruyordu. Yalnız birisi tembel tembel yem yiyordu. Dışarısı henüz aydınlanmamıştı.

Kulübeden çıkan ev sahibesi ihtiyar köylü kadın, sanki onu çoktandır tanıyormuş gibi, samimi bir şekilde, "Neden bu kadar erken kalktın yavrum?" dedi.

"Avlanmaya gideceğim... Su birikintileri bu tarafta mı?" "Evet yavrum dosdoğru git. Bir keçi yolu var orada. Dün akşam bizim çocuklar davarı oraya götürmüşlerdi."

Laska keçi yolundan hızla ilerliyordu. Durmadan gökyüzüne bakan Levine, çevik adımlarla ardından geliyordu. Su birikintilerine gelmeden güneşin doğmayacağını umut ediyordu. Dışarı çıktığı zaman pırıl pırıl yanan ayın rengi şimdi matlaşmıştı. Etraftaki belli belirsiz şekiller iyice belirmeye başlamış, bu sessizlikte en hafif gürültü bile duyulabiliyordu. Levine'in kulağının dibinden bir arı uçtu. Sıkılmış bir kurşun gibi vızıldıyordu. Yol doğruca su birikintilerine gidiyordu. Su birikintilerini üzerinde bulunan sisten anlamak mümkündü. Kamışlar ve çalılar bu sisin içinde birer ada gibi görünüyorlardı. Geceleyin hayvan otlatmış olan çoban ve köylülerin, gocuklarına sarılıp yattıkları yol kenarını da görüyordu Levine. Onların hemen yanında üç tane at vardı. Birisinin bağlı olduğu zincirin sesi duyuluyordu. Uyuyan köylüleri geçip ilk kamışlara vardığı zaman Levine silahını yokladı. Köpeği gören atlar ürkmüşler yana çekilmişlerdi. Laska alaycı bir şekilde atlara baktı. Levine köpeğini okşadı, sonra ava başlayabileceğini bildiren

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ıslığı çaldı.

Su birikintilerine giren Laska çeşitli kokular arasından, kendisini her zaman daha fazla ilgilerdiren kuşun kuvvetli kokusunu duymuştu. Koku şurada azalıyor, burada fazlalaşıyordu. Ama gerçekte hangi yönden geldiğini anlamak imkânsızdı. Yönü iyice bulabilmek için rüzgârda daha hızlı koşmak gerekiyordu. Laska bacaklarının hareket576

ettiğini adeta duymadan. şimşek gibi ileri atıldı. Her atılışından sonra durup sağa dönüyor, sonra doğudan esen sabah rüzgârına başını çeviriyordu. Açılmış burun delikleriyle havayı koklarken birden sadece izlerinin değil kuşların da tam önünde olduklarını anladı. Bir sürü olmalıydılar. Yavaşladı. Yakındaydılar, ama nerede olduklarını iyi anlaya-mıyordu. Yönü iyice belirtmek için bir daire çizmesi gerekiyordu. Tam bu sırada efendisinin kendisini çağırdığını duydu. "Laska buraya gel," diyor ve ona başka bir yön gösteriyordu. Laska, sanki Levine'e kendi istediği yöne gitmekte daha haklı olduğunu anlatmak istiyordu. Ama Levine kızgın bir şekilde emrini tekrarladı. Laska'ya av bulunması mümkün olmayan bir yeri gösteriyordu. Laska sanki o tarafta kuş arıyormuş gibi yaptı. Efendisini memnun etmek istiyordu. Şöyle bir

döndükten sonra tekrar eski" yerine geldi. Kokuyu tekrar duymuştu. Efendisi kendisini alıkoymadığı zaman ne yapması gerektiğini çok iyi biliyordu. Büyük bir su birikintisine yuvarlanmasına aldırmadan, bacaklarının üzerinde, sazların çevresinde dönmeye başladı. Bu dönüş her şeyi açıkça ortaya çıkaracaktı. Kuşların kokusu gittikçe kuvvetleniyordu, birden onlardan birinin hemen biraz ilerisinde olduğunu anladı. Olduğu yerde çivi gibi çakıldı. Vücudu sanki taş kesilmişti. Kısacık ayaklarından dolayı önünde neler olduğunu 'göremiyordu, ama duyduğu kokudan kuşun beş altı adım ilerisinde olduğunu çok iyi biliyordu. Olduğu yerde duruyor ve buluşundan gittikçe emin olduğu için neşeleniyordu. Kuyruğu kaskatı kesilmişti, yalnız ucu hafifçe titriyordu. Korktuğu için kulaklarından birisi tersine dönmüştü, başını kımıldatmadan gözleriyle efendisine bakmaya çalışıyordu. Efendisi Las-ka'nın çok iyi tanıdığı yüz ifadesi ile ilerliyordu. Laska onun çok yavaş yürüdüğünü sanıyordu, ama aldanıyordu.

Laska'nın ferma yapış biçimine dikkat eden Levine önünde bir su tavuğu olduğunu anladı. İlk kuşu kaçırmamak için dua ederek köpeğine yaklaştı. Yanına geldiği zaman ileri bakarak, köpeğinin burnuyla

577

vurduğu şeyi kendisi gözleriyle gördü. Bir iki adım ileride, çalıların arasında, başını sağa sola çevirip çevresini dinleyen bir su tavuğu duruyordu. Sonra ilerleyip gözden kayboldu.

Levine, Laska'nın arkasına dokunarak, "Yakala, yakala," diye bağırdı.

Laska kendi kendine "Gidemem ki, nereye gideyim?" diye düşündü. "Buradan onların nerede olduklarını anlıyorum, ama ileri gidersem kaybederim." Fakat efendisi onu diziyle dürtükleyip, heyecanlı bir sesle, "Hadi, yakala Laska," diye sesleniyordu.

Laska. "Madem ki istiyor, onun dediğini yapayım, suç benden gitti," diye ileriye atıldı. Artık koku filân duymuyordu, sadece hiçbir şey anlamadan bazı sesler duyuyor ve bazı şeyler görüyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Eski bulunduğu yerden on adım kadar ileriden bir su tavuğu havalandı. Silah sesi duyulur duyulmaz ağır beyaz göğsünün çamura düşerken çıkardığı gürültü duyuldu. Bir başka kuş Levine'in ve köpeğinin arkasından kalktı. Levine arkasına döndüğü zaman, kuş bir hayli uzaklaşmıştı, ama Levine onu da vurdu.

Üçüncü kuş havaya doğru yükseldikten sonra yıldırımla çarpılmış gibi kuru bir yere yuvarlandı.

İri ve sımsıcak su tavuğunu çantasına atan Levine, "İşler yolunda gider gibi görünüyor," dedi. "Ha, Laska ne dersin?"

Levine silahını tekrar doldurup ilerlediği zaman güneş epey yükselmişti. Ama fırtına bulutlarının ardından gözükmüyordu. Ay bütün ışığını kaybetmiş, bir beyaz buluta benzemişti. Bir tek yıldız bile görülmüyordu. Biraz önce nem yüzünden mat bir şekilde parlayan sazlar altın gibi ışıldıyorlardı. Su irikintileri amber gibi kokuyorlardı. Çayırların yeşili sarımtırak bir yeşile dönmüştü. Sazlık kuşları uçuşup duru-ı. Bir atmaca havalanıp, ot yığınının üzerine konarak çok mem-

bir şekilde bataklığa bakıp başını iki yana salladı. Tarlaların üze-inde kargalar uçuşup duruyorlardı. Uyanıp saçlarını taramaya başla-578

iniş olan ihtiyar bir adama doğru, çıplak ayaklı bir çocuk birkaç at götürüyordu. Otların yeşil rengi üzerinde uzanan barut dumanı süt gibi bembeyaz görünüyordu.

Çocuklardan birisi Levine'e doğru koştu..

Biraz açığından yürüyerek. "Amca dün burada ördekler vardı," diye seslendi.

Arka arkaya üç kuş vurmuş olan Levine. çocuğun kendisini beğendiğini hissedince daha da fazla neşelendi.

Avcıların bir sözü vardır. "İlk av kaçırtlmazsa bütün gün iyi gider," derler. Bu sözün doğru olduğu bir kere daha belli oldu.

Saat ona doğru, oniki mil kadar yürümüş olan Levine, yorgun argın, misafir oldukları kulübeye geri dönüyordu. Çantasında ondokuz parça av bir de ördek vardı. Onu, uygun düşmez diye çantaya koymamış, beline bağlamıştı.

Arkadaşları uyanmış, kahvaltılarını etmişlerdi.

Avlan yeniden sayan Levine, "Acele etmeyin, ondokuz tane olduklarını biliyorum," diyordu. Kana bulanmış olan su çulluktan ve tavukları, o anda, uçtukları zamankinden çok daha önemsiz görünüyorlardı.

Avlar sayıldı. Levine'in söylediğinin doğru olduğu belli oldu. Stephane Arcadievitch'in imrenmesi Levine'i ayrıca memnun etti. Kitty'nin gönderdiği adamı ve mektubu orada bulunca, Levine daha da neşelendi.

"Ben çok mutluyum. Sakın beni merak etme. Yeni bir korumam var şimdi. İsmi Marya Vlasyevna." Bu Levine'in hayatında önemli bir yer tutmakta olan ebe kadındı. "Gelip beni gördü. Çok iyi olduğumu

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

söylüyor. Sen gelinceye kadar onu burada alıkoyacağız. Hepimiz çok

iyiyiz. Lütfen acele etme. İyi avlanıyorsanız bir gün daha kal."

Kitty'den aldığı mektup ve iyi bir .av yapmış olması Levine o kadar neşelendirmişti ki, canını sıkan iki olayı unutmuştu bile. Bu olaylardan birinin, doru atın bir gün önce çok yorularak hastalanması, öteki de Kitty'nin bol bol hazırlamış olduğu yiyeceklerin hepsinin bitmiş olmasıydı.

Levine kulübeye dönerken o kadar acıkmıştı ki, pastalar ve tavuklar adeta burnunda tutmuştu. Oraya gelir gelmez bunlardan istedi. Ama pastanın bittiğini ve tavuklardan eser kalmadığını öğrenmesi uzun sürmedi.

Stephane Arcadievitch gülerek Veslovsky'i gösteriyor ve "Arkadaşımızın iştahı çok açık" diyordu. "Benim de iştahım yerindedir ama onunki şaşılacak bir şey."

Levine üzüntüyle bakarak, "Ne yaparsın?" dedi. Sonra uşağa dönerek, "Philip bana biraz sığır eti ver bari," diye ilave etti.

Philip, "Sığır etleri de bitti efendim. Kemikleri köpeklere verdik," diye cevap verdi.

Levine'in canı sıkılmıştı. Adeta bağırır gibi, "Bana biraz yiyecek bırakabilirdiniz," dedi.

"Bana biraz süt bul, hadi," diye ekledi.

Süt içtikten sonra, bir yabancının karşısında bu şekilde hareket et- • mis olmasından dolayı utandı. Kahkahalarla gülmeye başladı.

Akşam üzeri yeniden ava çıktılar. Veslovsky çok iyi avlandı. Geceleyin eve doğru yola çıktılar.

Geriye dönüşleri de gidişleri kadar neşeli oldu. Veslovsky şarkılar söyleyip, kendisine "Kusurumuza bakmayın diyen köylülerle geçirdiği maceraları anlattı. Oyun oynadığı kızlardan da söz etti. Bu kızlardan birisi ona evli olup olmadığını sormuş, bekâr olduğunu öğrenince, Öyleyse başkalarının karısının peşinde koşacağınıza evlenin de bir kan edinin" demişti. Bu sözler Veslovsky'nin çok hoşuna gitmişti.580

"Doğrusu bu gezintimiz benim çok hoşuma gitti. Sen de hoşlandın mı Levine?"

"Tabii, ben de çok beğendim." dedi Levine. Vassenka'ya karşı düşmanlık duymadığı hatta onu sevdiği için memnun oluyordu.

Ertesi gün saat onda Levine, Vassenka'nın odasının kapısını çalıyordu.

Veslovsky, "Entrez (giriniz)" diye seslendi. "Afedersiniz-elimi yüzümü ancak yıkadım." Yatak kıyafeti ile Levine'in önünde duruyordu.

"Kusura bakmayın," dedi Levine. Pencerenin yanına oturdu. "İyi uyudunuz mu'."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Mükemmel uyudum."

"Çay mı, yoksa kahve mi içeceksiniz?"

"Hiçbirini istemem. Öğle yemeğine kadar bekleyeceğim. Doğrusu utandım. Hanımlar aşağı indiler sanırım. Şöyle bir gezinti yapsak çok iyi olur. Bana atlarınızı gösterirsiniz."

Bahçede biraz gezinip, atları gördükten, hatta paralelde biraz jimnastik yaptıktan sonra, Levine misafiri ile birlikte eve döndü ve oturma odasına çıktı.

Veslovsky, semaverin yanında oturan Kitty'e yaklaşarak. "Çok güzel avlandık, birçok tecrübeler geçirdik," dedi. "Hanımların bu zevklere katılmamaları çok yazık, doğrusu."

.Misafirinin kendinden emin tavırlarına ve gülümseyişine dikkat edip yeniden şüphelenen Levine, "Ev sahibesine bir şeyler söylemesi çok normal," diye düşündü.

Stephane Arcadievitch ve Maria Vlasyevna ile birlikte masanın öbür ucunda oturan Prenses, Levine'i yanına çağırarak", Moskova'ya gitmeleri gerektiğinden ve Kitty için yer hazırlamak zorunda olduğun-

dan söz etti. Levine düğününden önceki hazırlıkları nasıl küçümsemiş-se. doğumundan önceki bu telaşı da öyle küçümsüyordu. Bebek için hangi patiskanın alınması gerektiği konusundaki tartışmalara katılmak, gizli gizli ve hiç bitmeyecek gibi örülen hırkalara, hazırlanan bezlere bakmak istemiyordu. Dolly bunlara özel bir ilgi gösteriyordu. Bir erkek çocuğunun (çocuğunun erkek olacağından emindi) doğduğunu haber aldığı an büyük bir mutluluk ve inanılmayacak bir duyguyla dolacağını biliyor ve bu olayın sanki herkesin başına gelebilen sıradan bir olay gibi görülüp, hazırlıklar yapılmasını kabul etmiyordu. Bu ona bir çeşit küçük düşme ve şaşkınlık duygusu veriyordu.

Ama Prenses bunu anlamıyor ve onun ses çıkarmamasını ya da ilgilenmemesini bir çeşit ilgisizlik sanıyordu. Bu yüzden Levine'i bir an rahat bırakmıyordu. Stephane Arcadievitch'e bir apartman bulmasını söylemişti. Şimdi de Levine ile uğraşıyordı.

"Ben hiçbir şey söyleyemem Prenses. Siz istediğiniz gibi yapın," dedi Levine.

"Ne zaman taşınacağınıza karar vermeniz gerek."

"Gerçekten bilmiyorum. Moskova'dan uzakta milyonlarca çocuğun doğmuş olduğunu söyleyebilirim. Neden..."

"Peki öyleyse..."

"Hayır, hayır, Kitty'nin istediği gibi olsun."

"Bundan Kitty'e söz edemeyiz. Onu korkutmamı mı istiyorsunuz? Bu bahar, cahil bir doktorun eline düştüğü için ölen Nathali Golitzin'i biliyorsunuz."

Levine üzüntülü bir şekilde, "Sizin istediğinizi yapacağım," dedi.

Prenses ona bir şeyler söylemeye başladı. Ama o dinlmiyordu. Prensesin konuşması canını sıkıyordu, ama asıl semaverin başında °'up bitenlere üzülüyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Kitty'e doğru eğilmiş olan ve tatlı gülümseyişiyle bir şeyler söyleyen Vassenka'ya bakarak, "Hayır olamaz bu," dedi kendi kendine.582

Leo Tolstoy

Vassenka'nın davranışında, gülüşünde, gözlerinde hoş olmayan bir .şey vardı. Levine Kitty'nin görünüş ve davranışında bile uygunsuz bir şeyler görür gibi oldu. Mutluluk içindeyken birdenbire umutsuzluk, öfke ve küçük düşmenin en derin çukurlarına atılmış gibi hissetti kendini. Tekrar herkesten ve her şeyden tiksinmeye başladı.

Çevresine bakarak, "Siz bildiğiniz gibi yapın Prenses," diye tekrarladı.

"Dolly ne kadar geç kaldın bugün."

Darya Alaxandrovna içeri girince herkes ayağa kalktı. Vassenka ayağa kalkıp hemen oturdu. Modern delikanlıların çoğu gibi. o da kadınlara fazla saygı göstermiyordu. Yerine oturduktan sonra gülerek yeniden konuşmaya başladı.

"Masha'yı merak ettim. Gece iyi uyumadı. Bugün de çok yorgun" dedi Dolly.

Vassenka Kitty'le daha önce konuştukları konuyu, yani Anna'dan bahsedip ve aşkın her şeyden daha önemli olup olmadığını tartışıyordu. Kitty bu-konuyu sevmiyordu. Konuşma şeklinden ve kocasının bu konuya kızacağını düşündüğü için sıkılıyordu. Ama konuşmayı kesecek ve genç adamın kendisine hayran oluşundan duyduğu memnuniyeti saklayacak kadar tecrübeli bir insan değildi. Kocasının kendisine baktığı ve her şeyi yanlış bir şekilde yorumladığını da biliyordu. Nitekim Dolly'e Masha'nın ne olduğunu sorduğu zaman Vassenka bir ara susmuş, sonra Dolly'e ilgisizce bakmıştı Levine bu soruya iki yüzlülüğün en güzel örneği olarak kabul etti.

"Bugün mantar toplamaya gidecek miyiz?" dedi Dolly.

"Tabii, mutlaka gidelim, ben de gelirim," dedi Kitty ve birden kızardı. Kibarlık olsun diye, Vassenka'ya gelip gelmeyeceğini sormak istiyordu, ama sormadı. Önünden kararlı adımlarla geçen kocasına, suçluymuş gibi bakarak, "Nereye gidiyorsun Kostiya?" dedi. Bu suçlu görünüş, Levine'in kuşkularını sanki doğru çıkarmıştı.

583

Karısına bakmadan. "Makinist ben burada yokken gelmiş. Kendi-ni henüz görmedim." dedi.

Levine aşağı inip makinisti buldu. Biraz sonra karısının ayak ses-leri merdivenlerde duyuldu. Hızla iniyordu.

"Ne istiyorsun?" diye sordu Kitty'e. "İşimiz var bizim."

Kitty, Alman makiniste dönerek, "Özür dilerim, kocamla biraz yalnız konuşmak istiyorum," dedi.

Alman odadan çıkmak üzereydi, ama Levine ona:

"Rahatsız olmayın," diye seslendi.

Alman, "Tren saat üçte kalkıyor, geç kalmamalıyım," diye cevap verdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine ona cevap vermeden, karısıyla dışarı çıktı.

Fransızca konuşarak, "Ne söylemek istiyorsun bana?" dedi Kitty'e.

Karısının yüzüne bakmıyor, onun ne kadar kötü bir halde olduğunu görmüyordu. Kitty titriyordu.

"Şunu... şunu... söylemek istiyorum... Böyle devam edemeyiz..."

Levine kızgın bir şekilde, "Karşıda hizmetçiler var, bir olay çıkarma şimdi," dedi.

"Peki, içeri girelim öyleyse."

Kitty yandaki odaya girmek istiyordu, ama orada, İngilizce öğretmeni, Tanya'ya ders veriyordu.

"Bahçeye çıkalım."

Bahçede bir köylüyle karşılaştılar. Kitty'nin ağladığını görmemesi için koşarcasına başka bir tarafa gittiler. Aralarındaki anlaşmazlıkları-ortadan kaldırmaları, bu kötü duruma son vermeleri gerektiğini anlı-yorlardı.

"Böyle devam edemeyiz. İkimiz de acı çekiyoruz." Bahçenin tenha bir köşesinde, bir sıranın üzerine oturdukları zaman Kitty devam etti- "Bütün bunlar neden?"584

Leo Tolstoy

Anna Karenina

585

Ö geceki gibi kollarını göğsünün üzerinde kavuşturmuş ve karısının önünde ayakta dimdik durmuş olan Levine. "Söyle bakalım, onun davranış ve konuşmasında kötü ya da kaba bir şey var mıydı?"

"Evet haklısın Kostiya." dedi Kitty. "Ama benini hiç suçum yok ki. Sabahleyin başka türlü davranmaya çalışıyordum, ama ne yapayım. Bu insanlar... Neden geldi yine? Ne kadar mutluyduk biz..'! Hıçkırıklardan sarsılıyordu.

Kendilerini kovalayan bir şey, uzaklaşmak istedikleri bir şey olmadığı bahçede üzerinde oturdukları sırada iyi vakit geçirmedikleri belli olduğu halde, bahçıvan onların rahat ve neşeli bir şekilde eve döndüklerini gördü.

Levine karısını odasına çıkardıktan sonra, Dolly'nin oturduğu tarafa gitti. Darya Alexandrovna'nın o gün de dertleri başından aşkındı. Odada dolaşıyor ve köşede duran küçük bir kız çocuğuna çıkışıyordu.

Kızı nasıl cezalandıracağını bilmeyen Doll, "Bütün gün bu köşede duracak ve yemeğini tek başına yiyeceksin. Sana elbise de yapmayacağım," dedi.

Levine'e dönerek, "Çok kötü bir çocuk bu. Bu kötü huyları nereden almış bilmem?"

Levine:

"Ne oldu? Ne yaptı?" diye sordu. Bu durumla pek ilgilenmiyordu. Çünkü ondan öğüt almaya gelmiş, ama

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

uygunsuz bir zamana rastlamıştı.

Ama Dolly onun bir şey sormak için geldiğini hisseder gibi olmuştu.

"Canınız sıkılmışa benziyor, ne var?" dedi.

Dolly'nin konuşma tarzı, Levine'in söylemek istediği şeyi kolay-

laştırıcı bir biçimdeydi.

"Kitty'lc birlikte bahçedeydik... Kavga ettik. Ştiva geldiğinden beri bu ikinci kavgamız."

Dolly anlayan gözlerle ona baktı!

Levine:

"Bana lütfen açıkça söyleyin." dedi... "Bu adamın davranışında, tatsız hatta bir kocayı küçük düşürücü bir taraf var mı?"

"Yani... nasıl söyleyeyim..." Annesinin hafifçe gülümsediğini gören Macha'nın kıpırdandığını görünce, "Olduğun yerde dur" dedi. "Başkalarına sorarsanız bu adam kibar bir delikanlı gibi hareket ediyor. Genç ve güzel bir kadına kur yapıyor. Kocasının bundan memnun olması gerekir."

"Sadece ben değil Stiva da farketti. Kahvaltıdan sonra bana Ves-losvky'nin, Kitty'e kur yaptığını" söyledi.

"Tamam, şimdi tatmin oldum," dedi Levine. "Onu buradan uzak-laştırabilirim şimdi."

Dolly şaşırmış bir şekilde, "Ne demek istiyorsunuz? Deli misiniz siz? dedi. "Saçmalama Kostiya, sadece biraz düşün." Macha'ya döndü, "Fanny'e gidebilirsin şimdi." Tekrar Levine'le konuşmaya başladı. "İsterseniz ben Stiva ile konuşayım. Onu alıp götürebilir. Misafir beklediğinizi söyler."

"Hayır, hayır ben kendim hallederim bu işi."

"Hayır, eğlenceli bir şey olacak bu," dedi Levine. Gözleri neşeden pırıl pırıl yanıyordu. Annesinin önünde duran ve ne yapacağını bilmeden onun bakışlarını yakalamaya çalışan küçük kızı işaret ederek, "Affedin onu Dolly, bir daha yapmaz," diye ilave etti.

Annesi ona baktı. Çocuk hemen ağlamaya başlayıp, yüzünü annesinin kucağına soktu. Dolly incecik ellerini, sevgiyle onun başında ıgezdirdi.

Levine Veslovsky'e bakmaya gitti.586

Leo Tolstoy

Arabacılara, tren istasyonuna gitmeye hazır olmalarını bildirdi.

"Yaylardan biri kırık," dedi uçak.

"Tamir edersiniz... misafir nerede?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Odasına çıktı."

Levine Veslovsky'nin odasına çıktı, Veslovsky, bavullarından eşyalarını çıkarmış, binicilik elbiselerini giymişti.

Vassenka, Levine'in yüzünde garip bir ifade bulunmasından ya da Kitty'e karşı davranışının yersiz olduğunu düşünmesinden olmalı, ev sahibinin birden içeri girdiğini görünce tedirgin oldu.

"Tozlukla mı ata biniyorsunuz?"

"Evet. böyle daha temiz oluyor," dedi Vassenka. Tozlukların kancalarını taktıktan sonra, samimiyetle gülümsedi.

Vassenka'nın iyi bir insan olduğu kesindi. Levine hem onun için, hem de kendisi için üzüldü.

Masanın üzerinde kırık bir sopa duruyordu. Bu sabah kuvvet denemesi yaparken onu birlikte kırmışlardı. Levine sopanın parçasını avucuna alıp, ufalamaya başladı. Bir türlü söze başlayamıyordu.

Sonunda, Vassenka'ya kararlı bir şekilde bakarak, "Sizin için atları hazırlamalarını istedim" dedi.

"Öyle mi?" dedi Vassenka şaşırmış bir şekilde, "Nereye gidilecek."

Levine üzüntülü bir halde, "Sizi istasyona götürecekler," dedi.

Vassenka:

"Siz evden ayrılıyor musunuz? Yoksa bir şey mi oldu?"

Kırık sopanın ucunu gittikçe daha hızlı ufalamaa çalışan Levine, "Misafirlerim gelecek," dedi. Sonra da "Hayır misafir beklemiyorum, hiçbir şey de olmadı, ama sizden, gitmenizi rica ediyorum. Kabalığımı istediğiniz şekilde yorumlayabilirsiniz."

Vassenka durumu anlamış gibiydi. Ağırbaşlılıkla, "Açıklamanızı rica ederim," dedi.

Çenesinin titreyişlerinin önüne geçmeye çalışan Levine, ağır ağır ve yumuşak bir şekilde, "Açıklayamam," dedi.

Levine'in sinirli bir şekilde sopayı ufalayıp durması, adalelerinin kasılıp açılması, titreyen çene kemikleri,, Vassenka'yı sözlerinden daha fazla ikna etmiş olmalıydı. Küçümseyici bir şekilde gülüp, eğilerek;

"Oblonsky'i göremem mi?" dedi.

Levine, Vassenka'nın gülümsemesine aldırmadı.

"Oblonsky'i ne yapacak?" diye düşündü, sonra:

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Onu size göndereyim," dedi.

Arkadaşını gördükten sonra, bahçede dolaşan ve misafirinin gitmesini bekleyen Levine'in yanına giden Oblonsky, "Bu ne biçim iş?" dedi. "Gülünç bir şey bu. Ne oldu sana? Bu kadar gülünç bir şey görülmemiştir. Bir genç adam..."

Levine yeniden sararmıştı, Oblonsky'nin sözünü keserek:

"Lütfen bundan söz etme, elimde değil" dedi. "Ona ve sana karşı nasıl hareket ettiğimi düşününce utanıyorum. Ama böyle devam edemezdi. Gitmeyi onun için çok kötü buluyorum. Ama burada kalması karım ve benim için sıkıcı bir durum yaratıyordu."

"Ama ona hakaret ediyorsun. Sonra bu çok gülünç, doğrusu." "Benim için hem sıkıcı, hem de aşağılatıcı bir durum. Benim hatam değil bu. Acı çekmem için neden yok."

"Bunu senden beklemezdim. Kıskançlığı anlarım. Ama bu derecesi gerçekten çok gülünç."

Levine onun yanından ayrılıp, bahçenin dibine giderek tek başına dolaşmaya başladı. Biraz sonra arabanın gürültüsünü duydu. Ağaçların arkasından bakınca, İskoç pelerinini giymiş olan Vassenka'nın arabada, samanların üzerinde oturmuş olduğunu gördü. Araba yoldan aşağıya doğru iniyordu.

Bir uşak evden çıkıp, arabayı durdurunca, Levine, "Bu da ne?" dedi. Biraz sonra Levine'in tamamen unutmuş olduğu makinist ortaya 588

çıktı. Vassenka'ya bir şeyler söyleyerek arabaya bindi. Birlikte uzaklaştılar.

Prens ve Stephune Arcadievitch. Levine'in davranışı yüzünden şaşkına dönmüşlerdi. Levine de çok gülünç bir duruma düştüğünü biliyordu. Suçlu olduğunu da hissediyordu. Ama karısının ve kendisinin çektiklerini düşününce, ikinci kez aynı durumda kalsa yine aynı şeyleri yapacağını itiraf ediyordu.

Bütün bunlara rağmen, akşama doğru, Prenses hariç herkes neşe-lenmişti. Prenses Levine'in yaptığını unutamıyordu. Cezalarını çekmiş çocuklar ya da sıkıcı bir törenden kurtulmuş büyükler gibi neşeliydiler. Vassenka'nın gönderilişi sanki çok eski bir olaydı. Babası gibi gülünç hikâye anlatma yeteneğine sahip olan Kitty, misafirleri giderken yeni ayakkabılarını giydiğini ama dışarı çıkmaya zaman kalmadan arabanın sesini duyduğunu tekrar tekrar anlatıyor ve Varenka'yı kahkahalarla güldürüyordu.

Arabaya bakınca, ayağında tozlukları, sırtında İskoç pelerini samanların üzerine oturmuş olan Vassenka'yı görmüştü.

"Bu kadarla kalsa iyi... Birden araba duruyor... Şişman bir Alman, Vassenka'nın yanına binmez mi? Her ikisi birden uzaklaşıyorlar... Yeni ayakkabılarımı boşuna giydiğimi anlıyorum.." diye bitiriyordu hikâyesini.

Darya Alexândrovna, Anna'yı görmeye gitmişti. Kardeşini sıkıntıya soktuğu ve Levine'in hoşlanmadığı bir şeyi yaptığı için üzülmüyordu. Fakat gidip Anna'yı görmesi ve durumu değişmiş olsa bile ona karşı duyduklarının değişmemiş olduğunu belirtmesi gerekiyordu. Oraya giderken Levine ile hiçbir ilgisi olmaması için kasabaya adam gönderip at kiralattı. Bunu duyan Levine, kendisini görmeye gelerek:

"Sizin oraya gitmenizden hoşlanmadığımı nereden çıkardınız?" dedi. "Bundan hoşlanmayabilirim. Ama oraya gidip de benim atlarımı almazsanız daha fazla üzülürüm. Gideceğinizi kesin olarak söylemeliydiniz

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bana. Kasabadan at kiralamak benim hoşuma gitmez. Benim atlarım var. Gücenmemi istemiyorsanız, benimkileri kullanın."

Darya Alexandrovna kabul etmek zorunda kaldı. Kararlaştırılan gün atlar hazırlanmıştı. Bu sırada Prenses ve ebe kadın da Levine'ler-len ayrılmakta olduğu için at bulmak ve yolculuklarını düzenlemek çok zor oluyordu. Ama misafirperverlik gereğince Levine'in bunları yapmak zorundaydı. Levine, kendi evinde misafir olan Darya Ale-xandrovna'nın at kiralamasına izin veremezdi. Sonra kiralık atlar için yirmi ruble istiyorlardı. Darya Alexandrovna'nın mali durumunun kötü olduğunu ve bu yirmi rublenin önün için önemli bir para sayılabilece-

ğini bilen Levine, kendi atlarını vermenin doğru olduğunu bir kere daha anlıyordu. Levine'ler, Dolly'nin mali durumunu sanki kendilerinin gibi benimsemişlerdi. Çok dikkatli davranıyorlardı.

Levine'in öğütlerine uyan Darya Alexandrovna, gün doğmadan yola çıktı. Yol iyi, araba rahattı. Atlar neşe içinde ilerliyorlardı. Levine, arabacının yanına bir adam daha verdi. Dolly, çay içmek için durdukları hana gelinceye kadar uyudu.

Levine'in Sivagesky'e giderken uğradığı köylünün kulübesinde çay içip, karısıyla çocuklarından konuştuktan sonra, Dolly, köylüyle, Kont Wronsky hakkında da çene çalmaya başladı. Köylü Kont'un çok mükemmel bir insan olduğunu söylüyordu. Saat ona doğru tekrar yola çıktılar. Dolly evde çocuklarla uğraştığı için düşünecek zaman bulamıyordu. Bu dört saatlik yolculuk boyunca bu fırsatı ele geçirmiş ve hayatını baştan başa ve değişik acılar altında düşünmeye başlamıştı. Düşündükleri kendisine bile garip geliyordu. Önce çocukları düşündü. Onları merak ediyordu.

Oysa Prenses ve Kitty (ona daha çok güveniyordu) çocuklarla il-590

gileneceklerini söylemişlerdi. "Masha yaramazlık etmese, Girska atların yanına yaklaşmasa, Lilly midesini bozmasa bari," diye düşünüyordu. Bu endişelerin yerini birden gelecekle ilgili sorular aldı. Kış için Moskova'da yeni bir apartıman kiralaması gerektiğini, mobilyaları değiştirmek zorunda olduklarını, en büyük kızına bir manto yapması gerektiğini düşündü. Sonra birkaç yıl sonra olacakları düşündü. Çocukları nasıl hayata atılacaklardı? "Kızlar kolay" diye düşündü. "Ama oğlanlar?"

"Şimdi Grisha'ya ders verebilmem çok iyi bir şey. Ama serbest olduğum için yapabiliyorum bunu. Ya çocuğum olursa ne yapacağım?" Sonra kocasını düşündü. "Stiva'dan yardım beklememeli, dostların yardımıyla onları yetiştirebilirim. Ama bir başka çocuğum olursa ne yapacağım?"

"Çocuğu doğurmak bir şey değil. Gebelik ayları zor," diye devam etti. Son gebeliğini ve çocuğunun ölümünü düşündü. Sonra kulübede kendisiyle konuştuğu kadını hatırladı. Kadının çocuğu olup olmadığını sormuştu:

"Bir kız çocuğum olmuştu, ama Tanrı beni ondan kurtardı. Geçenlerde öldü." demişti kadın.

"Çok üzülmüş olmalısınız?" demişti Darya Alexandrovna.

"Üzülmek mi? Büyük babanın yeteri kadar torunu var. Bu çocuk başımıza bela olacaktı sadece. Evet bir bela."

Darya Alexandrovna, kadının sevimliliğine rağmen bu sözlere kızmış ve isyan etmişti. Ama şimdi bu sözleri bir türlü aklından çıka-ramıyordu. Bunlarda bir gerçek payı vardı."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

On beş yıllık evlilik hayatına bakan Darya Alexandrovna, "Evet, gebelikler, hastalıklar, yorgunluk, ilgisizlik, sonra çirkinleşme, güzelliğimi kaybetmek, hayatım böyle geçti," diye düşünüyordu. "Genç ve güzel olan Kitty bile çirkinleşti. Hele ben gebe olduğum zaman yüzüne bakılmaz bir insan haline geldiğimi biliyorum. Doğum, acılar, son

dakika... Ondan sonra çocukla uğraşmak geceler boyunca uykusuz almak, korkmak..."

Darya Alexandrovna çocukları yetiştirirken çektiği acıları düşünüyordu. "Sonra hastalanırlar. Yaramazlık ederler. Onlara doğru yolu göstermek, terbiyelerine dikkat etmek gerekir. Eğitimlerini sağlamak... Lâtince... Bunca güç ve anlaşılmaz şeyler, sonra bunlar yetmiyormuş gibi, çocuklardan birinin ölümü." Dolly son çocuğunu ve onun ölümünü düşündü. Ufacık, pembe tabutu, göğsünde bir haç, ağzı açık bir şekilde yatan solgun bebeği hatırladı. Herkes ne kadar ilgisiz davranmıştı. Oysa onun yüreği parçalanıyordu.

"Peki bütün bunlar ne için?" diye sordu. "Bütün bunların sonucu ne olacak?" Hayatımı mahvediyorum. Ya gebeyim, ya da çocuklara bakmakla meşgul oluyorum. Üzüntü içinde yaşadığım gibi, başkalarını da üzüyorum. Kocam benden hoşlanmıyor. Çocuklar kötü bir şekilde yetişiyorlar. İyi eğitim görmüyorlar. Paraları yok, Levine'lerde kal-masaydık, yazı bilmem nasıl geçirecektik? Kostiya ve Kitty bize çok iyi davranıyorlar, ama bu durum böyle devam edemez. Çocukları olacak onların. Başlarına bela olamayız. Babamın da parası yok, bize yardım edemez. Çocuklan yetiştirmek ne kadar güç. Çocuklar istediğimiz gibi yetişseler, birer namuslu insan olacaklar...Bunu sağlamak için insanın hayatı mahvoluyor." Kötü kadının söylediklerini yeniden hatırladı. Yeniden isyan etti. Ama kadının söylediklerinde bir gerçek payı ol-fluğunu kabul etmekten kendini alamadı.

İçine korku salan bu düşüncelerden kurtulmak için, uşağa sordu, Mihail, daha çok uzak mı?"

'

"Bu köyden, oraya beş mil olduğunu söylüyorlar." Araba köyün içinden geçiyordu. Bir köprünün üzerinde birkaç köylü kadın toplan-mış neşeli neşeli konuşuyorlardı. Arabaya bakıyorlardı. Dolly bu kadınların neşeli ve sağlıklı görünüşlerine özenti duydu. Arabanın arkasına rahat bir şekilde yaslandıktan sonra, "Onlar hayatın tadını çıkarı-'592

yorlar." diye düşünmeye devanı etti. "Oysa ben. bir hapishanedeyim'^ gibi sıkıntıların ve korkuların içinde yaşayıp, duruyorum. Şöyle bir dakika bulunca düşünebiliyorum kendimi. Bu köylü kadınlar, ktzkar-deşim Nathalie. Varenika ve Anna bütün bu kadınlar hayatın tadını çıkarıyorlar oysa ben..."

"Bir de kalkmış Anna'ya saldırıyorlar. Ben ondan daha mı iyiyim? Benim bir kocam var, onu seviyorum. Gerçi sevmek istediğim şekilde sevmiyorum, ama yine de bu duyguyu taşıyorum. Anna kendi kocasını sevmemişti. Yaşamak istedi o. Tanrı gönlümüzü yaşamak isteğiyle doldurmuş. Onun yerinde olsam ben de aynı şeyi yapardım. Acaba Stiva ile kavga ettğiniz zaman, onun öğütlerini dinlemekle doğru mu hareket

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ettim. Belki de kocamdan ayrılıp hayatıma yeniden başlamam gerekiyordu. Sevebilir ve sevilebilirdim. Sanki bu durumumuz daha mı iyi? Ona saygı duymuyorum artık. Ona sadece ihtiyacım var." Dar-ya Alexandrovna böyle düşünürken, aynaya bakmak istedi. Ama arabacı ya da uşağın kendisini aynaya bakarken gördüğü taktirde utanacağını düşünerek bu hareketi yapmadı.

Aynaya bakmadan bile, kendisi için zamanın fazla geç olmadığını düşündü. Serge İvanovitch'i ve çocuklar kızamık olduğu zaman eve gelip kendisine yardım eden, Stiva'nın iyi kalpli arkadaşı Truvotsin'i aklına getirmekten kendini alamadı.

Truvotsin, Dolly'a aşıktı. Genç bir adam da vardı. Stiva (şaka ederek söylemişti bunu bu genç adamın, Dolly'i, kardeşlerinin her ikisinden de güzel bulduğunu açıklamıştı. Darya Alexandrovna birden imkânsız ve ihtiraslı bir gönül macerasını düşünmeye başladı. "Anna iyi yaptı. Onu eleştirmiyorum. Hem kendisi hem de bir başkasını mutlu ediyor. Benim gibi tükenmiş bir insan haline gelmemiştir." Anna'yı düşünürken kendisini de aynı durumda düşünen Dolly'nin dudakların da budalaca bir gülüş belirdi. O da Anna gibi, her şeyi kocasına anlatı yor ve Stiva'nın yüzünde beliren şaşkınlığa bakıp sanki gülümsüyordu

Böyle hayallere kapılmış bir durumda. Dolly'nin arabası Vozviz-hensko'ya giden yolun başına gelmişti.

Arabacı arabayı durdurarak, yandaki tarlaya baktı. Tarlada bir arabanın üzerinde oturmuş olan birkaç köylü vardı. Uşak aşağıya inmeye karar vermişken birden fikrini değiştirerek köylülerden birini çağırmayı daha uygun bularak işaret etti. Araba durduğu zaman sanki rüzgâr da kesilmişti. Atlar üzerlerine konan sinekleri kaçırmak için sinirli sinirli titriyorlardı. Köylülerden biri onlara yaklaştı.

Çıplak ayak, ağır ağır ilerleyen köylüye kızan uşak. "Çabuk gel biraz, hadi," diye seslendi.

Başına bir paçavra sarmış olan, kıvırcık saçlı ihtiyar köylü, elini gözüne siper ederek, hızla ilerledi.

"Voziveznsko'daki Kontun malikânesine nerden gidilir?" diye sorduktan sonra, "Yolun sonuna kadar gidin, sonra sola dönün. Tam karşınıza gelecek. Kimi görmek istiyorsunuz? Kontu mu?"

Anna'dan köylüye bile nasıl söz edeceğini bilemeyen Dolly, "Acaba evdeler mi?" diye sordu.

Bir ayağını kaldıran köylünün toz içinde bıraktığı beş parmak ve topuğunun izi görülüyordu. "Evde mi, tabii evdedirler," dedi. Konuşmak istediği belli oluyordu. Bu sözü bir kere daha tekrarladı. Dün misafirler geldi yalnız. Bir yığın misafir. Ne istiyorsun?" dedi kendisine seslenen bir köylü çocuğa, "Biraz önce buradan geçmişlerdi. Bir hasat makinesine bakmaya gitmişler. Mutlaka evdedirler şimdi. siz kimlerdensiniz?"

Arabacı arabaya binerek, "Uzaktan geliyoruz. Demek malikâne hemen şurada."

Tabii, çok yakında, dediğim gibi... diye konuşmaya devam eden 594

Leo Tolstoy

köylü arabanın yanında yürüyordu. Çok geçmeden, geniş omuzlu yakışıklı bir delikanlı da onun yanına gelmişti.

"Ne var, hasat için işçi mi arıyorlar yossa?" dedi.

"Bilmiyorum, aslanım."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Dediğim gibi, sola dönerseniz tam karşınıza gelir," diye tekrarladı köylü. Onlarla daha fazla konuşmak istediği belli oluyordu.

Arabacı atları kamçıladı. Ama tam köşeyi dönecekleri sırada, köylü, "Arkadaş dur, dur!" diye bağırdı. Arabacı durdu.

"Geliyorlar, işte oradalar..." diyerek, dört atlı ve bir arabadan oluşmuş olan topluluğu gösterdi.

Bunlar Wronsky, jokeyi, Anna ve Veslovsky idiler. Arabada da Prenses Varvara ile Sviagesky bulunuyordu. Yeni bir hasat makinesinin çalışmasını seyretmeye gitmişlerdi.

Araba durduğu zaman, bu grup ağır ağır ilerledi. Anna, Ves-lovsky'nin önündeydi. Güzel bir İngiliz atına binmişti. Büyük şapkasının altında, dalgalanan saçları, dolgun omuzları ve biçimli göğsü, siyah binicilik elbisesi, davranışlarındaki rahatlık ve serbestlik Dolly'i çok etkilemişti.

Dolly, Anna'nın at üzerinde olduğunu görünce, ilk önce pek hoşlanmamıştı. Ona kalırsa bir kadının ata binmesi ancak genç kızlık ve flört çağında hoş görülebilirdi. Anna gibi bir kadına uygun düşmeyen bir durumdu bu. Bütün şıklığına rağmen Anna'nın davranışında hemen belli olan bir ağır başlılık vardı. Göze batan hiçbir şey yoktu.

Anna'nın yanında, sırtında İskoç peleriniyle Vassenka Veslovsky geliyordu. Darya Alexandrovna onu tanıyınca hafifçe gülümsemekten kendini alamadı. Onların arkasında Wronsky vardı. Koyu renkli bir kısrağa binmişti. Kısrağın dört nala koşarak heyecanlanmış olduğu belli oluyordu.

Anna, kocaman arabanın bir köşesine büzülmüş olan Dolly'i tanıyınca, birden gülümsedi. Bağırarak atını dört nala kaldırdı. Arabanı"

yanına gelince kimsenin yardımına gerek kalmadan atından atladı ve Dolly'i karşılamaya koştu.

Dolly'i öperek. "Sizi tanıdım, ama bunun bir rüya olmasından korktum, ne kadar memnun olduğumu bilemezsiniz," dedi. Sonra ona dikkatle baktı.

Atından inmiş olan ve onlara yaklaşan Wronsky'e dönerek, "Ale-xis, bak ne kadar güzel bir sürpriz," dedi.

Wronsky uzun gri şapkasını çıkararak Dolly'e yaklaştı.

Beyaz dişlerini gösteren bir gülümseme ile ve söylediği kelimelerin üzerine basarak, "Sizi gördüğümüze ne kadar memnun olduğumuzu bilemezsiniz?" dedi.

Vassenka, atından inmeden, şapkasını çıkarıp, şeritlerini havada sallayarak, yeni geleni selamladı.

Araba yanlarına geldiği zaman, Dolly'nin Prensese baktığını gören Anna, "İşte, Prenses Varvara," dedi.

Dolly, "Ha..." dedi. Ama yüzünden, hiç de memnun olmadığı belli olmuştu.

Prenses Varvara, Dolly'nin kocasının halası oluyordu. Bu kadının zenginlere dalkavukluk ettiğini bildirdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Ama kendisiyle hiç ilgisi olmayan. Wronsky gibi bir adama aynı şeyi yapması ve üstelik Dolly'nin akrabası olması canını sıkmıştı. Onun yüzünde beliren ifadeye dikkat eden Anna da üzülmüştü.

Darya Alexandrovna arabaya yaklaşarak Prenses Varvara'yı soğuk bir şekilde selamladı. Dolly, Siviagesky'i de tanıyordu. Siviagesky, dostu Levine'in genç karısıyla nasıl yaşadığını sordu. Sonra Dolly'nin gelmiş olduğu arabaya birbirini tutmayan atlarla eski koşumlara bakarak, hanımların kendisinin sürdüğü arabaya binmesi gerektiğini söyledi.

"Ben öteki arabaya geçerim. Prenses bunu kullanır. Zaten atlar da Çok uysal."596

Leo Tolstoy

Arına Kareni na

597

"Hayır biz ona bineriz." dedi Anna. "Siz olduğunuz yerde kalın." Sonra Dolly'i kolundan tuttu.

Darya Alexandrovna, daha önce görmediği bu şık arabaya, güzel atlara ve çevresindeki insanlara bakınca şaşırıyordu. Adeta gözleri ka-maşmıştı. Ama en fazla şaşırdığı şey, kendisine karşı sevgi ve saygı beslediği Anna'nın bu kadar değişmiş olmasıydı.

Dolly'den daha az dikkatli bir insan belki, onun gördüğünü görmezdi. Anna'daki değişmeyi anlamasına yardım eden başka bir şey de arabada düşündükleriydi. Dolly, Anna'nın yüzünde, kadınların aşık oldukları zaman büründükleri o garip ve parlak güzelliği görmüştü. Yüzü, davranışları, sesi tamamen değişmiş ve daha güzelleşmiş gibiydi. Sanki bunun farkındaymış gibi davranıyordu.

Arabaya biner binmez her ikisi de ne yapacaklarını şaşırdılar. Anna, Dolly'nin kendisine böyle durmadan bakışı karşısında ne yapacağını bilmez bir hale gelmişti. Dolly de, Sviagesky'nin kendisini buraya getiren araba hakkında söylediklerini duyduktan sonra utanmıştı. Bu kirli ve eski arabada, Anna ile birlikte oturmaktan utanmıştı. Arabacı Philip ve uşak da aynı şeyleri hissediyorlardı.

Köylüler hepsi oturdukları arabadan inmişler, birbirleriyle karşılaşan dostları seyrederek, yorumlar yapıyor ve eğleniyorlardı.

Başına paçavra sarmış olan kıvırcık saçlı köylü, "Çoktandır birbirlerini görmemişler, çok sevindiler," dedi.

"Gerasim amca, bak, şu kara beygiri mısır sürerken kullansak ne kadar iyi olur, işler ne kadar çabuk yürür değil mi?"

Bir başkası, yan eğerine binmiş olan Vassenka Veslovsky'i göstererek, "Bu pantalonlu kadın mı değil mi?" dedi.

"Kadın değil erkek. Ne güzel sürüyor atını."

"Çocuklar, bugün uyuyamayacağız galiba, ne dersiniz?"

İhtiyar adam güneşe bakarak, "Ne uyuması, öğleyi çoktan geçti, hadi kancalarınızı alın da gelin bakalım."

Anna. Dolly'nin incelmiş ve buruşmuş yüzüne bakıyordu. Ona, zayıflamış olduğunu söylemiş istedi, ama

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kendisinin daha güzelleşmiş olduğunu bildiği ve bunu Dolly'nin gözlerinden okuduğu için, sesini çıkarmadı. İçini çekerek, kendi durumundan söz etmeye başladı.

"Bana bakıyor ve benim duumumda olan bir insanın nasıl olup da mutlu olabileceğini düşünüyorsunuz değil mi?" dedi. "Doğrusu çok mutluyum. Sanki başımdan bir mucize geçti. Hani rüyalar vardır, korkunç şeyler görürsünüz sonra birdenbire uyanırsınız, ortada hiçbir şey kalmamıştır, her şeyden kurtulmuşsunuzdur. Ben de böyle birdenbire uyandım. O kadar sefil ve sıkıntılı bir hayat geçirdikten sonra, buraya

geldiğimiz zaman her şeyi unuttum. Çok mutluyum," dedi. Çekingen bir gülüşle Dolly'e bakıyor, onun ne düşündüğünü anlamaya çalışıyor-du.

Dolly gülümseyerek, "Ne kadar memnun oldum tahmin edemezsiniz?" dedi. "Sizin adınıza buna çok sevindim. Neden bana bir şey yazmadınız?"

"Neden mi yazmadım... Çünkü cesaretim yoktu... Benim durumumu unutmamalısınız."

"Bana yazarken bunları düşünmemeniz gerekirdi... Benim, sizin durumunuzu nasıl düşündüğümü bilseniz..."

Darya Alexandrovna sabah düşündüklerini açıklamak istedi, ama Şimdi bunlardan söz açmasının gereksiz olduğunu düşündü.

"Bunlardan sonra açarız," dedi. Leylâk ve Akasya ağaçlarının ardından gözüken yeşil ve kırmızı damlan göstererek, "Bunlar ne?" diye sordu. Konuşmayı değiştirmek istiyordu. "Küçük bir kasabaya benziyor."

Anna cevap vermedi.

"Benim durumuma nasıl bakıyorsunuz? Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

Tam Dolly'nin cevap vereceği sırada, Anna'nın atını almış olan ve 598

Leo Tolstoy

ona sağ ayaktan başlayarak dört nala gitmesini öğretmeye çalışan Vas-senka, yanlarından hızla geçti. "Tamam, öğrendi, Anna Arkadievna." diye seslendi.

Anna ona cevap vermedi. Dolly böyle önemli ve uzun sürecek bir konuyu arabada konuşmaktan kaçınmak istiyordu. Bu yüzden düşüncelerini devam ettirmedi.

"Bir şey düşündüğüm yok," dedi. "Sadece sizi seviyorum. Bir insan bir kimseyi sevince onu bütün olarak ve nasılsa öyle kabul ederek sever.

Anna gözlerini arkadaşının yüzünden ayırıp başını aşağı doğru eğerek düşünmeye başladı. Dolly'nin bilmediği yeni bir huydu bu. Dolly'nin söylediklerini bir bir düşünüyordu. Kendi isteğine uygun olarak yorumlar yaptığı belliydi. Dolly'e bakarak:

"Eğer günahlarınız varsa, gelip beni gördüğünüz için onların affedilmiş olduğundan eminim," dedi. Dolly, Anna'nın gözlerinin dolduğunu farketmişti. Onun elini okşadı.

Dolly biraz sustuktan sonra eski korusunu tekrarladı. "Bu binalar nedir? Kaç tane bina var böyle?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Bunlar, hizmetkârların odaları, samanlıklar ve ahırlardır" dedi Anna. "İşte şurada da park başlıyor. Hepsi harap olmuştu. Alexis yeniden yaptırdı onları. Burasını çok seviyor. İdare edilmesiyle de uğraşıyor. Öyle iyi bir insan ki!.. Eline ne alsa onu mükemmel bir hale getirir. Burayla ilgilenmek ona heyecan veriyor. Birinci sınıf bir iş adamı ve idareci olup çıktı. Bir tek rublenin bile hesabını soruyor. Ama bin ruble sözkonusu olunca hiç aldırmaz. Harcayıverir. Şu büyük binayı görüyor musunuz? Bu yeni bir hastahane. Alexis boş zamanlarını ona harcıyor. Yüzbinlerce ruble harcayacağından eminim. Buna nasıl başladı bilmezsiniz. Köylüler kendisinden bir çayır satın almak istediler. Alexis fiyatı düşük bulup satmadı. Ben de kendisine cimri olduğunu söyledim. Bunun üzerine, cimri olmadığını belirtmek için bu hastaneyi

yapmaya başladı. Bu tuhaf bir hareket, fakat kendisini bunun için de seviyorum. Biraz sonra evini göreceksiniz. Büyük babasının eviymiş. Dışarıda hiç değişiklik yapmadı."

Bahçenin ağaçlan arasından gözüken, sütunlu, güzel eve bakan Dolly hayranlıkla, "Ne sevimli bir ev" dedi.

"Güzel değil mi? Hele yukarıdan çok güzel bir manzara var."

Evin önüne geldiler. İki işçi bir çiçek bahçesini düzenliyorlardı.

Anna atları görünce, "Demek bizden önce gelmişler," dedi. "Benim atım çok güzel değil mi? Atı buraya getirin bir de şeker verin bana," dedi Anna. Uşaklara dönerek, "Kont nerede?" diye sordu. Ves-lovsky ile birlikte onlara doğru gelen Wronsky'i görünce, "İşte, geliyor," diye ilave etti.

Wronsky, Anna'yla Fransızca konuşarak, "Prensesi nereye yerleştireceksiniz?" diye sordu. Sonra Dolly'i tekrar selamladı ve elini öptü. "Büyük balkonlu oda iyidir sanırım."

"Hayır orası çok uzak. Köşedeki odaya yerleştirelim. Birbirimizi daha sık görebiliriz böylece," dedi Anna. Uşağın getirdiği şekeri atına vererek. .

Tekrar Dolly'e döndü. "Bir süre kalırsınız. Bir gün olmaz. Bırakmayız sizi."

Arabanın içinde yüzünün toz içinde kaldığını bilen ve sıkılan Dolly. "Geri döneceğimi söyledim. Çocuklar var biliyorsunuz..."

"Olsun Dolly, olsun şekerim. Neyse sonra konuşuruz. Gel şimdi."

Oda Wronsky'nin misafirler için ayırmış olduğu güzel adalardan biri değildi. Anna, Dolly'nin yabancı olmadığını ve kendilerini hoş göreceğini söylemişti. Oysa, Doly hiçbir zaman bu kadar lüks bir odada yaşamamıştı Bu odaya baktıkça yabancı ülkelerde kalmış oldukları 'tellerin güzel odaları aklına geliyordu.

Bir aralık Dolly'nin yanında oturan Anna, "Sevgilim ne kadar utluyum, tahmin edemezsin," dedi. "Bana bütün aileyi anlat. Stiva'yı 600

şöyle bir gördüm. Çocuklardan söz edemez zaten o. Tanya nasıl'.' Kocaman kız olmuştur herhalde."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet boyu çok uzadı." dedi Dolly. Çocukları hakkında bu kadar soğuk bir şekilde konuşmasına kendisi de şaşırmıştı. "Levine'lerde kalıyoruz. Çok iyi vakit geçiriyoruz."

"Beni küçük görmediğinizi bilseydim... Hepiniz gelebilirdiniz buraya. Alexis, Stiva'nın eski bir arkadaşıdır," dedi. Birden kızardı.

"Ama biz..." dedi Dolly. Ne söyleyeceğini bilmiyordu.

"Çok neşelendim de saçmalıyorum galiba.Kısacası senin gelmen beni çok sevindirdi." Anna, Dolly'i tekrar öpmeye başladı. "Hakkımda ne düşündüğünü halâ söylemedin Bunu bekliyorum. Beni olduğum gibi kabul etmenden memnun oldum. En fazla istediğim şey, başkalarının beni, herhangi bir şeyi kanıtlamaya kalkışmış bir kadın gibi görmemeleridir. Ben hiçbir şey kanıtlamak istemiyorum. Sadece yaşamak istiyorum. Kendimden başka kimseye zararım dokunmasın istiyorum. Bunu yapmaya hakkım var değil mi? Bu önemli bir konu. Sırası gelince konuşuruz. Şimdi gidip giyineceğim. Size bir hizmetçi göndereyim."

Darya Alexandrovna yalnız kalınca, tecrübeli bir ev kadını gibi çevresini inclemeye başladı. Eve girdiği zaman ve şimdi odasında gördüğü her şey ona zenginlik ve gösteriş düşüncesini aşılıyordu. Bu kadar gösterişli yeri Rusya'da görmemiş, sadece İngiliz romanlarında okumuştu. Her şey yeniydi. Duvardaki Fransız halıları da, yerdeki halı da yepyeniydi. Yatakta son model minderler vardı. Tuvalet masası, küçük divan, masalar, ocağın üzerinde duran bronz saat, perdeler, yepyeni ve çok değerli eşyalardı.

Saçını yukarıda tutturmuş ve üzerine Dolly'ninkinden daha güzel

Karenina

601

bir elbise giymiş olan güzel hizmetçi de yeni tutulmuş olmalıydı. Herhalde ona oldukça iyi para veriyorlardı. Darya Alexandrovna hizmetçinin temizliğinden, davranışından hoşlandı, ama biraz sıkıntı da duydu. Kendi eşyasını gören hizmetçiden adeta utanıyordu. Hiç olmazsa kendini rahat hissetmiyordu.

Yıllardır tanıdığı Annuşka içeri girince, Dolly'nin içi rahatladı. Yeni hizmetçi Anna'ya gönderildi. Annuşka, Dolly'in yanında kaldı.

Annuşka, Dolly'i gördüğüne çok memnun olmuştu. Hemen konuşmaya başladı. Dolly, onun hanımı hakkında konuşmak ve Kont'un hanımına çok düşkün olduğundan söz etmek istediğini anlamıştı. Bu konuya geldiği zaman, Dolly konuşmayı başka bir yöne çeviriyordu.

"Ben Anna Arcadievna ile birlikte yetiştim: Hanımım benim için her şeyden daha değerlidir. Yargılamak bize düşmez... Birbirini bu kadar sevdikten sonra..."

"Lütfen su dök de yıkanayım," diyerek Dolly onun sözünü kesti.

"Başüstüne. İki kadın ufak tefeği yıkıyoruz. Asıl çamaşır, makineyle yıkanıyor. Kont bu işlerle ilgilenir. Ah... ne mükemmel bir koca..."

Dolly, Anna'nın gelmesine memnun oldu. Annuşka'nın çenesini kapamak başka türlü mümkün olmayacaktı.

Anna sade bir elbise giyinişti. Dolly bu sade elbiseyi dikkatle gözden geçirdi. Bunun ne kadar değerli

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olduğunu ve bu sadeliği elde etmek için bir yığın para vermek gerektiğini çok iyi biliyordu.

Anna artık sıkılmıyordu. Çok rahat davranıyordu. Dolly onun. ziyareti yüzünden geçirdiği heyecanı tamamen atlatmış olduğunu farket-ti- İlgisiz bir tavır takınmıştı. Böylece, düşüncelerinin sırrını başkalarına kapamış olduğunu belirtmek istiyordu sanki.

Anna, Annuşka'dan söz ederek, "Eski bir arkadaştır," dedi.

"Annie mi? Çok iyi. Onu görmek ister misiniz? Gelin göstereyim size. Başımıza dertler açılıyor, sütanneler yüzünden. Bir İtalyan sütan-602

Leo Tolstoy

ne var, çok iyi biraz budala bir kız. Onu göndermek istedik. Bebek çok alışmış okluğu için yanımızda tutmak zorunda kaldık."

Dolly "Peki nasıl yaptınız..." diye çocuğun adını soracak oldu. Ama Anna'nın kaşlarının çatılmış olduğunu görünce sözünü değiştirdi. Anna anlamıştı...

"Çocuğun soy adını sormak istiyorsunuz. Evet bu Alexis'i de düşündürüyor. İsmi yok. Bir Karenina sadece, evet ismi yok..." Anna başını önüne eğdi. "Bunları daha sonra konuşuruz." Birden neşelendi. "Gelin onu göstereyim size. O kadar cici bir çocuk ki. Emekliyor artık."

Çocuğun odasındaki lüks, Dolly'i daha da fazla şaşırttı. İngiltere'den ısmarlanmış ve çocuğun yürümesini kolaylaştıran aletler ve oyuncaklar vardı. Banyosu son modeldi. Bunların hepsi İngiliz malıydı. Sağlam zevkli ve pahalı şeyler oldukları belliydi.

İçeri girdikleri zaman, bebek masanın başında, sandalyesine oturtulmuş bir vaziyetteydi. Mamasını yiyordu. Yanında bulunan Rus hizmetçinin, bebeğin mamasına ortak çıktığı belliydi, Asıl sütanne ve mürebbiye orada değillerdi. Yandaki odadaydılar. Garip bir Fransızca konuşarak çene çalıyorlardı. Başka türlü anlaşmalarına imkân yoktu.

Anna'nın sesini duyar duymaz, kapıda çirkin yüzlü, ince uzun İngiliz mürebbiye göründü. Başım sallayıp, buklelerini düzeltmeye çalışarak, Anna kendisine çıkışmadığı halde, hemen kendini savunmaya başladı. Anna'nın söylediği her kelimeden sonra acele acele, "Evet, hanımefendi," diye cevap veriyordu.

Pembe yüzlü, kara gözlü bebek tanımadığı Dolly'e sert bir şekilde bakıyordu. Dolly bebeği çok sevmişti. Bebeğin çok sağlıklı olduğunu düşünüp özeniyordu.

Bebeğin emeklemesi de hoşuna gitmişti. Dolly'nin çocuklarından hiçbirisi böyle emeklememişti. Çocuğu yere halının üzerine koymuşlardı. Büyüklerin kendisine hayran olduklarını anlıyor ve siyah gözle-

rini onlara dikerek, küçük kollarını oynatıyor, sonra bacaklarının yardımıyla ilerlemeye çalışıyordu.

Ama Darya Alexandrovna, çocuğun odasını ve özellikle İngiliz

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

mürebbiyeyi hiç sevmemişti. Anna'nın evine herhangi bir mürebbiye-

nin kolaylıkla giremeyeceğini düşünen Dolly, bu çirkin İngiliz kızının burada bulunuşunu kolaylıkla anlayabiliyordu.

Anna'nın ve mürebbiyelerin konuşması, aralarında sıkı bir ilişki bulunmadığını da ortaya çıkarmıştı. Dolly, Anna'nın çocuğun odasına arada sırada uğradığını anlamıştı. Çocuğunun oyuncaklarını aramış,

ama nerede olduklarını bir türlü bulamamıştı. İşin en garip tarafı; Anna, çocuğunun kaç tane dişi olduğuna doğ- ru cevap verememişti. Son çıkan iki dişinden haberi bile yoktu.

Dışarı çıkarken, oyuncaklara değmemek isteyen Anna, eteğini tutarak şöyle diyordu, "Doğrusu burada bana hiç kimsenin ihtiyacı yok. İlk çocuğumu doğurduğum zaman, durum böyle değildi."

Darya Alexandrovna çekingen bir şekilde, "Başka türlü olacağını

sanıyordum," dedi.

"Hayır, yanılıyorsunuz. Biliyor musunuz, ben Seryoza'yı görüyo-rum. Gözlerini kısmıştı. Sanki uzaklarda bir şeye bakmak istiyordu. "Bundan daha sonra söz ederiz. Ben, önüne her türlü yiyecekler getirilen, ama nereden başlayacağını bilemeyen bir yoksul kadına benziyorum. Yiyecekler sizsiniz. Hangi konuyu ele alıp, ondan hoşlanmamız gerektiğine bir türlü karar veremiyorum."

Anna biraz durduktan sonra tekrar konuşmaya başladı. "Burada kimlerle karşılaşacağınız hakkında size biraz bilgi verelim. Önce ha-hanımlardan söz edeyim. Prenses Varvara'yı tanıyorsunuz. Sizin ve Sti-va'nın onun hakkında ne düşündüğünüzü biliyorum. Stiva-onun halası Katerina Pavlovna'dan üstün olduğunu kanıtlamak için çabalarını söy-ler. Ama çok iyi bir ladindir o. Ona çok şeyler borçluyum. Bir zaman: lar Petersbourg'da kendisine güvenebileceğim bir insan gerekiyordu.604

Leo Tolstoy

Gerçekten iyi bir kadındır. Benim durumumu hafifletmek için elinden geleni yaptı. Bu durumun ne kadar ağır olduğunu anlamadığınızı görüyorum... Hele Petersbourg'da." diye sözüne devam etti. "Burada çok rahat ve mutluyum. Böyle devam edeceğini sanıyorum. Sviagesky, bu bölgenin başkanı. Çok iyi bir insan. Ama Alexis'den bir şeyler bekliyor sanırım. Alexis gibi bir adanı serveti ile, burada önemli bir insan oluyor, biliyorsunuz. Sonra bizim dostlarımız arasında, Tuşkeviç de var. Onu tanırsınız. Betsy'nin hayranıdır. Zavallı çok yalnız kaldı, gelip bizi görüyor. Alexis, bu adamın çok hoş olduğunu söyler, ama ona kendisini göstermek istediği gibi kabul etmek gerekir diye öğüt de verir. Varvara'nın dediği çok nazik bir insandır o. Sonra bir de Ves-lovsky var; biliyorsunuz, çok kibar bir gençtir." Anna bunları söylerken hafifçe gülümsüyordu. "Levine'ler ve Veslovsky arasında geçen olayların nedeni ne? Alexis'e uzun uzun anlatmış doğrusu biz inanamadık. Çok kibar ve çocuksu biransandır. Veslovsky" diye devam etti. Aynı şekilde gülümsüyordu. "Alexis'in belli bir çevresi, arkadaşları olması gerekiyor. Bu yüzden onları önemsiyorum. Evin neşeli bir havası olmalı. Böylece Alexis yepyeni şeyler yapmak ihtiyacından kurtuluyor. Sonra bir de Alman kâhyamız var, onu da göreceksiniz. Alexis onu çok beğeniyor. Yaptıklarını, övüp duruyor. Bir de doktorumuz var. Tam anlamıyla nihilistin biri değil, ama bıçakla yemek yer. Bir de mimarımız var... Yani küçük bir saray erkânını hatırlatıyorlar."

Mermerden yapılmış terasa çıkan Anna, yanında Dolly ile birlikte, orada oturan Prenses Varvara'ya doğru ilerleyerek, "İşte size Dolly'i getirdim, Prenses, Onu görmeyi çok istiyordunuz," dedi. "Akşam yemeğinden önce hiçbir şey istemediğini söylüyor. Ama siz onun için yiyecek bir şeyler söyleyin lütfen.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Ben gider bizimkileri buraya getiririm.

Prenses Varvara, Dolly'i dostça karşıladı ve Anna ile birlikte yaşadığın», çünkü Anna'yı yetiştiren halası Katerina Pavlovna'dan, daha

Karenina

605

fazla yakın olduğunu söyledi. Herkes Anna'yı bıraktığı zaman, ona bu en zor zamanlarında yardım etmenin bir görev olduğunu düşünmüştü.

"Kocası onu boşayabilir. O zaman benim görevim sona erecek, Yalnızlığıma döneceğim. Ama o zamana kadar görevimi yerine getirmem gerekecek. Onlar en iyi evli çiftler gibi yaşıyorlar. Onları yargı-lamak bizim değil, Tanrının hakkıdır. Biryuzovsky ve Madam Aveni-ev... Sam Nikandrof, Vasilef ve bayan Mamanof, Liza Neptunof da böyle değil iniydiler? Şimdi herkes onları evine kabul ediyor. Sonra bu ev o kadar güzel bir yer ki, insan kendini İngiltere'de sanıyor. Sabahleyin kahvaltıda toplanıyoruz. Sonra herkes ayrılıyor. Herkes istediğini yapıyor. Akşam yemeği saat yedide yenir. Stiva sizi göndermekle çok iyi yapmış. Onların yardıma ihtiyacı var. Annesi ve kardeşi ona yardım edemezler biliyorum. Oysa Wronsky çok iyilik yapıyor. Hastahaneden size söz ettiler değil mi? Her şey Paris'ten geldi."

Anna erkekleri bilardo salonunda bulmuş ve onlarla birlikte terasa gelmişti. Akşam yemeğine uzun bir zaman vardı. Hava çok güzeldi. Vakit geçirmek için herkes ayrı bir teklif yapıyordu.

Veslovsky gülümseyerek, "Bir parti tenis yapalım. Anan Arcadi-evna ve ben eş oluruz, yine."

\Vronsky, "Hayır hava sıcak. Sandala binip gezelim. Anna Ale-Kandrovna'ya nehrin kıyılarını gösteririz."

Sviagesky, "Benim için hav-a hoş," dedi.

"Bana kalırsa, Dolly gezinmeyi tercih eder. Belki de sandala binmekten hoşlanır."

Anna, Sviagesky ile, Dolly de Wronsky ile birlikte yürüyorlardı. Dolly içinde bulunduğu bu çevreden sıkılıyordu. Kendini rahat hisse-demiyordu. Anna'nın davranışını genel olarak haklı bulmakla kalmıyor, doğru hareket etmiş olduğunu da düşünüyordu. Namuslu yaşamış ve sıkıcı hayatlarından bıkmış olan kadınlar çoğu kez gizli gönül maceralarına uzaktan hayranlık duyarlar. Dolly de bu duygularla yüklüy-606

Leo Tolstoy

oy

Anna Karenina

607

dü. Ama kendisinin alışmadığı böyle bir çevrede. Anna'yı gördüğü zaman Dolly'nin rahatı kaçıyordu, en fazla tiksindiği şey de, rahatı için her şeyi harcamaya hazır bir durumda olan Prenses Varvara'nın tavrıydı

Dolly, Anna'yı haklı buluyordu, ama onun sevdiği ve uğruna fedakârlıklar yaptığı adamı görünce hiç de memnun olmuyordu. Zaten Wronsky'i hiç sevmemişti. Onu gururlu bir insan olarak görüyordu. Oysa gururlanması için zenginliğinden başka hiçbir şeyi yoktu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Dolly sıkılıyor ve konuşacak bir şeyler bulmaya çalışıyordu. Wronsky'nin evinden ve onu çok beğendiğinden söz etti.

"Evet çok güzel bir binadır, eski stil, ama sevimli," dedi Wronsky.

"Merdivenlerin önündeki bahçeyi çok sevdim. Eskiden de böyle miydi?"

"Hayır," dedi Wronsky. Gülümsüyordu. "Bu bahçeyi geçen yıl görmüş olsaydınız..."

Wronsky konuşmaya başladı. Başlangıçta ağır ağır konuşurken, gittikçe hızlandı. Evinin ve bahçenin bütün ayrıntılarını bir bir sayıp dökmeye açıklamalar yapmaya başladı. Evini güzelleştirmek için oldukça çaba harcamış olan bir insanın bunu bir yabancıya açıklaması zevk verici bir işti. Bu yüzden, Wronsky, Dolly'nin söylediklerinden memnun olmuştu.

"Eğer yorulmadınızsa ve sizi ilgilendirirse, gidip hastahaneye bakalım. Gidelim mi?" diye sordu. Dolly'nin sıkılıp sıkılmadığını anlamak ister gibi yüzüne bakıyordu. Sonra Anna'ya döndü. "Anna, geliyor musun?"

"Gideceğiz değil mi?" dedi Anna Sviagesky'e hitap ederek. "Zavallı Veslevsky ve Tuşkeviç'i kayığın içinde bekletmeyelim. Haber gönderelim onlara."

Anna daha önce hastahaneden söz ederken yüzünde beliren aptal-

ca gülümseyişle Dolly'e doğru dönerek, "Evet, burada bir abide yaptırıyor," dedi.

Sviagesky, "Çok önemli bir şey bu," dedi. Ama Wronsky'e dalkavukluk yapmadığını belirtmek için ufak tefek eleştiriler yapmaktan da geri kalmadı.

"Doğrusu, köylülerin sağlığıyla bu kadar ilgilendiğiniz halde, okullarla ilgilenmemenize şaşıyorum Kont," diye devam etti.

"Okullara her yerde rastlanıyor," dedi Wronsky. "Ben bunu gerçekleştirmekten hoşlandım, onun için hastahane yaptım." Dolly'e dönerek, "Bu taraftan" dedi.

Bir patikadan yürüyüp, sağa sola bir iki kez saptılar. Sonunda küçük bir kapının önüne geldiler. Darya Alexandrovna, kendini kırmızı tuğladan, büyük bir binanın önünde buldu. Bina neredeyse bitmişti. Henüz boyanmamış olan çinko çatı güneşte parlıyordu. İşçiler çalışıyorlardı.

"Sizin işler çok hızlı ilerliyor," dedi Sviagesky, "Son defa burada bulunduğum zaman, çatıyı yapmamışlardı bile."

"Sonbaharda tamamlanacak. İçerde her şey bitti," dedi Anna.

"Peki bu yeni bina nedir?"

Wronsky cevap verdi, "Bu doktorların kalacağı yer ve dispanser."

Mimarın kendisine doğru geldiğini gören Wronsky, hanımlardan özür dileyerek adama doğru ilerledi.

İşçilerin kireç kırdıkları çukurun başına giderek orada durdu ve mimarla hararetli bir şekilde konuşmaya başladı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Ne olduğunu soran Anna'ya, "Cephenin alçak olduğunu" söyledi.

"Temelin yükseltilmesi gerektiğini söylemiştim," dedi Anna.

"Evet Anna Arcadievna, öyle yapsaydık çok daha iyi olurdu. Ama şimdi çok geç," diye cevap verdi mimar.

Anna mimarlık bilgisine şaşan Sviagesky'e cevap vererek, "Beni çok ilgilendiriyor bu konu," dedi. "Yeni binaların hastahane binasına 608

uygun olması gerekiyor. Daha sonra yapıldıkları için önceden planlanmamışlardı."

Yukarı kattaki bütün odalar, hemen hemen tamamlanmıştı. Birinci kata çıkıp, önlerine gelen ilk odaya girdiler. Duvarlar mermer gibi boyanmışlardı. Büyük camlı pencereler yerlerine takılmıştı. Sadece yerin parkesi tamamlanmamıştı. Marangozlar, saçlarını tutan bağlan çıkarıp ayağa kalkarak gelenleri selamladılar.

"Burası kabul odasıdır," dedi Wronsky. "Burada sıra, masa ve sandalyelerden başka hiçbir şey olmayacak," diye ilave etti.

"Bu taraftan gidelim, içeri girelim. Pencereye yaklaşmayın," dedi Anna. Boyanın kuruyup kurumadığına baktı. Boya kurumuştu. "Ale-xis, boya kurumuş," dedi.

Kabul odasından sonra koridora çıktılar. Wronsky onlara yeni bir havalandırma tesisatı gösterdi. Daha sonra, mermer banyoları ve yaylı şilteleri gördüler Öteki odaları da gezdiler. Hiç ses çıkarmadan gerekli eşya ve yiyeceği taşıyacak olan arabalar da yardı. Son icatları ve makineleri çok iyi bilen birisi gibi davranan Sviagesky gördüklerini takdir ettiğini belirtiyordu. Dolly bütün bunlardan şaşkına dönmüştü. Wronsky'e sorular soruyor, her şeyi anlamaya çalışıyordu. Bu Wronsky'nin çok hoşuna gidiyordu.

"Evet, bana kalırsa, bu Rusya'nın örnek bir hastahanesi olacak," dedi Sviagesky:

"Peki, lohusa koğuşu yok mu?" dedi Dolly.

Wronsky kibar bir insan olduğu halde Dolly'nin sözünü kesti:

"Burası doğum evi değil, hastahane olacak... Bütün hastalar kabul edilecek," dedi. "Ha... şuna bakın. Hastalığın ağır dönemini geçiren hastalar için ısmarlanmış ve yeni gelmiş bir tekerlekli sandalyeyi Dar-ya Alexandrovna'ya doğru sürerek, "Bakın," yürüyemeyecek kadar zayıf olduğu halde, hava almak isteyebilir, değil mi? O zaman bu sandalyeyi kullanarak dışarı çıkabilir..."

Darya Alexandrovna her şeyle ilgileniyordu. Her şeyi sevmişti. Ama en fazla Wronsky'nin açık kalpli davranışını seviyordu. Onun neler söylediğini dinlemeden, birkaç kez kendi kendine, "Evet, çok hoş bir adam bu," diye düşündü ve kendisini Anna'nın yerine koydu. Wronsky'nin bu merakını o kadar beğenmişti ki, Anna'nın ona ne kadar aşık olduğunu arılayabiliyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Sviagesky'nin yeni alınan aygın görmek isteiğine katılarak, ahırlara kadar gitmeleri gerektiğini söyleyen Anna'ya, Wronsky, "Bana kalırsa Prenses yoruldu, oraya gitmeyelim" dedi.

"Siz gidin, ben Prensesi eve götürürüm. Biraz konuşuruz yolda," diye devam etti Wronsky. Sonra Dolly'e dönerek, "İsterseniz gidelim," diye ekledi.

Şaşırmış olan Darya Alexandrovna, "Atlar hakkında hiç bilgim yoktur. Ama gidip onları görmek isterim," dedi

Wronsky'nin yüzünde beliren ifadeden, onun kendisinden bir şeyler istediğini anlamıştı. Dolly yanılmıyordu. Küçük kapıdan geçip tekrar bahçeye döndükleri zaman, Wronsky, Anna'dan tarafa baktı ve onun kendisini duyamayacağından emin olunca, konuşmaya başladı.

"Size bir şeyler söylemek istediğimi anlamışsınızdır," dedi. Bezgin gözlerle Dolly'e bakıyordu. "Sizin, Anna'nın en iyi arkadaşlarından biri olduğunuzdan eminim," diye devam etti. Cebinden çıkardığı mendille başını kuruladı. Saçları iyice dökülmüştü.

Darya Alexandrovna cevap vermedi. Sıkıntıyla ona bakıyordu. Wronsky ile yalnız kalınca korkmuştu. Yüzündeki ifade onu korkutuyordu.

Wronsky'nin kendisine ne söyleyeceğini tahmin etmeye çalıştı. Düşünceler, zihninden yıldırım hızıyla geçiyordu, "Çocuklarla birlikte 610

Leo Tolstoy

Anna Karenina

611

gelip, onların yanında kalmamı isteyecek... Ya da Moskova'da. An-na'yı kabul edecek bir çare bulmamı rica edecek. Yoksa Vassenka Veslovsky ve Anna'dan mı söz edecek?.. Bütün bu ihtimaller Dolly'nin canını sıkıyordu. Ama Wronsky'nin asıl istediğini tahmin edememişti.

"Siz Anna'yı istediğiniz gibi etkileyebilirsiniz. Bunun için bana yardım edin lütfen."

Dolly, ağaçların altında yürürken bir aydınlanan bir karanlığa boğulan Wronsky'nin yüzüne bakıyordu. Dolly onun sözlerini bitirmesini bekliyordu. Ama Wronsky ses çıkarmadan yürüyor, elindeki bastonla oyalanmaya çalışıyordu.

"Siz bizi görmeye geldiniz. Anna'nın en eski arkadaşlarından bir siz varsınız. 'Prenses Varvara'yı saymıyorum) Bu hareketi yaparken bizim içinde bulunduğumuz durumu normal olarak kabul etmediğinizi sadece Anna'yı sevdiğiniz için böyle hareket etmiş olduğunuzu sanıyorum. Bilmem söylediklerim doğru mu?" . "Tabii, doğru..." dedi Dolly, "Ama..."

Wronsky, "Bir dakika..." diyerek Dolly'nin sözünü kesti. "Anna'nın durumunu benden daha iyi hiç kimse anlayamaz. Benim de bir kalbim olduğunu kabul etmek lütfunda bulunursanız bu durumdan ne kadar üzüldüğümü kabul edersiniz. Onun bu duruma düşmesinde benim de suçum var, bu yüzden acısını çekiyorum."

Wronsky'nin samimiyetine hayran kalan Dolly, gayri ihtiyari, "Evet haklısınız," dedi. "Ama sorumlu

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olduğunuz için bu durumu biraz abartıyorsunuz sanırım. Evet Anna'nın durumu zor, bunu anlıyorum."

"Çok zor," dedi Wronsky, kaşlarını çatarak. "Petersbourg'da kaldığımız onbeş gün boyunca onun çekmiş olduğu acıları tahmin edemezsiniz."

"Evet, ama burada Anna'nın da sizin de dostlarınız var."

"Dostlarımız, evet dostlarımız," dedi Wronsky, küçümseyen bir tavırla.

"Artık mutlusunuz (hep mutlu olmanızı diliyorum.) Anna'nın mutlu olduğu her halinden belli oluyor. Kendisi de söyledi zaten," dedi Darya Alexandrovna gülümseyerek. Ama bu sözleri söyler söylemez, Anna'nın gerçekten mutlu olup olmadığı hakkında şüphe etmeye başladı.

Ama bu konuda Wronsky'nin hiç şüphe etmediği belliydi. O şimdi çok mutlu. Ama ben?., başımıza gelecekleri düşünüp korkuyorum. Afedersiniz, yürümek ister misiniz?"

"Benim için önemli değil."

"Öyleyse şuraya oturalım."

Darya Alexandrovna, yolun kenarında bulunan bir sıraya oturdu. Wronsky de karşısına geçti.

"Evet, mutlu olduğunu biliyorum," diye tekrar etti Wronsky. Dolly bu meselede daha da şüpheye düşmeye başlamıştı. "Ama bu devam edebilir mi? Yanlış ya da doğru hareket etmiş olduğumuz ayrı bir konu. Önemli olan zarların atılmış olmasıdır." Rusça konuşurken birden Fransızca'ya başlamıştı. "Bütün hayat boyunca birbirimize bağlanmış bulunuyoruz. En kutsal saydığımız aşk bağlarıyla bağlanmış bulunuyoruz. Bir çocuğumuz var. Başka çocuğumuz da olabilir. Ama en küçük bir şey bile binlerce karışıklık ve zorlukla karşılaşıyoruz. Anna bunları görmüyor ya da görmek istemiyor. Bunu anlamak da zor değil. Ama ben aynı şekilde davranamıyorum. Kanun karşısında, kızım benim çocuğum değil, Karenin'in çocuğudur. Buna tahammül edemem," dedi sert bir hareket yaparak. Sonra üzüntülü gözlerle Darya Alexand-rovna'ya baktı.

Dolly ona Cevap vermedi, sadece baktı.

"Bir gün bir oğlum olabilir, ama kanun karşısında o da bir Karenin olacak. Ne benim ismimi taşıyacak, ne de benim varisim olacak.612

Leo Tolstoy

Ne kadar mutlu olursak olalım, ne kadar çocuğumuz olursa olsun, aramızda gerçek bir bağ olmayacak. Hepsi Karenin sayılacak onları. Bu durumun ne kadar iğrenç olduğunu anlıyorsunuzdur. Bundan Anna'ya söz etmek istedim, ama sinirlendi. Anlamak istemiyor, ben de gereği gibi anlatamıyorum ona. Beni mutlu ediyor, ama bir şeyler yapmam gerektiğini hissediyorum. Bunun üzerine az önce gördüğünüz işlere giriştim. Bu işlerle gurur duyuyorum. Sarayda bulunmak ya da orduda çalışmaktan daha büyük bir iş yaptığımı sanıyorum. Kendi malikânemde oturuyor, burada çalışıyorum..."

Wronsky buraya geldiği zaman ne söyleyeceğini bilmez bir hale gelmişti. Kendini toparlayarak:

"Bu işleri yaparken, yaptıklarımın benimle birlikte unutulmayacağından, ortadan kalkmayacağından emin olmak istiyorum. Kısacası benim de varislerim olmalı. Ama bundan yoksun kalıyorum. Sevdiği kadından olan çocuklarının, kendisine değil, bir başkasına ait olduğunu gören bir adamın korkunç halini düşünün...."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet, haklısınız. Peki ama Anna bu durumda ne yapabilir?" dedi Darya Alexandrovna.

"Evet, asıl konuşmamın esası da bu zaten," dedi Wronsky kendisini toparlamaya çalışarak. "Anna birçok şeyler yapabilir. Boşanmak mutlaka gerekli. Kocası bir zamanlar onu boşamaya razı olmuştu. Şimdi de aynı şeyi kabul edeceğinden eminim. Bütün sorun ona bir şey yazmakta. Anna'nın birtakım küçük duygulan bir yana koyarak, ona bir mektup yazması gerek. Bu çok önemli bir şey. Hem kendisinin, hem de çocukların hayatı buna bağlı.. Ben kendimden söz etmiyorum. Benim için de zor tabii," dedi. Sanki kendisine kötülük yapmaya hazırlanmış olan birisini tehdit ediyor gibiydi: "İşte bu yüzden size rica ediyorum Prenses, lütfen onu, kocasına bir şeyler yazmaya ikna edin..."

Aiexis Alexandrovitch ile son görüşmesini hatırlayan Dolly, sanki

Karenina

613

rüyadaymış gibi: "Tabii, tabii." dedi. Anna'yı düşünerek, "Şüphesiz bunu yaparım," diye ekledi.

"Onun üzerindeki etkinizi kullanarak, bir mektup yazmasını sağlayın. Ben bundan söz edemiyorum ona."

Darya Alexandrovna. "Merak etmeyin bu işi yapmaya çalışırım, ama nasıl oluyor da Anna bunu aklına getiremiyor?" dedi. Birden Anna'nın gözlerini yarıya kadar kapamayı alışkanlık edinmiş olduğunu hatırladı. Önemli bir konu konuşulduğu zaman Anna hemen gözlerini kapıyordu. "Sanki hayatım görmek istemediği için böyle yapıyor," dedi Dolly kendi kendine. "Onunla konuşacağım," diye tekrar etti.

Ayağa kalkarak evin yolunu tuttular.

Anna, Doly'i kendinden önce evde olunca, ona Wronsky ile ne konuşmuş olduklarını sormak ister gibi baktı, ama bu konudan söz edeceğine:

"Yemek vakti geliyor," dedi. "Daha başbaşa konuşmak fırsatını ele geçiremedik. Bu akşam konuşuruz belki. Şimdi gidip giyineceğim. Siz de öyle yapın, gezintide üstümüz başımız çamur oldu."

Dolly odasına çıktı. Kendisini çok neşeli hissediyordu. Dolly'nin elbise değiştirmesine imkân yoktu. Çünkü üzerindeki en iyi elbisesiydi. Ama yemek için hazırlandığını belli etmesi gerekiyordu. Bunun için hizmetçiyi çağırarak, elbisesini fırçalamasını, eşarplarını değiştirmesini emretti.

Üçüncü olarak gayet sade, ama zevkli bir elbiseyle ortaya çıkan

Anna'yı görünce, gülümseyerek, "Benim bütün yapabildiğim bu," dedi.

Anna sanki kendi şıklığını affettirmek ister gibi, "Biz kurallara Çok uyuyoruz," dedi. "Alexis sizin buraya gelmenizden çok hoşlandı.614

Leo Tolstoy

Anna Karenina

615

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Yorgun değilsiniz değil mi?" diye ilave etti.

Yemekten önce herhangi bir şeyden söz edecek kadar zaman yoktu. Oturma odasına girince, Prenses Varvara'nın ve gece elbisesi giymiş olan erkeklerin orada olduklarını gördüler. Mimarın sırtında bir frak vardı. Wronsky doktor ve kâhyayı misafirlere tanıştırdı.

Beyaz kıravat takmış ve iyice traş olmuş bir uşak yemeğin hazır olduğunu haber verdi. Wronsky, Anna'nın eşlik etmesini Svia-gesky'den rica etti. Kendisi Dolly'e eşlik ediyordu. Veslovsky, Prenses Varvara'ya daha önce kolunu uzattığı için Tuşkeviç açıkta kaldı. Mimar ve doktorla birlikte içeri yürüdü.

Yemek salonu, yiyecekler, şaraplar evin gösterişine uygun düşmekle kalmıyor, çok daha modern olmakla da kendini belli ediyordu.

Darya Alexandrovna kendisi için çok yeni sayılabilecek olan bütün bu zenginliklere ilgiyle bakıyor ve evinde yapamayacağını bildiği halde her şeye dikkat etmekten de geri kalmıyordu. Bunların nereden ve nasıl gelebilmiş olduğunu anlamaya çalışıyordu. Veslovsky, kocası ve Sviagesky'nin bu çeşit sorulan kendilerine hiçbir zaman sormadıklarını biliyordu. Alexis Kriloviç'in masaya bakışından, uşağa işaret verişinden ve kendisine sıcak çorbayı mı yoksa soğuk çorbayı mı tercih ettiğini soruşundan, evdeki düzenin ev sahibinin kendisinden geldiğini anladı. Bu işte Anna'nın Veslovsky'den daha fazla rolü olmadığı besbelliydi. O, Sviagesky, Prenses, Veslovsky kendileri için hazırlanmış olanlardan zevk alan birer misafirden başka bir şey değillerdi.

Anna sadece, konuşmayı yönetmesi bakımından ev sahibesi sayılabilirdi. Kâhya ve mimar gibi tamamen başka insanların çevresinde toplandığı küçük bir masada konuşmayı yöneltmek ev sahibesi için çok zor bir işti. Ama Anna bunu beceriyordu. Hatta bundan zevk aldığı belli oluyordu. Konuşma, önce Veslovsky ve Tuşkeviç'in birlikte yalnız olarak yaptıkları kayık gezintisiyle başladı. Bundan sonra Tuşkeviç Petersbourg'da ve Yat Kulübü'nde yapılan son yarışlardan söz

açtı. Anna bu sözün sona ermesinden yararlanarak hemen mimara dönerek, onu konuşturmaya çalıştı.

Sviagesky'i kastederek, "Nikolas İvaniç, binanın çok hızla ilerlediğini görerek şaşırdı," dedi. "Doğrusu her gün binayı gören ben de inşaatın hızı karşısında şaşırıyorum."

Mimar:

"Ekselansla çalışmak bir zevktir," diye söze başladı. Saygılı ve rahat konuşuyordu, kendi önemini küçümsemeyen bir hali de vardı, "Bölge otoriteleri ile çalışmak bambaşka bir iştir. Orada bir yığın kâğıt yazmak çizmek gerekir. Oysa burada Kont'a müracat ediyorum. Düşündüğümüz hemen gerçekleşiyor."

Sviagesky gülümseyerek, "Amerikan usulü çalışmak," dedi.

"Evet Amerikalılar çok akıllıca inşaat yapıyorlar."

Konuşma Amerika'da politik iktidarın kötüye kullanılmasına geçince, Anna kâhyayı da tartışmaya karıştırmak icin, başka konulardan söz açmaya başladı.

Darya Alexandrovna'ya dönerek; "Hiç hasat makinesi gördünüz mü?" dedi. "Biz bir tane gördük. Bu benim ilk gördüğüm hasat makinesidir."

"Küçük makaslara benziyorlar aynı. Bir tahta ile bir yığın uzun makastan yapılmış. Aynen şuna benziyor."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna, o güzel beyaz elleriyle bir bıçak ve bir çatal aldıktan sonra makinenin nasıl çalıştığını göstermeye başladı. Anna'nın bu açıklama ile hiçbir şeyi anlatmadığını farkettiği belliydi. Ama bu konuşmanın başkalarının hoşuna gideceğini ve ayrıca ellerinin çok güzel olduğunu da biliyordu.

Gözlerini ondan ayırmayan Wronsky' "Daha çok çakıllara benziyorlar," dedi.

Anna hafifçe gülümsedi, ama cevap vermedi. Kâhyaya dönerek, "Değil mi Kari Fedoritch, makasları hatırlatıyorlar değil mi?" diye 616

Leo Tolstoy

Anna Karenina

617

sordu.

Alman kâhya "Evet," dedikten sonra makinenin işlemesini açıklamaya başladı.

"Yazık ki kestikleri bağlamıyor bu makine," dedi Sviagesky. "Viyana fuarında bir makine görmüştüm, bir telle bağlayarak demetler yapıyordu. Bu daha faydalı olabilir."

Alman, birdenbire konuşmaya başlamıştı. Cebinden kalem ve kâğıdını çıkararak daha geniş açıklamalar yapmak istedi, ama bir ziyafette olduğunu hatırlayarak bundan vazgeçti. Wronsky'nin kendisine soğuk bir şekilde baktığını görmesi de bunda rol oynamıştı.

Vassenka Veslovsky Alman'ı taklid ederek onunla Almanca konuşmaya başladı. Sonra gülümseyerek Anna'ya dönerek, "Almanca'ya bayılırım," dedi.

Anna tatlı bir sertlikle, "Yeter" dedi.

Hasta bir insana benzeyen doktora dönerek, "Sizi tarlalarda bulacağımızı sanmıştık doktor," dedi.

Doktor üzüntüyle:

"Oraya gittim, ama sonra döndüm," dedi.

"İyi bir yürüyüş yapmış olmalısınız."

"Evet, çok doğru."

"Peki ihtiyar adam nasıl oldu? Tifüs değil sanırım."

"Hayır tifüs değil, ama durumu çok kötü."

Böylece yanında çalışanlara kibarlığını göstermiş olan Anna, "Ne yazık," diye doktora cevap verdikten sonra, arkadaşlarına döndü.

Sviagesky, Anna'nın yaptığı hareketleri taklid ederek, "Sizin tarifinize uygun bir makine yapmak çok güç bir iş olacak Anna Arcadiev-na," dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anlattığı makinenin ötekileri eğlendirdiğini bilen Anna, gülümseyerek, "Neden öyle olsun?" dedi. Bir genç kız gibi davranması Dolly'-nin hiç de hoşuna gitmemişti.

Tuşkeviç söze karışarak, "Ama Anna Arcadievna'nm mimarlık bilgisi çok kuvvetli," dedi.

"Evet dün Anna Arcadievna'nın sütunlardan, su oluklarından söz ettiğini duydum," dedi Veslovsky. "Söyledikleri doğru muydu?"

"İnsan bu konular hakkında bu kadar şey dinledikten, bunları gördükten sonra, biraz bilgi sahibi oluyor. Bunda şaşılacak bir şey yok," dedi Anna. Veslovsky'e hitap ederek, "Ama sizin evlerin hangi maddeden yapıldığını bile bilmediğinizi söyleyebilirim,".diye ilaye etti.

Darya Alexandrovna, Anna'nın Veslovsky ile arasındaki alaycı konuşmalardan hoşlanmadığını anlamıştı, ama Anna istemediği halde bu duygusunu belli ediyordu.

Wronsky, Veslovsky'nin söylediklerine hiç önem vermiyordu.

"Hadi. Veslovsky söyle bakalım, taşlan birbirine nasıl tutturuyorlar?"

.

"Çimentoyla tabii."

"Çok güzel... Peki çimento nedir?"

"Bir çeşit harç canım... hayır macun..." dedi Veslovsky. Herkes gülmeye başlamıştı.

Doktor, mimar ve kâhyanın üzüntülü sessizliği bir yana, ötekiler, bütün yemek boyunca neşeli bir şekilde konuştular. Bir konudan ötekine atladılar. Sırası geldikçe birbirlerini iğnelemekten geri kalmadılar. Darya Alexandrovna bir keresinde çok alındı. Çok kızdı ve kıpkırmızı kesildi. Daha sonraları kötü bir şey söyleyip söylemediği hakkında uzun uzun düşündü. Sviagesky, Levine'den söz etmeye ve onun Rusya'da tarım alanında makine kullanılmasını doğru bulmadığını açıklamaya başlamıştı.

Wronsky gülümseyerek: "Bu bay Levine'le maalesef tanışama-dık," dedi. "Aleyhinde bulunduğu bu makineleri hiç görmemiş olmalı, Ya da bu makinelerin Rusya'da yapılan garip taklidlerini görmüş ve kullanmıştır. Bir insanın bu çeşit konular üzerinde ne gibi fikirleri ola-618

Leo Tolstoy

:oy

•bilir?"

Veslovsky. Anna'ya dönüp gülümseyerek: "Saçma sapan fikirleri olabilir," dedi.

"Ben onun ileri sürdüğü düşünceleri savunamam," dedi Darya Alexandrovna. "Ama onun çok bilgili bir insan olduğunu söyleyebilirim. Kendisi burada olsaydı size nasıl cevap vereceğini bilirdi, ama ben bunu yapamıyorum."

"'Ben onu çok severim ve aramızda derin bir dostluk vardır. Ama biraz kaçıktır işte," dedi Sviagesky gülümseyerek. Örneğin bölge konseylerinin ve hakemlerin hiçbir işe yaramadığını söyler. Bunun için her şeyden elini ayağını çekmiş."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

İncecik saplı bir kadehe buzlu su dolduran Wronsky, 'Bu bizim milli uyuşukluğumuzdan ileri geliyor," dedi. "İçinde bulunduğumuz durumun bize ne gibi sorumluluklar yüklediğini anlamıyoruz. Bu yüzden görevlerimizi unutuyoruz."

Wronsky'nin üstünlük taslamasından canı sıkılan Darya Alexand-rovna, "Görevlerine onun kadar düşkün bir kimse tanımıyorum," dedi. Şu veya bu sebepten üzerinde konuşulan konuya çok ilgi duyan Wronsky, sözlerine devam ederek, "Oysa ben, örneğin beni bölge yargıcı seçerek şereflendirenlere (bu Nicolas İvanovitch'in sayesinde oldu diyerek Sviagesky'i işaret etti) minnettarım. Bir at yüzünden kavga eden iki köylünün arasını bulmak bence çok önemli bir iştir. Bölge konseyine seçilmeyi de bir şeref kabul ederim. Arazi sahibi bir insan olarak elde etmiş olduğum ayrıcalıkları ancak böyle ödeyebilirim."

Darya Alexandrovna, bu adamın kendi evinde ve masanın başında, söylediklerinin doğru olduğundan ne kadar emin olduğuna bakınca şaşırıyordu. Levine de kendi evinde konuşurken aynı derecede emin sözler ediyordu. Ama Dolly Levine'i seviyordu. Onun için Levine'den tarafa çıkıyordu.

"Demek gelecek seçimlerde sizden yardım bekleyebiliriz kont,"

Anna Karenina

619

dedi Sviagesky.

"Kayınbiraderinizle aynı fikirdeyim. Ama tam anlamıyla aynı konu üzerinde değil. Bu son günlerde, başkalarına karşı diye bir yığın şeyin ortaya çıktığını görüyoruz. Eskiden bir yığın devlet memuru vardı. İnsan yapacağı en küçük iş için bile o işe bakan memurla görüşmek zorunda kalırdı. Şimdi de aynı bunun gibi herkesin birtakım görevleri ortaya çıktı. Alexis altı aydanberi burada olduğu halde, sanırım, en az altı yedi derneğe üye oldu. Bu gidişle insanın kendisine ayıracak zamanı kalmayacak. Sonra dernekler bu kadar bollaşınca bunun sadece bir şekil meselesi haline geleceğinden korkuyorum."

Sviagesky'e dönerek, "Siz kaç tane derneğe üyesiniz Nikolas İva-nitch, en az yirmi dernek değil mi?"

Anna rahat bir şekilde konuşuyordu, ama tedirgin olduğu belli oluyordu. Darya Alexandrovna, Wronsky ve Anna'yı hiç ses çıkarmadan incelemiş ve bu sonuca varmıştı. Anna konuşur konuşmaz, Wronsky'nin yüzünde dikkafalı ve ciddi bir anlamın belirdiğine de dikkat etmişti. Prenses Varvara'nın konuşmayı değiştirip Petersbo-urg'daki tanıdıklardan söz açmaya kalkışması ve Wronsky'nin bahçede söyledikleri de Dolly'nin aklına geldi. Bütün bunlardan, Wronsky ve Anna arasında, derneklere üye olma konusunda derin bir ayrılığın var olduğunu anlıyordu.

Yemek, şaraplar, çevre, hepsi fevkalâdeydi, ama Dolly'nin son yıllarda artık görmez olduğu büyük ziyafetlerle bu toplantının arasında büyük bir fark yoktu. Aynı yapmacık davranışlar bu toplantıda da vardı. Tanıdıklar arasında yapılan bir toplantıda, böyle bir havanın ortaya çıkması Dolly'nin hiç de hoşuna gitmemişti.

Yemekten sonra terasta oturdular bundan sonra da tenis oynadılar. Oyuncular ikiye ayrılıp, iyice gerilmiş ağın her iki tarafında yerlerini aldılar. Darya Alexandrovna da oynamak istedi, ama oyunun kurallarını anlayana kadar uzun zaman geçti. Anladığı zaman da kolunu kıpır-620

Leo Tolstoy

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

datamayacak kadar yorulmuştu. Prenses Varvara'nın yanma oturup oyuncuları seyretmeye başladı. Tuşkeviç de yok geçmeden oyunu bıraktı. Ama diğerleri bir hayli oynadılar. Sviagesky ve Wronsky ciddi ve iyi oynuyorlardı. En kötü oynayan Veslovsky'di. Ama şakaları ve kahkahaları ile herkesi güldürmekten ve neşelendirmekten geri kalınıyordu. Susmak bilmiyordu. Öteki erkekler gibi Wronsky de hanımlardan izin alarak ceketini çıkarmıştı. Hareket etmekten kızarmış yüzü, üzerindeki gömleğin içinden belli olan sağlam ve güzel yapılı vücudu göze çarpıyordu.

O gece yatağa girdiği zaman, Darya Alexandrovna gözlerini kapar kapamaz, tenis ağına doğru uçar gibi atılan Vassenka Veslovsky'i görmüştü.

Darya Alexandrovna oyun sırasında fazla eğlenmemişti. Anna ve Veslovsky arasındaki alaylı konuşmaları, çocuk oyunu oynayan bu kocaman insanların anormal halini hiç de beğenmemişti. Ama topluluğu bozmamak ve vakit geçirmiş olmak için yorgunluğunu alır almaz yine onlara katılmış ve eğleniyormuş gibi görünmeye çalışmıştı. Bütün gün, oyunlarını berbat ettiğini sandığı kendinden daha zeki artistlerden oluşan bir tiyatro grubunda oynuyormuş gibi gelmişti ona. İşler yolunda gidecek olursa iki gün kalmak üzere gelmişti. Ama akşamüstü, oyun sırasında ertesi gün gitmeyi kararlaştırmıştı.Yolculuk sırasında o kadar nefretle hatırladığı ev işleri, mecburiyetleri ve çocuklar, Anna'larda geçirdiği bir günün sonunda ona bambaşka bir ışık altında görünmeye başlamışlardı. Bir an önce onlara kavuşmak istiyordu.

Akşam oyundan sonra sandalla gezinti yapılmıştı. Sonunda odasına çıkan Darya Alexandrovna, yatmak için saçlarını çözdüğü zaman derin bir gönül rahatlığı duymuştu.

Anna'nın hemen gelip kendisini görmek isteyeceğini düşününce hiç memnun olmuyordu. Yalnız kalmak ve düşünmek istiyordu.

Gecelik elbiselerini giymiş olan Anna, Dolly'nin tam yatmaya hazırladığı zaman gelmişti. Bütün gün boyunca Anna, kendisini çok ilgilendiren meselelerden söz etmek istemiş, ama her seferinde sözünü yarıda bırakmıştı: "Daha sonra konuşuruz bunları, size o kadar çok söyleyeceğim var ki!" demişti.

Şimdi başbaşa kalmışlardı, ama Anna ne söyleyeceğini bilmiyordu. Dolly'nin karşısında oturmuştu ona bakıyordu. Çeşitli konulan aklından geçiriyor ama onlarda konuşulmaya değer bir şey bulamıyordu. Sanki önce her şey söylenmişti.

Dolly'e bir günahkâr gibi bakarak sıkıntılı bir eda ile, "Kitty'den ne haber?" dedi. "Gerçeği söyle Dolly, bana kızgın mı değil mi?"

Darya Alexandrovna gülümseyerek, "Kızgın mı? Yok canım," diye cevap verdi.

"Ama benden tiksiniyordur. Ya da küçük görüyordur beni."

"Hayır sanmam. Yalnız bu çeşit şeyler unutulmaz, bilirsin..."

Açık pencereden dışarıya bakan Anna, "Evet doğru," dedi. "Ama suç benim değil. Peki kim suçu. Zaten suç ne demek? Başka türlü olabilir miydi bu? Sen de düşünüyorsun? Senin, Stiva'nın karısı olmaman mümkün müydü?"

"Doğrusu bilmiyorum. Senin bana söylemeni istiyorum bunu."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Tabii, tabii.., Kitty hakkındaki sözümüz bitmedi ama... Mutlu mu? Kocasının çok iyi bir adam olduğunu söylüyorlar."

"İyi olmaktan daha fazla değerli bir adam. Onun kadar mükemmel bir insan tanımadım."

"Çok memnun oldum... Çok... Demek mükemmel bir insan."

Dolly gülümsedi.

"Sen kendinden söz etsene... Konuşacağımız bir yığın şey var... Zaten bugün..." Dolly Wronsky'den hangi adıyla söz açması gerektiğine karar verememişti. Ona kont ya da Alexis Krilovitsh demek istemiyordu.622

Leo Tolstoy

"Alexis ile konuştunuz değil mi?" dedi Anna. "Neden konuştuğunuzu bilmiyorum. Ama ben sana benim ve hayatım hakkında ne düşündüğünü sormak istiyorum."

"Böyle birdenbire nasıl söyleyeyim bilmiyorum ki? Gerçekten bilmiyorum..."

"Olsun, yine de söyle bana. Benim hayatımı görüyorsun. Ama bizi yazın gördüğünü ve yalnız olmadığımızı unutmamalısın. Buraya ilkbaharın başlangıcında geldik, yapayalnız yaşadık. Çok geçmeden yine yalnız kalacağız. Benim de istediğim bu zaten. Ama bir de benim onsuz yaşadığımı yapayalnız kaldığımı düşün... Bunun gerçekleşeceğini, onun çoğu kez evden uzak kalacağını biliyorum," dedi Anna. yerinden kalkarak Dolly'nin yânına oturdu.

Cevap vermek üzere olan Dolly'nin sözünü keserek, tabii onu zorla evde tutmak istemem. Yarışlar yeni başladı. Atları yarışlara katılacak. O da birlikte gidecek. Memnunum... Ama düşün bir kez, benim durumumu düşün... Peki ama bundan söz etmenin ne faydası var?" diyerek gülümsedi. "Sana ne anlattı?"

"Benim de söylemek istediğim bir konuya dokundu. Onun avukatı olmak çok daha kolay tabii... Senin... senin... (Darya Alexandrovna tereddüt ediyordu) durumunu daha düzenli bir hale koymanın mümkün olabileceğini söylüyordu. Benim bu konuda^ne düşündüğümü biliyorsun. Ama yine de, eğer mümkünse, evlenmen çok doğru olur."

"Boşanayım demek istiyorsun," dedi Anna. "Biliyor musun, Pe-tersbourg'da beni görmeye gelen bir tek kadın vardı. Prenses Betsy. Onu tanıyorsun tabii. Aslında onun kadar aşağılık bir kadın yoktur. Tuşkeviç ile bir ilişkisi vardır. Kocasını en adi şekilde aldatır. Durumum kötü oldukça benimle ilgilenmeyeceğini söyledi. Karşılaştırma yapmak aklımdan geçmez şekerim... Seni bilirim. Aklıma geldi de onun için söyledim. Evet, ne diyordu sana?"

"Seni ve kendisini düşündüğü için çok zor durumda olduğunu

Anna Karenina

623

söylüyordu. Bunun bencillik okluğunu söyleyebilirsin, ama bu soylu ve yasal bir bencilliktir. Kızının durumunu düzeltmek ve senin kocan olmak, sana kanunen bağlanmak istiyor."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Hangi evli kadın, hangi esir benim kadar bağlıdır?" dedi Anna üzüntülü bir şekilde.

"Onun tek istediği şey... senin acı çekmemendir."

"İmkânsızdır bu... Peki?"

"Sonra çok yasal bir isteği daha var. Çocuklarınızın isim sahibi olmasını istiyor."

Anna gözlerini yarı kapayarak Dolly'e baktı. "-Hangi çocuklar?"

diye sordu.

" Anne ve bundan sonra olacak çocuklarınız."

"Bu konuda üzülmesi çok gereksiz. Bundan böyle başka çocuk doğurmayacağım."

"Bunu nasıl söyleyebilirsin..."

"Doğurmayacağım, çünkü istemiyorum." Dolly'nin yüzünde, şaşkınlık, korku ve merak ifadelerini gören Anna, heyecanlı olduğu halde gülmekten kendini alamadı:

"Hastalığımdan sonra doktor söyledi bana..."

1

Dolly gözlerini açarak, "İmkânsız bir şey bu," dedi.

Sonucu çok büyük olan gerçeklerden birini öğrenmiş olan insan onlara inanmak istemez birdenbire. Bunun imkânsız bir şey olduğunu söyler. Üzerinde uzun uzun düşünmek ister.

Bir ya da iki çocukları olan ailelerin sırrını açıklayan bu gerçek, Dolly'i çok şaşırtmıştı. Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Çeşitli heyecanların elinde sanki oyuncak olmuştu. Şaşkın şaşkın Anna'ya bakıyordu. Bunun mümkün olabileceğini bütün hayatınca kabul etmişti. Şimdi gerçek olduğunu öğreniyor ve korkuya düşüyordu.

Biraz durduktan sonra, peki ama ahlâka aykırı değil mi bu?" dedi.624

Leo Tolstoy

Anna Karenina

625

"Niçin olsun. Bu durumda iki şık var. hangisini seçersin? Gebe olup hiçbir şey yapamamak ve kocama yardımcı olabilmek." dedi Anna kesin bir şekilde.

Darya sanki onun düşüncelerini tahmin ediyormuş gibi, "Senin gi bi insanlar için tereddüt etmenin yeri var. Ama benim için yok. Çünkü ben onun karısı değilim. Beni sevdiği sürece yanında tutar. Onun sevgisini kaybetmemem gerek. Bunu nasıl sağlayabilirim, böyle değil tabii," diyerek ellerini şaşılacak bir hızla karnının önünde hareket ettirerek bir yuvarlak çizdi. Dolly'nin aklına bir sürü düşünce takılmıştı sanki. "Ben Stiva için çekici bir kadın olmaktan çıktım, beni bunun için aldattı. Ama benden sonraki kadını

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

çekiciliğini kaybettiği için aldatmadı ki. Çekici bir kadın olduğu halde onu da bıraktı. Anna nasıl oluyor Wronsky'i bu şekilde elinde tutacağını sanıyor? Wronsky'i bunu arıyorsa daha şık ve güzel kadınlar bulabilir. Kolları, vücudu, yüzü ne kadar güzel olursa olsun Anna'dan daha güzel bir kadın bulabilir. Nitekim benim yakışıklı ve adi kocam böyle yapıyor," diye düşünüyordu.

Ama cevap vermedi, sadece içini çekti. Anna buna dikkat etti. Tekrar söze başladı. Daha kuvvetli olduklarını sandığı delillerini ortaya dökmeye koyuldu.

"Bunun doğru olmadığını söylüyorsun, ama benim içinde bulunduğum durumumu unutmamalısın. Ben nasıl olur da çocuk isteyebilirim. Acı çekmekten korktuğum için değil bu. Çocuklarımın ne olacağını düşün bir kere. Bir yabancının adını taşıyan talihsiz yaratıklar olacaktır. Doğumları dolayısıyla, annelerinden, babalarından utanç duymak zorunda kalacaklar."

Dolly, "İşte bunun için boşanman gerekli," dedi. Ama Anna onu duymadı. Kendisini ikna etmiş olan delilleri birer birer ortaya koymak istiyordu.

"Yeryüzüne talihsiz yaratıklar getirmekten kaçınamadıktan sonra

aklım ne ise yarar." Dolly'e baktı. Ama onun cevap vermesini beklemeden sözüne devam etti.

"Çocuklarıma haksızlık ettiğimi düşüneceğim her zaman." dedi. "Onlar dünyaya gelmezlerse, hiç olmazsa kötü durumda olmaktan kurtulurlar. Aksi halde bunun bütün suçu benim omuzlarıma yüklenecek."

Bütün bunları Darya Aİexandrovna da aklından geçirmişti. Ama şimdi onları dinlediği halde anlayamıyordu. "Bir insan var olmayan insanlara nasıl haksızlık edebilir," diye düşünce ona o kadar garip göründü ki, bu çeşit delice düşünceleri aklından atmak ister gibi başını salladı.

Yüzü tiksinir gibi anlam kazanmıştı, "Hayır anlamıyorum bunu, doğru değil bu." dedi.

"Ama senin ve benim aramda..." dedi Anna. Kendi düşüncelerinin kuvvetine inandığı ve Dolly'nin itirazının zayıflığını gördüğü halde ileri sürdüklerinin doğru olduğuna kendisi de pek inanamıyordu. "Se-nin.ve benim aramda büyük bir fark var. Senin için daha fazla çocuk sahibi olup olmamak, benim için de sadece çocuk sahibi olup olmamak sözkonusu. Bu büyük bir farktır. Benim, şu durumda çocuk işleyemeyeceğimi kabul etmen gerek."

Darya Alexandrovna cevap vermedi. Anna'dan adamakıllı ayrılmış olduğunu ve aralarında bir duvar bulunduğunu anlamıştı. Bazı meseleler üzerinde anlaşmaları imkânsızdı. En iyisi, bütün bunlardan hiç konuşmamaktı.

"Durumunuzu düzeltmenizin gerekli olduğu belli oluyor işte," dedi Dolly.

Anna birdenbire üzüntülü ve şikayetçi bir şekilde konuşmaya baş-layarak, "Evet, mümkün olsa," dedi.626

Leo Tolstoy

"Boşanmanın imkânsız olmadığını biliyorsun, kocanın buna razı olduğunu söylediler."

"Dolly bu konu üzerinde konuşmak istemiyorum."

"Pekâlâ" konuşmayalım," dedi Dolly. Anna'nın yüzünden ne kadar acı çektiği belli oluyordu. "Bana

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kalırsa sen çok kötümsersin."

"Ben mi? Yok canım. Ben her zaman neşeliyimdir... Herkesi azdırıyorum... Görmüyor musunuz Veslovsky'i..."

"Evet ama Veslovsky'nin davranışı hiç de hoşuma gitmiyor," dedi Darya Alexandrovna konuyu değiştirmek isteyerek.

"Yok canım, önemsemeyin. Alexis'i eğlendiriyor işte. Bir çocuktur o. Benim' kontrolüm altındadır. İstediğim şeyi yaptırırım ona. Senin Grisha'ya yaptırdığın gibi. Dolly..." diyerek birden konuyu değiştirdi.

"Demek çok kötümser olduğumu düşünüyorsun. O kadar korkunç ki... Bu konuları hiç düşünmemek istiyorum."

"Ama.düşünmelisin. Elinden gelen her şeyi yapmalısın."

"Peki ben ne yapabilirim? Hiçbir şey. Bana Alexis'le evlenmemi, bunu düşünmediğimi söylüyorsun." Anna'nın yüzüne kan hücum etmişti. Ayağa kalktı, hafifçe göğüs geçirdi. Odada bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başladı. Arada bir duruyordu. "Bunu düşünmediğimi söylüyorsun. Onu biran bile aklımdan çıkaramıyorum. Bu yüzden de kendimi suçluyorum. Çünkü bunu düşünmek beni delirtebilir, evet delirtebilir," diye tekrar etti. "Bunu düşündüğüm zaman ilaç almadan uyuyamıyorum. Neyse bırakalım. Sakin bir şekilde konuşalım. Bana boşanmamı söylüyorlar. Önce onun buna razı olmayacağını biliyorum. Şimdi Kontes Lidia İvanovna'nın etkisindedir.

Sandalyenin üzerinde dimdik oturmuş olan Darya Alexandrovna, başını hareket ettirerek Anna'yı izliyordu. Yüzünden onun acılarına yakınlık duyduğu belli oluyordu.

Yumuşak bir sesle, "Bir kere denemem gerek," dedi.

Anna

Karenina

627

Binlerce kez düşünmüş ve ezberlemiş olduğu bir düşünceyi ileri süren Anna, "Denediğimi farzedelim, ne olacak?" dedi. "Bu kendisinden nefret ettiğimi ona haksızlık ettiğimi kabul ettiğim halde, iyiliğine sığındığımı göstermekten başka bir işe yaramaz. Peki ona bir mektup yazdığımı kabul edelim. Ya küçük düşürücü bir cevap, ya da rızasını elde edeceğim. Razı olduğunu kabul edelim..." Anna bu sırada Dolly'den en uzak noktada bulunuyordu. Orada durarak, perdeye bir şeyler yaptı. "Razı olduğunu kabul edelim... Peki oğlum... Oğlumu bana vermezler ki, oğlum, bırakmış olduğum babasıyla birlikte büyüyerek benden nefret edecek. Anlıyor musun ben, bu iki insanı yani Ale-xis ve Serge'i kendimden fazla ve eşit miktarda seviyorum."

Ellerini göğsünün üzerinde sıkıca kavuşturmuş olduğu halde odanın ortasına geldi ve Dolly'in karşısında durdu. Beyaz geceliğin içinde de gövdesi her zamankinden daha iri görünüyordu. Başını eğerek ıslanmış gözleriyle, gecelik şapkası ve elbisesi içinde minnacık kalmış olan ve heyecandan titreyip duran Doliy'e baktı.

"Ben sadece bu iki varlığı seviyorum. Onlar birbirinin yanında bulunamayan iki insan. Onlara ikisine birden sahip olamıyorum. Asıl istediğim bu. Bu olmadığı için başka bir şeye önem vermiyorum. Beni

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

suçlama, mahkûm etme. Sen temiz kalpli bir insansın. Benim ne kadar acı çektiğimi anlayamazsın." Gidip Dolly'nin yanına oturdu. Suçlu gibi onun yüzüne baktı ve ellerini tuttu.

"Benim hakkımda ne düşünüyorsun? Beni küçümsemiyorsun değil mi? Buna lâyık değilim. Sadece mutlu değilim, o kadar. Mutlu olmayan biri varsa o da benim," diye mırıldandı. Başını çevirip, ağlamaya başladı.

Darya Alexandrovna yalnız kalınca, dua ettikten sonra yatağına girdi. Anna kendisine açıklamalar yaparken onu bütün kalbiyle dinlemişti. Ama şimdi onu düşünmeye kendini zorlayamıyordu. Evine ve Çocuklarına ait hatıraları bambaşka bir zevk ile düşünmeye başlamıştı.628

Leo Tolstoy

Evinden bir gün bile ayrı kalmak istemiyordu artık. Ertesi gün gitmeye kesin olarak karar vermişti.

O sırada Anna odasına gidip bir bardağa bazı ilaçlar koymuştu Bunu içip biraz oturduktan sonra, yatak odasına daha neşeli bir şekilde gitti.

Yatak odasına girdiği zaman Wronsky ona ısrarlı bir şekilde baktı. Dolly'nin odasında uzun zaman kaldığını bildiği için onunla konuştuklarının neler olduğunu anlamaya çalışıyordu. Ama Anna hiçbir şey belli etmemeye çalışıyor_ve bunu başarıyordu. Wronsky ona baktığı zaman, epey alışmış olduğu halde kendisini halâ büyüleyen güzelliğinden başka bir şey görmedi. Soru sormak da istemedi. Anna'nın kendisinin açıklamalar yapmasını istiyordu. Ne var ki, Anna sadece birkaç kelime söyledi.

"Dolly'i sevdiğin için memnun oluyorum. Onu seviyorsun değil mi?"

"Dolly'i çoktandır tanırım bilirsin. Çok iyi kalpli bir insandır."

Ertesi gün ev sahiplerinin itiraz etmesine rağmen, Darya Alexand-rovna, yolculuk hazırlığına başladı.

Levine'in üstü başı pek iyi olmayan arabacısı birbirini tutmayan atlarını, çamur içinde kalmış olan eski püskü arabasını kararlı bir şekilde sermeye başladı.

Darya Alexandrovna Prens Varvara ve erkeklere veda etmek istememişti. Bir gün kaldığı halde hem Dolly, hem de Anna bu topluluk ile Darya AIexandrovna arasında herhangi bir yakınlık bulunamayacağını anlamışlardı. Bu yüzden onlarla karşılaşmamasının daha iyi olacağını düşünüyorlardı. Anna üzüntülüydü. Dolly gittikten sonra, hiç kimsenin, aralarındaki konuşmada duyduğu hisleri yeniden uyandıra-mayacağını biliyordu. Bu duygular ona acı veriyordu.

Darya Alexandrovna, araba çayırlara çıktığı zaman derin bir nefes aldı. Yanındaki adamlar, Wronsky'lerin evinde geçirdikleri zamandan

Anna

Karenina

629

memnun olup olmadıklarını sormak istediği sırada, Philip kendi kendine cevap verdi:

"Çok zenginler ama bize üç kâse yulaf hamuru işi verdiler, yemek için. Üç kâseden ne olacak. İnsanın dişinin kovuğuna girmez. Yulafın fiyatı kırkbeş köpek. Bizim evimizde, hiç kimsenin korkusu yoktur,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

misafirler istedikleri kadar yiyebilirler."

"Atları sevdiniz mi?" dedi Dolly.

"Doğrusu atlar mükemmel. Ama burası biraz sıkıntılı bir yer gibi geldi bana. Bilmem siz ne düşünüyorsunuz, Darya Alexandrovna?" dedi arabacı.

"Ben de aynı şeyi düşünüyorum. Akşam üzeri eve varabilecek miyiz?"

• • .

"Varmamız gerekir..."

Eve varınca herkesi mutlu ve sevimli bulan Darya Alexandrovna, onlara nasıl samimi bir şekilde karşılandığından, Wronsky'nin zenginlik ve inceliğinden, eğlentilerden uzun uzun söz etti. Onların aleyhine bir şey söylenmesine izin vermiyordu.

"İnsanın Anna ve Wronsky'i tanıması greekir (Ben şimdi onları daha iyi tanıyorum). O zaman ne kadar iyi ve kibar insanlar olduklarını anlayabilir," diyordu. Bunları söylerken samimi bir şekilde söylüyordu. Çünkü orada duyduğu sıkıntı ve tedirginliği tamamen unutmuştu.

*

Anna ve Wronsky yazı ve kışın bir kısmını malikânede geçirdiler. Boşanmak için herhangi bir girişim yapılmamıştı. Başka bir yere gitmemek konusunda anlaşmışlardı. Ama bütün sonbahar boyunca yapayalnız ve misafirsiz yaşayınca bu hayata dayanamayacaklarını ve bunu değiştirmeleri gerektiğini anladılar.

Dış görünüşte, onların hayatlarından daha mükemmel bir hayat 630

Leo Tolstoy

Tolstoy

Karenina

631

olamazdı. Her istediklerine sahiptiler. Bir çocukları vardı. İkisi ile meşgul olacak şeyler bulmuşlardı. Anna her zaman misafir varmış gibi bakımlı ve şık bir halde ortaya çıkıyordu. Durmadan kitap okuyordu Hem roman, hem de o çağın ciddi edebiyat sayılan eserlerini incelemişti Yabancı dergilerde tanıtılan kitapların hepsini getirtiyordu. Kapalı bir çevrede yaşayan insanların dikkati ile okuyordu onları. Wronsky'nin ilgilendiği konular üzerinde yazılmış makale ve kitapları da okuyordu. Öyle ki, Wronsky başı darda kalınca mimarlık ve tarım hatta at yetiştirme ve spor konularında ona akıl danışıyordu. Wronsky onun bilgisi ve hafızası karşısında şaşırmıştı. Hatta söylediklerinden şüphe bile etti. İspat etmesini istedi. Bunun üzerine Anna söylediklerinin bir dergi ya da kitapta yazılmış olduğunu ona kolaylıkla gösteriyordu.

Hastahane binasında Anna'yı ilgilendirmişti. Bu binanın plânı ve yapılmasında önemli bir rol oynadı. Ama en büyük ilgisi yine kendine çevrilmişti. Ne zamana kadar Wronsky'nin kendisini seveceğini düşünüp duruyordu. Wronsky, Anna'nın sadece kendisinin hoşuna gitmekle kalmayıp, yararlı olmaya çalışmasını saygı ve taktirle karşılıyordu. Ama Anna'nın onu elde tutmak için yaptığı bu çabalar canını sıkıyordu. Zaman geçtikçe ve Wronsky, Anna'nın bu çabalan içinde kımılda-yamaz hale geldiğini görünce onlardan

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kaçmak için olmasa bile özgürlüğünü hissedebilmek için isyan etmeyi arzular gibi olmuştu. Bu baskılar arkadaşlarıyla buluşmaya ya da yarışa gittiği zaman Anna'nın çıkardığı kavgalar olmasa Wronsky kendisini çok mutlu hissedecekte Sürdüğü hayat, yani Rus Aristokrasisinin temeli olan zengin toprak sahibi hayatı, zevklerine çok uygun düşüyordu. Altı ay bu hayatı sürmüş ve bundan daha fazla zevk almaya da başlamıştı. Hastahane, makineler ve İsviçre'den getirilmiş inekler için çok para harcamış olduğu halde, zenginliğini artırdığını düşünüyordu. Geliriyle ilgili konularda çok sıkı davranıyordu. Odunların ve buğdayın satılması, toprakların kiraya

verilmesi işlerinde fiyatları daima yüksek tutmayı biliyordu. Tehlikeli yollara baş vurmuyor ve sağlam hesap yaparak işe girişiyordu. Alman kâhya herhangi bir makinenin alınmasında onu daima aldatmaya-kalkıp kâr sağlamaya çalışmasına rağmen, Wronsky'i bu oyunlara gelmiyordu. Wronsky onun söylediklerini dikkatle dinliyor sadece en yeni ve Rusya'da bilinmeyen makinelerin alınmasını emrediyordu. Wronsky sağlam ve akıllıca hareket ederek gelirini arttırıyordu.

Ekim ayında Kasninsky eyaletinde seçimler yapılıyordu. Wronsky, Sviagesky Kozniçef, Oblonsky ve Levine'in topraklarının bir kısmı bu eyalette bulunuyordu.

Bu seçimler bölgede büyük heyecan yaratmış ve herkesin dikkatini çekmişti. Şimdiye kadar seçimlerde bulunmamış kimselerin Moskova'dan geldikleri görülüyordu. Petersbourg'dan ve yabancı ülkelerden gelenler bile vardı. Wronsky bu seçimlere katılacağına dair Svia-gesky'e çok önceden söz vermişti. Sviagesky gelip kendisini malikânesinden aldı. Bir gün önce bu seyahat yüzünden Anna ve Wronsky arasında adeta bir kavga olmuştu. Mücadeleye iyice hazırlanmış olan Wronsky, Anna'ya seçimlere gittiğini gayet soğuk bir sekide bildirdi. Daha önce, onunla bu şekilde hiç konuşmamıştı. Fakat Anna bu haberi, hiç de kötü karşılamadı. Wronsky şaşırmıştı.

Anna ne zaman geri döneceğini sordu, Wronsk ona dikkatle baktı, böyle hareket etmesinin nedenini öğrenmek istiyordu. Anna gülümsedi. Wronsky, Anna'mn yalnız, çok kararlı olduğu ve bu kararını kendisinden başka bir kimseye bildirmek istemediği zaman böyle hareket ettiğini biliyordu. Wronsky bundan korkmuştu, ama kavga etmemek için bir şey sormadı. Onun artık makul bir şekilde hareket ettiğine ya-nm yamalak inandı. Buna çoktanberi inanmak istiyordu.

"Canınız sıkılmayacak sanırım."

"Sanmam," dedi Anna. "Dün iki tane kitap geldi. Eğlenirim."

"Hiç olmazsa bu şekilde hareket etmeye çalışıyor. Çok iyi," diye 632

Leo Tolstoy

dükündü Wronsky. "Yoksa durmadan kavga etmemiz gerekecek."

Bunun üzerine Anna'ya seçimler hakkında açıklamalar yapmadan evden ayrıldı. Herhangi bir şey hakkında Anna'ya ilk kez bir açıklama yapmıyordu. Bir bakıma bundan rahatsız oluyor, ama bir bakıma da bunun daha iyi olduğunu düşünüyordu. "Başlangıçta bir anlaşmazlık olabilir, ama sonunda buna alışır," diye düşündü. "Ona her şeyimi verebilirim ama, ben bir erkeğim, özgürlüğümü veremem."

Eylül ayında Kitty'nin doğumu yüzünden Levine Moskova'ya hareket etti. Levine Moskova'da bir ay boyunca hiçbir şey yapmamıştı. Bu sırada Kaşinsky eyaletinde toprakları olan ve seçimlerle yakından ilgilenen Serge İvanovitch oraya gitmeye hazırlanıyordu. Seleznevsky bölgesinde seçime katılması gereken kardeşini de kendisiyle birlikte gelmeye davet etti. Levine'nin o bölgede önemli bir işi vardı. Bir de yabancı ülkelerde bulunan kızkardeşlerinin bir para konusu yüzünden oraya gitmesi gerekiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine'in Moskova'da sıkıldığını gören Kitty oldukça pahlıya mal olan bir elbise ısmarlayarak, seyahate çıkması konusunda onu adamakıllı zorladı. Bu elbise için harcanmış olan para Levine'in karar vermesinde büyük bir rol oynadı. Kaşhine'e gitti.

Levine Kaşhine'de altı gün geçirmişti, kızkardeşinin işiyle uğraşıyor, heyeti her gün ziyaret ediyordu. Herkes esçimlerle uğraştığı için bölge mahkemesinden bir işin çıkması çok zor oluyordu. Levine'in alacaklarını tahsil etmesi de zor oldu. Uzun tartışmalardan sonra, paranın ödenmesi üzerinde anlaşmaya varılmıştı, ama noter bu işi yapmak istemiyordu, çünkü başkanın imzalaması gerekiyordu. Başkan seçimlerdeydi. Bütün bu uğraşılar, oradan oraya gitmeler, kendisinin haklı olduğunu gördüğü halde yardım edemeyen kibar insanlarla konuşma-

lar. Levine'i büyük bir Zavallılık ve zorluk içinde bırakmıştı. Adamcağız Levine'e yardım etmek, onu içinde bulund.uğu güçlükten çıkarmak için elinden geleni yapmaya çalışıyordu. Belki onuncu kez, "Dediğimi yapmalısınız, şu ve şu adamlara gitmelisiniz" diyordu. Ama ardından hemen ilave ediyordu, "Bütün bunlara rağmen bekleyebilirsiniz." Levine bütün bu söylenenleri yapıyordu. Herkes kendisine kibar davranıyordu, ama sonunda işlerini bir türlü yoluna koyamıyordu. İşin en önemli tarafı, Levine'in kiminle çarpıştığını bilmemesi, kendi işinin gerçekleşmesinin kimin çıkarlarına ters düştüğünü anlayamamasıydı. Bunu kimse bilmiyor gibi görünüyordu. Müşavir avukatın bilmediği kesindi.

Ama Levine evlendiğinden beri çok değişmişti. Bu işleri anlayamamasının nedeni, fazla bilgi sahibi olmamasından ileri geldiğini düşünüyor ve üzülmüyordu.

Serge İvanovitch ona, seçimlerde ortaya konmak istenen yeni devrimin anlamını açıklıyordu. Kanun tarafından birçok kuruluşun idaresi altında olan bölge başkanı Snetkof isimli birisiydi. Bu iyi kalpli soylu parasını harcamaktan çekinmiyor ve namuslu bir şekilde çalışıyordu, ama günün ihtiyaçlarını anlamaktan çok uzaktı. Her konuda soyluların ihtiyaçlarını anlamaktan çok uzaktı. Her konuda koyluların tarafını tutuyordu. Genel eğitime karşı geliyordu. O kadar önemli olan bölge konseyine siyasi parti havası vermişti. Yapılacak işi Snetkof un yerine açık kafalı,ileri, modern bir kişiyi getirmekti. Böylece soylulara bir sınıf olarak değil, konseyin üyeleri olarak haklar tanıyan bir siyaset takip edilecekti,

Kaşinsky eyaleti en önemli eyaletlerden biriydi. Böyle bir siyaset orada gerçekleştirilebilirse, bütün Rusya'ya örnek olabilirdi. Bu yüzden bu eyaletteki seçimler çok önemliydi. Snetkof un yerine ya Svia-gesky, ya da Serge İvanovitch'in yakın dostu olan eski bir üniversite profesörü olan Nevyedovsky'nin seçilmesi isteniyordu.634

Toplantı valinin konuşmasıyla açıldı. Vali, soylulara hitap ederek seçenekleri kişilerin durumlarını gözönünde tutarak değil, yapacakları işlere layık olmaları bakımından seçmeleri gerektiğini belirtti. Her zaman olduğu gibi bu sefer de Kaşinsky eyaleti soyluların görevlerini her şeyin üstünde tutacaklarından ve Çar'a bağlılıklarını göstereceklerinden emin olduğunu ilave etti.

Vali konuşmasını bitirip dışarı çıkarken, soylular gürültü patırtı yaparak ve heyecan içinde onun arkasından geldiler. Kürkünü giyerek, bölge şefi ile konuşurken, çevresini sardılar. Hiçbir şeyi gözden kaçırmak istemeyen Levine de kalabalığa katıldı. Valinin şöyle dediğini duydu. "Marya İvanovya lütfen söyleyin, karım çok üzgün ve eve gelemeyecek." Bunun üzerine heyecanlı bir halde, soylular kürk

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

mantolarını giyerek, kiliseye doğru ilerlediler.

Kilisede, Levine de ötekiler gibi elini kaldırarak, diyakonun söylediklerini tekrar etti ve Valinin istediklerini yerine getireceği hakkında yemin etti. Kilise törenleri Levine'i daima heyecanlandırırdı. "Put'u öperim" kelimesini söylediği zaman etrafına bakınca, genç ihtiyar herkesin aynı sözleri tekrar ettiğini gördü ve çok duygulandı.

İkinci ve üçüncü gün, soyluların mali durumu ve genç kızlar okulu üzerinde duruldu. Levine'in yapması gereken bir yığın iş vardı. Bu yüzden toplantılara katılamadı. Dördüncü gün bölge başkanı açıklamalarda bulundu. O zaman eski ve yeni parti arasında savaş başladı. Hesapları incelenmekle görevlendirilmiş olan komisyon her şeyin gerektiği gibi yapılmış olduğunu söyledi. Başkan ayağa kalkarak soylulara teşekkür etti ve ağladı. Soylular elini sıkıp onu uzun uzun alkışladılar. Ama bu sırada, Serge İvanovitch'in Partisinden bir soylu ayağa kalkarak, komisyonun hesaplan incelemediğini, böyle bir hareketin başkana hakaret olacağını düşünerek bu işten vazgeçmiş olduklarını duyduğunu söyledi. Komisyon üyelerinden biri bunun doğru olduğunu ağzından kaçırdı. Bunun üzerine ufak-tefek ama çok kurnaz görünüşlü

birisi ayağa kalkarak, başkanın belki hesap vermek istediğini ve komisyonun nezaketi yüzünden bu ahlâki borcu yerine getirmekten alıkonulmuş olduğunu söyledi. Bunun üzerine komisyondakiler yeniden hesaplan gözden geçirdiklerini söylediler. Serge İvanovitch, mantıki olarak, onların hesaplan ya gözden geçirmiş ya da gözden geçirmemiş olduklarını kabul etmeleri gerektiğini ileri sürerek düşüncelerini açıkladı. Serge İvanovitch'e karşı partiden birisi cevap verdi. Bunun üzerine Sviagesky konuştu. Sonra tekrar kurnaz görünüşlü adam söz aldı. Tartışma uzun zaman sürdü ve hiçbir sonuca bağlanmadı. Levine bu konu üzerinde bu kadar uzun boylu tartışmalarına şaşıyordu. Serge İvanovitch'e paranın kötüye kullanıldığına inanıp inanmadığını sorduğu zaman aldığı cevaba daha fazla şaşırtmıştı, Serge İvanovitch.

"Yok canım, bu çok namuslu bir adamdır. Ama bölgelerde bu çeşit eski yöntemlerin kullanılmasının önüne geçmek gerekiyor" demişti.

Beşinci gün, kısım başkanları seçilecekti. Bu en fırtınalı gündü. Seleznevsky mıntıkasında, Sviagesky başkan seçildi. O akşam bir ziyaret verdi.

Altıncı gün bölge başkanı seçimi yapılıyordu. Odalar, çeşitli üniformalar giymiş olan soylularla doluydu. Bazıları sadece o gün için gelmişlerdi. Birbirlerini yıllardır görmemiş olanlar ve Kırım'dan, Pe-tersbourg'dan gelenler soylular odasında karşılaşıyorlardı. Çar'in portresinin altında bulunan Valinin masası etrafından durmadan tartışılıyordu.

Soylular, küçük ve büyük odalarda gruplar halinde toplanmışlardı. Konuşmalarında, bakışlarından, susmalarından her grubun ötekinden sakladığı birtakım sırlar olduğu belliydi. Dış görünüş bakımından iki sınıfa ayrılmışlardı. Yeniler ve eskiler, boğaza kadar ilikli eski soylu 636

üniformalarını ya da görevli oldukları askeri sınıfların (Süvari, piyade denizci) üniformalarını giymişlerdi. İhtiyarların üniformaları eski modaya uyarak işlemeli kumaştan yapılmıştı. Apoletleri vardı. Hemen hemen hepsinin elbiseleri bel tarafından sımsıkıydı. Sanki sahipleri büyümüş elbise küçülmüştü. Gençler ceketleri

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

uzun üniformalar giymişlerdi. Çoğunun yakalan ilikli değildi. Arada sırada, kalabalığa renk katan saray üniformaları giymiş gençler de görülüyordu.

Levine, genç asillerden bazılarının eski partiye katıldıklarını gördüğü halde, ihtiyarlardan bazılarının da Sviagesky ile fısıl fısıl konuştuklarına dikkat etmişti. Bunların yeni partinin taraftarı oldukları belli oluyordu.

Levine küçük bir odadaydı. Sigara içen ve çene çalan bir topluluğun içinde dostlarıyla birlikte oturmuştu. Bijtün zekâsını Serge o sırada Sviagesky'nin ve bir başka kısım başkanı olan Hliustof un söylediklerini dinliyordu: Hliustof, Snetkof a başkanlıkta kalmak için rica et-.mesinin doğru olmadığını söylüyor, oysa Serge ve Sviagesky bu plânın doğru olduğunu ileri sürüyorlardı. Levine muhalefette bulunan grubun, devirmek istediği kimseye başkanlıkta kalmasını neden rica ettiğini bir türlü anlayamıyordu.

Bir şeyler içmiş ve yemeğini henüz bitirmiş olan Stephan Arcadi-evitch, işlemeli ve korkulu bir mendille ağzını silerek topluluğa yaklaştı.

Konuşulanları dinledikten sonra, Sviagesky'nin düşüncelerinden yana çıktı.

"Bir kısım yeter. Sviagesky'nin açıkça muhalif olduğu belli" dedi. Bu sözlerin, Levine'den başka herkes için bir anlamı vardı.

Levine'i görünce onu kollarından yakalayıp çekerek, "Ooo Kosti-ya, hurdasın ha..." dedi. "Demek düşüncelerini değiştirdin," Levine düşünceletini değiştirmek istiyordu, ama neden söz edildiğini bir türlü anlayamıyordu. Topluluktan bir iki adım uzaklaşarak, Stephane Arca-

dievitch'e eski başkanın kalması için neden manevralarını anlamadığını söyledi.

Stephane Arcadievitch, "Çok basit" diyerek bunun düşmanları oyalamak ve oylamaya mecbur etmek için bir araç olduğunu açıkladı. Levine iyice anlamamıştı. Birkaç soru sormak istediği sırada herkesin, gürültü çıkararak büyük salona doğru ilerlediğini gördü.

Her kafadan bir ses çıkıyordu. Levine de ötekilerle birlikte büyük salona girdi. Hepsi acele ediyorlar ve sanki bir şey kaçırmaktan korkuyorlardı. Soylular arasında sıkışıp kalmış bir vaziyette, bölge başkanı, Sviagesky ve diğer liderlerin tartıştıkları masaya doğru ilerliyordu.

Levine pek yaklaşmamıştı. Yanında at gibi nefes alan bir soylu ve çizmeleri gıcırdayan bir başka soylu yüzünden, söylenenleri iyice du-yamıyordu. Başkanın yumuşak sesini hafifçe duyuyordu. Sonra kurnaz görünüşlü adam incecik sesini ve Sviagesky'nin konuşmasını da farkedebiliyordu. Bir maddenin ve "Mahkemeye gitmeye müsait" tabirinin anlamı üzerinde tartışıyorlardı.

Serge İvanovitch, masaya yaklaşınca, kalabalık onun geçmesi için yol verdi. Serge İvanovitch, kurnaz görünüşlü adamın sözlerini bitirmesini, bekledikten sonra, en doğru hareketin maddenin kendisini incelemek olduğunu söyledi ve kâtibe kanunu getirmesini emretti. Bu madde, fikir ayrılığı olması halinde oylamaya başvurulması gerektiğini belirtiyordu.

Serge İvanovitch maddeyi okuduktan sonra açıklamaya başladı, ama tam bu sırada, uzun boylu, geniş omuzlu ve dapdaracık bir üniforma giymiş olan bir büyük toprak sahibi, onun yanına giderek, par-mağıyla masaya vurduktan sonra, "Oylama yapalım. Fazla konuşmalıyım," dedi.638

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Orada bulunanlar hep bir ağızdan konuşmaya başladılar. Uzun boylu soylu gittikçe kızıyor ve yüksek sesle konuşmaya başlıyordu. Ama söylediklerini anlamak imkânsızdı.

Uzun boylu soylunun Serge İvanovitch ve arkadaşlarından nefret ettiği belli oluyordu. Bu Serge ve arkadaşlarının aynı şekilde ondan tiksinmelerine yol açıyordu. Ama adam onların istediğini ileri sürüyordu. Gürültü gittikçe artmaya başladı. Bir aralık hiçbir şey anlaşılmaz oldu. Başkan oradakileri sessizliğe davet etti.

"Oy... Oylamaya koyalım... Her soylu anlıyor bunu... Biz bu vatan için kanımızı döktük. Çar'ın güvenliği... Başkanın hesaplarını incelemeye gerek yok, veznedar değil o... Sorun bu değil... Oy verin lütfen," diye bağırıyorlardı. Yüzler ve bakışlar bağırışlardan daha da korkunçtu. Bütün yüzlerden nefret okunuyordu. Levine ne olup bittiğini bir türlü anlayamıyordu. Flerov hakkındaki kararın oya konulup konulmaması konusunun bu kadar böyle tartışılabilmesine şaşıyordu. Serge İvanovitch'in kensine daha sonra anlattığı şu olayı unutmuştu. Bölge başkanından kurtulmak için oylarda çoğunluk elde etmek gerekiyordu, bunu sağlamak için de Flerof un oy verebilme hakkında sahip olması gerekliydi, Flerof un oy hakkı ise sözkonusu olan maddenin ne şekilde yorumlanacağına bağlıydı.

Bir oy her şeyi değiştirebilir. Çok dikkatli ve tutarlı hareket etmek gerekir," diye de ilave etmişti. Serge.

Ama Levine bunların hepsini unutmuştu. Kendilerine saygı duyduğu bu insanların bu kadar kötü durumlara düşebilmelerine şaşıyor ve üzülüyordu. Bu duygulardan kurtulmak için öteki odaya gitti. Odada içki dağıtan garsonlardan başka kimse yoktu. Garsonların tabak yıkarken takındıkları neşeli ve iç açıcı tavırlar Levine'in gönlüne su serpmişti. Sanki sıkıcı bir yerden açık havaya çıkmış gibi duyuyordu kendini. Aşağı yukarı dolaşıp, garsonları zevkle seyretmeye başladı-İçlerinden en yaşlısı Levine'in en fazla hoşuna gideniydi. Genç

sonlara çıkışıyor ve masa örtülerini nasıl katlamaları gerektiğini anlatıyordu.

Tam ihtiyar garsonla konuşacağı sırada, bütün özelliği bölge soyluların isimlerini ezbere bilmek olan kâtiplerden biri içeri girerek:

"Konstantin Dimitrievitch, lütfen gelin, kardeşiniz sizi çağırdı. Oylama yapılıyor," dedi.

Levine salona girdi. Beyaz bir pusula alıp kardeşinin peşinden gitti. Sviagesky'nin alaylı bir tavırla ayakta durup, sakalını avuçları içine alarak çevresine bakındığı masanın yanına geldiler. Serge İvanovitch elini kutunun içine sokup pusulasını bir yere koyduktan sonra Levine'e yer açtı ve durdu. Levine ilerledi, ama ne yapacağını unuttuğu için şaşırmıştı. Serge İvanovitch'e alçak sesle sordu. "Nereye koyacağım pusulayı?" Yanlarında konuşan insanlar olduğu için bu sorunun duyulmayacağını sanmıştı. Ama konuşanlar susup, dönerek ona baktılar. Serge İvanovitch kaşlarını çattı:

"Buna herkes kendi karar verir," dedi sert bir şekilde.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Birçokları gülümsediler. Levine kızardı. Sağ elini örtünün altına sokup, pusulayı sağ tarafa koydu. Çünkü pusula sağ elindeydi. Tam o sırada sol elini de örtünün altına sokması gerektiğini hatırladı. Aceleyle bu hareketi yapmaya çalıştı, ama geç kalmıştı. Daha şaşkın bir vaziyette, geriye çekildi.

R. harfini telâffuz edemeyen kâtip yüksek sese, "126 oy lehte, 98 oy aleyhte" diye bağırdı. Birden herkes gülmeye başladı. Oy kutusundan bir düğme ve iki tane fındık da çıkmıştı. Sözkonusu olan soylu oy verme hakkını kazanmıştı. Yeni parti ilk zaferini elde ediyordu.

Ama eski parti yenilmiş olmayı kabul etmiyordu. Bu partiye üye olanların, Snetkof a kalması için ısrar ettiklerini Levine duyuyordu, paşkan bir şeyler söylüyordu. Leyine yaklaştı, Snetkof soyluların kendisine gösterdikleri ve lâyık olmadığı güvenden söz ediyordu. Tek yeteneğinin soylulara oniki yıl hizmet etmiş olmasında bulunabileceğini 640

Leo Tolstoy

ileri sürüyordu. "Gerçek ve iyi niyetten ayrılmayarak. elimden geldiği kadar hizmet ettim. Size teşekkür ederim" sözlerini birkaç kez tekrarlamıştı. Sonra birden ağlamaya başladı, sözlerini bitiremeyerek öteki odaya geçti. Bu göz yaşlarının kendisine yapılan haksızlıktan mı soylulara olan sevgisinden mi, içinde bulunduğu durundan mı yoksa düşmanlarla çevrilmiş olduğunu hissetmesinden mi ileri geldiği bilmediği halde orada bulunan herkes onun ağladığını görünce duygulanmıştı. Levine de Snetkofa yakınlık duyup üzüldü.

Tam kapıda başkan, Levine ile çarpıştı.

Bir yabancı sanıp, "Afedersiniz, kusura bakmayın," dedi. Ama Le-vine'i tanıyınca gülümsedi. Levine onun kendisine bir şeyler söylemek istediğini, ama çok heyecanlanmış olduğu için bunda başarılı olamadığını sandı. Sırmalı elbisesi içinde ilerlerken, Levine'e tehlikede olduğunu anlayıp acele kaçan bir av hayvanını hatırlatıyordu. Başkanın yüzündeki anlam Levine'i çok üzmüştü. Çünkü, bir gün önce, kendi işini halletmek için onu evinde ziyaret eden Levine, başkanı bütün ihtişamı içinde görmüş, babacan tavırlarına dikkat etmişti. Eski eşya ile dolu ev, eskiden esirken özgür bırakıldığı zaman eski efendisinin yanından ayrılmamış uşak, torununu okşayan büyük anne, okuldan eve gelip büyük babasının elini öpen delikanlı, bütün bunları Levine bu evde görmüş, ihtiyar soylulara karşı sempati hissetmişti. Levine'in şimdi Karşısında gördüğü ihtiyar ise insana acımak duygusu veren bir zavallıyı hatırlatıyordu. İhtiyarın gönlünü almak için bir iki kelime söylemek istedi.

"Yine bizim başkanımız olacaksınız," dedi.

Korkmuş gibi çevresine bakan başkan, "Hiç sanmam," dedi. "Ben yoruldum, ihtiyar bir insanım ben. Benden daha genç ve başarılı kişiler varsa yerime onlar geçsin.

Başkan yan kapılardan birine girerek gözden kayboldu.

En önemli saat gelmişti. Seçimlere geçiliyordu.

Anna Karenina

,

641

Flerof la ilgili tartışma, yeni partiye hem oy. hem de zaman kazandırmıştı. Eski partinin adamları üç

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

soyluyu oy veremez duruma getirmişlerdi. Bunlardan ikisini alıp getirmek mümkün oldu. Bu soylulardan ikisi içkiye düşkün insanlardı. Snetkof taraftarları onları sarhoş etmişlerdi. Üçüncünün de üniformasını çaldırmışlardı.

Bunu duyan yeni parti taraftarları, hemen arabayla adam gönderip, elbisesiz kalan soyluya üniforma buldular. Sarhoşlardan biri de toplantıya girmeyi başarmıştı.

Sarhoşları almaya gitmiş olan soylu, "Birini getirdim," dedi. Svia-gesky'e, "Suyla iyice ıslattım, kendime geldi."

Sviagesky başını sallayarak, "Çok sarhoş olmasın, oy verirken yıkılmasın sakın dedi.

"Hayır değil... Başka içki içirmeye kalkmazlarsa sorun kalmaz... Garsona söyledim, ne olursa olsun ona içki vermeyecek..."

Sigara ve içki içilen dar oda soylularla doluydu. Heyecan gittikçe artıyordu. Herkes tedirgin bir haldeydi. Özellikle, parti liderleri çok sinirliydiler, bir tek şey onlar için çok önemliydi. Yaklaşan savaşı idare edecek olan generaller onlardı. Geri kalanlar savaşa giren askerler gibi nem hazırlık yapıyor, hem de eğlenecek bir şey bulmaya çalışıyorlardı- kimisi tezgâhta ya da masalarda yemek yiyor, kimi de dolaşarak sigara içiyordu. Ya da uzun süredir görmedikleri arkadaşları ile konuşuyorlardı.

Levine yemek yemek istemedi, sigara da içmiyordu. Serge İvano-vitch, Stephane Arcadievitch ve Sviagesky'den oluşan topluluğunun yanına da yaklaşmak istemiyordu, çünkü üzerinde yaver üniforması

bulunan Wronsky onlarla hararetli bir tartışmaya dalmıştı. Levine bir önceki toplantıda onu görmüş ama selamlamak zorunda kalma-642

Leo Tolstoy

ov

mak için onunla karşılaşmaktan kaçınmıştı. Pencerenin yanına aitjjp oturdu. Grupları seyrediyor ve söylenenleri dinliyordu.

Kendisinden ve sırtında bir bahriye üniformasıyla yanında oturan ihtiyar, dişsiz bir soyludan başka bir türlü patırtıya katılmayan hiç kimse yoktu. İhtiyar dudaklarını durmadan kıpırdatarak anlaşılmaz sözler söylüyordu.

"Terbiyesizin biri bu herif. Kendisine söyledim bunu. ama hiç aldırmıyor. Düşünün bir kere, üç yılda bile toplayamaz bunu," diye bağırıyordu birisi. Konuşurken toplantıya geldiği için giydiği belli olan yepyeni çizmelerinin topuklarını hızla yere vuruyordu. Levine'e ters bir şekilde baktıktan sonra, sırtını döndü.

Ufak tefek bir soylu, "Evet, hiç şüphe yok, çok adi bir iş bu," dedi.

Biraz sonra bir grup soylu Levine'in bulunduğu yere doğru ilerlediler. Rahatça konuşacak bir köşe aradıkları belli oluyordu.

"Onun pantalonunun çaldığını nasıl söyleyebilir? İçki içmek için rehine mi koydum? adi herif... Bunu söylemeseydi daha iyi ederdi."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Özür dilerim, onlar kanuna dayanıyorlar." Başka bir gruptan bu cümleler duyuldu. "Kadın da soylu olarak kayıt edilmeli."

"Bırak şu kanunları... Ben samimi konuşuyorum. Bizler kişizadeyiz değil mi? Bundan şüphe yok sanırım?"

"İçelim mi ekselans, fine - champagne mi istersiniz?"

Başka bir grup bağıra çağıra konuşan bir kişizadenin ardından geliyordu. Bu sarhoş soylulardan biriydi.

"Man Semponva'ya akılcı bir kira ile vermesini söyledim, nasıl olsa kâr sağlayamıyor. Bu cümleyi söyleyen soylu, eski erkânıharbiye üniformasını giymiş olan ak sakallı birisiydi. Levine hu adamla Svia-gesky'nin evinde karşılaşmış olduğunu hatırladı. Onu hemen tanımış!" Adam da Levine'e baktı. Selamlaştılar.

"Sizi gördüğüme çok memnun oldum, tamdım sizi. Geçen yıl ki sim şefimizin evinde görüşmüştük."

"Tarım işleriniz nasıl gidiyor?"

"Hep aynı. daima zarar," dedi. Daha sonra "Nasıl oldu da buraya geldiniz, bizim coup d'etat (darbei hükümet) miza mı katılıyorsunuz?" diye devam etti. Fransızca kelimeleri kötü bir aksanla söylenmiş olduğunu kabul eder gibi bir hali vardı. "Bütün Rusya burada kral emrinde çalışan beyler bile," dedikten sonra, üzerinde beyaz saray üniforması ile yanında bir general ile birlikte gezinen Stephane Arcadievitch'i gösterdi.

"Doğrusu, bu seçimlerin yabancısıyım ben, bir şey anlamıyorum," dedi Levine.

Toprak sahibi ona baktı.

"Anlaşılacak ne var? Bunda hiç bir anlam yok ki, ölmüş bir kurum bu. Sürüklenerek gidiyor. Burada her çeşit insan var ama gerçek soylu yok. Üniformalara bakın..."

"Peki neden geliyorsunuz, öyleyse?" dedi Levine.

"Alışkanlıktan, başka bir şey değil. Sonra insanın bağlantılar kurması gerek. Bir ahlâki görevdir bu. Çıkar da var işin içinde. Damadım üye olmak istiyor. Zengin bir insan değil. Ona yardım etmek gerekiyor. Bu adamlar ne için geliyorlar? diyerek, eliyle kurnaz görünüşlü kişiyi gösterdi.

"Bu yeni soylular neslidir."

"Yeni olabilir ama soyluluk onlardan uzak. Onlar bir çeşit mal sahibidirler, ama biz toprak sahibiyiz. Kendi kuyularını kendileri kazıyorlar."

"Ama siz bunun zamanını doldurmuş bir kuruluş olduğunu söylediniz?.."

"Olsun, yine de biraz saygı duymak gerek. Stenkof, oysa... Biz belki faydalıyız belki değiliz, ama yüz yılların yetiştirdiği varlıklarız. Yeni yetişene yer açmak için eskiyi devirmek mi gerekiyor? Eskiyi yerinde

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bırakacak ondan faydalanacak şekilde yeniyi yetiştirmek ge-644

Leo Tolstoy

rekmez mi?" dedi. Sonra hemen konuyu değiştirdi: "Peki sizin topraklarınız nasıl?.."

"Pek iyi değil. Yüzde beş üzerinden çalışıyorum."

"İyi ama kendinizi hesaba katmıyorsunuz. Sizin çalışmanızın değeri yok mu? Ben eskisinden daha fazla çalıştığım halde daha az kazanıyorum. Bunu unutmayın."

"Peki kaybettiğinizden bu kadar eminseniz neden bu yöntemle çalışıyorsunuz?"

"İnsan bunu bildiği halde yapar. Bu da alışkanlık. İşin kötüsü" diyerek kollarını pencerenin kenarına koyarak konuşmaya devam etti. "Oğlum bu işleri hiç sevmiyor. Onun bir bilgin olacağından şüphe yok. Böylece benim topraklanma bakacak kimse kalmayacak. Buna rağmen yine de çalışıyorum. Örneğin bu yıl bir çiçek bahçesi kurmayı düşünüyorum."

"Evet, doğru," dedi Levine, "Ben de bunu hissettim. Çalışmama karşılık para kazanamayacağımı biliyorum. Ama yine de çalışıp duruyorum... Bu, insanın toprağa karşı duyduğu bir sorumluluktan ileri geliyor."

"Bazıları toprakları köylülere satmanın doğru olduğunu söylüyor diye ilave etti. Levine gülümseyerek, "Ama biz elimizdekini saklayıp, çocuklarımıza bırakabilirsek Tanrı'ya şükrederiz."

Levine gururlu bir şekilde. "Evet," diye cevap verdi. "Evet doğrusu biz hiçbir şey yapmadığımız halde olduğumuz yerde duruyoruz,' diye ilave etti.

Toprak sahibi adam beyaz bıyıklarını kıpırdatarak, güldü:

"Aramızda, Nikolas İvanovitch (Sviagesky) ve bölgemize yem yerleşen Wronsky gibi arkadaşlar da var. Onlar yeni yöntemler ve makinelerle çalışmak istiyorlar, ama sonuç, boşu boşuna para harcamaktan başka bir şey olmuyor."

"Peki ama, biz neden tüccarlar gibi hareket edip, ormanlarımızı

keserek, satmıyoruz?" dedi Levine, bu düşünce sanki onu şaşırtmıştı.

"Sizin söylediğiniz gibi, ocağımızı devam ettirebilmek istediğimiz için böyle hareket ediyoruz. Sonra bu, bir soyluluğa yakışmaz. Soylu olarak bizim görevimiz burada seçimde değil, kendi malikânelerimizde. İnsanın bir sınıf içgüdüsü-de var. Bu içgüdüsü de var. Bu içgüdü neyi yapmak ve neyi yapmamak gerektiğini söylüyor. Köylüler de var. Onlara şaşarım doğrusu. Kazanmasalar bile çalışıp dururlar."

"Tam bizim gibi," dedi Levine, Sviagesky'nin ona yaklaştığını görünce, "Sizi gördüğüme çok memnun oldum," dedi.

Toprak sahibi, Sviagesky'e dönerek, "Sizde görüştüğümüzden beri ilk olarak karşılaşıyoruz, tatlı tatlı

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

konuştuk," dedi.

"Yeni düzene ve yeniliklere karşı mısınız yoksa?" dedi Sviagesky gülümseyerek.

"O kadar olacak..."

"İçiniz rahatladı mı bari?"

Sviagesky, Levine'nin koluna girip onu dostlarının yanına götürdü.

Bu sefer Wronsky'den kaçınmak imkânsız hale gelmişti. Serge İvanovitch ve Stephanie'e bakıyordu.

Levine'e elini uzatarak "memnun oldum. Sizinle Prens Cher-batz'lerde karşılaşmıştık sanırım" dedi.

"Evet hatırlıyorum," dedi Levine ve kıpkırmızı kesilerek kardeşine döndü. Onunla konuşmaya başladı.

Wronsky hafifçe gülümseyerek Sviagesky ile konuşmaya devam etti. Levine ile arkadaşlık etmek istemediği açıkça belli oluyordu. Kar-

kardeşi ile konuşan Levine devamlı olarak Wronsky e. "Kim isterse..." "Siz adaylığınızı koyar mısınız?" dedi Levine.646

Leo Tolstoy

"Hayır," dedi Sviagesky. Korkmuştu. Serge İvanovitch'in yanında duran kurnaz görünüşlü soyluya korkarak baktı.

"Peki kim? Nevyedovsky mi koyacak," dedi Levine.

Bu çok kötü bir sözdü. Çünkü iki aday Sviagesky ve Nevyedovsky'den başkası değillerdi.

Kurnaz görünüşlü soylu, "Yok canım ben adaylığımı koymam," dedi.

Kurnaz görünüşlü soylu Nevyedovsky'den başkası değildi.

Stephane Arcadievitch, göz kırpıp Wronsky'e bakarak, "Heyecanlı bir şey bu, yanşa benziyor," dedi. "İnsanın bahis tutacağı geliyor."

"Evet, çok heyecanlı." dedi Wronsky. "Bir çeşit kavga bu."

"Sviagesky çok ileri görüşlü bir insan. Her şeyi anlıyor."

"Evet, öyle," dedi Wronsky.

Bundan sonra bir sessizlik oldu. Bu arada Wronsky (bir şeye bakması gerekiyordu) bakışlarını Levine'e çevirdi. Ayaklarına, elbisesine, sonra yüzüne baktı. Levine'nin üzüntülü gözlerinin kendisine dikilmiş olduğunu görünce, bir şey söylemiş olmak için:

"Siz her zaman köyde yaşadığınız halde, nasıl oluyor da uzlaştırma yargıcı değilsiniz? Üniformanız başka."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine üzüntülü bir şekilde cevap verdi, "Çünkü uzlaştırma yargıçlığı saçma bir kurum," Levine, Wronsky ile konuşmak ve ilk karşı-laşmalarındaki kabalığını hafifletmek için fırsat gözlüyordu.

Wronsky şaşırmış bir halde, "Hiç de öyle sanmıyorum." dedi.

"Bu oyun gibi bir şey" dedi Levine. "Yargıçlara ihtiyacımız yok bizim. Sekiz yıl boyunca bu yargıçlarla birlikte tek iş yapmadım. Benim yaptıklarımı da yanlış anladılar Benim oturduğum yerden otuz mil uzaktalar. İki rublelik bir iş için bir avukat göndermem ve on beş ruble harcamam gerekiyor."

Ondan sonra bir köylünün yaptığı hırsızlığı ve kendisinin buna karşı yaptığı şikâyeti anlattı. Bütün bu söylediklerinin gereksiz ve saç-

ma sapan şeyler olduğunu anlamıyor değildi.

"Dostumuz çok garip bir insandır." dedi. Stephane Arcadievitch gülümseyerek... "Hadi gelin gidelim... Oylama yapılıyor galiba..."

Birbirlerinden ayrıldılar.

Kardeşinin yaptığı sersemlikleri gören Serge İvanovitch, "Anlamıyorum, bir insan nasıl olur da politikadan bu kadar uzak olur," dedi. "Bizim Rusların en büyük eksikliği bu zaten. Bölge başkanı bizim düşmanımız sen onunla canciğer dostunuz, adaylığını koymasını tavsiye ediyorsun. Wronsky yakın dostumuz olmadığı halde bizim taraftan, onu bize düşman etmeye çalışıyorsun. Sonra Nevyedovsky'e adaylığını koyup koymayacağını soruyorsun. Bu yapılır mı?"

Levine üzüntülü bir şekilde, "Bunlardan bir şey anlamıyorum ben. Zaten saçma sapan şeyler bunlar," dedi.

"Bunların saçma sapan şeyler olduğunu söylüyorsun, ama bir şey yapmaya kalktığın zaman, ağzına gözüne bulaştırıyorsun."

Levine cevap vermedi. Birlikte büyük salona yürüdüler.

Kendisine bir tuzak hazırladığını ve adaylığının konması konusunda istek olmadığını gördüğü halde, bölge bakanı yine de adaylığını koymaya karar vermişti. Salonda çıt çıkmıyordu. Kâtip, muhafız subaylarından, Mihail Stepanovitch Snetkof un başkanlığı için oy verileceğini ilân etti.

Kısım başkanları, üzerlerinde oylar bulunan tabloları küçük masalardan büyük masaya taşıdılar. Seçim başladı.

Kardeşiyle birlikte kısım başkanını takip ederek masaya yaklaşan Stephane Arcadievitch Levine'e "Sağ tarafa koyacaksın," diye fısıldadı. Ama Levine kurulmuş olan tuzağı unutmuştu. Bu yüzden Stephane Arcadievitch'in bunu söylerken yanılmış olabileceğini düşündü. Snetkof un düşman olduğu belliydi. Masaya yaklaşırken pusulayı sağ elinde tutuyordu, ama bunun yanlış olduğunu düşünerek sol eline geçirdi ve böylece pusulayı sola koydu. Bu işin ustası olan birisi masanın ba-648

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

şında durup dirsek hareketleri ile pusulaların nereye konmuş olduğunu anlıyordu, Levine'in hareketini görünce kaşlarını çattı. Levine'in kendi bilgileriyle hareket etmesi hiç de iyi sonuç vermiyordu. ,.

Hiç ses çıkmıyordu. Oyların sayımı duyuluyordu. Sonra aleyhe ve leyhe verilen oyların sayısını bildiren ses duyuldu. Başkan büyük bir çoğunlukla kazanmıştı. Birden ortalığı gürültü kapladı. Herkes kapila-ra doğru gidiyordu. Soylular Snetkof un çevresini almışlardı. Onu tebrik ediyorlardı.

Levine, "Artık bitti değil mi?" diye sordu. Serge İvanovitch'e:

"Hayır şimdi başlıyor," dedi Sviagesky gülümseyerek. "Başka adaylar başkandan daha fazla oy almış olabilirler."

Levine bunu hatırlıyordu, ama bunun ne olduğunu düşünemeyecek kadar yorgundu. Üzüntülüydü. Kalabalıktan kurtulmak istiyordu.

Kimse ona dikkat etmediği ve ihtiyaç duymadığı için yeniden küçük odaya geçti. Garsonları tekrar seyrederek biraz neşelendi. İhtiyar garson ona bir şeyler yemesini söyledi. Fasulyeli bir pirzola yedikten ve garsonlarla eski efendileri hakkında konuştuktan sonra, salona girmek istemedi. Parmaklıklara dayanarak aşağıda söylenenlerin bir kelimesini bile kaçırmamaya çalışıyorlardı. Kadınların yanında avukatlar, yüksek okul öğretmenleri ve subaylar vardı. Hepsi seçimlerden, başkanın kötü durumundan ve tartışmaların hararetinden söz ediyorlardı. Gruplardan birinde, Levine, kardeşinin övüldüğünü duydu, bir hanım yanındaki avukata:

"Kozniçef in konuşmasını duyduğum için çok mutluyum" diyordu. "İnsanın yemek yemeyi unutmasına değer bu. Ne kadar hoş bir adam. Apaçık konuşuyor. Mahkemelerde onun gibi konuşan bir meslektaşınıza rastlamadım. Meldel var, ama o da Kozniçef kadar ikna edici değil."

Levine, parmaklığın üzerinde boş bir yer bulup, dayanarak aşağıya bakmaya ve söylenenleri dinlemeye koyuldu.

Bütün soylular, bölgelerine göre ayrılmış yerlerde, parmaklıkların arkasında oturuyorlardı. Salonun ortasında üniformalı bir adam duruyor ve yüksek sesle konuşuyordu.

"Bölge soylularının başkanı olarak seçilmek üzere İvanovitch Aputhin'i teklif ediyoruz." Bir ölüm sessizliği ortalığı kaplamıştı. İnce bir ses duyuldu, "Kabul edilmedi."

"Pytor Pytorvitch'i teklif ediyoruz."

Çocuksu bir ses cevap verdi, "Kabul edilmedi."

Bu böylece bir saat kadar sürdü.Levine parmaklığa dayanmış bakıyor ve seyrediyordu. Önce bunun ne demek olduğunu anlamaya çalıştı, ama sonra vazgeçti ve sıkıldı. Soyluların yüzünde gördüğü nefret ve kızgınlık ifadelerini hatırlayarak gitmeye karar verdi. Aşağıya inmeye çalıştığı sırada, hızla yukarı çıkmaya çalışan bir hanım yanında bir savcı olduğu halde yanından geçti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine, kadına geçmesi için yol verdiği sırada, savcı, "Geç kalmadığımızı söylemiştim size," dedi.

Levine aşağıya inmişti. Cebinde paltosunun numarasını aradığı sırada kâtip yanına geldi:

"Lütfen bu taraftan Konstantin Dimitrievitch, oylama yapılıyor."

Adaylığını koymayacağını kesin bir şekilde söylediği halde Nev-yedovsky için oy veriliyordu. Levine salonun kapısına yaklaştı, kapı kilitliydi. Kâtip kapıyı çaldı, açtılar. Levine kıpkırmızı kesilmiş iki kişiyle karşılaştı.

Adamlardan biri, "Artık buna dayanamıyorum," dedi. Dışarı çıktılar.

Levine, onlardan sonra bölge başkanını gördü. Yorgunluk ve sıkıntıdan korkunç bir hale gelmişti.

"Kimseyi dışarı bırakmamasını söylemiştim sana" dedi kapıcıya.

"Birisini içeri aldım ekselans."

"Hay Allah..." diyerek bölge başkam başını eğip, tiril tiril titreye-650

rek salonun ortasındaki masaya doğru yaklaştı.

Daha önceden planlandığı gibi. Nevyedovsky daha yüksek bir çoğunluk kazanarak bölge başkanlığına seçildi. Birçokları buna sevindiler. Kimisi heyecandan deliye dönmüştü. Kimisi de üzüntüden kahro-luyordu. Eski başkan üzüntüsünü saklayamayacak kadar kötü bir durumdaydı. Nevyedovsky salondan dışarı çıktığı zaman, kalabalık valinin peşinden gittiği gibi onun da arkasından geldi. Snetkof seçildiği zaman da kalabalık onu böyle takip etmişti.

Yeni seçilen başkan ve zafer kazanan parti üyeleriden çoğu o gün Wronsky ile birlikte yemek yediler.

Wronsky evde canı sıkıldığı ve Anna'ya karşı özgürlüğünü kanıtlamak istediği için olduğu kadar, Sviagesky'nin kendisine bölge konseyi seçimlerinde yaptığı yardıma karşılık borcunu ödemek için de gelmişti seçimlere. Ama seçimlerin kendisini bu kadar ilgilendireceğini ve heyecanlandıracağını tahmin etmemişti. Taşra soyluları arasında yepyeni ve önemli bir insan olmuştu. Ama etki alanının geniş ve derin olduğunu düşünerek kendisini aldatmıyordu. Bu etki aslında, Wronsky'nin servet sahibi olmasından, Kashin'de bulunan önemli bir bankanın müdürü olan arkadaşından, çocukluk arkadaşı olan Validen ileri geliyordu. Ama ona etki eden bir insan haline gelmesinde en büyük rolü oynayan şey, herkese karşı alçak gönüllü ve samimi davran-tnasıydı. Soylular onun sanıldığı gibi gururlu bir kimse olmadığını hemen anlamışlardı. Masasında, Nevyedovsky'nin kazanmasını kutlarken kendi zaferinin de tadını çıkarıyordu. Seçimler onu öylesine heyecanlandırmıştı ki, üç yıl içinde evlenebilirse, gelecek seçimlerde kendi adaylığını koymayı bile düşünüyordu.

Bugün koruduğu birisinin zaferini kutluyordu. Sağ tarafında genç

vali oturuyordu. Bu kişi yüksek rütbeden bir generaldi. Başkalarının gözünde, seçimleri açan ve

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

konuşmasıyla herkesi heyecanlandıran bu önemli adam, Wronsky için çocukluk arkadaşı küçük Katka Mas-lov'darı başkası değildi. Wronsky onun utangaç olduğunu bilirdi. Yardımdan çekinmezdi. Salonda Nevyedovsky oturmuştu. Yüzünden kurnazlık akıyordu. Wronsky ona karşı çok kibar davranıyordu.

Sviagesky yenilgiye uğradığı için fazla üzülmemişti. Kadehini elinde çevirerek, Nevyedovsky'e hitap etmiş ve yeni soyluların ondan daha iyi bir lider bulamayacaklarını açıklamıştı. Her namuslu insanın bu başarıdan zevk duyduğunu da ilave etmişti.

Stephane Arcadievitch, iyi vakit geçimiş olduğu için memnundu. Başkalarının eğlenmesi onun da hoşuna gitmişti. Seçim yüzünden mükemmel bir ziyafete konmuşlardı. Sviagesky, eski başkanın ağlamaklı halini taklid etti. Nevyedovsky'e dönerek, "Siz ekselans, para hesaplarını verirken ağlamaktan başka bir yol seçersiniz tabii." dedi. Başka bir kişi uşakların eski başkanın o.gece vereceği balo için nasıl giydirilmiş olduklarını ve şimdi nasıl geri gönderildiklerini anlattı. Tabii yeni başkan balo vermek isterse durum değişirdi.

Bütün yemek boyunca, Nevyedovsky'e "Ekselans" ya da "Başkanımız" diye hitap ediyorlardı.

Yeni bir geline "Madam derken duydukları zevki alıyorlardı sanki. Nevyedovsky, bu şekilde adlandırılmasına karşı olumsuz bir tavır takınmıştı. Ama bundan için için hoşlandığım ve yeni görevine uygun düşmeyecek bir zafer sarhoşluğuna kapılmasının doğru olmadığını düşündüğü belli oluyordu.

Yemekten sonra, seçimlerin sonucu ile ilgili kişiler birçok telgraflar gönderildi. Çok neşeli olan Stephane Arcadievitch. Darya Ale-xandrovna'ya şu telgrafı gönderdi. "Nevyedovsky seçildi. Tebrikler. Bunu evdekilere söyle." Telgrafı yüksek sesle yazdırırken, "Bizim ne-Şemize onların da katılması gerek," diyordu. Darya Alexandrovna 652

telgrafı aldığı zaman harcanmış olan parayı düşünüp üzüldü ve bunun yemekten sonra "Telgrafçılık oynamaya" düşkün olduğunu bilirdi.

Yemekler ve yabancı ülkelerden getirilmiş şaraplar çok güzeldi. Yirmi kişilik davetlilerin hepsi Sviagesky tarafından seçilmişti. Yeni parti üyeleri olan bu adamlar zeki ve iyi yetişmiş insanlardı. Yeni başkanın, valinin, banka müdürünün ve "Sevimli ev sahiplerinin" şerefine içtiler.

NVronsky çok memnundu. Taşrada böyle bir hava bulabileceğini hiç düşünmemişti.

Yemeğin sonuna doğru daha çok eğlenilmeye başlamışlardı. Vali VVronsky'den verilecek olan yardımseverler konserine gelmesini rica etti.

Wronsky sevdiği bir İngilizce tâbiri kullanarak, "Bana göre değil bu," dedi. Ama gülümseyerek, geleceğini söyledi.

Sigara içtikleri masadan kalkacakları sırada, Wronsky'nin uşağı, bir tepsi içinde kendisine bir mektup getirdi.

"Vozdvizenskoy'dan geliyor. Özel uçakla," diyerek anlamlı bir şekilde baktı.

Davetlilerden birisi, Fransızca konuşarak, "Savcı Sventitsky'e ne kadar benziyor," dedi. Uşaktan söz ediyordu. Wronsky kaşlarını çatarak mektubu okumaya başlamıştı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Mektup Anna'dan geliyordu. Okumadan içinde neler olduğunu tahmin etmişti. Seçimlerin beş günde biteceğini umduğu için Cuma günü geri dönebileceğini söylemişti. Oysa o gün Cumartesiydi. Gününde gelmediği için, Anna'nın kendisine sitem ettiğinden emindi. Bir akşam önce Anna'ya gönderdiği mektup eline geçmemiş olmalıydı.

Mektupta öz olarak bunlar yazılmıştı. Ama yazış biçimi Wronsky'nin beklemediği bir şeydi. Hiç hoşuna gitmemişti. "Annie çok hasta. Doktorlar tehlikeli olduğunu söylüyorlar. Yapayalnız ne yapacağımı bilemiyorum. Prenses Varvara yardım edeceğine başıma be-

la oluyor. Seni kaç gündür bekledim. Nerede olduğunu ne yaptığını öğrenmek için bu adamı gönderiyorum. Kendim gelmek istedim, ama "bundan hoşlanmayacağını bildiğim için vazgeçtim. Cevap gönder. Ne yapacağımı öğreneyim..."

"Çocuk hasta olduğu halde, buraya gelmeyi düşünüyor. Çocukları hastayken, böyle sert mektuplar yazıyor," diye düşündü Wronsky.

Seçimden sonra duyulan neşe ve bu ağır aşkın acılığı birbirine tamamen ters iki kuvvet gibiydi. Ama Wronsky'nin gitmesi gerekiyordu. İlk trenle eve hareket etti.

Wronsky seçimlere gitmeden önce, Anna her ayrılışlarında aynı kavgaların tekrar edilmiş olmasının Wronsky'i kendisine bağlayacak yerde soğuttuğunu anlamış ve kendini kontrol ederek hiçbir şey olmamış gibi hareket etmeye karar vermişti. Ama Wronsky ayrılırken ona öylesine soğuk bakmıştı ki, Anna bundan adeta yaralanmış ve yaratmak istediği durum daha ortaya çıkmadan yok olmuştu.

Daha sonraları, yalnız kalıp da bu soğuk bakış üzerinde düşündüğü zaman, her zaman vardığı sonuca ulaşmaktan yani kendi durumunun kötülüğünü düşünmekten başka bir şey yapmamıştı. "İstediği yere istediği zaman gitmek onun hakkıdır. Gitmek değil beni terketmek bile hakkıdır. Onun her hakkı var, ama benim yok... Ama bunu bildiği için bu şekilde hareket etmesi gerekirdi... Oysa bana bir yabancıya bakar gibi baktı. Bu bakış birçok şeyler anlatıyor... Eskiden böyle değildi," diye düşünüyordu. Bu bakış ilgisizliğin tâ kendisiydi."

Aralarına bir soğukluğun girdiği ve elinden bir şey gelmediğini bildiği halde aralarındaki ilişkiyi değiştirmek için de bir şey yapmıyordu. Eskiden olduğu gibi şimdi de sadece aşk ve çekiciliği ile tutabilirdi onu. Böylece gündüzleri işler, geceleyin morfin sayesinde,654

Wronsky ondan ayrıldığı zaman ne olacağını tasarlamak gibi korkunç bir düşünceden kurtulmaya çalışabilirdi. Wronsky'nin kendisini bırakmaması, her zaman yanında olması için başvuracağı bir aşka çare daha vardı. Bu da boşanmak ve Wronsky ile evlenmekti. Bunu düşünmeye başladı.

Anna bu düşüncelere dalarak beş gün geçirdi. Bu beş gün boyunca Wronsky uzaktaydı.

Anna bu süreyi Prenses Varvara ile konuşarak, gezmeye giderek, hastahaneyi ziyaret ederek ve bilhassa kitap okuyarak geçiriyordu. Ama beşinci gün arabacı yalnız gelince Wronsky'i ve orada ne yaptığını düşünmekten kendini alıkoyamayacağını anladı. Tam bu sırada kızı da rahatsızlanmıştı. Anna ona bakıyordu, ama hastalık tehlikeli olmadığı için başka şeyleri düşünmesine engel olamıyordu. Ne yaparsa

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yapsın bu çocuğu sevemiyordu. Seviyormuş gibi gözükmek de elinden gelmiyordu. O günün akşamı Anna ne yapacağını şaşırmıştı. Wronsky'nin yanına gitmeye kalktı, ama sonra bundan vazgeçip mektup yazdı. Okumaya bile gerek görmeden özel uçakla gönderdi. Ertesi gün Wronsky'nin cevabını aldı ve kendi yazdıkları için pişmanlık duydu. Bebeğin tehlikeli bir .şekilde hasta olmadığını öğrendiği zaman kendisine nasıl bakacağını düşünüyordu. Ama Anna bu mektubu yazdığına yine de pişman değildi. Anna Wronsky'nin sırtına yük olduğunu, onun özgürlüğünü engellediğini biliyordu, ama geri döndüğü için de seviniyordu.

Oturma odasındaydı. Pencerenin yanına oturmuş eline Taine'in bir kitabını almıştı. Arabanın tıkırtısını duyacağı anı dikkatle bekliyordu. Birkaç kere tekerleklerden çıkan seslere benzeyen gürültüler duyduğunu sanıp aldandı. Sonunda tekerlek gürültülerini değil, arabacının sesini duydu. Anna kızararak ayağa kalktı, ama daha önce iki kez yaptığı gibi aşağıya inmedi, olduğu yerde kaldı. İki yüzlülüğüne kendisi de kızıyordu. Wronsky'nin kendisini nasıl karşılayacağını bilmiyor, korku-

yordu. Gururunun kırılmış olduğunu unutmuştu. Wronsky'nin sıkıntılı dayanmasından çekiniyordu. Bebeğin son iki gün içinde adamakıllı iyileşmiş olduğunu düşündü. Mektubunu gönderir göndermez iyileşmeye yüz tutan bebeği düşünüp sinirleniyordu. Sonra Wronsky'nin aşağıda olduğunu düşündü.Yüzünü, gözünü, ellerini özlemişti. Sesini duymuştu. Her şeyi unutup neşe içinde onu karşılamaya koştu.

Aşağıya koşarak inen Anna'ya bakan Wronsky. çekingen bir şekilde, "Annei nasıl?" diye sordu.

Wronsky oturmuştu. Uşak çizmelerini çıkarmasına yardım ediyordu.

"İyileşti."

"Peki sen?" diye sordu Wronsky.

Wronsky, onun kendisi için giydiğini bildiği elbisesine, yeni saç tuvaletine soğuk bir şekilde bakarak, "Memnun oldum, iyi" dedi. Bütün bunlar sevimli şeylerdi, ama kaçıncı kezdir büyütüyordu onu... Yüzünde birden Anna'nın korktuğu o ifade belirdi.

Islak sakallarını mendiliyle silip, Anna'nın elini öperken, "Çok memnun oldum," diye tekrarladı. "Peki sen iyi misin?"

"Önemli değil," diye düşündü Anna. "Bütün sorun buradan ayrılmaması. Burada kaldığı sürece beni sever."

O akşam Prenses Varvara ile birlikte neşeli bir gece geçirdiler. Varvara, Anna'yı Wronsky'e şikayet ederek evden ayrıldığı zaman Anna'nın ilaç almış olduğunu söyledi.

"Ne yapayım?.. Yoksa uyuyamıyorum," dedi Anna. "O burada olduğu zaman ilaç almıyorum hiç..."

Wronsky onlara seçimlerden söz etti. Anna ustaca sorduğu soru-larl, Wronsky'nin en.hoşlandığı konudan yani başarısından söz açmasını sağladı. Wronsky'i evde ilgilendiren ne varsa onlar üzerinde de açıklamalar yaptı. Neşeli bir şekilde anlatıyordu bunları.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Gece geç vakit, yalnız kaldıkları sırada, Anna Wronsky'i yine avu 656

Leo Tolstoy

cünun içine almış olduğunu görünce, mektup konusunu açtı.

"Açıkça söyle mektubu alınca sinirlendin ve bana inanmadın değil mi?"

Bunu söyler söylemez Wronsky'nin kendisine duyduğu yakınlığa rağmen bu mektup meselesini affetmemiş olduğunu anladı. "Evet" dedi Wronsky. "Evet, mektup çok garipti. Hem Annie'nin hasta olduğunu söylüyor, hem de gelmek istediğini yazıyordun."

"Gerçek buydu."

Şüphe etmiyorum."

"Hayır ettin. Halinden belli oluyor."

"Böyle bir şüphe aklımın ucundan bile geçmemişti. Sadece sinir-lenmiştim. Birtakım görevlerim olduğuna inanmak istemiyor gibi hareket ediyordum sanki."

"Konsere gitmek görev mi?"

"Bundan konuşmayalım..."

"Neden konuşmayacak mısız?"

"Ben sadece önemli olayların ortaya çıkabileceğini anlatmaya çalıştım. Örneğin şu arada Moskova'ya gidip ev konusunu halletmem gerekiyor... Anna neden bu kadar tedirginsin... Sensiz yaşayamayacağımı biliyorsun."

Anna'nın sesi birden değişmişti. "Öyleyse, bu hayattan bıkmış olduğun belli oluyor. Evet öteki erkeklerin yaptığı gibi hareket edecek, bir gün gelecek sonra gideceksin.."

"Anna haksızlık ediyorsun. Ben bütün hayatımdan vazgeçmeye hazırım."

Anna onu dinlemek istemiyordu.

"Sen Moskova'ya gidersen ben de gelirim. Ya birlikte yaşarız, ya da ayrılırız."

"Benim istediğim beraber yaşamak. Ama bunun için..."

"Boşanmak gerekiyor. Ona mektup yazacağım. Böyle yaşanmaya

Anna Karenina

657

devam edemeyeceğimi anlıyorum... Ama seninle Moskova'ya geleceğim."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Beni tehdit ediyor gibi konuşuyorsun," dedi Wronsky gülümseyerek, "Ama söylediği zaman gözlerinde sadece soğuk bir bakış değil acı çeken ve acımasız bir. kimse haline gelen kötü niyetli birisinin bakışları vardı.

Anna bu bakışı yakaladı ve ne olduğunu anladı. Bu bakış sanki:

"Öyleyse bu bir felâket," diyordu. Bir iki saniye süren bu izlenimi Anna hiçbir zaman unutamadı.

Anna kocasına boşanmaları kosunda bir mektup yazdı. Kasım ayının sonlarına doğru Petersboğurg'a gitmek isteyen Prenses Varva-ra'dan ayrılarak Wrohsky ile birlikte Moskova'ya gitti. Alexis Ale-xandrovitch'den gelecek olan cevabı ve bundan sonra da boşanmanın gerçekleşmesini bekleyerek, evli bir çift gibi birlikte yaşamaya başladılar.

Levine'ler üç aydan beri Moskova'daydılar. Hesaplarına göre Kitty'nin çocuğunu doğurması için hazırlanması zamanı gelmişti bile. Ama doğum gecikiyordu. Doktor, hastabakıcı. Dolly ve çocuğun doğacağını korkarak düşünen Levine sabırsızlanmaya ve merak etmeye başlamışlardı. Yalnız Kitty merak etmiyordu. Çok sakin ve mutluydu.

Çocuğu için yepyeni bir duygunun içinde gelişip büyüdüğünü duyuyordu." Artık kendisinin bir parçası değil, kendi hayatını yaşayan yeni bir varlıktı bu. Bu yeni yaratık ona bazan acı veriyordu, ama hiç bil-mediği mutlulukları duymasına da yol açıyordu.

Bütün sevdikleri yanındaydı, ona büyük bir özen gösteriyorlardı. Hayatı o kadar güzeldi ki, bunun bir gün sona ereceğini bilmese, böyle sürüp gitmesini bile isteyebilirdi. Hoşuna gitmeyen tek şey, kocasının 658

Leo Tolstoy

burada rahat olmamasıydı.

Levine'in köyde, rahat, sakin ve kibar bir davranışı vardı. Kitty bunu seviyordu. Şehirde ise daima tedirgin bir durumdaydı. Sanki birisinin kendisine ya da Kitty'e kabalık etmesinden korkuyordu. Köyde kendi yerinde olduğunu biliyordu. Ne yapacağını bilmez hale düşmüyordu. Oysa şehirde sürekli bir telaş içindeydi. Sanki bir şeye yetişememekten korkuyordu. Oysa hiçbir iş yaptığı yoktu. Kitty onun için üzülüyordu. Ama başkalarına acımaya layık bir adam gibi görünmediğini biliyordu. Topluluk içinde bulundukları sırada ona bir yabancı gibi bakmaya çalışıyor ve acınacak birisi olmaktan çok, iyi terbiyesi, kadınlara karşı kibarlığı, vücut ve yüzündeki seçkinlik ifadesi ile hoşa giden bir insan olarak belirdiğini farkediyordu. Ama Kitty ona dıştan değil, içten bakıyor ve onun kendi kendisiyle uygunluk halinde bulunmadığını biliyordu. Bazan onun şehirde yaşamamasını bir kayıp olarak görüyor, bazan da şehirde doyurucu bir hayat geçirmesinin çok zor olduğunu düşünerek ona hak veriyordu.

Gerçekten de o şehirde ne yapabilirdi. Oyundan hoşlanmaz, kulübe gitmezdi. Oblonsky gibi arkadaşlarla eğlenip, içki içmek ve gezmeye gitmekten de hoşlanmıyordu. Topluluklara katılması mı gerekiyordu. Kitty, Levine'in sadece genç kadınların topluluklarına katılmaktan hoşlandığını biliyordu. Ama bundan kendisi hoşlanmıyordu Kitty'nin. Peki evde oturup, kardeşi ve annesi ile mi konuşmalıydı? Levine'in sonunda bu konuşmalardan da sıkıldığı belliydi. Levine, kitabını yazmak için kitaplığa giderek orada notlar almak ve çalışmak istemişti. Ama Kitty'e bir iş yapmadıkça, iş yapmak için elinde kalan zamanının daha azalmış olduğunu hissediyordu. Sonra kitabından o kadar çok söz etmişti ki, düşünceleri karmakarışık olmuşlar ve ilgi çekicilik özelliğini

kaybetmişlerdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Şehirde bulunmanın iyi yanı kavga etmemeleriydi. Kitty şartların değişmiş olmasından mı yoksa birbirlerine karşı daha dikkatli hareke'

Anna Karenina

659

ettiklerinden dolayı mı bu sonuca ulaştıklarını bilmiyordu. Moskova'da hiç kıskançlık kavgası yapmamış olmamışlardı. Oysa bundan çok korkmuşlardı.

Bu bakımdan başlarından çok önemli olan bir olay da geçmişti. Yani Kitty, Wronsky ile karşılaşmıştı.

Kitty'nin büyük annesi Prenses Maria Borrissovna onu görmek istemişti. Toplantılara sağlığı yüzünden katılamayan Kitty. ihtiyar kadının isteğini yerine getirerek babasıyla birlikte Prensesin evine gitti ve orada Wronsky ile karşılaştı.

Kitty bu karşılaşma sırasında, Wronsky'nin eski davranışlarını birden hatırlayarak heyecanlanıp kızarmasını bir hata olarak görüyor ve kendi kendine kızıyordu. Ama bu sadece bir iki saniye sürmüştü. Babası Wronsky ile konuştuğu sırada Kitty kendini toparlamış ve Wronsky'e bakacak, onunla konuşacak duruma gelmişti. Tabii gerekirse konuşacaktı. Hem de söz ve davranışlarında kocasını (orada bulunmadığı halde Levine'in manevi etkisini duyuyordu) üzecek hiçbir şey olmayacaktı.

Wronsky'e bir iki kelime söyledi hatta onun "Bizim meclis" diye alay ettiği seçimler hakkında söylediklerine sakin bir şekilde gülümsedi. Fakat sonra hemen Prensese dönerek, gidene kadar bir daha Wronsky'e bakmadı. Yalnız kabalık olmasın diye. Wronsky veda ettiği zaman bakışlarını ona çevirdi.

Babasının kendisine Wronsky hakkında bir şey söylememesi Kıtty'i çok memnun etmişti. Babasının kendisinden memnun kaldığını anlıyordu. Kitty kalbinin derinliklerinde bir yerde Wronsky ile ilgili eski anıları saklarken bu şekilde rahat ve ilgisiz davranabileceğini tah-min etmemişti.

Kitty kocasına, Prensesin evinde Wronsky ile karşılaştığını söyle-diği zaman Levine kendisinden daha fazla kızarmıştı. Bu olayı Levi-ne'e anlatmak çok zordu. Ama ayıntılardan söz etmek daha da zordu.660

Leo Tolstoy

Levine soru sormamış, ama karısına kaşlarını çatarak bakmıştı.

"Senin orada bulunmayışına üzüldüm... Odada olmamam değil Sen yanımda olsaydın bu kadar tabii olamazdım. Şimdi daha fazla kı-zarıyorum evet kızarıyomm..." dedi Kitty. Gözleri dolmuştu.

Levine onun kendisinden memnun kalmış olduğunu anlamıştı. Karısının heyecanlanıp kızarmasına rağmen, ona inanıyordu. Soru sormaya başladı. Kitty de bunu istiyordu zaten. Karısının önce kızardığını, ama sonra sakin ve ilgisizce konuştuğunu öğrenince çok memnun oldu. Wronsky ile karşılaştığı zaman, seçimlerde olduğu gibi aptalca davranmayacağını, onunla arkadaş olmaya çalışacağını söyledi.

"İnsanın karşılaşmaktan korktuğu ve adeta düşmanı saydığı bir başkasının varlığı ne kadar kötü bir şey" dedi. "Çok memnunum, çok..."

Levine Kitty'i görmeye geldiği zaman, "Lütfen gidip Bol'lan ziyaret et," sözüyle karşılaştı. "Kulüpte yemek yediğini biliyorum. Babam senin ismini de yazdırmış. Peki sabahleyin ne yapacaksın?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Katavasofu görmeye gideceğim," dedi Levine.

"Bu kadar erken mi gidiyorsun?"

"Beni Metrof la en seçkin bilim adamlarından biridir o," dedi Levine.

"Evet, çok övdüğün makale onundu galiba... Peki sonra ne yapacaksın?"

"Kızkardeşimin işi için mahkemeye giderim belki."

"Konsere gitmiyor musun?" diye sordu Kitty.

"Oraya yalnız gitmek istemem."

"Neden gitsene... Yeni şeyler görürsün orada. Seni ilgilendirir bu. ben olsam giderdim."

"Neyse, yemekten önce eve geleceğim," dedi Levine saatine bakarak.

"Gece elbiseni giy. Kontes Bollu başka türlü ziyaret edemezsin.'

Anna

Karenina

661

"Bunu yapmak zorunda mıyız?"

"Tabii... Çünkü bizi görmeye geldi. Bütün yapacağın oraya gitmek."

"Söylesem inanmazsın. Bütün bunlardan o kadar uzağım ki, düşündükçe utanıyorum. Yapılacak iş değil bu... Yabancının biri onları görmeye gidiyor, ne yapacağını bilmeden orada birkaç dakika oturuyor, onların zamanını berbat ediyor. Kendisi de sıkılıyor, sonra çıkıp gidiyor. Aynı bunun gibi."

Kitty güldü:

"Evlenmeden önce ziyaretlere gittiğini sanıyordum. Doğru değil mi?"

"Evet giderdim, ama bunlardan çok sıkılırdım. Çoktandır bu alışkanlığımı da kaybettim. Utanıyorum zaten. Bu adam neden geldi? dediklerini duyar gibi oluyorum."

Kitty gülümseyerek ve aynasına bakarak, "Merak etme böyle bir şey söylemeyecekler," dedi. Sonra kocasının elini tuttu, "Lütfen git."

Levine karısının elini öptükten sonra gitmek üzereyken, Kitty ona:

"Kostiya biliyor musun, benim elimde sadece on beş ruble kaldı."

"Merak etme, bankaya gidip para alacağım. Ne kadar istersin?" dedi Levine.

"Bir dakika dur," dedi Kitty onun elini tutarak. "Bir dakika konuşalım. Boşuna para harcamadığımı

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

sanıyorum. Para o kadar çabuk harcanıyor ki... Galiba iyi idare edemiyoruz."

Levine kaşlarını çatmış olarak bakarak, "Önemli değil," dedi.

Kitty bunun ne demek olduğunu biliyordu. Levine'in kendi kendisiyle uyum içinde olmadığını gösterirdi bu.

"Sokolof a buğdayı satmasını ve biraz avans almasını söylemiştim. Nasıl olsa para buluruz, merak etme," dedi Levine.

"Evet ama..."

"Merak etme, önemli değil... Allahaısmarladık sevgilim."662

Leo Tolstoy

Anna Karenina

663

Annemi dinlediğim için kendime kızıyorum bazan. Köyde olsay-tlık daha iyi olacaktı. Burada hem seni sıkıntıya sokuyorum, hem de paramızı boş yere harcıyoruz."

"Hayır, söylediklerin doğru değil. Evlendiğimden beri, hayatımın daha iyi olabileceğini aklımdan geçirmiş değilim."

"Öyle mi," dedi Kitty, kocasının gözlerinin içine bakarak.

Levine bunu düşünmeden, sadece karısını avutmak için söylemişti. Ama Kitty'nin güzel gözlerinin soru sorar gibi yüzüne dikilmiş olduğunu görünce, bütün varlığıyla, aynı sözleri tekrar etti. "Karımı unutuyorum doğrusu," diye düşündü, sonra birkaç güne kadar gerçekleşecek olan yeniliği aklına getirdi.

Kitty'nin ellerini avuçlarına alarak, "Yakında olacak mı? Nasıl hissediyorsun kendini?" dedi.

"Bunu o kadar çok düşündüm ki, artık ne bir şey aklıma geliyor, ne de bir şey hissedebiliyorum."

"Korkuyorsun değil mi?"

Kitty, küçümsercesine gülümsedi. "Hayır hiç korkmuyorum."

"Herhangi bir şey olursa, biliyorsun ben Katasof lardayım."

"Hayır hiçbir şey olmayacak, bunu düşünme. Babamla birlikte gezmeye gidecek, Dolly't ziyaret edeceğiz. Yemekten önce döneceğimi sanıyorum. Biliyor musun Dolly'nin durumu gittikçe zorlaşıyor. Gırtlağına kadar borca girmiş. Bir tek kuruşu yok. Birkaç gün önce, annem ve Arseny ile birlikte konuşuyorduk. (Arseny, kızkardeşı Lvov'un kocasıydı) Senin de Arseny'nin birlikte Stiva'ya giderek konuşması gerektiğini kararlaştırdık. Babamıza bundan söz edemeyiz-Ama sen ve Arseny birlikte giderseniz..."

"Bizim elimizden ne gelir?" dedi Levine.

"Sen Arseny'i görür onunla konuşursun. Kararımızı ondan ögre nirsin."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Arseny'nin bütün düşüncelerine katılırım. Gidip onu görürüm-

Konsere gidecek olursam, Nathaile ile birlikte gideceğim. Hadi, Ala-ha ısmarladık."

Merdivenlerde, Levine. eski uşağı Kuzma ile karşılaştı. Bir araba kiralamasını söyledi.

Yolda, para konusunu unutmuştu. Tanışacağı sosyoloji bilginini ve kâtibi hakkında ona ne söyleyeceğini düşünüyordu.

Levine Moskova'da geçirdiği ilk günlerde yaptığı harcamalara bakıp şaşırmıştı. Ama artık alışmıştı. İçkicilerin başına gelen şey onun da başına gelmişti. Birinci kadehi zorlukla içmişti. İkincisi kolaylıkla geçmiş. Ondan sonraki kadehler yağ gibi akmıştı. Levine masraflara böyle alışmıştı. Levine, uşak ve kapıcının getirdikleri için ilk yüz rubleliğini bozdururken, bunların hiç kimseye faydası olmadığını düşünmekten kendini alamamıştı. Ama bu düşüncesini açıkladığı zaman, Kitty ve Prensesin çok şaşırdığını görmüş ve bunların alınmasının gerekli olduğunu düşünmüştü. Ama yine de bu parayla bir işçinin sabahtan akşama kadar bütün yaz boyunca çalışacağını düşünmekten kendini alamamıştı.

Levine bundan sonra, akrabaları için verdiği bir ziyafette yirmi sekiz ruble harcamıştı. Bu paranın da ne kadar buğday ettiğini düşünmekten vazgeçmemişti, ama hesabı öderken bir çeşit alışkanlık ve rahatlık duymuştu. Artık para bozdururken düşüncelere dalmıyordu, alışmıştı. Para kazanılırken harcanan emeğin aynı para ile elde edilen zevke eşit olup olmadığını düşünmekten artık vazgeçmişti. Ürünlerini belli bir fiyatın altında satamayacağını bile düşünmüyordu artık. Yoncaları ileri sürdüğü fiyattan elli köpek aşağı satılmıştı. Bu şekilde para harcayacak olursa, borçlanmadan bir yıl boyunca bile yaşayamayacağı düşüncesini de bir yana bırakmıştı. Önemli olan, nereden geldiğini Pek araştırmadan bankadan para almaktı. Bunu gerçekleştirmişti. Bankada her zaman parası vardı. Ama son günlerde bankadaki parası da tükenmişti. Başka bir çareye başvurması gerekiyordu. Kitty'le konu-664

Leo Tolstoy

:oy

ken bunları düşünüyordu. Ama bunun üzerinde fazla durmadı. Katavasof ve Metrof ile karşılaşacağını düşünmeye başladı.

Levine şehirde kaldığı süre içinde, evlendiğinden beri görmediği, eski arkadaşı profesör Katavasof la sık sık konuşmak olanağı bulmuştu. Katavasof un hayat anlayışındaki sadelik ve açıklığı seviyordu. Levine, arkadaşının hayat anlayışındaki açıklığın, onun yaradışındaki basitlikten doğduğunu düşünüyordu. Katavasof da Levine'in düşüncelerindeki dağınıklığın nedenini fikir disiplininden yoksun oluşu ile açıklıyordu. Ama Levine arkadaşının açık düşüncelerinden, Katavasof da Levine'in çeşitli düşüncelerinden hoşlanıyordu. Bu yüzden sık sık buluşup, görüşüyorlardı.

Levine, Katavasof a kitabından bazı parçalar okumuştu. Profesör bunları beğendi. Bir gün önce halk için verilen derslerden birinde buluşmuşlardı. Katavasof Levine'e makalesini çok beğendiği, Metrof un Moskova'da olduğunu bildirmişti. Metrof, Levine'in çalışmaları ile ilgilenmişti. Ertesi gün saat onbirde Katavasof u görmeye geleceğini v« Levine ile de tanışmaktan memnun olacağını bildirmişti.

Levine'i küçük oturma odasında karşılayan, Katavasof, "Doğrusu çok yamansınız," dedi. "Zili çalınca, herhalde tam zamanında gelmez, Levine değildir dedim ama aldanmışım... Peki, Montenegrins hakkında ne diyorsunuz şimdi? Savaşçı insanlar değil mi?" dedi Katavasof.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ne olmuş?" dedi Levine.

Katavasof, kısaca ona savaş olaylarından söz açtı. Sonra çalışma odasına girerek, ona kısa boylu sağlam yapılı birisini tanıştırdı. Bu Metroftu. Başlangıçta, politikadan ve önemli olayların Petersbo-ğurg'da nasıl anlaşıldığından söz ettiler. Metrof sağlam kaynaklardan edindiği bir bilgiye dayanarak, Çar'ın ve bakanlardan birinin söyledik"

Anna Karenina

665

lerini onlara açtı.Katavasof da aynı derecede inanılır kaynaklardan. Çar'ın başka bir şey söylemiş olduğunu ileri sürdü. Levine bu her iki sözün de hangi şartlar içinde söylenmiş olabileceğini anlamaya çalıştı. Çok geçmeden bu konuşmayı kestiler.

"Evet, arkadaşımız, işçilerin, çevrelerinin etkisi altında kaldıklarını ileri süren bir kitap yazdı? dedi Katavasof, "Ben uzman değilim, ama bir doğa bilgini olarak, insanın biyolojik kanunların dışında bir varlık olarak alınmamış olmasından çevreye ait olduğunun ileri sürülmesinden çok memnun oldum. Bu şekilde ele alınan insanın gelişme kanunlarını bulmak istiyor."

"Çok ilgi çekici bir şey bu" dedi Metrof.

"Benim yapmak istediğim, tarım üzerine bir kitap yazmaktı," dedi Levine kızararak. "Ama tarımda en önemli şey olan işçiyi inceleyince, şaşırtıcı sonuçlara vardım."

Levine düşüncelerini açıklamaya çalıştı. Metrof un ekonomi, politik bilimin herkesçe kabul edilmiş kanunlarının aleyhine bir makale yazmış olduğunu biliyordu. Ama bu okumuş adamın yüzüne bakınca kendi düşüncelerine ne kadar yakınlık gösterdiğini anlayamıyordu.

"Peki Rus işçisinin özelliklerini nerede buluyorsunuz?" dedi Metrof. "Biyolojik yapısında mı yoksa, içinde bulunduğu çalışma şartlarında mı?"

Levine bu sorunun altında, doğru bulmadığı bir düşüncenin bulunduğunu sezdi. Rus köylüsünün toprağa karşı, başka uluslardan farklı bir şekilde davrandıklarını ileri sürdü.

Metrof, Levine'in sözünü keserek, "Ulusların genel özelliklerinden bahseden birisi kolaylıkla yanılabilir" dedi. "İşçinin içinde bulunduğu koşullar daima onun toprakla ve sermaye ile olan bağıntısına dayanır" diye ekledi.

Metrof, Levine'in düşüncesini açıklamasına izin vermeden kendi görüşünü ortaya atmaya başladı.666

Leo Tolstoy

Levine onun düşüncesinin ne olduğunu anlamamıştı. Çünkü anlamak zahmetine girişmemişti. Metrof un, ekonomi politiğe hücum eden bir makale yazmasına rağmen, Rus köylüsünün durumunu yine de sadece sermaye, ücret ve gelir bakımından ele aldığını anlamıştı. Oysa. Rusya'nın doğusundaki topraktan alınan kiranın hemen hemen hiçbir şey olmadığını, ücretten de söz edilmeyeceğini (çünkü milyonlarca işçi ücreti yiyecek şeklinde alınıyordu) sermayenin de en basit aletlerin sahibi olmak şeklinde ortaya çıkmakta olduğunu ileri sürebilirdi. Metrof ekonomistlerden ayrılıyordu, ama yine de konuya bu açıdan bakıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Levine önce dikkatle dinleyip kabul etmedi. Hatta Metrof un sözünü kesmek, kendi düşüncelerini açıklayarak, onun kanıtlarını çürütmek istedi. Ama biraz sonra, konuya çok farklı açılardan baktıklarını ve konuşmalarının boşuna olacağını, çünkü birbirlerini anlayamayacaklarını kavradı. Metrof un söyledikleri onu hiç ilgilendirmiyordu, ama dinlemekten zevk alıyordu. Böyle bilgi sahibi bir kimsenin, kendisine bu konulan açmasından ve anlayışından emin olmasından zevk duyuyordu Levine.

Levine bu yüzden gurur duyuyordu. Oysa, düşüncelerini bütün arkadaşları ile tartışmış olan Metrof, karşılaştığı herkese bu konudan söz açmaktan kendini alamıyordu.

Metrof konuşmasını bitirir bitirmez saatine bakan Katavasof, "Çok geç kaldık," dedi.

"Bugün Sivintiç hakkında bir jübile yapılacak diye devam etti Katavasof, Levine'e dönerek, "Pytor İvanovitch ve ben bu toplantıya katılacağız. Zooloji üzerinde yaptığı çalışmalarla ilgili bir konferans vereceğim. Sizi ilgilendirirse bizimle birlikte gelin," dedi.

"Evet hemen hareket etmeliyiz," dedi Metrof. "Bizimle gelin sonra bana gideriz. Kitabınız hakkında daha fazla fazla bilgi sahibi olmak isterim."

"Daha tam anlamıyla bitmedi. Eksik. Ama toplantıya birlikte gelirim."

Biraz sonra o kışın önemli konularından birini: yani üniversite konusunu konuşmaya başladılar. Kurulda bulunan üç yaşlı profesör, genç profesörlerin fikirlerini kabul etmemişlerdi. Gençler fikirlerinde ısrar etmişler, öğretmenlerin arasına ayrılık girmişti.

Katavasof un katılmış olduğu parti karşıdakilerin aşağılık adamlar olduğunu ileri sürüyor, karşıdakiler de onların saygısız ve görgüsüz insanlar olduklarını söylüyorlardı. Levine üniversite ile ilgili olmadığı halde, Moskova'da bulunduğu sırada bu konu üzerinde tartışmalara katılmıştı. Eski üniversite binasına doğru yürüdükleri sırada bu konu üzerinde konuştular. Konuşmalara Levine de katıldı.

Toplantı başlamıştı. Katavasof un oturduğu masanın çevresinde yarım düzine insan vardı. Bunlardan birisi önündeki kâğıtlara eğilmişti, yüksek sesle bir şeyler okuyordu. Levine masanın çevresinde bulunan boş sandalyelerden birine oturdu ve yanında bulunan bir öğrenciye okunan şeyin ne olduğunu sordu. Öğrenci sıkılmış gibi Levine'e bakarak:

"Biyografisi" dedi.

Levine biyografiyle ilgilenmediği halde, okunanları dinledi ve bu ünlü bilginin hayat hikâyesi hakkında faydalı bilgiler edindi.

Biyografi bitince, başkan okuyana teşekkür ettikten sonra şair Ment'in bu nedenle göndermiş olduğu bir şiiri okudu ve şaire teşekkür yollu bir iki söz söyledi. Bundan sonra Katavasof, bilginin araştırmalarını açıklayan konuşmasına başladı.

Katavasof konuşmasını bitirince, Levine saatine baktı. Saat biri geçiyordu. Konserden önce, Metrof a kitabını okuyacak zamanı yoktu. Zaten Levine bunu yapmak da istemiyordu. Metrof la konuşmalarını düşününce, ikisinin de değerli fikirleri olduğunu, ama bu fikirlerini kendilerine özgü yönlerde geliştirdikleri

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

zaman bir işe yarayabilecek-668

Leo Tolstoy

oy

lerini anlıyordu. Düşüncelerini yanyana getirmekle bir şey kazanmış olamazlardı. Levine Metrof un teklifini kabul etmemeye karar ererek, toplantı bittiği zaman onun yanına gitti. Metrof, Levine'i başkana tanıttı. Siyaset üzerinde konuşuyorlardı. Metrof, Levine'e söylemiş olduklarını başkana da söylüyordu. Levine de o sabah verdiği cevapların aynısını tekrarlamak zorunda kaldı. Daha sonra üniversiteden söz açtılar. Levine bu konu üzerinde söylenecek olanları da bildiği için acele edip, Metrof davetini kabul edemeyeceğinden dolayı üzgün olduğunu bildirdi ve Lvov'ların evine doğru yola çıktı.

Kitty'nin kızkardeşi Natalie'nin kocası Lvov, bütün hayatını öğrenimini yapmış olduğunu yabancı ülkelerde geçiyordu. Diplomatlık yapıyordu.

Bir yıl önce, çocuklarına daha iyi bir öğrenim sağlayabilmek amacıyla, Lvov diplomatlığı bırakmış, sarayda görev almıştı.

Görüşleri, alışkanlıkları ve yaşlan farklı olmasına rağmen (Lvov, Levine'den yaşlıydı) bu iki insan bütün kış boyunca birbirleriyle buluşup görüşmüşler ve yakın arkadaş olmuşlardı.

Lvov evdeydi. Levine uşaklara haber verdirtmeden onu görmeye gitti.

Sırtında ropdöşambr, ayağında deri terlikler bulunan Lvov bir sandalyeye oturmuştu. Mavi camlı kelebek gözlüklerini takmış masanın üzerinde duran bir kitabı okumaya başlamıştı. Yarı yanmış bir sigarayı incecik elinde tutuyordu.

Halâ genç gözüken ve kır saçlarıyla daha da seçkin bir hale giren güzel yüzü, Levine'i görünce bir gülümseyişle aydınlandı.

"Çok iyi ettiniz. Size haber göndermek istiyordum. Kitty nasıl-Şuraya oturun daha rahattır." Ayağa kalkıp bir iskemle çekti. "Journal

Anna Karenina

669

de Petersbourg'daki son yazıyı okudunuz mu?" dedi.

Levine. Petersbourg'daki söylenenler hakkında Katavasof tan duyduklarını açıkladı. Siyaset üzerinde biraz konuştuktan sonra, Metrof ile karşılaşmış olduğundan söz etti. Toplantıyı da unutmadı. Bu konular Lvov'u çok ilgilendiriyordu.

"Size özeniyorum doğrusu. Bilginlerin çevresine giriyorsunuz" dedi Lvov. Konuştukça her zaman yaptığı gibi Rusça'yı bırakıp Fransızca'ya geçti. Daha kolay geliyordu kendisine "Yazık ki benim zamanım yok. Çocuklar ve işlerim yüzünden boş zamanım kalmıyor. Bu yüzden bilgilerimin eksik olduğunu kabul ederken utanç duymuyorum."

"Buna inanmıyorum ben" dedi Levine gülümseyerek, Lvov'un samimi bir şekilde kendini küçük gördüğünü biliyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Gerçek söylüyorum. Öğrenimim çok kötü olmuştur benim. Çocuklarımı gerektiği gibi yetiştirmek için dikkat etmeliyim. Öğretmenler yetmiyor. Birisinin özellikle ilgilenmesi gerekir. Bakın ne okuyorum," diyerek masanın üzerinde duran gramer kitabını gösterdi. "Mi-şa'nın bunu öğrenmesi gerek, o kadar zor ki..."

Levine onun sorduğu bir şeyi açıklamaya çalıştı. Çocuğa anlatmasını söyledi. Lvov, Levine ile aynı fikirde değildi.

"Siz bu konuya pek önem veriyorsunuz galiba," dedi.

"Hayır, tam tersi, size baktıkça, çocuklarımı nasıl dikkatle yetiştirmem gerektiğini görüyorum."

"Siz bunu biliyorsunuz..."

"Bütün bildiğim," dedi Levine. "Sizinkiler gibi iyi yetiştirilmiş çocuklar görmediğimdir. Bundan iyisi can sağlığı."

Lvoy bundan memnun olduğunu saklamak istedi, ama gülümsü-yordu.

"Benden iyi olsunlar yeter," dedi. "Bizimkiler yabancı ülkelerde kalıp çok şey kaybettiler. Yetiştirilmeleri zor oluyor."670

Leo Tolstoy

"Bu eksiği kolaylıkla telafi edersiniz.. Çocuklarınız çok zeki. Önemli olan kişilik sahibi olmalarıdır zaten. Çocuklarınızda bu var."

"Kişilik sahibi olmalarını sağlamak çok güç. Dine dayanmasa hiçbir baba çocuğunu yetiştirecek gücü kendisinde bulamaz."

Levine'i çok ilgilendiren bu konu. güzel Natalia Alexandrovna'nın içeri girmesi ile yanda kaldı. Dışarı çıkmak üzere giyinmişti.

"Sizin burada olduğunuzu bilmiyordum," dedi. Birçok defa duyduğu ve iyice bıktığı bu konu üzerindeki konuşmayı yarıda bıraktırdığından dolayı zevk duyduğu belli oluyordu. "Kitty nasıl? Bugün sizinle yemek yiyeceğim, Arseny, unutmadan söyleyeyim," diyerek kocasına döndü. "Sen arabayı alırsın."

Birlikte, o günkü işlerini konuşmaya başladılar. Lvov resmi bir ziyarete, karısı da önce konsere sonra bazı toplantılara gidecekti. Bütün bunları halletmek gerekiyordu. Onların hesaplarına Levine de katıldı. Böylece Levine'in Natalie ile birlikte konsere ve toplantılara gitmesi, sonra arabayı Lvov'un çalıştığı yere göndermeleri kararlaştırıldı. Kocası yine arabayla Nathalie'yi alıp Kitty'lere götürecekti. Lvov işini bitirmemiş olursa, arabayı geri gönderecekti. O zaman Natalie'yi Levine götürecekti.

Lvov karısına, "Çocukların mükemmel olduğunu söylüyor bana," dedi. "Oysa onların böyle olmadıklarını biliyorum ben."

"Arseny daima mükemmelliği arar," dedi karısı. "Her şeyi abartır. Babamın söylediği gibi eskiden çocuklara fazla önem verilmezdi. Bu bir abartıydı. Şimdi onların her istediği yapılıyor. Bu da fazla. Anne baba çocuklarının hatırı için yaşıyorlarmış gibi hareket ediliyor."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Anne babalar bundan memnunlar belki," dedi Lvov gülümseyerek. "Seni tanımayan biri bu sözlere başka, üvey anne olduğunu düşünebilir."

Natalie sakin bir şekilde, "Hiçbir şeyde kaçmak iyi sonuçlar vermez.." dedi.

Lvov. içeri giren ve Levine'e selam verdikten sonra, babalarına yaklaşan çocuklara dönerek, "Gelin buraya bakayım, harika çocuklarım benim," dedi. Çocukların, babalarına bir şey sormak istedikleri

belli oluyordu.

Levine onlarla konuşmak istedi, ama olmadı. Çünkü Natalie kendisiyle konuşmaya başlamış ve tam o sırada Lvov'un büro arkadaşı Mahotin içeri girmişti. Lvov ile birlikte birini görmeye gidecekleri için üniformasını giymişti. Prenses Korsinsky, şehir konsülü ve Madam Arpaskin'in beklenmedik ölümü üzerine konuşmaya başladılar.

Levine kendisine verilmiş olan görevi neredeyse unutacaktı. Salona doğru yürürken hatırladı.

Levine karısının dışarı çıkışına bakan ve merdivende duran Lvov'a dönerek, "Kitty sizinle Oblonsky hakkında konuşmamız gerektiğini söylemişti."

"Evet biliyorum. Prenses bacanakların Oblonsky'e hücum etmesini istiyor," dedi. Lvov, "Peki ama ben neden bunu yapayım?"

"Öyleyse ona ben hücum ederim," diye cevap verdi Natalie, gülümseyerek, Konuşmalarını bitirdiklerini görünce, "Hadi'gidelim," dedi.

ögleden sonra konserde ilgi çekici iki parça vardı. Bunlardan birisi Kin- Lear 'Kral Lir) isimli bir fantazi. öteki de Bach'ın anısına çalınacak olan bir kuarte idi. Her ikisi de modern eserlerdi. Levme bunlar hakkında kesin bir sonuca varmak istiyordu. Baldızın, yerine kadar götürdükten sonra bir sütunun altında durmuş, baştan aşağı dikkat kesilerek çalınanlar, dinlemeye başlamıştı. Ellerin, kolların, sallayan beyaz kravatlı orkestra şefine, şapkalar giymiş kadınlara, hiçbir şey düşünmeyen ya da müzikten başka her şeyi düşünen kalabalığa bakma-672

dan bütün dikkatiyle kendisini çalınan parçaya vermişti. Müzikten anlayanlarla ya da konuşkan tanıdıklarla karşılaşmak istememişti.

Ama King Lear'ı dinledikçe hakkında belli bir düşünceye ulaşamayacağını daha açık bir şekilde görüyordu. Sanki besteci bir duyguyu anlatmak için daima hazırlık yapıyor, ama bunu anlatmayı başara-madan müziği yeniden kırıntılar, başlangıçlar haline geliyordu. Ya da sadece kendi kaprisleri müzik aracılığıyla açıklanıyordu. Arasıra insana güzellik duygusu veren bu parçalar hiçbir şeye götürmedikleri için insanın canını sıkıyorlardı. Neşe, üzüntü, umutsuzluk aralarında hiçbir bağlantı olmadan ardarda geliyorlardı. Bunlar bir delinin duygulanmaları gibi birbiriyle ilişkisiz bir haldeydi. İnsanı şaşırtıyorlardı.

Parça çalındığı sürece, Levine dans eden insanlara bakan bir sağır gibi hissetti kendisini. Dikkatini toplamaya çalışırken öyle enerji harcamıştı ki, parça bitince yorgunluk duydu. Büyük bir alkış koptu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Herkes ayağa kalkıp bir ağızdan konuşmaya başladı. Levine içinde bulunduğu zor durumdan kendisini kurtaracak bir müzikseverle konuşmak istiyordu. Dinleyicilerin arasında dolaşırken, Pertofla konuşmakta olan bir müziksever gördü.

"Nefis," diyordu Pestof... "Nasılsınız Konstantin Dmitrievitch? Özellikle Ordelya'nın yaklaştığını duyduğunuz yerlerde parça plâstik ve heykel sanatının özelliklerini hatırlatan bir özellik taşıyor. Değil mi?"

Fantazin'in King Lear'i dile getirmek istediğini unutmuş olan Levine, "Cordelia mı?".. Ne demek istiyorsunuz?" diye çekingen bir şekilde sordu.

Pestof elinde tuttuğu programı üzerine parmaklarıyla vurarak, "Burada işte bakın, Cordeliya içeri giriyor..." dedi. Programı Levine e uzattı.

Levine o zaman fantazinin King Lear olduğunu hatırladı. Aceleyle, Sheakespeare'den yapılmış olan çeviri parçalarını okumaya başladı-

Arına Karenina

673

Konuştuğu adam yanından ayrılmıştı. Pestof un karısında Levine kalmıştı. "Bu olmadan müziği takip edemezsiniz," dedi Pestof.

Antrakta, Levine Pestof ile, Wagnercilerin müziği üzerinde tartışmalara daldı. Levine Wagner ve Wagnercilerin müzik sanatını başka bir sanatın alanına çekmeye kalkışmalarının yanlış olduğunu ileri sürüyordu. Şiirinde resim sanatının yaptıklarını yapmaya kalkınca yanlış bir yola girdiğini ilave etti. Bir şairin büstü etrafında şiirlerinde sözü geçen hayallerin rölyeflerini yapan bir heykeltraştan da söz etti. "Hayaller hayal olmaktan o kadar uzaktadır ki, merdivene yapmış varlıkları hatırlatıyorlardı," dedi. Bu benzetme hoşuna gitmişti. Ama aynı sözleri daha önce ve Pestof un kendisine söylememiş olduğundan emin olmadığı için mahcup oldu.

Pestof sanatın bir bütün olduğunu ve en yüksek güzelliklere ancak birçok sanatların bir araya getirilmesiyle ulaşılabileceğini söyledi.

Levine ikinci parçayı dinleyemedi. Yanında duran Pestof müzik çalındıkça eleştiriler yapıyor, parçanın basitliğine saldırarak, bu parça ile Pre - Raphaelite (Rafaelite öncekiler) resim arasında benzerlikler buluyordu. Levine dışarı çıktığı zaman birçok başka dostlarıyla karşılaştı. Onlarla siyaset müzik ve ortak arkadaşları üzerinde konuştu. Karşılaştıkları arasında, ziyaretine gitmeyi unuttu. Kont Bol da vardı. Durumu Natalie'ye anlattı.

"Hadi çabuk gidin öyleyse," dedi Madam Lvov. "Belki evde de-gillerdir. O zaman toplantıya gelip beni alırsınız. Orada olacağım..."

Kontes Bol'un evine girerken, "Belki evde değillerdir" diyordu

Kapıcı onun paltosunu alarak, "İçerdeler, buyurun efendim," dedi. Eldivenlerini çıkaran Levine, içini çekerek, "Ne sıkıcı iş" diye dü-674

Leo Tolstoy

şünclü. "Neden geldim buraya. Onlarla ne konuşacağım."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

İlk odadan geçerken. Levine. bir uşağa sert bir şekilde çıkışarak emirler veren Kontes Bol ile karşılaştı. Levine'i görünce gülümsedi küçük odaya geçmesini rica etti. İçerde kontesin iki kızı ve Levine'in tanıdığı bir Moskovalı Yarbay vardı. Levine onları selamladıktan sonra, şapkasını dizlerinin üzerine koyarak divanın üzerine oturdu.

"Karınız nasıl? Konsere gittiniz mi? Biz gidemedik... Annemin cenaze törenine gitmesi gerekiyordu."

"Evet duydum," dedi Levine. "Ne kadar beklenmedik bir ölüm."

Kontes içeri girip oturdu. Karısını ve konsere gidip gitmediğini sordu. Levine cevap verdikten sonra. Madam Apaksin'in ölümü hakkında birkaç soru sordu.

"Sağlığı pek iyi değildi zaten."

"Dün operada mıydınız?"

"Evet."

"Lucca mükemmeldi."

"Evet çok iyiydi," diye cevap verdi. Kendisi hakkında düşüneceklerine önem vermediği için bu şarkıcı üzerine defalarca duymuş olduğu sözleri tekrarladı. Kontes Bol dinliyormuş gibi hareket ediyordu. Levine sustuktan sonra Yarbay konuşmaya başladı. O da opera ve kültür üzerinde konuştu. Sonunda kahkahayla gülerek ayağa kalktı ve git" ti. Levine de gitmek istedi, ama Kontesin yüzüne bakınca gitmesinin doğru olmadığını anladı. Bir iki dakika daha kalmalıydı. Oturdu.

Ama konuşacak bir şey bulamıyor susuyordu. Bu durumun ne kadar aptalca olduğunun farkındaydı.

"Toplantıya gitmiyor musunuz, çok hoş olacakmış," dedi Kontes. "Hayır gitmiyorum, baldızımı oradan alacağım sadece," dedi Levine.

Yeniden sustular. Kızlar anneleriyle bir kez daha bakıştılar.

"İşte gitmek zamanı geldi," diye düşündü Levine. Ayağa kalk11 Kontes ve kızları karısına selamlar gönderdiler.

Kapıcı. Levine'e. "Ekselans nerede oturuyorlar?" diye sordu. Sonra adresini güzel ciltlenmiş bir deftere yazdı.

"Aldırmıyorum, ama bu çok saçma ve aptalca bir işti," diye düşündü Levine. Herkesin aynı aptallıkları yaptığını düşünüp avunmaya çalışıyordu.

Levine toplantıda birçok tanıdıklarını ve hemen hemen bütün yüksek sosyeteyi gördü. Çok önemli olduğunu söyledikleri raporun okunması sırasında gelmişti. Rapor bitince herkes dışarı çıktı. Levine, o akşam tarımla ilgili bir konferansa gelmesini söyleyen ve ısrar eden Svi-agesky, sonra yarışlardan oraya gelmiş olan Stephane Arcadievitch ile karşılaştı. Onların ve başka tanıdıklarının toplantı, müzik parçalan

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ve yeni bir dava hakkında söylediklerini dinledi. Ama bütün bunlardan yorulmuş olduğu için saçma sözler söylemekten geri kalmadı. Rusya'da yargılanan ve dışarıya sürgüne gönderilen birisinden söz etmiş, bunun anlamsızlığını belirtmek için:

"Onu yabancı ülkelere göndermek, bir balığı suya atarak cezalandırmaya benzer." demişti. Levine kendi düşüncesi gibi ileri sürdüğü bu düşünceyi bir tanıdığından duyduğunu, bu tanıdığın da Krilof un bir hikâyesinde bulunan bu sözü bir gazete makalesinde görmüş olduğunu hatırladı.

Levine, baldızı ile eve geldikten ve Kitty'i neşeli bir halde bulduktan sonra, kulübe gitti.

Levine kulübe tam zamanında vardı. Davetli ve üyeler gelmeye başlamışlardı. Levine uzun süreden beri kulübe uğramamıştı. Kulübü dış görünüşünden hatırlamıştı. Ama içerisinin üzerinde ne gibi etki bırakmış olduğunu hatırlamıyordu. Merdivenlerden çıkıp, kapıcının açtığı kapıdan içeri girerek, üyelerin asılı duran paltolarını görünce, can-676

landı. Yukarıdaki kapıların önünde duran ihtiyar ve tanıdık yüzlü kapıcı acele etmeden kapıyı açıyor ve gelenin yüzüne bakıyordu işte.. Levine kendini birden rahat ve mutlu hissetti.

Şapkanın kapıcıya verilmesi gerektiğini unutmuş olan Levine'e. kapıcı "Lütfen, şapkanızı verin," dedi. "Çoktan beri gelmediniz. Prens isminizi dün yazdırdı. Prens Stephane Arcadievitch henüz gelmedi.

Kapıcı.yalnızca onu tanımakla kalmıyor, tanıdık ve akrabalarının hepsini de biliyordu.

Levine salonu geçerek, gürültü ve kalabalık yemek salonuna girdi.

Dopdolu masaların arasında yürüyüp davetlilere baktı... Genç ihtiyar bir yığın insan gördü. Kimini şöyle, kimini yakından tanıyordu. Herkes neşeliydi. Sanki sıkıntılarını şapkaları ile birlikte kapıcının odasında bırakmışlardı. Hayatın zevklerini duymaya hazır bir durumdaydı. Sviagesky, Cherbatzky, ihtiyar Prens, Wronsky ve Serge İvano-vitch oradaydılar.

Prens oturduğu yerden, elini uzatıp, gülümseyerek, "Biraz geç kaldınız," dedi. "Kitty nasıl?"

"Çok iyi. Üçü birden evde yemek yiyorlar."

"Burada yer yok. Şu masaya git, hemen bir yer bul," dedi Prens, dönerek dikkatle yılan balığı çorbasından aldı.

Levine birden bir ses duydu, "Levine buraya gel," Truvotsindi bu." Yanında genç bir subay vardı. Masanın yanında iki boş sandalye duruyordu. Levine mutlu bir ifadeyle oraya yürüdü. Levine Truvotsını her zaman sevmişti. Hele bir yığın ilginç konuşmadan sonra, Truvot-sin'in iyilik dolu yüzünü görmek bir zevkti.

"Oblonsky ve senin için yer ayırttım. Birazdan gelir."

Kazık yutmuş gibi duran ve gözlerinde neşe kıvılcımları pırıldayan genç subayın adı Gagin'di. Truvotsin onları birbirlerine tanıştırdı-

"İşte geliyorlar..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Oblonsky onlara doğru gelerek, "Şimdi mi geldiniz? Votka içtiniz

mi? Hadi gel öyleyse," dedi.

Levine ayağa kalkarak, onun birlikte üzerinde çeşitli ordövrler bulunan büyük masaya yaklaştı. Masanın üzerinde bir insanın isteyebileceği her şey vardı. Ama Stephane Arcadievitch olmayan bir şey istedi. Garson hemen getirdi onu. Bir bardak şarap için masalarına döndüler.

Daha çorba içtikleri sırada. Gagin şampanya getirtti ve dört bardağı doldurmasını söyledi. Levine şarap içmeye devam ederek, bir şişe daha istedi. Çok acıkmıştı. İştahla yiyip içiyor ve arkadaşlarının neşeli, basit konuşmalarından zevk alıyordu. Gagin Petersbourg'da çok gülünç olan bir hikâeyi anlatırken, Levine katıla katıla güldü. Yakınlarında oturanlar dönüp baktılar.

"Çok güzel bir hikâye doğrusu, insan dayanamıyor," dedi Stephane Arcadievitch. Sonra garson dönerek, "Bir şişe daha getir," dedi. Kendi hikâyesini anlatmaya başladı.

Levine ve Stephane Arcadievitch'e hitap eden garson, elindeki pırıl pırıl yanan iki şampanya kadehini uzatarak, "İliyiç Vinovsky sizinle birlikte içmek istiyor," dedi. Oblonsky kadehi eline aldı, masanın diğer ucunda oturan kabak kafalı, kızıl bıyıklı bir adama bakarak başını sallayıp gülümsedi:

"Bu kim?" dedi Levine.

"Bir defa yanımda karşılaşmıştın onunla. Hatırlamıyor musun? Hoş bir adamdır," dedi.

Levine, Stephane Arcadievitch'in yaptıklarını taklit ederek, kadehi eline aldı.

Stephane Arcadievitch'in anlattığı hikâye de güzeldi. Levine'inki-ne de güldüler. Atlardan, yarışlardan ve Wronsky'nin Atlas'ının nasıl birinci geldiğinden söz ettiler. Levine zamanın nasıl geçtiğini farket-medi bile.

Stephane Arcadievitch sandalyesinin arkalığına yaslanarak, işte geliyorlar deyip Wronsky ile yanındaki muhafiz subayını gösterdi.678

Wronsky nereli bir şekilde yanlarına gelip, elini Oblonsky'nin omuzu-na koyarak, kulağına bir şeyler fısıldadı. Sonra Levine ile el sıkışarak. "Sizi gördüğüme çok memnun oldum." dedi. "Seçimlerden sonra sizi aradım, ama gitmiş olduğunuzu öğrendim.

"Evet o gün ayrıldım. Sizin atınızdan konuşuyorduk şimdi. Tebrik ederim." dedi Levine. "Güzel bir koşuymuş."

"Evet. sizin de yarış atlarınız var galiba, değil mi?"

"Hayır, babamın vardı. Ama, benim de bu konuda biraz bilgim var."

"Nerede yemek yediniz?" dedi Stephane Arcadievitch.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Sütunların arkasındaki ikinci masadaydık."

"Başarısını kutluyorduk," dedi uzun boylu subay. "İkinci kez büyük ödülü aldı. Benim de kumarda bu kadar şansım olsa... Neyse zaman kaybetmeyelim. Cehennem gibi bölgelere gideyim ben..." Subay bunları söyledikten sonra uzaklaştı.

Trotvotzkin'in sorusuna ceva veren Wronsky, "Yaşvin'dir bu," dedi. Sonra boş sandalyeye oturdu. Kendine sunulan şarabı içtikten sonra bir şişe şarap getirmelerini söyledi. Kulübün havası ya da içtiği şarabın etkisiyle olacak, Levine Wronsky ile hayvan yetiştirme konusunda gevezelik etti. Ona karşı hiçbir düşmanlık duymamasından mutlu oluyordu. Hatta ona, karısıyla. Prenses Marya Borisovna'nın evinde karşılaşmış olduklarını yine karısından duyduğunu söyledi.

"Prenses Maria bir harikadır," dedi Stephane Arcadievitch, sonra hakkında bir hikâye anlatmaya başladı. Hepsi güldüler. Hele Wronsky hepsinden fazla güldü. Levine onunla barışmış olduğunu hissediyordu.

"Bitirdik mi?" dedi Oblonsky... "Hadi öyleyse gidelim."

Yemekten kalktıkta,n sonra Levine, Gagin ile birlikte, yürüdü, san-

ki uçuyordu. Büyük salondan geçtiği sırada kayınbabası Prensle burun buruna geldi.

"Bizim, (Miskinler Tekkesini) nasıl buldun?" dedi Prens. Sonra onu kolundan çerek. "Gel gel," diye ekledi.

"Etrafı görmek istiyordum zaten." dedi Levine. "Çok ilgi çekici bir yer."

"Benim için de öyle, ama başka bakımdan. Şu ihtiyarlan görüyor musun?" diyerek kendilerine doğru gelen pinpon bir adamı gösterdi. "Onları doğuşlarından beri (şulupik) sanırsın sen." "Şulupik ne demek?"

"Bu ismi bilmiyorsun demek. Şulupik kulüp gediklisi demektir. Bu adamlar kulüpsüz edemezler. Biz bu çeşit adamlar olmaktan korkarız. Prens Çeçensky vardı, biliyor musun?"

"Hayır." dedi Levine. Ama bakışlarında gülünç bir şey anlatmaya hazırlandığını anlamıştı.

"Ha bu prens, birkaç yıl öncesine kadar diğerleriyle Şulupik diye alay ederdi. Ama karşıda duran şişman kapıcı 'İçerde kimler var? Şu-lupiker var mı?) diye sormuş. Vasili cevap vermiş. (Evet efendim siz çüncüsünüz. Ya böyle işte. Bunu söylemiş Vasili."

Rastladıkları dostları selamlayarak, Prens ve Levine odaları gezdiler. Büyük salonda masalar hazırlanmış, oyun başlamıştı. Divanlı bir odada satranç oynuyorlardı. Serge İvanovitch birisiyle konuşmaya dalmıştı. Bilardo salonunda neşeli bir grup içki içiyordu. Gagin de onların arasındaydı. "Cehennemî Bölgelere" bakınca. Yaşvin'in oyun oynadığını, masanın başında bir yığın insanın toplanmış olduğunu gördü. Ses çıkarmadan yarı karanlık okuma odasına da girdiler. Öfkeli bir genç gazetenin birini alıp diğerini bırakıyordu. Dazlak bir general önündeki kitaplara dalıp gitmişti. Prensin entellektüeller odası dediği yere de gittiler. Üç kişi son siyasi gelişmeler üzerinde bir tartışmaya dalmışlardı.680

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Prensin oyun arkadaşlarından biri gelerek, "Prens lütfen gelin hazırız." dedi. Levine yalnız kalınca, tartışanların yanına yaklaştı. Ama sabahki konuşmaları hatırlayınca yine bıkkınlık geldi içine. Hemen Ob-lonsky ve Truvatsin'i bulmaya gitti.

Truvatsin, bilardo salonunda içenlerle birlikteydi. Oblonsky de odanın bir köşesinde Wronsky ile konuşuyordu.

"Can sıkıcı ojması bir şey değil... Durum çok düzensiz, bu kötü" gibi sözler çarptı Levine'in kulağına. Oradan uzaklaşmaya çalıştığı sırada, Stephane Arcadievitch ona seslendi.

"Levine, Levine," Stephane Arcadievitch'in ağlamadığını, ama gözlerinin dolmuş olduğunu gördü. İçtiği ya da üzüldüğü zaman hep böyle olurdu. Bu kez her iki neden vardı ortada. "Levine gitme," dedi. Kalmasını samimi olarak istediği belliydi. Kolunu tutuyordu.

Wronsky'e dönerek, "Bu benim çok iyi hatta'en iyi arkadaşımdır," dedi. "İkiniz de benim yakınmışınız. Dost olmanızı istiyorum. Olacaksınız zaten. Çünkü mükemel insanlarsınız."

Wronsky, "Öpüşüp arkadaş olmaktan başka yapacağımız bir şey yok," dedi. Dostça elini uzattı.

Levine. Wronsky'nin elini samimi bir şekilde sıktı.

"Çok sevindim," dedi Levine. Stephane Arcadievitch: ,

"Garson, bir şişe şampanya," diye seslendi.

Wronsky:

"Öyle mutluyum ki" dedi.

Çok istedikleri halde üzerinde konuşacakları bir konu yoktu. Bunu ikisi de hissedebiliyordu.

Stephane Arcadievitch, Wronsky'e, "Biliyor musun, hiç Anna ile karşılaşmadı," dedi. "Bütün istediğim Anna'ya tanıştırmak onu: Hadi gidelim Levine."

"Öyle mi?" dedi Wronsky. "Sizi görünce çok memnun olacak. Hemen eve gitmem gerekiyor, ama Yaşvin'i merak ediyorum. Oyunu bi-

tirene kadar burada kalabilirim."

"Neden, kaybediyor mu?"

"Evet. benden başka kimse onu vazgeçiremez."

"Peki, Levine pyramid oynar mısın? Mükemmel," dedi Stephane Arcadievitch. "Masayı hazırlasınlar"

Toplan üçgen şeklinde demirin içine koymuş olan adam. "Hazır efendim," dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Hadi başlayalım."

Oyundan sonra Wronsky ve Levine, Gagin'in masasında oturdular. Stephane Arcadievitch'in tavsiyesine uyarak, Levine de bu oyuna katıldı.

Wronsky masada oturmuştu. Arkadaşlarının biri gelip biri gidiyordu. Arada sırada "Cehennemi bölgelere" gidip Yaşvin'e bir göz atıyordu. Sabahki yorgunluğundan sonra Levine tatlı tatlı dinleniyordu. Wronsky ile barıştığına memnun olmuştu. Kulübün rahat havasına dalıp gitmişti.

Oyun bittiği zaman, Stephane Arcadievitch, Levine'in koluna girdi.

"Hadi hemen, Anna'yı görmeye gidelim. Evdedir. Seni getireceğime söz vermiştim ona. Akşamı nerede geçirmeyi düşünüyordun?"

"Sviagesky ile bir konferansa gidecektik Önemli değil pek. Hadi gidelim," dedi Levine.

"Çok güzel, hadi gidelim," dedi Oblonsky. Garsona seslendi, "Bakın bakalım arabam dışarıda mı?"

Levine masadan kalktı, kaybetmiş olduğu kırk rubleyi verdi. Hesabını ödedi. Sonra kollarını sallaya sallaya odalardan geçerek dışarı Çıktı.682

Leo Tolstoy

Kapıcı kı/gın bir sesle bağırdı. "Oblonsky'nin arabası!" Arabacı ortaya çıkana kadar. Levine kulübün iç açıcı havası içinde duyuyordu kendini. Ama arabaya binip sallanmaya, arabacının bağırışlarını duymaya, yarı aydınlık meyhane ve dükkânları görmeye başlayınca, birden ayıldı: yaptıklarını düşünmeye başladı. Anna'ya gitmesi doğru muydu? Kitty ne derdi bu işe? Ama Stephane Arcadievitch ona düşünecek zaman bırakmamıştı. Bu düşüncelerini sanki anlamış gibi konuşmaya başladı:

"Ne kadar seviniyorum bilemezsin..." dedi. "Onunla tanışacaksın. Dolly de bunu istiyordu. Lvov da gördü onu. Kardeşimdir, ama seçkin bir insan olduğunu söylemekten çekinmem. Yazık ki şimdi çok güç bir durumda..."

"Neden şimdi?"

"Kocasıyla boşanma üzerinde anlaşmaya varmak istiyoruz. Kabul ediyor. Ama çocuk konusu ve çözümlenmesi gereken bir yığın başka sorun var. Boşanma gerçekleşir gerçekleşmez, Wronsky ile evlenecek. Kimsenin inanmadığı bu eski adetler ne kadar saçma! İnsanı rahatından ediyor." dedi Stephane Arcadievitch. "O zaman durumları bizimkiler gibi normal olacak."

"Güçlük nereden geliyor"

"Bu eski ve can sıkıcı bir hikâyedir. Anna üç aydan beri Moskova'da olduğu halde Dolly'den başka kimseyle görüşemiyor. Sokağa çıkamıyor. Şu sersem Prens Varvara bile bıraktı onu. Başkası onun yerinde olsa çıldırır. Sol tarafta, klişenin dönemecinde," diye bağırdı arabacıya. Havanın soğuk olmasına rağmen, paltosunun düğmelerini açarak. "Ne kadar sıcak," dedi.

"Ama bir kızı varmış. Onunla ilgileniyormuş," dedi Levine.

"Sen bütün kadınları kuluçkaya yatan tavuk gibi görürsün," diye cevap verdi arkadaşı. "Çocuğuyla

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ilgileniyor tabii. Ama asıl yazdıkları ile uğraşıyor. Gülme... Bir çocuk kitabı yazıyor. Kimseye söylemiyor.

Buna parçalar okudu. Ben de kitabı Vorkuefe verdim... Biliyorsun du editördü. Kendisi de yazardır... Çok güzel bir kitap olduğunu söyledi. Ama Anna her şeyden önce bir kadındır. Yanında bir küçük İngiliz kızı var... Ailesine de bakıyor."

"Yardımseverlik gibi bir şey bu."

"Her şeyin kötü yanını görürsün... İçinden geldiği için böyle davranıyor. Wronsky'nin bir İngiliz at bakıcısı vardı, herif kendini içkiye verip sapıttı. Ailesini bıraktı. Anna onlarla ilgilendi. Bütün aileye bakıyor. Para vererek değil... Çocukları kendi çocuklarıymış gibi yetiştiriyor. Kendin de göreceksin..."

Araba bahçeye girdi, Stephane Arcadivitch kapıyı çaldı.

Kapıyı açan uşağa hanımın içrede olup olmadığını sormadan içeriye girdi. Levine doğru mu yanlışını yaptığını düşüne düşüne içeri

girdi.

Levine aynaya bakınca yüzünün kırmızı olduğunu gördü. Ama sarhoş olmadığından emindi. Hah döşeli merdivenlerden Oblonsky'nin arkasında yürüyerek yukarı çıktı. Stephane Arcadievitch, kendisini dostça selamlayan, uşağa Anna'nın yanında kim olduğunu sordu. Uşak, "Bay Vorkeuf." diye cevap verdi. "Neredeler?" "Çalışma odasında."

Pek büyük olmayan yemek odasından halılara basarak yürüyen Stephane Arcadievitch ve Levine, bir tek lambayla aydınlanmış yarı karanlık çalışma odasına girdiler. Duvara asılmış bir başka reflektörlü ayna, Levine'in bakmadan edemediği bir kadın portresini aydınlatıyordu. Bu Anna'nın İtalya'da, Mihailof tarafından yapılmış resmiydi. Stephane Arcadievitch ilerlediği zaman Levine özel ışıkla yadınlanan bu portreye baka kaldı. Nerede olduğunu unutmuştu; söylenenleri duymuyor bu olağanüstü portreye bakıyordu. Karşısındaki sanki bir resim değil, gözlerini kendisine dikmiş güzel bir kadındı. Canlı her-684

hangi bir olabileceğinden çok daha güzeldi.

Portrede hayran olduğu kadının, yanı başından kendisine hitap ederek. "Memnun oldum," dediğini duydu. Levine'in karşısındaki kadın aynı biçimde ve aynı elbiseyle görünmüyordu, ama sanatçının resme aktardığı güzelliği taşıyordu. Gerçek, resim kadar göz kamaştırıcı değildi, ama daha etkileyici, daha baştan çıkarıcıydı.

Levine'i karşılamak için ayağa kalkmıştı. Memnun olduğu belliydi. Elini her zamanki gibi rahat bir hareketle uzatarak, Levine'i, Vor-kuefe takdim etti. Sonra ders çalışan kızıl saçlı güzel bir kızı göstererek, kendi öğrencisi olduğunu söyledi.

"Çok memnun oldum, gerçekten," dedi. Güzel dudaklarından dökülen bu kelimeler Levine için bambaşka anlamlara büründüler. "Sizi çoktan beri tanıyor ve beğeniyorum. Hem Stiva ile arkadaşlığınız, hem de karınız yüzünden... Karınızı az bir zaman için tanıdım, ama üzerimde bir çiçeğin bıraktığı etkiyi yaptı. Evet bir çiçeğin... Yakında çocuğu olacakmış galiba."

Rahat konuşuyor ve bir Levine'e bir kardeşine bakıyordu. Levine yaptığı etkinin iyi olduğunu anlayınca kendini rahat ve mutlu hissetti. Sanki Anna ile kırk yıllık arkadaştılar.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Stephane Arcadievitch sigara içip içmeyeceği sorusuna karşı, "Rar hat sigara içebilmek için burada oturduk biz," dedi. Sonra Levine'in içip içmediğini sormadan, bağa kaph bir sigara kutusunu dolabın gözünden çıkardı. Bir sigara aldı.

"Bugün nasılsın?" dedi kardeşi.

"Her zamanki gibi sinirliyim."

Levine'in resimle ilgilendiğini gören, Stephane Arcadievitch, "Harikulade bir şey değil mi?" dedi.

"Bundan daha iyi bir portre görmedim."

"Şaşılacak kadar çok benziyor değil mi?" dedi< Vorkuef.

Levine portreden modele baktı. Levine'in kendisine baktığını görünce Anna'nın yüzüne garip bir aydınlık belirdi. Levine utandı. Hemen Darya Alexandrovna'yı görüp görmediğini soracaktı ona. Ama bu . sırada Anna konuştu. "İvan Petrovitch ile Vasçenkof un son resimlerinden söz ediyorduk. Onları gördünüz mü?"

"Evet gördüm," dedi Levine.

"Özür dilerim, sözünüzü kestim galiba, bir şey soracaktınız sanı-

rım...

Levine ona, Darya Alexandrovna'yı görüp görmediğini sordu.

"Dün buradaydı. Grisha yüzünden okuldakilere kızdı. Lâtince hocası Grisha'ya karşı iyi davranmamış."

"Evet resimleri gördüm," dedi Levine eski konuyu ele alarak: "Pek beğenmem onları."

Levine bu konudan, sabahki gibi sadece konuşmuş olmak için söz etmiyordu. Anna ile konuşmaktan ve onu dinlemekten zevk alıyordu.

Anna sadece zeki ve doğal davranmıyor, aynı zamanda karşısındakinin düşüncelerine kendi düşüncelerinden fazla önem veriyordu. •

Konuşma modern sanat akımlarına geldi. Yeni bir Fransız ressamının İncil yaptığı resimlerden konuştular. Vorkuef, bu sanatçının kaba bir gerçekçiliği olduğunu söyleyerek hücum etti.

Levine Fransızların saygıyı en son sınırlarına kadar götürdüklerini, bu bakımdan gerçekçiliğe dönüşü bir yetenek olarak ileri sürdüklerini söyledi. Yalan söylemenin içinde bile şiir bulurdu onlar.

Levine bu söylediklerinden çok memnun olmuştu. Anna bu düşünceyi takdir edip gülümsedi.

"Gülüyorum," dedi. "Bu insanın çok doğal bir portre gördüğü zaman gülmesi gibi bir şey. Söylediniz hem Fransız resmini, hem de ölümsüzlüğünü (Zola, Duadet) çok iyi açıklıyor. Ama belki bu hep 686

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

böyle olmuştur. Yani insanlar önce hayal ürünü birtakım tipler yaratmışlar, sonra bu tiplerden bırakarak daha doğal ve gerçek tipler yaratmaya kalkışmışlardır.

"Çok doğru bu." dedi Vorkuef.

"Demek kulüpteydiniz," dedi Anna kardeşine.

Levine adeta kendinden geçerek, Anna'nın güzel yüzüne baktı. "Evet bu bir kadın, tam anlamıyla." diye düşünüyordu. Anna'nın yüzü bu sırada tamamen değişti. Onun kardeşiyle neler konuştuğunu duymuyordu. Ama yüzündeki bu değişiklik Levine'i şaşırtmıştı. Öfke. merak ve gurur belirmişti yüzünde. Ama bir an sürdü. Sanki bir şey hatırlamak ister gibi gözkapaklarını kapadı.

"Evet, yalnız bu kimseyi ilgilendirmiyor," diyerek küçük İngiliz kızına döndü.

"Lütfen oturma odasına çay getirmelerini söyle," dedi İngilizce.

Kız ayağa kalkıp gitti.

"Nasıl, sınavını geçti mi?" dedi Stephane Arcadievitch.

"Tabii, çok yetenekli bir çocuk. Çok da iyi bir kişiliği var."

"Kendi çocuğundan fazla seveceksin onu."

"İste bir erkek konuşması. Sevmekte az ya da çok diye bir şey yoktur. Kızımı başka bir sevgiyle bunu da başka bir sevgiyle seviyo-

rum.

"Anna Arcadievna'ya şu İngiliz çocuğunun öğrenimi için harcadığı enerjinin yüzde birini Rus çocukları için harcasa çok büyük bir iş yapmış olacağını söylüyordum," dedi Vorkuef.

"Elimden gelmiyor bu." Kont Alex'in Kiriloviç (bu ismi, söylerken Levine'e çekingen bir şekilde baktı. Levine farkına varmadan saygı dolu ve güvençli bir bakışla cevap verdi ona) kaç kere söyledi bana. Çocukları severim, ama çalışacak halim yok. Enerjiden söz ettiniz. Enerji sevginin olduğu yerde ortaya çıkar, bu çocuğu seviyorum, kendiliğinden oluyor bu. Nedenini açıklayamam size."

Tekrar Levine'e baktı. Gülüşü ve bakışı. Levine'e. bu sözleri yalnızca kendisi için söylendiğini ve onun kendisini anlayacağından emin

olduğunu belli ediyordu.

"Haklısınız." dedi Levine. "Bir insanın okul ya da buna benzer bir kuruma bütün varlığıyla bağlanması olanaksızdır. Hayırseverlik işlerinin bu kadar kötü sonuçlar vermesinin nedeni de budur sanırım." Anna biraz sustu, sonra gülümseyerek:

"Evet, evet, elimden gelmez bu," dedi. "Bir yığın küçük kızla dolu bir yeri sevemem. Bu bakımdan hiçbir başarı gösteremedim ben. Bu şekilde davranarak, kendilerine toplumsal bir yer sağlamış pek çok kadın

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

var. Hele şimdi kendimi vermem gereken bir şey bulmam gerektiği sırada... kaşlarını çatmıştı. Levine onun kendisinden söz ettiği için yine kendisine kızarak kaşlarını çattığını anlamıştı) bunu hiç yapamam." Hemen konuyu değiştirerek, Levine'e,"Sizin de bu çeşit çalışmalardan hoşlanmayan birisi olduğunuzu öğrenmiştim. Sizi bütün gücümle savundum o zaman." "Nasıl, savundunuz beni?"

"Aleyhinize söylenen sözlerle karşılık vererek. Biraz çay içmek istemez misiniz?" Anna ayağa kalkıp, kapalı bir kabı aldı.

Vorkuef kitabı kastederek, "Bunu bana verin Anna Arcadievna,"

dedi. "Almalıyım onu."

Yok canım, daha hastalık halinde," dedi Anna.

Stephane Arcadievitch, Levine'i başıyla göstererek, "Ona söyledim," dedi.

"Söylemeyecektim," dedi Anna. "Benim yazılarım, Lisa Merka-lof un hapishanelerden alıp sattığı oyma işlerine, sepetlerine benziyor. Lisa bir yardım kolunda hapishane kolu başkanlığı yapıyor." Levine'e döndü. "Bu zavallı insanların yaptığı işleri görmelisiniz. Birer sabır

eseri onlar."

Levine, kendisini bu kadar etkileyen bu kadında yeni bir özellik 688

Leo Tolstoy

' buluyordu. Güzellik ve incelikten başka bu kadında gerçeklik de vardı. Durumunun kötülüğünü ondan saklamaya çalışıyordu. Son sözü söylerken sanki taş kesilmişti. Bu anlam onu daha güzel yapıyordu. Ama ressamın portrede belirttiği mutluluktan onda eser yoktu. Levine, Anna'ya bir daha baktı ve ona karşı derin bir acıma duydu.

Anna, Levine ve Vorkuef'den oturma odasına gitmelerini istedi. Kardeşiyle bir şeyler konuşacaktı. "Boşanması hakkında, belki de Wronsky hakkında konuşurlar. Onun kulüpte ne yaptığını sorar. Yoksa benden mi konuşacaklar," diye düşündü Levine. Anna'nın kardeşiyle neler konuştuğunu o kadar merak etmişti ki, Vorkeuf in genç kadının yazdığı çocuk hikâyeleri ile ilgili olarak söylediklerini duymuyordu bile.

Çay içerken eğlenceli ve neşeli konular konuşuldu. Konuşmak için konu aramak şöyle dursun, zaman bile bulamıyorlar, hızla konuşuyorlardı. Levine konuşma boyunca onun zekâsına ve güzelliğine hayran kalmıştı. Levine dinliyor ve cevap veriyor, ama bu sırada Anna'nın ruhsal durumunu düşünüyor, duygularının ne olabileceğini tahmin etmeye çalışıyordu. Eskiden onu çok sert bir şekilde yaralamış olmasına rağmen şimdi, garip bir düşünce akışına kapılarak haklı olduğunu kabul ediyor ve hatta ona acıyordu. Wronsky'nin onu tamamen anlamış olmamasından da korkuyordu.

Saat onbirde Stephane Arcadievitch gitmek üzere kalktığı zaman, (Vorkuef daha önce gitmişti) Levine, zamanın bu kadar çabuk geçmesine şaşmıştı. Üzülerek o da Oblonsky ile birlikte gitmeye hazırlandı.

Anna elini uzatıp, Levine'in elini tutup, zafer dolu bir bakışla yüzüne baktı. "Güle güle, aradaki tatsızlığın kalkmış olmasına çok memnun oldum," dedi.

Sonra elini çekip, gözlerini yarıya kadar kapadı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Karınıza onu her zamanki gibi sevdiğimi söyleyin. Benim durumumu beğenmiyorsa, beğenmemekte devam etmesini dilerim. Çünkü

beni affetmesi için. çektiklerimi çekmesi gerekir. Onun başına böyle bir şey gelmesini bütün varlığımla isterim."

Levine, yanında Stephane Arcadievitch olduğu halde, dışarı çıktığı zaman, "Ne kadar şanssız, sevimli ve harika bir kadın," diye düşündü.

Levine'in ziyaretten memnun olduğunu gören Stephane Arcadievitch, "Nasıl söylediğim gibi. değil mi?" dedi.

"Evet," dedi Levine, "Harika bir kadın. Yalnız zeki değil aynı zamanda çok duygulu. Onun adına çok üzülüyorum."

"Her şeyin bir an önce yoluna girmesini Tanrıdan dileyelim," dedi Stephane Arcadievitch. Sonra arabasının kapısını açtı. "Hoşça kal; aynı tarafa gitmiyoruz değil mi?"

Levine, Anna ile konuştuklarını bütün ayrıntılarıyla hatırlayarak, yüzündeki en ufak değişikliklere dikkat ederek ve ona gittikçe daha fazla yakınlık duyarak, evin yolunu tuttu.

Eve gelince, Kuzma karısının iyi olduğunu, kızkardeşlerinin biraz önce gitmiş olduklarını söyledi ve kendisine iki mektup verdi. Levine unutmamak için onları hemen okudu. Birisi kâhya Sokoloftandı. So-kolof mısır için düşük bir fiyat verildiğini bu yüzden satılmadığını yazıyordu. Ötekisi kardeşindendi. İşlerinin halledilmemiş olduğuna kızıyordu.

Levine, "Düşük fiyatla satarız" diyerek birinci sorunu kolaylıkla Çözdü. Kızkardeşinin işini yapmamış olduğu için suçlu olduğunu kabul etti. "İnsanı zamanı olmuyor burada" dedi. O gün de mahkemeye gidememişti. Ertesi gün gitmeye karar verdi. Karısının yanına giderken o gün olup bitenleri aklından geçirdi. Olayları ve konuşmaları hatırladı. Balık üzerine yaptığı benzetme ve Anna için duyduğu garip yakınlık bir yana, o gün yanlış bir şey yapmış sayılmazdı.

Levine, karısını üzgün ve sıkıntılı buldu. Üç kardeş güzel bir ye-690

mek yemişlerdi, ama Levine'i beklemekten sıkılmış.ve sonra Kitty'j yalnız bırakarak gitmişlerdi.

Şüphe dolu bakışlarını Levine'e çevirerek, "Peki ne yaptın sen?" diye sordu Kitty.

Sonra gülümseyerek, kocasının söylediklerini dinledi.

"Bugün \Vronsky ile karşılaştım. Buna çok sevindim. Ona çok iyi davrandım. Bir daha kendisiyle görüşecek değilim, ama tatsızlığın ortadan kalkmasına sevindim," dedi. Birden Anna'ya gitmiş olduğunu hatırlayarak kızardı. "Köylülerin içki içmesinden söz ettik. Soyluların mı yoksa köylülerin mi daha fazla

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

içki içtiğini kesin olarak söyleyemem, köylüler tatillerde içerler ama..."

Kitty köylülerin içki içişiyle ilgilenecek değildi. Kocasının kızardığını farketmiş, bunun nedenini öğrenmek istemişti.

"Peki sonra nereye gittin?"

"Stiva Anna Arcadievna'ya gitmeye zorladı beni." Bunu söylerken yeniden kızardı. Ama artık oraya gitmesinin doğru bir hareket olup olmadığını anlamıştı. Hareketi yanlıştı.

Anna'nın ismini duyunca Kitty'nin gözleri parıldadı. Ama duygularını kontrol ederek, kocasına beli etmedi. Sadece:

"Oh!" dedi.

"Buna kızmazsın sanırım. Hem Stiva, hem de Dolly oraya gitmemi istediler."

"Hayır," dedi Kitty. Ama Levine kızmış olduğunu gözlerinden anlıyordu.

Anna'dan söz ettikten sonra. Kitty'e gönderdiği selamı da söyledi. "Çok iyi ama zavallı bir kadın o," diye ekledi.

Sözünü bitirdiği zaman Kitty, "Evet acınmaya değer bir kadın, dedi. "Mektuplar kimden?"

Mektupların kimden geldiğini söyledi. Karısının sakin halin6 inanmıştı. Elbisesini değiştirmeye gitti.

Karenina

691

Geri döndüğü zaman. Kitty yine aynı koltukta oturuyordu. Kendisine doğru yaklaşan kocasına bakıp hıçkırarak ağlamaya başladı:

"Ne oluyor, ne var?" dedi Levine. Niye ağladığını biliyordu.

"Sen bu iğrenç kadına aşık oldun... Gözlerinden anladım bunu. Seni büyüledi... Böyle olur mu? Kulüpte içiyor, kumar oynuyor, sonra onu görmeye gidiyorsun... Buradan gitmeliyiz! Ben yarın gideceğim..."

Levine karısını yatıştırana kadar epey uğraştı. Sonunda Kitty'i ikna etmişti. Acıma duygusuyla içtiği şarabın etkisiyle, Anna'nın büyüleyici davranışına kapılmış olduğunu ve onu bir daha görmeyeceğini söyledi. Samimi olarak. Moskova'da kaldığı uzun zaman boyunca konuşmak ve yiyip içmekten başka bir şey yapmadığını, bu yüzden böyle olduğunu itiraf etti. Sabah saat üçe kadar konuştular. Ancak saat üçte içleri rahat edip uyuyabildiler.

Misafirleri gittikten sonra, Anna oturmadı. Bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başladı. Bütün akşam boyunca farkında olmadan, Levine'i kendisine hayran etmek için elinden geleni yapmıştı. Son zamanlarda karşılaştığı genç erkeklere karşı, hep böyle hareket ediyordu. İstediği amaca ulaşmış olduğunu biliyordu. Anna da ondan hoşlanmıştı. Erkek olarak Wronsky ve Levine arasında büyük bir fark olduğunu görmüştü, ama ortak bir yanlan da olduğunu gözden kaçırmamıştı. Ama Levine oradan ayrılır ayrılmaz, Anna onu unutmuştu bile.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Kafasında bir tek düşünce vardı. "Öteki erkekleri bu kadar etkilediğim halde, Wronsky bana neden böyle soğuk davranıyor! Belki soğuk değil... Beni sevdiğini biliyorum... Ama aramızda yeni bir şey de Var. Bu akşam neden gelmedi? Yaşvin'i bırakmazmış... Yaşvin çocuk mu? Bana başka görevleri de olduğunu anlatmak mı istiyor? Niye öz-692

Leo Tolstoy

gürlüğünün ve aşkının ayrı şeyler olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. Ben kanıt değil sevgi istiyorum... Moskova'daki hayatımın ne kadar zor olduğunu anlaması gerekiyor. Bu hayat mı? Cevap da gelmedi... Stiva Alexis Alexandrovitch'i görmeye gidemeyeceğini söyledi... Yeniden mektup yazamam. Elimden hiçbir şey gelmiyor. Kendime yeni eğlenceler bulup zaman geçirmeye çalışıyorum. Okumak... Yazı yazmak... Bunun ilaçtan farkı yok. Beni anlaması gerekir," diye düşünüp duruyordu. Neredeyse ağlayacaktı.

Wronsky'nin kapıyı çaldığını duyunca gözyaşlarını kuruladı. Sonra bir kitap alarak okuyormuş gibi yaptı. Wronsky'e eve gelmediği için sıkıldığını göstermek istiyordu. Üzüntü ve umutsuzluğunu anlamaması gerekirdi.

Anna kendine acıyabilirdi, ama onun Anna'ya acımaması gerekiyordu. Onunla kavga etmek istemiyordu. Ne var ki, farkında olmadan aksi bir tavır takınmıştı.

Wronsky neşeyle onun yanına gelerek, "Canım sıkılmadı ya?" dedi. "Şu kumar ne korkunç bir ihtiras..."

"Hayır sıkılmadım. Sıkılmamayı öğrendim. Stiva Levine buraya gelmişlerdi."

"Evet geleceklerini söylemişlerdi. Levine'i nasıl buldun?" dedi Anna'nın yanı başına oturarak.

"Çok hoş bir adam. Biraz önce gittiler. Yaşevin ne yapıyordu?"

"On yedi bin kazanmıştı. Onu masadan uzaklaştırabildim. Ama tekrar kumara devam etti. Kaybediyor şimdi."

Gözlerini birden Wronsky'e kaldırıp "Öyleyse neden orada kaldın?" dedi. Yüzünde kötü bir anlam vardı. Güzelliğini kaybetmiş gi' biydi. "Stiva'ya Yaşvin'i oradan uzaklaştırmak için kaldığını söylediğin halde onu bırakmışın."

Wronsky'nin yüzünde de kavgacı bir anlam belirmişti.

"Önce, ben ona sana haber getirmesini söylemedim. Sonra ben ya-

Anna Karenina

693

lan söylemem. Önemli olan kalmak isteyip, istemediğimi yerine getir-memdir," dedi kaşlarını çatarak. Biraz sonra "Anna ne oluyor sana?" dedi. Elini tutacağını umut ederek parmaklarını gevşetti.

Wronsky'nin böyle davranması Anna'nın hoşuna gitmişti, ama sanki savaştayınış da, birden teslim olmamak gerektiğini düşünüyormuş gibi hareket ediyordu.

"İstedin ve kaldın. Evet, sen her istediğini yapıyorsun. Bunu bana neden söylüyorsun? Buna hakkın

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olmadığını söyleyen mi var?" dedi Anna. Gittikçe sinirleniyordu.

Wronsky elini geri çekti. Yüzünde inatçı bir anlam belirmişti.

"Senin için bu bir inatçılık sorunu," dedi Anna. Onun yüzüne bakmış ve aradığı uygun kelimeyi bulmuştu. "İnatçılıktan başka bir şey değil. Benden üstün olup olmadığını anlamak istiyorsun... Oysa ben..." Birden kendine acımaya, ağlamaya başladı. "Bana karşı ters davrandığını anladığım zaman neler duyduğumu bir bilsen... Kendimi nasıl uçurumun kenarında hissettiğimi, kendimden nasıl korktuğumu bir bilsen..." Yüzünü saklamak için başını arkaya çevirdi.

Wronsky onun bu halinden korkmuştu. Elini öperek, "Nelerden söz ediyorsun?" dedi. "Neden böyle yapıyorsun? Evin dışında eğlence mi arıyorum ben, kadınlarla mı düşüp kalkıyorum? Seni mutluluğa kavuşturmak için ne yapmalıyım, söyle? Seni mutlu edebilmek için her Şeyi yaparım," dedi. Anna'nın umutsuzluğunu görüp üzülmüştü. "Seni bu durumdan kurtarmak için yapmayacağım şey yoktur, Anna," dedi.

"Neyse önemli değil," dedi Anna. "Yalnız yaşamaktan sinirlerim bozulmuş olacak. Bu konuyu bırakalım. Yaıış ne oldu?.. Söylemedim bana," diyerek kazandığı başarıyı ondan saklamaya çalıştı.

Wronsky yemek isteyip, Anna'ya yarışları anlatmaya başladı. Ama yüzünden Anna'nın kendine karşı kazanmış olduğu zaferi kabul edemediği belli oluyordu. Bakışlarında Anna'nın o kadar korktuğu "'atçılık daha sağlam bir şekilde yeniden belirmişti. Sanki yenilmesin-694

Leo Tolstoy

den acı duyuyor ve Anna'ya her zamankinden daha soğuk davranıyordu. Anna bir silah olarak kullandığı, "Kendimden nasıl korktuğumu bir bilsen" sözlerinin çok tehlikeli olduğunu ve bir daha kullanılına-muları gerektiğini anlıyordu. İkisini birbirine bağlayan sevginin yanında, kötü bir çatışma gelişip, boy atmış olduğunu ve bunu Wronsky'nin kalbinden olduğu kadar kendi kalbinden de çıkarıp atamayacağını seziyordu.

İnsanın alınamayacağı bir durum yoktur... Hele çevresindekilerin bu durum karşısında yaşayıp gittiklerini görünce... Levine üç ay önce böyle bir gün geçirdikten sonra rahat bir şekilde uykuya dalabileceğin! düşünemezdi bile. Başıboş dolaşmış, para harcamış, adamakıllı içmiş, (kulüpte olup bitenleri ek hatırlamıyordu) karısının eskiden aşık okluğu bir adamla arkadaşlık etmiş ve bunlar yetmiyormuş gibi mahvolmuş bir kadını görmeye giderek onun etkisi altında kalmıştı. Bütün bunlardan sonra sakin bir şekilde uyuyordu. Şarabın, uykusuzluğun ve yorgunluğun etkisiyle deliksiz bir uykuya dalmıştı.

Saat beşte bir kapı gıcırtısıyla uyandı. Kitty yatakta, yanında değildi. Hemen ayağa fırladı. Paravanın öte yanında bir ışık vardı. Ayak sesleri duyuyordu.

Yarı uykulu bir halde, "Ne var? Ne var? Kitty ne oluyor?" dedi.

Elinde bir mumla paravanın arkasından çıkan Kitty gülümseyerek. "Bir şey yok, kendimi pek iyi hissetmedim," dedi.

Levine korkarak, "Ne? Başladı mı yoksa... Hemen..." diyerek elbiselerine doğru atıldı.

"Hayır, hayır," dedi Kitty gülümseyerek onun elini tuttu. "Bir şey olmayacağından eminim. Sadece biraz rahatsızlandım. Geçti şimdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Kitty yatağa girip mumu söndürerek uzandı. Levine onun ses Çı

Anna Karenina

695

karmadan yatışından ve söylediklerinden süphelenmisti, ama o kadar yorgundu ki. yeniden uykuya daldı. Levine onun temiz kalbinden geçen ve bir kadının hayatında en önemli olayla ilgili düşünce ve duygularını ancak çok sonraları öğrenebildi. Saat yedide karısı onu hafifçe dürterek ve kulağına fısıldayarak:

"Kostiya merak etme bir şey yok ama... Lizaveta Petrovna'yı ça-ğırsak iyi olur," diyordu.

Mum yeniden yakılmıştı. Kitty yatağın ortasında oturmuştu. Elinde, son günlerde yaptığı bir yün örgüsü tutuyordu.

"Sakın korkma, bir şeyim yok; ben korkmuyorum," dedi Kitty. Elini önce Levine'in göğsüne sonra dudaklarına değdirdi.

Yarı uyanık bir şekilde hemen kalkıp giyindi. Kitty'e bakıyordu. Gitmek istiyor, ama onun bakışlarından sanki kutulamıyordu. Kitty'i hiç böyle görmemişti. Bir gün önce onun canını sıkacak şeyler yapmış olmanın ne kadar aşağılık bir davranış olduğunu düşündü. Kitty'nin yüzü cesaret ve neşeyle sanki pırıl pırıl yanıyordu.

Kitty yapmacıktan uzak bir insan olduğu halde, Levine bu olaydan dolayı daha iyi ortaya çıkan gerçek Kitty'e bakıyor ve hayran oluyordu. Ruhunun çıplaklığı ve saflığı Levine'in gözlerini kamaştırıyordu. Kitty ona gülümseyerek bakarken, birden yanına gelip ellerini boynuna doladı. Kaşlarını çatmıştı. Çektiği acıdan şikâyet ediyordu sanki.Levine kendini suçlu hissediyordu. Ama Kitty'nin bakışlarından kendisini suçlamadığını anlıyordu. "Suçlu ben değilsem kim?" dedi Levine. Sorumlu birisini aradı, ama bulamadı. Kitty acı çekiyor, şikâyet ediyor, sonra acılarını yenerek onlardan zevk alıyordu. Ruhunda yüce bir şeyin gerçekleşmekte olduğunu anlıyordu. Ne olduğunu bilmiyordu bunun. Bir türlü anlayamıyordu.

"Anneme haber gönderdim. Sen Lizaveta'yı bulmalısın. Önemli değil Kostiya..."

Kocasından ayrılıp zili çaldı.696

Leo Tolstoy

"Hadi git şimdi. Pasha geliyor. İyiyim ben."

Levine onun bir gece önceki yerden örgüye başladığını görünce şaşırdı.

Levine bir kapıdan çıkarken, oda hizmetçisinin öteki kapıdan içeri girdiğini duyd.u Kapıda durup, Kitty'nin hizmetçiye verdiği emirleri dinledi.

Aşağıda atları arabaya koşuyorlardı. Levine tekrar yatak odasına çıktı. Uçar gibi koşuyordu. İki hizmetçi dikkatli bir şekilde içeriye bir şeyler taşıyorlardı.

Kitty hem örgü örüyor, hem de emir veriyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ben doktoru almaya gidiyorum. Lizavetta Petrovna'ya gitmişler, ama oraya da gideceğim. Bir şey istiyor musun? Dolly'e gideyim mi?.."

Kitty ona baktı, ama söylediklerini anlamadığı belli oluyordu.

Elini sallayarak seslendi, "Evet, evet, git..."

Tam oturma odasına gittiği sırada, yatak odasından gelen bir inilti duydu. Olduğu yerde kaldı. Ne olduğunu anlayamıyordu.

"Evet Kitty bu," diyerek başını elleriyle tutup aşağıya indi.

Bilmediği bir nedenden dolayı ağzına gelen kelimeleri söylemeye başladı. "Tanrım bize acı, bizi affet," diyordu... İnançsız bir insan olduğu halde, bu kelimeleri sadece ağzıyla tekrar etmiyordu. Şüpheleri, akıl yoluyla inanca varmanın olanaksızlığı bile onu Tanrıya dönmekten alıkoyamıyordu. Bütün bunlar ruhundan bir toz gibi uçup gidiyordu. Sevdiğinin ruhunun ve varlığının elinde bulunduğu-Tanrıdan başka kime dönebilirdi o an?"

Atlar henüz hazırlanmamıştı. Yürüyerek evden çıktı ve Kuzma'ya kendisinin arkasından gelmesini söyledi.

Köşede hızla ilerleyen bir arabayla karşılaştı. Kadife bir manto giymiş olan Lizavetta'yı tanıdı. Kadının ufacık yüzünde özel bir serti* ve ciddiyet vardı. Levine, "Tanrıya şükürler olsun," dedi. Arabacıya

durmamasını söyledi. Koşarak arabanın yanından geliyordu.

"Demek iki saat oldu, fazla değil?" dedi Lizavetta. "Pytor Dimitri-evitch'e haber verin. Ama onu telaşlandırmayın. Eczaneden biraz da afyon alın."

"Demek kötü bir şey olmayacak... Tanrı bize acısın," dedi Levine. Kendi arabasının kapıdan çıktığını görmüştü Kuzma'nın yanına binerek, doktorun evine çekmesini söyledi.

Doktor henüz kalkmamıştı. Uşak onun geç yattığını ve erken kaldırılmaması için emir verdiğini söyledi. Birazdan uyanacaktı. Uşak lamba şişelerini siliyordu. Adamın bu ilgisizliği Levine'i şaşırtmıştı. Ama biraz düşününce, kimsenin kendi duygularım bilip ona göre hareket etmek zorunda olmadığını anladı.

Yapması gerekenleri iyice düşünen ve kendisini çok güçlü hisseden Levine, "Acele etme, hiçbir şeyi gözden kaçırma," dedi kendi kendine.

Doktorun kalkmadığını görünce bir plân kurdu. Kendisi cezahane-ye, Kuzma da bir başka doktoru aramaya gidecekti. Döndüğü zaman doktor halâ kalkmamışsa, uşağa para vererek ya da zorla uyandıracaktı onu.

Eczanede, kalfa, bekleyen bir arabacıya istediğini verdikten sonra, lamba şişelerini temizleyen uşak gibi ilgisizce Levine'e afyon veremeyeceğini söyledi. Levine, sinirlenmemeye çalışarak, doktorun ve ebenin isimlerini söyledi, afyonun ne için kullanılacağını açıkladı. Kalfa Almanca konuşarak, yan tarafta bulunan birisine afyonu vermesinin doğru olup olmadığını sordu. Olumlu cevap aldı. Yavaş yavaş hareket ederek afyonu hazırlamaya, paket yapmaya başladı. Levine'in sabrı taşmıştı artık. Şişeyi kaptığı gibi fırladı dışarı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Doktor henüz kalkma-698

Leo Tolstoy

mıştı. Halıları yerine koyan uşak, efendisini uyandıramayacağını söylüyordu. Levine on rublelik bir banknotu uzatarak, Pytor Dimitrie-vitch'in 'Levine'in) hiç önem vermediği bir doktor şimdi gözünde adamakıllı büyümüştü kendine, her saat geleceğine dair söz vermiş olduğunu, bu yüzden kızmayacağını söyledi.

Uşak efendisini uyandırmayı kabul etti. Yukarı çıkıp Levine'i bekleme odasında yalnız bıraktı.

Levine doktorun öksürdüğünü, yürüdüğünü sonra yıkanarak bir şeyler söylediğini duyuyordu. Üç dört dakika geçmişti Levine saatler geçti sanıyordu. Kendini tutamadı:

"Pytor Dimitrievitch," diye seslendi. "Özür dilerim, iki saatten beri buralardayım..." dedi yalvarır bir sesle.

"Hemen geliyorum, hemen," dedi doktor. Levine, doktorun konuşurken güldüğünü duyarak şaşırdı.

"Hemen geliyorum."

Doktor çizmelerini giydi, biraz daha vakit geçti. Sonra elbisesini giyip saçlarını taradı. Vakit geçiyordu.

Tam doktora sesleneceği sırada onun hazırlanmış olarak kapıda belirdiğini gördü.

"Bu insanlarda vicdan yok," diye düşündü Levine. "Biz dokuz doğururken, onlar saçlarını tarıyorlar."

Sanki onu iğnelemek ister gibi, doktor Levine'in elini sıkarak, "Günaydın," dedi. "Acele etmeye gerek yok. Sorun nedir?"

Levine elinden geldiği kadar karısının durumunu anlattı. Sözleri-. nin arasında yalvarıyor, hemen gitmelerini söylüyordu doktora.

"Acele etmeye gerek yok... Durumu anlamıyorsunuz. Bana ihtiyaç olmadığını biliyorum. Ama söz verdim, madem istiyorsunuz geleyim. Acele etmeyelim. Oturun lütfen. Kahve içmek istemez misiniz?"

Levine doktora kendisiyle alay edip etmediğini sormak ister gibi baktı. Ama doktor gayet ciddiydi.

Anna Karenina

699

"Biliyorum, biliyorum," dedi doktor. "Ben de evliyim. Bu çeşit olaylarda biz kocaların çok zavallı bir duruma düştüğümüzü bilirim. Bir hastanın kocası, bu durumlarda daima ahırda saklanırdı.

"Peki. doktor siz ne düşünüyorsunuz. Tehlikeli mi Ikı?"

"Hayır hiçbir tehlike yok. Durum çok iyi."

Kahve getiren uşağa kızgın bir yüzle bakan Levine. "Hemen geleceksiniz değil mi?" dedi.

"Bir saat sonra gelirim."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Yapmayın doktor..."

"İzin verin de kahvemi içeyim..."Doktor kahvesini içmeye başladı. İkisi de susuyorlardı.

"Savaş iyi gidiyor." dedi doktor. "Telgrafları okudunuz mu?"

"Artık dayanamıyorum." dedi Levine ayağa fırlayarak, "Demek on beş dakika sonra bize geleceksiniz?"

"Yarını saat sonra geleceğim."

"Söz veriyorsunuz, değil mi?"

Levine eve gittiği zaman kapıda Prensesle karşılaştı. İkisi birden yatak odasının kapısında durdular. Prensesin gözleri dolmuştu, elleri titriyordu. Levine'i kucaklayarak ağlamaya başladı.

Dışarı çıkan Lizavetta'nın ellerini tutarak, "Nasıl?" dedi.

"Çok iyi, yalnız uzanması gerekiyor... İkna etmeli."

Levine ne olup bittiğini anladığı andan itibaren, karısını yatıştıracak ve cesaretlendirecek şekilde hareket etmeye karar vermişti. Ne olabileceğini, ihtimalleri, çekilen acıyı düşünmeye kalkmadan, beş saat boyunca duygularına hakim olmak istiyordu. Bunu yapabileceğini düşünmüştü. Ama doktordan gelip, karısının acı çektiğini görünce, hemen, "Tanrını bize acı," demeye başlamıştı. İçini çekmiş, bu durumda kalacağını düşünerek korkmuştu. Böylesine acı çekiyordu. Halbuki henüz bir saat geçmişti.

Bundan sonra, ikinci, üçüncü saatler de geçti. En fazla bu duru-700

Leo Tolstoy

mun beş saat süreceğini düşünmüştü. Beş saat de geçmişti. Durum halâ değişmiyordu. Ama dayanması gerekiyordu, çünkü yapabileceği bir şey yoktu. Her an acıdan yıkılıp gideceğini düşünüyordu.

Dakikalar geçiyor, duyduğu zavallılık ve acı sürekli artıyordu.

İnsanın herhangi bir konu hakkında bir düşünce edinmesini sağlayan normal hayat şartları, Levine için ortadan kalkmıştı. Zaman duygusunu kaybetmişti. Dakikalar saat, saatler daha uzun bir zaman gibi geliyordu ona artık., Lizavetta ona, paravananın arkasındaki mumu yakmasını söylediği zaman saatin öğleden sonra beş olduğunu görmüş ve şaşırmıştı. Sabahın onu olduğunu söyleselerdi daha fazla şaşırmazdı. Bu zaman boyunca ne yaptığını bilmiyordu. Karısının bazan acıyla buruşan bazan da gülümseyen, şişmiş yüzüne bakıyordu. Ağlamamak için dudaklarını ısıran Prensesi, dağılmış kır saçlarını doktor ve Dolly'i de görüyordu. Doktor iri sigaralar içiyor, Lizavetta güvenç veren bir yüzle oraya buraya koşuyor, Prens bir aşağı bir yukarı holde yürüyüp duruyordu. Neden gelip gittiklerini ve nerede olduklarını bilmiyordu ama, Prens ve doktor önce yatak odasında sonra çalışma odasında görünmüşlerdi. Bu odada kurulu bir yemek masası da ortaya çıkmıştı bir aralık, sonra Dolly belirmişti, kendisini bir yere gönderdiklerini hatırlıyordu. Bir masa ve divanı dışarı çıkarmıştı, karısına bir hizmet oldu-ğur^u düşünerek zevkle yapmıştı bu işi... Kendi yatağını dışarı çıkarmış olduğunu çok sonra anlamıştı. Doktorla konuşmuştu, odadaki kutsal resmi Prensesin hizmetçisi ile birlikte kaldırmak isterken, küçük lambayı kırmıştı. Resmi en sonunda yerinden kaldırıp, getirerek Kitty'nin başucuna koymuşlardı! Bunların nasıl ve ne zaman olduğunu söyleyemezdi. Prensin niçin elini avuçları içine alıp, fazla meraklanmamasını istediğini de anlayamamıştı. Dolly onu odadan çıkarmış, biraz yemek yemesini söylemişti. Doktorun yüzünden

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kendisine acıdığı belli oluyordu.

Bir yıl önce bir otel odasında Nicolas'ın ölüm yatağının başında

Anna Karenina

701

duyup düşündüklerini sanki bir daha yaşıyordu. Ama bu sefer sonu acı değil sevinç olacaktı. Ama o duyduğu acı da bu sevinç de hayatın sadeliğinden ayrılan bir şey vardı. Sanki onlar insanın içinden bakarak Tanrısal bir şeyi seyrettikleri birer örnektir. Bu Tanrısal şeye bakarken ruhunun daha önce erişemediği ve tanımadığı yüksekliklere çıktığını, aklının da ağır aksak bu yükselişin peşinden geldiğini, ama ona erişemediğini seziyordu.

"Tanrı bize acısın, bize yardım etsin," diyordu. Uzun yıllardır dinden uzak yaşamış olmasına rağmen, çocukluğunda ve ilk gençliğinde olduğu gibi Tanrıya bütün varlığıyla çevrilmiş olduğunu kavrıyordu.

Bütün bu süre içinde iki ruhi durum içinde bulunuyordu. Bunlardan birisi doktorla, Dolly'le. prensle birlikte olduğu ve yemekten, politikadan söz edildiği ve Levine'in bir an olup bitenleri unutup uykudan uyanmış gibi davrandığı durumdu. Öteki de Kitty'nin karşısında, onun duyduğu acıdan kalbinin parçalacak gibi olduğu durumdu. Karşısında duruyor ve Tanrıya dua ediyordu. Unuttuğu zaman, yatak odasından gelen bir iniltiye uyanıyor, birdenbire korkuya düşüyordu. Hemen koşup kendisinin suçlu olmadığını söylemek istiyor, ama yolda böyle bir şeyin sözkonusu olmadığını hatırlıyordu. Sonra karısını korumak istiyordu. Ama ona yardım etmesinin ve onu korumasının da imkânsız olduğunu anlıyordu. Yeniden Tanrıya dua etmeye koyuluyordu. Zaman geçtikçe bu iki durum daha netleşip, keskinleştiler. Ondan ayrı kalarak onu unuttuğu zamanlar hiç hatırlamıyor, ama onun karşısına geçtiği zaman da bir cehennem acısı çekiyordu. Kaçmak istiyor, ama ona koşmaktan başka bir şey yapamıyordu.

Ara sıra Kitty kendisini çağırdığı zaman onu suçlu buluyordu. Ama gülümsediğini ve "Seni seviyorum," dediğini duyunca, Tanrıyı suçlu buluyordu. Sonra Tanrıya yalvarıyor, kendisini affetmesini ve bu durumdan kurtarmasını istiyordu.702

Leo Tolstoy

Erken mi yoksa geç mi olduğunu bilmiyordu. Bütün mumlar yanmıştı. Dolly çalışma odasındaydı. Doktora biraz uzanmasını söylüyordu. Levine doktorun anlattığı hikâyeleri dinliyordu. Bir aralık olup bitenleri tamamen unutmuş gibiydi. Doktorun söylediklerini anlıyordu bile. Birden sanki yeryüzünden gelmiyormuş gibi bir bağırma duyuldu. Bu bağırış o kadar kuvvetliydi ki. Levine yerinden bile kıpırdaya-madı. Korku içinde doktora bakakaldı. Doktor başını yana eğip gülümsedi. Her şey o kadar olağanüstüydü ki, Levine artık hiçbir şeyde gariplik bulmuyordu. "Böyle olması gerekiyor demek ki," deyip sesini çıkartmadı. Peki bu bağıran kimdi? Ayaklarının ucuna basarak oda kapısına gidip, Kitty'nin yüzünü görecek şekilde durdu. Bir değişiklik vardı. Lizavetta'nın yüzünden belli oluyordu bu. Kadının yüzü daha sertleşmiş ve sararmıştı. Kitty'nin şişmiş ve sertleşmiş yüzü kendisine doğru döndü. Göz göze geldiler. Onun ellerini tutmak ister gibi kollarını ileriye doğru açıyordu. Kocasının buz gibi ellerini terli avuçlarına alıp yüzüne bastırdı.

"Gitme, gitme. Korkuyorum, korkuyorum," dedi. "Anne küpelerimi al. Ağırlık yapıyorlar. Çabuk, çabuk Lizavetta..."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Hızla konuşuyor, gülümsemeye çalışıyordu. Birden yüzü değişti. Levine'i iterek:

"Oh... Ne korkunç... Ölüyorum, ölüyorum... Hadi git," diye bağırdı. Levine o garip iniltiyi tekrar duydu.

Başını ellerinin arasına alıp odadan dışarı koştu.

"Merak etme, bir şey yok, merak etme..." dedi Dolly.

Levine yandaki odada durdu. Hayatı boyunca hiç duymadığı çığ" lıklar duyuyordu. Kitty'nin bağırdığını anlamıştı artık. Çoktan çocuğu istemez olmuştu. Çocuktan nefret ediyordu. Karısının bile yaşamasını istemiyordu. Bu acı ve can çekişme sona ermeliydi.

Dışarı çıkan doktorun ellerine sarılarak, 'Doktor ne var, ne oluyor?" dedi.

"Sonu geldi artık." dedi, Doktorun yüzü o kadar asıktı ki. Levine bu sözün karısının ölümünü anlattığını sandı.

Hemen odaya koştu. Önce Lizaetta'nın daha da asılmış yüzü gözüne çarptı. Kitty'nin yüzünü göremedi. Yüzünün olduğu yerde iğrilip büğrülmüş ve iniltiler çıkaran bir nesne vardı sanki. Kalbinin parçalandığını duyarak, yatağın kenarına yığıldı. Bağırış daha da fazlalaştı ve sonra sanki en yüksek noktasını bulmuş gibi birden durdu. Levine kulaklarına inanamıyordu. Etrafında mırıltılar ve telaşlı sesler duyuluyordu. Bağırışlar kesilmişti. Karısının sesi, yumuşak bir şekilde "Oldu. bitti," dedi.

Yüzü sakin ve güzeldi. Sessizce kocasına bakıyor, gülümsemeye çalışıyor, ama başaramıyordu.

Levine, yirmi iki saattir içinde yaşadığı o uzak alemden sanki birdenbire geri gelmişti. Bir zafer kazanmış gibiydi. Levine duyduğu mutluluktan deliye dönmüştü. Gerilemiş terler boşandı, hıçkırık ve sevinç gözyaşları konuşmasına engel oldular.

Karısının elini alıp dudaklarına götürdü. Parmaklar hafifçe hareket ederek bu öpüşe sanki cevap verdiler. O sırada, yatağın ayak ucunda Lizavetta'nın elleri arasında canlı bir yaratık, lambada titreşen alev gibi onaya çıkıyor, biraz önce var olmadığı halde artık kendine özel olan hayatını yaşamaya başlıyor; kendine benzer yaratıklar ortaya getirmek hakkına sahip oluyordu.

"Canlı, canlı hem de bir erkek," dedi Lizavetta çocuğun sırtını ok-şarken.

Kitty, "Anne doğru mu?" dedi.

Prenses cevap veremiyor ağlıyordu, sessizliğin ortasından birden yepyeni bir ses duyuldu. Sanki annesine "Evet" diye cevap veriyordu. Dünyaya gelen yaratığın cesur ve kendini belli eden bağırmasıydı bu.

Levine'e daha önce Kitty'nin ölmüş olduğunu, kendisinin de onunla birlikte öldüğünü, çocuklarının melekler olduğunu ve Tanrının da 704

karsısında durduğunu söyleselerdi hiç şaşmazdı. Ama hayata geri dönüp Kitty'nin yaşadığını ve ondan

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

doğan çocuğun kendi oğlu olduğunu öğrenince bu gerçeği anlayabilmek için büyük bir çaba harcaması gerekti. Levine anlatılamayacak derecede mutluydu. Peki bebek? Nereden gelmişti? Ne zaman? Kimdi o? Bu düşünceye bir türlü alışamı-yordu.

Saat onda ihtiyar Prens, Serge İvanovitch ve Stephane Arcadie-vitch, Levine'lerdeydiler. Levine kendini ulaşılamayacak kadar yükseklerde hissediyordu. Hem konuşuyor, hem de karısını düşünüyordu. Bir çocuğu olduğu düşüncesine de kendini alıştırmak istiyordu. Evliliğinden önce düşünmediği bir biçimde önem kazanmış olan kadınlar dünyası şimdi gözünde daha da büyüyordu. Onlar kulüpteki yemekten söz ederlerken, Levine, karısını düşünerek, "Ne oluyor ac.aba? Uyudu mu? İyi mi? Ne düşünüyor acaba? Oğlum Dimitri ağlamasın sakın," diye aklından geçiriyordu. Konuşmalarının ortasında birden ayağa kalkarak, odadan dışarı çıktı.

"Kendisini görebilecek miyim? Haber gönder bana," dedi Prens.

Kitty'nin saçları taranmış, üstü değiştirilmişti. Elleri yorganın üzerinde, yatağın içinde uzanmıştı. Kocasını görünce yüzü daha da aydınlandı. Levine'in ellerini tutarak uyuyup uyumadığını sordu. Levine cevap veremedi.

"Ben biraz uyudum, Kostiya," dedi. "O kadar rahatladım ki."

Levine'nin yüzüne bakarken birden, çocuğun ağladığını duyarak:

"Verin onu bana Lizavetta, baksın bir kez, verin bana," dedi.

Lizavetta elinde kıpkırmızı, buruş buruş garip bir şeyle gelerek, "Tabii babası görsün onu," dedi. "Bir dakika... Hele bir temizleyelim onu," diye devam ederek bebeği yatağın üzerine uzattı. Sonra pudrala-

maya başladı.

Levine bu zavallı, küçük yaratığa bakarak, kalbinde babalık denilen o duyguların nasıl kabaracağına dikkat etti. Bu küçücük varlığa karsı tiksintiden başka bir şey duymuyordu. Levine adeta korkuyordu.

Lizavetta Petrovna gülümseyerek:

"Korkmayın, korkmayın" dedi.

Çocuk giydirildikten sonra, Lizavetta sanki onu kendi elleriyle yaratmış gibi tutarak, Levine'in biraz ilerisinde durdu. Levine oğlunu bütün görkemi içinde görebilirdi artık.

Kitty gözlerini çocuğundan ayırmıyordu. "Bana verin bana verin," dedi. Atlayacak gibi bir hareket yaptı.

"Ne istiyorsunuz Katerina İvanovna? Böyle davranmayın. Bir dakika. Size vereceğim onu. Hele bir babası görsün bakalım," dedi Lizavetta. Mükemmel bir bebek bu."

Bu çok güzel bebek Levine'de tiksinti, acıma hislerinden başka bir şey uyandırmıyordu. Bunları duyacağını hiç düşünmemişti Levine.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Lizavetta bebeği annesinin göğsüne koyarak, Levine'e başını çevirdi. Birden hepsinin güldüğünü duyarak, döndü. Çocuk süt emmeye başlamıştı.

"Yeter, yeter bana verin," dedi Lizavetta. Ama Kitty çocuğu bırakmadı. Çocuk annesinin kollarında uyudu.

Kitty çocuğu yüzünü görecek biçimde çevirdi. Buruş buruş olan yüz, karmakarışık oldu. Bebek hapşırıyordu.

Gözyaşlarını zor tutan Levine, karısını öptükten sonra odadan çık-tı Bebeğe karşı duydukları umduğu gibi çıkmamıştı. Bu duygu neşe dolu ve iç açıcı bir şey değildi. Anlayıştan doğan yeni bir işkenceydi bu. Bu yaratığın acı duyabileceğini düşünüp o kadar acı çekiyordu ki, Çocuğu hapşırdığı zamanki sevincini ve hatta gururunu bile unutturuyordu ona.706

Leo Tolstoy

Stephane Arcadievitch'in işleri çok kötü gidiyordu. Ağaçlarından aldığı paranın üçte ikisini harcamıştı. Geri kalanını da avans olarak ve yüzde on faizle almıştı. Tüccar fazla para vermiyordu. Çünkü bunların kendi malı olduğunu söyleyen ve bu işlere ilk olarak karışan Darya Alexandrovna, ağaçların son üçte birinin parasının alındığına dair senet imzalamaktan kaçınmıştı. Oblonsky'nin bütün maaşı masraflarına ve verilmesi gereken küçük borçlara gidiyordu. Beş paralan yoktu.

Bu çok kötüydü. Stephane Arcadievitch durumun böyle devam edemeyeceğini düşündü.

Banka direktörü ve iş adamalrından birçok arkadaşları vardı. Onlar kendisinden çok para kazanıyorlardı.

"Ben uyuyorum," diye düşündü. "Hepsi beni geçtiler." Bunun üzerine baştan aşağı dikkat kesildi. Kışın sonuna doğru çok iyi bir yerin açık olduğunu öğrendi. Önce Moskova'daki akrabalarıyla atağa geçti. Sonra bahar gelince kendisi Petersbourg'a gitti. Bu bin ile elli bin ruble arasında gelir sağlayan işlerden birisiydi. Bankalarla, güney demiryolları şirketinin karışmasından meydana gelmiş bir şirketin idare meclisi kâtipliğiydi. Bu işi yapan insanın birçok yetenekleri ve büyük bir çalışma gücü olmalıydı. Bu özelliklere sahip adam bulmak zor olduğu için, namuslu bir adamın getirilmesinden başka bir şey düşünülüyordu. Stephane Arcadievitch namuslu bir adamdı. Hatta resmi kurumlara kafa tutacak kadar namusluydu. Bu işe herkesten fazla o layıktı. Moskova'da onu tanıyanlar da aynı şeyi söyleyebilirlerdi.

Bu iş yılda yedi bin ile on bin arasında gelir sağlıyordu. Oblonsky devlet memurluğundan ayrılmadan da işi yapabilirdi. İşin sağlanması iki bakan, bir hanım ve iki yahudinin elindeydi. Oblonsky'nin bunları Petersbourg'da görmesi gerekiyordu. Bundan başka Karenin'i görerek kesin bir cevap alacağını kızkardeşi Anna'ya söz vermişti. Dolly'den yalvararak elli ruble aldıktan sonra Petersbourg'a gitmek üzere çıktı.

Anna Karenina

707

Stephane Arcadievitch. Alexis Alexandrovitch'in çalışına odasında oturmuş. Rusya'nın ekonomisinin durumunu anlatan sözlerini dinliyor, bir an önce kendilerini asıl ilgilendiren konulara geçmesini sabırsızlıkla bekliyordu.

Alexis Alexandrovitch, artık kitap okumak için takmak zorunda kaldığı kelebek gözlüğünü çıkarıp, eski kayınbiraderine sorgu sorar gibi baktığı sırada, Stephane Arcadievitch, "Evet, çok doğru, özel durumlarda

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

bu çok doğrudur, ama günümüzün özgürlük prensibi olduğunu da unutmamak gerekiyor," dedi.

Alexis "Evet, ama ben özgürlüğü de içine alan bir başka prensip-ortaya atıyorum," dedi. "İçine alan" sözlerine ayrı bir önem vererek üzerlerinde durmuştu.

Sonra düşüncelerinin anlatıldığı yerleri okumak için gözlüğünü tekrar taktı. Güzel bir yazıyla doldurmuş olan sayfalan çevirdikten sonra son kısımları bir daha okudu.

"Özel çıkarların korunması için önlemler alınması gerektiğini söylemiyorum. Herkesin yararlanabileceği bir yol tutmak gerektiğini ileri sürüyorum." Gözlüğünün üstünden Oblonsky'e baktı. "Ama onlar bunu anlayamıyorlar. Çıkarlarından başka düşündükleri yok, sözlerin sihrine kapılıp gidiyorlar."

Stephane, Alexis "Onlar," diye söz etmeye başladığı ve Rusya'da-ki bütün felâketlerin bu anlayışsız adamlar yüzünden ortaya çıktığını söylediği zaman konuşmasının sonuna gelmiş olduğunu bilirdi. Bu yüzden savunmuş olduğu serbest ekonomi fikrini hemen bir yana bırakarak kendisiyle aynı fikirde olduğunu ileri sürdü. Alexis Alexandro-vitch, düşünceli bir tavırla karalama kâğıtlarını çevirerek sustu.

"Size şunu da söylemek istiyordum," dedi Oblonsky; "Pomorsky'i görecek olursanız, benim güney Demiryolları ve Bankaları Birleşik Şirketin genel kâtipliği işini almak istediğimi lütfen kendisine söyleyin." Stephane Arcadievitch şirketin ismini iyice öğrenmiş olduğu için 708

yanlışlık yapmadan söylüyordu.

Alexis Alexandrovitch ona bu iş hakkında birkaç soru sorup tekrar sustu. Yeni idare kurulunun kendi düşüncelerini nasıl karşılayacağını düşünmüştü Ama sonunda bunun çok karmakarışık bir konu olduğuna karar verip gözlüğünü çıkardı.

Alexis Alexandrovitch, kaşlarını çatarak, "Dokuz bin" dedi. Step-hane Arcadievitch'in kendisinden istediği şeyin, gerçekleştirmek istediği ekonomik yeniliklerle çelişkili olduğunu düşünerek:

"Bu konu üzerinde bir not yazarak, ekonomik hayatımızın kötüye doğru gitmesinin nedenlerinden biri olarak, bu yüksek maaşları göstermiş," dedi.

"Peki ne yapmalı?" dedi Oblonsky. "Bir banka müdürünün on bin aldığını düşünün. Hakkıdır bu."

"Maaşın bir mal karşılığı verilen para olduğunu düşünürüm. Bu bakımdan o da arz ve talep kanuna bağlıdır. Bu gözönünde tutulmadan iş verilir, örneğin aynı değerde iki mühendisin biri on bin, öteki bin kazanır, herhangi bir avukat banka müdürlüğüne getirilir zengin olursa maaşın arz ve talep kanununa göre değil, şahsi çıkarlarına uyarak yaralandığını ileri sürerim. Bu çok kötü bir şeydir. Devlete çok zararı olan bir kötüye kullanmadır, bana kalırsa..."

Stephane Arcadievitch, eniştesinin sözünü kesti.

"Evet, ama bu şirketin yararlı işler yaptığını biliyorsunuz. Bütün istedikleri namuslu bir şekilde çalışmak," dedi..

"Namus yeterli değildir," dedi Alexis Alexandrovitch.

"Konuşma sırasında Pomrky'e bir şeyler söylersiniz, bana çok yardım etmiş olursunuz," dedi Stephane.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Galiba bu Volgorinof un elinde."

"Volgorinof elinden geleni yapacağını vaad etti," dedi Oblonsky, kızararak. kızarmasının nedeni o sabah yahudi Volgorinof u görmeye gitmiş ve görüşmeden tatsız bir sonuç olmasıydı, bunu hatırlamıştı.

Anna Karenina

709

Stephane Arcadievitch yeni kurulan şirketin namuslu bir kuruluş olduğuna inanıyordu. Ama o sabah Volgorinof başkalarıyla birlikte onu iki saat bekletince, (bunu bilerek yaptığı kesinti) epey sıkıntıya düşmüştü.

Belki, Rurik hanedanından gelen birisi olduğu halde iki saat bekletilmesinden, belki de ataları gibi devlete hizmet etmeyip, özel sektörde iş bulmaya kalkışmasından olacak. Stephane Arcadievitch çok sıkılmıştı. İki saat boyunca bekleme odasında bir aşağı bir yukarı dolaşmış, sakallarını çekiştirmiş, öteki bekleyenlerle konuşmuş, kendi durumu üzerine bir eleştiri yazmaya kalkışmış ve hem kendinden, hem de başkalarından içinde bulunduğu durumu saklamaya çabalamıştı.

Kızgın ve rahatsız bir haldeydi. Belki yazdığı eleştiriyi bitiremediği, belki de bilmediği başka bir neden yüzünden böyleydi.

Sonunda Volgorinof onu içeri almış, ama istediğini yapamayacağını söylemişti. Stephane Arcadievitch bunu mümkün olduğu kadar çabuk unutmaya çalışmıştı. Şimdi bu adamı hatırlayınca, kızmaktan kendini alamıyordu.

"Sizinle bir şey hakkında görüşmek istiyorum, biliyorsunuz Anna hakkında." dedi Stephane Arcadievitch biraz sustuktan sonra.

Oblonsky, Anna'nın ismini söyler söylemez, Alexis Alexandro-vitch'in yüzü aniden değişmişti. Cansız bir nesneye dönmüştü sanki.

Sandalyesinde sallanarak, "Benden istediğiniz nedir?" dedi.

"Durumun açıkça belirtilmesi ve bir sonuca bağlanması, Alexis Alexandrovitch. Bunu rica ediyorum, size (felâkete uğramış bir koca olarak değil diyecekken sözü değiştirdi) bir devlet adamı olarak değil (bu sözün yersiz kaçtığını farketmişti) iyi bir insan ve bir hıristiyan olarak hitap ediyorum. Ona acımalısınız," dedi.710

Leo Tolstoy

oy

"Evet, ama açıklamalısınız." dedi Alexis tatlı bir sesle.

"Onu görseniz, o kadar kötü bir durumda ki.. Acırdınız ona."

"Anna Arcadievna'nın istediği her şeye sahip olduğunu sanıyorum," dedi Alexis ince bir sesle.

"Rica ederim böyle söyleyerek suçunu ortaya çıkarmayın. Olan olmuş. Onun ne istediğini biliyorsunuz.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Boşanmanızı bekliyor."

"Oğlumu yanıma alırsam, boşanmayacağını söylemişti kendisi. Ben de öyle yapacağımı söyledim. Konunun kapandığını sanıyordum," dedi Alexis Alexandrovitch.

Enişte sinin dizine dokunan Stephane Arcadievitch, "Lütfen sinirlenmeyin," dedi. "Konu kapanmadı. Siz ona çok iyi davrandınız. Anna bunu anlıyor. Ama ilk başta size yaptığı haksızlığı düşündüğü için sizin davranışınızı belki anlayamamıştı. Her şeyden vazgeçmişti. Ama zamanla içinde bulunduğu durumun ne kadar kötü olduğunu anlamakta gecikmedi."

Alexis Alexandrovitch, kaşlarını kaldırarak, "Anna Arcadevna'nın hayatı beni ilgilendirmez," dedi.

"Sanmıyorum," dedi Oblonsky. "Dayanılmayacak koşullar içinde yaşıyor. Buna lâyıktır diyeceksiniz. O da bunu biliyor ve bu yüzden sizden bir şey istemeye cesaret edemiyor. Ama onun bütün akrabaları ve onu sevenler size yalvarıyoruz. Böyle acı çekmesi gerekli mi? Kime yararı var bunun?"

"Hayır, hayır" dedi Oblonsky. Sanki elini onun eline değdirmekle Alexis'i yumuşatacağını sanıyordu. "Ben sadece onun durumunun ne kadar kötü olduğunu anlatmaya çalışıyordum. Siz bu durumu değiştirebilirsiniz. Bundan hiçbir şey kaybetmezsiniz. Ben her şeyi düzenlerim. Sizin bu işle uğraşmanız bile gerekmez. Daha önce söz vermiştiniz zaten..."

"Söz verilmiştir. Bu konunun kapandığını sanıyorum. Anna Arcadievna'nın yeterince..." Alexis Alexandrovitch'in yüzü bembeyaz ol-

muştu. Dudakları titriyordu.

"Her şeyi sizin büyüklüğünüzden bekliyor. Onu bu durumdan kurtarmanızı diliyor. Oğlu için şart koşmuyor şimdi. Boşanmak onun için çok önemli olan bir konudur. Bir kere düşünün... Daha önce söz vermiş olmanıza güvenerek Moskova'ya geldi, altı aydır cevabınızı bekliyor. Onu böyle bekletmeyin. Ben her şeyi düzenlerim. Ne gibi..."

"Ben bundan söz etmiyorum..." diye Oblonsky'nin konuşmasını yanda bıraktı. "Hakkım olmayan bir söz vermiş olmaktan korkuyorum."

"Sözünüzden dönüyor musunuz?"

"Mümkün olan her şeyi yapacağıma söz verdim. Ama şimdi söz verdiklerimin yapılmasının mümkün olup olmadığı düşünüyorum."

Oblonsky ayağa fırlayarak, "Hayır, olamaz, buna inanamam." dedi. "Onun kadar şanssız bir başka kadın yoktur."

"Söz verdiğim her şey mümkün mü bunu düşünüyorum. Siz dine inanmayan bir insansınız. Ama ben bir dindar olarak hareket ediyor, bu kadar önemli bir konuda Hıristiyanlığın kanununu bozmaktan çeki-niyorum."

"Ama Hıristiyanlıkta, bizim aramızda boşanmanın kabul edilmiş olduğunu biliyoruz." dedi Stephane

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Arcadievitch. "Boşanmayı bizim kilisemiz bile kabul etmiştir..."

"Kabul etmiştir, ama bu anlamda değil..."

"Siz çok değişmişsiniz Alexis Alexandrovitch. Sizin dindarlığınızı ve iyiliğinizi hepimiz takdir etmiştik. Her fedakârlığı yapmaya hazırdınız. Şimdi..."

Alexis birden kesilip, sapsarı ayağa fırlayarak, incecik bir sesle, "Lütfen bu konuyu bir yana bırakalım... evet konuşmayalım..." dedi.

Stephane Arcadievitch şaşkın bir şekilde gülümseyip elini uzatarak, "Sizi üzdümse affedin, yalnızca benden istenilen bir görevi yerine getiren bir elçiyim ben.."712

Leo Tolstoy

Alexis Alexandrovitch ona elini uzattı. Biraz düşündükten sonra: "Bu konuyu yeniden düşüneyim. Akıl danışayım. Öbür gün size son cevabımı veririm," dedi.

Stephane Arcadievitch tam gideceği sırada, uşak içeri girerek:

"Serge Alexievitch," diye haber verdi.

Stephane Arcadievitch. "Bu Serge Alexievitch de kim?" diyecek oldu, ama birden hatırladı.

- "Seryoza," dedi yüksek sesle. "Ben de bir direktör filan sandım. Anna onu görmemi söylemişti bana," diye düşündü.

Anna'nın isterken nasıl çekingen davranmış olduğunu gözünün önüne geldi. "Nerede olduğunu, ona kimin baktığını öğren Stiva... belki de.." demişti Anna. Stephane Arcadievitch, "Anna'nın bu "Belki de," sözüyle ne kast ettiğini biliyordu. Mümkünse çocuğu yanıma alacak şekilde düzenle işleri demek istiyordu artık. Aa yeğenini görmek' ona başlı başına bir zevk veriyordu.

Alexis Alexandrovitch, kayınbiraderine, Serge'in yanında annesinin söz etmemesi gerektiğini söylemişti.

"Annesiyle son kez görüştükten sonra hastalandı," dedi Alexis. "Hayatından umudu kesmiştik. Ama iyi bir tedavi görerek kurtuldu. Doktorun tavsiyesine uyarak okula gönderiyorum şimdi. Arkadaşlarıyla birlikte olması iyi sonuçlar veriyor. Şimdi çok iyi." l

"Ne kadar büyümüş. Artık Seryoza değil, Serge Alexievitch olmuş," dedi Stephane Arcadievitch gülümseyerek. Geniş omuzlu, güzel çocuğa bakarak, sevinç duyuyordu. Çocuk sağlıklı ve neşeli görünüyordu. Dayısına sanki bir yabancıymış gibi selam verdi. Ama onu tanıdığı zaman, birden kızararak döndü. Sonra babasına yaklaşarak okuldan aldığı taktirlerden birisini gösterdi.

Anna Karenina

713

Babası. "Çok güzel, aferin," dedi. "Gidebilirsin."

"Hem uzamış hem de incelmiş, çok büyümüş." dedi Stephane Arcadievitch. "Beni tanıdın mı?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet dayıcığım," dedi çocuk babasına bakarak. Sonra bakışlarını yere çevirdi.

Dayısı onu yanına çağırıp, ellerini tuttu.

"Ee... ne yapıyorsun bakalım.?" dedi. Onunla konuşmak istiyor, ama ne söyleyeceğini bilemiyordu Stephane Arcadievitch.

Çocuk kızardı ve hiçbir şey söylemeden elini hafifçe çekti.Dayısı elini çekince, babasına bir göz attı. Serbest kalınca hemen odadan dışarı fırladı.

Seryoza annesini son olarak bir yıl önce görmüştü. Sonra ondan hiçbir haber alamamıştı. Bu yıl boyunca, okula gitmiş, arkadaşlar edinmişti. Annesini pek düşünmüyordu artık. Annesiyle ilgili anıları da aklından çıkarmaya çalışıyordu. Bunların çocukça şeyler olduğunu düşünüyordu. Anne ve babasının bir kavga yüzünden ayrılmış olduklarını, kendisinin babasıyla kalmak zorunda olduğunu biliyor ve buna alışmaya çalışıyordu.

Utandığı anıları aklımı getiren dayısını gömlekten hiç memnun olmamıştı. İçeri girerken duyduğu kelimeler ve babasıyla dayısının yüzlerinden annesi hakkında konuştuklarını anlamış bu yüzden üzülmüştü.

Ama Stephane Arcadievitch onun arkasından gelip dışarda, okulda nasıl zaman geçirdiğini ve oynadığını sorunca, babası orada olmadığı için daha rahat bir şekilde konuşabilmişti.

Dayısına cevap vererek, "Bir demiryolumuz var. Trencilik oynuyoruz..." demişti.

Stephane Arcadievitch çocuğun annesine ne kadar benzediğini gözden kaçırmamıştı. Alexis Alexandrovitch'e söz vermiş olduğu halde ona annesinden söz etmeden duramamıştı:714

Leo Tolstoy

"Anneni hatırlıyor musun Seryoza?"

Seryoza hemen cevap verdi. "Hayır hatırlamıyorum." Kıpkırmızı oldu, yüzü asıldı. Başka bir söz söylemedi. Öğretmeni onu yarım saat sonra merdivenin başında bulduğu zaman neden böyle huysuz ve asık suratlı olduğunu anlayamadı.

"Ne oldu. Galiba oynarken düştün. Zaten çok tehlikeli bir oyun bu, trencilik. Müdüre söylemeli," dedi.

Seryoza kızgın bir şekilde cevap verdi, "Düşseydim kimseye söylemezdim, kimse farkında olmazdı," dedi.

"Peki ne oldu öyleyse?"

"Bırakın beni... Hatırlıyorum yahut hatırlamıyorum ona ne...-Yalnız bırakın beni," diye bağırdı. Yalnız öğretmenine değil, sanki bütün dünyaya bağırıyordu.

Stephane Arcadievitch, Petersbourg'da zamanını boşuna geçirmedi. İşlerini yaptıktan sonra, Moskova'nın miskinliğini üzerinden atmak için eğlencelere dalmayı da unutmadı.

Şarkılı kahvelerine, o minibüslerine rağmen Moskova yine de sıkıcı bir yerdi. Oblonsky bunu biliyordu. Belli bir süre ailesi ve tanıdıkları bir arada yaşayınca, Moskova'da kendini sıkıntıdan çatlayacak gibi hissediyordu. Her şeyden sıkılıyordu. Karısı, çocuklarının sağlığı, işi bile bir dert oluyordu onun için. Ama

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Petersbourg'a gidip gerçekten yaşayan insanlar arasına katılarak birkaç gün geçirince bütün bu sıkıntı ve düşüncelerden kurtuluyordu. Petersbourg'da Prens Çeçensky ile karşılaşabilirdi. Bu soylunun iki karısı ve bir yığın çocuğu vardı. Resmi ailesinin yanında değil, gayri meşru ailesinin yanında mutlu oluyordu. Resmi oğullarının en büyüğünü yanına alıp gayri meşru ailesine gidiyordu. Böylece oğlunun düşüncelerinin genişleyeceğini ileri sü-

rüyordu. Moskova'da böyle şey olur muydu?

Petersbourg'da çocuklar ana babalarının hayatım zehir etmiyorlardı. Okua gönderiyorlardı çocuklarını. Lvov'larda olduğu gibi her şeyi çocuklar için feda etmek düşüncesi yoktu burada. İnsanın kendi hayatını yaşamasının bir görev olduğunu bilenler vardı bu şehirde. Kültürlü insan bundan başka türlü düşünemezdi zaten.

Petersbourglular paraya karşı da başka bir davranışa sahiptiler. Stephane Arcadievitch Bartnyansky adında bir arkadaşıyla görüşmüştü. Yaşadığı hayata bakılırsa en az elli bin ruble harcadığı söylenbile-cek olan bu arkadaşına:

"Sen Mordvisky'i tanırsın. Şu benim iş için ona söyle, yardım etsin," demişti.

"Unuturum, hatırlat bana... Peki ama demiryolları ve Yahudilerle ne işin var senin? Kötü bir iş bu..."

"Para kazanmam gerekiyor, beş param yok." "Yaşıyorsun değil mi?" "Evet ama gırtlağına kadar borçtayım."

"Ya... demek çok borcun var," dedi Bartvansky yakınlık göstererek.

"Evet en az on iki bin... ruble borcum var." Bartyansky kahkahalarla güldü.

"Şanslı adamsın," dedi. "Benim borçlarım bir buçum milyona yükseldi, hiçbir şeyim yok, ama yine de yaşıyorum..."

Stephane Arcadievitch bu davranışın doğruluğunu elle tutulur bir şekilde gördü. Zhivahov yüz bin ruble borçlanmıştı. Ama çok iyi yaşıyordu. Kont Krivtsof için herkes mahvolmuş bir adam diyordu. Ama iki tane metresi vardı. Bütün bunların yanında Petersbourg, Stephane Arcadievitch'i çok etkiliyordu. Kendisini adeta gençleştiriyordu. Moskova'da bazan saçında beyaz teller olduğuna dikkat ediyor, yemekten sonra uyukluyor ya da merdivenleri çıktıktan sonra nefes nefese kah-716

yordu. Petcrsbcmrg'da sanki on yaş, daha gençleşiyordu.

Yabancı bir ülkeden gelen Prens Pytor Oblonsky ona gezilerini anlatırken. "Biz burada yaşamıyoruz. Altmış yaşında olmama rağmen Avrupa'da kendimi bir delikanlı gibi hissediyor, bir bardak şarap içiyor, genç kadınlarla ilgileniyordum. Ama Rusya'ya dönüp de karımın yanına giderek, eski hayatıma başlayınca yeniden ihtiyarladığımı anlıyorum. Bu yüzden hemen Paris'e geri dönmüştüm," demişti. Prensin yabancı ülkelerde bulunduğu zaman Stephane Arcatievitch Petersbo-urg'da bulunuyordu. Moskova'da kendini o kadar çökmüş hissediyordu ki. ihtiyar Prensin dediği gibi, "ruhunun kurtuluşundan" başka bir şey

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

diişünemiyordıı sanki. Ama Petersbourg'da yeniden bir sosyete adamı oluyordu.

Prenses Betsy ile Stephane Arcatievitch arasında garip bir bağlılık vardı. Stephane ona daima kur yapar gibi görünür ve inanılmaz şeyler söylerdi. Betsy'nin bundan çok hoşlandığını biliyordu. Karenin ile konuştuktan sonra Prenses Betsy'i görmeye gitmişti. Kendisini o kadar genç hissediyordu ki, Betsy'e yaptığı şakalar ve kur yüzünden bir an işin içinden çıkamaz bir duruma geldi. Ama Betsy'i eskisi kadar beğenmiyordu. İşin kötüsü Betsy onu her zamanki gibi beğeniyordu. Prenses Miaghaya gelmeseydi Stephane Arcatievitch bu başbaşa konuşmadan oldukça zor durumda kalacaktı.

Stephane Arcatievitch'i gören Prenses, "Oooo demek buradasınız," dedi. "Zavallı kızkardeşiniz ne oldu?.. Bana böyle bakmayın Kendisinden yüz kez daha kötü olan insanlar onun aleyhine döndüler. Onu daima korudum ben... Wronsky buraya geldiği zaman bana haber vermeliydi. Anna'yı görmek isterdim. Kendisini ne kadar sevdiğimi söyleyin ona..."

"Evet, durumu çok kötü..." diye Stephane Arcatievitch söze başlamıştı Prenses Miagha'ya her zaman olduğu gibi karşısındakinin sözünü keserek, "Onu anlatın bana," dedi.

"Siz belki bana açıklayabilirsiniz." dedi Stephane Arcatievitch. "Dün onunla boşanma hakkında konuştum. Bugün cevabını verecekti. Cevap yerine Kontes Lidia İvanovna'dan bir mektup aldım. Bu ne demek?"

"Evet anlaşılıyor" dedi Prenses gülümseyerek. "Gidip Landu'ya soracaklar."

"Landu'ya mı soracaklar. Neden? Kim bu Landu?"

"Ünlü falcı Landu'yu bilmiyor musunuz? Delinin biridir. Ama kardeşinizin geleceği onun elindedir. Landu Parisli bakkal çırağının biri. Bir gün bir doktorun bekleme odasında uyuya kalmış. Uykusunda hastalara tavsiyelerde bulunmuş çok etkili olmuş. Yuy Meledinsky'nin karısı bu adamın şöhretini duyunca kocasını ona tedavi ettirmiş. İyileştiği söylenemez, adamcağız her zamanki gibi hasta. Ama onlar Landu'ya inanmışlar ve onu Rusya'ya birlikte getirmişler. Buradakiler mal bulmuş gibi saldırdılar ona. Kontes de onu evlatlığa kabul etti.

"Evlatlığa mı kabul etti?"

"Evet oğlu olarak. Artık Landu değil, Kont Bezubof o. Kontes Lidia bu adama hayran. Alexis Alexandrovitch'in evine her şey bu adama danışılarak yapılıyor. Kızkardeşinin durumu da böyle."

Yemejcten sonra Stephane Arcatievitch Kontes Lidia İvanovna'nın evinin yolunu tuttu.

Alexis Alexandrovitch'in paltosunu ve yanındaki garip görünüşlü paltoyu gören Stephane Arcatievitch kapıcıya, "Kontesin yanında kim var? Bir Fransız mı?" diye sordu.

Kapıcı sert bir şekilde, "Alexis Alexandrovitch ve Kont Bezubof dedi.

Yukarı çıkarken "Prenses Miaghaya'nın hakkı varmış" dedi için-718

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

den "Kontes Liclia ile iyi geçinmeli. Pomorsky'nin üzerinde çok etkisi

var.

Hava aydınlık olmasına rağmen, Kontes'in odalarındaki pancurlar çekilmiş, lambalar yakılmıştı. Yuvarlak bir masanın yanında oturmuş olan Kontes ve Alexis Alexandrovitch alçak sesle konuşuyorlardı. Kısa boylu, zayıf, sarı benizli yakışıklı bir adam ilerde duruyor duvardaki resimlen inceliyordu. Adamın saçları yakasından aşağıya uzanıyordu. Kalçaları bir kadınınki gibi genişti.

Ev sahibesini ve Alexis Alexandrovitch'i selamlayan Stephane Ar-catievitch. tanımadığı adama bakmaktan kendini alamadı.

Kontes tatlı bir şekilde, "Bay Landu" diyerek onları birbirine tanıştırdı.

Landu hemen başını çevirdi. Stephane Arcatievitch'e yaklaştı ve cansız elini onun avucuna bırakarak el sıkıştıktan sonra hemen resimlerin bulunduğu tarafa gitti. Kontes ve Alexis Alexandrovitch, birbirlerine anlamlı bir şekilde bakıştılar.

Stephane Arcatievitch'e yer gösteren Kontes, "Sizi gördüğüme çok memnunum," dedi.

"Size Landu diye tanıttım onu," dedi. Fransıza bakarak, "Çünkü Kont Bazuboz olarak tanınmaktan hoşlanmıyor."

"Evet tanıyorum kendisini," dedi Stephane Arcatievitch. "Kontes Bezubof u iyileştirdiğini duydum."

"Gidecek, burada kalmayacak," dedi Alexis Alexandrovitch.

Kontes, Stephane Arcatievitch'e bakarak, "Evet Paris'e gidecek, bir ses duymuş," dedi.

"Öyle mi?" dedi Stephane Arcatievitch. Bu garip insanlar arasında bir şeyler olduğunu ya da olacağını hissediyor ve bir hata yapmamaya çalışıyordu.

Bir aralık sustular. Sonra, Kontes Lidia, sanki asıl konuyu açacakmış gibi, gülümseyerek Stephane Arcatievitch'e hitap etti:

"Sizi uzun süredir tanırım. Daha yakından tanımak fırsatını ele geçirdiğim için memnunum. Ama iyi bir dost olmak için arkadaşınızın iç dünyasına girmeniz gerekir. Korkarım size Alexis Alexandrovitch'e karşı böyle davramntyorsunuz. Ne kastettiğimi anlıyorsunuz tabii."

Oblonsky den söz ettiklerini bilmediğini, genel bir şekilde konuşmak isteyerek; "Alexis Alexandrovitch'in durumunu anlıyorum bir bakıma..." dedi.

Ayağa kalkmış olan Stephane Arcatievitch'e sevgi dolu gözlerle bakan Kontes, "Alexis Alexandrovitch. ruhsal bir değişime uğradı. Bunu iyice farketmediğinizi sanıyorum," dedi.

Kontesin hangi bakanla daha iyi arkadaş olduğunu ve işi elde etmesi için etkileyebileceğini kestirmeye

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

çalışan Stephane Arcatievitch, Kontese samimi bir şekilde gülümseyerek, "Bu değişmeyi anlayabilirim, biz her zaman dost olmuşuzdur," dedi.

"Ruhunda meydana gelmiş olan değişiklik onun kendi cinslerini daha fazla sevmesine yol açıyor. Ama söylediklerimi anlamıyorsunuz galiba... Çay ister misiniz?" dedi, tepsiyi uzatan uşağı bakışlarıyla işaret ederek:

"Belki haklısın. Başına gelen felâket..."

Sevgi dolu bakışlarını yine Stephane Arcadievitch'e çeviren Kontes, "Bu felâket, onun değişmiş olan benliğinde yepyeni mutluluk duygulan uyandırdı," dedi.

"Bakanların her ikisiyle konuşmasını bile rica edebilirim ona," diye düşündü Stephane Arcatievitch;

"Şüphesiz haklısınız Kontes," diye cevap verdi. "Ama bu değişmeler çok kişisel şeylerdir. İnsanın en yakın arkadaşları bile söz edemez bundan."

"Hayır, bunlardan açık bir şekilde söz edip birbirimize yardım etmeliyiz"

"Şüphesiz, doğru, ama inançlar arasında farklar vardır, sonra.."720

Leo Tolstoy

dedi Oblonsky gülümseyerek.

"Tanrısal bir gerçeğin sözkonusu olduğu yerde fark yoktur."

"Evet, çok doğru ama..." diyerek, Stephane Arcatievitch şaşkın bir şekilde sustu. Dinden konuştuklarını en sonunda anlamıştı.

Lidia İvanovna'ya yaklaşan Alexis Alexandrovitch. "Birdenbire uyumaya başlayacak sanırım," dedi.

Stephane Arcatievitch çevresine bakındı. Landu oturmuştu. Başı önüne düşmüştü. Herkesin kendisine baktığını farkedince başını kaldırıp çocukça gülümsedi.

"İlgilenmeyin," dedi Kontes. Alexis Alexandrovitch'in oturması için bar sandalye çekti. Tam bu sırada bir uşak içeri girip bir mektup getirdi. Kontes özür diledi, hemen mektubu okuyup, şaşılacak kadar hızla bir cevap yazarak adama verdi. "Moskovalıların özellikle erkeklerin dine karşı çok ilgisiz olduklarına dikkat ettim," dedi.

"Moskovalıların çok dindar olduklarını sanırdım Kontes," dedi Stephane Arcatievitch.

"İnsan nasıl ilgisiz kalabilir. Bu konuyu henüz ele almadım. Benim için daha zamanın gelmemiş olduğunu sanıyorum," dedi Stephane Arcatievitch.

Kontes ve Alexis Alexandrovitch bakıştılar.

"Zamanın gelip gelmediğini bilemeyiz" dedi Alexis Alexandro-vitch.

"Şimdi değil," dedi Kontes Landu'ya bakarak. Adam onlara doğru ilerledi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"İzin verir misiniz, konuşulanları dinleyeyim," dedi.

"Tabii, sizi rahatsız etmek istememiştim. Şuraya oturun lütfen," dedi Kontes.

"Önemli olan insanın aydınlığa gözlerinin kapanmamasıdır," diye ekledi Alexis Alexândrovitch.

Kontes kendinden geçmiş gibi gülerek, "Kalbimizde Tanrının var-

lığını duyarak ne kadar mutlu olduğumuzu bir bilseniz." dedi.

Kendisini bir tek sözle işe tayin ettirebilecek olan bir insanın karşısında dinsizliğini ortaya dökemeyen Stephane Arcatievitch, iki yüzlülük ederek, "Bir insan bu kadar yükseklere çıkmaya layık değildir çoğu zaman," dedi.

"Yani, günahların onu bundan alıkoyduğunu söylemek istiyorsunuz." dedi Kontes. "Yanlış bir düşüncedir bu. Gerçek dindar için günah yoktur." Başka bir mektupla içeri giren uşağa sözlü bir cevap vererek, "Yarın Grand Duchess'lerde dersiniz," dedi. "Çünkü dindarlar için günah yoktur," diye devam etti.

Okulda okuduğu din dersinden hatırladığı bir cümleyi söyledi Arcatievitch. "Ama uygulanmayan iman ölümdür."

"İncil'de bulunan bu söz çok yanlış anlaşılmış kötü sonuçlara yol açmıştır," dedi Alexis Alexandrovitch. "Bir yığın insan, inançtan alıkoymuştur.

"Tanrıya ulaşmaya çalışmak için ruh kurtarmak için işkenceler yapmak, bizim keşişlerin yanlış düşünceleridir," dedi Kontes. Oblonsky'e sarayda çevrelerinden utanan kızlara nasıl bakıp cesaret verirse öyle bakıyordu.

"Bizim için acı çeken İsa ve inancımız yüzünden kurtulmuşuzdur biz" dedi Alexis Alexandrovitch.

Kontes, Oblonsky'e İngilizce bilip bilmediğini sorduktan ve olumlu cevap aldıktan sonra, ayağa kalkarak kitap raflarına yaklaştı.

"Ona 'Emin ve mutlu'yu ya da 'Kanat altındayı' okumak istiyorum," dedi. Kitabı bulup yerine oturduktan sonra, "Çok kısadır, gerçek inanca ve mutluluğa nasıl erişebileceğini anlatır." Tam okumaya başlayacağı sırada uşak geldi. "Bayan Brodzin mi, yarın saat ikide deyin." Cevap verirken parmağını kitabın arasına koymuştu "Marie Sanin'i biliyorsunuz. Tek çocuğunu kaybetmiş üzüntüden çılgına dönmüştü. Tanrıya ve imana dönünce avunmak imkânını buldu. Böylece gerçek 722

mutluluğu buldu."

"Evet, doğrusu..." dedi Stephane Arcattevitch. Kitap okunurken kendisine düzecek zaman kalacağını hesaplayıp memnun olmuştu "Bugün ondan bir şey istemesem daha iyi olur. Çam devirmeden çıkmayalım

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

buradan şimdilik." diye düşündü.

"İngilizce bilmediğiniz için sıkılacaksınız," dedi Kontes Landu'ya "Ama kısadır."

Landu hafifçe gülümseyerek. "Anlarım biraz," dedi. Kontes ve Alexis Alexandrovitch anlamlı bir şekilde bakıştılar.

Stephane Arcatievitch bu garip konuşmaları duyunca sıkılmıştı. Petersbourg'un bu karışık hayatından zevk alırdı. Ama sadece tanıdık olduğu çevrelerin ve insanların hayatındaki karışıklıktan zevk veriyordu ona. Yabancısı olduğu bu çevre onu şaşırtıyor ve sıkıyordu. Kontesin okuduklarını dinlerken Landu'nun kendisine baktığını farkediyordu ve üzerinde bir ağırlık duyuyordu.

İpe sapa gelmez şeyler düşünüyordu. "Maria Senin çocuğunun öldüğüne memnun olmuş... Keşişler bilmiyor, ama Kontes biliyor... Başım neden böyle, konyaktan mı? Neyse bir pot kırmadım. Ama şimdi bir şey istemeyeyim. Bu okuduğu saçma şey de ne? Aksanı fena değil. Bu Landu'nun ne işi var?" Stephane Arcatievitch birden esnediğini farketti. Esnemesini önlemeye çalıştı. Bir aralık da dalar gibi oldu. Nerdeyse horlayacaktı. Kontes'in, "uyudu" dediği zaman kendine geldi. Çok utanmıştı, ama kendisinden değil, Landu'dan söz edildiğini anlamakta gecikmedi. Stephane Arcatievitch gibi, Fransız da uykuya dalmıştı. Kendisi uyuyakalmış olsaydı çok kızardı. Halbuki Landu'nun uyumasından hoşnut görünüyorlardı. Hele Kontes çok seviniyordu buna.

Ses çıkmasın diye eteklerini tutan Kontes, heyecandan Karenin demeyi unutarak, "Dostum, görüyorsunuz uyuyor, hadi elinizi verin ona." dedi yavaşça. İçeri giren uşağa. "Sus... Evde olmadığımı söyle," diye fısıldadı.

Fransız uyuyor ya da uyuyor gibi yapıyordu. Sandalyenin kenarından sarkan terli eli bir şeyi yakalamak ister gibi titriyordu. Alexis ses çıkarmadan kalkmak istediği halde masaya çarptı. Fransızın yanına gidip elini tuttu. Oblonsky olup bitenleri rüyada görmediğinden emin olmak için dikkatle bakıyordu. Hayır rüya değildi bu. Stephane Arcatie- • vitch'in başı çatlayacak gibi oluyordu.

"Son gelen dışarı çıkmalı, çıkmalı..." dedi Fransız, gözlerini açmadan.

"Özür dilerim ne söylediğini duydunuz... saat ona doğru gelin. Daha doğrusu yarın gelin."

"Çıkmalı..." diye tekrar etti Fransız...

"Benden söz ediyor galiba," dedi Oblonsky. Böyle olduğunu anlayınca, hem kendi işini hem kardeşinin boşanma konusunu unuttu. Bir an önce kurtulmak istiyordu oradan. Parmaklarının ucuna basarak sıvıştı. Kendine gelebilmek için arabacıyla uzun zaman konuşup şakalaşması gerekti.

Son perde için gittiği Fransız tiyatrosunda ve şampanyasını içerken Stephane Arcatievitch sevdiği havayı bulur gibi oldu. Ama kendisine tam anlamıyla gelmemişti.

Pytor Oblonsky'lere geldiğinde (orada kalıyordu) Betsy'nin gönderdiği ve kendisini eve davet eden bir mektup buldu. Kaşlarını çatarak mektubu okuduğu sırada aşağıdan bir gürültü duydu.

Dışarı çıkınca gençliğe özenen Pytor Oblonsky'nin bulut gibi sarhoş olduğunu gördü. Stephane

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Arcatievitch'i görünce, uşaklara kendisini ayağa kaldırmalarını ve bırakmalarını söyledi. Sonra Stephane Ar-catievitch'e tutunarak odasına çıktı. Akşamı nasıl geçirdiğini anlatır-724

ken uyuya kaldı.

Stephane Arcatievitch çok üzüntülüydü. Her peyden öğreniyor ve sıkılıyordu. Kontes Lidia'nın evinde geçirdiği aksam hepsinden fazla canını sıkmıştı.

Ertesi gün Alexis Alexandrovitch'den son cevabı öğrendi. Kızkar-deşiyle boşanmaya razı olmuyordu. Bu kararın Fransızın söylediği şeylerden kaynaklandığını anlamıştı.

Bahar geçmiş yaz gelmişti Wronsky ve Anna bu sıcak günleri sevmiyorlardı. Bulvardaki bütün ağaçlar yapraklanmalardı. Çok geçmeden yapraklar tozlarla kaplanmıştı. Çok daha önce Vozvizhenko'ya gitmeye karar vermişler, ama kararlarını gerçekleştirememişlerdi. Nefret ettikleri halde Moskova'da kalıyorlardı. Çünkü aralarında anlaşmaya yaramıyorlardı.

Anlaşmazlıkları iç sıkıntılarından ve tedirgin olmalarından kaynaklanıyordu. Anna Wronsky'nin kendisini daha az sevdiğini. Wronsky de onun yüzünden kendini sıkıntılı bir duruma sokmuş olduğunu düşünüyordu. Bunu açıkça söylemiyor, ama her fırsattan yararlanarak birbirlerine kanıtlamaya kalkıyorlardı.

Anna Wronsky'nin bütün varlığım sadece aşk bakımından görüyor ve bunun kendi varlığı üzerinde toplanması gerektiğini düşünüyordu. Kendisini az sevdiğine göre demek başka kadınlarla ilgileniyordu. Anna bu yüzden kıskançlığa başlamıştı. Wronsky ile ilgilenen bütün kadınlara karşı kıskançlık duyuyordu. Bir genç kızla evleneceğini ve kendini bırakacağını düşünerek bu hayal ürünü kızı da kıskanıyordu. Bu düşünce onu çileden çıkarmak için yeterliydi. Çünkü Wronsky bir gün Anna'ya, annesinin kendisini Prenses Sorokin ile evlenmeye ikna etmeye çalışacak kadar az tanıdığa söylemişti.

Anna Karenina

725

Anna ona kızıyor ve her şeyine bir suç buluyordu. Moskova'daki hayatının acılarından, Alexis Alexandrovitch'in kararsızlığından, yalnızlığından onu sorumlu tutuyordu. Kendisini sevmiş olsaydı, bütün bunlardan kurtarırdı. Taşrada olmayıp Moskova'da olmalarının nedeni de oydu. Yalnızlığı sevmiyordu. Arkadaşlarının yanında olmak istiyordu. Çocuğundan ayrılmasına da o neden olmuştu.

Hava kararmıştı. Anna, Wronsky'nin arkadaşlarıyla yemek yedikten sonra eve gelmesini bekliyordu. Çalışma odasında aşağı yukarı dolaşıyor ve bir gün önceki kavgalarını düşünüyordu. Kavganın nereden çıktığını araştırmaya çalıştı. Anna kızlar için liseler açılmasının doğru olduğunu söylemiş, Wronsky bu düşünceyle alay etmişti. Bunların gereksiz olduğunu, örneğin Hannah'ın (Anna'nın yetiştirdiği İngiliz kız) fizik bilmesinin kendisi için yararlı bir şey olmayacağını söylemişti.

Wronsky'nin kendi düşünceleriyle alay ettiğini düşünen Anna ona cevap vermek istemiş ve "Beni. gerçekten seven bir insan gibi anlayamayacağını biliyorum hiç olmazsa saygılı ol," demişti.

Bunun üzerine Wronsky, kızmış üzücü bir şey söylemişti. Anna ne cevap verdiğini hatırlamıyordu. Bu sırada Wronsky'nin onu üzmek için başka bir söz daha söyledeğini de hatırlıyordu.

"Bu kıza ilgi duymanı hiç anlamıyoaım doğrusu. Anormal bir şey bu," demişti.

VVronsky'nin bu sözleri Anna'yı isyan ettirmeye yetmişti

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Sen sadece kaba ve maddi şeylerden anlarsın zaten," deyip odadan dışarı çıkmıştı.

Dün öğleden sonra Wronsky, Anna'yı görmeye gelince bu tartışmadan söz etmemişlerdi. Ama kavganın sona ermemiş olduğunu biliyordu.

O gün Wronsk, sabahtan beri evde değildi. Anna kendini yıkılmış ve zavallı bir insan gibi hissediyordu. VVronsky'i affetmişti bile. Bütün suçu kendisinde bulmuştu.726

Leo Tolstoy

"Çok kıskancım ben. Haksızlık ediyorum. Onunla barışmalıyım. Hemen köye gidelim," diye düşünüyordu.

Birden Wronsky'nin söylediği "Anormal" kelimesini hatırladı. "Çocuğumuzu sevmeyip. bir başkasının çocuğunu sevmemden hoşlanmıyor. Sanki evlat sevgisi nedir biliyor mu? Hayır beni üzmek istedi sadece. Mutlaka bir başka kadını seviyor" diye düşünmeye başladı.

Kendisini yatıştırmaya çalışırken, her zaman olduğu gibi yine sorunun başa döndüğünü ve eski öfkesine kapıldığını görüyordu. "Kendime hakim olamıyorum," dedi. "Bunlar yanlış düşünceler. Birbirimizi seviyoruz. Birkaç güne kadar boşanma izni de çıkacak. Rahat etmek güvencede olmak istiyorum. Suçun bende olduğunu söylerim ona. Yarın buradan uzaklaşırız.

Daha fazla düşünmemek için zili çaldı, eşyaları getirmelerini söyledi. Yol hazırlığı yapmak istiyordu.

Wronsky saat onda geldi.

Pişman olmuş bir insan tavrı takınarak, dışarı çıktı. Wronsky'i karşılarken, "İyi zaman geçirdin mi?" dedi.

Anna'nın neşeli olduğunu farkeden Wronsky bundan memnun olarak, "Her zamanki gibi" diye cevap verdi.

"Ooo demek yolculuk var. Sevindim buna," dedi Wronsky eşyaları görerek.

"Evet, gidelim. Bugün biraz dolaştım. Hava ne kadar güzel. Mutlaka köye gitmeliyiz."

Benim istediğim de bu. Ceketimi değiştirip hemen geleyim. Çay söyle."

Wronsky odasına gitti.

"Sevindim buna," dedi. Konuşmasında iyimserlik yoktu.

Anna Karenina

727

Wronsky tekrar gelince. Anna daha önce düşündüğü cümleleri kullanarak nasıl geçirdiğini anlattı ona. Sonra köye gitme konusunu

açtı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Birdenbire geldi aklıma bu. Boşanma için neden burada bekleyelim. Bu boşanma konusunu artık duymak istemiyorum. Hayatımı etki-lememeli bu. Aynı fikirde misin?"

Anna'nın heyecan dolu yüzüne tedirgin bir şekilde bakan Wronsky "Tabii," dedi.

"Sen ne yaptın? Kimler vardı orada?" dedi Anna biraz sustuktan

sonra.

Wronsky davetlilerin adlarını söyledi. "Yemek güzeldi. Kayık yarışı da ilgi çekiciydi. Ama Moskova'da yapılan her şeyde mutlak gülü-nüç bir taraf vardır. Bu sefer de İsveç kraliçesinin yüzme öğretmeni olan bir kadın ortaya çıktı, yeteneklerini gösterdi."

"Nasıl? Yüzdü mü." dedi Anna kaşlarını çatarak.

"Evet saçma sapan kırmızı bir mayo vardı. Hem yaşlı, hem de çirkindi. Ne zaman hareket ediyoruz?"

"Ne saçma şey. Değişik bir stilde mi yüzdü?"

"Yok canım... Herkesin yüzdüğü gibi. Saçma bir şeydi bu... Evet ne zaman gidiyoruzu?"

Anna kötü bir düşünceden kurtulmak ister gibi başını salladı.

"Mümkün olduğu kadar çabuk gidelim. Yarın hazırlananlayız. Öbür gün gidelim."

"Evet... bir dakika, öbür gün anneme gideceğim." Bunu söyler söylemez pişman oldu Wronsky. Anna'nın şüpheyle baktığını farketti. Onun şaşırdığını gören Anna şüphelerinin doğru olduğunu düşündü. Yanından uzaklaştı. Şimdi yüzme öğretmenin değil, Wronsky'nin annesinin komşusu olan Prenses Sorokin'i düşünüyordu.

"Yarın gidemez misin oraya?"

"Hayır, yarın para konusunu halletmeliyim."728

Leo Tolstoy

"Öyleyse gitmeyeceğiz demektir."

"Neden gitmeyelim?"

"Daha geç gidemem. Ya Pazartesi gideriz ya da hiç gitmeyiz."

"Neden?" dedi Wronsky şaşırmış gibi yaparak, "Anlamsız bir şey bu."

"Evet çok anlamsız. Çünkü sen benim hayatımı anlamak istemiyorsun. Hannah'a karşı duyduğum sevginin yapmacık olduğunu söylüyorsun. Dün kızımı sevmeyip, bu çocuğu sevmemin anormal olduğunu söyledin. Benim normal bir hayatım var mı sanki?"

Anna sakin olamayacağını açıkça görüyordu. Ama Wronsky'e haksız olduğunu söylemekten kendini alamıyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Ben böyle bir şey söylemedim. Bu kızı birdenbire sevmeni anlamadığımı söyledim..."

"Hem yalan söylemediğini ileri sürersin, hem de gerçeği söylemezsin."

Wronsky öfkesine hakim olarak. "Ben yalan söylemem. Bununla da gurur duymam," dedi. "Sen saygı duyamıyorsan.."

"Saygı aşkın yokluğunu kapamak için uydurulmuştur... Beni artık sevmiyorsun, bunu açıkça söylemem daha namuslu bir hareket olur."

Wronsky sandalyesinden kalkıp Anna'nın karşısına geçerek. "Artık bu kadarı fazla," dedi. Tane tane konuşarak devam etti. "Benim sabrımın da sınırlan var. Niye bunu, dernek istiyorsunuz?"

Wronsky'nin zalim yüzüne ve nefret dolu gözlerine bakan, Anna: "Boşanma izni alınmadı mı?"

"Henüz bir sonuca varmadığını söylüyor. Bir iki güne kadar cevabı alacakmış, işte oku..."

Anna titreyen ellerle alıp telgrafı okudu. Wronsky'nin dediği gibiydi. Yalnız sonunda, "Az ümit var, elimden gelen her şeyi yapacağım," diye yazılıydı.

"Boşanmak konusuna önem vermediğini söylemişti sana. Bunu

benden saklamana gerek yoktu." dedi kızararak. "Kadınlarla mektup laşmasını da benden saklıyor belki." diye düşündü.

"Yaşvin bu akşam Voytof ile birlikte gelecek," dedi Wronsky.

Anna konunun böyle birden değiştirilmesinden hoşlanmamıştı. "Bu boşanma haberinin beni etkileyeceğini nereden çıkardın. Buna önem vermediğimi sana söylemiştim. Senin dönem vermemen gerek,"

dedi Anna.

"Ben her şeyin düzenli belirli olmasından hoşlanırım." "Düzen görünüşte değil aşkın kendisindedir," dedi Anna. Wronsky'nin soğuk bir şekilde konuşmasından tedirgin oluyordu. "Bunu neden istiyorsun?"

"Tanrım, yine aşktan söz etmeye başladı," diye düşündü. Anna, "Bununla ne demek istiyorsun?" dedi.

"Şunu demek istiyorum..." diye başlarken kendini toparladı. "Benden ne istediğini sormak istiyorum."

Anna söylenmeyen sözlerin hepsini anlamıştı. "Bütün istediğim-beni terketmemendir," dedi. "Ama asıl istediğim sevgidir. Fakat bunun zerresini göremiyorum. O zaman her şey bitti demektir." Kapıya doğru ilerledi.

Wronsky, Anna'nın elini tutarak, "Dur... dur..." dedi. "Ne oluyor? Üç gün sonra gidelim dedim. Sen kalkıp benim şerefsiz bir adam olduğumu ileri sürdün."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet, her şeyini benim için feda etmiş olduğunu söyleyen bir adam için yine aynı şeyi söylerim," dedi Anna. Eski bir tartışmalarını hatırlamıştı. "Bu şerefsizlikten de beter, kalpsizliktir bu..."

Anna'nın elini hemen bırakan Wronsky, "Her şeyin bir sınırı vardır," diye bağırdı.

Anna sesini çıkarmadan, sendeler gibi yürüyerek, odadan çıktı. "Benden nefret ettiği besbelli. Başka bir kadını seviyor," diye düşündü odasına girerken. "Sevgi diye bir şey kalmadı. Her şey bitti artık," di-730

Leo Tolstoy

ye aklından geçirdi.

Aynanın önünde alçak bir sandalyeye oturarak, "Peki ama nasıl bitecek?" dedi kendi kendine.

Kendisini yetiştirmiş olan halasının mı yoksa Dolly'nin mi yanına gitmesi gerektiğini, Wronsky'nin şimdi odada yapayalnız ne yaptığını, bunun son kavga olup olmadığını, Petersbourg'daki tanıdıkların ne söyleyeceklerini, Alexis Alexandrovitch'in ne düşüneceğini ve birçok olasılıkları düşünmeye başladı. Ama bunları şöyle bir düşünüp geçiyordu. Annie'yi doğurduğu zamanı ve p zaman pençesinden kurtulamadığı bir duyguyu hatırladı. "Neden ölmedin?" O sıralarda duyup düşündükleri birden kafasının içine üşüştü. Asıl istediğini birden tam anlamıyla şekilde kavramıştı. Evet yalnız bu düşünce kurtarabilirdi onu. "Evet... Ölmek..." Alexis Aiexandrovitch'in, Seryoza'mn, kendimin duyduğu utanç ancak bu şekilde ortadan kalkabilir. Bundan o da acı çekecek, beni düşünecek, diye düşündü.

Kendi zavallılığını düşünüp gülümsüyor, sol elindeki yüzüklerle oynayarak, ölümünden sonra Wronsky'nin neler duyacağını anlamaya çalışıyordu.

Ayak sesleri duydu. Wronsky geliyordu. Başını çevirmeden öylece durdu.

Wronsky yanına gelip, elini tutarak, tatlı bir sesle:

"Anna, madem istiyorsun, öbür gün gidelim. Her şeyi kabul ederim ben," dedi. Anna cevap vermedi

"Ne var?"

"Biliyorsun," dedi. Birden kendisini tutamayıp hıçkırmaya başladı.

"Bırak beni... Yarın gideceğim. Kimim ben? Ahlâksız bir kadın... Senin başına bela oluyorum. İstemiyorum bunu. Seni rahat bırakacağım. Beni sevmiyorsun, bir başkasını seviyorsun."

Wronsky onu yatıştırmaya çalıştı. Kıskançlığının boşuna olduğu-

Anna Karenina

731

nu ve kendisinden başka kimseyi sevmediğini söyledi.

"Anna neden üzüyorsun kendini?" dedi ellerini öperek. Wronsky'nin yüzü değişmişti. Anna onun ağladığı ve gözyaşlarının ellerini ıslattığını hissetti. Kıskançlığı birden derin bir sevgi haline girdi. Kollarını Wronsky'nin boynuna dolayıp başını, boynunu, ellerini öpmeye başladı...

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Artık barışmış olduklarını anlayan Anna sabahtan yolculuk hazırlıklarına başlamıştı. Salı mı, Pazartesi mi gidecekleri belli değildi. Bu karan birbirlerine bırakmışlardı. Buna rağmen Anna eşyaları hazırlıyordu. Wronsky içeri girerek, "Gidip, hemen annemi görecğim. Yeg-rov'lara para gönderebilir bana. Yarın gidebiliriz," dedi.

Anna çok neşeli olduğu halde bu sözleri duyunca sinirlendi.

"O zaman o kadar hazır olamam ben," dedi Anna. "Benim istediğim gibi olmayacak, senin dediğin gibi yapalım. Yemek odasına git ben geliyorum."

Anna yemek odasına girdiği zaman Wronsky büfteğini yemekle meşguldü.

Wronsky'nin yanına oturarak, "Bu odalardan ne kadar nefret ettiğimi tahmin edemezsin," dedi. "Hiçbir özelliği yok buranın. Hele duvardaki kâğıtlar çok kötü. Vozdvizhenko'yu o kadar özledim ki... Atları gönderdin mi?"

"Hayır bizden sonra getirecekler onları. Nereye gidiyorsun sen?"

Anna neşeyle, "Biraz alış veriş yapacağım," dedi. Ama yüzü birden değişti. Wronsky'nin uşağı gelmiş bir telgraf makbuzunu istemişti. Bu normal bir şeydi. Ama Anna, Wronsky'nin şaşırarak, makbuzun çalışma odasında olduğunu söylediğini farketmişti.

"Yarın bütün işlerimiz bitmiş olacak..."732

Leo Tolstoy

"Telgraf kimden geldi?"

"Stiva'dan." dedi.

"Bana neden göstermedin? Stiva ile benim aramda sır olabilir mi?"

Wronsky uşağı çağırıp, telgrafı getirmesini söyledi.

"Stiva'yı bilirsin, olur olmaz telgraf çeker. Bir iş sonuca ulaşmadıkça telgraf çekmeye ne gerek var?"

Wronsky.

"Senin için, gelecekteki çocukların için..."

"Çocuğumuz falan olmayacak."

"Yazık..." dedi Wronsky.

Anna Wronsky'nin biraz önce söylediklerini unutmuş gibi, "Benim için değil çocuklar için istiyorsun bunu," dedi.

Çocuk konusu yüzünden uzun süredir tartışıyorlardı. Anna onun çocuk istemesinden güzelliğini fark etmemesinden ileri geldiğini düşünüyordu.

Wronsky sanki acı çekiyormuş gibi kaşlarını çatarak, "Senin için her şeyden önce senin için," diye

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

sözlerini tekrar etti. "Sıkıntılarının, durumun karışıklığından geldiğini düşünmüştüm."

Wronsky'nin sözlerine değil konuşma biçimine ve soğukluğuna dikkat eden Anna. "İşte, benden nefret ettiğini saklamak zahmetine bile girişmiyor," diye düşündü.

"Sıkıntıların bundan gelmiyor. Tamamen sana bağlı olmam, senin elinde olmam beni sıkıntıya düşürmez..."

Wronsky, düşüncesini açıklamak istiyordu. "Anlamak istemiyorsun. Düzensizlik senin beni serbest sanmanda," dedi.

"Bu bakımdan hiç merak etme," dedi Anna. Sonra dönerek kahvesini içmeye başladı.

Fincanı elinde tutarken, serçe parmağını öteki parmaklarından ayırıyordu. Bir iki yudum içtikten sonra Wronsky'e baktı. Parmağının

duruşundan. kahveyi yudumlarken çıkardığı sesten nefret ettiği yüzünden belli oluyordu.

Elleri titreyen Anna. "Annenin sana ne gibi bir eş seçtiğinden bana ne?" dedi.

"Bundan söz etmiyorduk biz."

"Bundan söz ediyoruz. Kim olursa olsun kalpsiz bir kadına karşı saygı duyamam ben."

"Annemden saygıyla söz etmelisin, Anna."

"Çocuğunun nasıl mutlu olacağına önem vermeyen bir kadın kalpsizin biridir."

Wronsk, kızmaya başlamıştı, "Annemden böyle söz etmemeni rica ettim," dedi.

Anna ona bakarak bir gün önce nasıl barışmış olduklarını aklından geçirdi.

"Anneni sevmiyorsun sen. bütün bunlar lâftan ibaret," dedi.

"Böyle olsa bile, senin..."

"Ne yapacağıma karar vermem gerekiyor, değil mi, verdim zaten..." Anna bunları söyledikten sonra çıkacaktı. Bu sırada içeri Yav-şin girdi. Anna onu selamlayarak odada kaldı.

Kendisini toparlamaya çalıştı. Oturarak misafiriyle konuşmaya başladı.

"Nasılsınız? Kazandığınız paralan aldınız mı bari?" dedi Anna...

"Hepsini almadım, ama bir kısmını alacağımı sanıyorum," dedi Yaşvin. Kavga ettiklerini anlamıştı. "Ne zaman hareket ediyorsunuz?" dedi.

"Yarın değil öbür gün, sanırım..." dedi Wronsky.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Karar verildi," dedi Anna Wrosky'e bakarak. Barışmalarının imkânsız olduğunu anlatmak istiyordu.

"Pyevtsof a acımadınız mı?" dedi Anna Yaşvin'le konuşmaya devam ederek.734

Leo Tolstoy

"Bu soruyu hiç kendime sormadım. Anna Arcadievna. Kumar oynadığı zaman, sırtımdaki gömleği bile almak ister. Zâten işin tadı da burada. Şimdi ben zenginim, yarın beş parasız kalabilirim." "Peki evli olsaydınız ne olurdu?"

"Zaten bunun için evlenmiyorum," dedi Yaşvin. gülümseyerek. "Helsingfors ne oluyor peki?" dedi Wronsky, Anna'nın yüzüne bakarak.

Anna, Yaşvin'e "Gerçekten aşık mısınız?" dedi. "Birçok kez aşık oldum. Ama iskambil kâğıtları benim için çok daha önemlidir."

Anna, "Helsingfors için de mi aynı şekilde düşünüyorsunuz?" diyecekti. Ama Wronsky'nin kullandığı kelimeyi söylememek için bundan vazgeçti.

Bu sırada, atı satın alacak olan Vyotof içeri girdi. Anna odadan çıktı.

Evden çıkmadan önce Wronsky, Anna'nın odasına geldi. Anna önce masanın üzerinde bir şeye bakıyormuş gibi yaptı. Sonra bu hareketinden utanarak, Wronsky'nin gözlerinin içine baktı. Fransızca konuşarak, "Ne istiyorsun?" dedi. "Gambetta'nın garantisini alacağım. Sattım onu." Bunları söylerken sanki tartışmalarının faydası olduğunu anlamak istiyor gibiydi.

"Suç bende değil." diye düşündü Wronsky. "Acı çekmek istiyorsa çeksin." Tam kapıdan çıkacağı sırada Anna'nın bembeyaz yüzünü ve titrek dudaklarını aynada gördü. Bir şeyler söyleyip onu yatıştırmak istedi. Ama ayaklan sanki odadan dışarı çıkarıyordu onu. Bütün günü dışarda geçirdi. Eve döndüğü zaman hizmetçi kız Anna Arcadiev-na'nın başının ağrıdığını ve yanına gelmesi için kendisinden rica ettiğini bildirdi.

Anna Karenina

735

Dargınlıkları ilk defa beli olmuştu. Bu yalnız kavga değil, aralarındaki soğukluğun ortaya çıkmasıydı. Garantiyi almak için odaya geldiği zaman Wronsky taş yürekli ve yabancı bir insan gibi davranma-mış mıydı? Ona karşı sadece soğuk davranmakla kalmıyor, nefretini de belli ediyordu. Bir kadını sevdiği besbelliydi.

Anna onun söylediği ve söylemek istediği kelimelerin hepsini aklından geçiriyor, öfkeden deliye dönüyordu.

"Seni alıkoymuyorum. Madem ki kocandan ayrılmak istemiyorsun ona geri dönebilirsin. Kaç para istersen vereyim," demek istemiş olabilirdi.

Anna Wronsky'nin kendisine en ağır ve kaba sözleri söylemiş olduğunu düşünüyor ve onu bu yüzden affetmiyordu.

Ama biraz sonra. "Dün, beni sevdiğini söylemedi mi? Her zamanki gibi boş yere üzülmüyor muyum yoksa?" diyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Dışarı çıktığı iki saat dışında, Anna o gün sabahtan akşama kadar aralarında her şeyin bitip bitmediğini düşündü durdu. Wronsky'i akşama kadar beklemişti. Hizmetçiye başının ağrıdığını söyledikten sonra, "Rica ettiğim halde gelip beni görse, bana halâ aşık olduğunu göstermiş olacak. Gelmezse her şey bitti demektir... O zaman ne yapacağımı biliyorum."

Akşam üzeri Wronsky'nin geldiğini duydu. Hizmetçiyle konuştuktan sonra kendi odasına gittiğini anladı. Demek ki artık her şey bitmişti.

Ölüm, gözünün önünde bütün açıklığıyla beliriyordu. Wronsky'-nin kalbini yeniden kazandıracak ve ona gereken cezayı verecek tek araç ölümdü.

Vozdvizenko'ya gitmek ya da gitmekek, kocasından boşanmak ya da boşanmamak onun için artık önemli değildi. Wronsky'i cezalandırmaktan başka bir şey düşünmüyordu. Her zamanki ilaç dozunu aldıktan sonra, bütün şişeyi içmesi gibi basit en kolay bir hareketin ölümü-736

Leo Tolstoy

ne neden olabileceğini düşündü. Sonra bu durumda Wronsky'nin ne kadar acı çekeceğini düşünüp memnun oldu. Yatakta sırtüstü yatmıştı. Bir tek mumun aydınlattığı yarı karanlık tavanın işlemelerine bakarak. Wronsky için bir anıdan başka hiçbir şey olmayacağı zaman, onun neler duyacağını kestirmeye çalışıyordu. Birden tavandaki gölgeler oynaşmaya ileri geri gitmeye başladılar. Sonra hepsi birleşerek ortalığı karanlığa boğdular. Anna: "Ölüm!" diye inledi. Öyle korkmuştu ki. birkaç saniye nerede olduğunu bile hatırlayamadı. Titreyen ellerle yanıp tükenen mumun yerine bir başkasını yaktı. "Hayır, hayır yaşamalıyım," diye düşündü. "Birbirimizi seviyoruz. Neden ölecekmişim..." Korkudan sıyrılmak için Wronsky'nin odasına gitti.

Wronsky, tamamen uykuya dalmıştı. Anna onu uyurken seyretmekten heyecanlanır, ağlayacak gibi olurdu. Kendisine yine soğuk bir şekilde bakacağından korktuğu için onu uyandırmaya kalkışmadı, tekrar odasına döndü, yeniden ilaç aldıktan sonra tekrar uykuya daldı. Ama bu bir çeşit yarı uyanıklık haliydi.

Sabahleyin korkunç bir kâbus görerek uyandı. Aynı kâbusu Wronsky ile yaşamaya başlamadan önce de görmüştü. Ufak tefek, pis sakallı birisi, anlaşılmaz Fransızca sözler söyleyerek, ellerindeki demirlerle bir şeyle yapıyordu. Her kâbus görüşünde (Kâbusun korkunçluğu buradan geliyordu) bu adamın sanki kendisi orada yokmuş gibi. hareket ettiğini, demirlerle vücudunun üzerinde korkunç şeyler yaptığını görüyordu. Ter içinde uyandı.

Uyandığı zaman, bir gün öncesini sanki bir sis içindeymiş gibi belirsiz bir şekilde hatırladı.

Küçük bir kavgaydı bu. Daha önce de oldu. Yarın birlikte buradan uzaklaşırız," dedi kendi kendine. Çalışma odasında olduğunu öğrenince hemen Wronsky'nin yanına gitmek istedi. Ama bir araba sesi duyunca pencereden baktı. Leylak rengi elbiseler giyinmiş bir genç kız kapıyı çalan bir uşağa bir şeyler söylüyordu. Salonda küçük bir konuş-

Anna Kareniria

737

madan sonra birisi gelip Wronsky'e haber verdi. Wronsky aşağı inerek genç kızla gülümseyerek konuştu ve onun uzattığı bir paketi aldı. Araba hızla ilerledi. Wronsky adeta koşar gibi yukarı çıktı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Gözlerinin önündeki sis sanki dağılmıştı. Gaibi dayanılmaz bir acıyla doldu. Bu evde bir gün daha fazla kalmakla ne büyük bir hata etmişti... Kararını bildirmek için Wronsky'nin odasına gitti.

Yüzündeki ciddi ve üzüntülü ifadeyi farkettirmek istemeyen Wronsky, "Bayan Sorokin ile kızı, annemin gönderdiği para ve evrakı getirdiler. Senin başın nasıl oldu, ağrısı geçti mi?" dedi.

Anna, odanın tam ortasında durup onun gözlerinin içine baktı. Wronsky de kaşlarını çatıp ona baktı. Sonra önündeki mektubu okumaya devam etti. Anna dönüp odadan çıkmaya hazırlanıyor-du.Wronsky istese onu çağırabilirdi. Ama sesini çıkarmıyordu. Tam kapıdan çıkacağı sırada:

"Haa, yarın gidiyoruz, değil mi?", diye sordu Anna'ya.

Anna arkasına dönerek, "Sen gidersin, ben gitmeyeceğim," dedi.

"Anna böyle devam edemeyiz."

"Sen gidersin istersen," diye tekrar etti Anna.

"Bu durum dayanılmayacak bir hal aldı..."

"Çok pişman olacaksın..." dedikten sonra Anna dışarı çıktı. Bu kelimeler o kadar umutsuz bir şekilde söylenmişti ki, Wronsky hemen ayağa fırlayıp Anna'nın arkasından gitmek, onu durdurmak istedi. Ama bu şekilde tehdit edilmesi öfkelendiriyordu onu. "Her şeyi denedim. En iyisi fazla üzerine düşmemek," diye düşündü. Şehre inmeye ve imza almak için annesini görmeye gitmek için hazırlanmaya başladı.

Anna onun ayak seslerini duydu. Oturma odasında duruyor, ama gelip Anna'yı görmüyordu. Uşağa emir vererek, Vytof gelecek olursa atı vermelerini, söyledi. Sonra kapıdan çıkarak arabaya doğru ilerledi. Tam o sırada uşak, unutmuş olduğu eldivenlerini getirdi. Pencerelere 738

Leo Tolstoy

bakmadan, arabaya binerek, arabacıya bir şeyler söyledi. Çok geçmeden gözden kayboldu.

Anna, pencerenin yanında durmuştu. "Gitti, her şey bitti artık," diye mırıldanıyordu. Birden geceleyin mum söndüğü sırada duduklarını ve gördüğü kâbusu hatırladı. İçi korkuyla doldu.

"Hayır olmaz bu," dedi anna. Yalnız kalmaktan korkmuş zili çalarak çağırmış olduğu uşağın gelmesini bile bekleyemeden dışarıya fırlamıştı, uuşağa:

"Kontun nereye gittiğini öğren," dedi. Uşak Kontun atları görmeye gittiğini söyledi.

"Kont hazretleri, dışarı çıkmak isterseniz, arabanın hemen geri gönderileceğini söylediler."

"Peki bir haber göndereceğim. Mihail bu haberi hemen atların bulunduğu yere götürsün. Acele etsin."

Oturup hemen bir iki satır yazdı:

"Haksızlık ettim, sana her şeyi açıklayacağım. Lütfen geri dön. Korkuyorum."

Zarfı mühürleyip uşağa verdi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Yalnız kalmaktan korkuyordu. Hemen öğretmenlerin bulunduğu yere gitti.

Kıvırcık saçlı, pembe yanaklı çocuğunu görünce, Serge'i hatırladı. "Hiç ona benzemiyor. Bu değil o, bu değil," dedi kendi kendine. Ser-ge'yi orada bulmayı bekliyordu sanki. Küçük kız önündeki masaya durmadan vuruyor ve annesine ilgisizce bakıyordu. Yola çıkacaklarını söyledikten sonra, Anna çocukla oynamaya başladı. Ama çocuğun gülüşü Wronsky'i o kadar hatırlatıyordu ki, Anna göz yaşlarını tutup oradan hemen uzaklaştı.

Anna Karenina

739

"Her şey bitti mi? Hayır sanmam," diye düşünmeye başladı. "Peki geldiği zaman, o soğuk bakışını nasıl açıklayacak..."

Saatine baktı. Yirmi dakika geçmişti. "Notu alınış geri dönüyordu. On dakika sonra burada olur. Peki gelmezse ne olacak? Bu olamaz. Beni böyle gözleri yaşlı görmesin. Saçlarımı taradım mı acaba?" Elleriyle saçlarına dokundu. "Taramışım, ne zaman taradığımı hatırlamıyorum bile, kendisine korkak bir şekilde aynadan bakan şişmiş yüzü görünce: "Bu da kim?" diye düşündü. "Benim bu!" dedi korku içinde.

Anuşka'nın süpürdüğü yatak odasına girer, "Deliriyor muyum yoksa? Ne oluyor bana?" diye düşünüyordu.

"Anuşka," diyerek hizmetçinin önünde durdu. Ne söyleyeceğini bilmiyordu.

Hizmetçi sanki onun söylediğini anlamış gibi:

"Darya Alexandrovna'ya mı? Evet gideceğim."

"Onbeş dakika sonra gelecek, onbeş dakika sonra!" Saatine bakmaya başladı. "Nasıl oluyor da beni bırakmaya gönlü razı oluyor. "Pencerenin önüne gidip dışarıya bakmaya başladı. Onun ne zaman geleceğini kestirmeye çalışıyordu. Arabanın geldiğini gördü. Ama kimse dışarı çıkmamıştı. Haberci arabayla geri gelmişti. Anna aşağıya indi.

"Kontu bulamadık, aşağı şehir yolundan gitmiş."

Tatlı yüzü Mihail'e, "Ne söylüyorsunuz siz?" dedi.

"Demek ki mektubu almadı," diye düşündü.

"Doğru Kontes Wronsky'nin evine git. Bana mutlaka cevap getirmelisin."

"Peki ben ne yapacağım?" diye düşündü. "Evet Dolly'nin yanına gitmeliyim. Bu çok doğru olur. Yoksa çıldıracağım. Telgraf çekmeliyim." Hemen bir telgraf yazdı: "Sizinle mutlaka görüşmeliyim. Hemen gelin." Giyinip hazırlandıktan sonra kendisine sevgile bakan Anuşka'ya dönerek:740

Leo Tolstoy

"Anuşka söyle bakayım, ne yapmalıyım?" diye sordu.

"Anna Arcadievna kendinizi neden bu kadar üzüyorsunuz? Çıkıp biraz dolaşın."

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet gideyim. Bir telgraf gelirse, Darya Alexandrovna'nın evine yollarsınız... Ya da ben gelirim kendim."

Gönlünde olup bitenleri düşününce, "Evet dışarı çıkmalıyım. Gez-meliyim biraz. Bu evde durmamalıyım," dedi kendi kendine.

Arabacı yerine geçmeden önce, "Nereye gideceğiz efendim," dedi.

"Z.namenka'ya.....Oblonsky'lere..."

Güneşli güzel bir gündü. Biraz önce dinen yağmur bu güzel Mayıs gününde adeta pırıl pırıl etmişti. Saat üçe geliyordu. Sokaklar çok kalabalıktı.

Rahat arabanın içinde oturan ve tertemiz havayı içine çeken Anna bir gün önceki olayları evde olduğundan daha farklı görüyordu şimdi. Ölümü eskisi gibi bunca açıklığı ve korkunçluğu içinde görmüyor, hatta kaçınılmaz bir şey olduğunu da düşünüyordu. Kendisini ne kadar küçük düşürmüş olduğunu düşünüyor. "Ona yalvarmasam olmaz mıydı? Onsuz yaşayamam mı sanki?" diyordu kendi kendine. Bu soruya cevap vermeden, yol boyunca ilerliyor, kenardaki dükkânların tabelalarını okumaktan da geri kalmıyordu. "Büro, noterlik, dış cerrahı... "Hepsini anlatacağım Dolly'e. Zaten Wronsky'i sevmez o... Onun verdiği öğütlere uygun olarak hareket edeceğim. Kendimi Wronsky'nin ellerine bırakacak değilim. Filipof; çörekçi. Bu hamurda^Petersbo-urg'a gönderdiklerini söylerler. Moskova'nın suyu çok iyidir. Mitist-chen'den baharlar... Çörekler!..

On yedi yaşındayken halası ile birlikte Troitsa gidişini hatırladı. "O kırmızı elli kız ben miydim? O zaman çok önemli bulduğum bir-

çok şeyler bugün nasıl gözümden düştü. Bu kadar küçük düşeceğim aklıma gelir miydi? Pişman edeceğim onu. Ne kötü bir korku bu... Durmadan birşeyler boyar, inşaat yaparlar..." "Modalar ve elbiseler" yazılı bir tabelayı okudu. Bir adamın kendisine selam verdiğini farket-ti. Anuşka'nın kocasıydı bu. "Korkunç olan insanın geçmişini koparıp atamaması. Ama insan geçmişle ilgili anılarını saklayabilir, onları gömebilir. Ben de öyle yapacağım." Sonra Alexis Alexandrovitch'i ve onu aklından'nasıl çıkarmış ve unutmuş olduğunu düşündü. "Dolly ikinci kocamdan da ayrıldığımı ve hata etmekte olduğumu söyleyecek. Sanki hata etmek benim umrumda... Elimden başka türlüsü gelmez ki..." Birden ağlamak istedi. Hemen arkasından, gördüğü iki kızın neden gülümseyip durduklarını anlamaya çalıştı. "Aşk yüzünderdir belki. Aşkın ne kadar sıkıntılı bir şey olduğunu bilseler... Bulvar... İşte çocuklar oynuyor. Serge... Her şeyi kaybettiğim gibi onu da kaybettim. Evet gelmezse her şeyi kaybettim demektir. Belki tren yüzünden geç kalmış şimdi gelmiştir. Af dileyecek değilim. Hayır hemen, Dolly'e gidip her şeyi söyleyeceğim. Çok mutsuzum bunu hak ettim biliyorum.... Ama çok mutsuzum. Bana yardım et. Bu arabaya binmem ne iğrenç bir şey... Hepsi onun malı. Ama onu bir daha görmeyeceğim." Merdivenleri, Dolly'e söyleyeceği sözleri düşünüp acı çekerek çıktı.

Salonda, "Dolly'nin yanında kimse var mı?" diye sordu.

Uşak, "Katerina Alexandrovna, Levine var" diye cevap verdi.

"Wronsky'nin aşık olduğu kız," dedi Anna kendi kendine. "Onunla evlenmediğine pişmandır, tatlı bir anı olarak düşünür onu. Oysa benden nefret ediyor.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Anna'nın geldiği sırada, Dolly ve Kitty yeni doğan bebeğin bakılması konusunda konuşuyorlardı. Dolly aşağı inerek Anna'yı yalnız başına karşıladı.

"Demek henüz buradan gitmediniz. Gelip, seni görmek istiyordum742

Leo Tolstoy

Stiva'dan bir mektup aldım."

Kitty'nin yanına gelip gelmediğine bakan Anna, "Bize de bir telgraf gönderdi," dedi.

"Tam olarak istediğini elde edememiş. Ama elinden geleni yapacağını yazıyor."

"Yalnız değilsin galiba... Mektubu görebilir miyim?"

"Evet, Kitty var," dedi. Dolly sıkılarak. "Çok hasta."

"Duydum bunu... Mektubu görebilir miyim?"

"Hemen getireyim... Reddetmiş sayılmaz. Stiva çok umutlu görü-

/

nüyor."

"Ben hiç öyle değilim. Hatta gerçekleşmesini bile istemiyorum."

Anna, yalnız kalınca, "Yoksa Kitty beni görmek istemiyor mu?" diye düşündü. "Belki hakkı var. Ama onun böyle hareket etmemesi gerekirdi. Saygı değer bir kadının benimle konuşmak istemeyeceğini biliyorum. Her şeyimi ona feda etmiş olduğumu biliyorum. İşte karşılığını gördüm. Ondan öyle nefret ediyorum ki... Burada ne işim var. Ne kadar zavallıyım..." Yandaki odada konuşan Kitty ve Dolly'nin seslerini duydu. "Dolly'e ne söyleyeceğim? Kitty'nin halimi görüp bana yüksekten bakmasına dayanabilecek miyim? Zaten Dolly anlamaz ki... Kitty'e her şeyi ve herkesi nasıl küçümsediğimi göstermem daha doğru olur.."

Dolly mektupla birlikte içeri girdi. Anna sesini çıkarmadan okuduktan sonra, mektubu Dolly'e geri verdi.

"Bunların hepsini biliyorum. Vız gelir bana..."

"Yok canım, işler yoluna girecek, neden böyle söylüyorsun?" dedi.

Dolly, Anna'yı hiç bu kadar sinirli görmemişti. "Ne zaman gidiyorsunuz?"

Anna gözlerini yarı kapayarak önüne baktı. Cevap vermedi.

Kapıdan tarafa bakıp kızararak, "Neden benden kaçıyor?" dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Kaçmıyor. Çocuğuna süt veriyordu. Durumu pek iyi değil." dedi Dolly. Yalan söylemeyi beceremiyordu. "İşte geldi."

Anna'nın geldiğini öğrenince Kitty onunla görüşmek istememişti, ama Dolly görüşmesi için ikna etmişti onu. Kendini toparlayıp içeri giren Kitty, Anna'ya yaklaştı, kızararak elini uzattı. Titrek bir sesle, "Sizi gördüğüme çok memnun oldum," dedi.

Kitty bu kötü kadına, hem sert, hem de iyi davranmak istiyor, ne yapacağını bilmiyordu. Anna'nın güzel yüzünü görünce içinde sertlikten eser kalmadı.

"Benimle konuşmak istemeseydiniz şaşırmazdım. Her şeye alıştım artık. Hastaydınız değil mi? Ne kadar değişmişsiniz," dedi Anna.

Kitty Anna'nın kendisine bir düşman gibi baktığını hissetmişti. Bu davranışın Anna'nın içinde bulunduğu zor durumdan doğduğunu düşünüp onun adına üzüldü.

Kitty'nin hastalığından, bebekten, Stiva'dan söz ettiler. Anna'nın bunların hiçbiri ile ilgilenmediği belli oluyordu.

"Sizinle vedalaşmaya gelmiştim," dedi Anna.

"Peki ne zaman gidiyorsunuz?"

Anna cevap vermedi. Kitty'e dönerek:

"Sizi gördüğüme çok sevindim," dedi. "Herkes, hatta beni görmeye gelen kocanız bile sizden övgüyle sözetti. Kocanızı çok beğendim," diye ilave etti. Bu sözleri kötü bir niyetle söylediği belliydi. "Şimdi nerede?"

Kitty kızararak, "Köyde," diye cevap verdi.

"Selamlarımı söyleyin, unutmayın sakın..."

Kitty ona acıyan gözlerle bakarak, saf bir şekilde, "Söylerim merak etmeyin," dedi.

"Allahaısmarladık Dolly..." Anna, Dolly ile öpüştükten ve Kitty'nin elini sıktıktan sonra, hızla dışarı çıktı.

Kitty kızkardeşi ile yalnız kalınca, "Yine eskisi kadar güzel ve se-744

Leo Tolstoy

vimli, ama çok acıklı bir durumu var," dedi.

"Evet onu hiç böyle görmemiştim. Birlikte salona çıktığımız zaman ağlayacak gibi bir hali vardı."

Anna arabaya bindiği zaman eskisinden de kötü bir durumdaydı. Kitty'le karşılaşınca ne kadar yalnız bir insan olduğunu anlamış, acı çekmişti.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Pyotr, "Nereye gidiyoruz, eve mi?" dedi.

"Evet, eve," diye cevap verdi Anna. Artık, nereye gittiği bile umurunda değildi.

Yoldan geçen iki adam gözüne çarptı. "Bana sanki korkunç ve acayip bir yaratıkmışım gibi baktılar. Böyle hararetli bir şekilde acaba ne konuşuyorlar?" diye düşündü. "İnsan duyduklarını bir başkasına söyleyebilir mi? İyi ki Dolly'e bir şey söylemedim. İmrendiği mutluluğum yüzünden cezaya çarpılmış olduğumu düşünecek, mutlu olacaktı. Kitty daha da sevinecekti. Yüzünden belli oluyordu. Kocasına karşı samimi davrandığımı biliyor ve bu yüzden benden nefret ediyor. Onun gözünde ben ahlâksız bir kadınım. Ahlâksız olsaydım kocasını kendime aşık ederdim." Şişman bir adamın kendisine doğru yaklaştığını görüp, "İşte hayatından memnun bir adam," diye düşündü. Adam, An-na'yı bir tanıdığı sanarak şapkasını çıkarıp selamladı. Dazlak kafası görüldü. Yanıldığını anlamıştı. "Beni tanıdığını sanıyor," dedi Anna. "Beni herhangi bir insan kadar tanıyor şüphesiz! Ben bile bilmiyorum kendimi. Fransızların dediği gibi canımın neyi çektiğini biliyorum sadece." Şapkasını çıkarıp terlemiş yüzünü gözünü silen bir dondurmacının önünde durup dondurmalara bakan iki çocuk gözüne ilişti. "Şu pis dondurmalardan yemek istedikleri muhakkak... Hepimiz tatlı ve güzel şeyleri arzuluyoruz..; Kitty de öyle... Wronsky olmayınca Levi-

ne... Bana özeniyor, benden nefret ediyor. Hepimiz birbirimizden nefret ediyoruz, evet bu bir gerçek... Berber Tuitkin... Saçlarımı berber Tuitkin'de yaptırırım."Wronsky'e söyleyeyim bunu..." Kendisine eğlendirici ve tatlı bir söz söyleyebileceği tek tanıdığı olmadığını hatırladı. "Eğlendirici neşelendirici bir şey yok zaten... Her şey iğrenç. Bütün bu kiliseler, şarkılar ve sahtekârlıklar ne işe yarıyor? Birbirimizden nefret ettiğimizi gizlemeye... İşte arabacılar birbirlerine nasıl kötü davranıyorlar. Yaşvin şöyle demişti: "Benim gömleğimi bile almak ister. Ben de öyle davranıyorum.." Ne kadar doğru."

Bu düşüncelere dalmış, kendi durumunu bile unutmuştu. Eve gelmiş olduğunu faretmemişti. Kapıcının kendisini karşılamak için koştuğunu görünce, gönderdiği mektubu bu telgrafı hatırladı.

"Cevap var mı?" diye sordu.

"Bir dakika," diyen uşak Wronsky'nin odasına giderek bir telgraf kâğıdı getirdi. "Saat ondan önce gelemem Wronsky."

"Haberci gelmedi mi?"

Kapıcı "hayır," dedi.

"Ben ne yapacağımı biliyorum," diyerek odasına çıktı. İntikam isteği ve duyduğu kızgınlık yüzünden çılgına dönmüştü. Ayrılmadan önce onu görüp, yeryüzünde en fazla kendisinden nefret ettiğimi söyleyeceğim." Asılı duran şapkalarından birini görünce titredi. Sadece telgrafına cevap vermiş olduğunu, mektubunu henüz almamış olabileceğini düşündü. Onu annesi ve Prenses Sorokin ile sakin bir şekilde konuşurken düşündü. Duyduğu acılardan sanki zevk alıyordu. "Evet, hemen gitmeliyim," dedi. Ama nereye gideceğini bilemiyordu. Bu evde duyduklarından bir an önce kurtulmak istiyordu. Çevresindeki her şeyden tiksiniyordu.

"Tren istasyonuna gideyim. Karşılaşmazsak, oraya gider onu yakalarım." Tren tarifesine baktı. Saat sekizi iki geçe bir tren vardı. "Yetişirim." Bir iki gün için ihtiyacı olacak eşyaları çantasına koydurttu.746

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bu eve artık hiç dönmeyeceğini biliyordu.

İstasyonda ya da Kontesin evinde ne olursa olsun, bundan sonra. Nizhigorod yolundaki ilk şehre kadar gidip orada durmayı aklına koydu.

Yemeği hazırlamışlardı. Ama ekmek ve peynirin kokusu içini bulandırdı. Arabaya binip evden uzaklaştı.

Sıcak bir akşamdı. Ortalık yeni kararmıştı. Eşyalarını taşıyan Anuşka, Pytor ve arabacı ona sinirlenmişler, nefretle bakıyorlardı.

"Siz gelmeyin, Pytor."

"Peki bilet nasıl alacaksınız?"

"Önemli değil..." dedi Anna sert bir şekilde. "İsterseniz gelin..."

Pytor arabaya bindi, kollarını göğsüne kavuşturarak, arabacıya, "İstasyona çek," dedi.

"Yine aynı şey... İyice anlıyorum bunu," diye düşündü Anna. Araba yavaşça sallanarak ilerlemeye başlamıştı. Anna'nın zihninde hayaller ve düşünceler birbirini kovalıyordu.

"Son olarak ne düşünmüştüm? Berber Tuitkini mi? Hayır Yaş-.vin'in söylediklerini. Var olma savaşının ve nefretin insanları bir arada tutan tek şey olduğunu söylemişti." Bir arabaya gezmeye çıktıkları belli olan bir topluluğa içinden, "Şu geziye boşuna gidiyorsunuz. Birlikte aldığınız köpeklerin size hiçbir faydası olmaz, kendinizden kaçamazsınız," dedi. Pytor'un baktığı tarafa gözlerini çevirince, fitil gibi sarhoş, başını önüne eğerek yürüyen bir fabrika işçisi gördü. Yanında bir polis vardı. "İyi bir yol bulmuş," diye düşündü. "Kont ve ben bu mutluluğu bulamadık."

Anna ilk kez, Wronsky ile aralarındaki ilişkiyi açıkça görebiliyor. Bundan daima kaçınmıştı. "Benden istediği neydi? aşktan fazla, guru-

runu tatmin etmek tabii" Tanıştıkları ilk günlerde söylediği sözleri, yüzünün ifadesini (bir seter köpeğin yüzüne benziyordu) hatırladı... "Evet başarısından gurur duyuyordu sadece. Şimdi gurur duyacak.bir* şey kalmadı. Benden gurur değil utanç duyuyor artık. Her istediğini aldı. Artık onun hiçbir işine yaramıyorum. Benden bıktı. Ama şerefsiz bir insan gibi hareket etmek istemiyor. Geri dönmemek için benim boşanmamı bekliyor. Belki seviyor beni, ama nasıl? Eski sevgisini kaybetmiş gibi." At üzerinde ilerleyen kırmızı yüzlü bir kâtibi görünce, "Bu adam herkesi kendine hayran etmek istiyor," diye düşünmeye devam etti. "Evet ondan ayrılsam için için sevinecek..."

Bunu bir olasılık olarak düşünmüyor bir gerçek olarak görüyordu. İnsanların arasındaki bağlar apaçık önüne serilmişlerdi artık.

"Benim aşkım gittikçe daha ihtiraslı ve bencil oluyor, oysa o soğuyor... Bu yüzden uzaklaşıyoruz birbirimizden. Yapacak bir şey yok. O benim için her şeydir. Bütün varlığıyla benim olmasını istiyorum. Önce belli bir yere kadar birlikte geldik, sonra herbirimiz kendi yoluna gitti. Bana delice kıskanç olduğunu

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

söylüyor. Ben kıskanç değilim. Mutlu değilim sadece."

"Ben onun beni durmadan sevmesini isteyen bir metres olarak kaldıkça davranışları karşısında öfkelenmeye ve önün da canını sıkmaya mahkûmum. Başka bir kadınla ilgilenmeyeceğini Kitty'i sevmediğini biliyorum. Ama bu bir şeyi değiştirmiyor. Sadece kibarlık olsun diye beni sever gibi gözüktükten sonra, ne önemi var. Böyle bir hayat cehennemde yaşamaktan farksız. Uzun süredir böyle zaten. Aşkın bittiği yerde nefret hemen başlıyor. Bu sokaklan tanımıyorum ben... Sokaklar, evler... tepeler... Evlerde bir yığın insan... kayılan ne kadar çok... Hepsi de birbirinden nefret ediyorlar... Neyse benim mutlu olmam için gerekli olan şeyler nelerdir. Boşandığımı, Seryoza'yı aldığımı ve Wronsky ile evlendiğimizi kabul edelim. Alexis Alexandrovitch izin vermiş olsun..." Kocasını düşününce, onun, sanki canhymış gibi gözü-748

Leo-Tolstoy

nün önünde belirdiğini farketti. Aralarında aşk denilen bir duygunun var olduğunu düşününce tiksintiyle sarsıldı. "Wronsky ile evlenmiş ol-, sam, Kitty bana başka türlü mü bakacak? Seryoza, kocalarım hakkında soru sormayacak mı? Wronsky ile aramda yeni bir aşk yaratabilir miyim? Mutluluk olmasa bile bir sessizlik yaratabilir miyim? Hayır hayır, bu imkânsız... Birbirimizden ayrılmışız artık.:.Ben onun o benim mutsuzluğumu yaratıyor. Her çareye baş vuruldu... İşte çocuğuyla birlikte bir dilenci kadın. Kendisine acıdığımı sanıyor. Biz yeryüzüne birbirimizden nefret etmek, birbirimize acı çektirmek için fırlatılmış değil miyiz? Okul çocukları geliyor, Seryoza..." diye düşündü. "Onu sevdiğimi sanmıştım ben de. Onu bir başka aşk için bırakmış ve bu aşk duyurulduğu sürece mutlu olmuştum." Bu aşk ile neyi kastettiğini kavramaya çalıştı. İnsan durumunu bu kadar açık bir şekilde görmekten ayrı bir zevk duyuyordu. "Düşündüklerim, herkes için, Pytor, arabacı, Fydor, tüccar, Volga boyunda ve dünyanın her yanında yaşayan insanlar için de doğru." Nlzhigorod istasyonuna gelmişlerdi. Hamallar arabaya yaklaştılar.

Pytor, "Obiralovka'ya bir bilet mi?" dedi.

Anna nereye ve ne amaçla gittiğini unutmuştu. Soruyu anlamakta zorluk çekti.

Para çantasını ona verip, küçük kırmızı çantayı eline alarak, "Evet," deyip arabadan indi.

Yolcuların arasından geçip birinci mevki bekleme salonuna girerken, durumunu bütün ayrıntılarıyla inceledi. Yaptığı plânlan inceledi. Bu sıkıntılı yerlerde, umut ve umutsuzluk korkusuyla atan acı dolu yüreğini bir kere daha deştiler. Treni beklemek için kenarına iliştiği yıldız şeklinde keretevin üzerinden, önünden geçen insanları korkuyla süzüyordu. Hepsinden nefret ediyordu. İstasyonda nasıl ineceğini, Wronsky'e neler yazacağını, onun şu anda çektiği acılara aldırmayarak annesine nasıl yanıp yakıldığını düşündü. Sonra odaya nasıl gireceğini

Anna Karenina,

749

ve ona neler söyleyeceğini gözünün önüne getirdi. Yeniden mutlu olabileceğini,, onu ne derece zavallılıkla sevdiğini, ne derece zavallılıkla ondan nefret ettiğini ve kalbinin nasıl korkuyla çarptığını da düşündü.

Bir zil sesi duyuldu. Çirkin ve arsız ama yaptıklarının başkalarını nasıl etkilediğini hesaplamaktan geri kalmayan birtakım genç insanlar koşuştular. Bir hayvanı andıran suratıyla, üzerinde üniforması, Pytor da koşarak onun yanına geldi. Peronda yürürlerken, önlerinden geçtiği gürültücü bir iki erkek sustular. İçlerinden biri diğerine Anna hakkında bir şey söylediği muhakkaktı. Yüksek merdivenden çıkarak, yalnız başına kirli sıralardan birine oturdu. Çantasını yanına koymuştu. Yaylan bozulmuş koltukların üzerinde

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

çanta sallanıp duruyordu. Pencerenin önünde duran Pytor ahmakça gülerek şapkasını çıkarıp Anna'yı selamladı. Kaba bir kondüktör kapıyı kapayıp kilidi indirdi. Geniş kenarlı bir eteklik giymiş olan iriyarı bir kadın (Anna kadını soyunmuş olarak düşününce ne kadar korkunç bir yaratık olacağını aklından geçirdi) ve sahte bir gülüşle bir kız çocuğu pencerenin önünden geçtiler. Kız;

"Halacığım, Katerina Andrevna hepsini aldı," diye bağırdı.

Anna "Çocuk bile yapmacık ve iğrenç," diye düşündü. Kimseyi görmemek- için öbür taraftaki pencerenin önüne geçti. Kir pas içinde, acayip görünüşlü bir köylü pencerenin önünden geçti. Arabanın tekerleklerine doğru eğildi. "Bu korkunç adamı bir kere daha gördüm galiba?" diye düşündü, Anna. Birden gördüğü kâbusu hatırlayarak arabanın öbür ucuna gitti. Tepeden tırnağa titriyordu. Kondüktör kapıyı açarak bir adamı ve karısını içeri aldı.

"Dışarı çıkmak mı istiyorsunuz?"

Anna cevap vermedi. Anna'nın yüzündeki, tül sayesinde konduk-750

Leo Tolstoy

tor ve yolcular ne kadar korkmuş olduğunu farkedememişlerdi. Yeni gelenler onun karşı tarafında oturup elbiselerini incelemeye başladılar. Anna bu insanların ikisini de iğrenç buluyordu. Adanı sigara içmek için izin istedi. Sigara içmekten çok, çene çalmak isteği de belli oluyordu. Anna'nın iznini aldıktan sonra, karısına Fransızca, sigara içmekten çok, konuşmak istediğini belirtecek biçimde bir iki kelime söyledi. Aralarında, Anna'yı beğendiklerini belirten sahte ve beyhude işaretler yaptılar. Anna onların birbirlerinden bezmiş olduklarını ve nefret ettiklerini açıkça görüyordu.

İkinci zilin ardından, valiz gürültüleri bağırmalar ve gülüşler duyuldu. Bu gülüşler Anna'yı sinirlendiriyor ve huzursuz ediyordu. Kulaklarını tıkamak istiyordu adeta. Sonunda üçüncü düdük de çaldı. Bir düdük ve ardından istim sesi duyuldu. Demirler takırdadı. Vagondaki adam haç çıkardı. Anna adama kızgın bir şekilde bakarak, "Bu hareketin ne gibi bir anlamı olduğunu düşünüyor acaba?" dedi. Perondaki insanların rüzgâra tutulmuş gibi geri geri gittiklerini gördü. Tren ilerleyerek perondan çıktı, taş bir duvarın ve işaret kutusunun yanından geçti. Tekerlekler daha hızlı döndükçe sesler adeta inceliyordu. Akşam güneşi pencerede kırmızı yansılar bıraktı. Perde hafif bir rüzgârla titriyordu. Anna öteki yolcuları unutup yeniden düşüncelere daldı.

"Nerede kalmıştım? Hayatı sefil bir şekilde yaşamak zorunda olduğumuzu, bunun için doğduğumuzu düşünüyordum. Bunu birbirimizden saklamak için sahtekârlık yapıp duruyoruz. İnsan bu gerçeği anladığı zaman ne yapmalıdır?"

Yolcu kadın Fransızca konuşarak, "İnana akıl verilmesinin nedeni, korkulardan kaçınmasını sağlamaktır," dedi. Söylediği sözden memnun olduğu belli oluyordu.

Sanki Anna'ya cevap veriyordu.

Anna aynı sözleri tekrar ederek kadına baktı. Kadının kocası tarafından anlaşılmamış olduğunu düşündüğünü, kocasının da onu aldat-

Anna Karenina

751

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

makta olduğunu farketti. Anna onlara bakarken sanki ruhlarının en gizli yerlerini görüyordu. Ama ilgi çekici insanlar olmadıkları için yeniden düşüncelerine daldı.

"Evet ben de her şeyden korktum ve acı çektim. Akıl bana bunlardan kaçmak için verilmiştir. Bakacak bir şey olmadıktan ve her şeyden bıktıktan sonra neden ışıklan söndürmemeli. Peki ne yapmalı? Kondüktör niçin koşuyor böyle. Bu genç adamlar neden gülümsüyor ve bağırışıyorlar. Bütün bunlar yalan, düzen, gaddarlık..."

Tren istasyona geldiği zaman Anna ayağa kalktı. Perona inerek sanki cüzzamlılardan kaçıyormuş gibi yolcuların arasından sıyrıldı. Bir kenarda durup, buraya geliş nedenini hatırlamaya çalıştı. Daha önce mümkün, gördüğü her şey şimdi ona yapılmayacak kadar güç görünüyordu. Hele peşini bırakmayan bu iğrenç kalabalık içinde oldukça... Hamallar yanına gelip eşyasını almak istediler, perondaki delikanlılar gözlerini ona diktiler. Anna cevap alamazsa daha ileri bir istasyona gitmeyi kararlaştırdığını düşünerek, hamallardan birisini çağırdı. Arabacısının, Kont Wronsky'den aldığı mektupla buraya gelip gelmediğini sordu.

"Kont Wronsky mi? Biraz önce, Prenses Sorokin ve kızını karşılamak için geldiler oradan. Arabacı nasıl biriydi?"

Hamalla konuştuğu sırada, yaptığı işten memnun olan Mihail, kırmızı yüzüyle ortaya çıkarak Anna'ya yaklaşıp bir mektup uzattı. Anna kalbinin sızladığını duyarak mektubu açtı.

Wronsky gelişi güzel şu satırları yazmıştı, "Mektubunuz elime geçmediği için üzgünüm. Saat onda evde olacağım."

Kötü bir gülüşle kendi kendine, "Beklediğim buydu," dedi. Mihaü'e yumuşak bir şekilde davranarak, "Peki, eve gidebilirsiniz siz," dedi. "Hayır beni zavallı bir insan haline sokmana izin vermeyeceğim," diye geçirdi aklından. Ne kendine, ne de Wronsky'e sesleniyordu. Kendisine acı çektiren kuvvete söylüyordu bunları. Peron bo-752

Leo Tolstoy

y unca yürümeye başladı.

Yanından geçen iki hizmetçi kız onun saç tuvaletine baktılar. Delikanlılar onu rahat bırakmak istemiyorlardı. Yanından geçip yüzüne bakıyorlar, gülümseyerek acayip bir sesle bir şeyler söylüyorlardı. İstasyon şefi gelip trenle gidip gitmediğini sordu. Kvas satan çocuk gözlerini ondan ayırmıyordu. Peronun ucuna yaklaştıkça, "Tanrım, nereye gideceğim ben?" diye düşünüyordu. Sonra durdu. Gözlüklü bir adamı karşılamaya gelmiş olan çocuk ve kadınlar o yanlarına yaklaşınca sustular. Gözlerini onun üzerine diktiler. Hızla yürüyüp peronun bittiği yere ulaştı. Bir marşandiz yaklaşıyordu. Ayaklarının altında toprak sallanır gibi oldu. Kendisini yeniden trende sandı.

Birden, Wronsky'i ilk tanıdığı gün trenin altında kalıp ezilen adamı hatırladı. Ne yapması gerektiğini anlamıştı artık. Raylara götüren merdiveni koşar gibi indi. Trenin geçeceği yerin yakınında durdu.

Vagonların alt kısımlarına, zincir ve vidalara baktı. Ön ve arka tekerleklerin arasını tasarlamaya ve tam önünden geçeceği zamanı anlamaya çalıştı.'

Trenin gölgesine ve kararmış traverslere bakarak, "Evet tam ortasına atılacağım. Hem kendimden hem başkalarından kaçmış olacağım. Ona cezasını vereceğim," diye düşündü.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Önüne ilk gelen iki tekerleğin orta yerine atılmak istedi. Ama elindeki kırmızı çantayı bırakmak istediği için gecikmişti. Arkadaki vagonu beklemek zorundaydı. İlk suya atladığı zamankine benzeyen duygu içini kapladı. Haç çıkardı. Uzun süredir alışkanlığı olan bu hareketi sanki bütün çocukluk ve genç kızlık anılarını canlandırmıştı. Her şeyi örten karanlık birden ortadan kalktı. Geçmiş sevinçlerle dolu hayatı aydınlık bir şekilde gözlerinin önünde belirdi. Ama gözlerini, arkadaki vagonun tekerleklerinden ayırmıyordu. Tam iki tekerleğin orta yeri önüne geldiğinde, başını omuzlarının içine çekerek, kırmızı çantayı attı ve ellerinin üzerine düşerek vagonun altına girdi. Sanki

kalkmak ister gibi hafifçe dizlerinin üzerinde doğruldu. Birden yaptığından korkuya kapıldı. "Neredeyim, ne yapıyorum? Neden?" diye düşündü. Kalkmak, geriye atılmak istedi. Ama tam bu sırada bir şey kafasına çarparak onu sırtüstü yuvarladı. Direnmenin boşuna olduğunu düşünüp, "Tanrını bağışla beni," diye inledi. Anlaşılmaz sözler söyleyen bir köylü üstündeki demirde bir şeyler yapıyordu. Kitabını altında okuduğu ışık, gölgeler, yalanlar, acılar ve kötülüklerle doldu; bir an eskisinden daha kuvvetle parladıktan ve onun gözüne karanlık gelen ne varsa aydınlattıktan sonra, titremeye ve kararmaya yüz tutarak sonsuza kadar söndü.

Aradan iki ay geçmişti. Serve İvanovitch, Moskova'dan ayrılmak için henüz hazırlık yapıyordu.

Serge İvanovitch'in hayatı bu arada tamamen boş geçmiş sayılmazdı. Bir yıl önce, altı yıllık bir çalışmanın sonucu olan kitabını bitirmişti. "Rusya ve Avrupa'daki devlet şekillerine bir bakış." Kitabın birçok bölümleri dergilerde yayınlanmış, bir kısmı da yazarın kendisi tarafından, yakınlarına okunmuştu. Ama düşünceler hemen hemen tanınmıştı. Ama Serge İvanovitch, kitabının yayınlanmasının sosyolojide bir devrim yapmasa bile, olay yaratacağını düşünüyordu.

Yeniden gözden geçirilen kitap geçen yıl basılmış ve satışa çıkarılmıştı.

.

Serge İvanovitch, kitabı hakkında sorulanları ilgisizce karşılıyor ve satışla iç ilgilenmiyormuş gibi görünse de, eserinin bilim ve edebiyat alanında yapacağı etkiyi bekliyordu.

Ama iki üç hafta geçmesine rağmen hiçbir hareket görülmüyordu. Bilim adamı olan arkadaşları kibarlık olsun diye kitabın ismine şöyle bakıp geçmişlerdi. Öteki tanıdıkları böyle bir kitapla uğraşacak cins-754

ten insanlar değillerdi. Zaten o sırada başka konularla ilgileniyorlardı. Gazetelerde bir ay boyunca kitabı hakkında tek söz edilmedi.

Yalnız, bir mizah dergisinde, sesini kaybeden bir şarkıcıdan söz ediliyor ve böylece Serge İvanovitch'in kitabını ima ediyordu.

Nihayet üçüncü ayın sonunda ciddi bir gazetede bir eleştiri yazısı çıktı. Serge, yazıyı yazanı tanıyordu. Globutsoflarda görmüştü.

Yazar genç bir adamdı. Çok çekingen ve kötü yetiştirilmiş birisi olduğu halde saldırgan yazılar yazardı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Yazarı küçümsediği halde, Serge İvanovitch, yazıyı saygı duyarak okudu. Bu korkunç bir makaleydi.

Yazarın yaptığı yorumlamaların, kitapla hiçbir ilgisi yoktu. Ama kitaptan aldığı parçalan o kadar ustalıkla seçmişti ki, eseri okumayanlar (zaten kimse okumamıştı) Serge İvanovitch'in cahil bir yazar olduğuna kolaylıkla inanabilirlerdi.

Serge İvanovitch, eleştirmenin düşüncelerini tarafsızlıkla gözden geçirdiği halde, alay konusu edilen yanlış ve yanılmaların üzerinde durmaktan da geri kalmadı. Sonra farkında olmadan eleştirmen ile konuştuğu zaman, onu gücendirip gücendirmediğini düşünmeye başladı.

Genç, eleştirmenin belli bir konu üzerindeki bilgisizliğinin yüzüne vurmuş olduğunu hatırlayınca her şey aydınlanmış oldu.

Bu yazının ardından hiçbir ses çıkmadı. Serge İvanovitch, altı yıllık çalışmasının tek bir iz bırakmadan havaya gittiğini gördü.

İşin kötüsü, bu kitabını bitirdiği sırada üzerinde çalışacak başka eserlerin bulunmamasıydı.

Serge İvanovitch, zeki, ve enerji-dolu bir adamdı. Toplantı ve konferanslardaki konuşmaları zamanının bir kısmını alıyordu. Ama uzun zaman şehir hayatı yaşamış olduğu için Levine'in yapmış olduğu gibi bütün enerjisini konuşmalara döküp harcamayacak kadar tecrübeliydi.

Kitabının başarısızlığa uğradığı sırada, halkı ilgilendiren somların

yerini Slav sorunu almıştı. Bu konuyu ilk ortaya atanlardan biri olan Serge, hemen bir sorunla ilgilenmeye başladı.

Halkın zaman öldürmek için yaptığı her şey artık Slav devletlerinin yararı için yapılmaya başlamıştı. Balolar, yemekler, kibrit kutuları, kadın elbiseleri, biralar, lokantalar, Slav milletlerine karşı duyulan sempatiyi dile getiriyorlardı.

Serge İvanovitch, bu konuda biraz değişik düşünceler ileri sürüyordu. Ona kalırsa bu konu da bir moda haline gelmişti. İnsanların, bu konuyu sadece eğlenmek, çıkartan için yaklaştığını farkediyordu. Gazetelerin şişirme haberler yayınlayıp dikkati çekmek istediklerini de söylüyordu. Bu konuda kendilerini gösteren ve bağırıp çağıran kimselerin başarısızlığa uğramış ve yenilmiş insanlar yani ordusuz generaller, koltuksuz bakanlar, yazı yazacak yer bulamayan gazeteciler, taraftarları olmayan parti üyelerinden oluştuğunu görüyordu.

Bu olayda saçma sapan ve kötü bir şeyler olduğunu da biliyordu. Ne var ki kandaşları olan Slavların öldürülmesi karşısında bütün sınıfların birbirleriyle kaynaşmakta olduğu da besbelliydi. Halk baskı altında kalan, kardeşlerine yardım etmek istiyordu.

Serge İvanovitch, halkın düşünce ve isteklerini açıklamış olmasından memnun oluyordu. Halkın ruhu kendini dile getirmeye başlamıştı. Serge İvanovitch bu konuda çalıştıkça bu işin büyük sonuçlar vereceğini daha açıkça görüyordu.

Kendini bu davaya tamamen verip, kitabını unutmuştu. Bütün zamanını bu çalışmalara veriyor, kendisine

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

gönderilen mektuplara cevap bile yetiştiremiyordu. Baharın başlangıcından yazın ortasına kadar çalışmış, kardeşinin yanına gitmek için hazırlıklara ancak Temmuz'un ortasında başlayabilmişti.

Hem onbeş gün kadar kardeşinin yanında dinlenmek, hem de şehirlerde oturanların sandığı gibi, ayaklanmış olan halkı, yakından görmek istiyordu. Katavasof da Levine'e gitmeye çoktan beri söz verdiği

için, onunla birlikte geliyordu.

Serge İvanovitch ve Katavasof Kursk, istasyona geldikleri zaman, eşyalarını getiren hamala baktıkları sırada, dört arabaya binmiş bir gönüllü topluluğu ile karşılaştılar. Kadınlar ellerinde çiçeklerle onları karşıladılar ve arkalarından gelen kalabalıkla birlikte istasyona girdiler.

Gönüllüleri karşılamaya gelmiş olan kadınlardan biri Serge îvano-vitch'in yanına gelip ona seslendi.

Fransızca konuşarak, "Siz de onların yola çıkışını görmeye mi geldiniz?" dedi.

"Hayır prenses, tatilimi geçirmek için kardeşimin yanına gidiyorum ben," dedi Serge İvanovitch. Sonra hafifçe gülemseyerek, "Siz onları geçirmeye sık sık gelir misiniz prenses?"

"Hayır, ne yazık ki gelemiyorum," dedi prenses, "Bizden sekiz yüz kişinin gittiği doğru mu? Malvinsky bana inanmıyor."

"Yalnız Moskova'yı değil etrafını da sayarak bin kadar gönüllü gitti."

.

"Tamam, ben de aynı şeyi söylemiştim," dedi prenses. "Bir milyon kadar gönüllünün müracaat ettiği söyleniyor."

"Evet, prenses."

"Bugünkü telgrafa ne dersiniz. Türkler yeniliyörmüş.."

"Evet, öyle." O gün gelen ve Türklerin yenilerek çekildiklerini bildiren bir telgraftan söz ediyorlardı.

"Aklımdayken söyleyeyim. Bir genç var. Gitmek istiyor, ama izin vermiyorlar. Sizden rica edeceğim. Lütfen bir mektup yazın. Kontes Lidia İvanovna tarafından gönderilecek."

Serge İvanovitch bu delikanlı hakkında bilgi aldıktan sonra, birin-

ci mevki bekleme salonuna giderek, izin verecek olan kişiye bir mektup yazdı.

Prenses tekrar Serge İvanovitch'in yanma geldiği zaman, "Biliyor musunuz, ünlü kont Wronsky de bu trenle gidiyor." dedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Evet gittiğini biliyordum, ama ne zaman gideceğini öğrenmemiştim. Demek bu trenle?"

"Evet, gördüm. Yalnız annesi geçirmeye gelmiş onu. Yapabileceği en iyi şey buydu zaten."

"Evet haklısınız..."

Konuştukları sırada kalabalık yanlarından geçerek yemek salonuna girdi. Onlarla birlikte gittiler. Birisi elinde bir bardak, gönüllülere konuşuyordu. "Din, insanlık ve kardeşlerimizin yardımına koşarak," diye gittikçe sesini yükseltmeye başladı, "Bu büyük davaya hizmet için Moskova sizleri seçti. Jivio!" diye sözlerini bitirdi. Gözleri yaşlanmıştı.

Herkes "Jivio" diye bağırıp yeniden salona doğru akın ettiler. Prenses, ayaklarını yere basmadan dışarı çıkmıştı.

Kalabalığın ortasından aniden çıkan ve halka bakarak neşeyle gülümseyen Stephane Arcadievitch, "Ne harika bir şey, değil mi prenses?" dedi. "Samimi sözler bunlar. Serge İvanovitch siz neden bir iki söz söyleyip onları cesaretlendirmiyorsunuz?" dedi saygılı bir şekilde.

"Hayır, ben yola çıkıyorum."

"Nereye gidiyorsunuz?" , "Köye, kardeşimin yanına," dedi Serge İvanovitch.

"Öyleyse karımı göreceksiniz. Mektuptan önce gidersiniz. Lütfen işlerin yolunda gittiğini söyleyin kendisine. Ne demek olduğunu anlar. İdare Meclisinin Başkanı olduğumu da... siz söyleyin anlar o..." Sonra sanki prensesten özür diliyormuş gibi, "Küçük hesaplar bunlar," dedi. "Biliyor musunuz. Prenses Miagha'ya bin tüfek iki hemşire gönderiyormuş..."758

Leo Tolstoy

"Evet duydum," dedi Serge ilgisizce.

Stephane İvanovitch, "Yazık ki yarın gidiyorsunuz," dedi. "Gönüllülerden ikisi yani, Dimer Bartnyansky ve Veovsky için bir ziyafet veriyoruz..."

Prenses ve Kozniçef ses çıkarmadan bakıştılar. Stephane İvanovitch onların kendisinden kurtulmaya can attıklarını farkediyor, ama hiç aldırmıyordu. Prensesin şapkasındaki tüye hayran hayran bakıyordu. Para toplayan birkadın görünce hemen yasana çağırdı, kutuya bir beş rublelik attı.

"Cebimde param olunca bu kutular heyecanlandım' beni. Bugünkü telgrafa ne dersiniz?"

Prenses ona Wronsky'nin de bu trenle gittiğini söyleyince, "Yok canım," diye bağırdı. Önce yüzü asılır gibi oldu. Ama Wronsky'nin bulunduğu salona doğru ilerlerken, kızkardeşinin cesedine kapanarak hasıl ağladığını tamamen unutmuş ve kontu eski bir arkadaş, bir kahraman olarak görmeye başlamıştı bile.

Stephane İvanovitch uzaklaşınca, Prenses, "Bütün hatalarına rağmen iyi bir insan, tam bir Rus," dedi Serge İvanovitch'e "Ama Wronsky onu gömlekten hoşlanmayacak sanırım. Onunla biraz konuşsanız hiç fena olmaz. Bu adamın alınyazısı çok acıklı."

"Bakalım," dedi Serge İvanovitch...

"Onu hiçbir zaman beğenmedim.Ama şimdi yaptığı hareketlerle gözüme girdi. Yalnız kendisi gitmiyor,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

masrafını verdiği bir süvari birliğini de yanında götürüyor." . "Evet duydum."

Bir zil çaldı. Herkes kapılara koşuştu. Prenses uzun bir palto ve siyah bir şapka giymiş olan Wronsky'i göstererek, "İşte," dedi. Annesinin koluna girmişti, Oblonsky'nin yanında yürüyor ve ona bir şeyler anlatıyordu.

Wronsky, Stephane İvanovitch'in söylediklerini duymuyormuş gi-

bi, kaşlarını çatarak önüne bakıyordu.

Oblonsky'nin işaret etmesiyle, Prenses ve Serge'in bulunduğu tarafa bakarak, bir şey söylemeden şapkasını çıkardı. Acı çekmekten ihtiyarlamış ve çökmüş yüzü sanki taş kesilmişti.

Perona çıkınca, annesini bırakarak bir vagonun içinde kayboldu.

Peronda "Tanrı Çarı korusun," sesleri ve "Hurra" "Jivio" diye bağırışlar duyuldu.

Prenses'e veda eden Serge, yanında Katavasof ile birlikte trene bindi. Tren ağzına kadar doluydu.

Trsaritsina istasyonunda bir sürü kalabalık treni karşılayarak şarkılar söylediler, gönüllüler pencerelere çıkarak onları selamladılar. Serge İvanovitch onlarla ilgilenmiyordu. Gönüllülerle çok uğraşmış olduğu için onların çekici bir tarafını göremiyordu artık. Bilimsel çalışmaları yüzünden bu konuyla ilgilenemeyen Katavasof, gönüllüleri dikkatle inceliyor, Serge İvanovitch'e sorular soruyordu.

Serge İvanovitch, ona,ikinci sınıf kompartımanlara giderek gönüllülerle konuşmasını tavsiye etti. İkinci istasyonda, Katavasof, Serge'in dediği gibi yaptı.

Tren durur durmaz hemen ikinci mevki vagonlara geçip gönülü-lerle konuşmaya başladı. Gönüllüler bir köşede oturmuslardı. Yolcuların ve içeri giren Katavasofun kendileriyle ilgilendiklerinin farkındaydılar. Göğsü içeri çökük bir delikanlı durmadan konuşuyordu. Askeri üniforma giymiş orta yaşlı bir subay, onu gülümseyerek dinliyordu. Bir başka arkadaşları, sırtında bir topçu üniforması, onların yanında bir kutunun üzerinde oturuyorlardı. Dördüncüsü uyuya kalmıştı.

Göğsü içeri çökük delikanlıyla konuşan Katavasof, onun yirmi iki yaşında büyük bir mirasa konmuş bir tüccar olduğunu öğrendi. Ama 760

delikanlının kadınları andıran davranışları hiç hoşuna gitmemişti. Biraz sarhoş olduğu için yaptığı işin çok büyük bir kahramanlık olduğunu düşünüyor ve bunu tatsız bir şekilde ileri sürüyordu.

Yaşlı emekli subay da Katavasof un hoşuna gitmedi. Her şeyi denemiş bir adamdı bu. Her işe girip çıkmıştı. Yerli yersiz konuşup duruyordu.

Topçu üniforması giymiş olan adam Katavasof un hoşuna gitti. Genç tüccarın ve emekli subayın bilgiçliği karşısında şaşırmış tek bir söz söylemiyordu. Katavasof onun Sırbistan'a gitmesinin nedenini sorunca:

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Herkes oraya gidiyor. Yardıma ihtiyaçları var. ben de gidiyorum," diye cevap verdi.

Katavasof. "Siz topçular pek azsınız orada," dedi.

"Ben uzun süre topçu sınıfında kalmadım. Belki piyadeye, ya da süvari yaparlar beni."

Adamın epey yaşlı olduğunu düşünen Katavasof onun tecrübesinden yararlanmak isteyeceklerini düşünerek, "Nasıl olur, topçulara çok ihtiyaçları var, sizi piyade yapmazlar," dedi.

Adam sınavlarını geçememiş olduğunu ve öğrenciliğinden sonra topçu subayı çıkamadığını anlattı.

Bütün bu sözler Katavasof un üzerinde kötü bir etki yapmıştı. Gönüllüler istasyonlardan birinde içki içmek istediler. İndikleri zaman Katavasof, başkalarının onlar hakkında neler düşündüklerini anlamak istedi. Vagonda, Katavasof un gönüllülerle konuşmasını dinleyen bir ihtiyar vardı. Bir askeri üniforma giymişti. Yalnız kaldıkları zaman Katavasof ona hitap etti.

"Ne kadar değişik yerlerden geliyorlar," dedi. kendi fikrini açıklamamak, ama ihtiyarın düşündüklerini öğrenmek istiyordu.

İhtiyar iki büyük savaşa katılmıştı. Bir askerin nasıl davranması gerektiğini çok iyi biliyordu. Gönüllülerin davranışlarından hiç hoş-

lanmamış, onları zavallı askerler olarak görmüştü.«Taşrada ücra bir yerde oturuyordu. Kimsenin yanında çalıştırmak istemediği sarhoş ve arsız bir adamın nasıl olup da gönüllü olarak gittiğini anlatmak istiyordu. Ama o anda gönüllüleri eleştirmenin yanlış bir hareket olduğunu tecrübeleriyle bildiği için, düşündüklerini ele vermekten kaçındı.

Gözlerinin içi gülerek, "Ne yaparsınız, oradakilerin yardıma ihtiyacı var," dedi. Bundan sonra her ikisi de birçok düşüncelerini saklayarak, son savaş haberi üzerinde konuşmaya başladılar.

Katavasof kendi vagonuna geri döndü. Serge İvanovitch'e karşı iki yüzlülük ederek, gönüllülerin harika insanlar olduklarını anlattı.

Büyük bir kasaba istasyonunda, gönüllüler yeni şarkı ve bağırışlarla karşılandılar. Taşralı kadınlar onlara çiçekler sundular, birlikte büfeye gittiler. Ama bu karşılama Moskova'daki uğurlamadan daha sönüktü.

Tren kasabada durduğu zaman Serge İvanovitch büfeye gitmedi. Peronda aşağı yukarı dolaşmaya başladı. Wronsky'nin bulunduğu vagonun önünden geçtiği zaman perdelerin kapalı olduğunu gördü, ikinci defa kompartımanın önünden geçerken ihtiyar kontesin pencereye çıkıp kendisini çağırdığım gördü.

"Onunla birlikte Kurk'a kadar gidiyorum," dedi Kontes...

"Evet, gittiğini duydum," dedi Serge İvanovitch. Pencereden kompartımanın içine bakıp Wronsky'nin orada olmadığını görünce, "Ne kadar soylu davranıyor," dedi.

"Başına gelen felâketten sonra ne yapabilirdi?"

"Evet korkunç bir şeydi bu," dedi Serge İvanovitch.

"Benim çektiklerimi bilseniz. İçeri gelseniz,." Serge içeri geldiği zaman. "Benim çektiklerim! bir bilseniz," diye devam etti. "Düşüne-762

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

mezsiniz bile. Altı hafta kimseyle konuşmadı. Yalvarmasam ekmeğe elini bile sürmüyordu. Yanından ayrılmıyorduk. Kendisine bir kötülük yapmasıdan korkuyorduk. Biliyorsunuz bu kadın yüzüden kendini bir kez vurmuştu." Bu olayı hatırlayınca gözlerini kırptı. "Bu kadının sonu başka türlü olamazdı zaten. Seçtiği ölüm şekli bile çok bayağıydı." "Biz bu konuda karar veremeyiz, kontes," dedi Serge İvanovitch. "Ama sizin için bütün bunlar çok zor oldu, biliyorum."

"Bunlardan söz etmeyin. Benim malikânemde bulunuyordu. Bir mektup getirdiler, oğlum hemen cevap yazdı. Bu kadının yakınımızda istasyonda olduğunu bilmiyorduk ki... Akşam üzeri odama gittiğim zaman Mary bir hanımın kendisini trenin altına attığım söyledi, çok korkmuştum. Bu kadının o olduğunu sezmiştim. Oğluma hiçbir şey söylememelerini tenbih ettim. Ama haberi almıştı bile. Arabacısı istasyondaydı, her şeyi görmüştü. Odasına girdiğim zaman arabacı yanındaydı. Oğlumun yüzüne bakmaya korkardınız. Bir tek kelime söylemeden oraya gitti. Geri geldiği zaman onu tanıyamadım. Adeta deliye dönmüştü. Neyse bunlardan konuşmanın faydası yok..." dedi. Kontes elini sallayarak. "Korkunç günler geçirdik. Siz ne derseniz deyin kötü bir kadındı bu... Herkesin yaptığından başka şeyler yapmak istiyordu. Kocasını ve oğlumu, yani iki iyi.insanı mahvederek bunu başardı." "Peki kocası ne oldu?" dedi Serge İvanovitch "Kız çocuğunu aldı. Önceleri, oğlum her şeyi kabul ediyordu. Ama şimdi, öz çocuğunu bir yabancıya verdiği için üzülüyor. Ama sözünden de vazgeçemiyor. Karenin cenaze merasimine geldi. Oğlumla karşılaşmamasını sağladık. Kocasına fazla bir şey yapmamış, hatta onu tamamen serbest bırakmıştı. Ama oğlum onu unutamıyordu. Onun yüzünden her şeyini kaybetmişti. En büyük kötülüklere hedef olmuştu. Evet, bu dindar bir kadının ölümü değildi. Oğlumun zavallılığına baktıkça bu kadını düşünüp nefret etmekten kendimi alamıyorum. Tanrı beni affetsin."

i ;

"Peki oğlunuz nasıl?"

"Bu savaş, Tanrının bize gönderdiği bir nimettir. Ne olup bittiğini iyice anlayamıyorum, ama Tanrının bize acıdığını seziyorum. Tabii bir anne olarak be pek beğenmiyorum bunu. Sonra Petersbourg'dakile-rin memnun olmadıklarını da söylüyorlar. Ama başka türlü olamazdı. Onu harekete getirecek başka bir şey yoktu. Bütün parasını kumarda kaybeden arkadaşlarından birisi; Yaşvin, savaşa gitmeyi aklına koymuş, gelip oğluma söyleyerek onu da ikna etmiş. Bu savaşla ilgilendi. Her şeyden bıkmış bir insan olarak yaşıyor. Kendisiyle konuşun lütfen. İşin kötüsü diş ağrısı da tuttu. Ama sizi görmekten memnun olur. Lütfen konuşun. Orada, bir aşağı bir yukarı dolaşıyor."

Serge İvanovitch bundan çok memnun olacağını söyleyip, peronun diğer tarafına geçti.

Peronda yığılmış bavulların akşam güneşinde yere vuran gölgeleri arasında, upuzun paltosu ve kara şapkasıyla Wronsky bir hayalet gibi dolaşıyordu. Ellerini cebine sokmuştu. Yirmi adım kadar gidiyor ve sert bir dönüş yaparak geriye doğru yürüyordu. Serge İvanovitch, ona yaklaşırken, Wronsky'nin kendisini gördüğünü, ama görmemezliğe geldiğini sandı. Buna alınmadı. Wronsky ile aralarında böyle konulara

önem vermezdi.

Serge onu büyük bir konuya hizmet eden bir insan olarak görüyordu şimdi. Bu yüzden gidip kendisini takdir ettiğini belirtmek ve ona cesaret vermek istiyordu. Wronsky olduğu yerde durup ona sabit bakışlarla baktı. Kendisini tanıyınca hemen yanına yaklaşarak, samimi

bir şekilde elini sıktı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Benimle konuşmak istemiyorsunuzdur belki," dedi Serge İvanovitch. "Ama sizin için yararlı olabilir."764

Leo Tolstoy

"Kimseyi görmek, beni sizi görmek kadar mutlu etmez," dedi Wronsky. "Özür dilerim, ama hayatta memnun olmak olmamak diye bir şey kalmadı benim için."

"Evet anlıyorum. Belki size faydam olur diye düşündüm zaten." dedi Serge İvanovitch, Wronsky'nin yüzüne bakıyordu. "Size bir mektup versem, Risttich için, belki yararı olur."

Wronsky onu anlayamıyonnuş gibiydi. Gülümseyerek, "Hayır teşekkür ederim. Bir insanın ölümle karşılaşması için mektuba ihtiyacı yoktur," dedi. Yalnız dudaklarıyla gülüyordu sanki. Gözlerinde o kızgın acı apaçık bir şekilde beliriyordu.

"Evet, ama ilişki kurmanız için belki faydalı olur, diye düşündüm. Nasıl isterseniz. Gitmek kararınız beni çok sevindirdi."

"Herkes gönüllülerin karşısında bulunuyor. Oysa siz onları yüceltiyorsunuz."

"Benim insan olarak değerim, hayata hiç önem vermememden geliyor," dedi Wronsk. "Düşmana hücum edecek, onları tepeleyecek, ya da yıkılıp gidecek kadar enerjim de var. İyi ki hayatımı verecek bir şey buldum. Çünkü hayatımdan sadece bıkkınlık duymuyorum, aynı zamanda nefret de ediyorum. Diş ağrısının etkisiyle çene kemiklerini sıktı. Bu yüzden normal bir şekilde konuşamıyordu.

"Bambaşka bir adam olacağımızdan eminim," dedi Serge İvanovitch. "İnsanın kardeşlerini baskından kurtarması hayatını tehlikeye atmaya değer." Elini Wronsky'e uzattı.

Wronsky, "Evet, bir silah olarak işe yararım, ama bir insan olarak sıfırım ben," dedi.

Dişlerinin ağrısı yüzünden zorlukla konuşuyordu. Gözlerini vagonların tekerleklerine dikmişti.

Birden içinden gelen bir acı diş ağrısını ve bütün acılarını unutturdu ona. Kazadan beri görmediği bir arkadaşıyla konuşurken, tekerleklere baktığı için Anna'yı hatırlamıştı. Daha doğrusu, onun istasyon

odasında, masanın üzerine uzatılmış kanlı ve paramparça gövdesini hatırladı. Kara saçların ağırlığı ile arkaya doğru düşmüş olan başını, dudaklanndaki o garip ifadeyi, gözünün önüne getirdi.

Sonra onu, tren istasyonunda ilk gördüğü zamanı, tatlı, sevgi dolu, sırlı, mutluluk arayan ve vermeye hazır olan halini hatırlamaya çalıştı. O zaman hayatının son hareketiyle belirttiği o intikam düşkünü insana benzemekten ne kadar uzaktı. Onunla geçirdiği en güzel anları hatırlamaya çalıştı. Ama bunlar kapkara kesilmişlerdi. Diş ağrısını unutmuştu. Yüzünü gözünü, sanki buruşturuyormuş gibi oynatmaya başladı.

Birkaç defa aşağı yukarı dolaşıp soğukkanlılığını kazandıktan sonra, Serge İvanovitch'e dönerek:

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Dünkü telgraftan sonra yeni bir haber var mı?" dedi. Yarın kesin bir sayaş olması bekleniyor."

Kral Milan'ın bildirisinden ve bunun ne kadar büyük bir etkisi olabileceğinden söz ettikten sonra ayrıldılar.

Serge İvanovitch Moskova'dan ne zaman ayrılacağını bilmediği için, geleceğini kardeşine haber verememişti. Katavasof ve Serge, Kokroveky'e geldikleri zaman Levine evde değildi. Babası ve kız kardeşi ile balkonda oturan Kitty kayınbiraderinin geldiğini anlayınca hemen koarak onları karşıladı.

Elini Serge İvanovitch'e uzatıp, alnını öpsün diye başını eğerken, "Geleceğinizi haber vermemek ne kadar ayıp," dedi.

"Haber vermeye vakit kalmadı," dedi Serge İvanovitch. "O kadar pisim ki sana dokunmaya korkuyorum. Durmadan çalıştım. Bilmem ne zaman bu işlerden kurtulacağım. Demek siz her zamanki gibi sakin ve mutlusunuz siz.," dedi gülerek. "İşte dostumuz Fydor Vassilievitch, sonunda buraya getirebildik onu."766

Leo Tolstoy

Toz içinde kalmış simsiyah yüzünde bembeyaz dişlerini göstererek gülümseyen Katavasof. "Zenci değilim ben, yıkanınca adam haline girerim," diyerek Kitty'nin elini sıktı.

"Kostiya çok memnun olacak. Bir işi vardı. Şimdi gelir." "Her zamanki gibi çiftliğiyle ilgileniyor... ne mutluluk," dedi Katavasof. "Oysa biz şehirde Sırbistan savaşından başka bir şey düşünmüyoruz. Dostumuz bu konuyu bambaşka bir açıdan görüyordur herhalde."

"Bilmem, herkes gibi düşünüyor sanırım," dedi Kitty. Biraz şaşırmıştı. "Hemen haber göndereyim gelsin. Babam da bizimle birlikte, seyahatten yeni geldi."

Levine'e haber gönderip, misafirlerin yıkanmasını sağladıktan sonra, gebeliği s-ırasında hareket edememesinin acısını çıkaran Kitty, hızla balkona gelerek:

"Serge İvanovitch ile profesör Katavasof geldiler," dedi. "Bu sıcakta çekilmez doğrusu," dedi Prens. Kitty "Böyle demeyin, Kostiya onu çok sever, çok hoş bir adam,' dedi.

"Bir şey demedim..."

Kitty, kızkardeşine dönerek. "Sen gidip onlarla ilgilen," dedi. "Sti-vayı istasyonda görmüşler. Çok iyiymiş. Ben Mitya'ya süt vereyim. •Çok acıkmıştır herhalde." Acele çocuğun odasına koştu.

Kitty sütünün fazlalaştığını anladığı zaman çocuğun acıkmış olduğunu seziyor ve gerçekten öyle olduğunu görüyordu.

Odaya gelmeden önce çocuğunun ağlayacağını biliyordu. Ve kapıyı açmadan bebeğin bağırdığını duydu. Yaklaştıkça, çocuk daha fazla bağırıyordu.

Kitty çocuğa meme vermeye hazırlanırken, bağırışların yerini hıçkırıklar aldı.

Hemen her zaman çocuğun odasında bulunan Ağama Mikhailov-

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

na, "Hanımefendi, böyle olmaz, hemen verin." dedi. Sonra Kitty'i önemsemeden, çocuğa, "Aguu, aguu..." yaptı.

"Bakın, bakın beni tanıyor, gerçekten beni tanıyor," diye devam

etti.

Kitty onun söylediklerini duymuyordu bile, acele ettiği için çocuk

memeyi bir türlü alamıyordu.

Ana ve çocuk bir hayli uğraşıp çabaladıktan sonra sonunda işler yoluna girdi. Her ikisi de sakinleşti.

"Sizi tanıdığını nereden biliyorsunuz?" dedi Kitty çocuğa bakarak, "Tanırsa beni tanır." diye gülmeye başladı.

Gülmesinin sebebi çocuğun yalnız Agatha'yı tanıdığından değil, daha birçok şeyleri sezip bildiğinden emin olmasından ileri geliyordu. Evdekilerin hepsi için Mitya canlı bir varlıktı. Oysa Kitty için aralarında manevi bağların kurulmuş olduğu ölümlü bir varlıktı o.

"Uyandığı zaman bir işaret yapıyorum, hemen gülmeye başlıyor. İsterseniz görebilirsiniz," dedi. Agatha Mikhailovna.

"Peki, peki görürüz, onu yalnız bırakın çünkü uyumaya başladı."

Hizmetçi odada dolaşıp duran bir sineği dışarı çıkardıktan sonra, Agatha Mikhailovna ayaklarının ucuna basarak dışarı çıktı. Kitty'nin yanına oturan hizmetçi elindeki yelpazeyi anne ve çocuğun üzerinde

sallamaya başladı.

"Ne kadar sıcak... Yağmur yağsa bari..." dedi hizmetçi...

"Evet... Sus, susss..." dedi Kitty.

Çocuğunu hafifçe sallıyor ve tombul kollarını okşuyordu. Mit-ya'nın sol eli halâ havada hafifçe sallanıyordu. Kitty bu eli öpmek istiyor, ama çocuğu uyandırmaktan korkuyordu. Sonunda eli sallanmaz oldu ve gözleri kapandı. Yalnız meme emmeye devam ederken arasıra 768

alaca karanlıkta simsiyah gözüken ıslak gözleriyle annesini süzüyordu. Hizmetçi yelpazeyi sallamaktan vazgeçmiş uykuya dalmıştı. Yukardan Prensin sesi ve Katavasof un kahkahası duyuluyordu.

"Ben gelmeden konuşmaya başladılar. Yazık ki Kostiya burada değil. Herhalde arılara bakmaya başladılar. Yazık ki bu anlarla uğraşıyor. Şimdi eskiye oranla daha mutlu. O zamanlar ne kadar üzüntülü ve sıkıntılıydı. Korkmuştum. Ne saçma şeyler yapar..." diye düşünerek gülümsedi.

Kocasının imansızlığından acı çekmekte ve üzülmekte olduğunu biliyordu. Kitty, imansız bir insanın cehennemlik olacağına inandığı halde, Levine'in imansızlığı yüzünden mutluluğunu hiç bozmuyordu. Onun

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

imansızlığını saçma bir şey olarak görüyordu.

"Ne diye bu yıl durmadan felsefe kitapları okudu?" Bu kitaplarda bunlar yazılıysa anlamaması gerek. Yazılı değilse neden okuyor onları? İnanç sahibi olmaktan hoşlanacağını söylüyor. Peki öyleyse neden inanmıyor? Çok okuduğu için olmalı. Yapayalnız olduğu için durmadan okuyor. Bunlar hakkında bizimle konuşamıyor. Misafirlerden çok hoşlanacağından eminim. Özellikle Katavasof la tartışmaktan hoşlanır," diye düşündü. Sonra birdenbire Katavasof u nerede misafir edeceklerini düşündü. Çamaşırların henüz yıkanıp gelmemiş olduğunu hatırlayınca çok sinirlendi. En iyi çarşaflar kirlenmişti. Misafirlere ne verecekti?

"Durumu düzeltmeliyim," dedikten sonra, başka bir konu üzerinde düşündüğünü hatırladı. "Kostiya'mn inançsızlığını düşünüyordum," dedi.

"Böyle olması. Madam Stahi gibi olmaktan daha iyidir. Kendi haline bırakmalı."

On beş gün önce Stephane Arcadievitch, karısı Dolly'e bir mektup yazarak, borçlarını vermek için mallarından bir kısmını satmasını rica etmiş, şerefini kurtarması için yalvarmıştı. Dolly kocasından nefret

ediyor, onu küçümsüyor, ama acıyordu. Sonunda kendi mallarını satmaya karar verdi. Kitty'nin kocası hem'ona yardım etmek istiyor, hem de gururunu kırmaktan kaçmıyordu. Bu konuyu birkaç kez ele almak istemiş, başaramamıştı. En sonunda Kitty'nin bile aklına gelmeyen bir hal çaresi buldu. Kitty, kendi hissesine düşen mallardan vazgeçecekti...

"Herkese yardım etmek isteyen, kimseyi incitmek istemeyen bir adam inançsız olur mu?" dedi Kitty. "Kardeşleri onu uşak gibi kullanırlar. Dolly ve çocukları onun koruması altında. Köylüler her gün gelip kapısını aşındırırlar..." Sonra çocuğuyla ilgilenmeye başladı.

Sevgili kardeşinin ölümünden sonra, hayat ve ölüm konularını, yirmi ile otuz dört yaşı arasında, eski çocukluk inançlarının yerini alan düşünceleriyle çözmeye kalkan Levine, ölümden çok yaşamak, hayatın kökü ve amacı gibi sorular karşısında bunalıma girmişti.

Canlı varlığın organizasyonu, ortadan kalkışı, maddenin yok edilmemesi, enerjinin sakımı kanunu gibi kavramlar eski inançlarının yerini almıştı. Düşünce hayatı bakımından bu kelime ve kavramların çok uygun olduklarını, ama hayat karşısında bu işe yaramadıklarını görüyordu. Böylece Levine kürk mantosunu incecik bir pardesüyle değiştirmiş bir insana dönmüştü.

Bundan sonra Levine bilgisinin eksikliğinden korkuya düşen bir insan olarak yaşayıp gitti.

Başlangıçta, yepyeni görevler ve zevklerle dolu bir hayat sağlayan evlilik bu düşünceleri unutturmuştu ona. Ama daha sonra, özellikle Moskova'da karısının lohusalığı sırasında yapacak hiçbir işi olmadığı zaman bu sorular onu yeniden meşgul etmeye başlamıştı.

"Hıristiyanların çözüm şeklini kabul etmediğine göre ne gibi bir 770

açıklamaya bağlamam gerek?" diye sorup duruyordu kendine. Bildiklerinin hiçbiri buna cevap vermesine yetmiyordu.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Oyuncakçı dükkânında ekmek arayan bir insana benziyordu.

Konuştuğu her insanın söylediklerinde, okuduğu her kitapla bu sorularına cevap bulacağını umut ediyor, bunu arıyordu.

Kendi yaşında olan insanlardan çoğunun, eski inançlarını bıraktıkları halde yeni düşüncelerinden şikayet etmediklerini ve memnun olduklarını da görüyordu. Bu yüzden Levine, bu insanların samimi olup olmadıklarını, bilimin verdiği cevapları kendisinden daha açık bir şekilde anlayıp anlamadıklarını da bilmek istiyordu.

Levine eskisi gibi, dinin modası geçmiş bir şey olduğunu düşünmenin yanlış olduğunu anlamıştı. Kendisine en yakın ve iyi insanların hepsi dindardılar. Lvov, ihtiyar Prens, Serge İvanovitch, Rus halkının yüzde doksanı ve büyük bir saygı duyarak düşündüğü insanların hepsi, kendisi okul sıralarındayken nasıl inanıyorsa, öyle inanıyorlardı.

Okuduğu kitaplar ve kendileriyle tanışmalar yaptığı insanlardan şunu da öğrenmişti. Bu düşünceler, insanın cevap vermeden edemeyeceği ve görmemezlikten gelemeyeceği en önemli sorulan bir yana bırakıyorlar VS organizmalarının varlığı, bilincin ve ruhun maddeci bir gözle açıklanması gibi konulan ele alıyorlardı.

Karısının lohusalığı sırasında dua ettiğini ve dua ettiği zaman inandığını da gözden kaçırmıştı. Ama bu bir an sürmüş ve devam etmemişti.

O anda gerçeği bulmuş olduğunu ve şimdi yanıldığını söyleyemiyordu. Çünkü o anı düşündüğü zaman tutunacak hiçbir şey kalmıyordu geriye. O anda yanılmış olduğunu da kabul edemiyordu. Çünkü çok sevdiği o anı yitirmek istemiyordu.

Bu şüpheler bazen çoğalıyor, bazen azalıyordu. Onlardan kurtula-

iniyordu. Durmadan okuyor ve düşünüyor, çalışmalarını arttırdıkça, ulaşmak istediği sonuçtan uzaklaşmış olduğunu anlıyordu.

Son zamanlarda, Moskova'da ve köyde, maddeci felsefelerin istediği açıklamaları sağlayamayacaklarından emin olduktan sonra, Eflâtun, Spinoza, Kant, Schelling, Hegel ve Schopenhauer gibi maddeci olmayan bir dünya görüşünü ileri süren filozofları okumaya başlamıştı. Filozofların kurdukları ve belli bir şekilde tarif ettikleri ruh, irade, özgürlük gibi kavramlara dayanarak düşündükçe bir şeyler anladığını sanmıştı. Ama düşünmenin yapay akışının dışına çıkıp hayatla karşılaştığı zaman bu felsefelerin yıkılıp gittiğini de görüyordu.

Bir aralık, Schopenhauer'i okurken onun irade dediği şeyin yerine aşk'ı koymuş ve belli bir zaman süresince bununla avunmuştu. Ama, hayatla yanyana getirdiğinden bu felsefenin de yıkılıp gittiğini görmüştü.

Kardeşi Serge İvanovitch ona Homiakof un külliyelinden ikinci cildi okudu. Anlatımdaki yapmacıklığına rağmen, bu eserde ileri sürülen kilise fikrini beğendi. Sonsuz gerçeğin ancak sevgiyle birleşmiş bir insan kitlesine yani kiliseye ait olacağı düşüncesine karşı hayranlık duydu. Ama bir katolik ve bir de Ortodoks

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

yazarın kilise tarihlerini okuyup bu iki kilise arasındaki çatışmayı görünce, Homaikofun ilahiyatının da filozofların sistemleri gibi yıkılıp gittiğini gördü.

Bütün bahar boyunca adeta kendinde değildi. Korkuyordu.

"Kim olduğumu ve neden yaşadığımı bilmedikten sonra yaşayamam. Bunu bilmeme imkân yok, şu halde yaşamam mümkün değil," diyordu kendi kendine.

"Sonsuz zaman, mekân ve madde içinde bir çelişki ortaya çıkıyor. Biraz durup sonra yok oluyor. Bu çelişki benini işte."

Bu korkunç bir hataydı, ama yüzyıllardır süre gelen insan düşüncesinin gelişmesinin kaçınılmaz sonucuydu.

Levine esiri olduğu bu kötü kuvvetten kaçmak istiyordu. Bundan 772

kaçmanın çaresi ölümdü.

Mutlu bir aile babası ve sağlıklı bir insan olan Levine, intihara o kadar yaklaşmıştı ki. eline geçirmiş olduğu bir ipi kendisini asmaktan alıkoymak için gizli yerlere saklıyordu. Ava gittiği zaman silahıyla kendisini vuracağından korkuyordu.

Ama Levine ne kendini astı, ne de vurdu. Sadece yaşamaya devam etti.

Levine. kendisinin ne olduğunu ve neden yaşadığını bir türlü açık-layamıyordu. Bu şekilde soru sormayı artık bir kenara bırakmıştı. Sanki cevaplan bulmuş gibi yaşayıp gidiyordu.

Haziran ayının başlangıcında köye döndüğü zaman, eski işlerine yeniden başlamıştı. Malikânenin idaresi, kızkardeşinin ve kardeşinin işleri, ailesi ve çocukları ile uğraşmak zorunda kalması, yeni doğan çocuğun, arı yetiştirme merakı bütün zamanını alıyordu. Bu düşüncelerin başarısızlığa uğradığını görmüştü. Çok işi olduğu ve bir şey yapmak zorunda bulunduğunu düşündüğü için böyle hareket ediyordu. Çocukluğundan beri ve daha sonra gençliği sırasında, Rusya ve bütün insanlık için faydalı bir iş yapmak gibi bir düşünce onun hoşuna giden bir şeydi. Ama, düşünce ile yapılan iş arasındaki farkı gördükten sonra buna da önem vermez olmuştu. Oysa bugün aynı işleri yaparken hiç zevk almıyor, ama ailesi ve kendisi için bu işlerin çok önemli, hatta zorunluk olduğunu düşünüyordu. Böylece, çalışmaları gün geçtikçe daha iyi sonuçlar veriyordu.

Babası ve büyük babası gibi yaşaması, çocuklarını aynı koşullar içinde yetiştirmesi gerekliydi. Bunu sağlamak için de Pokrovsky'de işlerin yolunda gitmesini sağlamak gerekiyordu. Oğluna malikâneyi iyi bir durumda bırakmalı onu memnun etmeliydi. Nitekim babası da Le-

vine'e böyle hareket etmişti. Bunun için çiftliğiyle kendisinin uğraşması gerekiyordu. Hayvanları yetiştirmeli, tarlaları gübrelemeli, ağaçları dikmeliydi.

Serge İvanovitch'in ve kız kardeşlerinin işlerine bakmak, kendisinden yardım isteyen köylülere yardım etmek, onlara belli bir zaman ayırmak zorundaydı.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Bütün bunlar avcılık ve arı yetiştirme merakıyla birlikte Levine'in düşündükçe anlamsız bulduğu hayatını doldurmaya yeterli oluyordu.

Bununla beraber Levine başka toprak sahipleri gibi fırsatlardan yararlanmaya ve köylülere karşı kötü davranmaya kalkışmıyordu.

Levine eve geldiği zaman, kendisini üç sattir beklediklerini bildiği halde karısının yanına gitmek, hatırını sormaktan kaçınmıyordu.

Oğul almaktan çok zevk duyduğu halde bunu da anlara bakan ihtiyar adama bırakmak zorunda kalıyordu.

Doğru mu, yoksa yanlış mı hareket ettiğini bilmiyordu. Zaten bu konuda ne konuşuyor ne de düşünüyordu.

Akıl onu şüphelere düşürmüştü. Doğru ile yanlışı ayırd etmesine izin vermemişti. Düşüncelere dalmayıp da basit bir şekilde yaşadığı zaman, gönlündeki yagıcın kendisine hangi yolun doğru olduğunu gösterdiğini ve hemen hemen hiç yanılmadığını seziyordu. Kötü bir iş yaptığı zaman hemen farkediyordu.

Böylece, varlığının anlamına cevap veremeyecek kadar bilgisiz olduğu ve bu bilgisizlik yüzünden intiharın eşiğine kadar geldiği halde, kişisel yaşamını dümdüz yaşayıp gidiyordu.

Serge İvanovitch'in Pokrovsky'e geldiği sırada Levine'in çalışmaları çok yoğundu. Köylüler bu sırada insan gücünü aşan bir çalışma içine girerlerdi. Yaptıklan işin farkına varsalar, bunu her yıl tekrar et-774

Leo Tolstoy

mek zorunda kalmasalar ve daha büyük bir sonuç alabilselerdi, bu çalışmalarına hayran olmamak elden gelmezdi.

Yulafları biçmek ve toplamak, çayırlan kaldırmak, nadası çevirmek, kış buğdayını ekmek gibi işler basit görünebilir. Fakat bunu yapmak için bir köyde yedisinden yetmişine kadar herkesin üç, ya da dört hafta boyuna, dişini tırnağına takarak çalışması gerekirdi. Kuru ekmek ve soğan yiyip, gece iki üç saat uyuyan bu insanlar, Rusya'nın her tarafında aynı zamanda bu ağır işleri başarırlardı.

Köylülerle omuz omuza yaşamış olan Levine bu aylar gelince adeta enerjiyle dolduğunu hissederdi.

Sabah erkenden çavdar ekilmesini ve yulafların toplanmasını gözden geçirir, karısı ve kız kardeşinin kalktığı sırada eve dönerek onlarla kahve içerdi. Bundan sonra çiftliğe gider, yeni makinelerin çalıştırılmasına katılırdı.

Serin ambarda durmuş, açık kapıdan dışarısını seyrediyordu. Dövme makinesinden çıkan tozların savruluşunu, pırıl pırıl siyah başlı beyaz karınlı kırlangıçların damın altına girip çıkmalarına ve çalışıp duran köylülere bakarak garip şeyler düşünüyordu.

"Bütün bunları neden yapıyoruz. Ben neden burada durup bu adamları çalıştırıyorum. Neden böyle çalışıp kendilerini bana göstermek istiyorlar (Yaşlı bir kadına bakarak). Bizim Matrona neden böyle ölesiye çalışıyor? Geçenlerde iyileşti, ama birkaç yıl sonra iyileşmeye-cek, onu gömecekler. Ne ondan ne de yanındaki kınınızı gömlek giymiş şu güzel kızdan geriye hiçbir şey kalmayacak," diye düşündü. Tekerleği çevirmek için çalışan ve nefes nefese gelen ata bakarak, "Bunu da gömecekler yakında... Sakalında saman parçalan toplanan, yırtık gömlekli Fydor'u da gömecekler. Demetleri çözüyor, emir veriyor,

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

kadınlara bağırıp duruyor. Hepsi bu kadar mı? Beni de gömecekler. Hiçbir şey kalmayacak geriye... Bütün bunlar neden?"

Bunları düşünürken ne kadar yulaf dövüldüğünü ve böylece gün-

lük işin derecesini anlamak için saatine baktı.

Makinenin yanına giderek, duyulması için bağırarak konuştu. "Fydor, bu kadar hızlı çalışma, biraz yavaşlat. Makine bu yüzden iyi çalışmıyor."

Yüzü tozdan kapkara kesilmiş olan Fydor, bağırarak bir şeyler söyledi, ama yine bildiği gibi yapmaya devam etti.

Levine Fydor'u aşağı indirip makineye kendisi geçti. Köylülerin yemek zamanına kadar çalıştı. Daha sonra Fydor ile birlikte samanlığa gidip konuşmaya daldı.

Fydor, Levine'in topraklarını kiraya verdiği yakın köylerden birinden geliyordu. Platon isimli hali vakti yerinde ve ahlâklı bir köylünün bu yıl toprağını kiralamak isteyip istemediğini Fydor'a soruyordu.

"Kira çok yüksek Konstantin Dimitrievitch. Platon'un işine gelmez bu..."

"Peki Mituh nasıl yapıyor (Mituh Levine'in topraklarını kiralayan bir başka köylüydü.)"

"Mituh mu? (Fydor onun ismini küçümsercesine söylüyordu) Mi-tuh'un dini imanı yoktur. Çalıştırdaklarını çok sıkıştırır. Ama Foka-nitch amca, (Platon'a böyle diyordu) namuslu bir adamdır. Allahtan korkar. Ruhunun kurtuluşu için yaşıyor o. Mituh gibi işkembesini doldurmak için değil."

"Nasıl Allahtan korkuyor... Nasıl ruhunun iyiliği için yaşıyor?" dedi Levine.

"Allahın emirlerine uyarak yaşıyor. Ama insanlar çeşitlidir Örneğin sizi ele alalım. Siz kimseye kötülük etmek istemezsiniz..."

"Evet, evet, Allahaısmarladık..." dedi Levine. Heyecanlanmıştı. Bastonunu eline alıp evinin yolunu tuttu. Köylünün söylediği basit sözler sanki ona gerçeğin kapılarını açmış ve gitmek istediği yola ışık tutmuştu.

Levine yol boyunca yürüyordu. Düşüncelerinden çok, içinde bu-776

tündüğü ruh hali ilgilendiriyordu onu. Bu halle hiç düşmemişti.

Köylünün söyledikleri, sanki bir elektrik akımı gibi onu etkilemiş, şimdiye kadar aklında bölük pörçük kalmış olan düşünce ve duygulan bir bütün haline getirmişti.

Ruhunda yeni bir şeyin belirdiğini anlıyordu. Onun ne olduğunu bilmiyor, ama tadını çıkarıyordu.

"Kendisi için değil Tanrı için yaşamak... Hangi Tanrı için? Saçma bir düşünce değil mi bu? Bu sözlerle

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

istek ve ihtiyaçlarımız yani aklımızla kavradığımız şeyler için değil, anlaşılmayan bir şey için, yani Tanrı için, hiç kimsenin anlayamadığı ve tarif edemediği varlık için yaşamamız gerektiğini ileri sürdü. Fydor'un bu anlamsız sözlerini anlamadım mı? Anladığım zaman onların varlığından şüphe ettim mi? Hayır, ben onları tam onun anladığı şekilde anladım. Hayır, ben onları tam onun anladığı şekilde anladım. Hayatımda en açık ve hiç kuşku duymadığım şeyler bu sözlerle dile getirilmiştir. Bu yalnız benim için böyle değil. Herkes bunu çok iyi anlıyor ve üzerinde birleşiyor.

"Oysa ben mucize görmek istiyordum. Görünen bir mucize görmediğim için inanmanın yersiz olduğunu ileri sürüyordum. Oysa gerçek mucize bu. Her tarafımı çevirmiş, ama ben farkında olmamışım.

"Fydor,Kirilof un yalnız midesi için yaşadığını söylüyor. Bunu anlamak çok kolay. Akıllı birer yaratık olarak hepimiz midemiz için yaşıyoruz. Ama insanın midesi için değil Tanrı için, gerçek için yaşaması gerektiğini de söylüyor. Bunu da anlıyorum. Ve bütün insanlar, okumuşlar, cahil ve fakir köylüler. Herkes çeşitli yollardan aynı şeyi söylüyorlar. Hepimiz için yaşamamız gerektiği ve neyin doğru olduğu konusunda anlaşıyoruz. İnsanların kesin bir şekilde bildiği bu tek bilgi akılla açıklanamaz. Onun ne başı ne de sonucu vardır."

İyiliğin nedenleri varsa o iyilik olmaktan çıkıyor. Sonuçlan yani ödülü varsa o zaman da iyilik olmaktan çıkıyor. Böylece iyilik dediğimiz şeyin neden ve sonuç zincirinin dışında kaldığını görüyoruz."

"Ama yine de biliyorum onu. Hepimiz de biliyoruz."

"Bundan daha büyük bir mucize olabilir mi?"

Sıcağı ve yorgunluğunu fark etmeyen Levine, bir gönüJ rahatlığı-içinde yol boyunca ilerlerken, "Bütün acılarım ve şüphelerim sona mı erdi yoksa?" diyordu. Bu o kadar güzeldi ki, inanamayacağı geliyordu. Eve gidemeyecek kadar heyecanlanmıştı. Geri dönüp ormanın kıyısında otururdu.

Şapkasını başından çıkarıp, serin otların üzerine uzandı.

"Evet bunu açıkça anlamalıyım," dedi. "Ne keşfettim ben" diye sordu. "Beni memnun eden şey nedir?"

"Hiçbir şey keşfetmedim. Sadece bildiğim bir şeyi buldum. Geçmişte ve şimdi bana kuvvet veren şeyi... En büyük gücü buldum..."

"Eskiden beri, vücudumda, şu otta, şu böcekte birtakım maddi değişikliklerin süregeldiğini ve bu değişmelerin fizik, kimyevi ve fizyolojik kanunlara uygun olarak ortaya çıktığını biliyordum. Var olan her şeyde uyum ve çatişma... Sanki sonsuz olanda bir uyum ve çarpışma olabilir... Bu şekilde düşündüğüm halde gerçeği bulamayışıma şaşıyordum. Şimdi hayatın anlamını bulduğumu söyleyebilirim. "Tanrı ve ruhumun kurtuluşu için yaşamak." Bu söz açık saçık olduğu halde yine de esrarlı bir anlam taşıyor. Var olan her şeyin anlamı böyle zaten. Evet, zekâ ve akıl hem gururlu hem de aldatıcı şeyler," diye düşündü.

Kardeşinin ölümüyle başlayan ilk ölüm sorusundan sonra geçen iki yıl içinde ne gibi düşüncelere saplandığını gözden geçirdi.

İnsanları bekleyen şeyin sadece ölüm, acılar ve unutulmak olduğunu düşünerek hayatı ya yaşanabilecek gibi yorumlamak, ya da intihar etmek zorunda olduğunu düşünmüştü.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Ama bunlardan hiçbirini yapmamış, yiyip içmiş, hatta bu arada evlenmişti. Hayatın anlamını düşünmediği zamanlar mutlu olduğunu bile hatırlıyordu.

Bütün bunlar onun doğru bir şekilde yaşadığın^ ama yanlış dü-778

Leo Tolstoy

sunduğunu gösteriyordu sadece.

Annesinin sütüyle birlikte emdiği bu gerçeklere uyarak farkında olmadan yaşamıştı.

Bundan öyle inançlara bağlı kalarak yaşamaya devam edecekti.

Tanrı için yaşamam gerektiği gerçeğini anlamasaydım ne yapacaktım, nasıl yaşayacaktım, diye soruyordu. "Yalan söyleyecek, hırsızlıklar yapacak, adam öldürecek, hiçbir zaman mutlu olamayacaktım." Hayatının anlamını bitmemiş olsaydı ne kadar adi ve kötü bir adam olacağını düşündü.

"Ben sorularıma cevap istiyorum. Ama aklım, sorularıma cevap veremeyecek durumdaydı. Bunlar aklı aşan konulardı. Cevap hayatın kendisi tarafından verildi. Ben bu cevaba ulaşamadım. Cevap bana verildi. Nitekim bu cevap herkese verilmiştir. Onu bir yerden çıkarmama imkân yoktu.

"Akıl yoluyla bu gerçeğe ulaşabilir, onu mantık yoluyla çıkarabilir miydim? Hemcinslerimi sevmem gerektiğini bana çocukluğumda söylediler. Böylece ruhumda var olan bir şeyi açıklamış oldular. Peki bunu kim keşfetti. Şüphesiz akıl değil. Çünkü bu akıl dışı bir gerçektir.

Levine, Dolly ve çocukları ile ilgili bir olayı hatırlamaktan kendini alamadı. Kendi hallerine bırakılmış olan çocuklar, mumların üstünde ahududu reçeli kaynatmaya, birbirlerinin yüzüne bir şırınga ile süt sıkmaya başlamışlardı. Dolly onları bu durumda yakalamış ve Levi-ne'in önünde, bu hareketleriyle büyükleri nasıl kızdırdıklarını, fincanları kırdıkları çay içecek kaplan olmayacağını ve sütü döktükleri için de açlıktan öleceklerini söylemiş, onları azarlamıştı.

Levine, çocukların annelerini dinlerken yüzlerinde beliren sıkıntı ve hareketsizliğe bakmış şaşırmıştı. Annelerinin söylediklerine inan-

Anna Karenina

779

mıyorlar, oyunlarının yarıda kesilmesinden dolayı kızıyorlardı. Çünkü harcadıkları şeylerin kendilerini yaşatan şeyler olduğunu anlayamıyorlardı.

"Bunlar nasıl olsa bulunur, bir şey olmaz," diye düşünüyorlardı. "Bu hep böyle olmuş, böyle devam edecek. Biz yeni bir şey yapmak, mumların üzerinde reçel kaynatmak, birbirimizin ağzına süt sıkmak istedik. Fincandan içmekten daha iyi bu."

"Akıl yoluyla hayatın anlamını kavramaya kalkışmamız buna benzemiyor mu?" diye düşündü Levine.

"İnsan varlığına yabancı olan düşünceyi araç olarak kullanan felsefeler de bizi, sonunda bildiğimiz bir şeye götürmüyorlar mı? Her filozofun sistemini kurmadan önce gerçeği bildiğini ve bu gerçeğe akıl yoluyla varmaya çalıştığını sezmiyor muyuz?"

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Çocukları kendi haline bıraktığımız zaman nasıl tehlikelerle karşılaşıyorlarsa, ihtiras ve düşüncelerimizle başbaşa kalıp Tanrıdan, Yaratıcıdan, hak ve iyilik düşüncelerinden uzaklaştığımız zaman biz de tehlikelerle karşılaştyoruz."

Bir hıristiyan olarak yetişip, hıristiyanlığın sağladığı mutlulukların içinde yaşarken onların hayatım için ne kadar önemli olduklarını anlı-yamıyor, onları yıkıp yakmaya çalışıyordum. Bu bakımdan tıpkı çocuklara benziyordum. Nitekim, yine çocuklar gibi en küçük bir tehlikeyle karşılaştığım zaman, Tanrıya sığınıyordum."

"Evet, bildiklerimi akıl yoluyla ele geçirmiş değilim. Bu gerçekler bana verilmiş, açıklanmıştır. Kilisenin öğrettiğine kalbimle inanarak biliyorum onu..."

"Kilise, kilise..." diye tekrarladı Levine. Yan tarafına dönerek, dirseğine dayandı. Ta uzakta nehri geçen davarlara baktı.

İçinde bulunduğu gönül rahatlığını bozabilecek her şeyi düşünerek, "Ama kilisenin bütün söylediklerine inanamam ben," dedi. Kendisini din yolundan ahkayon garip düşünceleri ele aldı.780

Leo Tolstoy

"Yaradılış? Varlığı nasıl açıklayabilirim? Varlıkla mı yoklukla mı? İyilik ve kötülük... Kötülüğü nasıl açıklayabilirim?.."

"Hayır, ben hiçbir şey bilmiyorum. Zaten bana ve bütün insanlara öğretilenden başka bir şey bilmeme olanak yok."

Kilisenin öğretilerinde Tanrıya ve iyiliğe inanmaya karşı gelen bir tek sözün bile var olmadığını düşündü.

Kilisenin öğretilerindeki her cümlede, gerçek imanı görmek mümkündü. Çeşitli öğretiler inancı sarsmadıkları gibi, yeryüzünde herkesin, budalaların, dahilerin, köylülerin, Lvov'un, Kitty'nin, kuralların aynı şeyi mükemmel bir biçimde anlamasını da sağlıyordu. Böylece yaşamaya değer tek hayat, yani ruh hayatı ortaya çıkıyordu.

Levine artık düşünmüyordu. Kendisiyle konuşan ciddi ve neşeli sesler duyuyordu sanki.

Mutluluğun gerçek olduğuna inanmaya korkarak, "İnanç bu mu yoksa?," dedi. Hıçkırıklarını tutup iki eliyle gözyaşlarını kurulayarak, "Tanrım sana şükürler olsun," diye ekledi.

Levine ileri bakınca koyun sürüsünü ve kendi arabasıyla arabacısını gördü. Arabacı çobana bir şeyler söylüyordu. O kadar dalmıştı ki, arabacının gelip kendisini neden aradığını bile düşünmedi.

Arabacı yanına yaklaşıp, "Hanımefendi beni gönderdi, kardeşiniz ve bir arkadaşı birlikte gelmişler," dediği zaman kendine geldi.

Arabaya atlayıp dizginleri eline aldı. Sanki uykudan uyanmış gibi sersemdi.

Atlara ve yanında oturan arabacı İvan'a bakarken, kardeşiyle gelenin kim olduğunu tahmin etmeye çalıştı. Kardeşi, karısı, misafir ve bütün insanlar artık onun için eskisinden bambaşka kimselerdi.

"Kardeşimle aramda hiçbir aykırılık ve tartışma olmayacak, karımla artık kavga etmeyeceğim, misafir kim

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

olursa olsun ona çok nazik davranacağım. Arabacı İvan'a karşı da değişik davranacağım," diye düşündü. Boş kalan elleriyle ne yapacağını bilmediği için rüzgâr-

dan şişen gömleğini göğsüne bastırıp duran İvan'a bakarak onunla konuşmak istedi. Bel koşumunu yukardan bağlamış olduğunu söyleyerek^, sözü açmak istedi. Ama bu İvan'ı suçlamak demekti. Levine onunla dostça konuşmak istiyordu. Söyleyecek bir şey bulamadı.

"Sağ taraftan gidip, iniş çıkışlara dikkat edin efendim," dedi arabacı, Levine'in elindeki dizginleri çekerek.

Levine bu müdahaleye kızmıştı, "Lütfen karışmayın bana," dedi.

Levine, kendisine karışıldığı zaman daima kızardı. Bu sefer de öyle yaptı. Yeni ruhi durumunun gerçekle karşılaşınca hiçbir değişikliğe yol açamamış olmasına şaşmıştı.

Ve üç dört yüz metre yaklaştığı zaman, Tanya ve Grisha'nın onu karşılamaya çıktıklarını gördü.

"Kostiya amca, annem, büyük babam, Serge İvanovitch ve bir başkası geliyorlar."

"Bir başkası kim?"

"Korkunç bir adam," dedi Tanya. Sonra Katavasof un taklidini yaparak, "Kollarıyla böyle yapıyor," diye ilave etti.

Tanya'nın taklidinden birisini hatırlar gibi olan, ama kim olduğunu bulamayan Levine, gülümseyerek, "Genç mi, yaşlı mı?" diye sordu.

"Sıkıcı bir insan olmasa bari..." diye düşündü.

Dönemeci geçince, Levine gelenleri gördü. Hasır şapka giymiş olan kollarını tıpkı Tanya'nın dediği gibi sallayan Katavasofu tanıdı. Katavasof metafizik meseleleri üzerinde tartışmaktan çok hoşlanırdı. Delillerini hiç metafizik okumamış doğa bilginlerinin yazılarından çıkarırdı. Levine Moskova'da uzun uzun konuşmuştu.

Levine onu görür görmez, Katavasofun güçlü delili sandığı ve durmadan ileri sürdüğü bir düşünceyi hemen hatırladı.

"Hayır, tartışacak değilim artık... Yalnızca düşündüklerimi açıklarım," dedi kendi kendine.

Arabadan inip kardeşini ve KatavasoFu selamladıktan sonra, karı-782

sini sordu.

"Mitya'yı Kolok'a (evin yakınında küçük bir koru) götürdü," dedi Dolly. "Evin içinde durulmuyordu. O kadar sıcaktı." Levine karısına çocuğu ormana götürmemesini söylemişti. Bunun tehlikeli olduğunu

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

düşündüğü için oraya gitmek istedi. Biz de oraya gidiyoruz."

Yürüyenlerin biraz gerisinde kalan Serge İvanovitch, "Söyle bakalım neler yapıyorsun?" dedi.

"Her zamanki gibi toprakla uğraşıp duruyorsun?" dedi Levine. "Sen nasılsın? Uzun süre kalacak mısın bizde? Ne zamandır seni bekliyorduk," dedi.

"İki hafta kalabileceğim. Moskova'da çok işim var."

Bu söz üzerine iki kardeş birbirlerine baktılar. Levine kardeşiyle daha candan ve samimi olmak istediği halde ona baktığı zaman rahatsız olmuş, ne söyleyeceğini bilememişti.

Serge İvanovitch'i hem memnun edecek, hem de Moskova'dan uğraştığı Sırbistan harbi ile Slav meselesinden uzak tutacak bir konu bulmak amacıyla, Levine onun son olarak çıkardığı kitaptan söz açtı.

"Kitap üzerinde eleştiriler çıktı mı?" dedi Levine.

Serge İvanovitch, sorunun düşünülerek sorulmuş olduğunu anlayıp gülümseyerek:

"Hayır kimse ilgilenmedi onunla. Ben herkesten daha az ilgileniyorum zaten," dedi. Sonra kavak ağaçlarının yukarısında görünen beyaz bulutlan işaret ederek, "Darya Alexandrovna, bakın. Yağmur geliyor," dedi.

Bu sözler Levine ile kardeşi arasındaki o soğuk ve tatsız havayı geri getirmeye yetmişti.

Levine Katavasof un yanına gitti.

"Buraya gelmeye karar verdiğinize çok'memnun oldum," dedi.

"Uzun süredir gelmek istiyordum buraya. Uzun uzun tartışmalar yaparız. Spencer'i okudunuz mu?"

"Henüz bitirmedim..." dedi Levine. "Ama artık okumaya ihtiyacım yok."

"Nasıl olur? Çok ilginç bir söz bu... Ne demek istiyorsunuz?"

"Beni ilgilendiren sorulara verilecek cevapları bu adamda ve onun benzerlerinde bulamayacağımı biliyorum artık..."

Katavasofun sakin ve neşeli hali birden gözüne çarptı. Onun bu halini bozmak istemediği için hemen sözünü kesti:

"Bunu daha sonra konuşuruz," dedi. "Kovanların olduğu yere gidiyorsak, şuradan, şu patikadan," dedi topluluğa konuşarak.

Levine, kovanların bulunduğu sundurmanın yakınına koydurduğu sıraların üzerine misafirlerini oturttuktan sonra, sundurmaya giderek, ekmek, salatalık ve taze bal almak için ilerledi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Yavaş yavaş yürüyüp arılara dikkat ederek sundurmaya geldi. Bir arı sakalına sarıldı. Levine onu kovdu. Yan karanlık sundurmaya girerek, anlara yaklaşmak için kullandığı elbiseyi aldı. Ellerini cebine sokarak çok iyi tanıdığı kovanlara doğru ilerledi.

Kovanların yanına geldiği zaman, mallarını düşmandan korumak için onu sokmaya hazırlanan arıların vızıltısı kulaklarını dolduruyor-du. Adlara bakan adam sundurmanın bir köşesinde duruyor, bir şeyler yıkıyordu. Levine'i görmemişti. Levine kovanların arasında durdu. Adamı çağırmadı.

Gündelik hayatın sıkıcı taraflarından kurtulmuş olduğuna çok memnundu. İvan'a kızmış olduğunu, kardeşine soğuk davrandığını ve Katavasof ile çene çalmak durumuna düşerek, duyduğu saadeti bozmak tehlikesiyle karşılaştığım düşündü.

"Bu geçici bir durum mu yoksa?" diye düşündü. Ama ormanın kıyısında duyduklarını tekrar aklına getirince bunun geçici olmadığını anladı. Gündelik hayatla karşılaşınca kaybolur gibi olan bu duygular olduğu gibi duruyordu.

Çevresinde vızıldayarak dönen, onu tehdit eden anlar nasıl dikka-784

Leo Tolstoy

tini çekiyorsa, hayatın gerektirdiği küçük görevler ve ihtiyaçlar da içinde bulunduğu, sakinliği iyice duymasının önüne bir süre için geçiyorlardı. Ama bu ruhi sessizlik ve kuvvet hiçbir zaman ortadan kalkmıyordu.

Çocuklara salatalık ve bal veren Doll, "Kostiya, Serge İvanovitch trende kiminle berabermiş biliyor musun?" dedi. Sonra. "Wronsky ile birlikteymiş. Wronsky Sırbistan'a gidiyormuş," diye kendisi cevap verdi.

"Hem de bir süvari birliğini de yanında götürüyormuş," dedi Kata-vasof.

"Böyle hareket etmesi çok doğru" dedi Levine. Serge İvanovitch'e bakarak, "Demek, gönüllüler halâ gidiyor," diye ekledi.

Serge İvanovitch cevap vermedi. Tabağın içinde bala bulanmış olan canlı bir arıyı elindeki bıçakla çıkarmaya çalışıyordu.

"Tabii, dün istasyonda olup bitenleri görecektiniz," diyerek elindeki salatalığı yedi.

Levine orada yokken konuşulanlar! bıraktıkları yerden ele alan Prenses, "Serge İvanovitch, bu gönüllüler nereye gidiyorlar, kiminle savaşacaklar? Anlatın bana lütfen," dedi.

Arıyı balın içinden kurtarıp bir kavak yaprağına bırakan Serge İvanovitch, sakin bir şekilde gülümseyerek, "Türklerle," diye cevap verdi.

"Peki kim Türklere savaş açtı? Madam Sthal'ın yardımını gören İvan İvanovitch Ragozov ve Kontes Lidia İvanovna mı?"

"Kimse savaş açmadı. Halk komşularının çektiği acıları görüp onlara yardım etmek istiyor," dedi Serge İvanovitch.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Prens yardımdan değil savaştan söz ediyor," dedi Levine. Kayın

Anna Karenina

785

babasından tarafa çıkıyordu. "Prens, bir iki kişinin, hükümetin iznini almadan savaşa katılamayacaklarını söylemek istiyor."

"Prens yardımdan değil, savaştan söz ediyor," dedi Levine. Kayın babasından tarafa çıkıyordu. "Prens, bir iki kişinin, hükümetin iznini almadan savaşa katılamayacaklarını söylemek istiyor."

"Kostiya bak bir arı... Sokacak bizi..." dedi Dolly.

"Bu arı değil, eşekarısı" diye cevap verdi Levine.

Katavasof, Levine'i tartışmaya sürüklemek isteyerek, "Peki bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?" dedi.

"Ben bu konuda şöyle düşünüyorum. Önce savaş denilen şey c kadar korkunç ve hayvanca bir iştir ki, hiç kimse bir savaşa başlamak sorumluluğunu üzerine alamaz. Bu işi ancak bir devlet yapabilir. Öte yandan politika devlet işlerinde kişisel istek ve düşüncelerimizi bir yana bırakmamız gerektiğini göstermektedir bize."

Ktavasof ve Serge İvanovitch cevaplarını hazırlamışlardı. Her ikisi birden konuşmaya başladılar.

Katavasof ve Serge İvanovitch cevaplarını hazırlamışlardı. Her ifeisi birden konuşmaya başladılar.

"Ama bazen, hükümet halkın istediğini yerine getirmez. O zaman halk kendi istediğini yerine getirmez. O zaman halk kendi isteğini kendisi gerçekleştirir," dedi Katavasof.

Serge İvanovitch'in kaşlarının çatılmasından bu düşünceye katılmadığı belli oluyordu.

"Konuyu doğru bir şekilde ortaya atmıyorsunuz," dedi. "Burada savaş açmak diye bir sorun yok. Yalnızca Hıristiyanlık duygularının dile getirilmesinden sözedilebilir. Dindaşlarımız ve kandaşlarımız öldürülüyor. Rus halkı onlara yardım etmek istiyoruz. Siz yolda giderken sarhoş birisinin bir kadın ya da çocuğu dövdüğünü görseniz adama savaş açılıp açılmadığını öğrenmeden önce kadın ve çocuğu kurtarmaya çalışırsınız sanırım."786

Leo Tolstoy

"Ama adam öldürmem," dedi Levine.

"Öldürürsün."

"Bilmiyorum. Böyle bir durum karşısında kalsam belki öfkeye kapılırım. Ama ne yapacağımı önceden söyleyemem. Oysa Slav ülkelerinde baskı altında tutulması konusunda öfke sözkonusu olamaz..."

Kaşlarını daha fazla çatan Serge İvanovitch, "Senin için olamaz ama başkaları için olabilir. Slav halkı kardeşlerinin çektiği acı karşısında ilgisiz kalamaz."

"Belki de Levine." Konuşmadan kaçmak istiyordu. "Ben de halktan biriyim, bu konuda hiçbir şey

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

hissetmiyorum."

"Ben de böyle düşünüyorum." dedi Prens. "Carlsbad'dayken gazetelerde bu savaşın haberlerini okuyor, hiç duygulanmıyordum. Bu belki de yabancı bir ülkede bulunmamdan ileri geliyor demiştim. Ama buraya Rusya'ya gelince de aynı şekilde hissettim. Slav kardeşleriyle değil de sadece Rusya ile ilgilenen kimseler tanıdım. Örneğin bu bakımdan Kostiya da benim gibi."

"Böyle bir konuda şahsi düşüncelerin hiçbir önemi yoktur. Halk sözkonusu olduğu zaman kişisel görüşlerin önemi kalmaz."

"Özür dilerim," dedi Prens. "Halk bu işten hiçbir şey anlamıyor."

Dolly, "Baba bunu nasıl söylüyorsun? Geçen gün kilisede ne oldu?" dedi.

"Geçen gün kilisede ne oldu? Papaz okumalarını söyledi, hepsi okudular. Ama tek kelimesini bile anlamadılar," dedi. "Sonra dini bir iş için para toplanması gerektiği söylendi kendilerine. Ceplerindeki son parayı verdiler. Neden verdiklerini sorsanız cevap veremezler."

"Halk daima sezer. Alın yazılarının nerede olduğunu bilirler onlar. Ve bugünkü gibi önemli anlarda isteklerini belirtirler," dedi Serge İvanovitch. İnanç dolu olan arı bakıcısı, elinde bir kâse bal, kımıldamadan duruyordu. Sözlerinden hiçbir şey anlamadığı efendilerine dostça bakıyordu.

Serse İvanovitch'in sözlerine başını sallayarak eşlik etti. Sanki "Evet, şüphesiz" demek istiyordu.

"İşte sorun ona, bu konuda ne bir şey biliyor, ne de düşünüyor," dedi Levine. Sonra arı bakıcısına dönerek. "Mihalitch, savaş hakkında ne duydun? Geçen gün kilisede okunan şey hakkında ne düşünüyorsun? Hıristiyanlar için savaşmamız gerekir mi?.."

"Biz ne düşünelim. Kralımız Alexandre Nikolaevitch bizim için düşünüyor... O her şeyi bizim hesabunıza-düşünür. Daha iyi anlar. Çocuğa biraz daha ekmek vereyim mi?" dedi Darya Alexandrovna'ya seslenerek.

"Sormaya gerek yok." dedi Serge İvanovitch, "Binlerce insan gördük biz. Bu insanların hepsi, haklı bir davaya hizmet uğrunda her şeylerini feda etmişlerdi. Rusya'nın her yanından geliyor ve düşüncelerini kendileri açıklıyorlar. Bunun anlamı nedir?"

"Bence bu seksen milyon insan içinde ne yapacağını bilmeyen, her şeye katılan, her tarafa çekilebilen birkaç bin insan olduğunu gösterir sadece," dedi Levine. "Bunlar Pokatçef in çetesine, Khiya'ya ya da Sırbistan'a giderler."

"Bu adamlar sizin sandığınız gibi az değil. Bunlar halkın gerçek temsilcileridir," dedi Serge İvanovitch. Sanki son meteliğini savunu-yormuş gibi tedirgindi. "Para yardımına ne dersiniz. Böylece bütün halk istediğini açıklamış olmuyor mu?"

"Halk kelimesinin anlamı çok karanlıktır," diye cevap verdi Levine. "Kâtipler, öğretmenler ve köylülerin binde biri belki ne olup bittiğini büiyoiardır. Seksen milyonun geri kalanı, iradelerini açıklamak şöyle dursun, ne hakkında iradelerini göstereceklerinden bile haberdar değiller. Bu olaylar halkın idaresinin dile

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

gelmesi olduğunu nasıl söyleyebiliriz?"788

Leo Tolstoy

Tartışma sanatında usta olan Serge İvanovîtch. cevap vereceğine, konuyu başka bir açıdan ele almayı tercih etti.

"Halkın isteğini ve düşüncesini anlamak için matematiğe başvurmak doğru değildir," dedi. "Oy vermek denilen yönteme bizim aramızda başvuruluyor. Zaten bu yönteme başvurmak doğru olmaz. Halkın isteğini anlamak için başka yollar vardır. Onu sezmek, ona duygu yoluyla ulaşmak mümkündür. Peşin hükümlerden sıyrılmış kimselerin sezdiği ve halkın içinde gizli kalmış olan akım ve düşüncelerden çeşitli gruplarının birbirine kaynaştığını görmüyor muyuz? Bütün kurumlar, aynı şeyi tekrarlıyorlar. Hepsi kendilerini belli bir yöne sürükleyen akımı farketmiş durumdalar."

"Evet, bütün gazeteler aynı şeyi söylüyorlar," dedi Prens. "Bu fırtınadan önce bütün kurbağaların ötmesine benziyor. Bu yüzden insan hiçbir şey duyamıyor."

"İster kurbağa, ister başka şey olsunlar, bu beni ilgilendirmez. Ben gazete sahiplerini savunmuyorum. Sadece fikir hayatında bu konuya karşı belli ve aynı tavır takınılmış olduğunu söylüyorum," dedi Serge İvanovitch kardeşine hitap ederken. Levine tam cevap vereceği sırada: "Aynı şeyi söylemeleri çok farklı bir iştir," dedi Prens. "Benim damadım Stephane Arcadievitch'i biliyorsunuz. Bir idare kurdu ya da buna benzer bir yerde iş buldu. Ne olduğunu iyice bilmiyorum. Yalnız hiçbir iş yapmadığını biliyorum. Kızma Dolly bunun gizli bir tarafı yok. Sekiz bin ruble alıyor. Kendisine sorsanız yaptığı işin çok önemli ve zorunlu olduğunu söyler. Yalancı bir adam da değildir. Sekiz bin rublenin önemsiz bir şey olduğuna kim inanır?"

Prensin yersiz bir açıklama yapmış olduğunu düşünen Serge İvanovitch, "Evet, bu iş hakkında Darya Alexandrovna'ya haber vermemi benden rica etmişti."

"Evet basın, savaş hakkında aynı düşünceyi ileri sürüyor. Çünkü bu onların işine geliyor. Gelirlerini iki katına çıkartıyor. Slav halkının

alınyazısı ve buna benzer bir yığın söze inanmamazlık edebilirler mi?"

"Ben gazetelerin çoğuna önem vermem, ama bu dediğiniz doğru değil," dedi Serge İvanovitch.

"Bir şey söylemek istiyorum," dedi ihtiyar Prens. "Alponse Karr'ın Prusya savaşından önce söylediği çok önemli bir söz vardır. Şöyle demişti, (Savaşın kaçınılmaz bir şey olduğunu söylüyorsunuz. Öyleyse savaşı tavsiye edenlerin hepsini cephedeki ön hatlara sürün. Onlar en önde savaşsınlar.)

"Ne hoş bir topluluk meydana getirirler," dedi Katavasof kahkahayla gülerek. Tanıdığı gazete sahiplerini gözönüne getirmişti.

"Kaçarlar, savaşmazlar ki," dedi Dolly.

"Kaçarlarsa kurşuna dizilirler, ya da kazaklardan kamçı yerler," dedi Prens.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Hiç de şaka değil bana kalırsa..." diye söze başlayan Levine'in konuşmasına engel olan Serge İvanovitch.

"Toplumun her üyesi üstüne düşen görevi yapmaya davet ediliyor," dedi. "Fikir adamları halkın düşüncelerini dile getirdikleri zaman görevlerini yapmış olurlar. Yirmi yıl önce çıt bile çıkmazdı. Bugün Rus halkının sesini duyuyoruz. Kardeşleri için her fedakârlığı yapmaya hazır bekliyor. Bu atılmış büyük bir adımdır."

"Fedakârlık yapmakla Türkleri öldürmeye kalkmak arasında fark var,' dedi Levine çekingen bir şekilde. "Halk, ruhunun kurtuluşu için fedakârlık yapar ve bunu yapmaya her zaman ha'zırdır. Ama adam öldürmeye hazır değildir," diyerek aklını çelen düşünceleri ve tartışmayı birbirine bağladı.

"Ruhunu kurtarmak için ini? Bir doğa bilgini için bu ruh kelimesi kadar karmakarışık ve anlaşılmaz bir şey yoktur. Ruh dediğiniz de ne?" dedi Katavasof gülümseyerek.

"Biliyorsunuz, canım..."

"Hayır, doğrusu hiçbir şey bilmiyorum," dedi Katavasof kahka-790

Leo Tolstoy

.hayla gülerek.

"Levine'in anlamaktan en fazla zorluk çektiği sözlerden birini sanki apaçık bir düşünceymiş gibi söyleyen Serge İvanovitch. "İsa 'barışı değil, kılıcı getiriyorum' sözünü söylemiştir" dedi.

İhtiyar adam kendi tarafına tesadüfen bakılmış olduğunu sezip, "Evet öyle, buna kuşku yok," dedi.

Katavasof neşeli bir şekilde gülerek, "Sevgili dostum bu kez tamamen yenildiniz/' dedi.

Levine kıpkırmızı kesildi. Kızarması yenilmesinden değil, kendisini kontrol edemeyişine kızmasından ileri geliyordu.

"Hayır, onlarla tartışamam, onların sırtında birer zırh var, oysa ben çırılçıplağım," dedi kendi kendine.

Kardeşi ve Katavasof ile anlaşmasının olanaksız olduğunu anlıyordu. Onların ileri sürdüğü şey Levine'in hayatını mahvetmiş olan şey, yani akıldı. Başkente gelen bir iki bin kişiyi gören kardeşi gibi birkaç kimse, gazetelerle birlikte, halkın düşünce ve isteklerini dile getiriyoruz diye ortaya atılmalarının doğru olmadığını düşünüyordu. Bu istek intikam ve adam öldürme şeklinde ortaya çıkıyordu. Levine onların düşüncesini kabul edemiyordu. Çünkü içinde yaşadığı halkın böyle istekleri olmadığını bildiği gibi, halktan birisi olan kendisinde de bu çeşit düşüncelerin bulunmadığını çok iyi biliyordu. Yine, halkın çoğunluğu gibi, Levine de kendisine öğretilmiş olan iyi ve kötü düşüncelerinin dışında genel olarak iyi olan şeyin ne olduğunu bilmediğini kabul ediyor ve bu yüzden savaşın yapılması gerekli olduğunu ileri süremiyordu. Varyegi'nin geleneksel davetinde söylenen sözlere uygun olarak düşünüyor ve "Prens olup bizi idare edin. Biz size baş eğeriz. Bütün yükü fedakârlığı biz üzerimize alıyoruz. Ama biz hüküm ve karar vermek istemiyoruz," diyordu. Serge İvanovitch'in dediğine göre halk bu kadar zorlukla elde etmiş olduğu bu ayrıcalığı bırakmıştı. -

Anna Karenina

791

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

Halk oyu yanılmaz bir şeyse, devrimler ve hüküm neden Slav halkına yardım hareketi kadar yasal olmasın? Bütün bunlar hiçbir şeyi,, halledemeyen düşüncelerden başka bir şey değildir. Şu anda kesin olarak bilinen bir şey varsa, o da tartışmanın Serge İvanovitch'i sinirlen-dirdiğiydi. Bu yüzden devam etmemek gerekiyordu. Levine konuşmasını yarıda bıraktı, yağmur bulutlarını göstererek, misafirlerine eve dönmelerini rica etti.

Prens ve Serge İvanovitch, arabaya bindiler. Ötekiler eve yürüyerek gitmeye karar verdiler.

Ama yağmur bulutları çok çabuk renk değiştirmeye başlamışlardı. Islanmamak için acele yürümeleri gerekiyordu.

Çocuklar neşeyle bağırışarak önden koşuşuyorlardı. Bakışlarını çocuklardan ayırmayan Darya Alexandrovna, eteklerine takılan elbisesi yüzünden hızlı yürüyebilmek için koşmak zorunda kalıyordu. Erkekler başlarında şapkaları, hızlı adımlarla onun yanında yürüyorlardı.

Tam merdivenlere geldikleri sırada iri damlaların oluklara düşerek çıkardığı sesler duyuldu. Önde çocuklar arkadan büyükler, neşeyle eve girdiler.

Levine holde onları karşılayarak, Agatha Nikhailovna'ya "Katerina Alexandrovna nerede?" diye sordu.

"Biz onu sizinle birlikte sanıyorduk."

"Peki, Mitya nerede?"

"Herhalde koruluktadır. Çocuğun hizmetçisi de onunla birlikte olmalı."

"Levine Agatha'nın hazırlamış olduğu örtüleri alıp hemen koruluğa doğru koştu.

Bu arada fırtına bulutlan bütün göğü kaplamışlardı. Ortalık karar-792

Leo Tolstoy

mıştı. Rüzgâr Levine'i olduğu yerde tutacak kadar şiddetli esiyor, önüne çıkan her şeyi. (akasyalar, çiçekler, büyük ağaçlar, otları) eğip büküyordu. Bahçede çalışan kızlar bağırışarak hizmetkârların oturduğu kulübelere koşuştular. Yakındaki orman ve tarlaların üzerine yağmur yağmaya başlamıştı. Bulutlar koruluğun üzerine doğru hızla ilerliyorlardı. Havada yağmur kokusu vardı.

Levine başını önüne eğerek elindeki örtüleri sıkı sıkı tutmuş olduğu halde koruluğa doğru ilerlerken, meşe ağacının ardından birdenbire çıkan beyaz bir parıltı gördü. Bunun ardından gök yarılıyormuş gibi korkunç bir gürültü duyuldu. Gözlerini açan Levine yağmurun alacakaranlığında, yerini çok iyi bildiği meşenin sallanır gibi olduğunu gördü. "Yıldırım mı düştü acaba?" dedi. Tam bunu düşündüğü ve hızla yürüdüğü sırada, ağa büyük bir gürültü çıkararak ötekilerin üzerine yuvarlandı.

Yıldırımın parıltısı, gök gürültüsü Levine'i korkutmuştu.

"Tanrım, sakın onların üzerine düşmüş olmasın;.." dedi.

Kitty'nin her zaman gittiği yere varınca onların orada olmadıklarını gördü.

Koruluğun öteki tarafındaki yaşlı bir sakız ağacının altındaydılar. Levine'e sesleniyorlardı. Elbiseleri

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

ıslanmış kopkoyu bir renge bürünmüşlerdi. Levine onların yanına geldiği zaman yağmur neredeyse dinmiş hava açılmıştı. Hizmetçinin etekleri ıslanmamıştı. Ama Kitty sırılsıklam olmuştu. Yağmur kesildiği halde onlar halâ öylece duruyorlardı.

Su birikintilerinin içinden geçen Levine. "Tanrıya şükürler olsun, başınıza bir şey gelmedi ya..." dedi.

Kitty başında şeklini kaybetmiş şapkası, kocasına dönüp çekingen bir şekilde güldü.

Levine kızmıştı, "Nasıl olup da böyle bir şey yapabiliyorsun? Hiç düşünmedin mi?' dedi.

Anna Karenina

793

"Benim suçum yok. Tam geri döneceğimiz sırada çocukla uğraşmak zorunda kaldık... Sonra..." diye Kitty kendisini savunmaya kalkış-^

ti.

Mitya hiç ıslanmamıştı. Halâ uyuyordu. "Tanrıya şükürler olsun... Ne söylediğimi bilmiyorum ben." Hizmetçi çocuğu aldı. Karısının yanında yürüyen ve kızdığı için pişmanlık duyan Levine, hizmetçi bakmadığı zaman onun ellerini tuttu.

Çeşitli tartışmaların yapıldığı bütün gün boyunca, Levine beklediği değişikliği bulamamış olmasına rağmen, yüreğinde büyük bir mutluluk duyuyordu.

Yağmurdan sonra gezmeye çıkmak imkânsızdı. Her taraf çamurluydu. Bulutlar iyice dağılmamışlardı. Günün geri kalan kısmını evde kalarak geçirdiler.

Yemekten sonra hiçbir tartışma çıkmadı. Herkes birbirine karşı çok iyi davranıyordu.

Katavasûf hanımlara komik hikâyeler anlatarak onları neşelendirdi. Serge İvanovitch çok neşeliydi. Çay içildikten sonra, kardeşi ona Batı sorunu hakkında ne düşündüğünü sorunca o kadar güzel konuştu ki, herkes dikkatle dinledi.

Bunları sadece Kitty dinleyememişti. Mitya'yı yıkamak için oradan uzaklaşmıştı.

Kitty odadan çıktıktan sonra Levine'e haber göndererek çocuğun odasına gelmesini söyledi.

Çayını ve ilgi çekici bir konuşmayı bırakmak zorunda kalan Levine üzülerek kalktı. Karısının kendisini sadece önemli durumlarda çağırdığını da bilirdi.794

Leo Tolstoy

Serge İvanovitch'in Rusya ile birlikte harekete geçecek olan kırk milyonluk bir Slav halkı hakkında söylediği ilgi çekici şeyler ve karısının kendisini neden çağırdığı hakkında duyduğu endişelere rağmen. Levine yalnız kalınca sabahleyin olup bitenleri düşünmekten geri kalmadı. Tarihte Slavların oynayacağı her rol, kendi ruhunda olup bitenlerle karşılaştırıldığı zaman önemsiz bir şey gibi görünüyordu. Bu yüzden bu düşüncelerin hepsini bırakıp sabahki duygularına daldı.

Sabahki duruma girebilmek için uzun uzun düşünmesine gerek yoktu. Bu duyguyu birden, bütün

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

doluluğuyla duyabiliyordu. Duygu her zamankinden daha kuvvetli bir şekilde kendisini gösteriyordu.

Çocuğun odasına girdiği sırada sabah düşünmüş olduğu konular: dan birisi aklına geldi. Daha doğrusu bu konuyu düşünmekten kaçınmıştı. Bu düşünce şuydu: Tanrının varlığını gösteren en kuvvetli delil, onun iyiliğin ne olduğunu açıklamış olmasıdır. Ama bu açıklamanın sadece Hıristiyan kilisesine verilmiş olduğunu, Budist ya da Müslümanların bu gerçeğe ulaşamamış olduklarını nasıl söyleyebiliriz? Onlarda iyilik yapılması gerektiğini söylüyor ve yapıyorlardı.

Bu soruya cevap vereceğini seziyor, ama cevabını açıkça ortaya koymuyordu.

Kitty çocuğu banyoya koymuş, bekliyordu. Kocasının ayak seslerini duyunca gülümseyerek ona döndü ve gelmesini işret etti. Bir eliyle suyun içinde sırtüstü yatmış olan bebeği tutuyor, öteki eliyle de süngeri sıkıyordu.

"Gel, gel..." dedi. "Agatha Mithailovna'nın hakkı varmış, bizi tanıyor..."

Mitya o gün bütün yakınlarını tanıdığını iyice belirtmişti.

Levine banyonun yanına geldiği zaman bunu o da anladı.

Bunu anlayabilmek için oraya çağırılmış olan aşçı, çocuğun üzerine eğildi. Mitya kaşlarını çatıp başını sallayarak memnun olmadığını belirtti. Kitty eğilince gülümseyip, küçücük elleriyle süngeri tutmaya

çalı ve garip sesler çıkardı. Herkes buna hayran olmuştu. Levine çok şaşırmış ve sevinmişti.

Bebek banyodan çıkarılıp kurulandıktan sonra ağırışlar arasında annesine verilmişti.

Kitty kucağında çocuğu ile birlikte her zamanki yerine oturduğu zaman, kocasına, "Bebeği sevmeye başladığına çok memnun oldum," dedi. "Adamakıllı üzülüyordum. Ona karşı hiçbir şey hissetmediğini söylemiştin."

"Sahi mi, bunu söyledim mi? Ben sadece hayal kırıklığına uğradığımı söylemiştim."

"Hayal kırıklığına uğradığını mı?"

"Onun yüzünden değil, kendim yüzünden hayal kırıklığına uğradığımı söyledim. Ben çok fazla şeyler hissedeceğimi sanmıştım. Bunun yerine içimi tiksinti ve acımak gibi duygular kaplamıştı."

Kitty bebeğin üstünden Levine'e dikkatle bakarak dinliyor ve çocuğu yıkarken çıkarmış olduğu yüzüklerini incecik parmaklarına takıyordu.

"Onu görünce zevk almaktan çok acıma duygusuna kapılmış olmama şaşmıştım. Ama bugün'fırtınada onu ne kadar çok sevdiğimi anladım."

Kitty cülümsüyordu. "Çok korktun mu?" diye sordu. "Ben de çok korktum. Şimdi daha iyi hissediyorum. Gidip meşe ağacına bakacağım. Katavasof ne kadar hoştu. Ne güzel bir gün geçirdik. Serge İva-novitch'e karşı çok iyi hareket ettin... Neyse, onların yanına git sen... Banyodan sonra burası çok

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

rutubetli ve sıcak oluyor..." „

Levine çocuğun odasından çıkınca, yeniden eski düşüncelerine daldı. Konuşma seslerini duyduğu oturma odasına gideceğine, terasta 796

durakladı. Dirseklerini korkuluğa dayayıp, gökyüzünü seyretti.

Ortalık iyice kararmıştı. Levine'in baktığı güney tarafında tek bir bulut kalmamıştı. Fırtına kuzeye doğru kaymıştı. Tâ uzakta çakan şimşeklerin ışığı görülüyor, boğuk gök gürültüleri duyuluyordu. Levine bahçedeki sakız ağaçlarından düşen damlaların çıkardığı sesi dinliyor, yıldızları ve samanyolunu seyrediyordu. Şimşek çaktıkça Samanyolu ve hatta iri yıldızlar görünmez oluyor, ama parıltı geçtikten sonra tekrar eski yerlerinde beliriyorlardı.

Levine kendi kendine: "Beni şaşırtan nedir?" diye sordu. "Tanrısallığın en sağlam delili iyilik ve kötülüğün ne olduğunun insanlara bildirilmiş olmasındadır. Ben ve içinde bulunduğum kilise, bu bildiriyi kabul ediyoruz. Peki Yahudiler, Müslümanlar, Budistler ne olacak? Bütün bu insanlar hayatın en büyük mutluluğu olan bu bilgiden yoksun mudurlar?" Biraz düşündükten sonra hemen, hatasını buldu. "Ne yapıyorum ben?" diye sordu. "Tanrısallık ile çeşitli dinler arasındaki ilişkiyi incelemeye kalkıyorum. Bana bir bilgi sunuldu. Ben kalkmış bu bilgiyi akıl yoluyla açıklamaya çalışıyorum."

"Yıldızların hareket etmediğini bilmiyor muyum?" diyerek tâ yukarılarda görünen parlak yıldızlara baktı. "Ama yıldızların hareket ettiğini kabul etmesem, yeryüzünün hareketini kabul edemem."

"Gök bilginleri yeryüzünün karmakarışık hareketlerinin hepsini gözönünde tutabilselerdi herhangi birşeyi anlayıp hesaplayabilirler miydi? Gök bilginlerinin insanı şaşırtan bütün hesaplan ve gök cisimleri hakkında verdikleri bütün bilgiler, göksel cisimlerin hareket ettikleri esasının kabul edilmesine dayanmaktadır. Bu hareketi ben de görüyorum. Nitekim aynı hareketi yüzyıllar boyunca milyonlarca insan gördü ve görmeye devam edecek. Gök bilginleri bütün insanlar için geçerli olan bu gerçeğe inanmamış olsalardı, hesaplan bomboş çıkacaktı. Nitekim ben de bütün insanlara verilmiş olan ve bana Hıristiyanlık aracılığıyla sunulan iyilik fikrine sahip olsaydım, benim ulaştı-

gım sonuçlar da boşuna olacaktı. Başka dinlerin Tanrısallıkla ne gibi bir ilgisi olduğunu söyleyemem, buna hakkım yoktur."

Oturma odasına giden Kitty onu görünce, "Demek içeri gitmedin,"

dedi.

Kocasının yüzüne sabit gözlerle bakarak, "Ne var, bir şeye mi

üzüldün?" diye sordu.

Ama çakan bir şimşek Levine'in yüzünü aydınlattı. Kitty onun sakin ve mutlu olduğunu görünce gülümsedi.

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html

"Anlıyor beni," diye düşündü Levine. "Ne düşündüğümü biliyor. Söyleyeyim mi ona? Evet söyleyeyim."

Tam bu sırada Kitty konuşmaya başladı.

"Kostiya senden bir şey rica edeceğim," dedi. "Serge İvanovitch'in odasını hazırladılar mı acaba, bakıver."

"Peki gideyim," dedi Levine karısını öperek.

Sonra, "Hayır ona bunu söyleyemem daha doğru olur," diye düşündü. Bu bir sırdır. Sadece beni ilgilendiren bir sır. Bunun benim için hayati bir önemi var."

"Bu yeni duygu beni değiştirmedi. Hayal ettiğim gibi birden bire aydınlatmadı beni. Şaşılacak bir tarafı yoktu bunun. Çektiğim acılar içime işledi. Ben farkına varmadan yüreğime sokuldu."

"Yine eskisi gibi davranıyorum. İvan'a kızıyor, başkaları ile tartışmalara giriyor, düşüncelerimi açıkça söylüyorum. Ruhumdaki Tanrısallıkla başkaları arasında yine aynı duvar var. Karımla bile anlaşmıyorum bu bakımdan. Neden dua ettiğimi halâ akılcı bir şekilde açıklayamıyorum. Dua etmeye devam edeceğim. Ama başıma ne gelirse gelsin artık hayatımın her dakikası anlamlı olacak. Eskiden anlamsız olan hayatım ona verebildiğim iyilikle anlam kazanacak."

—SON—

Generated by ABC Amber LIT Converter, http://www.processtext.com/abclit.html